Tingbok nr. I Af 1 1747-1752 for Hardanger.

1747: 1

In Nomine Jesu!

Anno 1747 dend 28de Octbr: blev paa **Eie grund ved søen holdet Et almindelig Høste, Skatte og Sagefalds ting med Gravens skibbr:[s] Almue**, da Rætten blev betiendt med efterskrevene Eedsorene Laug Rættes mænd, sc: Endre øfre Følkedahl, Johan/n/es Eie, Johan/n/es Halanger, Snare Saaqvitne, Anders Hylle, Lasse Røysse, Tomas Toresøn Sæbøe, Halsteen Hielmoe, nærværende inden Rætten Fogden Sig:r Andreas Hejberg med Lensmanden Anders Liissebreche og dend tingsøgende Almue,

da allerunderdanigst blev Publiceret
1°: Kongl: Forord: angaaende, hvad laste penge med videre, som her efter i henseende til den med Algier sluttede fred, til Slave Cassen skal betalles, datteret 21de Aug: 1747. 2°: af 26de Junj 1747, forbud paa qvæg og Kalve, item raae huder og skind af saadan/n/e Creature, til Norge, anden stæds fra at ind føre. 3°: hans Excellence Hr: Stiftbefahlings Mandens skrivelse til Fogden, af 28 Junj 1747, angaaende 2de af Christiansans arresthuus undvigte Persohner, navnl: Lars et: Jens Møller, at paagribes om de forrekom/m/es. 4°: Eend ditto skrivelse af 18de Julj nestl: til Fogden angaaende 2de Delinqventer, som fra Christiania Arresthuus er undviiget, navnl: Ole Mogensøn og Ole Olsøn, liggeleedes at paagribes om de findes. 5°: Eend ditto skrivelse af 14de Aug:, det fra Christiania er undviiget en Schlave, navnl: Jacob Hansøn, som og skal paagribes om hand forrekom/m/es. 6°: Nock en skrivelse af 19 Septbr: sidstl: angaaende grendtse skydtsen Norden fields, hvor af Hardanger, Sundhorlen og Halsnøe Closter tilkom/m/er at betalle 259 rd: 32 s:

Hans Tosteensøn Herrie efter forrige tiltalle til Anfin Torbiørnsøn Leqwe, æskede sagen i Rætte, og vilde fornem/m/e hvad hands Contrapart kand have at forrestille.
sagvolderen Anfind Torbiørnsøn Leqwe producerede atter Een skriftl: Contra stevning af 22de Aug: nestl:, sam/m/e lyder som følger.
hoved Citanten tilstoed den/n/e stevnings lovl: forkyndelse, Replicere[de] ellers, det, det producerede Tingsvidne oplysser det nu af Contra Citanten paastevnte, hvor sam/m/e vidner har aflagt deres vidnesbyrd, saa at Contra Citanten ickun sigter med alle disse omsvæb til sagens sinckelse.
af de indstevnte vidner møtte Hans Aamunsøn, som forklarede, det hand forhen udj den/n/e sag har aflagt sit Eedelige vidnesbyrd, og der til refererede sig, /: see her om det af hoved Citanten producerede Tingsvidne paa fol: 17 :/ og blev vidnets forhen aflagde Eedelige forklaring, det forrelæst, da vidnet svarede, det forholt sig saa som hand forhen har vundet, hvor til hand nu referer[ede] sig, og ved ei videre at oplysse. Contra Citanten inu fremsatte det qvestion til vidnet, om hand icke hørte, det Ole Herrei tilspurte sin broder Hans Herrej, ved Berges havn, førren de Reiste med Jægten til Bergen, hvad har du befahled Anfind Leqwe. Resp: kand ei erindre deres samtalle. 2°: qvæst: om Hans Herrei icke sagde til Ole Herrej, hvad har ieg befalt ham, Niels, skal (icke du staae) for det alt sam/m/en. Resp: har ej hørt saadan talle. 3°: qv: om Hands Herrej havde befallet vidnet, at sætte Jægten paa land, om det giordes nødig. Resp: har ei hørt noget saadant.

1747: 1b

1747.

4°: qw: hvem der var angivere, af disse vidner, at hand havde gived dem lov at Reise fra Jægten. Resp: ved intet herom. {Par} 5°: om hand icke tilspurde vidnet og Niels, at da de skulde Reise hiem efter Mad, om nogen af dem havde noged Mad i behold, de vilde give ham det, og om vidnet da icke havde et støcke Mad eller suul, som hand, Comparenten, vilde have det, om icke vidnet da giorde sig vreed og sagde, at skulde hand levere det fra sig, vilde hand icke Reise hiem, og om icke Comparenten da sagde til vidnet, du giør mig ingen tieneste der med om du reiser eller icke. Resp: jo, det forholder sig saa, og hand leverede Anfind Leqwe et lidet støcke flæsk som hand havde. hoved Citanten tilspurte vidnet, til hvem hand af Contra Citanten var be-ordret at Reise til, efter Mad og fetnalie. Resp: de skulde Reise til hands Reedere efter Mad, og sagde hand til vidnet, at vidnet skulde sigge til hands Reedere at de skulde skicke ham et støcke suul. Contra Citanten lod tilførre, det hand icke {fa} befalede vidnet, mens bad vidnet at hand vilde til hands, neml: Anfind Leqwe, Reedere, at de skulde sende ham et støcke suul. Contra Citanten tilspurte vidnet hvad væir det var anden Juule dag, mens hand icke kom tilbage til Jægten dend dag. Resp: hun var saa sterck en storm og vind af Østen eller Sydost, at de ei troede dem til at løbe tilbage. Parterne havde ei videre at tilspørge dette vidne.

Vidnes!! (Vidnet) Niels Olsøn møtte og refererede sig til hvis hand forhen vundet haver, og blev hands forhen aflagde vidnesbyrd for ham oplæst, af det udj Rætten producerede Tingsvidne, hvor det begyndes paa fol: 18 og 19. Contra Citanten tilspurte vidnet om hand havde ordre fra Hans Herrej, at sætte Jægten paa land, om det giordes nødig. Resp: hand havde ingen ordre, saasom Hans Herrej havde tillagt Anfind Leqwe ordre hvad hand skulde giøre. 2°: om vidnet hørte paa at Hands Herrej accordere[de] med mig om, at ieg skulde være styrmand paa Jægten. Resp: her om hand refererede sig til hvis forhen forklaret er. hoved Citanten tilspurte vidnet, om Anfind Leqwe icke havde befahlet ham tilligemed nest forregaaende vidne, da de skulde Reise fra Jægten ved Utne, at de skulde Reise til Anfind Leqwe Reedere og befahle dem at de skulde tilsende Anfind Leqwe noged suul. Resp: jo, det forholder sig saa i sandhed. Contra Citanten tilspurte vidnet, hvad der var dem til hinder, efterdj de ej kom ud til Jægten anden Juuledag. Resp: storm og uvæir. Parterne havde ej videre at tilspørge vidnet.

Vidnet Barbro Olsdatter møtte og refererede sig til hvis hun forhen under Eed forklaret, som sees udj det producerede Tingsvidne paa fol: 20, hvilcket for hende blev oplæst, derefter formaned, liggesom de forhen afhørte vidner, efter forhen aflagde Eed at svare til de spørsmaal

1747: 2

som Parterne kunde have at fremsætte. Contra Citanten tilspurte vidnet, 1°: om hun hørte de ord hoved Citanten talte til sin broder paa Jægten ved Bierges landet. Resp: kand ej mindes noged at være talt. 2°: om vidnet icke hørte det Ole tilspurte Citanten, som er {hands} \Hans/, hvad hand hafde befalet mig, neml: Anfind Leqwe. Resp: kand ej mindes det at have hørt saadant. 3°: om hand icke spurte sin broder igien, hvad har ieg befalet Niels, skal icke du staae for alt sam/m/en. Resp: har aldrig hørt saadan talle. 4°: om vidnet icke hørte, det hand befahlede de 2de Drenge, som skulde Reise fra Jægten efter Mad, at de skulde kom/m/e igien til Jægten anden Juule dagen. Resp: jo, hun hørte det, mens de kunde ej kom/m/e tilbage for storm og uvæir. Hoved Citanten tilspurte vidnet, om hun icke veed det Anfind Leqwe selv førte nogle tylter bord paa Jægten, til Bergen. Resp: ja, havde for sig selv bord paa Jægten, mens ved ei hvor mange tylter det var. Contra Citanten lod tilførre, det hand tilstoed, at hand for Egen Regning havde bord paa Jægten, og ved hand ei til visse, om det var halv anden tylt eller meere. hoved Citanten tilspurte vidnet, om Anfind Leqwe icke førte sit Eget goeds og 2 par qværner hiem fra Bergen paa Jægten. Resp: veed ei alt hvad Anfind

Leqwe havde paa Jægten, mens hun viste at hand havde i Jægten, som hun saa, en halv tønde sild og Een qværne steen. Contra Citanten lod tilførre, det hand selv tilstoed at have haft, fra Bergen hiem efter, paa Jægten Ett par tønder goeds og en qværne sten. Parterne havde ei videre at tilspørge vidnet.

Vidnet Anders Andersøn, boende paa Gaarden Herrej, haver ei forhen i den/n/e sag aflagt sit vidnesbyrd: Eedens forklaring blev vidnet forrelæst, og formanet at vogte sig for Meen Eed, der efter fremstoed for Rætten med opragte fingere, aflagde Eeden og vidnede, det hand ej veed eller mindes noged om den/n/e sags tildragelse, siden det er saa lang tiid siden, at hand ej kand mindes om noged kand være talt eller icke. Contra Citanten tilspurte vidnet, om hand icke hørte det Ole tilspurte sin broder Hans Herrei, hvad haver du befahlet Anfind Leqwe. Resp: har ei hørt det, som hand kand mindes nu, siden det er saa lang tiid siden. Contra Citanten fremdeeles ved tog til dette vidne, sam/m/e qvæst: som til forrige vidner. Mens vidnet viste ej noged der til at svare. Parterne havde ei videre at tilspørge vidnet.

Vidnet Ole Tosteensøn Herrej, efter paaraabelse møtte ei. stevnevidnerne Anders Hielmervold og Iwer Thomasøn Wangen med Eed og opragte fingre afhiemlede stevningens lovl: forkyndelse at være skeet med meere end 14ten dages varsel paa Gaarden Herrej, hvor vidnet Ole Tostensøn havde sit tilhold, og det udj overværelse af Anders Andersøn Herrej og Anders Peders: ibdm:, siden Ole Tostensøn ej var hiem/m/e, mens var Reist til Kongsberg, hvor fra hand inu ej er hiem kom/m/en. Contra Citanten paastoed Laudag til næste ting for dette udeblivende vidne.

1747: 2b

1747.

Afskeediget, Dend lovlig indstevnte Ole Tostensøn Herrej forrelægges under faldsmaal straf at møde til næst anstundende høsteting som holdes for dette skibbr: i aaret 1748, sit vidnesbyrd at aflægge.

Asbiørn Wæraldsøn Ossen fremviiste fællen af en \halv/ voxsen biørn som hand i den/n/e som/m/er haver skutt, oppe i Ossen i et gield. Fogden betalte ham strax 1 Rd:r.

Peder Nielsøn Syssendahlen viiste fællen af en woxsen biørn som hand i den/n/e som/m/er haver skutt i Syssendahlens Marck. Fogden betalte ham strax 2 Rd:r.

Lars Rønnestrand fremviiste fællen af Een voxsen biørn som hand i den/n/e som/m/er haver skut paa Rønnestrands støels Marck. Fogden betalte ham 2 Rd:r.

Hr: Windings udgivene bøxsel brev med Revers, af 11te Octbr: 1747, til Iwer Larsøn paa ½ Løb s:, 1 b:sk: i gaarden Torblaae, blev læst.

Corporal Mons:r Friderich Christian Møllerup, Comparerede for Rætten og gav til kiende, at da hand nestl: som/m/er var Com/m/anderet ved Militair Execution at inddrive de Resterende Kongl: Intrader for 1746, har hand hos Anfind Leqwe, i mangel af mindelig betalning maattet udpante for bem:te Anfind Leqwe 2de søn/n/er Torbiørn og Baar Anfindsøn/n/er, Mulcte penge, som for udeblivelse fra Sessionen 1746, af Sessionen er tilfunden at svare, hver 4 mrk:, tilsam/m/en 1 rd: 2 mrk:, foruden Executions omkostningen 3 mrk:. Ett par nye qværne steene, som indtil den/n/e tiid har staaed Anfind Leqwe til løsning.

Fogden lod tilførre, at siden Anfind Leqwe nu selv er her for Rætten tilstæde, saa begierede hand at Andfind Leqwe vilde Erklære sig, om hand vil udj Mindelighed, vilde betalle de 8 Mrk: Mulcte penge, som fornevnte hands 2de søn/n/er af Sessionen er tilfunden at betalle,

hvis icke, begierede Fogden, at de ud-Exeqwerede par qværne steene, maatte udj den/n/e Folcke Riige forsamling auctioneres, og til dend høyst bydende bort sælges.
Anfind Leqwe Replicerede det hand formeenede at være uskyldig i dette, i henseende til at Legsmanden ej havde skicket dem bud om Sessionens holdelse, endskiønt hand dog maatte tilstaa det hand selv havde bort ført sam/m/e 2de søn/n/er til Bergen for at lære handværck.
Fogden paastoed at med Auctionen maatte fortfares, og at dend høyst bydende til ham vilde betalle dend udlovede Sum/m/a.
og blev da disse qværnesteene indsatt, først for 8 Mrk:, og ved bud og overbud solt til Ole Anfindsøn Sysse for 3 rd:, som strax betalte til Fogden, der af Fogden strax leverede Executanten ½ Rd:r i Executions gebyrd. det overskydende 1 rd: 1 mrk: blev strax leveret til Anfind Leqwe.

Fogden Sig:r Andreas Hejberg gav tilkiende, det hand med Muntl: Kald og varsel vidnesfast lovl: til den/n/e tægte dag, paa Justitiens vegne, har ladet stevne og indkalde Iwer Magnusen Børsen, vidner at anhøre, som under faldsmaal er indvarslet, sc: Anders Wambem og Siur Jeltnes, deres vidnesbyrd at aflægge om hvorleedes bem:te Iwer Magnus: Børsøn!! (Børsem), Søndagen dend 13de Martj nestl: haver været paa Giestgiberiet Kiøllen dagen over indtil anden dager!! (dagen) og drucket,

der fore Dom at imodtage saavel til bøders udreedelse som for Processens omkostning.
dend indstevnte Iwer Magnusøn Børsen møtte, vedtog lovl: warsel og betalte i Rætten udi mindelighed, til Dom/m/eren, sin hellig brøde med 1 rd: 3 mrk:, og altsaa frafalt actor sagen.

Cancellie Raad Fleischer og medInteressentere udgivene skiøde af 27de Octbr: 1747 til Niels Giermunsen Buu, paa 2 pd: 12 mrk: smør, ½ hud, 1 g:skind, 2 K:sk: i gaarden Indr: Bu, blev læst.
Skifte breved efter Sal: Iwer Larsøn, Slutted paa Gaarden House dend 8de og 9de Junij 1747, og var Stervboen Ejende udj arve Tompt House 1 pd: sm:, 1/3 huud med bøxsel og Herl:, wurd: for 90 rd:r, er udlagt til Encken Ragnilde Nielsdatr:, Nock udj gaarden Erdall 1 Løb 12 Mrk: sm:, 1 hud, med de derved Specificerede Herl:, Wurd: 320 rdr:, og udl: til Arf:r, sc: til Christj Iwersdattr: 1 mrk: sm:, ¼ hud, Lars Johanesøn Aalvig 1 Mrk: sm:, ¼ hd:, Lars Norem den ældre 1 Mrk: sm:, ¼ hd:, Lars Norem Junior 1 mrk: sm:, ¼ hud, Johanes Schutleberg 10 Mrk:, Peder Thoele 10 Mrk:, Anders Moe 10 Mrk:, Johanes Haldanger 10 Mrk:, Niels Aalwigen 10 Mrk:, Christj Johansdattr: 5 Mrk:, Sesselje Johan/n/esdattr: 5 Mrk:, Jngebør Johanesdattr: 5 mrk:, Halwor Jonsøn 3 mrk:, Herbor Jonsdattr: 1 Mrk:, Gurj Jonsdattr: 1 mrk:, Magdele Tronsdattr: 5 Mrk:, og Sesselje Tronsdattr: 5 Mrk:, blev læst.
Lars Johansøn indre Aalvig og medjnteressentere udgivne skiøde af 27de Oct: 1747, til Fogden Heiberg paa ½ Eide Saug i Graven Sogn, med dends ½ tilhørende, blev læst.
Ole Andersen Hylden og medjnteressenter udgivne skiøde af 15de Martij 1747, til Torckel Andersøn Opheim paa 2 pd: 1 ½ Mrk:r sm:, 1 ½ hud, 1 f:skd med bøxsel i grd: Opheim, blev læst.
Torchel Andersøn Opheims udgivne skiøde til Anders Torchelsøn Hielmevold af 2de Junj 1747 paa 1 pd: 7 ½ Mrk: smør med bøxsel og Herlighed i gaarden Opheim, blev læst:
Ragnilde Nielsdattr: House udgivne skiøde til Lars Nielsen, af dato 23de Sept: 1747, paa 1 pd: sm:, 1/3 hud med bøxsel og herlighed i gaarden House, blev læst.
Pouel Siursøn Spaanem og medjnteress: udgivne skiøde af dato 27de Octobr: 1747, til Torbiørn Pouelsøn Lindebrecke paa 1 pd: 3 Mrk: smør, 1 ½ g:skd med bøxsel i grd: Lindebræche, blev læst.

Lars Nielsøn House udgivne Pante forskrivelse, af 28de Sept: h: a:, til Ragnilde Nielsdattr: House paa Capital 90 rd:r, jmod det underpant af 1 pd: smør. 1/3 hud med bøxsel i gaard: House, blev læst.
Lars Siursøn øfre Hagestad udgivne Obligation af 30 Julij 1740 paa Capital 80 rd:, jndført i Skiøde bogen fol: 22 og 23, jmod det underpant af 1 Løb smør i gard: øfre Hagestad, blev efter paateignede qvit: af 27de 8br: h: a: anvist udj Rætten til udslættelse.
Siur Gundersen Jeltnes udgivne bøxsel brev med Rewers, af 28de Octbr: 1747, til Baar Heljesøn paa 1 pd: 23 ½ Mrk: smør. 43/64 huds leje i gaard: Lægrej, blev læst.

Dend 30de Octbr: blev end videre med Tinget continueret.

Hans Andersøn Saaqwitne udgivene pante Obligation af 3de Junj 1747 til Niels Pedersøn Spilden for Capital 210 rd:, imod det underpant af gaarden Store Berge i Ulviig, blev læst.
skifte breved efter sal: Gunnilde Østensdatter, sluttet paa Gaarden Tweto d: 22de April 1747, blev læst, og var s[t]ervboen Eiende og tilhørende jordegoeds i gaarden Tweto 1 ½ Spd: smør, vurderet 27 rd:, og udlagt for gields fordring til Aase Pedersdatter.

Anfind Torbiørnsøn Leqwe gav tilKiende at hand med Muntl: Kald og varsel vidnesfast lovl: til den/n/e tægtedag ved Een Continuations stevning har ladet stevn{ing}e og indkalde Iwer Magnusøn Børsen, Dom at lide til at betale Citanten, som Legsmand for udlagde Soldater udreedning for aarene 1744 og 1746, 4 mrk: 8 s:, hvilcke penge Citanten for dend indstevnte til

1747: 3b

1747

Soldaten Anfind Halsøn Wiichenes har udlagt, og igien ei i mindelighed kand erholde, derom Dom at imod tage til sam/m/e 4 mrk: 8 s: at betalle, samt processens omkostning.
dend indstevnte Iwer Magnusøn Børsen møtte, tilstoed lovl: varsel, Replicerede, det hand tilstoed at være skyldig Soldater udreedningen for 1746, mens for 1744 har hand betalt til Soldaten Aamun Larsøn Nedr: Leqwen, og derfor ei kunde betalle det paa nytt.
Citanten lod tilførre, at om Iwer Børsen til en uvedkom/m/ende Soldat havde betalt udreedning, skulde hand formeene det bliver Een sag imel: dem, mens som Citanten som Legsmand for samtlige Lægsbrødrene, til dend Rætte Soldat haver udlagt dend fulde udreedning, tilkom/m/er hand hos dend indstevnte for aaret 1744 i udreedningen 1 mrk: 12 s:, som bliver for de 2de anførte aar 4 mrk: 8 s:, foruden Processens omkostning, hvorom hand paastoed Dom.
Fogden lod tilføre, at det er Soldat Anfind Halsøn Wichenes som Anfind Leqwe er Lægsmand for, til hvem Iwer Magnusøn bør svare udreedning af 1 Løb 23 ¾ mrk: smør, og dend af Iwer Magnusøn Navngivene Soldat Aamun Larsøn er bem:te Iwer Magnusøn selv LægsMand for, saaleedes er det efter Lægs Rullerne, /: hvilcket ogsaa at være, Iwer Magnusøn nu selv her for Rætten tilstoed :/ og altsaa er det efter Fogdens formeening, Lægsmanden Anfind Leqwe uvedkom/m/ende hvad Iwer Magnusøn har betalt til Soldat Aamun Larsøn.
paa Rættens tilspørgelse havde Parterne ei videre at forrestille, mens paastoed Dom.
Og blev da saaleedes for Rætt Dømbt og

Afsagt:

Citanten Anfind Leqwe beviisser saavel med Fogdens inden Rætten giorde forklaring, som med dend indstevnte Iwer Magnusøn Børsen egen tilstaaelse, det Citanten er Lægsmand for Soldat Anfind Halsøn Wichenes, til sam/m/e Lægd dend indstevnte Iwer Børsen svarer af sit jordebrug for 1 Løb 23 ¾ mrk: smør Soldater udreedning, sam/m/e udReedning, dend

indstevnte Iwer Børsen tilstaar at være skyldig til Citanten for Ao: 1746, mens for Ao: 1744 sigger hand at have betalt til en anden Soldat navnl: Aamun Larsøn Nedr: Leqwen, som var uberettiged den/n/e udreedning at oppebærge: thi Kiendes for Rætt, det indstevnte Iwer Magnusøn, til Citanten Anfind Leqwen som Lægsmand for Anfind Halsøn Wichnes, bør betalle Soldater udreedningen for de Aaringer 1744 og 1746 med 4 mrk: 8 s:, hvor imod Iwer Børsen gives Regres til Soldaten Aamun Larsøn for udreedningen for 1744 at søge saaleedes som hand best veed og lovlig skee kand: saa bør og Iwer Magnusøn Børsen at betalle processens omkostning til Citanten Anfind Leqwe med 2 rd: 3 mrk:, alt at efterkom/m/e inden 15ten dage efter den/n/e Doms lovl: forkyndelse under Nam og Execution.

Iwer Thom/m/esøn Halanger udgivene Pante Obligation af 15 April

1747: 4

1747.

Ao: 1747, læst til tinge d: 2den Junj nest efter, og indført i pante bogen paa fol: 245, udgived til Johan/n/es Larsøn Halanger for Capital 80 rd:, imod det underpant af gaarden Wangen, blev efter paategnede qvittering af 28de Octbr: 1747, anviist til udslættelse.

Iwer Thom/m/asøn Wangen til Johannes Larsøn Halanger udgivene Obligation af 30de Octbr: 1747, for Capital 155 rd:, imod det underpant af gaarden Wangen, blev læst.

Torbiørn Poulsøn Lindebreche udgivene Obligation af 28de Octbr: 1747 til Samson Asbiørnsøn Nesseim, imod det underpant af 1 pd: 16 ½ mrk: s: i gaarden Lindebreche, for laante penge 60 rd:, blev læst.

Knud Knudsøn Tweto udgivene skiøde af 30de Octbr: 1747 til Endre Olsøn Lilletun paa 3 Spd: s: i gaarden Tweto, blev læst.

Ole Knudsøn Tweto udgivene skiøde af 28de Octbr: 1747 til Knud Knudsøn paa 1 spand smør i gaarden Tweto, blev læst.

Johan/n/es Larsøn Halanger udgivene skiøde af 28de Octbr: 1747 til Fogden Hejberg paa halvedeelen udj Een bordsaug, staaende paa Eie grund, med tilhørende Inventarium.

Lars Siursøn øfre Hagestad udgivene skiøde af 30de Octbr: 1747 til Ole Magnusøn paa 2 sp: 9 mrk: s: i gaarden øfre Hagestad.

Ole Magnusøn udgivene skiøde af 27de Octbr: 1747 til Lars Siursøn paa 2 pd: 9 mrk: smør i gaarden øfre Hagestad, blev læst.

Capitain des Arme, Mons:r Marchus Schneld gav tilkiende, det hands Capitain Hr: Ulrich Friderich Møllerup, paa vis vegne udj hands svaghed Comparenten møder, haver ladet stevne Lars Siowatsøn nedre Rønnestrand med Muntlig varsel til den/n/e tægte dag, vidner at anhøre, som under faldsmaal er indvarslet, sc: Hellie Rønnestrand \og/ Mourits Kierland, angaaende de skieldsord dend indstevnte Lars Rønnestrand haver øved imod Capitainens søn, Sergiant Mons:r Holgier Jonas Møllerup, der forre Dom at imodtage til undgieldelse, samt at svare Processens omkostning.

dend indstevnte Lars Siowatsøn Rønnestrand møtte, tilstoed lovlig varsel, lod tilførre, efterdj ieg, Lars Rønnestrand, ved af ingen skiendig ord mod Sergiant Holgier Jonas Mellerup!!, saa begierer ieg beviisning paa stæd og oprindelse til disse skiendig ord.

Citanten paastoed vidnerne Eedelig afhørt. Eedens forklaring blev vidnerne, som Compareerede, forrelæst, og formaned at vogte dem for MeenEed.

1ste vidne, Hellie Nielsøn, huusmand paa gaarden Nedr: Rønnestrand hos Thron Rønnestrand, fremstoed for Rætten med opragte fingre og aflagde Eeden, der efter vidnede, at i den/n/e som/m/er var vidnet tillige med det andet indstevnte vidne ved søen, for at optrække sin baad, imidlertiid var Corporal Møllerup og Lars Rønnestrand oppe ved Nøstet, og hørte vidnet ej et ord af deres sam/m/en talle, ej heller ved hvad de talte sam/m/en. Capitain des

Arme, Mons:r Schneld fremsatte det spørsmaal, om ej {Citanten} \vidnet/ har hørt det Lars Rønnestrand har sagt til Sergiant Møllerup, det er skam at stiæle, mens være!! (værre) at bære hiem igien. Resp: Nei, hand havde icke hørt det, mens hand har vel hørt det Lars Rønnestrand hiem/m/e hafde sagt \og/ tilstaaed, det hand neere ved søen havde sagt, uden at nævne nogens Navn, det er skam at stiæle, mens være!! (værre) hiem at bære. Lars Rønnestrand

1747: 4b

tilspurte vidnet, paa hvilcken maade i!! disse ord i det selskab blev talt, om det blev talt af galenskab eller i vreede, og om der blev nogen Navngiven da hand talte dem. Resp: da disse ord er af Lars bleven talt saa vidnet har hørt det, er efter at Lars var bleven stevnt for sagen, da tilstoed hand \at/ havde sagt disse ord ved søen, uden at nævne nogens Navn, sigende, som et gaml: ordsprog, det hand ej tænckte de skulde tage ham paa slige ord. Mons:r Schneld tilspurte vidnet hvor mange Persohner der var tilstæde der nere ved søen da disse ord blev talt. Resp: der var Lars Rønnestrand, Holger og Friderich Møllerup, og vidnet, tillige med Mourits Kierland som optræckte baaden. Lars Rønnestrand tilspurte vidnet, at hvad aarsagen var hvorfor hand talte disse ord, om vidnet ej ved det. Resp: veed det ei. Qwæst: om vidnet ej saa Een gaml: baad stoed opreist for mit, Lars Rønnestrands, Nøst, med den Eene Ende for Myningen af Nøstet, og den anden ende af baaden i sanden. Resp: jo, hand saa baaden stoed der saaleedes fra om Søndags Morgenen til om aftenen, da Holgier Møllerup og Mouritz Kierland tog baaden need. Mons:r Schneld tilspurte vidnet, om hand veed hvem der havde opsat baaden, og om den var Lars Rønnestrand tilhørende. Res: veed ej hvem der havde opsat baaden, mens var Sergiant Peder Ystaas tilhørende. Parterne havde ei videre at tilspørge vidnet.

2det vidne, Moritz Larsøn, boende paa gaarden Kierland, efter aflagde Eed vidnede, at da hand havde med forrige vidne optrucket en baad, gick vidnet op til Nøsted paa Nedr: Rønnestrand, hvor Mons:r Holgier Møllerup og Lars Rønnestrand stoed ved Nøst dørren og taltes sam/m/en, da hørte vidnet det Lars Rønnestrand sagde disse ord, det er {være at} skam at stiæle, mens være!! (værre) skam hiem igien at bære. Parterne havde ej videre at tilspørge vidnet.

Mons:r Schneld fremlagde Citantens skriftl: deduction og i Rætte sættelse af {dags datto} 28de hujus, med paastand, at naar Lars Rønnestrand har svaret paa sam/m/e, da udj sagen maa vorde Dom afsagt. bem:te skrift er af følgende indhold.

Lars Rønnestrand lod tilførre, det hand langt fra ei havde noged uskickeligt at sige paa Mons:r Møllerup, mens som baaden, saaleedes som melt er, var opreist, saa talte hand det ickun lignelse viis, at dend som havde opsat baaden skulde og tage dend need igien, og videre mente hand ej der med, mens som hand har forseet sig, vilde hand her for Rætten giøre afbigt, betalle Processens omkostning med 2 rd:, og til de fattige vilde hand betalle 2 rd:, om Citanten dette tilbud vilde imodtage.

Mons:r Schneld lod tilførre, det hand, for [at] viisse sin Hr: Capitains føyelighed, vilde imod tage dette tilbud.

Lars Rønnestrand giorde strax en offentl:

1747: 5

afbeedelse og betalte de anbudene penge.

Mons:r Schneld paa Citantens vegne frafald sagen.

Poul Siurs: Spaanem gav tilkiende det hand til dette ting, tid og stæd har jndvarslet 2de vidner, sc: Anders Hansøns: Lisebrecke og Anders Torchelsøn Hielmevold, deris vidnesbyrd at aflægge hvor nær Comparentens Søn Siur Pouelsøn og Ole Magnusøn øfre Leqve[s] Datter Guro Olsdattr: hin anden ere beslægtede,\til tingsvidnes Erholdelse/. Eedens forklaring blev vidnerne af Lovbogen forrelæst, og formaned at vogte sig [for] Meen Eed; hvornæste

1ste vidne, Anders Hansøn, boende paa gaarden Liisebrække, efter Eed aflæggelse vidnede det Comparent:[s] Fader Siur Iwers: Spaanem og bem:te Ole Magnusøns Fader Magnus Iwersøn Øfre Leqve vare Fuldbrødre, saa at Comparent:[s] Søn Siur Poulsøn og Pigen bem:te Guro Olsdattr: ere hinanden i 3die lige leed beslægtede:

2det vidne, Anders Torchelsøn, boende paa gaarden Hielmevold, efter Eeds aflægelse vidnede Conform med første vidne.

Comparenten var tingsvidne beskr: begierende, som blev bevilget.

Torchel Anders: Ophem og medjnteress: udg: skiøde af dags dato til Aamund Torchelsøn paa 1 L: sm:, 1 hud med bøxsel og Herl: i gaarden Ophem, blev læst.

Capitain des Arme, Mons:r Marchus Schnel, for Hr: Capitain Møllerup, gav tilkiende det hand til den/n/e tægte dag, med Muntl: varsel, til Ett lovskicket Tingsvidnes erholdelse, har ladet stevne og indkalde Lars Siovatsøn Nedr: Rønnestrand, vidner at anhøre, som under faldsmaal er indvarslet, sc: Juditte og Margareta Bierning, Aamun Windahl, Thron Rønnestrand, Botto[l]ph Eie, Aslach Pedersøn Kierland og Maritta Tosteensdatter, deres vidnesbyrd at anhøre, om hvorleedes dend indstevnte Lars Rønnestrand haver paa Citantens tilbøxlede gaard øvre Rønnestrand, øved skouvhugster og slaget græs pss Citantens bøe.

dend indstevnte Lars Siovatsøn Rønnestrand møtte, tilstoed lovlig varsel, der hos forklarede at have stevnt Contra i sagen til vidners anhørelse om Moed og Marckeskield.

Citanten paastoed de indstevnte vidner Eedelig afhørt, Edens forklaring blev vidnerne forelæst, og formanet at vogte dem for Meen Eed.

1ste vidne, Juditte Bierning, gaml: 59 aar, Logerende paa Gravens Præstegaard, vidnede, det hindes sal: Fader, som var Premier Leintenant og boede paa øfre Rønnestrand, hvor nu Hr: Capitain Møllerup boer, i 29 aar, og hand brugte i ald dend tiid i udRødningen fra Een stoed!! (stoer?) jordfast steen, hvor oven paa staar en liden steen med en gloppe udi, der fra need efter i Ham/m/eren imel: Øfre og Nedre Rønnestrand, paa disse Mercker vidnet kand giøre anvisning, fremdeeles forklarede vidnet at det er omtrendt 31 aar siden hendes Fader døde, mens om dend skouv hugster Lars Rønnestrand nu har øved, samt det græs hand skal have skaaret, der om ved vidnet ej noged. ellers forklarede vidnet at der i Arnes og stoed Een Marcke skields steen som viiste mercke imel: Øfre og Nedr: Rønnestrand, sam/m/e steen viisser op i Gillet, mens need efter med en liden beck til søen. Lars Rønnestrand tilspurte vidnet

1747: 5b

1747.

om det icke ved om dend Marckesteen som ligger paa bierget. Resp: ved intet her om. 2°: om hun veed at der var noged andet mercke, enten i træer skaaren eller i andre maader. Resp: ved ei af andet Mercke at sigge end vis forklaret er. Parterne hafde ei videre at tilspørge vidnet.

2det vidne, Margareta Bierning, søster til næst forregaaende vidne, er Logerende paa Grawens Præstegaard, gaml: 57 aar, vidnede at dend steen med gloppe udi, som staar i Rødningen, skal ej viisse saa langt need som hendes søster har forklaret, mens den skal viisse need paa udRødninge flotten, siden gaar byttet ud efter i en liden Kløv, Udrødning Kløven, bytten uden for veed vidnet ei, saasom det i hendes forældres tiid var saa tilvoxset med skouv,

at de ei kunde slaae græs der, i Arnes staar Een Marckesteen som [viisser] op i Gillet og need i søen. til Lars Rønnestrands fremsatte 2de Qvæstioner, veste vidnet ei noged at svare, veed ei heller noged om dend skouvhugster og det græs hand skal have slaaed, at kunde giøre forklaring om, kand giøre anvisning paa disse omvundene Mercker. Lars Rønnestrand tilspurte vidnet om det [kan] forklare hvor vit Mercket gick need i Rødninge fløtten. Resp: byttet gick need igienem flotten, og siden saaleedes som forhen er forklaret. Qvæst: hvorleedes byttet gaar neere imel: øyerne. Resp: af Ham/m/eren under broen og beent need i Elven, neml: mit af ham/m/eren. Videre bytte imel: disse 2de gaarder gaar af Middags Gillet i en stoer steen, der fra need i garen, og har de nedre Rønnestrand der ei anden Eiendom end som gierde vunden. paa hiem/m/e bøen brugte {Lars Rønnestrand} øfre Rønnestrand slotterne langs ham/m/er laget oven til, og Nedr: Rønnestrand neden for Ham/m/er laget. Lars Rønnestrand tilpurte vidnet, om det ved hvor byttet gaar hen naar ham/m/erlaget slutter. Resp: ved ei videre bytte end ham/m/er laget. Qw: hvorleedes byttet er i dybe viig. Resp: imel: begge slotterne er en Gild, der fra efter en beck need i søen. Parterne havde ei videre at tilspørge vidnet.

3de vidne, Aamun Johanessøn, boende paa Windahl, gaml: 64 aar, vidnede, det hands stiffader, sal: Niels Rønnestrand, boede paa Nedr: Rønnestrand, og var vidnet hos ham indtil hand kom til Mands alder, og er det 37 aar siden hand drog der fra. forklarede det hand i den/n/e høst har været der med Lensmanden Anders Hansøn og efterseet dend Mercke skields steen som staar i Arnes, der fra op i en lind, og som vidnet da saae havde Lars Rønnestrand slaget noget lidet græs, forbi byttet ind paa Capitainens Eiendom, og da tilbød Lars Rønnestrand, at efterdj hand havde forseet sig, vilde hand give 2 gange saa meget tilbage, liggeleedes var der hugget paa Capitainens Eiendom 2 á 3 bircker, som Lars tilstoed at have hugget, og sagde hand der for at vilde give dobbelt tilbage igien, sagde Ellers om dette Mercke at kunde giøre anvisning. Parterne havde ej videre at tilspørge vidnet. !!Parterne hafde ej videre at tilspørge vidnet!!

4de vidne, Thron

1747: 6

1747.

Nielsøn, boende paa Gaarden Nedr: Rønnestrand, gaml: i det 40 aar, vidnede, at eftersom hands sal: Fader har viist ham byttet, har Lars Rønnestrand hugget 2 eller 3 bircke træer, og hugget lidet græs paa Capitainens Eiendom efter som Marckeskield skal gaae, som er i stoer steen neere paa bierget oven for søen, derfra op i en Marcke steen oppe i flotten, der fra op i et stort træe, og saa op i et lidet Giil, disse Mercker vidnet kand giøre anvisning paa, efter som hands Fader, sal: Niels Rønnestrand, har brugt og for vidnet anviist, og som vidnet var i den/n/e høst paa disse Merker for at see dend fornærmelse Lars Rønnestrand havde giort Capitainen, da sagde Lars, om saa er at hand har gaaet Capitainen for nær, saa vilde hand give dobbelt tilbage. Parterne havde ei videre at tilspørge vidnet.

5te vidne, Bottolf Tostensøn Eie, boendes paa Eie, gaml: 68 aar, vidnede. Mons:r Schneld for nærværende tiid frafalt dette vidne.

6te vidne, Aslach Pedersøn Kierland, gaml: 30 aar, huusmand paa Kierland, vidnede at den/n/e som/m/er var hand leiet paa arbeide af Lars Rønnestrand, og var med ham paa Arnes, hvor de huggede løv, og da hand skulde hugge dend sidste birck, tilspurte hand Lars, om hand skulde hugge sam/m/e, og da gick Lars paa Marckeskiels steenen og stoed, siggende, ja, du maae hugge dend, mens icke meere, saasom ieg icke veed byttet oppe. paa de afhuggede bircker kand vidnet giøre anvisning. Parterne havde ei videre at tilspørge vidnet.

7de vidne, Maritta Tosteensdatter, gaml: 58 aar, huuskoene paa Eie, vidnede at hun i den/n/e som/m/er var leiet paa arbeide hos Lars Rønnestrand, og var hun med paa Arnes for at hugge

bircke løv, mens ved intet om Marckeskield, kand giøre anvisning paa dend sidste birck som blev hugget, hvilcket har aarsaged denne trætte. Parterne havde ei videre at tilspørge vidnet.
Mons:r Schneld paa Citantens vegne sluttede Tingsvidnet, og paastoed sagen forfløt til aastædet.
Lars Rønnestrand lod tilførre, det hand ved Contra stevning haver om Moed og Marcke skield indstevnt til vidner, neml: Ole Asgrimsøn, og Sigri Tronsdatter, mens hand for nærværende tiid forbehold sig at førre dem med fleere vidner, naar sagen kom paa Aastædet.

Afskeediget

sagen henviises til aastædet, til lovlig siun, granskning og paakiendelse, efter forregaaende lovl: stevnemaal, hvor disse afhørte vidner tillige vorder indkaldet, deres belovede anvisning at giøre, og deres udsigende efter Loven at Eedfæste.

Iwer Magnusøn Børsen og medJnteressentere udgivene skiøde af 30 Octbr: 1747 til Tormoe Toresøn paa 1 L: 13 ½ mrk: s: i gaard: Sæbøe.

Poul Siursøn Spaanem gav tilkiende det hand til den/n/e tægte dag med Muntl: Kald og varsel vidnesfast har ladet stevne og indkalde Siur Larsøn Hagestad, Dom at imodtage til undgieldelse fordj hand i den/n/e høst, paa Gaarden Spaanem ved søen, uden lov og løfte, tog Citantens øg og Reed dend op til gaardens huusser, og da Citantens søn kom for at vilde tage øgen fra ham, gav hand Citantens søn hug og slag.
dend

1747: 6b

1747.

\indstevnte/ Siur Larsøn møtte, tilstoed lovlig varsel, i det øvrige lod tilføre, at som hands huusbonde havde haa udestaaende, og øgen gick ved haaen, tog hand øgen og Reed dend op til gaardens huusser, at dend ej skulde kom/m/e i haaen, videre har hand ei giort, og kand Citanten beviisse anderleedes faar hand at lide.
Citanten lod tilførre, det hand under faldsmaal har indvarslet vidner, som er Swenke Aandeland og hands huustroe Giøe Aandeland, deres vidnetsbyrd at aflægge, og har hand stevnt sagvolderen, sam/m/e at anhøre.
de indstevnte vidner møtte, Eedens forklaring blev dem forrelæst, og formanet at vogte sig for Meen Eed.
1ste vidne, Swenke Michelsen, boende paa Aandeland, efter aflagde Eed vidnede, ei at have seet noged af det paastevnte, saasom hand var i sin stue da det skal være passeret. Citanten tilspurte vidnet, om hand icke hørte paa bielde Klaven at Citantens øg foer igienem gaarden, og om hand icke bad sin huustroe at gaae ud og see hvem det var som Reed øgen, Resp: hands huustroe kom af buen ind i stuen, da tilspurte hand hende, hvem det var som Reed igienem gaarden, da svarede hun at det var hindes hosbondes øg, mens hun viste icke hvem det var som Reed dend, dog sagde hun, at hun troede at det var Siur Hagestad som Reed dend. 2°: om hand icke har hørt det af sin huuskone, at hun saa det hand Reed øgen. Resp: kand ei nægte at have hørt at hun talte der om, mens veed ei det hun sagde at have seet det Siur Hagestad Reed øgen. Parterne havde ei videre at tilspørge vidnet.
2det vidne, Giøe Michelsdatter, gift med nest forregaaende vidne, efter aflagde Eed vidnede, at i den/n/e høst, en aften imod skumringen, kom en Karl meged hastig ridendes igien/n/em gaarden paa Citantens øg, Karlen saa hun ei i ansigted, mens bag paa Rycken, og som hun siuntes og ei Rettere kunde see, var det Siur Hagestad, og stoed hendes huuskone i dørren og saa det sam/m/e gang. Parterne havde ei videre at tilspørge vidnet.
Citanten begierede sagen udsat til næste ting for at indstevne fleere vidner.

Afskeediget,

dend forlangede udsættelse til næste Ting, for at indkalde fleere vidner til sagens oplysning, bevilges Citanten.

Ole Magnusøn Leqwe gav tilkiende det hand til den/n/e tægte dag med Muntl: varsel, har indkaldet Siur Larsøn Hagestad, vidner, som under faldsmaal er indvarslet, sc: Iwer Larsøn Berge, Torbiørn Poulsøn Lindebreche og Giøe Aandeland, at anhøre, om hvorleedes hand haver overfaldet hands søn/ner Hans og Iwer Olssønner, om Natte tiider paa Een støel, der for Dom at imodtage til undgieldelse, samt at svare processens omkostning.
dend indstevnte Siur Larsøn møtte, tilstoed at være lovlig varslet.
de indstevnte vidner møtte alle, Eedens forklaring blev dem forrelæst,

1747: 7

1747.

og formanet at vogte dem for Meen Eed.
1ste vidne, Iwer Larsen, tienende Poul Spaanem, gaml: 30 aar, er Soldat, efter aflagde Eed vidnede, at i den/n/e som/m/er en aften, som vidnet var paa støllen for at leede efter Kiør, saa vidnet, det Siur Larsøn sprang need til floren hvor Citantens søn/n/er stoed, og med sin haand slog til Iwer Olsøn, mens paa hvilcket stæd hand ramte ham, saa vidnet icke, ei heller skrig!! (skreg) eller Klagede Iwer over at hand var slaget, ej heller hørte vidnet nogen ueenighed imel: dem, og hørte vidnet at Hans Olsøn Raabte paa Torbiørn, at hand skulde kom/m/e til dem. {ellers hørte vidnet at dette var der om at Siur} Citanten tilspurte vidnet om hand icke hørte, hvad for løfte Siur Larsøn giorde, til hands 2de søn/n/er. Resp: Nej. Parterne havde ei videre at tilspørge vidnet.
2det vidne, Torbiørn Poulsøn, boende paa Lindebreche, efter aflagde Eed vidnede som første vidne, lagde dette der til, at da Siur med sin haand slog til Iwer, slog hand ham paa axelen, i det øvrige vidnede som første vidne, ellers hørte vidnet det Siur Larsøn sagde til Citantens søn/n/er, Eg skal faae Docker her fra, hvad vil i her, og sam/m/e gang var Citantens søn Hans Olsøn inde paa floers lem/m/en og søgte efter Poul Spaanems daatter, og da Hans kom ud, tilspurte hand sin broder Iwer hvem det var som slog, da svarede Iwer, det var Siur Larsøn. Parterne havde ei videre at tilspørge vidnet.
3de vidne, Giøe Michelsdatter, boende paa Aandeland, efter aflagde Eed vidnede, at dend aften som dette skal være passeret, laae vidnet paa støllen i sin sæng og sov, og som hun opvognede, hørte hun det Hans Olsøn Raabte paa Torbiørn, siggende, Torbiørn, kom tilbage, Siur slaar os. og som vidnet havde for disse drenge indsluttet Tøssen Anna Poulsdatter udj Pouls Eget melckesætter, saa luckede hun hende ud igien da de hørte dette, og gick de begge til disse drenge, da vidnet sagde til Siur Larsøn, lad ei dend onde Aan[d] Regiere dig, da Siur svarede, ti stille grande, du veed ei om det, og stoed Siur dend gang med et skuffet skaft i haanden, og hørte vidnet at Anna sagde, du har ei talt til mine Forældre, og dog holder du saadan opstudts, da hyttede Siur til hende med skaftet, og sagde, du var vært, eller, du var icke vær, saa omtrent var hands ord: da hands!! Hans Olsøn stoed og bad Gud bevare sig, da sagde Anna Poulsdatter til Citantens 2de søn/n/er, er i Ræd, Frender, i har intet ont giort, derfor har i ei behov at være Ræd. da sagde Siur Larsøn til Iwer Olsøn, du din bysse, du skal icke faae hende med helsen. der efter Reiste de 2de brødere hiem, mens hvor Siur blev av, ved vidnet icke. Parterne havde ei videre at tilspørge vidnet.
Siur Larsøn var begierende det spørsmaal til vidnet Torbiørn Lindebreche fremsat, hvad Anna Poulsdatter havde sagt til vidnet, da hand siden talte med hende: dette spørsmaal fremsatte hand, saasom hand haver ladet hende stevne sam/m/e at anhøre.
Anna Poulsdatters Fader Poul Spaanem møtte og tilstoed paa sin datters vegne stevnemaalet.
Vidnet Torbiørn Lindebreche forklarede under forhen aflagde Eed, det Anna Poulsdatter tilspurte ham hvorfor hand gick fra

1747.

støllen, da hand svarede, hand gick og leette efter Koen sin, da sagde Anna hun vilde icke have det ugiort som giort var paa støllen for en dahler.

Citanten begierede sagen udsat til næste ting for at indkalde fleere vidner.

Afskeediged,

dend forlangende udsættelse billiges.

Fogden lod inden Rætten oplæsse og Examinere følgende documenter, 1°: det ordinaire Tingsvidne, indeholdende 6 Poster. 2°: Restance Register for dette skibbr:, hvis endelige Sum/m/a var 59 rd: 6 s: 3°: Specification over aftagene, hvor efter leilending skatten beregnes. 4°: Specification over aftagene, hvor efter leedingen beregnes. 5°: Tingsvidne angaaende Ting skydsen, at dend til Almuen er betalt. 6°: Special beregning over de Kongl: Intraders afgang for aftagene. 7°: Specification over aftagene paa Halsnøe Closter goedset, hvor efter Landskylden beregnes. 8°: Tingsvidne angaaende skatternes gotgiørelse for dend afbrente gaard Lund. 9°: selvEier Mandtallet. og som ei nogen af Almuen noged imod disse oplæste documenter havde at erindre, mens tilstoed dem Rigtig i alle maader at være, saa var Fogden Rættens attestation begierende, som blev efterkommed.

De Laug Rættes mænd som Rætten tilstundende aar skal betiene, ere følgende, Niels Nielsøn Mit Følkedahl, Haawer øvre Følkedahlen, Iwer Eie, Poul Mit Berge, Niels Iwersøn Syssen, Ole Mogns: Midhuus, Aslach Sæd og Ole Torbiørnsøn Legrei.

Efter 3de gange udraabelse var ej fleere der vilde gaae i Rætte, altsaa blev tinget ophæved.

Dend 31te Octobr: blev paa det **Sædvanl: tingstæd Utne holdet Eet Almindel: Høste, Skatte og Sage falds ting for Kintzerwiig Skibr:[s] Almue**, og Rætten beklæd i Hr: Cancelie Raad og Sorenskriver Fleischers Absence af hans Eedsoerne Fuldmægtig Johan Peter Guldager, samt efterskrevne Eedsoerne Laug Rættis mænd, sc: Johannes Tvet, Holger Kiepse, Arne Lutro, Haagen Espe, Johannes Hofland, i hans stæd Jon Olsøn Willure, Aamund Mouge, Siur Mochestad, i hans stæd Elling og!! Jaastad, Mathis Næs, nærværende jnden Rætten Kongl: Maj:ts Foget Sr: Andreas Heiberg, Lensmanden Jon Torgielsøn House, samt dend tingsøgende Almue.

hvorda først allerunderdanigst og underdanigst blev publ: de Kongl: Forord: og anden Høy øvrigheds Ordres som paa fol: 1 findes Extr:, dernæst Passeret som følger

Hr: Ole Gierdrum med fleere udgivne skiøde af Dato 5te Junij h: a: til Svend Olsøn Jøssendahlen paa 1 Løb 1 pd: 5 Mrk:r smør med bøxsel og herlighed udj gaarden Jøssendalen, blev læst.

Jørgen Sandven med fleere udgivne skiøde til Jacob Nielsøn Sandven paa 1 pd: 4 2/5 Mrk: sm:, 1/6 huud med bøxsel og herl: i gaarden Frøswig, datt: af dags dato, blev læst:

Jørgen Sandven fremviiste fællen af [en] voxsen biørn, skut i den/n/e Som/m/er paa gaard: Hildals grund i Odde Sogn. Fogden bet: 2 rd:r.

Dend 2den Nobr: blev end widere med Tinget Continueret,

og blev da Rætten først betiendt med det af Fogden forhend opnævnte Laug Rætt udj Odels trættens afhandling om Løsnings Rætten til gaarden Swartwet Nedr: Tuun, for derom at afsige Dom, da benævnte Laug Rætt møtte, undtagen Thomas Hougstwet, i hands stæd satt Knud Rogde, og Joen Hougstwet, i hands stæd satt Iwer Reisetter.

1747: 8

1747.

Da Parterne møtte tillige med Hans Waage,

og bliver da først at beregne den/n/e forrætnings omkostninger, saasom Sorenskriveren for Een dags Forrætning 2 rd:, Laug Rætten, á Mand 24 s:, er 2 rd:, Lensmanden for Laug Rættens tilkaldelse samt opvartning ved Rætten med at gaae Rætten[s] Middel til haande, kand ei ringere have end som 4 mrk:, tilsam/m/en 4 rd: 4 mrk:

Og blev da af Sorenskriveren og Laug Rætten som Meddomsmænd saaleedes for Rætt Kiendt, Dømt og

Afsagt.

Af vidnernes Eedelige depositioner, der her ad acta er tilført, beviisses det den/n/e omtvistede jorde part udj gaarden Swartwet Nedr: Thuun, var sal: Brynild Joensøns Odel og Aasæde, efter at hand i 15 aar havde beboed dend, kom hand ved Ett giftermaal til gaarden Wiig i Hæren, og der for indsatte sin datter paa Swartwedt igien, siden hands søn Thron Brynildsøn ei havde naad dend alder og vegst at hand gaarden kunde tiltræde: Da benævnte Thron Brynildsøn var bleven voxsen nock til at antage jorden, trættede hand sin søster ud af jorden, og siden selv beboede og brugte gaarden som sin med Faders Odel, hoved bøllen og Aasæde, indtil hands døde dag. Den/n/e Thron Brynildsøn efterlod sig 3de søn/n/er, Navnl: Brynild, Samson og Endre. Brynild Tronsøn som Elste søn kom ind paa sin Faders Aasæde efter Faderens død, og var hand Fader til Contra Citantens huustrue Christi Brynildsdatter, der nu med Mand, beboer Gaarden Swartwet, hvor om den/n/e sag er Reist. sal: Thron Brynildsøns tredie søn Endre Tronsøn, kom og at beboe sin sal: Faders Aasæde, tilligge med sin Elste broder Brynild Tronsøn, indtil sin døde dag, saa at gaarden blev begges Aasæde efter Faderen indtil Een hvers døde dag: Og som disse 2de brødere ved døden er afgangen, og begge indtil deres døde dag, har besiddet deres Faders Aasædet, saa har det aarsaget den/n/e process og Rættergang, hvem der skal være nærmeste til Farfaders Aasæde, enten Elste søns datter, eller yngste søns søn: Dend om/m/elte Endre Tronsøn var Fader til hoved Citanten Ole Endresøn Swartwet. Den/n/e Odel og Aasæde Rætt samt Arve liinien, beviisses end videre af skifte breved efter sal: Thron Brynildsøn Swartwet, datteret 25de Septbr: 1695, hvoraf ad acta Een Extract er indført, samt skiødet af 2den Nobr: 1666, der findes ordlydende indført udj dend af Parterne fremlagde underrettes acter af 26de April 1729 paa fol: 415 og 6, af disse reciterede documenter fornemmes det paastevnte Odels goeds at være ½ Løb 7 ½ mrk: smør, ½ hd:, 1 K:skind, 1 f:sk: med bøxsel og herlighed, og overbøxsel til 1 pd: 4 ½ mrk: smør, som tilkom/m/er sal: Niels Houses Arvinger, vide det ovenom/m/elte skifte brev af 25de Septbr: 1695: dette om/m/elte goeds, som var uden bøxsel, sal: Niels Houses Arvinger tilhørende, haver Contra Citantens svigerFader sal: Brynild Tronsøn Swartwedt tilforhandlet sig, som sees af skiødet under 11 Martj 1701, der her udj acten er inddragen, siden efter at hand var bleven Eiere for dette bøxsel løsse goeds, haver hand med svoger giort ald goedset ligge gott, som sees af Ett gave brev under 8de Maj 1731, der her udj acten er indført, hvor ved hand giver til Contra Citanten Lars \Olsøn/, der haver hands Elste datter til ægte, Ett Spand, eller 18 mrk:, smør med bøxsel og herlighed: og ved gave brev af 19de Martj 1745, der liggeleedes her udj acten er inddragen, giver hand til Poul Joensøn Ystenes, der haver hands yngste datter til ægte, ogsaa 18 mrk: smør med bøxsel og herlighed, dog rører hand udj dette gave brev om overbøxselen, og sigger det med disse 18 mrk: smør skal følge overbøxsel efter andeel til 1

pd: 4 ½ mrk: smør, 1 g:sk:, 1 f:sk: og 1 K:sk:, udj skifte breved efter sal: Brynild Tronsøn Swartwet lader de 2de svogere Resten af jordegoedset giøre alt

1747: 8b

1747.

ligge gott, som sees af skifte brevet datteret 4 Maj 1746: sam/m/e aarsagede det Citanten ej viste hvem hand skulde tiltalle for Odels goedset, og altsaa holdt det raadeligst at tiltalle Contra Citanten Lars Olsøn, som dend der havde goedset eller Aasædet i Possession. Ao: 1745, om høsten, er dend oft om/m/elde Brynild Tronsøn Swartwet ved døden afgangen, som beviisses med de afhørte vidners Eedelige forklaring: Dend 4de Maj 1746 er holden skifte over hands efterlatte Midler, som skifte breved af benævnte datto udviisser. at hoved Citanten Soldat Ole Endresen er sal: Endre Tronsøns ægte søn, og altsaa sal: Tron Brynildsøn Swartwedt[s] søn/n/esøn, beviisses med de afhørte vidners Eedelige forklaring, samt skifte breved efter sal: Endre Tronsøn Swartwet, datteret 9de Junj 1726, hvoraf her udj acten en Extract er indført: saasnart hoved Citanten Soldat Ole Endresøn saa sin Farbroder Brynild Tronsøn ved døden at være afgangen, uden at efterlade sig søn eller søn/n/esøn, haver hand strax som søn/n/esøn efter sal: Thron Brynildsøn indfunden sig paa skiftet efter sin sal: Farbroder, og der tilbudet Arvingerne mindelig Løsnings penge for sin Faders med Farfaders Aasæde, vide skifte breved af 4de Maj 1746, mens som Arvingerne ei udj mindelighed Løsnings penge vilde imodtage, haver hand sam/m/e aar ved Muntlig Kald og varsel lovligen paaancket sin formeenende Rætt, til jorde Tisdagen indeværende aar, og siden til den/n/e tægte [dag], dend hand med vidner og de af Parterne i Rætten fremlagde breve haver oplyst. jmod hoved Citanten haver Contra Citanten Lars Olsøn giort følgende indsigelser og paastand, 1°: Det Contra Citanten Lars Olsøn formeener det hand med sviigerFader sal: Brynild Tronsøn ved Een underrettens Aastæds Dom af 26de April 1729, hvis finale afsigt her udj acten er inddragen, at have vundet gaarden Swartwet: Dend sag som dend producerede underrættens Dom indbefatter, er fornøden her ordentlig at forrestille: sal: Brynild Tronsøn som Elste søn, og altsaa berettiged til sin sal: Faders Aasæde, efter at hand havde taged det i Possession, har hand paa jorden indtaged sin yngere broder Endre Tronsøn til Eiendom og besiddelse af 1 pd: 10 mrk: smør med bøxsel og herlighed, efter skiøde af 20de April 1719, sam/m/e skiøde sal: Brynild Tronsøn selv haver underskreved, og tillige selv solt til sin broder 6 2/9 mrk: smør, see videre her om benæfnte skiøde, der ordlydende er indført udj Aastæds acten paa fol: 13 og 14, hvorved Endre Tronsøn kom/m/er til at beboe sin sal: Faders Aasæde, tillige med hands Elste Broder Brynild Tronsøn, og det indtil hands døde dag, da disse 1 pd: 10 mrk: smør vorder skift imel: hands efterlevende Encke Britte Olsdatter og deres 2de søn/n/er, Navnl: Ole Endresøn, som nu er hoved Citant, og Samson ibdm:, og som sal: Brynild Tronsøn havde gift sin ælste

1747: 9

1747.

Datter Christj Brynildsdatter med Lars Olsøn, som nu er Contra Citant, og vilde indtage den/n/e sin datter i fællig med sig, saa var hand paastaaende at indløsse dette 1 pd: 10 mrk: smør, mens som sal: Endre Tronsøns Encke Britte Olsdatter /: endskiønt hun til jorden var aldeeles frem/m/ed efter at hendes Mand ved døden var afgangen :/ ingenlunde vilde imodtage Løsnings penge, har sal: Brynil Trondsøn andlagd sag imod Encken og hendes 2de umyndige søn/n/er, hvoraf dend Elste Ole Endresen nu er hoved Citanten, for sam/m/e, Brynild Tronsøn som da værende Citant, var Formyndere, til sam/m/e sag at udføre Brynild Tronsøn tager i fællig med sig sin svoger Lars Olsøn: da Døm/m/es, at Encken med de umyndige børn skal tage imod Løsnings penge for det Eene pund og 10 mrk: smør, og det for hver Marck jordegoeds 1 rd: 1 mrk:, fremdeeles sigger sam/m/e Dom, hvilcke penge Lars

Olsøn som Citant med hands værfader Brynild Tronsøn haver til den/n/em at betalle: efter den/n/e Dom er det Contra Citanten vil formeene det hand haver Rætt til heele {hoved} Aasædet, siden sam/m/e Dom er usvæcket. mens her ved bliver at i agt tage, først at Dom/m/en ej lyder paa Lars Olsøn for videre end at hand tillige med hands værfader Brynild Tronsøn skulde betalle pengene, og sees af det ham paa disse 1 pd: 10 mrk: smør meddeelte skiøde af 8de Maj 1731, som her udj acten er indført, det hand ej sam/m/e skiøde kunde bekom/m/e uden med hands værfaders samtycke, og at Dom/m/en saaleedes er bleven anseet det hands værfader Brynild Tronsøn var dend som havde vundet disse 1 pd: 10 mrk: smør, og icke Larsd Olsøn. For det andet bliver at overveie hvorleedes Dom/m/en bliver at ansee, betræffende de 17 mrk: smør som Encken Britte Olsdatter blev dømbt at tage penge for: skulde sam/m/e 17 mrk: tilhøre Brynild Trondsøn, da er det i sig selv Rætt, efter som Encken var aldeeles frem/m/ed til dette jordegoeds, og dend som haver Løsnings Rætten til det øvrige Brynild Tronsøn tilhørende Odels goeds i Aasædet, haver og Rætt til at løsse disse 17 mrk: smør. skall disse 17 mrk:, efter Dom/m/en tilhøre Lars Olsøn paa sin huustroes vegne, kand det for Rætten sees, i henseende til at hands huustroe var Een Odels baaren, og Encken Britte Olsdatter ganske frem/m/ed: hvilcket da ej kand hindre Citanten i sin Rætmæssige sag, thi liggesom Odelsgoeds bør Døm/m/es fra Een frem/m/ed og til Een Odelsbaaren, saa bør det og at døm/m/es fra Een Odelsbaaren til dend anden Odelsbaaren, som der til er nærmere berettiged, med mindre der paa er fanged lovl: hævd, og dend hævds Rætt haver end og Een frem/m/ed: Det er ellers det som Lars Olsøn paastaar, at hands huustroe, som er Elste søns datter, er nærmere end som hoved Citanten, der er yngste søns søn, mens det bliver ved Odel og Aasæde Rætten at Obserwere, det qvinde af Mand kand aldrig med Rætte tilfalde hovedbølle og Aasæde, saa lenge der er Mand af Mand end og i needstigende linie til søn/n/e søns søn, og altsaa langt mindre udj den/n/e sag

1747: 9b

1747.

hvor de tvistende Parter er udj ligge linie, neml: Søskende børn, og begge deres Fader haver satt paa deres Farfader sal: Thron Brynildsøns Aasæde indtil deres døde dag. betræffende de øvrige andre 17 mrk: smør som er fra Dømt sal: Endre Tronsøn[s] 2de søn/n/er: da er det just her udj at Dom/m/en kand siges at være usvækket, siden dend her udj er imod nu værende hoved Citant Soldat Ole Endresøn: mens det bliver her ved at agte, naar Dom/m/ens ord rætt overveies, sam/m/e lyder saaleedes: hvilcke penger Lars Olsøn som Citant med hands værfader Brynild Tronsøn haver til den/n/em at betalle: skal de være begge om at løsse og betalle disse 17 mrk: smør, saa falder det og af sig selv, det Een hver af dem er til Dømt det halve, og altsaa tilkom/m/er Brynild Tronsøn de 8 ½ mrk: smør, tilhører Brynild Tronsøn sam/m/e, saa falder det af sig selv at dend som haver Rætten til Aasædet haver og Rætten til disse 8 ½ mrk: smør. mens, de øvrige 8 ½ mrk: smør, som efter Dom/m/en skal tilhøre Lars Olsøn /: endskiøndt mand meged vel kunde sigge, at de ei tilhørde Lars Olsøn, mens vel hands huustroe som Odels baaren, saa dog, paa det at Dom/m/eren ej skal beskyldes at have Graveret en usvæget Dom, siden Dom/m/en betræffende disse 8 ½ mrk:, er afsagt imel: nu værende hoved og Contra Citanter :/ saa er det billigt at disse 8 ½ mrk: smør med bøxsel og herlighed bliver Lars Olsøn tilhørende. af disse omstændigheder sees hvorvit dend oft om/m/elde Aastæds Dom Reiser eller fælder hoved Citanten Ole Endresøn udj hands prætensioner til Aasædet. 2°: Formeener Contra Citanten det hands sviigerFader sal: Brynild Tronsøn har fanged hævd paa den/n/e Odel og Aasæde, siden hand over 50 aar skal have haft endeel der af til beboelse: det maa i agt tages, det hævd kand ei fanges imod Loven, mens naar hævd skal fanges, skal det skee med Loven, hvilket skeer saaleedes, om Een Frem/m/ed eller yngere af Odels qvitselen, paa en lovlig maade tilforhandler dem Een Odels jord /: eller anden jord :/ og dend beholder ulast og ukiert i 20 vintere, da bliver det ham og hands qvidsel

til Odel: Dette har Lovgiveren paabudet, at Een hver, og at dend ældre for dend yngere, i Rætte tiider skal passe paa deres Odel: mens det er ej at forstaae om dend Rætte og nærmeste udj qvidselen til Odel og Aasædet berettiged, naar hands Fader og Farfader for ham har fanget lovlig hævd, det hand paa ny skal fange hævd paa Odel og Aasædet, efter at hand lovligen haver taget det i Possession, thi Loven har sat saadant Ett gierde om ham, at ingen kand eller maae tiltalle ham, og altsaa kand ei heller sigges ham at fange hævd, efterdj det ved Loven er forbudet at tiltalle

1747: 10

1747.

ham, saa at Aasædet er den ælste søn ved Loven beneficeret for hands livs tiid, og hands søn/n/er med søn/n/esøn/n/er efter ham. Forinden endelig Sentence vorder afsagt, bliver at eftersee hvormeged Contra Citanten Lars Olsøn haver til Eiendom, af det heele Aasæde som hand haver udi Possession, efter i Rætten fremlagde breve, siden hoved Citanten ei har stevnt Contra Citantens MedEiere: hvilcket bliver efter skiødet af 8de Maj 1731, der handler om det 1 pd: 10 mrk:, hvorom dend første Aastæds trætte haver været, der fra drages de 8 ½ mrk: smør efter foranførte 1 Post, bliver saa 1 pd: 1 ½ mrk: smør, á marcken 1 rd: 1 mrk:, er 29 rd: 4 mrk: 8 s:, nock haver sal: Brynild Tronsøn udj benævnte skiøde afstaaed til sin svoger Lars Olsøn 4 mrk: smør for 4 rd: for det andet efter gave brev af 8de Maj 1731, hvorved sal: Brynild Tronsøn giver sin svoger Lars Olsøn 18 mrk: smør, hvilcket vel burde lignes for sam/m/e priis som sal. Brynild Tronsøn det selv haver indløst, efter skiøde af 25de Junj 1696, mens som sal: Brynild Tronsøn selv udj nest forom/m/elde skiøde har anseet de 4 mrk: smør for 4 rd:, og goedset er i dend stand at det kand ansees for 1 rd: marcken, bliver den/n/e gave, siden ingen Taxt i gave breved er paa goedset bleven satt, anseet for 18 rd: 3°: efter skiøde af 20de Julj 1745 haver Lars Olsøn indløst 12 mrk: smør, 1/6 hd: for 18 rd: Nock efter skifte brev af 4 Maj 1746 er Lars Olsøn paa sin huustroe Christj Brynildsdatter[s] vegne arvelig tilfalden 8 ½ mrk: smør, hvilcket de samtlige Arvinger, som fuldmyndige haver ladet Taxere for 1 rd: 3 mrk: hver marck smør, hvilcket ej var billigt, siden der alt begyndes process om jordegoedset, som sees af bem:te skifte brev, dog siden {stervboen} \Arvingerne/ havde Rætt til meere jordegoeds uden bøxsel efter skiøde af 11de Martj 1701, end som stervboen til indtægt blev beregned, hvilcket de alt havde giort ligge gott med det jordegoeds som tilhørde ald herligheden, saa kunde de som Myndige Arvinger lade det sætte for saa høy Taxt som de vilde. bliver saa tilsam/m/en som Lars Olsøn med huustroe er Eiere til, foruden de 8 ½ mrk: smør som første Post omhandler, 1 Løb 2 Mrk: smør, der fra drages det jordegoeds som er uden bøxsel, efter proportion af hands Rætte Eiendom, bliver saa 1 pd: 18 mrk: smør med bøxsel og herlighed, samt overbøxsel /: efter proportion af Lars Olsøns fulde Eiendom 1 Løb 10 ½ mrk: smør :/ til 1 pd: {8 mrk: smør} 8 81/180 mrk: smør, eller Rættere gaml: Landskyld Specie 1 pd: smør, ½ hud: med bøxsel og herlighed, samt overbøxsel til 1 pd: 4 mrk: smør, 1 f:skind, for dend Sum/m/a 46 rd: 1 mrk: 8 s:

1747: 10b

1747.

det øfrige jordegoeds haver Contra Citantens svigerModer Herbor Olsdatter med svoger Poul Ystenes.

Efter sagens befundende beskaffenhed, følgelig de af Parterne i Rætten fremlagde breve og documenter, samt de afhørte vidners Eedelige forklaring, Kiendes og Døm/m/es for Rætt at være, det hoved Citanten Soldat Ole Endresøn i følge af Lovens 5 B: 2 C: 63 art:, samt dend Kongl: Allernaadigste Forordning af 31de Maj 1737, som sal: Tron Brynildsøn Swartwet[s] søn/n/esøn, bør være berættiget til sin Faders og Farfaders Odel og Aasæde i gaarden Swartwet Nedr: Thuun, og altsa bør Lars Olsøn som Contra Citanten fraviige og Rødig giøre

benævnte Aasæde for Ole Endresøn til næste fahre dag, efter at gaarden er ham vorden lovlig opsagt, samt at tage imod Løsnings penge af Ole Endresøn for 1 pd: smør, ½ hd: gaml: Landskyld med bøxsel og herlighed, samt overbøxsel til 1 pd: 4 mrk: smør, 1 f:skind i benævnte gaards Nedr: Thuun, for dend Sum/m/a 46 rd: 1 mrk: 8 s:, for det øfrige jordegoeds efter skiødet af 2 Nobr: 1666 udj Aastædet manglende, de 8 ½ Mrk: smør undtagen, som dend her foran anførte 1ste Post formelder, gives hoved Citanten Ole Endresøn Regres til Encken Herbor Olsdatter med svoger Poul Ystenes eller hands huustroe, paa lovlige maader hos dem at søge saaleedes som hand best ved og kand. betræffende Processens omkostning, da som Citanten betaller Rættens Persohner efter dend beregning som her udj acten er indført, saa bør Lars Olsøn, hoved Citanten til nogenleedes erstatning, at betalle til ham 6 rd:, saaleedes som nu {døb} dømbt er, bør Parterne Dom/m/en efterleve, betalle og udreede inden 15ten dage efter den/n/e Dombs lovlige forkyndelse under Nam og Execution samt videre adfær efter Loven.

Derefter blev Rætten betiendt med det ordinaire som Laug Rætt som tilhørre sage Tinget og paa fol: 7 findes Specificeret.

Swend Olsøn Jøssendahlen udgivene Obligation af 31de Octbr: 1747 til Siur Knudsen Espe for Capital 70 rd:, imod det underpant af 1 Løb 1 pd: 5 mrk: smør i gaarden Jøssendahlen, blev læst.
Fogden Hejbergs udgivene freedlysning af 31te Octbr: 1747, for Rødnings platzet Hæste-Giilet i Kingtzerviig sogn.
Swend Larsøn Eidnes udgivene Obligation af 31de Octbr: 1747 til Aamund Jørgensøn Lofthuus for Capital 50 rd:, imod det pant af gaarden Eidnes.
Ole Olsøn Espen og medinteressentere udgivene skiøde af 31de Octbr: 1747 til Haagen Olsøn Espen paa 1 pd: 3 mrk: smør, 2 Løber salt med bøxsel i gaarden Nedr: Espen, blev læst.
Peder Wichlichsøn Rogde udgivene Obligation af 31de Octbr: 1747 til Ole Olsøn Aga for Capital 122 rd: 3 mrk: 8 s:, imod det underpant

af 2 pd: 15 mrk: smør, 1/3 huud udj gaarden Rogde, blev læst.
Een Odels Dom, afsagt 3 Maj 1747 paa Gaarden Mæland, imel: Tosten Jærandtsøn Contra Ole Østensøn og Torgiels ibdm:, hvorved Tosteen Jærandsøn er tilDømbt Odel og Løsnings Rætten til 1 pund 19 mrk: smør, ¾ hd: udj bem:te gaard Mæland.
Johannes Olsøn Aga udgivene bøxsel brev med Revers, af 31de Octbr: 1747, til Hellie Ols: Qwæstad paa 2 pd: 6 mrk: s:, 2 Løber salt i gaarden Aga, blev læst.

Fogden gav tilkiende, det hand med Muntl: Kald og varsel vidnesfast lovl: har ladet stevne og indkalde, paa Justitiens vegne, Jacob Giermunsøn Buustethuun, Dom at imodtage til undgieldelse for øvede skields ord imod Isaak Præstegaard, hvorom benævnte Isaak Præstegaard forhen inden Rætten ved Nestl: som/m/er Ting har ført vidner, mens siden sagen forliigt:
da Jacob Giermunsøn Buustethuun blev paaraabt, møtte Klockeren Peder Olsøn og indleverede et skrift fra sogne Præsten Hr: Winding af 11de Octbr: 1747, der lyder som følger. end videre blev af Klockeren fremlagt det udj nestbem:te skrift paaberaabte forliig af 28de Octber: nestl:, hvilcket lyder som følger.
stevnevidnerne Joen Torgielsøn Hougse og Iwer ibdm: med Eed og opragte fingre afhiemlede stevningens lovl: forkyndelse at være skeed med meere end 14ten dages varsel for dend indstevnte Jacob Buustetuuns boepæll udj hands Eget paahør.

Fogden lod tilføre, at hand af det fra sogne Præsten Hr: Winding i Rætte kom/m/ene, alt for meged maae fornem/m/e at hand Melerer sig i værslige sager, og i de sager, {som} hvor under Deres May:tts sigt hviler, og af verslig øfrighed bør Tracteres, hvilcket hand Reserwerer sig til beleilig tiid og stæd at paaAncke, men hvad sagen i sig selv angaar, da om endskiønt Parterne er forligte, efter at de haver agered sagen til Doms, saa har dog Fogden følgelig Lovens 1 B: 22 c: 8 art: indstevnt Jacob Giermunsøn {til} at anhøre Dom til de Kongl: bøders erlæggelse, og da det baade med Eenstem/m/ige vidner er beviislig giort, at Jacob Giermunsøn har sagt til Isaak Præstegaard, at hand har icke alt sit med Rætt og Rætfærdighed, og at hand har seet han/n/em paa sine Tyvegierninger, saa og ved det i Rætte lagde og af sogne Præsten Hr: Winding skrevene document har tilstaaed ved nærgaaende ærrørige ord mod Isaak Præstegaard at have grovelig forseed sig, saa efterdj Parterne ere forligte og æren icke søges, satte Fogden i Rætte og paastoed at Jacob Giermunsøn for saadan grove ærrørige ubeqvems ord, bør tilfindes at forsohne sin forseelse efter Lovens 6 b: 21 c: 4 art: med penge straf til deres Maj:tts Cassa, i det minste med 30 rd:, og at de penge som sogne Præsten uden Lov og Dom har modtaged ved sagens forliig bør tilbage leveres, med advarsel at hand en anden gang sig fra saadant endtholder, hvorom Fogden paastoed Dom.

Afskeediged,

sagen optages til Doms afsigelse indtil i eftermiddag Klocken 4re slætt, da Dom skal vorde afsagt.

Fogden gav til kiende, det hand med Muntl: Kald og varsel

1747: 11b

1747.

vidnesfast lovl: til den/n/e tægte dag har ladet stevne Ellen Schieldaas, vidner at anhøre, som under faldsmaal er indvarslet, sc: Sundre Sexe med huustroe Britte Sexe, deres vidnesbyrd at aflægge, om hvorleedes sagvolderen med skields ord skal have overfaldet Encken Guri Sexe, derforre Dom at imodtage til undgieldelse: saa er og til vedermæhle indvarslet bem:te Guri Sexe, samt at svare til de Qvæstioner Citanten finder fornøden at fremsætte, saavel til sagens oplysning, som \om/ det af Præsterne Hr: Winding og Hr: Blomhoff imel: Parterne sluttede forliig. Endeligen er og bem:te Præster Hr: Winding og Hr: Blomhoff indvarslet at anhøre Guri Sexe og vidnernes forklaring for saa vit sam/m/e kunde paarøre den/n/em.

sagvolderen, samt Encken Guri Sexe og de indstevnte vidner møtte alle og tilstoed lovl: varsel; paa de indstevnte Præsters vegne møtte Klockeren Peder Olsen og indleverede Et skrift fra sogne Præsten Hr: Winding af 31de Octbr: nestl:, der lyder som følger.

Fogden begierede de indstevnte vidner Eedelig afhørte. Eedens forklaring blev vidnerne forrelæst, og formanet at vogte sig for meenEed. Fogden begierede, at førren vidnerne bliver afhørte, Ellen Nielsøn Schieldaas og Guri Sexe maatte forresættes følgende Qwæstioner, først Guri Sexe, om hun er fornøyet med at der icke talles paa de ærrørige ord som Ellen Nielsøn hende haver tiltalt. Guri Sexe svare[de], at hvad Ellen Nielsøn havde sagt til hende, som var uanstændigt talt, da skeede det af ham i druckenskab, og som hand ved Kircken med grædende taare bad hende om forladelse, og Præsterne bad hende at hun vilde tilgive, saa har hun tilgived ham sam/m/e. dernæst Ellen Nielsøn, om hand tilstaar at have sagt de ord til Guri Sexe som sogne Præsten Hr: Winding har anført i sit indgivende indlæg, neml:, det har du løyet som en Tyv. Ellen Nielsøn svarede, {at} efter at hands stiffader Ole Olsøn Sexe havde ægted og faaen hands stifModer hiem til sig paa Sexe, blev Comparenten af sin Stiffader bedet til velkomst til gaarden Sexe, og som hand dend gang ei kunde kom/m/e, blev hand bedet der hend St: Hans dag Ao: 1746, hvor hand drack en skaal øll, og som hand om aftenen var bleven noged Rusende, og der kom en liden desputte imel: ham og Guri Sexe, blev disse omspurte skields [ord] af ham udtalt, hvilcket hand ei kand nægte. Fogden lod

tilførre, at efterdj Ellen Nielsøn Schieldaas selv haver tilstaaed at have tiltalt Guri Sexe nærgaaende og ærrørige ubeqvæms ord, hvilcke Guri Sexe først til Tinge havde paastevnt, mens siden under forliig haver forlat og tilgived sin vederpart, som alt af dend paa seeneste som/m/er ting

1747: 12

1747.

førte Proto\co/lation, som Fogden begierede i den/n/e act inddragen, kand fornem/m/es, saa i anleedning af Lovens 1 b: 22 C: 8 art: satte Fogden i Rætte og paastoed at Ellen Schieldaas, følgelig Lov: 6 b: 21 c: 4 ar:, bør tilfindes for hands udtalte nærgaaende og ærrørige ord til Guri Sexe, at forsohne sin forseelse med en anseelig penge Mulct til Deres Maj:ts Cassa, i det minste med 30 rd:, hvor om hand begierede Dom, og hvad sig angaar sogne Præsten Hr: Winding, som ved sine giørende forliig søger at betage Deres Maj:ts Cassa de bøder som af slige sager kand falde, da vilde Fogden have sig Reserweret, i fald der udj for eftertiiden icke giøres forandring, sam/m/e til beleilig tiid og stæd at andrage.

Ellen Schieldaas lod tilførre, det hand ei noged havde at svare, mens vilde bede Gud og øfrigheden om Naade, saasom hand var en ringe og fattig .....

Afskeediget,

sagen optages til Doms indtil i eftermiddag Klocken 5 slætt.

Eftermiddagen Klocken 4re:, blev udi sagen indstevnt af Fogden paa Justitiens vegne, Contra Jacob Giermunsøn Buustethuun saaleedes for Rætt Kiendt, Dømbt og

Afsagt.

Wed de afhørte vidners Eedelige forklaring, er det fuldstændig beviislig giort, det Jacob Giermunsøn Buustetuun, nestl: vinter imel: Juul og Nye-aar, i hands Eget huus, {da Isaack} eller paa hands Egen gaard, da Isaak Præstegaard i ald Kierlighed talte til ham, om at hand og hands huusmand udsatte derres fiske garen i Elven, ham til fornermelse, har hand, neml: Jacob Giermunsøn, opsprunget i et stort sinde, og udtalt disse ord til Isaak Præstegaard, du har icke alt dit med Rætt og Rætfærdighed, jeg har seet dig paa dine Tyve gierning\er/: den/n/e grove og haarde beskyldning haver Isaak Præstegaard ved stevnemaal til næste ting strax paaancket, og der om ved seeneste holdende som/m/er ting ført Een deel vidner til sigtelsens Legitimation, og endelig paa sin sidde procederet sagen til Doms, mens som Jacob Giermunsøn begierede sagen udsat, for, ved Contra stevning paa sin sidde at indvarsle vidner, har sogne Præsten Hr: Niels Winding seet Parterne forliigt, og imel: dem forfattet og opsatt Et skriftl: forliig, hvilcket af Klockeren Peder Olsøn i Rætten er fremlagt til actens følge. dette af sogne Præsten imel: Parterne formaaede forliig, er vel Christeligt giort, hvorfor det og kand have bifald af Loven, at Een Lærere seer sine tilhørere i goed Kierlighed foreenede, mens ved Persohnernes foreening, kand ei dend straf som Loven dicterer tilsidde sættes, naar Lovens 1 b: 22 c: 8 art: overveies; det som her imod kand sigges, er, at Parterne ere forEenede, og at dend forurettede har tilgived og forlat, mens der ved er i Factum forsohned, i henseende til Lovens overtrædelse og dend der af flydende forargelse, i anleedning af sam/m/e Kiendes for Rætt det Jacob Giermunsøn Buustetuun for de af ham udtalte utilbørlige ord bør bøde til Bergens Manufactuur-huus 8 rd:, og liggesaa meged til Justits Cassen

1747: 12b

1747.

inden 15ten dage efter Dom/m/ens forkyndelse under Nam og Execution.

Udj sagen indstevnt af Fogden paa Justitiens vegne, Contra Ellen Nielsøn Schieldaas, er saaleedes for Rætt Kiendt, Dømbt og

Afsagt

Ellen Nielsøn Schieldaas har selv for Rætten tilstaaet det hand nestl: aar Ste: Hans dag om aftenen, da hand hos sin Stiffader var beden til velkomst, og hafde der bekom/m/et Ett lidet Rus, er hand \ved/ sam/m/e leilighed kom/m/en i despute med Encken Guri Sexe, og da udbrytt med disse ord, det har du løyet som en Tyv: Encken Guri Sexe har ved stevnemaal paaancket den/n/e groven!! beskyldning, mens sogne Præsten Hr: Winding har formaaed Parterne til forEening, da efterdj sagen var paastevnt og siden igien efter foreening frafalden, har Fogden til Justitiens pleie, ifølge Lovens 1 B: 22 c: 9 art:, forfuldt sagen ved stevnemaal til Dombs, for at see sagvolderen Ellen Nielsøn vedbørlig afstraffet: thi Kiendes for Rætt, det indstevnte Ellen Nielsøn Schieldaas, til nogenleedes forsohning for hands store forseelse, bør bøde til Bergens Manufactuur huus 5 rd:, og liggesaa meged til Justits-Cassen, inden 15ten dage efter Dom/m/ens forkyndelse under Nam og Execution.

Fogden gav tilkiende, det hand paa Justitiens vegne, med Muntl: Kald og varsel har ladet stevne og indkalde Iwer Midnes, vidner, som under faldsmaal er indvarslet, sc: Hellie Qwæstad, Lars Johansøn ibdm:, Joen Willure, og Thomas Seljestad, at anhørre, sam/m/e deres vidnesbyrd betræffende det slagsmaal sagvolderen har øved imod Hellie Hamre, derfor Dom at imodtage til undgieldelse.

dend indstevnte sagvolder Iwer Midnes møtte, tilstoed lovlig varsel, og begierede sagen udsat til i Morgen, da hand i mindelighed vilde Rætte for sig.

Afskeediget,

følgelig sagvolderen Iwer Midnes paastand, udsættes sagen til i Morgen.

Gunner Sandwen med søn Isaak Gundersøn gav tilkiende, det de med muntl: varsel til den/n/e Tægte dag har ladet stevne og indkalde Ole Olsen Espen til at aflægge sin forklaring, hvor mange Men/n/esker, og hvem de vare, som var i dend Buu paa Kongsberg, hvor hand og Isaak Gunnersøn havde deres Logement, og hvad slags Folck det var som kom i buuen efter at hand, Isaak Gunnersøn, var udgaaen af buen, da hands penge, som var 35 rd:, blev ham frastaalen mens hand var ude,

dend indstevnte Ole Olsøn Espen møtte og forklarede det hand tillige med Isaak Gunnersøn havde paa Kongsberg en bue til laans, hvor udj de havde deres smør og skræpper, og da Isaak Gundersøn gick bort, var hand Eene i buen og nøglen betroed, naar hand gick ud tog hand nøglen til buen til sig, og naar hand var i buen var der mange Folck som kom ind for at see paa smørret som de havde at sælge, og som hands Kam/m/erat ei havde sagt ham at der var penge i skræppen, kand hand ej svare der

1747: 13

1747.

til, mens havde Isaak sagt ham om pengene, skulde hand vel passet bedre paa skræppen. Isaak Gunnersøn tilspurte Deponenten, om hand icke i buen sagde til Deponen[ten] at de vilde bærre deres penge til deres Kiøbmand, og hvad Deponenten da svarede ham. Ole Olsøn svarede, at da Isaak spurte om de skulde bære derres penge need \til/ Kiøbmanden, da svarede ieg, det ieg var icke vant til at levere mine penge fra mig, mens havde dem hos mig i buen.

Fogden gav tilkiende, det hand med Muntl: Continuations stevning til den/n/e tægte dag har ladet indvarsle Isaak Jacobsøn Midnæs, dom at anhøre til undgieldelse fordj hand 3die Paaske dag førte meel fra qværnen, saa er og til vedermælle indvarslet sogne Præsten Hr: Winding, som ved sit attest haver angivet bem:te fattige gamle Mand.

dend indstevnte Isaak Jacobsøn møtte og tilstoed lovl: varsel.

Klockeren Peder Olsøn møtte paa sogne Præstens vegne, og producerede hands skriftl: indlæg af 31de Octbr: nestl:, der lyder saaleedes.

dend indstevnte Isaak Jacobsøn lod tilførre, det hand haabede at hands forhen tilførte blev taged udj en barmhiertig overveiende, foruden tilbød hand her for Rætten at aflægge sin sal: Eed, det hand ei havde Mad i sit huus til sine smaae børn, dend gang hand foer til qværnen at Male, ei heller veste hand nogen stæds at faae det, og at det var dend yderste nød som drev ham til at male disse 2 {mæller} \skiepper/ Koren.

Fogden lod tilførre, det hand var fornøyet med at Isaak Jacobsøn aflagde dend anbudene Eed, dend, indstevnte Isaak Jacobsøn med opragte fingre aflagde efter Lovens forskrift.

Fogden begierede Dom efter sagens beskaffenhed. og blev da saaleedes for Rætt Dømbt og Afsagt.

Almuen har, efter actors forklaring, bevidnet det den/n/e gaml: og vandførre Mand Isaak Jacobsøn, der paa Justitiens vegne er indvarslet til undgieldelse, fordj hand 3die Pa[a]skedag under Prædicken førte Meel fra qværnen, er en ganske fattig Mand: det sam/m/e sogne Præsten Hr: Winding udj sin skriftl: deduction af 31de Octbr: nestl: attesterer. Factum tilstaaes end og af sagvolderen, mens som hand med Eed og opragte fingre har bekræftet, at hand ei havde Mad i sit huus til sine 4re smaa børn med huustroe, og at det var dend yderste nød der drev ham til at malle 2 skiepper Korn, Natten imel: imel:!! 2de og 3die Paaske dag, og at hand der med 3de Paaskedag, Reiste til \sit/ huus {der med} for at hands børn kunde faae Mad; efter saadan sagens baskaffenhed Kiendes for Rætt, det indstevnte Isaak Jacobsøn Midnæs for actors tiltalle bør fri at være.

Elling Joensøn yttre Jaastad gav tilkiende, det hand ved skriftl: stevnemaal af 27de Septbr: nestl: haver ladet indkalde Sig:r Hønnemøer, vidner at anhøre, betræffende nogen humble som hand fra Citanten med arrest haver belagt, til Et Tingsvidnes erholdelse, det om/m/elde skriftl: stevnemaal er af følgende indhold.

1747: 13b

1747.

dend indstevnte Jacob Hønnemøer blev 3de gange paaRaabt, mens ingen vilde svare.

Citanten lagde i Rætte Een Copie af Een Continuations stevning i hoved sagen, udstæd fra hands vederpart Jacob Hønnemøer under 24de Octbr: nestl:, hvorved Elling Jaastad anviiste original stevnemaalet til Conference, der med hand vil beviisse det hands skriftl: stevnemaal af 27de Septbr: nestl: for Jacob Hønnemøer er vorden lovl: forkyndt. dend fremlagde Copie lyder saaleedes.

de indstevnte vidner møtte, undtagen Siur Endresøn Utne, som efter paaraabelse ej møtte.

stevnevidnerne Joen Torgielsøn House og Iwer ibdm: med Eed og opragte fingere afhiemlede stevningens lovl: forkyndelse at være skeet med meere end 14 dages varsel for Siur Endresøn Utne[s] boepæll udj Haagen Utne sin huustroes paahør, siden bem:te Siur Utne ej var tilstæde.

Citanten paastoed de mødende vidner Eedelig afhørt, og det udeblivende vidne forrelagt til næste ting. Eedens forklaring blev vidnerne forrelæst, og formanet at vogte dem for Meen-Eed.

1ste vidne, Friderich Pedersøn Jaastad, tienende hos Encken Guro Willure, gaml: 23 aar, er Soldat ved Hr: Capitain Dewahls Compagnie, efter aflagde Eed med opragte fingere, vidnede: Citanten fremsatte Qwæstioner. 1°: hvor Citanten agtede sig hen nestl: Vinter i Vaarfiske tiiden, og i hvad ærende hand Reiste. Resp: hand vilde til Brandesund for at Kiøbe sig nogen fisk, siden det var i fiske tiiden, saa vilde hand og til Stawanger ambt for at Kiøbe Korn. 2°: om Elling Jaastad paa den/n/e Reise giorde nogen forprang paa humble, og om hand nogen stæds underveis havde udbudet dend. Resp: indtet havde hand solt, ei heller

udbudet førren hand kom til Brandesund, da hand sende Siur Jaastad ind til Jacob Hønnemøer og lod ham tilbyde humlen, mens hand vilde icke kiøbe dend, siden Reiste de sundet over til Torgie, {der var Jacob Hønnemøer, Holk, Krem/m/er i Engesund, Knud Krag, Krem/m/er paa Storen, Lamber von der Ohe med søn og geseld}, hvor Krem/m/eren i E[n]gesund, Jens Holck, har sine huusse staaende, og som Holk var i sin søe bue, Raabte Elling Jaastad til ham og tilbød ham humblen, da Holck begierede en prøve der af at see, da Elling Jaastad sende sin Dreng Ole Jacobsøn Willure, op med humblen til Holck sine huusse, hvor da var hos Holck Jacob Hønnemøer, Knud Krag, Krem/m/er paa Storen, Lamber von der Ohe med søn og geseld fra Bergen, disse tog

1747: 14

1747.

sæcken med humblen fra Drengen og satte 3de Zigneter der for, efter Drengens sigende, sende saa Drengen need efter Elling Jaastad, da drog vidnet tilligge med Elling Jaastad og hands Dreng hen til Holck sine huusse, da de kom der til spurte Jacob Hønnemøer, Elling Jaastad, om det var hands humble, da Elling svarede ja, da viiste Jacob Hønnemøer dem sæcken med humblen, hvor forre var sat 3de Zigneter, da sagde Jacob Hønnemøer til Elling, om hand vilde give humblen over for inte, saa skulde hand ingen Process søge med ham, da svare[de] Elling nej, det kunde hand icke giøre, hand viste ei andet end at hand havde lovlige vare, og lovligen havde tilbudet ham dem, da sagde Jacob Hønnemøer, det hand tilstoed at Elling havde tilbudet ham dem. Qwæst: om Elling Jaastad icke er en fast boesiddende jordemand her udj Hardanger, og om dend humble hand førte med sig var avlet her udj Hardanger. Resp: Eling Jaastad er her udj Hardanger boesiddende paa gaarden yttre Jaastad, og dend Humble hand førte med sig var Hardanger Humble. Qwæst: hvor Elling Jaastad siden Reiste hen. Resp: hand fortsatte sin Reise Sør efter til Stawanger Ambt.

2det vidne, Siur Larsøn, huusmand paa yttre Jaastad, efter aflagde Eed vidnede, at da Elling Jaastad kom til Brandesundet, laa vidnet der med sin baad, da Elling begierede af vidnet det hand vilde gaa til Jacob Hønnemøer og tilbyde ham en sæck med humble, hvilcket vidnet og giorde, og da svarede Jacob Hønnemøer hand vilde ingen humble have. Qwæst: om vidnet kand forklare, det Elling Jaastad solte nogen humble der ude omkring til noged Men/n/eske. Resp: nei, giorde hand det icke. Citanten havde ei videre at tilspørge dette vidne.

Afskeediget,

det lovlig indstevnte vidne Siur Endresen Utne forrelægges under faldsmaals straf at møde her for Rætten til som/m/ertinget nest anstundende aar 1748, dend 18de Junj, sit vidnesbyrd i sagen at aflægge: til benævnte tiid forrelægges indstevnte Jacob Hønnemøer at møde, om hand agter noged i den/n/e Tingsvidne sag at svare.

Dend 3de Nowbr: blev Rætten atter betiendt, er passeret, som følger.

De 2de opsiddere, Ole Erichsøn og Ole Swendsøn, paa gaarden øfre Berwen, Matricul No: 5, i Kingtzerviig skibbr: og Ullensvangs kk: sogn, fremstoed for Rætten og beklagelig gav tilkiende, at derres udj gaarden brugende jords tilhørende huusser af en ulyckelig vaadeild, Olsoche dag nestl:, eller den/n/e som/m/er, tillige med derres der i havende Eiendeeler

1747: 14b

1747

er bleven lagt i aske, og da de agter at søge Kongl: Allernaadigste bevilling til nogen opreisning udi deres erlide skade, at nyde nogle aars skattefrihed af deres brugende gaarde parter, som ere Ole Erichsøns brug, i skatt 1 Løb 1 pund 9 ½ mrk: smør, men i Landskyld 1 Løb 18 mrk: smør, ½ hud, ½ g:skind, ½ f:skind, hvor av hand selv er Eiende 1 Løb smør, ½

hud, ½ g:skind, ½ f:skind, og andre Eiere 18 mrk:, Ole Swendsøns brug, som baade i skatt og Landskyld er liggesom Ole Erichsøns brug, hvor af hand selv er Eiende {1 Løb smør} 2 pd: 6 mrk: smør, {1 hud}, ½ hud, ½ g:skind, ½ f:skind, og andre Eiere ½ Løb smør, som fremstillede for Rætten de 2de vidner Michel Torbiørnsøn Mouge og Peder Iwersøn Berwen, som under Eed kand forklare den/n/e uløckelige hendelses tildragelse, og hvad skeede!! (skade) de har lidt, alt til Et lovskicket Tingsvidnes erholdelse. Eedens forklaring blev vidnerne forrelæst, og formanet at vogte sig for Meen Eed.

Michel Torbiørnsøn Mouge fremstoed for Rætten, med opragte fingere aflagde Eeden, og vidnede, at midsom/m/er tiid indeværende aar og Olsocke dagen om Natten antentes En stoer ildebrand paa Gaarden øfre Berwen, og blev ved sam/m/e ilds vaade, for Ole Erichsøn af huusser lagt i aske, [1ste:] hands Røgstue, 2°: stolpe buen, [3de:] senge loft, 4de: Nock Een senge bue, 5te: hæste stalden, med de Eiendeeler som udj sam/m/e huusser vare, og som Ole Erichsøn var Soldat, blev hands Bajonet opbrendt i sam/m/e ilds vaade. for Ole Swendsøn blev af sam/m/e ilds vaade lagt i aske huusser. 1ste: stuen, 2det: En stolpe bue, 3de: Een senge bue, 4de: Et smallefiøs, 5te: Et ildhuus, 6te: Et smeede huus, 7de: Een løv skycke, med de Eiendeeler som der udj vare, undtagen Maden, som blev bierget. Resten miste hand. Af Soldater Mundering, siden hand var Lægsmand, blev opbrendt, Et par nye boxser, Een nye skiorte, Een ny haldsdug, Een sko med et Messing spende udj, gevæhr, Bajonet og skræppe, Resten af Munderingen blev bierget. videre havde vidnet ej at forklare.

Peder Iwersøn Nedr: Berwen fremstoed for Rætten, med opragte fingere aflagde Eeden, og vidnede Conform i alle maader med nest forregaaende vidne.

Citanterne var Ett lovskicket Tingsvidne beskreven begierende, som blev bevilget.

Iwer Olsøn Midnæs udgivene Obligation af 2 Nobr: 1744 til Lars Gun/n/ersøn Ringøen for Capital 55 rd: 3 mrk:, imod det underpant af 1 Løb 9 mrk: smør i gaarden Midnes, læst til Tinge d: 2den Nobr: 1744, og indført udj pante bogen paa fol: 168, blev efter paategnede qvittering af 31de Octbr: 1747 anviist til udslættelse.

Iwer Olsøn Midnæs udgivene Obligation af 2den Nobr: 1747 til Lars Gundersøn Ringøen for Capital 57 rd: 1 mrk: 8 s:, imod det underpant af 1 Løb 9 mrk: smør i gaarden Midnes, blev læst.

1747: 15

1747.

Lars Olsøn Apollo udgivene skiøde af 2den Nobr: 1747 til Ole Larsøn paa 1 Løb smør, 1 hud i gaarden Appollo, blev læst.

Tosteen Tosteensøn Oppedal og medInteressentere udgivene skiøde af 2den Nobr: 1747 til Lars Johansøn paa 1 Løb 3 mrk: smør i gaard: Qwæstad, blev læst.

Peder Iwersøn Berwen udgivene Obligation af 2 Nobr: 1747 til Tosteen Johan/n/essøn Bierche for Capital 100 rd: laan, {ind} imod det underpant af 1 Løb smør, 2 5/6 Løb salt i gaarden Nedr: Berwen.

Ingebiør Aamunsdatter og medinteressentere udgivene skiøde af 26de Aug: 1747 til Joen Swendsøn Houstwedt paa 2 pund 18 mrk: smør i gaarden Indr: Jaastad, Odels Rætten uforkrængcket, blev læst.

skifte breved af 25de April 1747 efter sal: Ole Berjesøn blev læst, og var stervboen eiende og tilhørende jordegoeds udj gaarden Aga 1 Spd: 3 3/5 mrk: smør, vurderet 56 rd:, og udlagt for gields fordring til dend sal: Mands søn/n/er, saasom Joen Olsøn dend ældre 1 Spd: smør, og Joen Olsøn dend yngere 3 3/5 mrk: smør.

skifte breved efter sal: Bergitte Guemundsdatter!! (Gudmunds-?), sluttet paa Gaarden Lofthuus d: 26de April, blev læst, og var stervboen Eiende og tilhørende jordegoeds udj bem:te gaard Lofthuus 1 pd: 15 mrk: smør, 1 hud, vurderet 100 rd:, og udlagt i arv, saasom til

Enckemanden Jørgen Aamunsøn 1 Spd: 1 ½ mrk: smør, ½ hud, søn/n/en Aamun Jørgensøn 1 Spd: 1 ½ mrk: smør, ½ hud.

skifte breved efter sal: Ole Swendsøn, sluttet paa Gaarden Indre Jaastad d: 1ste Julj 1747, blev læst, og var stervboen Eiende jordegoeds udj gaarden Indr: Jaastad 1 pd: 15 2/7 mrk: smør, vurderet 58 rd: 5 mrk: 9 1/3 s:, og udlagt i arv, saasom til Encken Ingebiør Aamunsdatter 14 2/7 mrk:, til børnene Swend Olsøn 3 ½ mrk:, Asbiørn ibdm: 5 mrk:, Knud ibdm: 5 mrk:, Lars ibdm: 4 mrk:, Ole ibdm: 4 mrk:, Guri Olsdatter 1 ¾ mrk:, og Britta ibdm: 1 ¾ mrk:, Nock udj gaarden Houstvedt 1 mrk: smør, vurderet 4 mrk:, og udlagt i arv til Encken Ingebiør Aamunsdatter.

skifte breved efter de 2de brødre, sal: Swend Olsøn og Asbiørn ibdm:, sluttet paa gaarden Indr: Jaastad d: 17de April 1747, blev læst, og var stervboen Eiende jordegoeds udj gaarden Indr: Jaastad 11 ½ mrk: smør, vurderet 17 rd: 1 mrk: 8 s:, og udlagt i arv til søskenene, saasom til Knud, Lars og Ole Olssøn/n/er, hver 3 mrk:, Guri Olsdatter 1 ¼ mrk:, og Britta ibdm: 1 ¼ mrk:

skifte breved efter sal: Ole Olssøn, sluttet paa Gaarden Nedr: Espe d: 18de April 1747, blev læst, og var stervboen tilhørende jordegoeds udj gaarden Nedr: Espen 1 pd: 3 mrk: smør, 2 Løber salt, vurderet 67 rd: 3 mrk:, og udlagt som følger, til søn/n/en Haagen Olsøn for gields fordring 12 mrk: smør, 2 Løber salt, til de andre børn udj: hiem/m/egift[e] udlagt, saasom til Ole og Siur Olssønner, Gunnilde, Britta, og Angunna Ols-døttere, hver af dem 3 Mrk: smør.

skifte breved efter sal: Swend Tosteensøn, sluttet paa Gaarden Mit Sexe dend 19 April 1747, blev læst, og var stervboen Eiende jordegoeds udj gaarden Mit Sexe 2 pd: 2 1/3 mrk: smør, 2/3 hud, 1/12 Løb salt, vurderet 100 rd: 10 2/3 s:, og udlagt til Ingebricht Torchielsøn for gields fordring 2/3 hud. Resten udlagt til arvingerne, saasom til Encken Guri Nielsdatter 1 pd: smør, til Datteren Magdeli Swendsdatter 14 1/3 mrk: smør, 1/12 Løb salt, og til Mari ibdm: 12 mrk: smør.

skifte breved efter sal: Gunder Pedersøn, sluttet paa Gaarden Rogde d: 9 Maj 1747, blev læst, og var stervboen Eiende og tilhørende jordegoeds udj gaarden Rogde 2 pd: smør, vurderet 142 rd: 3 mrk: 8 s:, og udlagt til Arvingerne, neml: Encken Maritta Aamunsdatter 1 pund, børnene Aamun Gundersøn 9 3/5 mrk:, Else, Britte, og Randwei Gundersdøttere, hver af dem 4 4/5 mrk: smør.

1747: 15b

1747.

skifte breved efter sal: Agaatte Larsdatter, sluttet paa Gaarden øfre Berwen d: 20de April 1747, blev læst, og var stervboen Eiende jordegoeds udj Gaarden øfre Berwen 1 Løb 18 mrk: smør, ½ hud, ½ g:skind og ½ f:skind, vurderet 133 rd: 5 mrk: 4 s:, og udlagt som følger, til Andwe Swendsøn for gields fordring 18 mrk: smør, og udj arv til Enckemanden Ole Swendsøn ½ Løb smør, ½ g:skind, ½ f:skind, til søn/n/en Swend Olsøn ½ Løb smør, alt med bøxsel og herlighed. (mrkn: Den ½ hud manglar i utdelinga)

Hellie Helliesøn Qwalwiigen gav tilkiende, det hand efter forrige tiltalle til Aamun Helliesøn ibdm: for 4 rd: 2 mrk:, havde ved Muntl: Continuations stevning, til den/n/e tægte dag indvarslet Aamun Helliesøn, vidner, som under fal[ds]maal er indvarslet, at anhøre, sc: Siowat Haagensøn Qwalwiigen og Sisselle Larsdatter ibdm:, derres vidnesbyrd at aflægge om den/n/e hands fordring.

dend indstevnte Aamun Helliesøn møtte, tilstoed lovl: varsel, og Protesterede imod det vidne Siowat Haagensøn Qwalwiigen, der er halvbroder til Citanten.

Citanten Hellie Qwalwiigen frafald det vidne, og der ved gav tilkiende, det hand med Muntl: varsel under faldsmaal til vidne havde indstevnt Aamun Helliesøns huustroe Maritta

Endresdatter, mens som hun nu icke møder, begierede hand sagen udsat indtil i eftermiddag, da hand haabede at det vidne skulde møde.

Afskeediget.

sagen, følgelig Citantens paastand, udsættes indtil i eftermiddag.

Dend sag indstevnt paa Justitiens vegne imod Iwer Midnes, som igaar blev udsat til i dag, blev forretaged:

dend indstevnte Iwer Midnes møtte, tilstoed sin forseelse, og at det øvede slagsmaal var skeed i druckenskab,og for at ungaae Lov og Dom, blev af ham i mindelighed til Fogden strax betalt 9 rd:, hvorover Fogden frafald sit stevnemaal.

Lars Joensøn Indr: Qwalwiigen, som Lauværge for sin Moder Sisselle Olsdatter, gav tilkiende, det hand paa hendes vegne til den/n/e tægtedag med Muntl: varsel vidnesfast har ladet stevne og indkalde Siowat Haagensøn Qwalwiigen til at anviisse i Rætten det skiøde hand nestl: aar har ladet sig giøre paa gaarden Qwalwiigen, samt Dom at imodtage til at betalle Landskyld af det jordegoeds Encken er eiende i dend af ham beboede gaard Qwalwiigen, med Processens omkostning.

dend indstevnte Siowat Qwalwiigen møtte, tilstoed lovlig varsel, om dend første post, ne\m/l: stevningen betræffende skiødet, blev parterne foreenede saaleedes, at Citanten tog imod penge 4 rd: 1 mrk: 10 s:, og belovede at underskrive det paastevnte skiøde, hvilcket Siowat Qwalwiigen nu ej havde ved haanden, og det for de derudj anførte 3 1/5 Mrk: jordegoeds. om dend anden paastevnte post bleve parterne saaleedes foreenede, at Siowat Haagensøn Qwalwiigen udj aarlig vilckaar skal give Encken Sissella Olsdatter 6 skiepper Reent koren, og hvert aar føde Een Koe, hvorved sagen blev frafalden.

Ole Larsøn Lotte gav tilkiende, det hand paa sin Moder Maritte Siursdatter vegne havde stevnt og indkaldet med Muntl: varsel til den/n/e tægtedag Torbiørn Larsøn Lotte, Dom at lide til at betalle Encken det belovede vildekaar!! (vilkaar), som er aarlig Een tønde Reen koren, hvor om de bleve foreenede, da dend indstevnte udtrætte[de] hands Moder af gaarden Lotte.

dend indstevnte Torbiørn Larsøn Lotte møtte og tilstoed lovl: varsel, begierede sagen udsat til næste ting for at indstevne vidner til sagens oplysning.

Citanten

1747: 16

1747.

havde her imod ej noged at erindre.

Afskeediget.

dend af Torbiørn Larsøn Lotte forlangende udsættelse indtil næste ting billiges.

Swend Larsøn Alsager gav tilKiende det hand paa sin Moders Anna Thomasdatter vegne til den/n/e tægtedag med Muntl: varsel lovl: har ladet stevne og indkalde Encken Maritta Siursdatter Lotte med Laugværge Arne Wiines, Dom at lide til at betalle Landskyld for 4 aar af 1 Løb 13 ½ mrk: jordebrug udj gaarden Lotte, med anden jorddrottelig Rættighed, samt processens omkostning.

dend indstevnte Maritta Siursdatter blev paaRaabt, da hendes søn Ole Larsøn Lotte møtte, tilstoed at hands Moder er lovlig stevnt, forklarede det hands sal: Fader var Eiere for Een stolpebue som stoed paa det jordebrug i gaarden Lotte, hvor fra hands Fader blev uddreven {og der} af Citantinden, da hun igien indsatte hendes søn Torbiørn Larsøn, som siden brugte baade gaard og buen, og som hand vilde bygge sig Een ny bu, needRev hand den/n/e derres Eiende og tilhørende bu, og som Comparentens Moder ei var goed forre at gaae Process, lod

hun boen i skiftet efter hendes sal: Mand Lars Odsøn af Kyndige Mænd vurdere for 2 rd:, hvorforre Anna Alsager i stervboen blev Dibiteret, sam/m/e 2 rd: findes anført iblant stervboens indgield, og som Anna Alsager dend tiid havde at fordre for Et aars Landskyld 1 rd: 1 mrk: 4 s: /: da dog Comparenten formeener det ickun skal være 1 rd: 1 mrk: 2 s: :/ blev Anna Alsager udlagt i skiftet af benævnte 2 rd: at an/n/am/m/e hos sig selv 1 rd: 1 mrk: 4 s:, de Resterende 4 mrk: 12 s: blev udlagt paa Comparentens Moders lod, dem hun inu ei har bekommet, der er vel saa hands Moder nu bliver skyldig for 3 aars Rættigheder, mens derudj bør hende gottgiøres først de tilkom/m/ende 4 mrk: 12 s:, og siden de 2 s: hands Fader aarlig for meged har betalt, hvad hun da bliver skyldig er hun villig at betalle: til Een deel af dette anførte at beviisse, fremlagde Comparenten Et skifte brev efter hands sal: Fader, datteret 22 Nobr: 1740, det øvrige trøster hand sig til med vidner at beviise. her indføres en Extract af bem:te skifte brev. Comparenten Replicerede end videre, det hand rigtig, eller hands Moder, {har} betalt tredietage, mens hvad flytningen er anbelangende, da har hands Moder spundet og giort anden villighed for sam/m/e: angaaende fierdepenge for disse 3 aars Landskyld som Rester, da er Citantinden selv skyld derudj at sam/m/e ej er betalt, siden hun har Desputeret de 2 rd: gottgiørelse for dend need brutte bu, og saaleedes stedse paastaaet Landskyld for 4 aar.

Swend Larsøn lod tilførre, paa sin Moders vegne, betræffende dend afbrutte bu, da havde hands Moder ej ladet dend bryde, mens hands broder Torbiørn Larsøn brød dend need, og altsaa formeente hun ej at være pligtig til at svare hvad hendes søn har giort, tredietage tilstaaes at være betalt, men ingen fløtning, ej heller Landskyld.

Comparenten Ole Larsøn formeente, at efterdj buens værd var gaaen i skifte, og Anna Alsager lod hendes søn Torbiørn styre hendes jord, saa bør hun og der fore at være ansvarlig.

Eragtning.

Swend Larsøn Alsager haver at indlevere en ordentlig Regning over ald den Landskyld, flytning med videre, til en endelig Sum beregned, førren endelig Dom i sagen kand afsiges, til sam/m/e at efterkom/m/e gives ham frist til nest anstundende

1747: 16b

1747

Aars som/m/er Ting, hvorhen sagen vorder forfløt.

Dend sag indstevnt af Hellie Qwalwiigen, som idag blev udsat indtil i eftermiddag, blev forretaged, og møtte de 2de indstevnte vidner Sisselle Larsdatter og Maritta Endredatter. Eedens forklaring blev vidnerne forrelæst, og formanet at vogte dem for Meen Eed.

1ste [vidne], Sisselle Larsdatter, ugift, gaml: 26 aar, tienende hos Lars Bircheland i Jondahls sogn, efter aflagde Eed vidnede, at have hørt det Aamun {Hielsøn} Helliesøn for 6 aar siden i den/n/e vinter, tilstoed at være skyldig til Hellie Helliesøn 3 rd:, mens hvor for det var hørte vidnet ei. Parterne havde ei videre at tilspørge vidnet.

2det vidne, Maritta Endredatter, gift med indstevnte Aamun Helliesøn, efter aflagde Eed vidnede, ej at have seet det hendes Mand huggede Hellie Helliesøns Kirsebær træer, mens har af hendes børn hørt sigge, det deres Fader huggede i Ett af Hellie Qwalwiigens Kirsebær træer. tilstoed ellers at have hørt det hendes Mand og Hellie Qwalwiigen blev forligte saaleedes at hendes Mand skulde give Hellie 3 rd:, hvilcken foreening skeede i vidnes nærværelse. angaaende dend leiede baad, forklarede vidnet, det hendes Mand leiede Een 6rings baad af Hellie Qwalwiigen til haved efter sild, og ved hiemkomsten betalte hendes Mand til Hellie i baadeleie 150 sild istæden for 24 s:, som ellers var baadsleien. om de laante 16 s:, hertil svarede vidnet aldeeles intet at være vidende. Parterne havde ei noged at tilspørge vidnet.

Efter sam/m/en talle bleve Parterne saaleedes foreenede, det Aamun Helliesøn til anstundende Juul indeværende Aar betaller til Hellie Helliesøn 5 rd: i alt, for hands fordring

og Processens omkostning, for sam/m/e 5 rd: Arne Wiines sagde sig goed. hvorved sagen blev ophæved.

Fogden lod inden Rætten oplæsse og Examinere følgende Documenter, 1°: Det ordinaire Tingsvidne om Vrag og strandet goeds med videre. 2°: Tingsvidne angaaende Tingskydts pengenes betaling til Almuen. 3°: Specification over aftagene hvor efter leilending skatten beregnes. 4°: Specification over aftagene hvor efter leedingen beregnes. 5°: Specification over de Kongl: Intraders afgang for de aftagene Gaarder. 6°: Specification over aftagene paa Halsnøe Closter goedset. 7°: Selv Eier Mandtallet. 8°: Restansen paa de Kongl: skatter, hvis endelige Sum/m/a var 56 rd: 2 s:, og som ingen af Almuen noged derimod havde at erindre, var Fogden Rættens attestation begierende, som blev efterkom/m/ed siden det medførte billighed.

De Laug Rættes mænd som Rætten tilstundende aar skal betiene, bleve opnævnte, hvilcke ere Ole Aamunsøn øfre Berge, Ole Ormsøn Nedr: Berge, Halwor Larsøn Mansager, Jørgen Knudsøn Freim, Swend Jacobsøn Wines, Torgier Larsøn Alsager, Asbiørn Nøsflaat, og Christopher Tioflaat, alle nye.

Efter 3de gange udraabelse var ei nogen der vilde gaae i Rætte, altsaa blev Tinget ophævet.

1747

.....

1748

1748: 17

Anno 1748.

Tirsdagen dend 23de Apriil blev Rætten betiendt paa Gaarden Lotte, bebeliggende!! i Kingtzerviig skibbr: og kk: sogn, med efterskrevene Eedsorene Laug Rættes mænd, som af Kongl: Maj:ts Foged Sig:r Andreas Hejberg der til er opnævnte, sc: Knud Jensøn Jaastad, Iwer Olsøn Utne, Anfind Lofthuus, Johannes Luttro, Thomas Hougstvet, Joen ibdm:, Swend Ystenes, og Lars Olsøn Helleland, nærværende Lensmanden Joen Torchielsøn Hougs\e/{tvet}, for at i agt tage Kongens sigt, til at avhandle Een Odels trætte om noged jordegoeds her udj gaarden.

Hvorda for Rætten fremstoed Peder Nielsøn Nærhofda og producerede sin skriftlige stevning af 1ste Decbr: 1747, som blev oplæst, og lyder ord efter andet som følder!! (følger) under Lit: A: dernæst fremlagt Et skifte brev af 15de Apriil 1670, L: B:, hvoraf i acten inddrages saa meged som arvelinien og det paastevnte jordegoeds vedkom/m/er. endvidere fremlagt Et skifte brev af 25de Julj 1701, hvorav her udj acten inddrages saa vit arveliinien og jordegodset er vedkom/m/ende, see Lit: C, Nock fremlagde hand Et Tingsvidne, erværvet d: 19de og 20de Decbr: 1746, til actens følge. som dog er ufornøder!! (ufornøden) her at inddrage, der med {at} beviisser hand hvor nær hand er beslægted til Jan Schrøders huustroe Maren Joensdtr:, til slutning fremlagde hand et skiøde af 24de Martj 1702, som udj acten vorder inddraged, sub Litr: E. Dom/m/eren tilspurte Citanten Peder Nielsøn Nerhofde om dend udj de fremlagde breve om/m/elde Maren Joensdatter, er i live, hvor hun haver sit tilhold, item om hun haver børn, og hvor mange. her til Citanten Peder Nielsøn svarede, det dend om/m/elde Maren Joensdatter lever og boer udj Bergen, {og} \er/ gift med Jan Schrøder, borger og indvaahner sam/m/e stæd, har udj live 2de døttere, ei videndes om de haver nogen søn/n/er.

Dend indstevnte Ole Larsøn Lotte fremstoed for Rætten og lod tilføre, det dend oplæste skriftlige stevning er ham lovligen forkyndt. tilstoed fremdeeles det hand havde kiøbt godset af Jan Schrøder, hvis børn, der ere 2de søn/n/er og 3de døttere, Navnl: Gillas Jansøn, Jonas, Marke Jansdatter, Maren, {og} dend 3die datters Navn mindes hand ei, sam/m/e ere de Rætte og sande Odels baarne til dette goeds, efter de af Citanten i Rætten fremlagde breve, dem hand er pligtig at holde godset til haande efter Norges Lov, i det øfrige fremlagde det af Jan Schrøder bekom/m/ene skiøde af 13de Febr; 1741, som her ad acta tilførres. see Litr: F: videre havde dend indstevnte [ej] for nærværende tiid at fremlægge.

Citanten viiste penge for Rætten, om dend indstevnte Ole Larsøn Lotte sam/m/e udj mindelighed vilde imodtage.

Dend indstevnte Ole Larsøn lod tilførre, det hand ingen Løsnings penge imodtog af Citanten, som en frem/m/ed til dette jordegoeds, mens indlod sagen under Rættens behandling.

Dom/m/eren tilspurte parterne om de videre havde at fremlægge eller forrestille til sagens oplysning, de det da nu vilde efterkom/m/e. her til bægge parterne svarede, det de for nærværende tiid ei havde viidere, mens var Dom begierende efter hvis passeret er.

Efter lang sam/m/en talle bleve Parterne saaleedes foreenede, det Citanten Peder Nielsøn Nærhofde ærklærede aldeeles ingen Odels Rætt at have til den/n/e jordepart, hvorforre hand sagen ophæver og aldeeles frafalder, lovende og forpligter sig til aldrig meere at talle paa den/n/e jordepart, eller at ophidse nogen der til, mens stedse at leve i goed freed og Roelighed med indstevnte Ole Larsøn, og der til at raade andre, saa blev og aftalt, at efterdj den/n/e trætte har Kosted Citanten i alt 8 rd: 3 mrk: 10 s:, saa vilde Ole

1748: 17b

1748

Larsøn betalle dend halvedeel, som er 4 rd: 1 mrk: 13 s:, herom Parterne gave hver andre haanden og forsickrede dette forliig ubrødelig at holde paa begge sidder.

altsaa blev Rætten ophævet.

Dend 25de Apriil blev Rætten betiendt paa Gaarden Norrem, Østere Thuunet, beliggende i Østensøe skibbr: og Wiigøer Kircke sogn, med efter!! efterskrevene Eedsorene Laug Rættes Mænd, som af Kongl: Maj:ts Foged Sig:r Andreas Hejberg ere opnævnte, sc: Siur Berven, Mogns Netteland, Lars Samsonsøn Røsseland, Lars Nielsøn ibdm:, Ole Svendsøn Scheie, Lars Kaldestad, Knud Nielsøn øfre Birkeland, og Tollef Gundersøn Aarhuus, nærværende Lensmanden Giermun Olsøn Næss, for at i agt tage Kongens sigt.

alt til Een Odels trættes afhandling imel: Johan/n/es Siursøn Schutleberg, Contra Salamon Erichsøn Norrem, hvis sag var indstevnt til jordetiisdagen nestl:, mens formeedelst Een anden Odelstrættes afhandling er den/n/e sag atter indvarslet til den/n/e tægte dag.

Hvorda for Rætten fremkom Procurator Sig:r Johan Reutz paa Johan/n/es Siursøn Schutleberg[s] vegne, som ved muntl: stevnemaal haver ladet indkalde Salamon Ericksøn Norrem for at blive tilDømt at tage imod Løsnings penge for alt det jordegoeds som bem:te Salamon Ericksøn her udj gaarden Norrem Eier og beoer, dernæst at høre alle de papiirer og bevisligheder oplæsse, som hand der om agter at fremføre, item at i rætte lægge Eet gaml: Pergement skiøde, som hos ham er beroende, og henhører til afgangne Peder Siursøn Øyerhavn, og endelig at erstatte den/n/e processes omkostning skadesløs. dernæst gav bem:te Reutz tilkiende at bemelde Citant Johan/n/es Schutleberg havde ved skriftl: Continuations stevning til i dag, atter havde ladet indstevne bem:te sin Contrapart betræffende det sam/m/e, med videre, og til vidner Peder og Erich Aakre, Siur Pedersøn Øyerhavn, Lensmanden Giermun Olsøn Næss, Rasmus Schaalem, og Ole Østensøe, hvilcke stevningers

lovlige og betim/m/elige forkyndelser, Comparenten Reutz begierede at maatte afhiemles, i fald vedkom/m/ende efter paaraab, icke uden des skulde vilde møde.

Procurator Sig:r Claudius Emanuel Barth møtte for indstevnte Salamon Erichsøn Norrem, og vel tilstoed at have nødt lovl: varsel efter dend nu ecaminerede Muntl: stevning, men kunde icke ansee at dend var saa lovl: og gyldig som Comparentens Principal der efter er gived, t[h]i dend bem:te skriftl: Continuations stevning icke førren nu dette indeværende aar er vorden ham ankyndiget, altsaa fant Comparentens Principal sig icke pligtig efter sam/m/e at tage til gienmælle eller paahøre dend forklaring de indstevnte vidner kunde agte at udsige, siden hand icke har nødt dend varsel som Lovens 5 B: 3 Cap: 10 art: befahler at bør gives naar vidner i Odels trætter skal førres: ellers bemerckede Comparenten, av det ecaminerede Muntl: stevnemaal, at Citanten icke selv ved hvor meged jordegoeds af skatt og Landskyld hand agter at fravinde Comparentens Principal, thi saalenge Lov skal følges og stevnemaal for lovl: kand ansees, formeener Comparenten at den der sigter bør tillige sigte dend sigtende for hvad og hvor meged hand agter at fravinde ham, thi ellers kunde den sigtendes saggivelse ei ansees for andet end i taage at følle for sig, om hands Contrapart vilde være saa

1748:18

1748

Eenfoldig, som hand efter Lov icke bepligtes til, at oplysse sin Contrapart, hvor meged hands Rætmæssige Eiendom og brugende Odels jordeparter er, og som dette som Een hoved formalite i stevningen icke findes, saa Protesterede Comparenten Kraftigs imod stevnemaalets fremgang, mens paastoed det afviist til ny og lovligere indrettelse, og at Citanten maatte tilpligtes for paaførte bekostning og Process at give Comparentens Principal erstatning skadesløs, siden hand til sin Eiendoms Conservation har gribet til forsvar ved Contra stevning, dend hand for Rætten anviiste.

Procurator Reutz begierede at stevnevidnerne, som ere Niels Tosteensøn Wahland og Haagen Aamunsøn Tvet, der forkyndede dend Muntl: varsel, og Haagen Aamunsøn Tvet og Elling Brigtsøn Steene, der forkyndede dend skriftl: varsel, maatte afhiemle begge stevningers Rigtige forkyndelse.

benævnte stevnevidner Niels Tosteensøn Walland og Haagen Aamunsøn Tvet fremstoed for Rætten med opragte fingere, aflagde Eeden {og}, tilstoed og forklarede det de nestl: aar til jorde Tirsdagen indeværende aar har stevnet {Johan/n/es} Salamon Norrem her til aastædet til at tage imod Løsnings penge for saa meged jordegoeds som hand Eier her udj gaarden, {2^{o}: blev dem} sam/m/e stevning blev forkyndt Een Maanets dag for Juul. 2°: blev dem tilspurt, om de stevnte ham til at høre oplæsse alle de papiire og beviisligheder, hand der om agter at fremførre. Resp: ia. 3°: at i Rætte lægge Et gaml: Pergement skiøde, som hos ham er beroende, og henhører til afgangne Peder Siursøn Øyerhavn. Resp: ia. 4°: om hand blev stevnt til at erstatte den/n/e Processes omkostning skadesløs. Resp: ia.

stevnevidnerne Elling Brigtsøn Steene og Haagen Aamunsøn Tvet fremstoed for Rætten med opragte fingere, aflagde Eeden og der ved afhiemlede, dend nu af Procurator Reutz fremlagde skriftl: Continuations stevning af 26 Januarij nestl:, som blev lydeligen oplæst, det de sam/m/e, dend dag, som af dem paa Stevningen findes skreven, haver lovl: forkyndt for Salamon Norrems boepæl her paa Aastædet, og det udj hands Eget paahør, og ham Copie der af leveret. Dend fremlagde skriftl: stevning er af følgende indhold, see Lit: A.

dernæst begierede Reutz, liggeleedes for det første under forbeholdenhed, av nærmere svar, til vederpartens Fuldmægtiges urimmelig exception, og næst at tage til erindring vederpartens Salamon Ericksøns Egen giorde declaration her for Rætten og hands Egene ord, neml: at hand var fornøyet med at sagen den/n/e tiid kom til Dombs. at vidnerne maatte paaraabes om de ere tilstæde.

Procurator Barth replicerede, at han fornem/m/er, det Citantens Fuldmægtig frygter for at Comparentens fremsatte lovgrundede exception skulde finde den/n/e Respective Rættes bifald, da for at see ham for saadan/n/e omkostninger forskaanet, og siden Comparentens Principal trøster sig med at have en Rætfærdig sag, dend hand gierne, io før io heller, seer at faae endskab paa, saa declarerede Comparenten, følgelig hands Principals forlangende, at hand frafalder sin fremsatte exception mod det Muntl: stevnemaal,

1748: 18b

1748.

dernæst gav Comparenten tilkiende, at hands Principal Salamon Ericksøn Norrem, ved skriftl: Contra stevning af 29de Januarj nestl: har Contra indstevnt Citanten Johannes Schutleberg til i dag her for Rætten at møde, Dom efter stevnemaalet til en forventende frikiendelse Dom at imodtage, de udj stevningen Navngivene vidner at anhøre, samt processens omkostning at erstatte, alt efter stevnemaalets yderligere formeld som Comparenten i Rætte lagde, som for vedkom/m/ende lovl: er forkyndt. dend fremlagde Contra stevning er af 29de Januarij nestl:, og lyder som følger, see Lit: B.

Procurator Reutz møtte, og for sin Principal tilstoed lovl: varsel.

Procurator Barth, for at forkorte Processen det meste muel: er, i følge Citantens udstæde Continuations stevning, tilstoed at Citantens Moder Christj Larsdatter var afgangne Peder Siursøn Øyerhavns efterlatte datter Ingeborg Pedersdatters datter, og altsaa Citantens Moder at være Een datterdatter af Peder Siursøn Øyerhavn. betræffende det fremæskede Pergement brev, da som det af Rætte vedkom/m/ende er overleveret Contra Citanten som Rætmæssig Odels Eier til den/n/e omtrættede jord, paa Egene og Huustroes vegne, saa vil hand og fornøye Citanten med at fremlægge det i Rætten, Comparenten vil altsaa haabe at Procurator Reutz, med Principal findes ligge saa villig at tilstaae de 2de poster som Contra stevningen indbefatter, og hvor om vidner til forklaring er indkaldet, siden hvad som forlanges forklaring om, er aabenbare sandheeden, og naar saadant er skeed, vilde Comparenten nærmere avvarte hvad hoved Citanten agter at forrestille, da hand der efter forbeholder sig ald lovl: forsvar.

Hoved Citantens Fuldmægtig Procurator Reutz, siden hand fornam at Sig:r Barth har selv icke alleene tilbage kaldet sin exception, hvorved hand fandt at have forløbet sig, mens end ogsaa tilstaaet det som Continuations stevningen indbefattede, var liggeleedes villig, for at forkorte processen, at declarere og tilstaae det som Contra stevningen indeholder, neml: at Contra Citantens huustroe Herborg Olsdatter er afgangne Ole Jacobsøn Norrems ægte datter, og at sam/m/e afgangne Ole Jacobsøn var afgangne Jacob Gundersøns med huustroe Maritte Nielsdatter derres ægte søn, dog hvercken dend ælste eller yngste, og endelig, at bemelte Maritte Nielsdatter var afgangne Niels Gundersøn Norrems ægte datter. item, \2^{o}:/ at Elli Johan/n/esdatter var gift med Anders Pedersøn Øyerhavn førren hun blev gift med sal: Berge Brattebøe, samt at Anders Pedersøn Øyerhavn og Steen Pedersøn Om/m/e vare afgangne Peder Siursøn Øyerhavns ægte sønner, og endelig, at bem:te afgangne Anders Pedersøn Øyerhavn ingen livs arvinger efterlod sig. derefter vilde Hoved Citantens Fuldmægtig igien afvarte om Contra Citanten og hands Fuldmægtig vilde i lige

1748: 19

1748

hensigt, for at forkorte sagen, med icke at høre vidner der om tilstaae den/n/e sandhed, neml: 1°: at Mickel Olsøn Øye havde til ægte Steen Om/m/e[s] søster Magdeli Pedersdatter eller {Gyri} søster Gyri Pedersdatter.

Barth Replicerede, at hands Principal icke har Kiends Folck som vel ved 100 Aar førren hand blev fød, levede, og Mueligens da allereede var død, og som stevnemaalet aldeles icke handler om dette omspurte, saa fant hand sig beføyet at protestere mod vidners forklaring i

den/n/e post, siden saadant, som før vidnernes fødsel tiid er passeret, vil blive heel farligt at giøre forklaring.

Reutz, i slig anleedning, paastoed de 3de vidner Peder og Erich Aakre samt Siur Pedersøn Øyerhavn, som nu for retten møder og lovlige ere stevnte at svare paa Qvæstioner, maatte af Rætten blive antagen til forklaring, saavel paa dette omspurte som vis videre Comparenten til sagen og hoved Citantens arvelinies oplysning maatte finde fornøden.

Barth Replicerede, at hand ei alleene vedbliver sin forhen fremsatte Protest, mens siden vidnerne ventelig skal vidne om hvad de af andens Mund haver hørt, saa refererede Comparenten til Lovens 1 b: 13 C: 23 art:, der saadant aldeeles forbyder.

Reutz formeente at dend giorde exception i den/n/e sag er saa ugrundet, og dend alligerede Lovens articul, der paa saa inaplicabel, at dend ei behøver vitløftig tilbage drivelse, aller helst, da Sig:r Barth Resonerer noged om hvad vidnerne skulde forklare, som hand dog icke veed eller kand vide.

Eragtning.

Dend af Procurator Reutz producerede Continuation\s stevning/ viisser, det hand har indvarslet vidner til at giøre forklaring om 2de poster, neml: 1°: om icke Citanten[s] Moder Christj Larsdatter var afgangne Peder Siursøn Øyerhavns datterdatter. 2°: hvad dem kand være vidende om det gaml: skiøde og Odels brev til sal: Peder Siursøn Øyerhavn paa den/n/e jord Norrem, at det er udj Contra Citantens giem/m/e, kand være vidende. Disse 2de poster er ved Contra Citantens Fuldmægtiges tilstaaelse og giorde declaration afgiort: mens den/n/e af Procurator Reutz fremsatte paastand, at førre vidner om Michel Olsøn Øye havde til ægte Steen Omme[s] søster Magdeli Pedersdatter eller søster Gyri Pedersdatter, det taller Continuations stevningen intet om. vel anfører Procurator Reutz udj Continuations stevningen, det vidnerne skal svarede!!, til videre hvad den/n/em inden Rætten kand blive tilspurt, item hvad de paa Qvæstioner inden Rætten kand vide at svare. dette kand ei forstaaes videre, end for saavit de 2de paastevnte poster kand henrøre til oplysning, thi ellers var saadant uendeligt, og hand kunde paastaae at examinere vidnerne om hvad han/n/em løstede, under saadant et uendeligt paaskud. i det øvrige udviisser Loven, hvor om vidner udj Odels sager paa Aastædet skal og maae førres, neml: om Odelen, hvem dend tilhører, og hvor dend er som hævd der om haver fanget: mens udj andre tilfælde tillader

1748: 19b

1748.

Ei Loven parterne vidner paa Aastædet at førre, sagen til ophold og stoer omkostning der med at aarsage, mens saadant bør at skee, for Een hver sit tilbørlige værneting, hvor hen den/n/e post forviisses, da der skee bør hvad Loven befahler: i saa fald kand ei findes for Rætt at være, Procurator Reutzes paastand her paa Aastædet, mens han/n/em bør forundes frist, om hand det forlanger, vidnerne til værnetinget at indkalde, den/n/e post betræffende.

Procurator Reutz paa hoved Citantens vegne Reserverede vedbørlig paaAncke i vedbørlige tilfælde og i beleilig tiid paa Rættens ergangne Kiendelse, og ellers, for at oplysse Rætten om hoved Citantens hiem/m/el og Adkomst til den/n/e paastevnte jorde parts Odel og Løsnings Ræt, producerede udj Rætten under No: 1: Et originale skifte brev passeret udj Aaret 1656 d: 3 Maij, efter afgangne Peder Siversøn Øyerhavn, som var hoved Citantens Mormoders Fader, hvor med beviises at hand, sc: Peder Siversøn Øyerhavn, da Eiede her udj Gaarden Norrem 1 ½ Løb smør, 1 ½ Løb salt, af hvilket originale skifte brev hand i den/n/e act begierede inddragen hvis der udj paa pag: 1, 5, 6 og 7 findes insigneret, hvilcket goeds hand tilkiøbte sig som sit rætte Odel efter skiøde, som udj hiem tings acten passeret d: 15de April 1738, dend Comparenten under No: 2 i Rætten lagde, paa pag: 25 og 26 findes inddragen af avgangene Iver Isaaksen Indr: Aalviigen /: og er dette skiøde dend sam/m/e original, hvilcket Contra Citanten nu for den/n/e Rætt haver anviist og formodentlig frem lægger :/ hvilcken forbem:te

Iwer Isaaksøn ellers Kiøbte sig den/n/e omtvistede iorde!! part fra af!! avgangne Niels Gunderøn paa Norrem efter skiøde af 22de Maj 1641, som udj berørte act No: 2, pag: 3, 4, 5 og 6 er inddragen, hvilcke 2de skiøder Comparenten liggeleedes begierede i den/n/e act ordlydende tilført, og visser sam/m/e skifte brev No: 1, pag: 6 og 7, at dette omstevnte goeds da blev deelt imel: Peder Øyerhavns Encke og børn, og at der kom paa en hver søn, og følgelig paa søn/n/en Steen Peders: Om/m/e 1 pd: 6 2/3 mrk:, liggesom hand, neml: Steen Om/m/e, ogsaa der efter tilkiøbte sig af sin værbroder Michel Olsøn Øyer paa Waraldsøen, der havde til ægte søsteren Magdeli Pedersdatter, her udj sam/m/e omstevnte jorde brug 1 pd: smør efter skiøde af 12de Junj 1675, som dend 20de Octbr: sam/m/e aar er tinglyst, det Comparenten i Rætten fremlagde under No: 3, da skifte breved No: 1 nærmere oplysser at hun, neml: Magdeli, selv arvede efter Faderen 15 1/3 mrk:, saa at hendes Mand Mekel Olsøn ventelig haver indløst fra sin huustrues Søskende de øvrige faae Marcker, eller 8 2/3 mrk:, som giør tilsam/m/en det ene pundet, og anførres her hos til efterrætning og oplysning at Eli Johan/n/esdatter, som tillige med Steen Om/m/e dette omstevnte brug 1 Løb 17 ½ mrk: smør til avgangne Ole Jacobsøn Norrem, efter skiøde af 18de Aug: 1727, inddragen i acten No: 2, det Comparenten liggeleedes begierede i den/n/e act tilført, bort solte, havde til ægte som sin første Mand

1748: 20

1748

dend ælste af Peder Øyerhavns søn/n/er, neml: Anders Pedersøn, med hvem hun efter berørte skifte brevs udviis bekom 1 pd: 6 2/3 mrk: i Norrem, hvorom skifte breved efter berørte hendes sal: Mand Anders Pedersøn /: hvoraf Comparenten i den/n/e act begierede inddragen saavel fortallen til oplysning om arveliinien, som og hvis derom paa pag: \24, 25,/ 26 \og 27/ {og 55} findes insigneret :/ og produceres under No: 4, nærmere giør forklaring, hvilcket skifte brev ellers er begyndt og sluttet 169? (1692), af hvilket alt dend ærede Ræt befinder at den/n/e omstevnte jordepart her udj Norrem haver været under hoved Citantens af kones og Forfædres Ætlæg til Eiendom og hævd, som udj arv og skifte imel: arvingerne er ganget udj Een tiid af 80 Aar uden at nogen imidlertiid der paa haver ført minste slags paaAncke, neml: fra 1647, da Peder Øyerhavn tilkiøbte sig det, og indtil 1727, da hoved Citantens Mormoders broder Steen Pedersøn Om/m/e tillige med Encken Elli Johan/n/esdatter bortsolde det til Frem/m/ede uden Lovbydelse, tvert imod Lovens pag: 759 og 760, til vederpartens værfader, afgangne Ole Jacobsøn, som for nogle aar siden ved døden er afgangen, hvor efter Contra Citanten Salamon Ericksøn tilkiøbte sig sam/m/e, og vil det altsaa icke sigge eller betyde noged til hinder udj hoved Citantens Rætt om vederpartens sviiger Fader Ole Jacobsøn og hands Fader Jacob Gundersøn udj en deel af disse 80 aar, eller lad være alle de aaringer, da Steen Om/m/e og hands Æd fangede forbem:te 4dobbel hævd paa goedset, kunde imidlertiid som bøxsel Mænd have brugt dette omtvistede goeds efter acternes udviis, al dend stund det paa dend Eene sidde icke kand beviisses at de, Neml: Contrapartens Forfædere, havde goedset til nogen virckelig Eiendom, men kunde i dend stæd som formelt til brug og bøxsel, og det heller icke paa dend anden sidde kand sigges at Ole Jacobsøn enten fangede hævd derpaa eller havde det udj hands tiid i Roelighed og uden paaAncke udj 20 vintere, da det der imod sees, at icke alleene Hoved Citantens broder Lars Siursøn Norrem i aaret 1737 tallede her paa /: skiønt hand af Eenfoldighed eller banghed dend tiid lod sig overtalle til at declarere det som icke var saa i sig selv, mens strider tvert imod acternes og skrifternes Klare udvisning :/ mens end og hoved Citanten selv iust i dend 20de vinter fra 1727 og indtil avvigte aar 1747, da hoved Citanten for Juul stevnede her paa, Efter saadan/n/e omstændigheder, og da hoved Citanten selv som en boesslids Mand nu maae vige hands gaard Schutleberg for en anden der til bedre berettiged Odels Mand, og bem:te hoved Citant disuden er en selvEiere for en deel udj Contra Citantens brug, neml: 1 pd: 8 mrk:, som hand sig fra sin broder Lars Siursøn haver

tilkiøbt, satte Comparenten i Rætte at Contra Citanten Salamon Ericksen vorder tildømbt at imodtage hoved Citantens nu for Rætten anpræsenterende Løsnings penge 102 rd: Courant Klingende Mynt for den/n/e omstevnte jorde part 1 Løb 17 ½ mrk: smør, eller saa meged der av, som

1748: 20b

1748

Efter dend skeede aftags forretning er i behold, og at Contra Citanten vorder tildømbt at erstatte hoved Citanten den/n/e ham paaførte Processes bekostning skadesløs efter dend beregning som Rætten følgelig Forordningen selv formeerer, hvor hos hand erindrede sin Egen Salarium med Reise fra Bergen, skydts, underholdning og videre billigst med 30 rd:

Procurator Barth, i henseende til Procurator Reutz vitløftige Protoculation, begierede sagen udsat til i Morgen Klocken 9 formiddag, da hand sam/m/e vilde besvare, og sagen paa sin Principals sidde at slutte til endelig Dom.

Afskediged

Dend forlangende friist til i Morgen Kl: 9 Formiddag billiges.

Dend 26de April om Morgenen Kl: 9 blev Rætten atter betient udj næst forbem:te sag, da begge parter med deres Fuldmægtiger møtte.

Procurator Barth fremlagde Et af ham paa hands Principal Salamon Ericksøn Norrems vegne forfattede skriftl: indlæg af den/n/e dags datto, hvorved hand tæncker sagens Rætte og sande sam/m/ehæng skal være oplyst, liggesom der og findes besvarelse til Citantens igaar fremsatte Protoculation, saavit fornøden kunde eragtes, liggeleedes i Rætte lagde Comparenten og de 2de udj indlægget omtalde bilagger under Litter: A: og B:, det første Een her paa Gaarden {passeret} d: 16de April 1738 {f: f:} passeret forretning mellem Lars Siursøn Norrem og Contra Citanten[s] huustroes Fader, sal: Ole Jacobsøn, dend hand til dend forventende Doms act begierede maatte vorde anhæftet. 2°: afgangne Ole Jacobsøns skiøde til Contra Citanten paa dend nu omtrættede jorde part her udj gaarden, datteret 26de Octbr: 1745, og tinglyst dend næst paafølgende dag paa Østensøe skibbr: holde Vaarting. ellers anviiste Comparenten og dend udj indlægget omtalte Translations Forretning, hvor over de 2de d: 6de April 1619 passerede Odels Forrætninger, og til sidst fremlagde det forhen omtalte \pergament/ skiøde af 3 Nobr: 1647, mens som sam/m/e udj den forhen producerede act under Lit: A er indført, saa haabede Comparenten at sam/m/e nu vorder hands Principal tilbagge leveret. det fremlagde indlæg med sine bilagger, saa vit her indførret bør, er af følgende indhold.

Procurator Reutz paa hoved Citantens vegne producerede et skriftl: indlæg af dags datto, hvor udj een deel af Contra partens forreven/n/inger allereede er besvaret. sam/m/e blev oplæst og er af følgende indhold. Og som Comparentens Principal i det øvrige benægter alt det af Contra partens vitløftige indlæg, som icke lovl: af acterne findes beviist, saa vilde Comparenten, for vitløftighed at undgaa, lade sam/m/e for den/n/e sinde, tillige med Fuldmægtigens brugende skrivemaader, være ubesvaret, uden at hand alleene til sidst, giorde Rætten anvisning paa dend udj acten No: 2, pag: 29 og 30 inddragene bøxsel seddel, af 7de Nobr: 1720, udstæd af Christj Larsdatter, der var {a} hoved Citantens Moder, saa at saavel der av, som av det meere kand sees, at Ole Jacobsøn og hands Forfædre icke haver Eiet dette brug, men kun tilbøxlet sig den. hvad de udj bem:te act inddragene vidner angaar, som vederparten, som et hielpe middel vil betiene sig av, da finder vel Rætten selv, at de, paa intet imod de fremlagde lovlige beviiser kand

1748: 21

1748

Reflecteres, og har Iwer Isaaksøn Indr: Aalwiigen, som vederparten forrestiller, gaaed ulovlig om, da hand solte dette brug til Peder Øyerhavn, saa har Steen Om/m/e icke mindre giort det sam/m/e: thi vilde Comparenten have igientaged sin forrige paastand i forventning af lovlig Dom, liggesom hand og tilsidst producerede til Rætten[s] nærmere oplysning om hoved Citantens arvelinie, Et d: 29de Apriil 1716, efter afgangne Lars Spilden, der havde til ægte hoved Citantens Mormoder Ingebor Pedersdatter, passeret skifte {sk} brev, hvorav hand i den/n/e act begierede inddragen det insignerede paa pag: 1, 2, 3, 26 og 55. og som Comparenten ellers fornam at Dom/m/eren nu i dag maa være paa Een anden beram/m/et Odels process, som \er/ en Miil herfra, og det altsaa bliver venteligt at sagen icke dis aarsage med Dom, formeedelst acternes vitløftighed kand blive expideret, saa declarerede Comparenten, paa hoved Citantens vegne at være tilfreeds med, at der, i stæden for at beram/m/e samling igien her paa Aastædet, som kun vilde blive til unødig bekostning for parterne, kunde beroe med Doms afsigelse, til førstholdende som/m/erting her for Østensøe skibbr: liggesom hand og til sidst levere[de] penge til det stemplede papiir til dend forventende Doms beskrivelse, som hand i lovlig tiid venter sig.

Procurator Barth Replicerede, at hvad som av ham udj det fremlagde indlæg er skreved, findes bestørcket med Lov og fremlagde orriginale lovlige Documenter, samt Eedfæstede førde vidners forklaringer, hvilcket hoved Citanten, i hvor megen umage hand anvender, er forKlæck med ubeviislige forrestillelser at kuldkaste, altsaa agtede Comparenten ufornøden at give noged giensvar paa det af ham i dag med indkomne indlæg: men hvad sig betræffer at Citantens Fuldmægtig under Muntl: procedur melder, at Citantens Moder Christi Larsdatter udj bøxsel brev af datto 7de Nobr: 1720, inddragen udj dend forrige producerede act, har tilbøxlet Contra Citantens værfader, sal: Ole Jacobsøn, Ett Spand 14 mrk: smør, eller 1 pd: 8 mrk: smør, da tilstaaes sam/m/e, liggesom bem:te jordepart af Contra Citanten bruges, men nu efter forregivende Eies af hoved Citanten, hvilcket er det selv sam/m/e gods som forbem:te Christi Larsdatter i skiftet efter hendes Fader Lars Spilden d: 29de April 1716 paa sin arv har erholdet udlagt, og altsaa aldeeles icke vedkom/m/er dend jordepart Contra Citanten nu eier, men er der uden for, og dog alligevel af han/n/em under sam/m/e brug styres, Comparenten vil altsaa have igientaged alt vis af ham forhen er forrestillet, og der til have sig refereret, med paastand om endelig Dom, dog var hand Eenig med hoved Citanten om Doms afsiggelse til næste som/m/erting.

Afskeediget.

Sagen optages til Doms, med begge Parters Consens, indtil d: 10de Junj førstkom/m/ende, da som/m/er Tinget for dette skibbr: tager sin begyndelse, da Parterne

1748: 21b

1748.

paa det Almindelige Tingstæd Øfre Wiig, om Morgenen Klocken 9 slæt, haver at møde, Dom at anhøre; og haver det her siddende Laug Rætt, som Meddoms Mænd udj den/n/e sag, til bem:te dag, tiid og stæd at møde, Dom med Sorenskriveren at afsigge.

Dend 26de Apriil blev paa Gaarden Sambland, beliggende i Jondahls skibbr: /: 1ste Thuun :/ Rætten betiendt med efterskrevene Eedsorene Laug Rættes mænd, som af Kongl: Maj:ts Foged Sig:r Andreas Hejberg er opnævnte, sc: Ole Nielsøn Norrem, Tosteen Nielsøn Sandven, Knud Reistvet, Ole Olsøn Østensøe, Asgout Tholle, Niels Walland, Christen Olsøn Wiig og Giermun Holgiersøn Wiig, alle af Østensøe skibbr:, nærværende Lensmanden af benævnte Østensøe skibbr:, Giermun Olsøn Næss, som haver tilsagt Laug Rætten, som og for at i agt tage Kongens sigt, og at gaae Rættens Middel til haande, alt til Een Odels trættes afhandling imel: Christopher Langgesetter og Joen Nielsøn Sambland.

hvorda for Rætten møtte Lensmanden Hans Waage paa Citanten Christopher Rasmussøn Langesetter[s] vegne, og i Rætten lagde Hands Excellence Hr: Stiftbefahlingsmanden á Møynikens Resolution af datto 7de Decbr: 1747, sam/m/e lyder som følger. dernæst i Rætte lagde Comparenten Et skriftlig stevnemaal af datto 9de Decbr: 1747. sam/m/e lyder som følger. End videre i Rætte lagde Comparenten Et skifte brev af 17de Junj 1647, passeret efter sal: Samson Tosteensøn Sambland, som var hands Principal Christopher Rasmussøns huustroe Elli Knudsdatters Farfaders Fader. 2°: Et gave brev af 2 Januarij 1676, udgivet af Tosten Samsonsøn, paa 3 Spd: smør med bøxsel og herlighed her udj gaarden, som bem:te Tosten Sambsonsøn giver til sin søn Sambson Tostensøn, bem:te Tosten Samsonsøn var Citantens huustroes Farfars broder. 3°: Et skiøde af 22de April 1689, hvor efter Samson og Torbiør[n] Tosteensøn/n/er, begge boende her paa Gaarden Sambland, har af derres søstere tilforhandlet dem her udj gaarden 2 Løber 2 pd: 2 ½ mrk: smør.

Paa dend indstevnte Joen Nielsøn Samblands vegne møtte Procurator Claudius Emanuel Barth, som sagde at hand vel vedtager stevningens lovl: forkyndelse, men undres over at Citanten, som en frem/m/ed til det goeds som dend indstevnte tildeels har tilforhandlet sig og til deels har bekom/m/et ved giftermaal med sin huustroe, der sam/m/e over hævds tiid har haft i Eie, attraaer at fravinde hands Principal hands Rætmæssige og lovlige Eiendom. ved de af Citanten fremlagde breve, der alle ei alleene er uden underskrift, men End og uden seigl, kand det lidet hielpe ham til hands anlagde søgemaals bestørckelse. thi Comparenten begriber icke Rættere, end at Citanten lige som udj blinde har fundet løst at angribe ham for at fravinde ham hands Rætmæssige Eiendom, istæden

1748: 22

1748

for andre der mueligens her udj gaarden, siden dend bestaar af mange Løber, kunde beboe og eie den andeel {h} som Citanten formeener sig at være Odels berættiged til, om hand ellers nogen Odels Rætt beviislig maatte have. Comparenten vilde altsaa ervarte, under ald lovl: forbeholdenhed og forsvar for hands Principal, hvad videre Citanten til sit søgemaals Legitimation agter at fremføre: og ellers sagde at dend forklaring som Citanten, Lensmanden Hans Waage, har fremsat betræffende arvelinien og hvorhvit hand til det paastevnte goeds formeener sig at være berættiged, paa sin Principal[s] vegne, da kand Comparenten aldeeles icke med ham derudj være Eenig, mens sam/m/e in totum benægter, siden de fremlagde 3de løsse Carteqver, derom i ringeste maader icke handler, liggesom de ei heller melder at de iordeparter herudj gaarden Sambland, som derudj findes indført, er det selvsam/m/e goeds som Comparenten nu eier og beboer, thi det kand liggesaavel vere udj andres her paa gaarden boendes brug, som udj dend indstevntes.

her til svarede Comparenten Hans Waage, at dend indstevnte Joen Nielsøn Sambland, har omtrent Et aars tiid siden tilforhandlet sig herudj den omtvistede gaard Sambland, og det uden lovbydelse, hvilcket Comparenten formeener skal være aldeeles lovstridigt: dernæst begierede Comparenten at de indstevnte Odels vidner maatte antages og afhøres.

Barth Replicerede, at naar Lovens 5 b: 5 C: 5 art: overveies, da er det icke dend indstevntes pligt, som haver det paastevnte udj Eiendom, at fremføre sine adkomster, mens Citanten at beviisse sin Ræt, om hand det formaar.

Hans Waage begierede vidnerne maatte fremkaldes.

de indstevnte Odels vidner møtte, Eedens forklaring blev dem forrelæst, dernæst formaned at have Gud og sandhed for øynene, og at vogte dem fra Meen Eed.

1ste vidne, Mathias Samsonsøn, boendes paa gaarden Frønes i Ullenswangs Kirckesogn, gaml: 50 Aar, fremstoed for Rætten og vidnede at Richol og {Sa} Tosteen Samsonsønner, vare Kiødelige brødere, Tosteen Samsonsøn løste godset ind herudj gaarden Sambland, mens om hand havde det saa lenge at det blev hands Odel, ved vidnet ei, mens hand[s] søn Samson

Tosteensøn fick godset efter Faderen, mens ved ei om hand fick det til gave eller udj arv, siden hand havde fleere søskeene. Procurator Barth tilspurte vidnet, hvorav hand ved det, saaleedes at være passeret som hand nu har forklaret. 2°: om Samson Tosteensøn efter hands Faders død fick alt goedset paa sig udlagt herudj gaarden Sambland, som hand Eiede, og om hand veed hvor meged eller lidet det var, samt i hvis brug sam/m/e jordepart har lagt. 3°: om icke Samsons søskene tillige fick andeel i Faderens jord. 4°: om hand kiende afgangne Tosteen Sambland. Resp: til 1ste qvæst: har hørt det sigge af sin sal: Fader. 2°: her til veste ei andet end at Samson Tosteensøn boede paa den/n/e iordepart, og var

1748: 22b

1748.

vidnet mange gange her hos ham. 3°: svarede at have hørt af sin Fader sigge, det Samson sine søskene havde faaed med ham herudj gaarden, mens om det var gived, eller de arvede det, det hørte hand ei sigge. til det 4de svarede, ia, mens Faderen kiente hand ei. 5°: tilspurte Barth vidnet, om hand icke ved at afgangne Tosteen Samsonsøn efterlod sig Een Eldre søn end dend omvundene Samson, ved Navn Torbiørn, som var Elste søn, og om icke sam/m/e tillige med dend anden broder Samson havde deel i iorden Sambland. Resp: io, det forholder sig saa, og boede begge brødrene her paa iorden, hvilcket vidnet af sin Fader haver hørt, mens vidnet kiende ei Torbiørn. Hans Waage tilspurte vidnet, 1°: om vidnet icke ved at Torbiørn og Samson begge døde uden livets arvinger. Resp: io, det forholder sig saa, om Samson, som hand kiender, ved hand det selv, og om Torbiørn hørte hand det af broderen sigge. 2°: qw: om vidnet icke veed at Kari Tosteensdatter Bache ene arvede sine brødere og søster Ragnilde Tosteensdatter. Resp: Kari var dend sidste som levede, og som de andre søskene ei efterlod sig livs arvinger, blev hun Eene arving til sidst. Barth tilspurte vidnet, om de 2de brødere ei {lod} efterlod dem Koner, og om søsteren ei efterlod sig Mand, og om disse efterlevende da icke arvede her udj iorden. Resp: ved ei om Torbiørn døde først, eller hands huustroe, ei heller ved vidnet hvem som døde først, enten Ragnilde eller hendes Mand, mens Samson efterlod sig sin huustroe. Hans Waage tilspurte vidnet. 3°: om vidnet icke ved at Kari Tosteensdatter Bache, som var dend sidste af sødskene der levede, at hun døde uden livs arvinger. Resp: det forholder sig saa. 4de qw: om vidnet icke ved at Citantens Kone Eli Knudsdatter var Kari Bache[s] nermeste arving. Resp: Eli er Knud Richoldsøns datter, og bem:te Knud sin Fader Richold Samsonsøn var broder til Tosteen Samsonsøn Sambland, mens om Eli Knudsdatter var Kari Bache[s] nærmeste arving, ved vidnet ei, mens vel var hun en arving. under sam/m/e qvæst: tilspurte Barth vidnet, hvorav hand veed at vidne om, det omtalte slægt Register, siden de omtalte Persohner til største deel var død forinden vidnet blev fød, samt hvorav hand veed at Citantens huustroe var Rætte og sande arving efter afdøde Kari Tosteensdatter Bache. Resp: om den/n/e slægt linie har vidnet hørt, af {min} \sin/ sal: Fader sigge, og altsaa efter slægt linien ved hand at Eli var en arving til Kari Bache. Procurator Barth lod tilførre, at hand undres over at vidnet er saa accurat i at svare til Citantens fremsatte qwæstioner, da hand dog icke, som Rætten har hørt, har kundet sigge hvor nær dend omtalte Richold var beslægted med afgangne Kari Tosteensdatter Bache, i slig anleedning kunde Comparenten icke ansee dette vidne for andet en[d] partisch paa Citantens sidde, og altsaa gandske benægtede dets udsigende. Hans Waage hertil svarede, at vidnet har svart liggesaa

1748: 23

1748

accurat paa Procurator Barths fremsatte qvæstioner, som paa mine fremsatte qvæstioner, hvorover Comparenten høyligen forundrer sig over Procurator Barth vil beskylde vidnet, allerhelst efterdj at vidnet er ingen af Parterne enten beslægted eller besvogret, hvorfor Comparenten icke andet kand sigge paa vidnet, end at vidnet har udsagt sin sandhed paa de af

parterne fremsatte qwæstioner. dernæst vidnet med opragte fingere ædfæstede dend aflagde forklaring og vidnetsbyrd.

Afskeediget,

eftersom dagen er forløben, udsættes sagen til i Morgen Formiddag Klocken 8te slæt.

Dagen derefter, neml: d: 27de April, blev Rætten atter betiendt /: om Morgenen Kl: 8te slæt :/ da begge parter tillige med deres Fuldmægtiger møtte.

Efter lang sam/m/entalle og gottfolkes mellemhandling, bleve Parterne saaleedes forEenede, det Citanten bekom/m/er strax til Løsning, af det paastevnte Jordegoeds Een halv Løb smør for 2 rd: 2 mrk: hver Marck smør, hvilcket er efter dend Wurdering, hvor efter godset af Joen Nielsøn Sambland nestl: aar er indløst, sam/m/e halve Løb smør Citanten Christopher Rasmussøn Langesetter først tiltræder til Rætte fahre dag Vaaren 1749, eller hvilcket aar hand der efter forlanger det til brug og besiddelse, og bekoster selv Citanten sig et skiøde paa bem:te halve Løb smør, saa nyder og Citanten 3de parten af alle dette jordebrug /: som er 1 ½ Løb smør :/ tilhørende huusser, mens hvad som er bygt paa øde tompt, vedkom/m/er ei den/n/e sag eller dette forliig. 2°: om 10 aar her efter, som er Rætte fahre dag Vaaren 1758, bekom/m/er Citanten Christopher Rasmussøn, eller hands Arvinger, atter til Løsning \brug og Eiendom/ hos Joen Nielsøn Sambland eller hands Arvinger 1 Spand smør for 42 rd:, og derpaa meddeeler Joen Nielsøn Citanten et lovl: skiøde, hvilcket skiøde Joen Sambland bekoster, saa at det heele brug vorder deelt udj tvende ligge parter, hvorover Een hvers Eiendom her udj gaarden bliver 3 Spd: smør, alt med bøxsel og herlighed, og skal sam/m/e 3 Spd: smør følge og tilhøre en hver af parterne og deres lovl: Arvinger til Een Evindelig Odel og Eiendom. 3°: at Citanten Christopher Rasmussøn og hands Arvinger maae ei sælge eller afhænte denne halve Løb smør, og i sin tiid, som forskreevet staar, 3 Spand smør, til noged Men/n/eske, førren de først har tilbudet Joen Sambland og hands Arvinger bemelte iorde goeds til Løsning for sam/m/e Sum/m/a som hand det nu {til} og her efter til Citanten og hands Arvinger oplader og afstaar. 4°: Naar iorden om 10 aar her efter, vorder deelt udj tvende ligge gode parter /: som forskreved staar i dend {anden} <første> art: udj dette forliig :/ da skal og Citanten og hands Arvinger nyde halvedeelen udj alle gaardens tilhørende huusser, som ei ere bygte paa øde Tompt. 5°: betræffende den/n/e Processes omkostning, som beløber, til Laug Rætten, der er af Et andet skibbr:, 4 rd:, Lensmanden, som liggeleedes er af sam/m/e skibbr: med Laug Rætten, 1 Rd:, Sorenskriveren 4 rd: 2 mrk:, tilsam/m/en 9 rd: 2 mrk:, i det øvrige betaller en hver af Parterne deres Egen

1748: 23b

1748.

Procurator. og som Citanten Christopher Rasmussøn Langesetter, her ved Rætten nærværende, havde tvende sine Myndige søn/n/er, Lars og Tormoe Christophersøn/n/er, saa blev dette forliig af disse tvende søn/n/er tillige med Faderen, med Joen Sambland tilstaaed, sluttet og indgaaed: til forsickring herom, Faderen med søn/n/erne {Ragte} for Rætten Ragte Joen Sambland derres hænder, dette forliig, som forskrevet staar, til Evig tiid ubrødeligen at holdes.

Dend 2den Maj blev Rætten betiendt paa gaarden Fladebøe, beliggende i Østensøe skibbr:, Præstegield og kk: sogn, med efterskrevene Eedsorene Laugrættesmænd, som af Kongl: Maj:ts Foged Sig:r Andreas Hejberg er opnævnte, sc: Lars Siurs: Norrem, Lars Siurs: dend yngere ibdm:, Lars Olsøn Kaldestad, Ole Arnesøn Selgesetter, Ole Olsøn Østensøe, Lars Brigtsøn Hellestvet, Ole Schaare, og Christen Olsøn Nedr: Wiig, nærværende Lensmanden

Giermun Olsøn Næss, for at gaa Rættens Middel til haande, som og at i agt tage Kongens sigt, til Een Odels trættes afhandling imel: Lars Olsøn Fladebøe og Tron Isaaksøn ibdm:
Hvorda for Rætten fremkom Procurator Claus Barth og gav tilkiende at Lars Olsøn Fladebøe ved skriftl: stevnemaal datteret 18de Nobr: nestl: aar, haver ladet [indkalde] Tron Isaaksøn, beboere og Eiere af ½ Spd:, eller 9 mrk: smør, ¼ g:skind med bøxsel og herlighed her udj Gaarden Fladebøe, at møde ham udj Rætten her paa Aastædet afvigte Jorde Tirsdag, eller til i dag, efter Sorenskriverens berammelse, i dag, for der at imodtage Dom for bem:te hands Eiende anpart her udj jorden. siden dend indstevnte der til er frem/m/ed og uberettiged, men Citanten paa Forfædere side Odels berettiged, og endelig at taale Dom til at betalle processens bekostning, siden hand icke imindel:[hed] og efter tilbud har vildet imodtage de ham anpræsenterende Løsnings penge, med videre stevnemaale[t]s formeld, som Comparenten i Rætten ilagde, der for dend indstevnte lovl: er forkyndt. stevningen blev oplæst og er af følgende indhold.
Dend indstevnte Tron Isaaksøn Fladebøe møtte, tilstoed dend oplæste stevning at være ham lovl: forkyndt, tilstoed end videre, at Citanten vidnesfast havde tilbudet ham Løsnings penge, hvor til hand havde svaret, naar Citanten kunde beviise at hand var Odelsmand, da skulde de snacke anderleedes der om, hvor om hand var begierende vidnerne at drage til minde.
Barth Replicerede, at det icke kand vedkom/m/e hands Principal hvad dend indstevntes undskyldninger kand hensigte til, siden Comparenten haaber at gotgiøre at være Odels berettiged til det paastevnte, og altsaa først i Rætte lagde det udj stevnemaalet omtalte og af Siur Askoutsøn Klywe under datto 29de Maj nestl: aar Citanten meddeelte skiøde, hvor ved hand som Odels berettiged udj dend paastevnte jordebrug er

1748: 24

1748

bleven Eiere af 9 mrk: smør og ¼ g:skind, for nu at gottgiøre at Citantens Farfader Jacob Olsøn var Kiødelig broder til Ole Olsøn, hvis søn var Aamun Olsøn, der var dend indstevnte Tron Fladebøe[s] formand, da producerede Comparenten Et af Citantens broder Peder Olsøn, dend 30de Maj 1747 Erværvede Tingsvidne, ia tillige visser med de derudj førte vidners Eedelige forklaringer at dend gandske jord Fladebøe fra umindelige tiider af har været Eiet og beboet af de 2de brødere Jacob Olsøn og Ole Olsøn som deres Rætte og sande Odels jord, af alle og Een hver upaatalt, ligesom af sam/m/e sees at bem:te 2de brødere {..ar} \fra/ afgangne Hr: Baron RosenKrants har indløst jorden efter meddeelt skiøde af aar 1704, der af onde Men/n/esker og utroe tienere maa være bort snapped efter afgangne Aamun Olsøns dødelig afgang, liggesom og af bem:te vidners forklaringer i tingsvidnet, som Comparenten i Rætte lagde, sees at før bem:te tvende brødere tillige har tilforhandlet sig af forhen høybem:te afgangne Hr: Baron som Rætte og sande Odels mand, Odels Rætten til den gandske jord Fladebøe. og for at beviisse at høybem:te Hr: Baron til gaarden Fladebøe og dends Odel var berettiged, da fremlagde Comparenten Et ham, neml: Baronen, under datto 14de Decbr: 1703, af Marlene Galtung[s] efterlatte arvinger meddeelte skiøde paa dend gandske jord. End ydermeere, og for at gottgiøre at afgangne Aamun Olsøn var dend indstevntes formand, har været Eiere af dend halve jord, neml: 1 Spd: smør, ½ g:skind, som hands Fader Ole Olsøn forhen ukiert[t] fra 1704 af, da det andet fra sal: Baronen blev overdraget, har Eiet indtil 1727 d: 24de Martj, da hand ved gave brev igien overdrog sam/m/e til hands 2de da i live værende søn/n/er, neml: Aamun og Torchiel, der begge uden livets arvinger ere bort døde, da fremlagde Comparenten skifte breved efter forbem:te afgangne Aamun Olsøn, passeret d: 25de April 1742, hvorav hand begierede i den/n/e act inddragen, hvad som paa fol: 4, 5, 6 og 7, iordegodset betræffende, findes insigneret. liggesom og at bem:te iordegods er udlagt \hælften/ paa hands efterlatte Encke, som fick dend indstevnte til ægte, og dend anden halve part paa {Citantens søster} Aamuns søster Britta Olsdatter, som var gift med Siur Askoutsøn

Klyve, som igien har overdraget derres anpart til Citanten, efter det forhen producerede skiødes udviis, og som bem:te Britta Olsdatter nu i dette indeværende aar, uden livs arvinger ved døden er afgangen, saa formeener Comparenten at det til fulde er oplyst, at Citanten er Rætte og sande

1748: 24b

1748.

Odels og Løsnings mand til det paastevnte, saa i forventning af at dend indstevnte Tron Fladebøe som frem/m/ed og uberettiged til jorden, tilbød Comparenten de udj stevningen omnævnte Løsnings penge, neml: 18 rd: 4 mrk: 8 s:, i forventning af at hand sam/m/e imodtager, men skulde hand der til findes vægerlig maatte Comparenten ervarte hvad hand agter at fremførre, da Comparenten der efter nærmere skal skride til sagen[s] slutning.

Dend indstevnte Tron Fladebøe lod tilførre, det hand ej videre havde at svare, end at, naar Citanten beviisser sin Odels Rætt, og Rætten finder ham til Odelen at være berættiged, for!! (faar?) hand at være fornøyed.

Johan/n/es Pedersøn Nærnes fremstoed for Rætten og Protesterede imod den/n/e process, saasom hand ærklærede sig at være Odelsbaar[e]n til den/n/e gaard, der om fremlagde Et skifte brev af 13de Octbr: 1679, forklarede ellers at hands Farmoder ickun har forpantet dette goeds, hvor om hand fremlagde Et skifte brev af 28de April 1707, passeret efter sal: Sidselle Aamunsdatter Fladebøe, hvorudj Pante breve ordlydende findes indført.

Barth Replicerede, at hand uventelig har fornum/m/et at Een Persohn ved Navn Johan/n/es Pedersøn Nærnes ukaldet har indtrænget sig i den/n/e sag, mens saadant maa mueligens være opspunden af dend indstevntes hierne i tancke at det skulde skrække Citanten som en fattig og uformuende, mens som benævnte Johan/n/es Pedersøn Nærnes hvercken har stevnt paa sin formeentlig havende Odels Rætt, ia langt mindre i Ringeste maader beviist saadant, saa anseer Citanten ickun saadan indvending for Branteri der lidet skrækker Citanten fra hands lovl: Rætt, og altsaa holder ufornøden videre at svare til sam/m/e, men forbeholder sig, naar Johan/n/es Nærnes trøster sig at Reise sag, da at lade fremføre sit lovl: forsvar, men for nærværende tiid Protesterede imod, at hvad som af forbenævnte Johan/n/es Nærnes er i Rætte lagt, ei i den/n/e Doms act vorder inddragen.

Efter lang sam/m/entalle bleve parterne saaleedes forEenede, at dend indstevnte Tron Isaaksøn Fladebøe betaller til Citanten for de 9 mrk: smør, ¼ g:sk:, som hand efter skiøde af 29de Maj 1747 haver tilforhandlet sig, 56 rd: 1 mrk: 8 s:, er for hver marck smør 5 rd: Citanten betaller selv Rætten deres gebyrd, som er 6 rd: 2 mrk:, da skal indstevnte Tron Isaaksøn, som saaleedes her efter, med de 9 mrk: smør, ¼ g:skind hand[s] første sal: huustroe arvede, fremdeeles beholde halve gaarden, der er 18 mrk: smør, ½ g:sk:, som nu af ham beboes og bruges, til en fuldkom/m/en Eiendom og Odel til Eviig tiid. dette forlig parterne med hænders Ræckning for Rætten sluttede, bekræftede og lovede ubrødelig at holde.

Johan/n/es Pedersøn Nærnes lod tilførre, at efterdj parterne vare foreenede, da hand af Kierlighed til freed og Eenighed, som og for at see Een Conserveret, vilde hand tilstaae, det hand og her ved declarerde

1748: 25

1748

at hand frasagde sig og sine arvinger, ald Odels Rætt og Prætention til den/n/e gaard som nu Eies og beboes, halv deelen af Tron Isaaksøn, og den anden halve deel af Peder Olsøn, mens Odelen at følge og tilhøre en hver af dem og deres børn til Eviig tiid.

ellers lod Citanten tilførre, at under disse 56 rd: 1 mrk: 8 s: som ham nu betalles for Jorden, forstaaes, ei allene det sam/m/e at have bekom/m/ed for iorden, mens end og {at} \for/ de af ham anvende omkostninger ved den/n/e process.

Tron Isaaksøn betalte strax dend udlaavede Sum/m/a for de 9 mrk: s:, ¼ sk:!! (g:sk:) med 56 rd: 1 mrk: 8 s: til Citanten udj Klingende Mynt.

Dend 8de Junij blev holden **Eet almindelig Skatte og Sagefalds Som/m/erting for Jondahls Skibr:[s] Almue paa gaarden øfre Wiig i Qvam**, overværende i Rætten Kongl: Maj:ts Foged Sr: Andreas Heiberg, samt efterskrevne Eedsorne Laug Rættes mænd, sc: Tosten Johansøn Sambland, Peder Iwersøn Fladebøe, Tollof Iwersøn Tørwiigen, Ole Olsøn Bache, Ole Iwersøn Tørwiigen, Johan/n/es Olsøn Samland i stæden for Ole Johansøn ibm:, Arne Sætved, og Lars Larsøn Hougen i stæden for Endre Sætved, saa var og Nærværende Lensmanden for dette Skibr:, Johanes Wiig med dend Tingsøgende Almue. Paa Hr: Cancelie Raad og Sorenskriver Fleischers vegne, udj Hands Lovlig forfald, blev Rætten betient af Hands Eedsorne Fuldmægtig Johan Peter Guldager.

Rætten blev sadt i Hans Maj:ts Høje Navn, og der efter først Allerunderdanigst og underdanigst Publ: følgende Kongel: samt anden Høj Øvrigheds befalinger og foranstaltninger, Neml:

1°: Concession, hvorved Hendes Maj:ts Droningen er overdragen frj Desposition over Pærle fangsten i Norge, Dat: 11te April 1748.

2°: Patent om Højeste Ræt i Danmrk: for jndeværende Aar, Dateret 19de Octobr: 1747.

3°: Allernaad: Rescript angaaende Landeværnenis Jurisdiction, af dato 6te Octobr: 1747.

4°: Cam/m/er Collegii Ordre af dato 27de Januarj 1748, angaaende oplysning om hvorleedes Munderings Pengene til Dato af Lægderne er betalt, samt hvorleedes dermed saavelsom Standqvarteers Pengene her efter forholdis skal.

5°: Hans Excellence Hr: Stiftbefahlings Mand á Møinichens Skrivelse af dato 16de Jan: 1748, grundet paa General Com/m/issariatets Ordre sub Dato 16de Dec: Næstl:, hvorleedes med Soldater udReedningen herefter forholdes skal.

6°: Dito Skrivelse, de dato 18 Dec: 1747, om Marckedernis holdelser for eftertiden.

7°: Dito Skrivelse, Dateret 29de Febr: 1748, at det er Hans Maj:ts allernaadigste Villie det Betienterne over alt i Landet, ved de Kiøbenhavnske Fabriqver vilde efterdags forsiune sig med hvis Klæde vahre De for Dem og deris Tienere kunde behøve.

8°: Dito Skrivelse, hvorleedes herefter med Havne Væsenet skal forholdis, Dat: 22 Dec: 1747.

1748: 25b

1748

9°: Dito Skrivelse, dat: 29de Febr: 1748, angaaende Skouv Hugst i de Benificerede Skouve.

10°: Dito Skrivelse angaaende een Delinqvent ved Navn Rasmus Hø(e?)g, som til Galgen er hendømt, og af Nedenes Arresthuus i Christiansand Stift bort Rømt, dat: 18 April 1748.

11°: Dito skrivelse om en MandDraber Navnl: Friderich Renholt, som og af arresten er bort rømt, dat: 17 Febr: 1747.

12°: Dito skrivelse om een til Galgen Condemneret Delinqvent ved Navn Anders Olsøn eller Anders Hofding, som ligeleedes af arresten er undvigt, dat: 30 April 1748.

13°: Dito skrivelse angaaende Eendeel overløbere fra Swerig siden Aaret 1739, deris opdagelse og arrestis foranstaltning, efter dend ved Højbem:te Ordre medfølgende Forteignelse, dat: 22de Januarj 1748.

Dernæst Passeret som følger.

Skifte brevet efter Sal: Torbiør Aslachsdatr: Bache, og var Stærvboen Ejende Jordegoeds i gaarden Bache 1 pd: 10 ¾ Mrk:r smør uden bøxsel, wurd: for 28 rd:r 5 mrk: 12 s:, er igien udl: i arf til Enckemanden Ole Nielsøn 17 3/8 Mrk:r , og Guro Aslachsdatr: 17 3/8 Mrk: smør, dat: 13de 8br: 1747. læst.

Dito, af dato 5te Febr: Nestl:, efter Sal: Erich Olsøn Svaasand, og var Stærvboen Eiende Jordegoeds udj gaarden Svaasand 1 pd: 11 Mrk:r smør med bøxsel og Herl:, wurd: 40 rd:r 5 mrk:, og udlagt i arv til Encken Eddi Halworsdatr: 18 Mrk:r, Søn/n/en Salomon Erichsøn 6 Mrk:r, Døttrene, Maritta 5 Mrk:r, Christj og Randwej hver 3 Mrk:r, blev læst.

Gørild Halvorsdatr: med fleere udgivne Skiøde af dato 12te Januarj 1748, til Johan/n/es Nielsøn Wiig paa ½ Løb smør med bøxsel og Herl: i gaarden Traae, blev læst.

Fogden Heiberg i Rætte kaldede dend af Hanem forhen anlagde Sag Contra Landstrygeren og MandDraberen Svend Hansøn, og Producerede derhos i Rætten dend i Sagen dend 24de 8br: 1747 Ergangne Kiendelse og Forrelæggelse, som Lovl: er bleven forkyndt paa det sam/m/e stæd som bem:te MandDrabere Svend Hansøn, der nu er undvigt, a primo instantia, Lovl: er bleven stevnt at møde og at svare til Sagen, samt Dom at lide,

hvorom Fogden fremstillede til vidnisbyrd de 2de Dan/n/emænd Ole Brigtsøn Espeland og Lars Olsøn Eie, som med Eed og opRagte fingere efter Loven forklarede, at dend i Rætte lagde Rættens Kiendelse for meere end 8te uger siden er lovlig bleven forkyndt baade udj bøyde Lensmanden Johan/n/es Wiigs Huus, som var Sven Hansøns seeniste tilholds stæd, hvor og Stevning første gang for han/n/em blev forkyndt udj Egen nærværelse, saa og paa Jondals og Warildsøens Kk: backer,

ydermeere Producerede Fogden i Ræchen!! (Rætten) een af Han/n/em udfærdigede Skriftl: Stevning dateret 26de Febr: 1748, hvorved Qvinde Menisket Christj Ellefsdatr:, som har været med MandDraberen Svend Hansøn, og har tilhiulpet baade at stiæle og at dræbe, samt diisuden har avlet barn i løsagtighed med meer bem:te MandDrab: Svend Hans:

1748: 26

at lide Dom til Straf for hendes begangne Misgierninger, hvilket Stevnemaal blev oplæst og er saa lydende No: 1.

Delinqventjnden Christj Ellefsdatr: ustocket og ublocket [fremstoed] for Rætten og vedstoed at dette Stevnemaal er hende lovlig forkyndt for meere end 10 uger siden udj hendes Fængsel hos Lensmanden Johanes Wiig.

Endelig producerede Fogden og i Rætte lagde et af Ham Skriftl: Stevnemaal af forn:te 26de Febr: 1748, hvorved Qvinde Menisket Abbelone Larsdattr:, der ligeleedes har strøget landet omkring med MandDraberen Svend Hansøn, og var tilstæde da Drabet skeede, er jndstevnt at lide Dom til Straf for hendes Forseelse, hvilket stevnemaal blev oplæst og er saa lydende No: 2.

Dend jndstevnte Abbelone Larsdttr: møtte for Rætten og tilstoed lovl: varsel,

ligesom og foranførte Stevnevidner Ole Espeland og Lars Olsøn Eje under forhen aflagde Eed afhiemlede forn:te 2de Stevnemaalers lovl: forkyndelse.

Dernæst fremstillede sig for Rætten Procurator Hans Engelsøn Giøen, som gav tilkiende at han/n/em var indløben Hans Excell: Hr: Stiftsbefalingsmandens Høje Ordre, dat: Berg: dend 9de Octobr: 1747, dend Hand i Rætte lagde, hvor ved hand befales at være Defensor for de af Fogden actionerede Delinqventer Svend Hansøn og Christj Ellefsdatr:, der er Sigtet for at skal have begaaed baade Drab og Tyverie her i Fogderiet, saa loed hand der hos tilføere, at hand beklager sig Selv, da hand fornam sig at være befalet til Deffensor for saadan/n/e omløbende Men/n/isker, Men for at viise sin Pligt og dend tilbørlig lydighed at efterleve de ham tillagde Høye Ordre, Vedtog hand stævnemaalets lovl: tilkaldelse og Forkyndelse, i det øvrige vilde

hand afvarte Sagens viidere fremgang. den i Rætte lagde Const: blev oplæst og er saa lydende No: 3.

Fogden tilspurte Procurat: Giøen, at som Qvinde Menisket Abbelone Larsdatter bliver actioneret for hendes Forseelse under Et med de andre Delinqventer Svend Hansøn og Christj Ellefsdattr:, om Hand da goedvillig, til Justi[ti]ens Pleje, og for at spare Unødvendig tiid og omkostning, vil paatage sig tillige at være Qvinde Menisket Abbelone Larsdattr:s Deffensor for underRætten, hvis icke vilde Fogden faae ham der til Forpligtet ved een Nye Ordre fra Hans Excell: Hr: Stiftsbefal:manden.

Procurator Giøen lod tilføere at hand jndstillede dette Fogdens Spørsmaael til Rættens Kiendelse om hendes Forseelse findes saa lovstridig, at hende maa beskickes et Forsvar.

Eragtet

Rætten kand icke skiøn/n/e om Qvinde Menisket Abbelone Larsdattr:[s] Forseelsis beskaffenhed, førend Sagen er bleved udagered, thi forrelæggis Procurator Giøen Directe at svare til Fogdens Spørsmaal, om

1748: 26b

1748

Hand goedvillig, og uden at bemøye Høy Øvrighed med ny Ordre, vil paatage sig at være hendes Forsvar for underRætten.

Procurator Giøen svarede, at hand, for at befordre Justitien, og for at spare ydermeere tiid til Allmuens bekostning, vilde goedvillig og uden \at/ bemøye høy Øvrighed med viidere Ordre at udstæde, antage sig Qvinde Menisket Abbelone Larsdatters Sags forsvar for den/n/e Ræt.

Fogden begiærede at der for Delinqventjnden Christj Ellefsdattr: følgende qvæst: maatte vorde fremsadt, 1mo: Qvæst: om hun \er/ ægtevied eller Fæst med MandDraberen Svend Hansøn. Resp: Nej, hverken vied eller fæst med ham, 2°: qvæst: hvem der er Fader til det barn som hun har føedt i sit Fængsel hos Lensmanden Johan/n/es Wiig, og hvad tiid hun kom i barselseng, Resp: det er omtrent 9 uger siden hun kom i barselseng med et Drenge barn, hvor til Delinqventen Svend Hansøn er Fader.

Svend Hansøn blev efter Loven 3de gange paaRaabt, men møtte icke, ej heller nogen anden paa hans vegne end hands beskickede Defensor Procurator Giøen, som tilspurte Abbelone Larsdattr: om hendes Forældre lever, Resp: det har hun forhen forklared, og findes i Acten, det hendes Forældre er død, hvormed Procurator Giøen var fornøyed.

ydermeere tilspurte Fogden Delinqventjnden Christj Ellefsdattr:, hvad der gav hende anleedning til at begive sig i Sælskab med Landstrygeren Svend Hansøn, Resp: vidste ej der til noged fuldkom/m/en svar.

Fogden begiærede at Christj Ellefsdattr:s seeniste Rættes dag dend 24 Octobr: 1747 giorde Forklaring nu igien for hende maatte oplæsses, og at hun sam/m/e maatte beædige, ifald hun inted der imod finder at erindre, og blev da for hende oplæst først hendis seeniste Rættes dag giorde Forklaring, dernæst blev og Eedens Forklaring af Lovbogen for hende oplæst, med formaning at vogte sig for Meen Eed, og icke at sige meer end hvad Sandhed var. hvor paa hun med opRagte [fingere] efter Loven og bekræftede at hvis hun seeniste Rættes dag har forklared om Svend Hansøn og sig Selv, hvilked og nu for Rætten er bleven oplæst, det forholder sig saa i Sandhed.

Fogden begiærede at Delinqventjnden Christj Ellefsdatter maatte end ydermeere tilspørgis og under hendes aflagde \Æd/ forklare hvor mange Penge Svend Hansøn Røvede fra dend kniv stungne Jon Gundersøn, efter at hand var falden. Resp: hun hørte af Svend Hansøn at hand havde taget penge fra Jon Gundersøn da hand var falden, som og saae iblant sam/m/e penge var et orte støcke, 2de otte skil: stk:r, og en ti skil: stk:, men hvad der var i andre smaae penge kand hun icke erjndre,

1748: 27

1748

Forklarede ellers der hos det Svend Hansøn sagde at havde taget disse penge fra Jon Gundersøn, siden bem:te Jon havde tilforn Røvet han/n/em.

Fogden loed tilføere, at da Hand nu icke veed at faae nogen ydermeere oplysning i den/n/e Sag, saa maatte hand paa Justitiens vegne og til dends befordring giøre sin [i] Rætte sættelse 1mo: over Delinqventen og MandDraberen Svend Hansøn, at som det med de førte vidners Eenstem/m/ige Forklaring, saavelsom med det Døde Legemets besigtelse og befunden omstændighed er beviislig giort, at Svend Hansøn har givet dend afdøde Joen Gundersøn et kniv sting, hvor af hand er død, item at Svend Hansøn er een Landstryger, Tyv og bedrager, og Endelig, at hand ved sin bort Røm/m/else af Fængselet har paataget sig Sagen, hand \da/ maatte tilDøm/m/es at lide efter Lovens 6te bogs 6te Capit: 1 Art:, og Forordning af 17de Martj 1741. 2°: over Delinqventjnden Christj Ellefsdattr:, at som det med hendes egen tilstaaelse er beviislig giort at hun baade har været i haand gierning med og hiulpet til det af Svend Hansøn begangne Mord paa Jon Gundersøn, saa og at hun har været medviidere udj det af Svend Hansøn begangne Tyverie og bedragerie, hun da maatte tilfindes at lide straf efter dend allegerede Lovens bogs og Capituls 2den Art: 3°: over jndstevnte Abbelone Larsdattr:, at som det med hendes egen tilstaaelse er beviislig giort at hun haver været een Landstryger og i Sælskab med Tyv og Morder, hun da der for maae tilfindes at lide efter Sagens beskaffenhed, hvorom hand paastoed Dom.

At Fogden ellers har føyed ald vedbørlig anstalt til dend bor[t] Rømte Manddrabers paagribelse, derom fremlagde hand til beviis Hans Excell: Hr: Stiftsbefalingsmandens Høje Messive under dato 21 Nov: 1747. som hand begierede i Acten inddragen, og er saa lydende, No: 4.

Defensor Giøen lod tilføre, at af omstændighederne saavelsom af de førdte vidner fornem/m/es at Landstrygeren Jon Gundersøn paa lumbsk og behændig Maade haver overfaldet Svend Hansøn, i det hand, sc: Jon Gundersøn, skal have slaget bem:te Svend Hansøn med een Spridtz Sigls Master, ej alleene udj Hovedet, men end og over Ryggen, og der af falden til Jorden, og vidste ej at hielpe eller frj sig af Jon Gundersøns Hænder paa anden Maade, end at hand maatte tage andleedning af Lovens 6te bogs 12 Cap: 1 Art:, som tillader dend, der overfaldes med slag, hug eller sting, at værge sig Selv med hvad slags Værge hand mægtig er. Hvad sig er angaaende Qvindemenisket Christj Ellefsdattr:, der er Sigted for at skal have været med udj Haandgierning, da Landstrygeren Jon Gundersøn fik Skade, som icke kand hentydes der til, men alleene at dend omm:te Christj Ellefsdattr: vilde afværge det af Jon Gundersøn

1748: 27b

1748

Imodt Svend Hansøn forøvede Klam/m/erie, naar nu viidere alle ting overvejes, da strider eendeel af de giorde Forklaringer imod Lovens 1ste bogs 13 C: 5 Art:, ja, eendeel imod paafølgende 16de og 18de Art:, i saadan andleedning vilde Comparent: formode at Svend Hansøn og Christj Ellefsdattr: med een lemfeldigere Dom maatte blive benaadet, end af Fogden er paastaaed. Hvad sig er betræffe\n/de Christj Ellefsdattr:s med Svend Hansøn begangne Lejermaal, derimod havde Comparenten icke noged at erindre. Andbelangende Abbelone Larsdattr:, der haver tilstaaed at fare fra een stæd til anden om bøygden at betle sit brød, som dend der er Fader og Moderløs, samt uden Helsen og helbred, saa hun icke var goed for hvercken at tiene gott Folck, eller søge sin Næring paa andre Maader, da hun nu i saadan sin \om/vandting for at søge sit brød, ere hun vel, som et Umyndig barn, kom/m/en med tvang og Trusel at følge Joen Gundersøn og Hands Sælskab, som kand erfahres af, da Svend Hansøn truede hende fra Jon {Gunder} Gundersøn til at følge sig, ydermeere haver hun

Selv angived for de Mænd paa Huglerøen, at Svend Hansøn og Christj Ellefsdattr: vare Landstrygere med viidere, saa der af kand sees og erfares, at hun icke vilde følge det Sælskab længere, saa paastoed Comparenten, at Abbelone Larsdattr: maatte frj kiendes og stillis paa fri foed igien, samt blive hensendt til sin føde stæd, at hun der kunde lære sin Christendom, Udj det øvrige henstillede hand Sagen paa deris vegne til Dom/m/erens nøye overveiende og skiønsomhed, hvormed hand paa deres Side jndloed Sagen til Doms.

Fogden Replicerede, at da Acten udviiser, at Svend Hansøn u-tvungen har sprungen af sin baaed paa land for at begifve sig i Klam/m/erie med Jon Gundersøn, saa kand det begangne Mord efter Fogdens Formeening følgelig Loven ej ansees for Nødværge. Og hvad sig angaar Defensors Exeption med vidnerne, da naar Lovens pag: 127, Art: 17de overveies, kom/m/er vel sam/m/e ej udj nogen Consideration. belangende Qvinde Menisket Christj Ellefsdattr:, da omendskiøndt Rætten skulde finde hende uskyldig i dette begangne Mord, saa er det dog u-disputeerlig, at hun bøer lide som een Landstryger, Tyvs med-viidere, og som dend der har avled barn i løs-agtighed, thi Refererede Fogden sig til Acten i sit udstædde Stevnemaal og sin giorde i Rætte sættelse, og paastoed Dom.

Procurator Giøen Refererede sig til sit Forrige.

Eragted

Sagen optages til Doms afsigelse d: 20de Junij førstk:, da Parterne haver at møde.

Fogden hafde til dette ting, tiid og stæd med skriftl: Stevnemaal ladet jndstevne bøygde Lensmanden Johan/n/es Wiig og de 2de Vagthavende Mænd Siur Siursøn Kopre og Joen Brynildsøn Wiig, at lide Dom til straf fordj de har ladet Landstrygeren og MandDraberen Svend Hansøn af sit Fængsel undkom/m/e,

1748: 28

1748

Sam/m/e Stevnemaal, som er Dat: 26de Febr: 1748, blev oplæst og er saa lydende Lit A.

De indstevnte Sagvoldere møtte alle og tilstoed Stevningens lovl: forkyndelse.

Fogden i Rætte lagde et udtag af Ting Protocollen, om hvis i den/n/e Sag er Passeret og forklared, paa næstleeden Høste ting dend 24 Octobr: 1747, hvor af Hand begierede Extraheret og i den/n/e act jnddraged, hvad som Pagina 4, 5, 6 og 7 er insigneret, og i det øvrige Referede Hand sig til i Rætte lagde Stevnemaal, og paastaar Dom. dend bem:te Extract er saa lydende Lit: B.

Lensmanden Johan/n/es Wiig svarede, at dend Extract af Protocollen som Fogden haver I Rætte lagt, hvorudj er jndføert de Vagthavendes Forklaring, beviiser nocksom Hands uskyldighed, og at hand har brugt ald dend Forsigtighed som af Han/n/em kunde udkræves, hvorfor hand og paastoed at blive frj kiendt for Fogdens tiltale, og tilfunden erstatning for de hos ham Arresterede Delinqventers underholdning, i hvor fra det end skal kom/m/e. De 2de jndstevnte Vagthavende, sc: Siur Kopre og Jon i Wiig, lod tilføere, det de som deris forhen giorde Forklaring udviiser, Saae, at da bem:te Delinqvent Svend Hansøn gick ud om Natten paa Naturens vegne, havde jernene paa sig, og som hand saaleedes tilforn i sam/m/e tilfælde havde udgaaed, har de som unge og Eenfoldige bonde folck icke haft Forstand til viidere at efterforske og tilsee om jernene var i Forsvarl: eller U-brudden tilstand, hvor af, sc: deris Eenfoldighed bem:te Delinqvent har benøtted sig, og saaleedes undvigt Arresten. I saadan betragtning forhaabede de, det Rætten Considererer deres Forseelse, og for Fogdens Søgemaal finder den/n/em befried for strafs lidelse ved Doms afsigelse.

Fogden indlod Sagen til Dom/m/erens overvejelse, og begiærede Dom.

Eragted

Sagen optagis til Doms afsigelse \til Næst anstunde[nde] Høsteting/ {d: 20de Junij førstkom/m/ende .....}

Fogden i Rætte lagde een af ham forfatted Disignation over de første bøxsler og bort fæstede gaarder og gaardeparter paa Halsnøe Closter goeds i Sundhord og Hardanger Fogderier, med begiær at Lensmanden og Dom/m/eren vilde giøre deris Sandfærdige Forklaring om nogen bøxsel af dito goeds afvigte Aar 1747 udj Jondals Skibr: er Deris Maj:t tilfalden, der til de svarede Nej, at ingen bøxseler i forn:te Aar 1747 er tilfalden, hvor om Fogden var tings vidne begierende, som under Rættens forseigling blev udstæd.
Nock i Rættelagde Fogden Skatte Restancen for de 2de første Terminer indeværende Aar, hvis endelig Sum/m/a er for dette Skibr: 74 rd:r 3 mrk: 14 s:, og som ingen noged derimod havde at erindre, blev de under Rættens attestation udstæd.

Lars Olsøn Aga og Medinteressentere udgifne skiøde af dato 7de Maj 1747, til Joen Nielsøn Sambland paa 1 L: 1 pd: 3 Mrk:r smør med bøxsel og Herl: i gaarden Samland, samt 9 Mrk:r smør i Skouve teigen Fagertvedt, blev læst.

1748: 28b

1748

Efter 3de gangers udRaabelse var ingen der viidere havde at i Rætte føere, altsaa blev tinget hævet.

Dend 10de Junj blev **Rætten betiendt paa nest forbem:te gaard øfre Wiig for Østensøe skibbr:[s] Almue til Et almindeligt Som/m/er, Skatte og Sagefalds ting**, da Rætten blev beklæd med efterskrevene Eedsorene Laug Rættes mænd, sc: Knud Michelsøn Steene, Tollef ibdm:, Henrich ibdm:, Peder Walland, Asbiørn Nedr: Wiig, Siur Froestad, Aamun Røsseland, Niels Isaaksøn Botnen, i hands stæd satt Tron Isaaksøn Botnen, Nærværende Fogden Sig:r Hejberg med Lensmanden Giermun Næss og dend Tingsøgende Almue,

da Allerunderdanigst og underdanigst blev blev!! publiceret de ordres som paa fol: 25 findes Extraherede.

Derefter blev Rætten beklæd med det paa fol: 17 anførte Laug Rætt, for at afsigge Dom med Sorenskriveren udj dend Odels trættes afhandling betræffende Een jordepart udj gaarden Norrem Østre thuunet, da hoved og Contra Citanterne udj Egene Persohner møtte,
og bliver da først at beregne Rættens gebyrd udj den/n/e sag, saasom Sorenskriverens fløtning til Aastædet haver hoved Citanten selv forskaffet, tilbagge igien er af Sorenskriveren selv anskaffet, er 4 mrk:, provition til Aastædet for Een dag, 4 mrk:, tvende dagges Forretning 3 rd:, Laug Rætten for tvende dage, per Mand 2 mrk:, er 2 rd: 4 mrk:, Lensmanden for Laug Rættens tilkaldelse, samt opvartning ved Rætten med at gaae Rættens Middel til haande, kand ei Ringere have end som 1 rd:, tilsam/m/en som af hoved Citanten er vorden betalt, 8 Rd:,
og blev da af Sorenskriveren og Laug Rætten som Meddoms mænd saaleedes for Rætt Kiendt, Dømbt og

Afsagt:

Sagen, efter de af Parterne fremlagde breve og beviisligheder samt Skriftl: og Mundtl: procedur, befindes at være af følgende beskaffenhed: Niels Gundersøn Norreim, som var Contra Citanten Salomon Ericksøn Norrems Huustroe Herborg Olsdatters Farmor[s] fader, var Eiere for den/n/e omtvistede jorde part udj gaarden Norrem Østre Thuun dend 6te April

1619, som sees af 2de underRættens Aastæds Acter af benævnte datto, jndføert udj dend af Parterne Producerede og herved hæftede underRættens Aastæds Act af 15de April 1738, fra fol: 6 til 10, begge inclusive. Efter at benævnte Niels Gundersøn Norrem havde været Ejere og besiddere af den/n/e jordepart udj 22 Vintre, som er fra 6te April 1619 til 22de Maj 1641 /: foruden dend tiid hand Ejede gaarden før dend 6te April 1619, efter de Citerede UnderRættens Aastæds Acter :/ har hand som Rætte Ejere, beboere og Odels Mand igien solt gaarden til Iwer Isaacksøn Indr: Aalwigen, og da var hands fulde brug og Ejendom i alt 1 ½ Løb smør, 1 ½ Løb salt, Vide atter benævnte Niels Gundersøn Norrems herom udstædde skiøde til bem:te Iwer Isaacksøn Indr: Aalvigen, under Dato 22de Maj 1641 ordlydende jndført udj UnderRættens Aastæds Acten af 15de April 1738 paa fol: 2 og 3. Den/n/e Iwer Isaacksøn Indr: Aalvigen, efter 6 Vinteres forløb, uden forregaaende Lovbydelse, sælger gaarden til Peder Sifversøn Øyerhavn, see herom bem:te Iwer Aalvigens udstædde skiøde af 3de Nov: 1647 ordlydende,

1748: 29

1748

Indføert udj UnderRættens Aastæds Acten af 15de Apr: 1738 paa fol: 13. Efter 9 Vinteres Forløb, Neml: fra 3 Nov: 1647, er den/n/e Peder Sifversøn Øyerhavn ved Døden afgangen, da alt hands jordegoeds er kom/m/en til deeling imel: hands Encke og 6 hands efterlevende børn, see nærmere her om det Originale skifte brev af 5te Maj 1656, hvor af endeel findes Extraheret \udj/ underRættens acten af 15de April 1738 paa fol: 3. og videre her acten vorder Extrahered for saa vit det af Parterne er vorden forlanget: benævnte skifte brev udviiser, at af dette jordegoeds er vorden i Arv udlagt paa Anders Pedersøn 30 2/3 Mrk: sm:, 21 mrk: Vahre, Siur ibdm: 30 2/3 Mrk: sm:, Steen ibdm: 30 2/3 Mrk: sm:, 6 mrk: Vahre, Ingeborg Pedersdattr: 15 1/3 [mrk:] sm:, Magdele ibidm: 15 1/3 mrk:, og Gyrj ibdm: 15 1/3 mrk: sm:, er tilsam/m/en 1 ½ Løb smør, 1 ½ Løb salt. Dend ælste Søn Anders Pedersøn har tiid efter anden af sine Sødskende indløst saa meged at hand er bleven Ejere for Een Løb smør: thi ovenbenævnte udviiser at hand efter sin Sal: Fader ickun arvede 30 2/3 mrk: smør, 21 mrk: Vahre, og skifte breved efter benævnte Sal: {Anders} Anders Pedersøn, af dato 1ste Aug: 1692, dets pag: 24, udviiser det hand da var Ejere for Een Løb smør, af sam/m/e skifte brev findes i underRættens acten af 15de April 1738 paa fol: 5 Een Kort Extract jndføert, og som benævnte Anders Pedersøn ingen Livs Arvinger efterloed sig, er sam/m/e Eene Løb smør deelt udj mange smaa lodder imel: hands efterlevende Encke, hands Moder og 6 hands Søskene, der alt fornem/m/es af bem:te skifte brev af 1ste Aug: 1692, dets pag: 2, 5, 26 og 27. Af dette benævnte skifte brev under 1ste Aug: 1692, dets pag: 1. erfahres det Sal: Anders Pedersøns Huustroe var Eli Johanesdattr:, den/n/e qvinde efter Mandens Død indlader sig i ægteskab med Berge Brattebøe, efter Actens Forklaring, sam/m/e Eli Johan/n/esdattr:, som een gandske frem/m/ed, tillige med Sal: Peder Siursøn Øyerhavns tredie søn Steen Pedersøn Ome, efter de Reciterede skifte breve, haver tildeels arved, og tildeels af de andre arvinger indløst /: hvor om dog ei videre Adkomst er vorden fremlagt end som et skiøde af 12te Junij 1675, der ordlydende her udj acten findes indført, lydende paa 1 pd: smør :/ tilsam/m/en 1 Løb 17 ½ Mrk:r smør, det igien ved skiøde af 18de Aug: 1727, der ordlydende udj underRættens Aastæds Acten af 15de April 1738 paa fol: 11 og 12 findes indført, til Ole Jacobsøn Norrem, som var Contra Citantens svigerFader, overdrager. Den/n/e Eene Løb 17 ½ mrk: smør er det jordegoeds {Hoved Citanten} hvor om Hoved Citanten Johan/n/es Siursøn Schutleberg har anlagt den/n/e Odels Process, formeenende til Odels og Løsnings Rætten at være berættiged, paa det Fundament at hands Mormoder var Søster til Steen Pedersøn Ome, og at benævnte Steen Pedersøn Aug: 1727 har overdragit til Ole Jacobsøn Norrem, som var Contra Citanten Salomon Erichsøn Norems Huustroe Herborg Olsdattr:s Fader, langt over

hævds tiid, ia, som hand forrestiller, over 80 Aars hævd. Det erfaris af skifte breved efter sal: Peder Siursøn

1748: 29b

1748

Øyerhavn, dat: 5te Maij 1656, det Hoved Citanten Johanes Siursøn Schutlebergs Mormoder Ingeborg Pedersdattr: var Søster til Steen Pedersøn Om/m/e, og har hun, følgel: benævnte skifte brev efter oft bem:te hendes Fader Arvet 15 1/3 Mrk: smør udj gaarden Norrem, og følgelig skifte breved 1ste Aug: 1692 har hun efter hendes broder Sal: Anders Pedersøn Øyerhavn Arvet 8 Mrk: sm:, er tilsam/m/en 23 1/3 mrk: smør, mens skifte breved af 29de April 1716, passeret efter bem:te Ingeborg Pedersdattr:s Mand Sal: Lars Spilden, det pag: 26 udviiser det Stærvboden dend tiid var Eiere for 1 pd: 8 mrk: sm: udj gaarden Norem, uden at Citere noged adkomst hvor med Ejendomen burde Legitimeres: udj bem:te skifte paa pag: 55 befindes det sam/m/e 1 pd: 8 mrk: smør udj arv er tilfalden Ingeborg Pedersdattr:s tredie Dattr: Christj Larsdattr: dend ældre, benevnte Christj Larsdattr var Hoved Citanten Johan/n/es Siursøn Schutlebergs Moder, og skal nu bem:te Hoved Citant være Ejere for sam/m/e 1 pd: 8 Mrk: smør efter actens Forklaring: til dette Eene pd: 8 Mrk: smør kand Hoved Citanten kalde sig Odels Mand, efterdj hand med Moder og Mormoder har fanget meere end Een fuldkom/m/en hævd: Mens hvorleedes Hoved Citanten Johan/n/es Schutleberg vil kalde sig Odelsmand til dend paastevnte 1 Løb 17 ½ mrk: smør, alleene fordj hands Mormoders broder, Sal: Steen Pedersøn Om/m/e skal have fanget hævd paa de 3de Spd: smør hand ved skiøde af 18de Aug: 1727 til Ole Jacobsøn Norrem har overdraget, kand ej begribes: Dend Odels hævd bem:te Steen Pedersøn Om/m/e skal have fanget, skal her efter omstændeligen vorde forrestillet. Ellers har Hoved Citanten Johan/n/es Siursøn Schutleberg ved sin Fuldmægtig Procurator Reutz ladet forrestille, det den/n/e Eene Løb 17 ½ mrk: smør skal have været hands Afkom og Forfædre til Ejendom og hævd udj een tiid af 80 Aar: Dette er ej af de Producerede breve og Acter at udfinde, det Hoved Citantens Mormoder eller Mormoderfader /: hvilke efter de producerede breve skal være hands afkom og Forfædre :/ nogen sinde har Ejet i hævds tiid det allerringeste udj den/n/e paastevnte 1 Løb 17 ½ mrk: smør, mens vel at Citantens Mormoders broder sal: Steen Pedersøn Ome i hævds tiid har Ejet 3 Spd: af den/n/e paastevnte Eene Løb 17 ½ mrk: smør: Nu er ej Citanten kom/m/en af Steen Pedersøn Ome, og altsaa ej heller kand siges det Steen Pedersøn Ome at være hands Forfæder enten paa Fader eller Moder siden, thi, Ingeborg Pedersdattr:, som var Citantens

1748: 30

1748

Mormoder, hun med hendes børn og børnebørn er een green for sig selv, og Steen Pedersøn Ome med sine børn og børnebørn, hvor af een stoer deel endnu er i Live, Er een Anden green for sig selv, og saaleedes Odelen U-vedkom/m/ende at drage fra een green til een Anden, saa lenge der findes Livs Arvinger af dend green som lovligen har hævdet een jord til Odel: thi, dend green som lovligen har hævdet Een jord til Odel, dend tilhørrer Odelen saa lenge der findes Een i live af sam/m/e green. Det er ellers ved Norges Lov afgiort, det Odel ickun paa 2de Maader kand erholdes, Neml: (a) dend jord mand paa een lovlig Maade til Ejendom haver erholdet, og dend Ulast og Ukiært i 20 Vintere beholder, det bliver dends Odel. (b) Ved Arv, naar mand bliver Arving efter dend afdøde, da Arver mand ligesaa vel dend afdødes Odels goeds som andre hands Midl: og Ejendeeler, Nu hvercken var eller er Hoved Citanten Johan/n/es Siursøn Schutleberg, eller nogen af hands Afkom/m/e, Arving til eller efter Sal: Steen Pedersøn Ome, mends hands børn og børnebørn vare hands Arvinger: her af sees klarligen det Hoved Citanten jngen Odels Rætt haver til den/n/e paastevnte jorde part udj gaarden Norrem. Nu bliver at overveje Sagen paa Contra Citanten Salomon Erichsøn

Norrems sidde, samt dend hævd Hoved Citanten Johannes Siursøn Schutleberg formeener at Sal: Steen Pedersøn Ome havde fanget paa de 3 Spd: smør, hand ved skiøde af 18de Aug: 1727 til Contra Citantens Værfader, Sal: Ole Jacobsøn Norrem har overdraget. De her foran Reciterede 2de underRættens Aastæds Acter af 6te April 1619, udviiser det Sal: Niels Gundersøn Norrem, som var Contra Citanten Salomon Ericksøn Norrems Huustroe Herborg Olsdattr:s Farmorfader, havde fanget 22 Vinteres Roelig og lovl: hævd paa gaarden Norrem Østre Thuun, som i alt var 1 ½ Løb smør, 1 ½ Løb Salt: sam/m/e 22 Vinteres hævd ansees fra bem:te Acters dato d: 6te April 1619 og indtil dend 22 Maj 1641, da hand solde gaarden til Iwer Isaacksøn Indr: Aalvigen, uden at melde det bem:te 2de Acter udviisser, det Niels Gundersøn dend tiid, neml: 6 April 1619, end og var Odels baaren til sam/m/e gaard. Den/n/e Iwer Isaachsøn Indr: Aalwiigen, som forhen er meldet, uden foregaaende lovbydelse solte gaarden til Peder Sifversøn Øyerhavn dend 3 Nov: 1647, som det her foran Citerede Skiøde

1748: 30b

1748

Udviiser, dette uagted, haver dog Niels Gundersøn med børn, børnebørn og børnebørns børn indtil den/n/e Dag, som er over 129 Aar, stedse beboed og brugt, og endnu beboer og bruger den/n/e gaard Norrem Østre Thuun som deris Odel, deels som leilendinger, efter de udj underRættens Acten af 15de April 1738 paa fol: 14 og 15ten indførte bøxsel breve, deels som Ejere efter de her foran Reciterede underRættens Acter af 6te April 1619, og Endeligen efter Skiøde af 18de Aug: 1727, da Contra Citantens SvigerFader Ole Jacobsøn Norrem igien indløste dette paastevnte jorde goeds, som er 1 Løb 17 ½ mrk: smør, eller efter aftaged, 1 Løb 9 ½ mrk:, bem:te Ole Jacobsøn Norrem har atter ved skiøde af 26de Octobr: 1745, som ordlydende her udj Acten er indført, overdraget sam/m/e goeds til sin Svoger Salomon Erichsøn Norrem, som nu Ejer og beboer det, saa at dette ældgamle Odels goeds atter paa nye har været de Rætte Odels baarne, Neml: Ole Jacobsøn med Daatter Herborg Olsdattr:, der haver Contra Citanten til ægte, til Odel og Ejendom udj 21 Vintere til den/n/e tiid at Regne. betræffende dend hævd Sal: Steen Pedersøn Ome efter Hoved Citantens formeening skal have haft paa dette paastevnte goeds, da kand det icke kaldes nogen hævd, mens een given Credit, eftersom Steen Pedersøn Ome ickun hævde!! (havde?) goedset {til} dend Rætte Odels Mand Ole Jacobs: Norrem til haande, som sees af de førte vidners Eedelige Forklaring udj underRættens acten af 15de April 1738 paa pag: 12 og 13, og end tydeligere forklares paa pag: 16, der af sees at det var een aftalt Sag imel: Steen Pedersøn Ome og Ole Jacobsøn Norrem, at Steen Ome skulde holde Ole Norrem Goedset til haanden indtil hand kom til dend velmagt at hand selv kunde løse Goedset, det har været een Fuldkom/m/en aftalt Sag \dem/ imel:, og efterdj sam/m/e ej er skeed Skriftl:, saa er dend Fuldkom/m/en med U-Partiske vidner beværede og bekræftede, Neml:, foruden andre Frem/m/ede vidner, end og Steen Pedersøns Egne 2de Søn/n/er Peder og Knud Steensøner, der ere aldeelis Upastiske vidner: thi, Eet Partisk vidne vidner sig ej selv til skade, som disse 2de Steensøn/n/er

1748: 31

1748

Giør, i det de vidner Goedset fra dem, hvor til de ellers kunde have Rætt, hvorforre deres vidnetsbyrd bliver saa meged dismeere paaliidelig og kraftig: Paa pag: 16 udj dend Citerede underRættens Act, vidner de at deres Fader ickun frelste Jorden til Ole Jacobsøn:, item, dersom deres Sal: Faders velmeente og beviiste Godhed imod Ole Jacobsøn efter sin Samvittighed ej kand staa ved Magt etc: Eet Kraftigt beviis, {at} at en(?) (om?) Mand efter Samvittigheden har handlet Reedelig. Fremdeelis vidner de paa bem:te pag: 16: at det var een aftale imellem dem, Neml: imel: Steen Ome og Ole Jacobs:, at Steen Ome skulde holde Ole Jacobsøn Jorde goedset til haande: dette er saa Kraftig, at dend aller sterckeste Contract ej

kand være Kraftigere, hvorforre dend og af Sal: Steen Ome, efter hands Samvittigheds vidnesbyrd, er vorden efterkom/m/ed, da hand den 18de Aug: 1727 skiødede Jorden til Ole Jacobsøn som dend Rætte og Sande Odels Mand. Det bliver og til bestyrkelse paa Contra Citantens side, at det skiøde af 12 Junij 1675, der her ad acta er tilført, hvor efter Steen Pedersøn Ome har indløst af den/n/e jorde part, hvor om nu tvistes, 1 pd: smør, det sam/m/e skiøde dend 20de Octobr: 1675 er tinglyst paa Strandebarms skibbr: Høste ting, i hvilcket skibr: Steen Ome boede, og ej tinglyst paa Østensøe skibbr: Ting, hvor de Odels baarne boede og jorden laae, hvilcket var imod Loven, hvorforre Steen Ome umuelig, ved slig ulovl: omgang, derpaa kunde fange hævd, thi det var ellers paa een underfundig Maade at tilvinde sig een Fattig Mands Odel. Dette med det meere, har vel aarsaget, det sal: Steen Ome, som een Christen efter sin Samvittighed, har holdet dend aftale som var skeed med Ole Jacobsøn om at holde ham goedset til haande, som dend Rætte og sande Odelsmand.

Thi Kiendes og Døm/m/es for Ræt.

efter foran Reciterede Documenter og omstændigheder, det jndstevnte Salomon Erichsøn Norrem med Huustroe Herborg Olsdattr:, for Hoved Citanten Johan/n/es Siursøn Schutlebergs tiltale i den/n/e Sag aldeelis bør frj at være, og bør Hoved Citanten Johan/n/es Siursøn Schutleberg at betalle til Contra Citanten Salomon Erichsøn Norem udj Processens omkostning 12 rd:r, og til Justitz Cassen for unødig trætte 1 rd: 3 mrk: 12 s: inden 15ten Dage efter den/n/e Doms lovl: Forkyndelse under Nam og Execution.

Dend 11de Junj blev med Tingsagerne videre Continueret, og Rætten beklæd med det Ordinaire Laug Rætt.

Hr: Christopher Gelmejdens udgivene bøxsel brev med Revers, af 29de Maj 1748, til Helje Olsøn, paa 1 Løb sm:, 2 L: salt, 1/3 h: i gaard: Lepse, blev læst.

1748: 31b

1748.

Johan/n/es Siursøn Schutleberg til Lars Siursøn Norrem udgivene skiøde af 25de Octbr: 1747, lydende paa ½ Løb sm:, ½ hd: i gaard; Schutleberg, læst.

Hans Wiig og Peder Øfrebøe udgivene Odels skiøde af 12de Maj 1748, til Torben Ols: paa Odels Rætten til ½ Løb sm:, ½ hd: i gaarden Soldal.

Lars Siurs: Norrem og medInteressentere, til Siur Larsøn, udgivende skiøde af 25de Octbr: 1747, paa 1 L: 9 mrk: sm:, ½ hd: i gaard: Norrem, læst.

skifte breved af 20de Octbr: 1747, sluttet efter sal: Ole Johansøn Nesthuus, blev læst, og var stervboen Eiende Jordegoeds i gaarden Nesthuus 1 pd: 15 mrk: sm: uden bøxsel, vurderet 22 rd: 4 mrk: 8 s:, og udl: i arv til Encken Sigri Olsdtr: 19 ½ mrk: sm:, til børnene, neml: Maritta Olsdtr: 9 ¾ mrk:, og Synneve Olsdtr: 9 ¾ mrk: smør.

Hr: Londemans udgivene bøxsel brev med Revers, af 23 Martj 1748, til Erick Siurs: paa 1 Løb smør udj gaarden Fixe, blev læst.

Hr: Fogden Hejbergs udgivende bøxsel brev til Lars Giermunsøn af 10de Junj 1748 paa 1 L: sm:, 5/8 hd:, 1 g:skind, i gaarden Berje.

Mons:r Miltzou udgivene bøxsel brev med Revers, af 2den Martj 1748, til Johan/n/es Endres: paa 3 Løber salt i gaarden Lille Tveiten.

Niels Christophers: Sandven og medInteressentere udgivene skiøde af 10de Junj 1748, til Ole Siursøn paa ½ Løb smør med bøxsel i gaarden Steene, blev læst.

Elling Larsøn Lii penge Mangels lysning af 24 Octbr: 1747 paa sin søn Aamun Ellingsøns vegne, som Kiende sig Odels berettiged til 1 Løb 18 mrk: sm:, 1 ½ Løb salt i gaard: Lii, blev læst.

skifte breved af 21de Octbr: 1747, sluttet efter sal: Kari Johan/n/esdatter Næss, blev læst, og var stervboen ei[e]nde jordegods udj gaarden Aasem Øde 1 Spd: smør uden bøxsel, vurderet 18 rd:, og udl: i arv, neml: til Enckemanden Giermun Olsøn 9 mrk: smør, til børnene Johan/n/es Giermunsøn 4 mrk:, Ole ibdm: 4 mrk:, og Pernille Giermunsdtr: 1 mrk: smør.

skifte breved af 4de April 1748, sluttet efter sal: Giermun Aamunsøn Berje, blev læst, og var stervboen Eiende jordegoeds udj gaarden Berje 1 pd: 9 mrk: smør, 2 Løber salt uden bøxsel, vurderet 42 rd: 3 mrk:, og udl: i Arv, neml: til Encken Britta Olsdatter 9 mrk: smør, 2 Løber salt, til børnene Aamun Giermunsøn 3 ½ mrk:, Lars 3 ½ mrk:, Hagtor 3 ½ mrk:, Asbiørn 3 ½ mrk:, Tron 3 ½ mrk:, Ole 3 ½ mrk:, og Guro 3 mrk: smør.

Lars Siursøn Norrem udgivene skiøde af 10de Junj 1748 til Johannes Siursøn Schutleberg paa 1 pd: 6 mrk: sm: i gaard: Norrem.

Een Odels Dom, afsagt paa Gaarden Reistvet d: 13de April 1747 imel: Stig Olsøn Berven Contra Svend Jandsøn Scheie, hvor ved bem:te Svend Jansøn er tilkiendt Odelen til ½ Løb 6 mrk: smør udj gaard: Reistvet, blev læst.

Jacob Mickelsøn Qwamsøen fremviiste fællen af en voxsen Ulfv, som hand i nestl: vinter har skutt paa gaarden Wallands grund. Fogden betalte ham strax 2 Rd:r.

Een Extract, udstæd af Hr: Prousten Ruus d: 6de Nobr: 1747, af skifte og Deel: Forretningen efter afgangne sal: Hr: Niels Iversen Leganger, hvor efter sam/m/e Hr: Sorenskriver Iver Leganger er tilfalden udj arv jordegoeds her udj Skibbr:, neml: i gaarden Soldal 1 Løb, 1 hd: med bøxsel, vurderet 60 rd:, i gaarden Klyve 1 ½ Løb smør, 1 tønde Malt med bøxsel, vurderet 100 rd:, blev læst.

Fogden havde til dettte Ting ladet indstevne Lensmanden paa Rosendahls goeds, Jan Olsøn Østensøe, at anhøre vidnerne Arne Klyve, Siur ibdm:, Ole Schaare og Tron Isaaksøn Fladebøe, hvorleedes hand, som er boende nær ved Kircken, baade paa Prædicke dage, og andere Søn og hellige dage, til Guds fortørnelse, samt Almuens

og ungdom/m/ens forførelse, holder Et saa skadeligt og saa høyt forbuden øll og brendeviins sahl, hvilcke vidner i lige maader til den/n/e tiid og stæd ere indstevnte under faldsmaal at møde, derres Eedelige forklaring i sagen at aflægge, alt til Et lovskicket Tings vidnes erholdelse.

dend indstevnte Jan Olsøn Østensøe blev 3de gange paaRaabt, mens ingen vilde svare.

stevne vidnerne Ole Olsøn Røchen og Giermun Holgiersøn Nedre Wiig fremstoed for Rætten og med Eed og opragte fingere afhiemlede dette Muntl: stevnemaal, at være dend 24de Maj nestl: forkyndt for indstevnte Jan Olsøn boepæl paa Gaarden Østensøe udj hands Eget paahør, da hand svarede, det kunde være at hand baade møtte og icke møtte;

Fogden begierede at stevne vidnerne maatte forklare under derres aflagde Eed, 1°: hvor langt det er fra indstevnte Jan Østensøe boepæl og her til Tingstædet, samt om hand icke har været her paa Tingstædet siden Ting begyndes. 2°: om icke Jan Østensøe boepæl er i det sam/m/e skibbr: og Kircke sogn som dette Tingstæd er. stevnevidnerne hertil svarede, 1°: Jan Østensøe boede ¼ part af en fierding vei her fra Tinget, og var hand her paa Tingstædet i gaar dag. 2°: Jan Østensøe boepæll er baade her udj Kircke sognet Østensøe og skibbreede beliggende.

Fogden paastoed de indstevnte vidner førte og afhørte.

Eragtning.

Enskiøndt LensManden Jan Olsøn Østensøe af Rosendahls goeds, boer her udj Kircke sognet og skibbr:, saa ligger dog hands paaboende gaard Østensøe under Rosendahls goeds, som har sin særdeeles Bircke-Rætt, hvor under hand Sorterer, som sit Rætte værne Ting, og altsaa, forsaavit Jurisdictionen er vedkom/m/ende, er hand uden for dette Ting lauv, hvorfor hand i følge Loven, til vidners anhør bør have 4 ugers varsel, da hand ickun efter stevne vidnernes forklaring, til den/n/e tægte dag har nødt 19 dage varsel: dets aarsage vorder stevningen, som ulovl: forkyndt, afviist, og altsaa kand de indstevnte vidner til forklaring imod LensManden Jan Østensøe, nu ei admiteres.

Fogden Reserverede sig tiltalle til Lensmanden Giermun Næss, som icke bedre har efterlevet dend han/n/em for 9 ugger sidden tillagde ordre.

Fogden havde til dette Ting med Muntl: varsel ladet indstevne Ole Wangdahl, Lars Kaldestad, Jan Svensøn Scheje og Lars Olsøn Norrem \{.... .....}/ q <q samt Endre Røcken>, at lide Dom til straf for derres befundende ulovl: brendeviins sahl paa bøygden, som baade geraader til Almuens Ruin, ungdom/m/ens forførrelse og Guds fortørnelse, hvor over stædets sogne Præst, Prousten Hr: Christopher Gelmejden ved skrivelse af 29 Januarj dette aar, sig høylig haver besværget, samt udj sagen at anhøre vidnerne Siur Wangdahl, Jon Wangdahl, Christopher Kaldestad, Knud

1748: 32b

1748

Reistvet, Ole Nielsøn Norrem, Salomon ibdm:, Ole Larsøn Scheje, Henrich ibdm:, Christopher, Johannes og Siur Røche, hvilcke vidner i ligge maade er indstevnte under faldsmaal at møde, deres Eedelig forklaring i sagen at aflægge. endelig er og de samtlig indstevnte brendeviins sælgere indstevnt hver for sig, den/n/e Processes omkostning at erstatte.

Ole Wangdahl møtte, tilstoed lovl: varsel, og at hand Een gang har ført noged lidet brendeviin for sine vahre fra Bergen, hvilcket hand leverede til en huusmand ved Navn Aamun Stecken at udsælge, men da hand nu fornem/m/er at saadant brendeviin sahl er utilladelig, saa lovede hand at hand for eftertiiden sig ej der med skal befatte, og dersom hand den/n/e gang maatte slippe fra videre fortreedelighed, vilde hand nu erlegge til de fattige 48 s:, som hand i Rætten fremlagde, hvormed Fogden declarerede at være fornøyet, og frafald sagen mod han/n/em. og altsaa frafaldes de 2de vidner Siur og Joen Wangdahl.

de andre indstevnte møtte og tilstoed lovl: varsel.

Jan Svendsøn Scheje lod tilførre, det, da hand nestl: aar for Juul skulde til Bergen, blev hand ombeden af hands grander at Kiøbe til en hver en pott brendeviin, og som hand ei kunde førre saa mange Pottellier, Kiøbte hand paa et lidet træe som et ancker for 4 rd: 24 s: brendeviin. de 3 rd: tilhørte hands grander, og det for dend ene Rd: og 24 s: tilhørte ham selv, hvilcket hand udsolte, og videre brendeviin har hand aldrig solt, hvilcket alle hands grander kunde bevidne. i det øvrige giorde sam/m/e forklaring som Ole Wangdahl, og lagde paa Tingbordet 2 mrk: til de fattige. Fogden frafald sagen imod ham, samt de 2de vidner Ole Larsøn og Henrich Scheje.

Endre Røcken lod tilførre, det hand nestl: høst udj Bergen blev med {sit slagte fæe} q <sine bande bunter>, som hand solte, bedragen, saa at hand i stæden for penge bekom Een tønde brendeviin, dend hand i betalning maatte tage, og sam/m/e har hand igien her hiem/m/e potte viis solt til Almuen. Fogden lod tilførre, at efterdj hand selv tilstoed factum, agtede hand ufornøden at førre vidner imod ham.

Lars Kallestad lod tilførre, det hand nestl: høst paa Markedet i Stavanger, tillige med Lars Giermunsøn Berje, maatte begge for derres vahre tage, i stæden for penge, Een tønde brendeviin, der for hand hiem/m/e haver Mandens beviis, hvilcket hand nu ej haver hos sig,

hvorleedes de blev nødsaget til at imod tage sam/m/e brendeviin: sam/m/e brendeviin de til Almuen haver solt i potte viis, og noget lidet pælle viis, mens ej solt det paa ulovlige tiider. Fogden tilspurte Lars Kallestad, om hand icke oftere har kiøbt og solt brendeviin, end som den/n/e gang. Resp: io, hand har oftere giort

1748: 33

1748

det, mens har icke hørt at det var forbudet førren nu, og som det er længe siden hafde hand ej ventet at blive tiltalt der for, siden her findes mange paa bøygden som har solt brendeviin og ej er stevnt der for. Fogden forlangede ei vidner afhørt Lars Kallestad betræffende, siden hand selv har tilstaaed factum.

Lars Olsøn Norrem tilstoed det hand nestl: høst for sine grander var ombeden at kiøbe brendeviin, og som hand ei kunde førre saa mange Pottellier, kiøbte hand en heel {pott br} tønde brendeviin, da hands grander havde bekom/m/ed derres, solte hand Resten til Almuen paa bøygden pottviis til deres huusfornød, har og solt noged pælleviis og noged skillings viis, mens ei til fylderi til noged Men/n/eske. det som var til hands grander og hands Eget huusbehov, var ½ tønde, og dend anden halve tønde har hand solt saaleedes som forhen er meldet.

Fogden lod tilførre, at da Dom/m/eren selv er bekiendt de mange høye ordres og Kongl: Reschribter som inden Rætten er publiceret, hvor ved ald brendeviins sahl af andre end de Previligerede og til de Reisendes fornødenhed anordnede Giestgibere, saa høylig og strengelig er bleven forbuden, og disse indstevnte Lars Kallestad, Lars Olsøn Norrem og Endre Røcken, dog selv har tilstaaed at de der imod haver handlet, saa satte Fogden i Rætte og paastoed at de for saadan derres forseelse, andre til afsky, og paa det fylderi og Guds fortørnelse kand forrekom/m/es, maatte for den/n/e gang ansees med en anseelig penge Mulct, og at en hver for sig maatte tilfindes at erstatte processens omkostning tilstræckelig. thi hvad sig angaar deres brugte ubevislige undskyldninger, da kand vel sam/m/e efter Fogdens formeening icke være dem til befrielse, paa dend maade kunde de fremture og opfylde landet med brendeviin til derres egen Ruin, i det øfrige indlod hand sagen til Dombs.

De indstevnte lod tilførre, at havde de viist at det var forbudet, skulde de ej have solt brendeviin, mens nu maae de godvilligen gaae under Dom og Rætt, videre havde de ej at svare.

Og blev da udj sagen saaleedes for Rætt Kiendt, Dømt og

Afsagt.

indstevnte Lars Kallestad, Endre Røcken og Lars Olsøn Norrem har selv tilstaaed, det de har kiøbt brendeviin i Kiøbstaden, og sam/m/e igien her paa bøygden iblant Almuen udsolt: dette strider imod de her inden Rætten saa ofte publicerede ordres og Reschribter: Mens naar acten nøye overveies, sees dog at her under er en slags uvidenhed paa de indstevntes sidde, at de ei saa fuldkom/m/en har været oplyst, om dette derres forhold var lovstridig eller ej, dog kand saadan uvidenhed ej aldeeles fritage dem for dend straf de kand have fortient, paa det andre i ligge tilfælde ej skulde øve

1748: 33b

1748

det sam/m/e, og undskylde dem med uvidenhed. thi Kiendes for Rætt, det disse indstevnte brendeviins sælgere Lars Kallestad, Endre Røcken og Lars Olsøn Norrem en hver for sig bør bøde til Hans May:ts sigt og sagefalds Casse 2 Rd:r, og betalle til actor udj Processens omkostning, Een for alle, 2 rd: 48 s:, alt at udreede inden 15 Dage efter den/n/e Doms lovlige forkyndelse under Nam og Execution, og gives dem dend advarsel, her efter at entholde dem

fra ald {øll og} brendeviins sahl under høy og vilkaarlig straf, om de derudj oftere befindes at have handlet.

Fogden lod inden Rætten oplæsse og examinere følgende bilagger som henhørrer til hands Regnskaber, 1°: Specification over de faldende første bøxseler paa Halsnøe Closter goedset. 2°: skatte Restancen for dette skibbr:, hvis endelige Sum/m/a var 85 rd: 58 s:, og som ej nogen noged der imod havde at erindre, var Fogden Rættens Attestation begierende, som blev efterkom/m/ed.

Efter 3de gange udraabelse var ej nogen der vilde gaa i Rætte, altsaa blev Tinget ophæved.

Dend 13de Ditto blev paa **Eide Grund ved Søen holden Eet Almindelig Skatte og Sage falds Som/m/er ting [for Gravens skibbr:s Almue]**, da Rætten blev beklæd med efterskrevne Eedsorne Laug Rættes Mænd, sc: Niels Nielsøn Mit Følckedal, Hafuor Øfre Følckedal, Iwer Eide, Pouel Mit Berge, Niels Syssen, Ole Torbiørnsøn Lægrej, Ole Monsøn Meehuus, i hans stæd Torfind Ols: Sæd, \og/ Hans Tostens: \Hære/ i stæden for Aslack Sæd, jnden Rætten nærværende Kongl: Maj:ts Foged Sr: Andreas Heiberg, dernæst tilstæde Lensmanden Anders Hansen Liissebreche med dend tingsøgende Almue.

Dernæst Allerunderdanigst og underdanigst Publ: de Ordres som paa fol: 25 findes Extraheret, samt viidere Passeret som følger.

Skifte brevet passeret efter Sal: Endre Knudsøn Hambre den 4de Octobr: 1747, og var Stærvboen Ejende Jorde goeds i gaarden Hambre 2 pd: 21 Mrk: smør, ¾ Løb salt, ½ hud, 1 ½ f:sk: med bøxsel og Herl:, samt Andeel i overbøxselen til det goeds som Fattig huuset og Gravens Kircke er tilhørende: hvilcket jorde [goeds] er til smør Reduceret, 1 Løb 4 ¼ Mrk:, og udlagt for Gields fordring, til Brynild Tioflaad 2 mrk:!! 10 Mrk: sm:, David Følchedalen 10 Mrk:r, Ole Haastabbe 5 ¼ mrk:, Richold Eie 3 mrk:, Siur Hamre 4 ½ mrk:, og Tosten Tioflaat 2 ½ mrk:, blev læst. (Mrkn: reknestykket stemmer ikkje. Er det arvingane sin del som manglar?)
Publiceret Højloflig Cam/m/er Collegii Ordre, af dato 24de Febr: 1748, hvorved tillige er bleven fremlagt een Videmeret Copie, og hvorved eendeel af Fogden Sr: Andreas Heiberg for de ham Allernaadigst anfortroede Oppebørseler Præsterede Cautioner og til Caution sadte faste Ejendeeler, er bleven Mortificered og bevilget at udslættes af Ting Protocollerne, for saavit de ere sadte til Caution, hvor iblandt er Lensmanden Anders Hansøn Liissebræches til Fogden udgivne Pante

1748: 34

1748

Obligation af dato 14de April 1736 paa Capital 200 rd:

Dend 14de ditto blev Rætten atter betiendt, er passeret som følger.

Hans Exellence Hr: Stiftbefahlingsmand á Møniickens ordre til Sorenskriveren Cancellie Raad Fleischer af 27 Nobr: 1747, grundet paa Hans Kongl: Maj:ts Resolution af 3 hujus, hvorved befahles at de qvindes Persohner som efter Lovens 6 B: 13 C: 9 art: bør straffes til Kagen, her efter skal Døm/m/es til viisse aars arbeide udj Bergens Tugt og Manufactur Huus, blev læst.

Giestgiberen Hans Johansøn haver til dette ting med Muntl: varsel ladet indstevne Niels Pedersøn Spilden at lide Dom til straf, fordj hand fra Bergen haver hiem ført til forhandling her paa landet Een deel Giestgiber og Krem/m/er vahre, paa hvilcke, efterdj saadant er ham til fornermelse, ved det ham forunte Previlegier saa vel ved Giestgiberi som dend ved Giestgiberiet efter erholde Resolutioner og Previlegier bevilgede handel, d: 16 Febr: indeværende aar haver ladet giøre Een lovl: arrest, samt at anhøre Dom til sam/m/e arrestes lovformelité, og endelig Processens omkostning at erstatte, til vidner i sagen er indstevnt under faldsmaal at møde, Richold Matzen Welke, Niels Knudsøn Sælleland, Lars Siovatsøn Rønnestrand og Giertrud Gudmunsdtr: Rønnestrand, Tron Nielsøn ibid:, og Synneve Matzdtr: Welke, hvilcke vidner med de fleere som kunde oppedages, bem:te Niels Spilden er indstevnt at anhøre. Til vedermæhle er indstevnt de 2de Mænd Siur og Johannes Eie, derres giorde arrest Forrætning at tilsvare, saa og at give Derres ydermeere forklaring paa det som den/n/em inden Rætten kunde vorde tilspurt saavit den/n/e sag er betræffende.

dend indstevnte Niels Pedersøn Spilden møtte, tilstoed stevningens lovl: forkyndelse for ham at være skeed.

liggeleedes møtte Siur og Johan/n/es Eie, som tilstoed at være given lovl: varsel.

Citanten lagde i Rætte dend passerede Arrest Forrætning, der lyder som følger No: 1. dernæst producerede Citanten i Rætten 1°: sal: Stiftbefahlingsmanden Hr: Undahls, han/n/em meddeelte Previlegier {af} paa Gravens sogns Giestgiberie og handel, datteret 16 Octbr: 1724. 2°: høybem:te sal: Stiftbefahlingmands {und} Undahls høye Resolution og bevilling af 9de Octbr: 1716, at handlingen med Almuen i Gravens sogn skal alleene være Giestgiberen sam/m/e stæd tilhørig, og at hand der udinden skal Mentineres mod alle u-previligerede. 3°: Forrige Constituerede Ambtmand Hr: Assistents-Raad Munte, hands Resolution af 9de Aug: 1701, angaaende det sam/m/e. 4°: sal: Stiftbefahlingmand Undahls høye Resolution af 12de Debr: 1726, og 5°: Hans Exellence Hr: Stiftbefahlingsmand á Møynickens høye Resolution af 8de Octbr: 1745, som begge befahler at Mentiner[e] Giestgiberen Hans Johansøn mod alle u-previligerede ved dend Giestgiberiet i Grawens sogn bevilgede handel og Næring. der alt lyder som følger.

Fogden lod tilførre, at hand i anleedning af de i Rætte lagde høye Resolutioner og Previlegier var foraarsaged at træde til forsvar

1748: 34b

for Giestgiberen Hans Johansøn, og at Mentinere ham ved det han/n/em Naadigst forunte handel og Giestgiber Næring, begierede der for at de arresterede handels og giestgiber vahre her for Rætten maatte frem bringes, besigtes og Taxeres, hvor til Fogden strax opnævnte de 2de Mænd Peder Christophersøn Kierland og Johan/n/es Larsøn Wambem.

og blev da først frem viist Een matte sæck med stry, vigtig 2 Vog: 2 pd: 16 mrk: med matte sæcken, Een ditto, vigtig 2 Vog: 2 pd: 8 mrk: med sæck, er tilsam/m/en 5 Vog:r 2 pd:, Thara for sæckene blev ved eftervegning 16 mrk:, er stry 5 V: 1 pd: 8 mrk:, vurderet af de 2 Mænd, á Vogen 2 rd:, er 10 rd: 5 mrk: 5 1/3 s: Ett halv ancker hamborger brendeviin, som fantes forZiglet, hvilcket Fogden nu aabnede, der paa fantes færring Een Kande, beholdningen Taxeret at være 6 Kander gaml: Maal, á Kanden 24 s:, er 1 rd: 3 mrk: Een Kiiste, forsiglet, som Niels Spilden blev befahlet at aabne, efterdj der for var Ett hængelaas. Niels Pedersøn Spilden her til svarede, det hand ei aabnede dend. Fogden bad ham inu med det gode at aabne dend. Niels Spilden svarede Nej, hand havde ei nøglen. Fogden tilspurte Niels Spilden, om icke Kiisten er ham tilhørende, og om icke hand haver nøglen til laaset som er der for. Resp: Kiisten er hands, og nøglen er hiem/m/e i hands giem/m/e. Inu begierede Fogden 3de gang det Niels Spilden vilde aabne Kiisten. Resp: hand havde icke nøglen her hos sig. der paa

befahlede Fogden de 2de opnævnte Mænd at opne Kiisten paa minste skade, hvorpaa hæspen som laasset hængte ved, eller Krampen i laaget, blev udtrækket, og da Kiisten saaleedes {bleb} var aabnet, blev og de for Kiisten værende forsiglinger aabnede, da derudj befantes at være 3 Ruller Hollansk {Kiiste} \Mare(?)/ Toback, vigtig 12 mrk:, á 8 s:, er 1 rd: 5 stk: staal, vigtig Knap 6 mrk:, á á!! 4 s:, er 23 s: Een stoer Potellie Fransk brendeviin, som blev aabnet og eftermaalet, da befantes at være 3 ½ potte, á 18 s:, er 3 mrk: 15 s: videre fantes udj Kiisten ungefæhr 2 skiepp: Erter, nogle faae allen boffelbai og lerret, item en Psalme bog, Een Mad Kniv, Een Almanack, samt nogle Kringler og 2 á 3 smaae suur brød, som Niels Spilden blev befahlet at tage til sig i sin Egen forvaring tillige med Kiisten, og dersom hand forlangede strax tilbage det Taxerede Toback, staael og Fransk brendeviin som var i Kiisten, Kunde det og blive ham tilleveret. Niels Spilden her til svarede, hand tog ei der imod inden hand bekom det alt. Fogden lod ham det alt strax tilbyde, saa vel de 2de sæcker strye med halve ancker brendeviin og det øvrige. Niels Spilden svarede nej, hand tog ei imod noged, end icke det brød eller det ringeste af det som laae i Kiisten, hvorforre Rætten blev foraarsaged at eftermaalle, eftertelle og Taxere Kiisten og det derudj befindende Mad og Klæde vahre med videre, nemlig, Een bonde Kiiste med hænge laas uden nøgel, 2 mrk:, 1 Psalmebog 24 s:, 1 dansk Almanack for 1748, 3 s:,

1748: 35

1748

Een Mad Kniv 5 s:, 1 stry Mands skiorte 2 mrk: 8 s:, 3 al: blaat Boffelbai á 18 s:, er 3 mrk: 6 s:, Knap 2 al: dansk sængevær 2 mrk:, 5 qvarteer blaat lærret 1 mrk:, 1 qvarteer Røtt Kirsi 7 s:, 4 al: Stavanger blægt lærret, 4 ½ qv: breed, á 12 s:, er 3 mrk:, 3 [al:] Moskovisk lærret, ¾ bret, á 5 s:, [er] 15 s:, 1 al: ublæg[t] brem/m/er lærret 3 s:, Knap 4 al: grøn/n/e og gulle silcke skrusnore 14 s:, 3 al: grøn/n/e floretten band 6 s:, 42 Kringler 12 s:, Et lidet suur brød 1 s:, 18 Rug Kavringer 6 s:, Tobacks Piiber for 2 s:, 2 mrk: hamp 7 s:, 10 papiirs bosser!! (posser) med sorte sværte, á 2 s:, er 1 mrk: 4 s:, 1 papiirs posse Krud, vigtig 1 mrk:, er 12 s:, allun 4 s:, Anis for 3 s:, 3 ½ mrk: bly for 10 s:, svovel for 1 s:, 1 gl: dør Nøgle, 2 smaae stk: staal 2 s:, Erter gulle 2 skiepper Knap maal, 4 mrk: 8 s:, meere fantes der icke, og blev der efter Niels Spilden betydet, at efterdj hand efter tilbud icke har villet an/n/am/m/e sine vahre tilbage, bliver det for hands Egen Regning og Resico hvad skade sam/m/e vahre fra den/n/e dag kunde tilkom/m/e. men paa det de Guds gaver og Mad vahre som er i Kiisten, og nu findes ubeskadigede, icke skal forkom/m/e, blev sam/m/e til arrest giøreren Hans Johansøn overleveret, med befahling sam/m/e det snareste Mueligt er at giøre i penge, liggesom og de øvrige antegnede og Taxerede vahre blev bem:te Hans Johansøn til sagens uddrag udj forvaring overleveret.

Citanten Hans Johansøn begierede at hands indstevnte vidner maatte Eedfæstes og afhøres. og som de indstevnte vidner alle møtte, blev Eedens forklaring dem af Lovbogen forrelæst, og formanet at blive ved sandhed.

1ste [Vidne], Richold Matsøn Welke, Soldat ved Hr: Capitain Møllerups Compagnie, fremstoed for Rætten med opragte fingere, aflagde Eeden og vidnede, det hand har hørt og seed det Niels Spilden ved Compagniets samling om høsten, her paa Nedre Rønnestrand til Soldaterne har solt brendeviin, videre har hand ei seet eller hørt, undtagen at sagvolderen omtrent for et par aar siden solte Een Rulle toback til Arbeids Manden Lars Giøre. videre veste vidnet ei at forklare, ei heller hafde parterne noged at tilspørge det.

2det Vidne, Niels Knudsøn Sælleland, boende paa gaarden Kierland, efter aflagde Eed med opragte fingere vidnede, det hand har seet om høsten ved Compagniets samling her paa Nedr: Røn/n/estrand, det Niels Spilden har holt til udj Lars Røn/n/estrands buu, og der til Soldaterne baade i pælle og skillings viis udsolt brendeviin, og har vidnet selv der hos Niels Spilden

Kiøbt brendeviin, mens kand ei mindes hvor meged hand dend gang kiøbte. videre kunde vidnet ej forklare, ei heller havde parterne noged at tilspørge det.
3de Vidne, Giertrud Gudmunsdatter, gift med Lars Rønnestrand, efter aflagde Eed følgelig Loven vidnede, Et aar, efter hindes beste vidende, om vaaren, om det er 2 eller 4 aar siden mindes hun ei, da Soldatene var forsamlede her paa Nedr: Røn/n/estrand, da begierede Niels Spilden, det vidnet vilde giem/m/e hands Prints, liggesom hun giorde for de andre Soldater, da vidnet giemte den, i tancke at derudj var Mad,

1748: 35b

1748.

siden efter saa vidnet at Soldaterne udj hendes buu drack brendeviin, og hørte vidnet sigge det Niels Spilden udsolte sam/m/e brendeviin, og at hand havde brendeviin udj sin Prints for at sælge. da vidnet fick det at hørre, talte hun til Niels Spilden det hand ej skulde have sin Prints udj hindes huus, og maatte hand ej i hendes huus udsælge brendeviin, og som Niels Spilden ej vilde gaa ud af hendes buu med sit brendeviins sahl, gick vidnet til hendes Mand Lars Røn/n/estrand og bad ham at hand vilde faae Niels Spilden med sit brendeviins sahl ud af deres buu. videre veste vidnet ei, ingen af Parterne havde noged at tilspørge vidnet.
4de Vidne, Lars Siovatsøn, boende paa gaarden Nedr: Rønnestrand, og gift med nest forregaaende 3de vidne, efter aflagde Eed vidnede, at da hands Kone for [3] eller 4re aar siden, kand ej mindes dend rætte tiid, kom og sagde til ham at Niels Spilden solte brendeviin til Soldaterne i derres huus eller buu, da gick vidnet op i buen til Soldaterne og befahlede dem, at hvis der var nogen som udsolte brendeviin i hands buu, skulde de strax forføye dem af buen, og saa vidnet at Soldaterne drack brendeviin, og hørte vidnet dem sigge det Niels Spilden solte sam/m/e brendeviin. videre havde vidnet ej at forklare, ei heller parterne noged at tilspørge det.
5te Vidne, Tron Nielsøn, boende paa gaarden Nedr: Røn/n/estrand, efter aflagde Eed vidnede, at have hørt sigge det Niels Spilden, ved Compagnie samlingerne paa Nedr: Røn/n/estrand, har solt brendeviin til Soldaterne, videre kunde hand ej forklarede!! Parterne havde ej heller noged at tilspørge vidnet.
6de Vidne, Synneve Madtsdatter, gift med Tron Nielsøn Rønnestrand, efter aflagde Eed vidnede Conform med nest forregaaende 5te vidne.
Fogden begierede at indstevnte Niels Spilden maatte paalægges at svare til sagen, da hand vilde fremsætte sin nærmere paastand.
sagvolderen Niels Pedersøn Spilden producerede sin skriftl: Contrastevning af 12 Martj nestl:, saalydende.
hoved Citanten Hans Johansøn tilstoed den/n/e Contrastevning at være ham lovl: forkyndt.
de indstevnte vidner møtte alle, Eedens forklaring blev dem forrelæst, og formanet at blive ved sandheden.
1ste: Vidnerne Siur og Johan/n/es Eide, Er de 2de som har forkyndt arresten, forklarede, det de [ej] videre havde at vidne end hvis de udj dend skriftl: arrest forretningen under derres hænder og Zigneter har gived beskreven, sam/m/e blev for Contra Citanten oplæst. da hand lod tilførre ej noged

1748: 36

1748.

at have disse 2de vidner at tilspørge.
3de Vidne, Ellef Pedersøn, boende paa Gaarden Schaar, forklarede, det hands huustroe Randvei Pedersdatter er beslægted til Niels Spilden{s huustroe} i 3die ligge leed. hoved Citanten Hans Johansøn protesterede saavel imod dette som de fleere beslægtede vidner. bem:te vidne med opragte fingre aflagde Eeden og vidnede, det hand havde bedet Niels

Spilden om, at kiøbe hiem til ham, da hand Reiste til Bergen, 1 Rulle toback, 3 al: lærret til 5 á 6 s: al:, 1 mrk: staal, samt noged salt, og 21 mrk: jern, der til, sam/m/e at indkiøbe havde hand solt til Niels Spilden sit smør. videre havde hand ei at vidne, ei heller parterne noged at spørge.

4de Vidne, Joen Torfindsøn, tienende hos Richold Eie, gaml: 21 aar, har været til Herrens Nadvere, er i 3de ligge leed beslægted med Niels Spilden, efter aflagde Eed vidnede, at hand var i nogle ugger i tieneste, for sin broder, hos Niels Spilden, og da hand kom her til søen for at afhænte Niels Spildens goeds, blev ham sagt af Kræm/m/er Konen at det var arresteret, og i det sam/m/e kom de 2de Mænd som havde giort arresten, og forkyndede den. videre havde vidnet ei at forklarte, ei heller Parterne noged at tilspørge det.

5te Vidne, Poul Pedersøn Spilden, i andet og tredie leed beslægted med Niels Spildens huustroe, efter aflagde Eed vidnede, det hand havde bedet Niels Spilden om, da hand Reiste til Bergen, at kiøbe til ham en Kande hamborger brendeviin, en Rulle toback paa 4 mrk:, og 2 s: i tobacks piiber, og 1 mrk: staal. videre havde hand ej at vidne, Parterne ej heller noged at tilspørge ham.

6de Vidne, Lars Pedersøn Spilden, broder til næst forregaaende 5te vidne, og altsaa liggesaa nær beslægted til Niels Spildens Kone, efter aflagde Eed vidnede, at have begiert af Niels Spilden, da hand Reiste til Bergen, at Kiøbe hiem til ham, en Kande hamborger brendeviin, 2 mrk: staal, og en jernstang, mens gav ham ingen penge der til. videre havde hand ej at vidne.

7de [Vidne], Endre Larsøn øfre Dahlen, efter aflagde Eed vidnede, at hand var med ham til byen nu i vinter, og da de var paa Reisen, tilspurte Niels Spilden ham, om de skulde have Jægt i haabe, da svarede vidnet ham, vi kand saa giøre. videre havde vidnet ei at forklare, og ingen af Parterne noged at tilspørge det.

Contra Citanten Niels Spilden begierede sagen udsatt til næste Rættes holdelse, og Copie af hvis passeret.

Fogden indstillede Contra Citantens begiering til Rættens Kiendelse.

Afskeediged

Dend af Contra Citanten forlangende udsættelse indtil næste ting billiges.

Hans Herrej efter forrige tiltalle til Anfind Leqve, æskede sagen i Rætte.

paa Anfind Leqve vegne møtte Elling Davidsøn Osse og fremlagde hands

1748: 36b

1748.

skriftl: deduction under 22 Maj nestl:, saa lydende.

det forrelagde vidne Ole Tosteensøn Herrej møtte, Eedens forklaring blev ham forrelæst, og formanet at vogte sig for Meen Eed, da hand med opragte fingre aflagde Eeden og vidnede, at da vidnet gick med Jægten fra Ulviig, da Raabte vidnet til Hans Herrej om hand havde befahlet Anfind Leqve at være med for at yde de vahre hand havde paa Jægten, da svarede Hans Herrej nej, har ieg icke, du faar at yde dem, mens Anfind faar at hielpe det beste hand kand, da sagde Anfind, ieg skal være med og hielpe det meste ieg kand, siden efter kom Hans Herrej til dem i byen og begierede at vidnet skulde blive i Bergen for at yde vahrene, og Hans Herrej[s] Dreng skulde igien indtræde paa Jægten, dette var Anfind fornøyet med, og paastoed at Reise hiem med Jægten, siden hand veste veien, sigende til vidnet at hand kunde kom/m/e efter dem paa veien, og saa Reiste Anfind med Jægten. ellers forklarede vidnet det Anfind paastoed tillæg paa sin hyrre, saasom hand siuntes dend var for liden, da Hans Herrej tilstoed ham tillæg, mens hvor meged hørte vidnet ei. videre havde vidnet ej at vidne, ej heller parterne noged at tilspørge det.

hoved Citanten paastoed endelig Dom.

Ellers lod begge Parterne tilførre, det de var fornøyet med, paa nest anstundende høste Ting Dom at anhøre.

Afskeediget

sagen, med begge parters Consens, optages til Doms indtil nest anstundende høste ting, da Dom skal vorde afsagt, og haver parterne til sam/m/e tiid her for Rætten at møde uden videre varsel, Dom at anhøre.

Ole Larsøn Eie gav tilkiende, det hand paa sin datter Herborg Olsdatter[s] vegne, med Muntl: varsel til dette Ting har ladet stevne og indkalde Ørjans Svensøn Hougen, vidner, som under faldsmaal er indvarslet, at anhøre, betræffende dend beskyldning hand har tillagt benævnte hands datter, der for Dom at imodtage til undgieldelse, samt at svare Processens omkostning.

dend indstevnte Ørjans Hougen møtte og tilstoed lovl: varsel, og \at/ det var ufornøden vidner om hands udsigende at afhøre, saasom hand ofte har haft legemlig omgiengelse med Herborg Olsdatter, {saa at hand} \og/ ofte har haft Kiød i Kiød, det hand her for Rætten tilstoed, fremviiste ellers et par hviide leister, der om tilspurte Herborg om det icke var hendes: Herborg svarede det leisterne var hendes, og at hand vilde sigge hvorleedes hand sam/m/e havde bekom/m/ed. Ørjand her til svarede, det hun havde gived ham dem for goed

1748: 37

1748.

omgiengelse. fremdeeles forklarede hand, det 8te dage for Michelsdag 1746 laae de begge til sam/m/en splinder nagne i høyet udj stue skyggen paa Gaarden Hougen, hvor hun tiente, og da havde hand første gang legemlig omgiengelse med hende, og siden dend gang har hand mange tiuve gange haft legemlig omgiengelse med hende, og sidste gang havde hand legemlig omgiengelse med hende 8te dage for nye Kyndelsmisse, og siden, da hun kom fra Hougen til Moe, og der fra til Spilden, havde hand paa Spilden fauvn i fauvn og Mund i Mund med hende, mens dend gang ei videre. begierede ellers sagen udsatt indtil høstetinget, paa det hand kand indvarsle sine vidner, da hand agter at beviisse, det Herborg paa Gaarden Spilden har lagt hos ham, end og siden efter at hun havde ladet ham stevne for den/n/e hands sigtelse.

Herborg Olsdatter lod tilførre, det hun aldeeles benægtede den/n/e af Ørjans Hougen giorde skam/m/elige udsigelse, og vilde hun gierne med Eed bekræfte det hun er fri for den/n/e skam/m/elige gierning hun nu er vorden tillagt. hun kunde icke nægte at hun har lagt nøgen i høet udj stue skyggen paa Hougen, og at hand laae i sam/m/e skygge, mens hver udj sit leie, stundum laae hun og hand der alleene, mens aldrig til sam/m/en, og stundum laae der adskillige af gaarden tilhørende Folck.

Ole Larsøn Eie paastoed at hands datter maatte aflægge dend anbudne Eed, hvorefter hand vilde paastaae Dom over dend indstevnte til undgieldelse efter Loven.

indstevnte Ørjans Hougen Refererede sig til sit forrige og paastoed sagen udsat.

Afskeediget,

dend af Ørjans Hougen forlangende udsættelse til vidners førrelse, til nest anstundende høsteting, vorder ham i følge af Loven billiget.

Thomas Aamunsøn Wiig gav tilkiende det hand med Muntl: varsel til den/n/e tægte dag har indvarslet Arne Christiansøn Lægrei og Jacob Andersøn ibid: som Wurderings Mænd udj afgangne Randwei Baarsdatter Lægrei stervboe haver vurderet Een sort Kaabe for 3 Rd:, der ei skal være halv saa meged værd, udj sam/m/e Kaabe hand for sin fordring er udlagt 2 rd:, der for Dom at lide til at betalle ham sam/m/e 2 Rd:, og at svare ham Processens omkostning.

de indstevnte blev 3de gange paaRaabt, mens ingen møtte.

stevne vidnerne Anve Nielsøn Schaar og Svenno Nielsøn Sæbbøe med Eed og opragte fingere afhiemlede stevningens lovl: forkyndelse at være skeed paa Lægrei udj Arne

Christiansøns Eged paahør, og for Jacob Lægrei[s] boepæl udj hands grande Johan/n/es Lægrei paahør.
Citanten erindrede om Laudag.

Afskeediget.

De lovl: indstevnte Arne Christiansøn Lægrei og Jacob Andersøn ibid: forrelægges til nest anstundende høsteting at møde, sagen at tilsvare.

1748: 37b

1748.

Arne Christiansøn Lægrei gav tilkiende det hand med Muntl: varsel til den/n/e tægte dag, haver ladet indkalde sin søster Christj Christiansdatter Warberg, Dom at lide til at betalle ham 2de Kiør og en souv, som hand i aaret 1707 Kiøbte af hendes Mand, nu sal: Halsteen Aamunsøn Warberg, samt at svare leie af sam/m/e Creature i disse 41 aar, og endelig at erstatte Processens omkostning.
dend indstevnte Christj Warberg blev 3de gange paaRaabt, mens ingen vilde svare.
stevne vidnerne Tosteen Lilletun og Svenno Nielsøn Sæbbøe med Eed og opragte fingre afhiemlede stevningens lovl: forkyndelse at være skeed for Christj Warbergs boepæl udj hendes Eged paahør.
Citanten erindrede om Laudag.

Afskeediget,

Dend lovl: indstevnte Christj Warberg forrelægges til nest anstundende høsteting at møde, sagen at tilsvare.

Dend 15de Junj blev end videre med Ting sagerne Continueret.

Dend sag indstevnt af Poul Siursøn Spaanem efter forrige tiltalle til Siur Larsøn Hagestad, blev paaRaabt.
Parterne møtte, og Citanten ærklærede, for vitløftigheds skyld sagen at frafalde.

Dend sag indstevnt af Ole Magnusen Leqve, efter forrige tiltalle til Siur Larsøn Hagestad, blev paaRaabt, mens Citanten møtte ei, eller lod møde for sig.

Fogden gav til kiende, det Ole Magnusøn øfre Leqve til dette Ting har ladet stevne og indkalde Niels Olsøn Westrem, vidner at anhøre om hvorleedes hand med hug og slag har overfaldet Citanten, der for Dom til undgieldelse at imodtage.
benævnte Niels Olsøn Westreim har ladet Contra stevne hoved Citanten, sam/m/e vidner, som under faldsmaal er indvarslet, at anhøre om hvorleedes hoved Citanten med skieldsord har overfaldet Contra Citanten, hoved Citanten der for Dom at imod tage til undgieldelse:
og som ingen af Parterne nu møder, paastoed Fogden paa Justitiens vegne de indstevnte vidner, som er Baarni Hansdatter og Halsteen Syssen, afhørte, allerhelst Lensmanden paa Justitiens vegne ved stevnemaal til den/n/e tægte dag, strax har indvarslet begge parterne Dom at imodtage.
de indstevnte vidner efter paaraabelse møtte ej.
stevne vidnerne Samson Nessem og Torchiel Thomasøn Halanger med Eed og opragte fingere afhiemle[de] stevningens lovl: forkyndelse paa Justitiens vegne at være skeed for Een hvers boepæl, og det for Ole Leqve udj hans huustrues paahør, for Niels Westrem udj hands grandes \Jon Westreims/ paahør, og vidnerne under falsmaal, saasom Baarni Westrem udj bem:te hendes grande Joen Westreim[s] paahør, og for Halsten Sysse udj Eget paahør.
Citanten var Laudag begierende.

Afskeediget

De lovl: Jndstevnte sagvoldere Ole Magnusøn Leqve og Niels Olsøn {Le} Westreim forrelægges til næste ting at møde, sagen at tilsvare: til bem:te ting paalægges vidnerne Baarni Hansdatter og Halsteen

1748: 38

1748.

Syssen under faldsmaal straf at møde, derres vidnesbyrd udj sagen at aflægge.

Poul Michelsøn Lindebreche gav tilkiende, det hand med Muntl: varsel og til den/n/e tægte dag har ladet stevne og indkalde Poul Siursøn Spaanem, vidner, som under faldsmaal er indvarslet, sc: Siur Olsøn Spaanem, Sigri Torbiørnsdatter og Britta Findsdatter, at anhørre, om de skieldsord hand imod Citanten haver talt, der for Dom til undgieldelse at imodtage, samt at svare Processens omkostning.

Lensmanden Anders Hansøn gav tilkiende, det hand paa Justitiens vegne, saaleedes som ovenmelt er, ved Muntl: varsel til den/n/e tægte dag, har træd i sagen og dend liggeleedes indvarslet.

sagvolderen Poul Spaanem møtte, tilstoed lovl: varsel.

af de indstevnte vidner efter paaRaabelse møtte ingen.

stevne vidnerne Samson Næssem og Torchiel Halanger med Eed og opragte fingere afhiemlede stevningens lovl: forkyndelse for vidnerne under faldsmaal at være skeed, saasom for Siur Olsøn Spaanem udj hands Kones paahør, for Sigri Torbiørnsdatter og Britta Findsdatter udj Eget paahør.

Citanten gav tilkiende, det hand havde forgiædt Et vidne, som liggeleedes med de andre ere indvarslet, Navnl: Lensmandens søn Conrat Andersøn, og som hand nu møder, paastoed Citanten det vidne afhørt,

benævnte vidne fremstoed for Rætten, forklarede at være gaml: 24 aar, Edens forklaring blev ham forrelæst, der efter formaned, da hand med opragte fingere aflagde Eden og vidnede, at dend 4 Maj indeværende aar, var Citanten med andre fleere paa Spaanem at tæcke Et huus, da hørte vidnet det Poul Spaanem kalde Poul Lindebreche for Een Falsk Mand og en Judas, mens hvor af det kom sig, hørte vidnet ei. Parterne havde ei noged at tilspørge vidned.

Citanten erindrede om Laudag for de udeblivende vidner.

Afskeediget.

De lovl: indstevnte vidner Siur Olsøn Spaanem, Sigri Torbiørnsdatter og Britta Findsdatter paalægges under faldsmaal straf, til nest anstundende høst ting at møde, derres vidnesbyrd udj sagen at aflægge.

Hans Børsem gav tilkiende, det hand med Muntl: varsel til den/n/e tægte dag har ladet stevne og indkalde Poul Siursøn Spaanem, vidner, som under faldsmaal er indvarslet, sc: Mons:r Friderich Møllerup, Siur Larsøn Hagestad og Siur Asbiørnsøn Helleland, at anhøre om de ubeqvem/m/e og nærgaaende ord hand haver udtalt og tiltalt Citanten med, der for Dom til undgieldelse at imodtage, samt at svare Processens omkostning.

Lensmanden Anders Hansøn gave tilkiende det hand paa Justitiens vegne, saaleedes som ovenmelt er, ved stevnemaal liggeleedes er træd udj sagen.

sagvolderen Poul Siurs: Spaanem møtte og tilstoed stevningens lovl: forkyndelse.

af de indstevnte vidner, efter paaraabelse, møtte ickun Siur Larsøn Hagestad.

stevnevidnerne møtte ej.

Citanten paastoed det vidne Siur Larsøn Hagestad, som nu møder, Eedelig afhørt. Eedens

1748: 38b

forklaring blev vidnet forrelæst, og formanet at have Gud og sandheden for øyen, der efter vidnet fremstoed for Rætten og med opragte fingere aflagde Eeden og vandt, at den 13de Maj nestl: var vidnet i Kiølens Giestgiberie, der var Hans Børsem, og da indkom Poul Spaanem fra Leqve, og var noged beskiencket, og som de havde til sam/m/en et glas brendeviin, drack de Poul Spaanem til, da Poul drack brendeviinet ud og slog gladset i gulvet, der efter talte de løstighed tilsam/m/en, i det sam/m/e sagde Poul Spaanem til Hans Børsem, det hand havde hugget gar Konger /: er de træer som støer garen :/ fra ham, item at Hans Børsem havde {h} veldet steene need over hands bøe, og {saadant} \sligt/, sagde Poul Spaanem er Tyve fuhre. videre haver vidnet ei hørt. Parterne havde ej noged at tilspørge vidnet.

Fogden til Justitiens pleie begierede sagen udsat indtil næste ting for lovl: at indvarsle vidner til sagens oplysning.

Afskeediget

Den af Fogden paa Justitiens vegne forlangende udsættelse til vidners førrelse, billiges.

Lars Torbiørnsøn Lionne gav til Kiende, det hand med Mundtl: varsel til den/n/e tægte dag har indkaldet Johan/n/es Larsøn Osse til at imodtage udj mindelighed Løsningspenge for {1 Løb} 18 mrk: smør udj gaarden Osse, som er 23 rd: 12 s:, hvor til hand formeener sig at være Odels berettiged.

dend indstevnte Johan/n/es Larsøn Osse møtte, tilstoed lovl: varsel, og at hand ei imodtog nogen Løsnings penge, mens skyder sig hen til Lands Lov og Rætt.

Afskeediget,

sagen henviises til Aastædet, hvor dend efter forregaaende lovl: varsel og Procedur bør paakiendes.

Hr: Fogden Hejberg fremlagde Hans Exellence Hr: Stiftbefahlingsmand á Møjnikens skrivelse af 13 April nestl:, betræffende de bønder her udj Hardanger som plejer at førre Tallig!! (Talg) til Kongsberg, vilde erklære dem hvad qvantum Een hver vilde fastsætte dem for at levere, med videre orderens indbefattelse, som blev oplæst. hertil en deel af Almuen svarede, det her kunde vel være en deel Tallig til Kongsberg at afsætte, mens som Ober Berg Amtet ej forreskriver hvad de vil give, og de ei paa Kongsberg kand levere Tallgen ringere end som 5 orter pundet, disuden at de fornem/m/er, det de, naar de q <q opkiøber> {førrer} Tallig til Kongsberg vorder sat udj handels skatt og Consumption at betalle, saa \kunde/ {vilde} de nu ej her efter befatte dem med dislige Leverancer.

Anders Hansøn Store Berge udgivne Pante forskrivelse til Fogen Sig:r Andreas Heiberg, dat: 13de Martj 1742, paa 90 rd:r, imod det underpandt af ½ Løb sm:, ½ hud i grd: Lissebræche, indføert i Pante bogen paa fol: 92. er efter paategnede Qvit: af 13de Junij 1747, anviist til udslættelse.

Siur Gundersøn Jeltnes med fleere udgivne skiøde til Rowar Lassesøn Møchlethuun, dat: 15de Martj 1747, paa 2 pund 6 mrk: sm:, 1 hud med bøxsel i gaarden Møchlethuun, blev læst.

1748: 39

1748

Poul Siursøn Spaanem udgivne Skiøde til Torchel Andersøn Ophem, dat: d: 15 Junj 1748, paa 3 Spd: sm:, med bøxsel udj gaarden Hielmewold. blev læst.

Peder Joensøn Osse udgivne skiøde af dato 14de Junij 1748, paa 1 L: sm:, 1 hud med bøxsel, til Tosten Siurs: Hylden, i g:rden Hylden, blev læst.

Tosteen Siursøn Hylden udgivne Pante Obligation til Elias Torchelsøn Langesetr: paa Capital 100 rd:r, imod dend underpandt af ½ L: sm:, ½ hud med bøxsel i gaard: Hylden, læst.

ditto udgivne Pante Obligation til Aslach Aslachsøn Ourdahl paa 100de rd:r, imod det underpandt af ½ L: sm:, ½ hud med bøxsel i gaarden Hylden. blev læst.
Fogden Heibergs udgivne bøxsel brev med Revers, dat: 15de Junij 1748, paa 18 mrk: sm:, ½ g:skd: i gaarden øfre Torblaae, til Colbeen Olsøn, blev læst.
Hr: Lyder Fastings udgifne bøxsel brev med Revers, dat: 21 Martj 1748, til Niels Knudsøn Sælland paa 1 L: sm:, 1 L: Salt udi gaarden Kierland, blev læst.
Aamund Olsøn Sygnistved udgivne skiøde dat: 13de Junij 1748, til Ole Aamundsøn paa 19 mrk: sm:, ¼ hud i grd: Sygnistved, blev læst.
Ole Aamundsøn Sygnistved udgivene Pante Obl: af dato 14de Junj h: a:, til Samson Nielsøn Følchedalen paa Capit: 56 rd:r, imod det underpandt af 19 Mrk:, ¼ hud i grd: Sygnistved. blev læst.
Johanes Larsøn Haldanger med fleere udgivne skiøde dat: 14de Junij h: a:, til Lars Johanesøn Indr: Aalvig paa 1 Løb 12 Mrk: sm:, 1 hud med bøxsel i gaarden Ærdal. blev læst.
Gunilde Gundersdatr: Møchlethuun med interess: udgivne skiøde, dat: 13de Junj h: a:, til Niels Aslachsøn Sæbøe[s] arvinger paa 9 Mrk:r smør med bøxsel i grd: Sæbøe, blev læst.
Endre Knudsøn Hamre udgivne Pante Obl:, af dat: 13de Maj 1747, til Brynield Tioflaad paa Capit: 80 rd:r, imod det underpant af 1 pd: 21 mrk: sm:, ¾ L: Salt, ½ hud, 1 ½ faarskind i grd: Hamre, og findes i pante bogen paa fol: 245 indført, blev anviist til udslættelse.
Brynield Tioflaad med fleere udgivne skiøde til Tosten Brynieldsøn, dat: 16de Dec: 1747, paa 1 pd: 21 mrk: sm:, ¾ L: Salt, ½ hud, 1 ½ f:skd: med [bøxsel] og overbøxsel efter andeel, i gaarden Hamre, blev læst.
Hellie Holwens med fleere udgivne skiøde af 30te 8br: 1747, til Haawer Heliesøn paa 1 pd: 12 Mrk: sm:, ½(?) g:skd:, ½ f:skind, ½ K:skd:, og 1 Løb Salt, uden bøxsel, i gaard: Haalven.

Fogden i Rætte lagde, lod oplæse og examinere følgende bilager som henhører til Regnskaberne. 1°: Specification over første bøxsslerne paa Halsnøe Closter goeds. 2°: Skatte Restancen for dette Skibreede, hvis endelig Sum/m/a er 342 rd.r 5 mrk: 12 s:, og som de befandtis Rigtig at være, blev de under Rættens fulde Attest: udstæd.

Efter 3de gange udRaabelse var ingen der viidere vilde gaa i Rætte, altsaa blev tinget ophævet:

Dend 18de Dito, blev paa det **Sædvanlige tingstæd Utne holdet eet Almindel: Som/m/er, Skatte og Sage falds ting for Kintzervigs Skibr:[s] Almue**, og Rætten beklæd med efterskr: Eedsorne Laug Rættes Mænd, sc: Ole Aamundsøn øfre Berge, Ole Ormsøn Ned: Berge, Halvor Larsøn Mandsager, Jørgen Knudsøn Freim, i hands stæd sadt Daniel Eitrem, Svend Jacobs: Wines, Torgier Larsøn Alsager, Asbiørn Nøstflaadt og Christopher Tioflaat. Nærværende inden Rætten Kongl: Maj:ts Foged Sr: Andreas Heiberg, saa var og tilstæde Lensmanden

1748: 39b

1748

Jon Torgielsøn Hougse, paa Lensmanden i Røldal hans vegne møtte hands Søn Niels Heliesøn, samt dend tingsøgende Almue,

da Allerunderdanigst og underdanigst blev Publiceret de ordres som paa fol: 29 findes Extr:, dernæst passeret som følger.

Dend 19de Junj blev Rætten betient, passere[t] som følger.

For Almuen blev ved dette Ting atter oplæst Hans Exellence skrivelse, betræffende Talg Lewerancen til Kongsberg, for der om at indhænte Almuen[s] svar. her til Almuen svarede, her kunde vel være en heel deel Tallg at bekom/m/e, og meere kunde de faae tilkiøbt, men som Fogden ej kand forsickre dem om hvad de skall nyde for bismerpundet, ej heller haver magt at slutte accord med dem om nogen vist qvantum, item at de nu for saadan handel maae betalle Consumption, saa kunde de ej befatte dem med videre handel eller Leverance til Kongsberg værcket, end som til den/n/e tiid skeed er.

Ole Ormsøn Nedr: Berg af Røldahl viiste fællen af en halv voxsen Biørn som hand havde skutt paa Tvete Egnen fierde dagen Pintze tiid nestl: Fogden bet: ham 1 rd:

Micke[l] Olsøn Lotte gav tilkiende, det hand til den/n/e Tægtedag har ladet stevne og indkalde Ole Larsøn Lotte og Hellie Qwalviigen, vidner at anhøre, som under faldsmaal er indvarslet, om hvorleedes Ole Larsøn Lotte havde af Citanten leiet til Bergen, Citantens tilhørende halve deel udj Jægten, og som Ole Larsøn udj Bergen gick fra Jægten, og udj sit stæd indsatte Hellie Qvalwiigen, som igien nestl: Vaar i Fasten tilsatte Jægten ved gaarden Qvalviigen, formeedelst hand der først vilde førre sit goeds i land førren hand bragte Jægten i land, der for Dom at lide til at betalle dend skade Citanten for sin andeel har taged, samt at svare Processens omkostning. vidnerne som er indvarslet, er Mickel Lussand og Ole Tosteensøn Hougse, som nu møder, dem hand begierede Eedelig afhørt.
dend indstevnte Ole Larsøn møtte, tilstoed lovl: varsel, item at hand havde Fragted Citantens halve deel udj Jægten til Bergen, da de kom til Bergen, gick Citantens broder Tosten Olsøn, som var selv Eiere for dend anden halve part i Jægten, og var selv paa Jægten, hen og befragtede Jægten til gaml: Jan Møller paa silde fiskeriet Sør og Nord, da Comparenten {igien} blev leiet som en Arbeids karl for hyrre paa Jægten, og var de gode 5 ugger paa disse Reiser med Jan Møller, siden paastoed Jan Møller at faae en af dem til leie som Arbeids Mand med Siovat Aalviigens Jægt paa silde fiskeriet, da Tosten Olsøn Lotte paastoed selv at førre sin Jægt hiem, og Comparenten, uden at vide om {det} hvem Tosten Olsøn havde leiet til at førre Jægten med sig hiem, gick ind for en arbeids mand paa Aalviige Jægten, dend hand efter befragtnings tiiden var om/m/e, hiem førte.
Citanten begierede sine vidner afhørte.
dend indstevnte Hellie Qvalviigen blev paaraabt, mens ingen vilde svare,
stevnevidnerne Torbiørn Jacobsøn Lotte og Torbiørn Larsøn Lotte, fremstoed for Rætten, med Eed og opragte fingere afhiemlede stevning[en]s lovl: forkyndelse, at være skeed

1748: 40

1748

for Hellie Qvalviigens boepæl udj hands huustroes paahør, og møtte de Hellie Qvalviigen paa veien, da de for ham gav tilkiende deres ærende.
Edens forklaring blev de indstevnte vidner forrelæst, og formaned at blive [ved] sandhed.
1ste Vidne, Mickel Olsøn Lusand, efter aflagde Eed vidnede, det Jægtens skade var først 4 heele bord som var i sønder slaggen og maatte udtages, \og/ Knæe eller band vare beskadigede, saa havde dend og taged skade i Kiølen, hvilcken skade hand i alt efter nøyeste skiøn, som Een Jægte byggere Taxerer for 6 Rd:r.
2de Vidne, Ole Tostensøn Hougse, fremstoed for Rætten, og efter Loven aflagde Eeden. dernæst vidnede Conform med første vidne.
Citanten erindrede om Laudag.

Afskeediget.

Dend lovl: indstevnte Hellie Qvalviigen forrelægges til næst anstundende høste Ting at tage til gienmælle udj den/n/e sag.

Wiching Torsteensøn Wastuun gav tilkiende, det hand med Muntl: varsel til den/n/e tægtedag, har ladet indkalde Isaak Torgiersøn Præstegaard, vidner, som under faldsmaal er indvarslet, sc: Ole Poulsøn, Giertrud Olsdatter, Anna Wichlichsdatter, Torgier Isaaksøn og Kari Christensdatter, at anhørre, om hvorleedes hand haver beskylt Citanten for at have staalet 2de bucker, for sam/m/e beskyldning Dom at imodtage til undgieldelse, samt at svare processens omkostning.

Dend indstevnte Isaak Torgiersøn Præstegaard møtte, tilstoed lovl: varsel, vilde haabe det vidnerne aldrig skulde overtyde ham den/n/e sigtelse.

de indstevnte vidner møtte alle, Eedens forklaring blev dem forrelæst og betydet.

1ste Vidne, Ole Poulsøn, huusmand paa Gaarden Buustethuun, fremstoed for Rætten med opragte fingere, aflagde Eeden og vidnede, at nestl: aar[s] som/m/er var vidnet med Isaak Præstegaard i løv skouen, da tilspurte Isaak vidnet, om det skulde arbeide hos Citanten, hvor til vidnet svarede nej: da sagde Isaak, hand har vel ingen bucker for sig i aar, skam faae dend som tog mine bucker, om de var tagen af Mands haand, da sagde Isaak sin Kone, tie stille Mand. Citanten tilspurte vidnet, om Isaak icke sagde, det hand havde icke bucker til at betalle med i aar. Resp: nej, ordene blev talt saleedes som forklaret er. Parterne havde ei videre at tilspørge vidnet.

2det Vidne, Giertrud Olsdatter, tien/n/ende hos Johan/n/es Buustethuun, gaml: 22 aar, har været til Alters. efter aflagde Eed vidnede at have nestl: høst hørt, det Isaak Præstegaard bad at Herren vilde oplysse hvem der havde tagged hands bucker. videre sagde vidnet ej at være vidende om den/n/e sag.

Citanten lod tilførre, det hand med vidner vil beviisse det hun langt anderleedes forhen i vidners paahør har forklaret [i] den/n/e sag, derfor Reserverede sin lovl: tiltalle til dette vidne.

3de Vidne, Anna Wichlichsdatter, gift med indstevnte Isaak Præstegaard, med opragte fingere aflagde Eeden, og vidnede det hun aldeeles intet kunde mindes, da blev vidnet tilspurt om alt hviis vidnet Ole Pouelsøn forklaret har: hvortil vidnet svarede ei at kunde mindes det ringeste der af, kunde ej heller sigge nei, der for at ordene io kunde være talt, mens kand ei mindes det.

{Tor} 4de Vidne, Torgier Isaaksøn, er dend indstevnte sagvolderes søn, gaml: 19 aar, har været til Confirmation og Herrens Nadvere: efter aflagde Eed vidnede aldeeles intet at kunde mindes,

1748: 40b

1748.

tilstoed, det hand nestl: som/m/er var i løv skouen med sin Fader og det første vidne Ole Poulsøn: da vidnet blev tilspurt om alt hvis Ole Poulsøn har forklaret, mens vidnet blev alleene ved det svar til alt, at det icke kunde mindes det.

5te Vidne, Kari Christensdatter, boende paa gaarden Jordahl, efter Loven aflagde Eeden og vidnede, ej at have hørt det allerringeste om den/n/e sag af noged Men/n/eske, undtagen af Citanten selv, da hand tilspurte hende i den/n/e Vaar om hun icke havde hørt talle af andre om den/n/e sag. Parterne havde ei videre at tilspørge vidnerne.

Citanten begierede sagen udsat til næste ting for at førre fleere vidner.

Afskeediget

dend forlangende udsættelse til næste ting, billiges.

Knud Aamunsøn Mockestad gav tilkiende, det hand med Muntl: varsel, til den/n/e tægtedag, har ladet stevne og indkalde Peder Isaaksøn Mockestad, vidner, som under faldsmaal er

indvarslet, sc: Wiching Olsøn, Ragnilde Haaversdatter og To[r]biør Olsdatter, at anhøre om de utilbørlige skields ord hand imod Citanten haver udtalt, alt til Ett lovskicket Tingsvidnes erholdelse.

dend indstevnte Peder Isaaksøn Mockestadstad møtte, tilstoed lovl: varsel.

de indstevnte vidner møtte alle, Eedens forklaring blev dem forrelæst, og formanet at vogte dem fra MeenEed.

1ste Vidne, Wiching Olsøn Mockestad, gaml: 29 aar, efter aflagde Eed vidnede, at 13de dagen Juulen nestl: saa og hørte vidnet, det Knud Mockestad og Peder ibdm:, som boer i stue sam/m/en, var i skienderi, hvor om hørte vidnet ej, da saa vidnet Knud Mockestad 2 á 3 gange Reiste sig op med Knøtte Næven imod Peder Mockestad, og bad Peder Mockestad, Knud om, det hand maatte have freed: endelig hørte vidnet det Peder Mockestad sagde hand skulde dræbe, mens Peder nævnede ingen hvem hand vilde dræbe, enten Folck eller Fæe. Parterne havde ei noged at tilspørge vidnet.

2det Vidne, Ragnilde Haaversdatter, tien/n/ende Peder Bleje, gaml: 33 aar, efter aflagde Eed vidnede Conform med {dette} \første/ vidne, lagde dette der til, at Peder bad mange gange om freed, og græd, fløttede sig fra et stæd til det andet i stuen, og bad om freed, til slutning Rømte Peder stuen. dend gang Peder talte de ord, at hand skulde dræbe, uden at nævne hvem hand vilde dræbe, da sagde Knud, broder, har du Kniv, hvor til Peder svarede Nei.

{3de Vidne} Første vidne fremkom og lod tilførre, det hand i sit vidnesbyrd havde forgiedt at forklare disse ord: da Peder sagde at hand skulde dræbe, spurte Knud ham, om hand havde Kniv, da Peder svarede nej, da sagde Knud, ieg har ej heller Kniv.

3de Vidne, Torbiør Olsdatter, gift med Peder Mockestad, efter aflagde Eed:

i det sam/m/e bleve Parterne i ald Kierlighed foreenede og frafald sagen.

Skifte brevet efter Sal: Jacob Svendsøn Huus, af dato 24 April 1747, og var Stærvboen Ejende i gaarden Huus 2 Løber 12 Mrk:r smør, 1 ½ hud med bøxsel, Wurd: 385 rd:r, er udl: deels for gield og deels i arv, sc: til Mads Huus 1 L: 3 mrk: smør, Knud Helleland 1 pd: 3 mrk:, Jacob Svendsøn 22 mrk: sm:, Sølfæst Svendsøn 4 mrk: sm:, ½ hud, Aamund Jacobs: 8 mrk: sm:, 1 hud, Peder Erichsøn 10 mrk: sm:, Britta Erichsdattr: 5 mrk: smør, og Guro Erichsdattr: 5 mrk: smør, blev læst.

1748: 41

1748.

Skifte brevet passeret efter Sal: Ole Toresøn Bramstved, og var Stærvboen Eiende i gaarden Bramstwed ½ Løb smør, ½ hud med bøxsel, Wurd: 86 rd:r, og udl: for gield til Tore Olsøn 4 ½ mrk: sm:, ¼ hud, Od Olsøn 2 ¼ Mrk: sm:, ¼ hud, og Jorand Heinesdattr: 9 mrk: sm:, udj Arv, til Enken Britte 9 mrk: sm:, Søn/n/erne, Tore 4 ½ mrk: sm:, Od 4 ½ mrk: sm:, og Torbiørn 2 ¼ mrk: sm: blev læst.

Skifte brevet efter Sal: Christj Knudsdattr:, passeret dend 7de Octbr: 1747, og var boen Eiende i gaard: Ophem 15ten Mrk:r smør med bøxsel, Wurd: 10 rd:r, og udl: til Johanes Olsøn 3 mrk: sm:, Jørgen Frem ¾ mrk:, Jon Aga ¾ Mrk:, Maritta Staen ½ mrk:, Daniel Etrem 1 ½ mrk:, Niels Tochem 1 ½ mrk:, Iwer Degrenes ½ mrk:, Lars Svends: ½ mrk:, Guro Tostensdattr: ½ mrk:, alt for gield, til Søn/n/en Tosten Arnes: 2 ¼ mrk:, Knud ¼ mrk:, Gurj To(rs?):dattr: 1 mrk:, udj arv, blev læst. (Mrkn: det utlagte utgjer berre 13 mrk: Skulle Knud hatt 2 ¼ mrk:?)

Skifte brevet efter Sal: Ole Olsøn Jaastad, og var boen Ejende jordegoeds i gaarden Jaastad 8 Mrk: sm:, Wurd: for 8 rd:r, datr: 16 Jan: 1748, og udl: i Arv til Moderen 2 mrk: sm:, til broderen Jon 2 mrk:, Poul 2 mrk:, og Søsteren Helga 1 Mrk: sm:, An/n/a 1 Mrk: smør, blev læst.

Skifte brevet af 20 Febr: 1748, passeret efter Sal: Giermun Baarsøn avr(?) Tunet:(?) det pladtz Wigen kaldet, Wurd: 36 rd:r, hvor af er udl: i Arv til Enken Ingebør for 18 rd:r, til Søn/n/en Helie for 12 rd:r, døttr: Ingebør 2 rd:r, og Karj for 4 rd:r, blev læst.

Dito af 21 Febr: 1748, passeret efter Sal: Peder Samsonsøn Aase, og var boen eiende jordegoeds i gaarden Aasse ½ Løb smør, ½ hud med bøxsel, Wurd: for 54 rd:r, er igien udl: til Magdeli Aasse 1 pd: 3 mrk: sm:, i Arv til Enken Ellj ½ hud, Døttr: Magdeli 4 ½ mrk: smør, og Gurj 4 ½ mrk: sm:, blev læst.

Dito, af 4de Martj 1748, efter Sal: Svend Ols: Tvedt, og var boen Eiende i gaarden Twet ½ Løb sm: med bøxsel, Wurd: 96 rd:r, er udl: i Arv til Enken Jorand 18 mrk: sm:, til børnene, sc: Ole Svends: 4 mrk: sm:, Sigwald 4 mrk: sm:, Ole dend yngre 4 mrk:, og Christj 2 mrk: sm:, blev læst. (Mrkn: Manglar 4 mrk: i det utlagte)

Skiødet udgived af Hr: Winding og medinteressentere, dat: 2 Nov: 1746, paa 2 pd: 2 1/3 mrk: sm:, 2/3 hud, 1/12 L: Salt med bøxsel og Herl:, til Britta Christensdattr: i grd: Mit Sexe, blev læst.

Knud Svendsøn Hellands udgivne skiøde af 4de Martj 1748 paa 1 Løb 3 Mrk:r smør med bøxsel, til Mads Jacobsøn Huus i gaarden Huus, blev læst.

Elling Ingebrigtsøn Schæggedalens udgivne skiøde af 4 Martj h: a: paa ½ L: sm: med bøxsel i gaarden Schielvig til Knud Ingebrigtsøn, blev læst.

Wiglich Thomesøn Jaastad med fleere udgivne skiøde af 4 Martj h: a: til Sølfæst Houstved, Tomes ibdm:, Jon ibm:, og til Svend ibm: paa 4 ½ mrk: sm:, uden bøxsel, i gaard: Huustved, til hvers brug.

Ole Tormosøn Lepse med fleere udgivne skiøde dat: 4 Martj h: a: paa ½ L: sm:, ½ hud med bøxsel i gaarden Huus, til Ole Tostensøn Huus, blev læst.

Ellen Nielsøn Schieldaas med fleere udgivne skiøde af 4 Marti 1748 til Ole Olsøn Sexe paa 3 Spand smør med bøxs: og herlighed i gaarden Nedre Sexe, blev læst.

Sølfæst Houstved med fleere udgivne skiøde af 19 Junj 1748 til Jacob Svendsøn Huus paa 1 Løb 9 Mrk: sm:, 1 ½ hud med bøxsel i gaarden Huus, blev læst.

1748: 41b

1748

Johanes Olsøn med fleere udgivne Skiøde til Lars Svendsøn Mochestad paa 18 Mrk:r, ½ hud med bøxsel og Herl: i gaarden Ophem, dat: 4 Martj 1748. blev læst.

Dend 20de Dito blev Rætten atter betient, passeret som følger.

Joen Wiglichsøn Jaastad med fleere udgivne skiøde af 4 Martj h: a: paa ½ L: sm: i gaarden Indr: Jaastad med bøxsel, til Joen Olsøn Jaastad, blev læst.

Jacob Christensøn Etrem udgivne skiøde af 4de Martj h: a: paa 1 pd: 3 mrk: smør med bøxsel og Herl: i gaard: Etrem, til Christen Jacobsøn, blev læst.

Dito udgivne Odels Transport af 19de Junij 1748 till Danie[l] Christensøn Eitrem, lydende paa Odels Rætten til 1 Løb smør i gaarden Etrem.

Britta Christensdattr: udgivne Pante Obl: af 19de Junj h: a: til Ole Knudsøn Sexe paa Capit: 90 rd:r, imod det underpandt af 2 pd: 2 1/3 Mrk: sm:, 2/3 hud, 1/12 L: salt i gaarden Mit Sexe med bøxsel og Herl:, blev læst.

Lars Erichsøn Sandstøe udgivne Pante Obl: til Hr: Niels Winding, af dato 23de Julj 1744, paa Capit: 50 rd:r, imod det underpant af 1 pd: 3 mrk: sm: i gaard: Sandstøe, indført i Pante bogen paa fol: 160, blev efter paategnede qvit: af 23de April 1748, anviist i Rætten til udslættelse.

Dito udgivne Pante Obl: til Aslach Svendsøn Berven paa Capit: 80 rd:r, dat: 18de Junj 1748, imod det underpant af 1 pd: 3 mrk: sm: med bøxsel i gaard: Sanstøe, blev læst.

Iwer Olsøn Midnæs udgivne Obl: af Dato 2 Nov: 1747, til Lars Gunders: Ringøen paa Capit: 57 rd:r 1 mrk: 8 s:, imod det underpant af 1 L: 9 Mrk: sm: uden bøxsel, i gaarden Midnæs, og indført i Pante bogen fol: 260, blev efter paategnede qvit: af 26de Jan: 1748, anvist til udslætelse.

Dito udgivne Pante Obl: til Hr: Niels Winding paa Cap: 61 rd:r 1 mrk: 8 s:, dat: 26 Jan: 1748, imod det underpandt af 1 L: 9 Mrk: sm: uden bøxsel, i gaard: Midnes, blev læst.

Hr: Prousten Frimans udgivne bøxsel brev med Revers, dat: 12 Febr: 1748, til Omund Hardorsøn!! (Haldorsøn) paa 18 mrk:r smør og ½ g:skd: i gaarden Biotved, blev læst.

Fogden lod inden Rætten til sine Regnskabers bilag, oplæsse følgende 1°: Specification over de faldende første bøxler paa Halsnøe Closter goedset. 2°: første og 2den Termins skatte Restance, hvis endelige Sum/m/a var 391 rd: 3 mrk: 15 s:, og som ei nogen indfant sig der noged imod sam/m/e havde at erindre, var Fogden Rættens attestation begierende, som blev billigens efterkom/m/ed.

Asbiørn Hansøn Sandve viiste fællen af en voxsen biørn som hand nestl: høst paa gaarden Hildahls grund havde skutt. Fogden betalte ham 2 Rd:r.

Efter 3de gange udraabelse var ei nogen der vilde gaa i Rætte, altsaa blev Tinget ophæved.

Ditto Dato blev paa gaarden øfre Wiig i Qvam, som er Jondahls Skibr: almindel: tingstæd, med det Ordinaire Laug Rætt, holden et udsættelses ting, for at afsige Dom over MandDraberen Svend Hansøn Ougestad og Hans Følge af Landstrygere.

da paa Actors vegne møtte Hr: Leit:t Tousan, og for Deffensor

1748: 42

1748

Møtte Peder Samsonsøn Wiig, og blev da udj Sagen af Sorenskriveren og Laug Rætten som medDoms Mænd, saaleedes for Ræt Kiendt, Dømt og

Afsagt.

Naar Acten over de 2de Vidner Christj Ellefsdattr: og Abbelone Larsdattr: overvejes og mand deraf betragter deres opførsel!!, liv og levnets fremdragelse, kand der lidet være at Reflectere paa disse Vidners udsigende, endskiøndt Lovens 1 bogs 13 Cap: 17 art: tillader, det i Drabs Sager skulle de vidne som afveed, saa forreskriver dog Lovens allegerede hvad det skal være for vidner, der udj saadan/n/e Sager maae ansees som vidner: Mens af Sagens omstændigheder erfahres at det begangne Drab ej med andre vidner kand oplysses end som med de sam/m/e, som vare udj dette Landstryger Sælskab, det Stærkeste Hoved beviis, at Svend Hansøn er dend som har Dræbt dend anden Landstryger Jon Gundersøn, bliver efter at Abbelone Larsdatts: havde obenbaret Drabet, og Swend Hansøn vorder eftersatt, greben og Arresteret, som een MandDraber, da haver hand ej ved Arresten urgeret paa sin uskyldighed, og protestered mod Arresten, mens aqvieseret der med og søgt leilighed hvorleedes hand kunde kom/m/e løs af de jern hand satt fengslet udj, og saa undviget og bort Rømt, hvor ved Hand, Svend Hansøn, har paataget sig Sagen som Giernings Mand. Deffensor har end icke selv vildet anseed ham anderleedes, mens har vildet hentyde Sagen som een Nødværge, til Lovens 6 b: 12 C: 1 Art:, mens det erfares af Acten at det ej har været Nødværge: thi Svend Hansøn var med sit Landstryger Følge paa een baad for sig selv, og dend dræbte Jon Gundersøn var med sit Landstryger Følge paa een anden baad, og som de Roede paa Fiorden ved Strøm/m/e Steenen, kom/m/er de der i Mund klam/m/er, da dend Dræbte Jon Gundersøn fordre[de] Svend Hansøn i land, da de bægge gaar i land, og Svend Hansøn tager een øxse i

haanden: dette kand ej kaldes Nødværge. Fremdeelis forklarer vidnerne at Jon Gundersøn tog een liden Spritz Segl Master og der med slog Svend Hansøn 2de slag, da Svend Hansøns hoere /: icke hands Kone, som de vil kalde det :/ Christj Ellefsdattr:, tillige med Svend Hansøns Søster, tog og holdt Jon Gundersøn, imidlertiid gick Svend Hansøn til, og med een kniv stack Jon Gundersøn bag i halsen need i Ryggen, hvoraf hand dødde: dette var atter ingen Nødværge. Saa har og Svend Hansøn strax Røvet dend Dræbte {dend dræbte} Jon Gundersøn, først plyndret hans lom/m/er og borttaged hands penger, og siden plyndred hand baad, og bort toged hans klæder. Efter saadan Sagens beskaffenhed Kiendes for Rætt, Følgelig Lovens 6 B: 6 C: 1 Art:, og Forord: \af/ 17 Martj 1741, det Svend Hansøn bør miste sin Fred, og om hand opspørgis og betrædes, da bør hand miste sit liv, hands Hoved afhuggis med \en/ øxse, og Hovedet med Kroppen at begravis ved Galgen eller udj Rætterstædet, og om det kand opdagis at hand haver nogen Midler, da bør hands Hoved Lod at være Kongen

1748: 42b

1748

Hiemfalden.

betræffende qvinde Menisket Christj Ellefsdatr:, da kand hun ej ansees som dend der skulde have været med i haandgierningen udj dette Drab, thi hun haver hvercken slaged, Saaret eller skadet dend Dræbte Jon Gundersøn, mens vel holt ham, at hand ej viidere end skeed var skulle Slaae Svend Hans:, uviidende der om, at bem:te Svend Hansøn med een kniv saaleedes vil Saare Jon Gundersøn at hand der af Døde, mens som hun haver været een Landstygere og udj løsagtighed avlet barn med MandDraberen Svend Hansøn, og endel: med ham undviget strax da Drabet var skeed: Saa Kiendis for Ræt det hun bør at arbeide udj Spinde eller Tugt huuset udj 6 Aar.

Anlangende Abbelone Larsdattr:, da som hun ligeleedes har gived sig udj Landstryger Følge, hvor ickun øves Hoererie, Tyverie, bedrag og Mord, da paa det hun som et ungt Meniske kand kom/m/e til boed og bedring, og blive bragt fra dette uChristel: og usøm/m/el: Sælskab og levnet, bør hun at arbeide udj Spinde eller Tugt huuset udj tvende Aar.

Peder Samsonsøn Wiig, som møtte paa Defensors vegne, tilligemed de 2de mødende qvinde Menisker, blev af Rætten tilspurt, Føl: Forord:, om de med Dom/m/en vilde aqviesere, eller og dend med viidere Appel begegne, hvortil de Samtl: svarede det de med Dom/m/en var fornøyed, {og tackede for Naadig Dom}.

Hr: Liutn: Tousøn paa Fogdens vegne begierede Dom/m/en beskreven det snariste skee kunde.

Den 21de Junj blev Rætten betiendt paa Gaarden Aandeland, beliggende udj Gravens skibbr: og Ulviig Kircke sogn, med efterskrevene Eedsorene Laug Rættes mænd, som af Fogden Sig:r Andreas Hejberg er opnævnt, sc: Lars Rønnestrand, Lars Welken, Abselon Espeland, Anders Larsøn Lion/n/e, Endre øfre Folkedahlen, David ibdm:, Lars Hougse og Hellie Haaversøn Holven, alt til Een Odels trættes afhandling imel: Lensmandens søn Conradt Andersøn Lissebreche og Poul Siursøn Spaanem, nærværende dend Constituerede Lensmand Ole Siursøn Wambem.

Hvorda for Rætten fremstoed Conradt Andersøn Lissebreche og gav tilkiende det hand nestl: aar for Juul med Mundtl: varsel haver ladet stevne Poul Siursøn Spaanem her for Rætten at møde til Jorde Tirsdagen indeværende aar, og siden, efter Sorenskriverens beram/m/else, til den/n/e Tægtedag, for her at anhøre Citantens Odels Rætt her til gaarden Aandeland, samt Dom at lide til at imod tage Løsnings penge for sam/m/e Gaard, hvilcket ham tilforn udi Mindelighed er vorden tilbuden, samt at erstatte de huusser med jern ovn og vinduer hand haver solt og bort fløtt her fra gaarden, item at være nærværende ved skoue besigtelsen, og

efter Taxationen at erstatte dend ulovl: skouvhugster hand udj gaardens skouv haver øved siden pengene ham til Løsningen blev anbuden, alt ved Dom at blive tilfunden at erstatte hvis hand i saa maader Gaarden haver forringet, at lade decourtere udj Løsnings Sum/m/en, samt svare Processens

1748: 43

1748.

omkostning skadesløs: og endelig, at anhøre efterskrevene vidner, som under faldsmaal er indvarslet, sc: Ole Siursøn Wambem, Aslach Larsøn Lillebergo, Endre Andersøn Scheje, Poul Ellingsøn Mitbergo, Siur Olsøn Spaanem. Torbiørn Poulsøn Lindebreche, Siur Gundersøn Jeltnes, Lars Wichlichsøn yttre Tveto, Poul Michelsøn Lindebreche, Anders Torchielsøn Hielmewold og Iver Thomasøn Wangen. hernæst hand vilde fornem/m/e om indstevnte Poul Siursøn Spaanem møder.

dend indstevnte Poul Siursøn Spaanem møtte, tilstoed stevningens lovl: forkyndelse.

Citanten fremviiste penge og sat dem i Rætten, om indstevnte Poul Siursøn Spaanem sam/m/e imindelighed vilde imodtage.

indstevnte Poul Spaanem svarede, det hand ej imodtog Løsnings penge, mens agter sagen ved Process at udføre, og der for paastoed det Citanten for sagens omkostning bør stille ham Caution, efterdj hand ej faar sin fornøyelse.

Citanten tog de fremsatte penge i sin Egen forvaring. Citanten lagde i Rætte sin Farfaders Kiøbe brev af 9de Nobr: 1689. samt hands Fader Anders Hansøn Aandeland med broder Ole Hansøn oprættede Odels Mageskifte brev af 6de Octbr: 1724, der med sin Odels Rætt at beviisse. bem:te breve er af følgende indhold.

Poul Siursøn Spaanem lod tilførre, det hand tilstoed at den/n/e gaard Aandeland er Citantens Odel, hvor for det ej bliver tvistigheden, mens sagen bliver om hvad Sum/m/a penge dend bør løsses for, hvorforre hand inu paastoed det Citanten for den/n/e process bør stille Caution, hvor om hand var begierende Rættens Kiendelse.

Citanten Replicerede, det hand som en fattig Karl ingen Caution kand stille, allerhelst udj en Rætfærdig sag, er villig at betalle {Citant} Poul Spaanem de af ham for gaarden, efter i hænde havende breve, indlagde 350 Rd:r, imod at der udj decorteres hvis hand haver forringet gaardens skouv og huusser.

Eragtning,

Det kand ej af Loven udfindes det nogen Odels Mand bør stille Caution fordj hand lovl: paataller og indtaller sin Odels jord, naar saa skulde være, kom dend fattige merckelig til kort, og var ingen Rætt for ham imod dend Riige at bekom/m/e: mens Loven giver dend fattige saavelsom dend Riige en uindskrængcket frihed sin sag efter Loven at paatalle og udførre: altsaa bør Citanten ingen Caution stille.

Citanten paastoed de indstevnte vidner Eedelig afhørt;

Poul Siursøn Spaanem lod tilførre, at det var ufornøden om det giorde tilbud om forliig, at førre vidner, thi hand tilstoed det Citanten imindelighed har tilbudet ham Løsnings penge 350 Rd:r, og vilde tage gaarden i stand dend nu befindes, imod at hand for de bortsolte og bortfløttede huusser samt skouv hugsteren vilde lade sig decourtere 40 Rd:r, hvilcket Comparenten siunes at være formeged.

Citanten paastoed de vidner Eedelig afhørt som har besigtiged dend skeede ulovl: skouvhugster. Eedens forklaring blev vidnerne

1748: 43b

1748.

forrelæst, og formaned at vogte dem for meedEed.

første vidne, Siur Gundersøn, boende paa Gaarden Jeltnes, fremstoed for Rætten, med opragte fingere aflagde Eden og vidnede, det hand nestl: høst for Juulen, følgelig Lensmandens forlangende, var i Spaanems Marcken, hvor der laae omveltet en stoer deel tøm/m/er, som Lensmanden sagde at være kom/m/en af Aandeland skougen, sam/m/e tøm/m/er hand Taxerede for 7 mrk: tylten naar det var kom/m/ed paa saugen, mens hvor mange tylter der var, ved hand ei. Citanten tilspurte vidnet om hand [ved]? det tøm/m/er var lovl: hugget eller ej. Resp: havde ei nogen forstand der paa, mens 13 stubber {solte hand} saae hand. Parterne havde ei noged at tilspørge vidnet.

2det vidne, Lars Wichlichsøn, boende paa Gaarden yttre Tveto, efter aflagde Eed vidnede, det hand nestl: høst, paa Lensmandens forlangende, var i Aandeland skouen, og saa først 8te tylter frisk stub og 4 stuber, der af var 19 tylter sauge tøm/m/er, 14ten dagge der efter var hand atter paa besigtigelse, og da saa hand at var hugget 13 stubber, hvor af var 4 tylter og 6 stocke sage tøm/m/er. strax efter var hand der 3de gang, og da fantes hugget 12 stubber, der af var 3 tylter 1 stock sagge tøm/m/er, tilsam/m/en 26 tylter og 7 stocker, hvilket hand med de andre besigtigelse vidner vilde Taxere 7 mrk: tylten naar det var ført paa saugen, og 4 mrk: 8 s: tylten paa stubben, det befantes og det sam/m/e træer var hugget til upligt. kand giøre anvisning paa disse omvundene stubber. Citanten tilspurte vidnet, om der icke kunde findes de træer iblandt de needhuggede, der kunde være tienlig til et spiir, og i saa maader 1 Rd: værd. Resp: havde de staaet nogle aar og naaed derres vexst, kunde der vel bleved de der var 1 Rd: vær[d], thi de stoed i goed jord. Parterne havde ej videre at tilspørge vidnet.

3de vidne, Endre Andersøn, boende paa gaarden Scheje, aflagde Eden efter Loven, og vidnede, det hand nestl: høst var i Aandelands skouen, efter Lensmandens forlangende, med Lars Tveto og Poul Lindebreche, og da saa vidnet 13 friske stubber, der af var 4 tylter og 6 stocke sage tøm/m/er, 3de dagen der efter var hand atter paa besigtigelse i bem:te skouv, og da fantes 12 friske stubber, hvor af var hugget 3 tylter 1 stock sagge tøm/m/er, det hand vilde Taxere for 7 mrk: tylten paa saugen, og 5 mrk: tylten paa stubben, og var en deel af disse træer til upligt huggen {til}, thi de kunde bleved langt bedre om de havde staaed i nogle aar. kand giøre anvisning paa de besigtigede stubbe.

4de vidne, Poul Mickelsøn, boende paa Lindebreche, efter aflagde Eed vidnede Conform med 3de vidne i alle maader.

5te vidne, Anders Torchielsøn, boende paa Hielmevold, efter aflagde Eed vidnede, det hand nestl: høst paa Lensmandens forlangende var i Aandelands skouen, den første gang besigtigelse skeede, og da saa hand 4 ½ tylt stub, der af var 19 tylter sauge tøm/m/er, det hand ej Taxerede, kand ej giøre

1748: 44

1748.

anvisning fordj hand er frem/m/ed for dend skouv.

6te vidne, Iwer Thomasøn, boende paa Wangen, efter aflagde Eed vidnede, det hand dend første gang besigtigelse skeede paa skouv hugsteren \i/ {paa} Aandelands skouen, var hand med, og da saa hand 4 ½ tylt stub, hvor af var omtrent 19 tylter tøm/m/er, Taxerede det ej, kand ej heller giøre anvisning paa stubbene fordj dend skouv er ham ganske frem/m/ed.

Poul Spaanem lod tilførre, at de huusser som ere bortfløt her fra gaarden, er Et glas huus af dobbelt høyde med \12/ vinduer, Kiøcken, skaarsteen, en gl: jern bilægger ovn, er nu staaende paa Ulviigs Præstegaard, thi hand solte huusset til sal: Hr: Frorop. 2°: Et gaml: Jldhuus, som hand har fløttet hen paa sin Egen gaard Spaanem. 3°: Et gaml: Nøst, som hand solte Peder Jensøn Amble for 2 Rd:, og Citantens Fader igien kiøbt det af Peder Jensøn for sam/m/e 2 Rd:, og staar det nu paa Wambems grund.

Citanten paastoed disse huusser besigtiged og Taxerede.

da Rættens Persohner forføyede dem hen til disse om/m/elde 3de huusser, og vare vj først paa Præstegaarden for at besigtige det om/m/elde glas huus, mens som det er mallet, nye vinduer indsat og tægt med Pander, saa og at den underste stue og Kiøcken er med nye omfar forsiunede og forhøyed, saa kunde vj ej Taxere det, mens eftermaalede stuen, som er 7 ½ al: lang, 7 ¾ al: breed, Kiøckenet 7 ¾ al: breed, og lang 4 ¾ al:, alt siælandsk allen, sahlen oven over ligge saa stoer som understuen, og over Kiøckenet 2de smaae Kam/m/ere, oven over disse øverste værelser var atter en lem. i den underste stue har forhen, som var til siune, været 6 vinduer, og ligge saa mange paa sahlen, mens ingen i Kam/m/erne, i Kiøckenet 2de vinduer, mens Citanten forklarede det vinduerne i Kiøckenet var udslagen da Poul Spaanem Kiøbte gaarden. Poul Spaanem vilde ei møde ved den/n/e besigtigelse, mens absenterede sig. derefter forføyede vi os til Spaanem for at besigtige det om/m/elde Ildhuus, da Poul Siursøn møtte og lod tilførre, at det glashuus som hand har solt til Præsten, bekom hand 20 Rd:r, q <q for jern ovnen solt til Anders Wambem, 4 rd:> {for}, dette om/m/elde Ildhuus blev af Laug Rætten Wurderet for 3 Rd:r. Poul Siursøn lod tilførre, det hand erbød sig at førre huusset tilbage og opsætte det igien paa Aandeland. Citanten Replicerede, det hand med dette tilbud, naar det blev efterkom/m/ed, var fornøyed, liggesom hand og frafald besigtigelse forRætning over Nøsted, imod at Poul Spaanem betalte, eller, udj Løsnings Sum/m/en lod decortere de 2 Rd: hand sam/m/e Nøst havde solt for. Poul Spaanem svarede, det hand var villig at lade de 2 Rd: decortere i Løsnings Sum/m/en.

Citanten paastoed at Rættens Middel vilde besigtige dend skouv hugster som af Poul Spaanem skeed er. Poul Siursøn Spaanem lod tilførre, at det var ufornøden at besigtige skouen, saasom de ej kunde see videre end som stubberne, der af hand tilstoed at have bekom/m/ed 23 tylter sage tøm/m/er. Citanten Replicerede, det hand var fornøyed med den/n/e af Poul Spaanem giorde declaration, og altsaa sluttede sagen, paastoed at disse 23 tylter vorder ham ved Dom gottgiort, i det øvrige paastoed Dom efter

1748: 44b

1748

hands stevnemaal og sagens beskaffenhed, og at gaarden, efterdj hand er boeslidden, maae vorde ham rødig giort til neste fahre dag, siden den ved det skeede Kiøb blev Poul Spaanem Rødig og Leedig overleveret, ellers erindrede om Processens omkostning.

Poul Spaanem fremlagde sin skriftl: deduction af 10 Febr: nestl:, der lyder som følger. Nock Producerede hand et skiøde af 31 Maj 1734 paa Gaarden Nordbyste, der lyder som følger.

Citanten Replicerede, det hand ej noged havde med gaarden Nordbuste at bestille, mens Poul Spaanem maatte beviisse paa hvad maade hand er bleven Eiere for Aandeland.

Poul Spaanem Replicerede, det hand har bekom/m/ed Aandeland ved Odels Mageskifte brev, det hand udj Bergen har efterlat sig eller forglemt at tage med sig, begierede sagen til en beqvæm tiid udsatt, da hand bem:te Mageskifte brev vilde producere.

Citanten Protesterede imod opsættelse, paastoed at saadant hands forregivende ickun var udflugter for at bringe sagen i langdrag.

Endvidere fremlagde Poul Spaanem et skriftl: indlæg af 6de Junj 1748, og ellers Refererede sig til sit forrige. bem:te indlæg er af følgende indhold.

Citanten tog sig Reserveret dette skrift at besvare, i fald Poul Spaanems paastand om udsættelse fant Rættens bifald, hvis icke holdt hand ufornøden sam/m/e at besvare.

Afskeediget.

Dend af Poul Siursøn Spaanem forlangte udsættelse billiges, og som Sorenskriveren har fastsatte Forretninger indtil d: 9de Aug:, da det siden er for Laug Rætten og Parterne deres beste Koren høst, saa udsættes sagen indtil d: 17de Septbr:, da parterne og det her siddende Laug Rætt her paa Aastædet atter haver at møde.

Dend 22de Junj blev Rætten betiendt paa Gaarden Indr: Bue, beliggende i Gravens Præstegield, Eifiord Kircke sogn, med efterskrevene Eedsorene Laug Rættes mænd, som af Fogden Andreas Hejberg er opnævnte, sc: Hans Herrej, Lars Tosteensøn Sæd, Lars Nedr: Rønnestrand, Lars Welken, Abselon Espeland, Hans Saaqvitne, Aslach Lilleberge og Ole Siursøn Wambem, nærværende Lensmanden Anders Hansøn Lissebreche, til Een Odels trættes afhandling imel: Michel Helliesøn Bue Contra Aamun Bue.

hvorda for Rætten fremstoed Michel Helliesøn Bue og gav tilkiende det hand med Muntl: varsel \nestl:/ aar for Juul haver ladet stevne og indkalde Aamun Larsøn Bue, her til Aastædet Jorde Tirsdagen indeværende aar, og siden til den/n/e tægte dag at møde for Rætten, hands Odels vidner, som under faldsmaal er indvarslet, at anhøre om hands Odel og Løsnings Rætt til 3 Spand jord eller smør her udj gaarden, beliggende i Ole Johansøn Bue[s] brug, item vidner,

1748: 45

1748

som under faldsmaal er indvarslet, at anhøre, om hvorleedes Citanten imindel: har tilbudet Aamun Bu Løsningspenge, dem hand ej har vildet imodtage, og der ved aarsaged den/n/e process og Rættergang. item Dom at imodtage, hvorved hand haaber Aamun Bue, som en aldeeles frem/m/ed til disse 3 Spd: smør, skal vorde dømbt at tage imod Løsnings penge og betalle processens omkostrning. Citanten fremviiste og sat i Rætten Løsnings penge om indstevnte Aamun Bue inu sam/m/e imindel: vilde imodtage, og jorden ved lovl: skiøde at hiemle, samt svare Processens omkostning.

Dend indstevnte Aamun Bue møtte, tilstoed lovl: varsel, i det øfrige svarede det hand aldrig havde nægted at imodtage Løsnings penge paa anden maade, end som naar Dom/m/eren tilsagde ham, vilde hand imodtage Dem, dog siden hand er en frem/m/ed til Jorden, saa vil hand nu strax imodtage Løsnings penge, som efter hands skiøde af 14de Martj 1742, det hand i Rætten fremlagde, er 115 Rd:r. sam/m/e skiøde er af følgende indhold.

Citanten i Rættens nærværelse strax tiltalte Aamun Bue 115 Rd:r, paastoed lovl: skiøde og den/n/e processes omkostning. Pengene blev og strax af Aamun Bue imodtagen. betræffende skiødet, da var Aamun villig strax at give skiøde, mens som ej stemplet papiir var for haanden, saa blev parterne saaleedes foreenede, det Aamun Bue betaller til Rættens Middel, i processens omkostrning 6 Rd:r 3 mrk:, hvorimod Citanten selv bekoster skiødet og tager de øfrige omkostninger hos sig selv.

hvornæst den/n/e Rættergang blev ophæved.

Dend 12de 7br: blev Rætten betiendt paa Gaarden Aasem, beliggende i Gravens Præstegield, Ulviig kk: sogn, med efterskrevene Eedsorene Laug Rættes mænd, som af Fogden Sig:r Andreas Hejberg er opnævnte, sc: Dawid Twete, Niels indr: Twete, Grim Haaim, Poul Ellings: Mitberge, Hans Naesøn Børsem og Hellie Odsøn Haaim, nærværende Lensmanden Anders Hansøn Lissebreche, og efter tilkaldelse af opsidderne her paa Gaarden, som fremstoed for Rætten, neml: Østen Thoresøn, der beboer dend halve gaard, som skylder 3 Spd: smør, {og hands søn Chris} som er Ulwiigs Præstebord Allernaadigst beneficeret, og hands søn Christopher Østensøn, der beboer dend anden halve part, som liggeleedes skylder 3 Spd: smør, er boende!! (bonde) goeds og hands Odels goeds, da de begge var begierende gaarden inden og uden gierdes, ager, Eng, skouv og Marck, samt huusser og huusse tompter dem imel: maatte skiftes, deeles, steenes og udmærckes, paa det Een hver kunde vide sit brug og Eiendom, for sam/m/e at hævde som de best vilde og kunde.

Ved den/n/e Forrætning møtte Sogne Præsten, Welærværdige Hr: Poul Schnabel, som allernaadigst er Beneficeret dend halve gaard, og tilspurte Christopher Østensøn om hand noged havde at erindre imod det her sidende Laug Rætt, hand da imod de eller dem vilde Excipere.

Christopher Østensøn svarede, det hand var vel fornøyet med de gode Mænd, og ansaae dem som upartiske.

1748: 45b

1748.

Forrestillede ellers, det hand som yngst og altsaa best beqvæmst til at gaae i Marcken, tilbøed sig at skifte den/n/e gaard udj 2de ligge goede deele, Ageren Sween undtagen, hvorefter Rættens Middel kunde nedsætte mod og Marcke skield, da hands Fader skulde have Kiøsset og Kiøsse hvilcken part der skulde blive Præstebøllets goeds, til sam/m/e skulde følge ageren Sween for det hands Fader haver Røddet, og om dend part tilfalder ham, hvorudj ageren Sween er beliggende, da sam/m/e ager at udstene, paa det den kand følge og tilhørre Præsteparten.

Faderen Østen Thoresøn svarede, det hand med dette Tilbud var fornøyet.

Sogne Præsten, Welærværdige Hr: Schnabel erklærede, det hand ej noged her imod havde at erindre.

hernæst forføyede vi os i følge af begge parterne, først til hiem/m/e Marken, som er agger og bøe, der bliver mercket imel: indre og yttere Parten Qværne bæcken fra bøegaren og need efter til en stoer steen inden for bæcken under Floer ageren, der udj hugget Een gloppe som viisser ind efter til en needsatt Marckesteen mit under lille Floer aggeren, der fra ind efter udj et skarv under løen tæt ved aggeren, hvor der blev hugget en vinckel gloppe som viisser need over aggeren til en marckesteen needsatt i agger Reenen, der fra need under aggerren/n/en i et skarv hugget en vinckel gloppe, sam/m/e viisser ud efter i et skarv tæt med bæcken, hvorudj er hugget en gloppe som viisser i bæcken, da bæcken bytter need efter liggesom oven til, alt det som er inden for bæcken og disse om/m/elte mercker tilhørrer indre parten, og det som er uden for bæcken og de om/m/elte mercker er yttere parten tilhørende.

derefter blev udmarcken med sin skouv deel[t] i 6 Parter, \neml:/

Stoerhougen, er fra bøegaren og op efter bæcken {og til} op til en marcksteen needsatt uden for bæcken oven for broen, eller Gloppe broen, sam/m/e viisser ud efter til en hugget gloppe udj et skarv houg, der fra ud efter i en stoer helle oven for Dahlveien, der udj hugget en gloppe, der fra ud efter til en needsatt marckesteen uden for myhren tæt ved skarret needsatt, som visser ud til ende byttet med Naboerne: det som ligger oven for disse mercker tilhørrer indre parten, og det som ligger under tilhørrer yttre Parten, hvorudj er indbegreben den Teig eller støcke marck som den/n/e jord for nogle aar forgang!! vant fra gaarden Wangen.

Oven for den/n/e Teig, som tilhørrer indre Parten, og det oven for Storre Myhren needsatt Een Marckeskields steen som viisser ud efter i Storremyhr steenen, derudj hugget T, som viisser ud til en needsatt marckeskields

1748: 46

1748

steen i enden paa myhren, sam/m/e viisser ligge ud til Halanger byttet, alt det som er needen for disse Merker tilhørrer indre Parten.

Fra T gloppen i Storre myhr steenen, og op efter til en needsatt Marckeskields steen oven for Varsle veien paa en lidden flott, der fra op til en Marckesteen oven paa Ileskaars ham/m/eren, der fra op i en hugget gloppe i et skarv uden for Langeskaarsham/m/eren, og der fra op i en gloppe udj et skarv i Langeskaar, der fra beent op i fiældet, det som er inden for disse Mercker tilhørrer indre parten, og det som er uden for tilhørrer yttere Parten.

Een Teig med skouv og beitte, er beliggende inden for gaarden Nessems Eiendom, er deel[t] i 2de Parter saaleedes, i Et skarv oven for Tøm/m/er gillet needen for veien er hugget en gloppe som viisser need efter imod Wangnes berg-fald til Halangers Eiendom og op efter til en needsatt Marckeskields steen paa Biønstige myhren, der op i en hugget gloppe i Blægham/m/er i Little Lien, sam/m/e viisser i fiældet, uden for disse mercker Eier indre parten, og inden for Eier yttere parten.

Nock Ett slottetræe, beliggende paa Støllen udj gaarden Næssems Eiendom, mens er Aasem tilhørrende, forsaavit det med gierde er indhægnet, hvilcket saaleedes at være med sandhed blev af Samson Næssem, som var nærværende, tilstaaed. sam/m/e slottetræe er saaleedes deelt, hugget en gloppe i et skarv uden for sæhlet, der fra op til en needsatt Marckeskields steen som viisser op til berget i gierdet, hvilcken part Østen tagger til Præsteparten udj gaarden, saa skal hand tilhørre indre parten af dette Træe.

Storre Lien, som tagger sin begyndelse ved Biørnestie gillen \og ind efter/, dend deeles saaleedes, dog at dend ej nu steenes, neml: Storrefuhre løbbet skal deele need efter og beent op i Flotte backen, og siden beent op efter, alt hvis ieg fra disse 2de mercker kand faae i øyensiunet, uden for disse Mercker Eier yttere parten, og inden for Eier indre parten.

Derefter var søn/n/en Christopher Aassem begierende, det hand\s/ {vilde} Fader Østen Aasem udj hands Jorddrotts nærværelse vilde Kiøsse hvilcken part der skulde tilhørre Præsteparten eller det beneficerede. og blev da af Østen Thoresøn Kiøsset yttere parten at tilhørre Præste bordet. i anleedning af sam/m/e, blev aggeren Sween, som er beliggende i indere Parten, strax med 6 Marckeskields steene indhæ[g]nede for at følge og tilhørre yttere parten til et vederlag for dend rydning Østen Aasem her paa gaarden giort haver, som ovenmelt er.

betræffende gaardens huusser, hvor af størstedeelen nu staar paa Præste boelets grund, der af Kiøssede Christopher Røgstuen og Løv skycken, som hand fløtter hen

1748: 46b

1748.

paa sin Egen tompt tilkom/m/ende Aar. her imod Østen tilfalder Loftet med underbuen og Floren som staar paa indre parten, dend hand liggeleedes fløtter tilkommende Aar. Videre Kiøssede Christopher Fiosset som staar i brøstet paa Loftet {og}, det hand fløtter, samt Smeedie huusset, der imod nyder Østen Stallen og Floren som staar paa hands Egen grund. End videre beholder Christopher Qværne huus[et] med qværne støe i Qværnehuus (Jæ?)llet. der imod skal Østen have Madstuen. det inderste braaddet af Løen, som er tøm/m/er samlet tilfalder Christopher, der imod nyder Østen det yderste braadet, som hand flytter, samt Vedskycken og Stauburet, item Nøstet. betræffende sæhlet paa needere støllen, da betaller Østen til Christopher 4 mrk: penge til vederlag imod sæhlhuusset; paa øvre støllen haver en hver sit sæhlhuus.

betræffende den/n/e forretnings omkostning, betaller en hver af dem halvdeelen i proportion af derres brug her i gaarden.

Dend 17de 7br: blev Rætten atter betiendt paa Gaarden Aandeland i Ulwiigs Kircke sogn, med det Laug Rætt som paa fol: 42 findes anført, nærværende dend Constituered Lensmand Ole Siursøn Wambem.

dend indstevnte Poul Spaanem møtte og lod tilførre, at det er uimodsiggelig viist, det hand har tilMageskiftet sig den/n/e gaard imod Gaarden Nordbuste, mens Mageskifte breved er ham forkom/m/ed, saa hand ingenlunde veed hvor det er eller kand finde det.

Citanten Conradt Andersøns Fader, Lensmanden Anders Hansøn, som ved Rætten var nærværende, lod tilførre det hand aldrig har Mageskiftet fra sig gaarden Aandeland, mens solt

dend for 350 Rd: til Poul Spaanem, mens Poul Spaanem, i stæden for at lade sig giøre skiøde paa Aandeland, lod sig giøre Et Mageskifte brev paa Aandeland og Nordbuste, samt et skiøde paa Nordbuste, liggesom dend skulde være ham solt for bem:te 350 Rd:r, og som Poul Spaanem ej vil fremlægge det paaberaabte proforma Mageskifte brev, saa vilde Comparenten fremlægge dend ham af Poul Spaanem givende liggelydende {dend} gienpart, dend hand fremlægde!!, datteret 20 Maj 1734, sam/m/e er saalydende.

Comparenten Anders Hansøn forklarede ellers, det Poul Spaanem gav ham for hand skulde underskrive dette urigtige Mageskifte brev, i stæden for Et skiøde, samt at underskrive skiødet paa Nordbuste, Een Øg.

Citanten Conradt Andersøn fremlagde sin skriftl: paastand af 13de hujus, med det der udj paaberaabte brev, der alt lyder som følger. Citanten sluttede sagen paa sin side, og paastoed Dom.

Poul Siursøn Spaanem havde ej videre at lade tilførre, mens [var] fornøyet med, at derudj sagen blev afsagt Dom.

Afskeediget.

sagen optages til Doms indtil i Morgen

1748: 47

1748

Formiddag Klocken 10, da parterne haver at møde, Dom at anhørre.

Dend paafølgende 18de Sept: blev Rætten atter betient for at afsige Dom i Sagen:

og bliver da først at beregne Den/n/e Sags omkostninger, saasom: Sorenskriverens Fløtning til og fra Aastædet, dend første Session, haver Citanten forskaffet, Provition 4 mrk:, Een dags Forrættning 2 rd:r, Laug Rætten, i henseende til deris lange og besværlige Reise, á Mand 24 s:, er 2 rd:r, dend Constituerede Lensmand for Laug Rættens tilkaldelse, samt opvartning ved Rætten med at gaae Rættens Middel til Haande, kand ej Ringere have end som 4 mrk:, tilsam/m/en som af Citanten er betalt, 5 rd:r 2 mrk:, foruden Dom og Forseiglings Penge, samt Laug Rættens underholdning her paa Aastædet, dend Citanten end og Dend sidste Samling haver givet Rættens Middel, siden Poul Spaanem, som dend der havde begiert opsættelse, der til var pligtig, mens ej vilde, I det øvrige bliver at bereigne Rættens Løn for den/n/e Sidste Samling, saasom Sorenskriverens Fløtning til og fra Aastædet 1 rd:r, Provition 4 mrk:, tvende Dagis Forrættning 3 rd:r, Laug Rætten 4 rd:r, dend Constituerede Lensmand 4 mrk:, tilsam/m/en for den/n/e sidste Samling 9 rd:r 2 mrk:,

og Møtte begge Parterne Dom at anhøre:

Da blev udj Sagen af Sorenskriveren og hands MedDoms mænd saaleedes Dømt og Afsagt.

Domb.

At Citanten Conrat Andersøn er Rætte og Sande Odels og Løsnings mand til den/n/e gaard Aandeland, er ej alleene af ham bleven beviist med de i Rætten fremlagde breve, mens end og af dend indstevnte Poul Siursøn Spaanem Selv tilstaaed, som Acten udviiser, saa det er Een Reen afgiort Sag: Mens, Tvistigheden bliver alleene om, hvad gaarden bør løses for. Saasom Poul Spaanem paastaaer at nyde ej alleene dend for gaarden Aandeland udlagde Kiøbe Sum/m/a 350 rd:r, mens end og alt hvis hand haver givet Citantens Fader, Lensmand Anders Hansøn, for at underskrive Eet Mageskifte brev i Stæden for Skiøde paa Aandeland, Neml: efter Poul Spaanems Skriftl: deduction af 6 Junij næstleeden, Reede penge 4 rd:r, Een Hoppe 14 rd:r, paa een Obl: stoer 100 Rd:r, eftergived 20 rd:r, 2de Aars Rente af sam/m/e Capital, 10 rd:r, Mageskifte brevene og Skiødets bekostning paa Nordbyste, 9 rd:r 4 mrk: 8 s:, tilsam/m/en 57 rd:r 4 mrk: 8 s: Den/n/e Sags beskaffenhed er saaleedes: I Aaret 1734 selger Citantens Fader, Lensmanden Anders Hansøn gaarden Aandeland til Poul Siursøn Spaanem for 350 rd:r, som deris bægge underskrevne Messive af 24de Febr: 1734 udviiser, hvor efter

skiøde til det forestaaende Ting skulde forfates: Mens Poul Spaanem, i stæden for at lade giøre skiøde, lader giøre Mageskifte brev af 20de Maj 1734, Ræt ligesom hand ej havde Kiøbt Aandeland, mens tilMageskiftet sig dend imod gaarden Nordbyste, paa det dend Odelsbaarne ej skulde kunde indtale Aandeland, mens vel Nordbyste, og saa lader giøre et Skiøde paa Nordbyste Ræt ligesom Citantens Fader strax skulde have soldt ham Nordbyste, og det for dend sam/m/e Sum som Aandeland var soldt for, Neml: 350 rd:r, og for at formaae Citantens Fader til at underskrive disse breve, skal Poul Spaanem, efter foregivende, have gived ham det her foran {førte} Specificerede. Citantens Fader Anders Hansøn, som een Mand der med gield var betynget, loed sig overtale til at underskrive disse breve, og der for, efter Egen tilstaaelse, bekom een Hoppe. her af har Poul Spaanem først villet Argumentere, det Citanten burde løsse Nordbyste og ej Aandeland: Mens, som den/n/e omgangsmaade med Mageskifte breved, efter de fremlagde breve, er formeged øyensiunlig, som og at Poul Siursøn Spaanem er Ejere for bægge gaardene, Neml: Aandeland og Nordbyste, og altsaa Ejer baade sin og Citantens Odel, saa har Citanten siuntes Rættest at være, det hand burde indtale sin Egen Odel, dette haver Poul Spaanem, af Samvittigheden overbeviist, til og fra tilstaaed Citanten, som tildeels sees af Poul Spaanems Procedur. Altsaa haver Citanten næstl: Aar

1748: 47b

1748

Udj Mindelighed tilbudet Poul Spaanem Løsnings Penge for gaarden Aandeland efter Kiøbe Sum/m/en 350 rd:r, imod at Poul Spaanem lod sig decortere for de fra gaarden bortsolte Huuser. Mens Poul Spaanem, som vel har villet ladet Citanten løsse gaarden Aandeland, har paastaaed det Citanten skulde betale det her foran Specificerede, som Citantens Fader skulde have bekom/m/ed: saa har og Poul Spaanem, efter Een tilstaaelse, Næstl: Aar i gaardens Ringe skouv need fældet og bortføert 23 tylter Sage tøm/m/er, hvilket var for stærk een Hugster paa een gang at øve udj een liden og Ring \Odels/ Skouv, allerhælst vidnerne har forklaret, det den/n/e Hugster til deels var skeed til Upligt. Dette her foran Reciterede har gifvet Citanten Conrat Andersøn andleedning til at anlægge den/n/e Sag, som meere ved Samtalle imellem Parterne for Rætten er bleven oplyst og til Doms slutted, end ved ordentlig Procedur. Thi blev af os saaleedes for Ræt at være Kiendt og Dømbt: 1°: Det Poul Siursøn Spaanem, af Citanten Conrat Andersøn, bør tage imod Løsnings Penge for gaarden Aandeland, dend af ham udlagde Kiøbe Sum/m/a 350 rd:r. det øvrige som Poul Spaanem forrestiller at have gived Citantens Fader, hvorom de I Rætten fremlagde breve ej noged Forklarer, der fore gives Poul Spaanem Regres til bem:te Citantens Fader Anders Hansøn, han/n/em paa lovlige Maader at søge, som hand bæst veed og kand. 2°: Saa bør og Poul Siursøn Spaanem at opbygge paa gaarden Aandeland, Eet saadant glas Huus med jern bilægger ovn udj, samt Ildhuus, som Hand fra gaarden haver soldt og bortført, og det udj lige saa goed stand som de Huuser vare da hand Kiøbte gaarden, eller og at lade sig decortere udi Kiøbe og Løsnings Sumen 50 rd:r. 3°: bør Poul Spaanem efter bægge Parters Egen tilstaaelse, udj Kiøbe og Løsnings Sumen at lade sig decortere 2 rd:r for det fra gaarden bortsolte Nøst. 4°: De af Poul Siursøn Spaanem udj gaardens Ringe Skouv, Næstl: Aar, saa ubillig som U-lovl: needfælte og bortførte 23 tylter Sauge tøm/m/er, bør hand at betale til Citanten Conrat Andersøn, hver tylt med 4 mrk: 8 s:, er for de 23 tylter 17 rd:r 1 mrk: 8 s:, eller og at lade sam/m/e decortere udj Kiøbe og Løsnings Sumen. 5°: bør Poul Siursøn Spaanem til lovl: Faredag 1749 for Citanten Conrat Andersøn, som er boesliden og Selv trængende til gaarden, at indRøm/m/e og Rødig giøre gaarden Aandeland, Citanten til beboelse, lige saa frie og Frelst som Poul Spaanem anam/m/ede gaarden da hand Kiøbte dend. 6°: betræffende den/n/e processes omkostning, da bør Poul Siursøn Spaanem at betale til Rættens Persohner, for den/n/e sidste Session, efter dend bereigning som i Acten er jndført, 9 rd:r 2 mrk:, og til Citanten Conrat Andersøn 5 rd:r, eller og at lade sam/m/e 5 rd: decortere udj

Kiøbe og Løsnings Sumen. Saaleedes som nu Dømt er, bør Parterne paa bægge sider at betale og udReede inden 15ten dage efter den/n/e Doms lovl: Forkyndelse under Nam og Execution.

Dend 19de 7br: blev Rætten betiendt paa Gaarden Solberg, beliggende i Ulwiig Kk: sogn, med efterskrevene Eedsorene Laug Rættes mænd, som af Fogden Sig:r Andreas Hejberg ere opnævnte, sc: Peder Kierland, Lars Welke, Niels Nielsøn Mit-Følchedahlen, Endre Larsøn øfre Følchedahlen, Lars Rønnestrand og Siur Torgiersøn Eide, nærværende Lensmanden Anders Hansøn Lissebræche,

hvorda for Rætten fremkom Sogne Præsten til Kingtserwiig Præstegield, Welærværdige Hr: Niels Wiinding, og gav til Kiende det den/n/e gaard med

1748: 48

1748.

bøxsel og overbøxsel, der i alt skylder 2 pd: smør, er Ullenswangs Præste bord allernaadigst beneficeret, og som sam/m/e har været bøxlet, dend halve deel til Gunner Iwersøn Ourdahl, der inu bruger sam/m/e, mens ej beboer dend, og dend anden halv deel har været bøxlet til sal: Ole Jonsøn Westreim, vis!! (hvis) Encke Baarni Hansdatter ej heller har beboet sam/m/e brug, og som hun haver indlat sig i ægteskab med Niels Olsøn, og ei bøxlet sam/m/e brug, da efterdj disse leilendinger ei har beboet derres tilbøxlede brug, haver de til deels ladet det styrre ved andre, imod Loven og derres bøxsel seddeler, til deels styrt det selv, og imod Loven ført høe og halmen her fra gaarden til derres paaboende jorder, hvor over den/n/e gaard har mist sin giødning, huusserne need raadnet, og dog skougen til upligt forhugget, dets aarsagge hand haver ladet indvarsle benævnte Navngivene ved skriftl: stevning af 5de Aug: 1748, for at faae huusse besigtigelse til Aaboeds erlangelse, samt skoue besigtigelse, og at faae disse benævnte fraDømbt brug her udj gaarden, siden de ej beboer gaarden, item at svare processens omkostning, med videre efter stevnemaalets indhold, det Comparenten fremlagde, sam/m/e lyder som følger.

Dend indstevnte Gunder Iwersøn Ourdahl møtte, tilstoed at have bekom/m/ed lovl: varsel.

Citanten, for at lade see det hand ej vilde Gunder Iwersøn Ourdahls Ruin, tilbød ham forliig paa følgende maade, at hand, Gunder Ourdahl, vilde bøxle den/n/e gaard Solberg paa nye, selv beboe dend, og altsaa at fløtte fra Ourdahl og her til Solberg. 2°: at opbygge og i lovfør stand sætte den/n/e gaards tilhørrende huusser efter andeel, da ald tilfangsten af gaardens skouv, skal blive ham udviist. 3°: efter andeel at betalle den/n/e processes omkostning. Dend indstevnte Gunner Iwersøn Ourdahl lod tilførre, det hand imodtog dette tilbud om forlig, frasagde sig gaarden, vilde opbygge sin andeel af huuser paa dend maade som tilbudet er, og betalle sin andeel af omkostninger for den/n/e Rættergang.

Dend indstevnte Baarni Hansdatter, som beboer gaarden Westreim, og hendes nu havende Mand Niels Olsøn, møtte, tilstoed lovl: varsel. saa møtte og alle de til vedermælle indvarslede Formyndere efter stevningens formæl[d], der alle tilstoed lovl: varsel. Citanten giorde indstevnte Baarni Westreim og hendes Mand Niels Olsøn, der ej haver bøxlet, følgende forslag om forliig. 1°: om de godvillig vil fraviige det pund smør her udj gaarden Solberg, som Baarni Westreims første Mand, sal: Ole Jonsøn havde bøxlet. 2°: om de vil opbygge og i stand sætte derres andeel af gaardens tilhørende huusser, da dem skal blive udviist til fangsten der til, af det slags som i Gaardens skouv findes. 3°: at betalle derres andeel af den/n/e processes omkostninger. Baarni Westreim med hendes Mand Niels Olsøn lod tilførre, det de imodtog dette tilbudne forliig, og frasagde dem gaarden, da Citanten kand imodtagge dend

Rætte fahredag 1749.
og blev da beregnet den/n/e Forrætnings omkostning, saasom Sorenskriverens skyds til og fra Aastædet 1 Rd:, dietpenge til Aastædet 4 mrk:, Dom og forseiglings penge 5 mrk: 4 s:, den/n/e dags forretning 3 rd:, Laug Rætten 1 rd: 3 mrk:, Lensmanden 1 rd:, tilsam/m/en 8 rd: 4 s: her foruden paastoed Citanten for stevningens forkyndelse, der har været meged vitløftig med vidnernes og Formyndernes indvarsling, item stemplet papiir, mens opnævnelse, hands fløtning, Rættens Middels underholdning her paa stædet, saa langt at indførre og siden at opførre til fiælds, for dette alt paastoed hand i det allerminste 8 rd:, bliver saa tilsam/m/en 16 Rd: 4 s:, der av Gun/n/er Ourdahl betaller det halve til Rættens middel. det andet halve betaller Baarni \Westreim/ til Citanten efter hendes løfte og tilsagen.

Dend 22de Octbr: blev paa **Gaarden Øfre Wiig i Qwam, holden Ett Almindeligt Høste, Skatte og Sagefalds ting med Jondahls skibbr:[s] Almue**, da Rætten blev beklæd med det ordinaire Laug Rætt, sc: Tosteen Johansøn Sambland, i hands stæd sat Joen {Fladebøe} Sambland, Peder Iwersøn Fladebøe, Tollef Iwersøn Tørwiigen, Ole Olsøn Bache, Ole Iwersøn Tørwiigen, Ole Johans: Sambland, Arne Sætwet og Endre ibdm:, Nærværende Fogden Andreas Hejberg, med bøygde Lensmanden Johan/n/es Niels: Wiig og dend Tingsøgende Almue.

Da allerunderdanigst og underdanigst blev publiceret følgende Kongl: Anordninger og høye Øfrigheds ordre, saasom
1°: Placat af 12de Julj 1748, angaaende, at de som handle med tøm/m/er, bord og bielcker i Norge, skal betalle bonden for tøm/m/er Kiøb, samt derres bord Kiørsel, flaattning eller hvad Navn sligt arbeide haver, med Reede penge.
2°: Placat af 26de Aug:, angaaende, det under 10de Januarj 1743 giorde forbud paa Hingsters, Hestes og Hoppers udførsel af Norge.
3°: Confirmation, af 15de Maj 1747, paa de Reformeredes Privilegier saavel for Dem som allerede har nedsatt sig i Hans Maj:ts Riger og Lande, som de, hvilcke agte sig der ind at begive.
4°: Forordning af 11de Julj 1748, om Couffardie-skibes og Com/m/is-fahrernes, samt Octrayerede Compagniers skibes, Flag og Giøs, samt Vimpler og Fløye.
5°: Placat, af 24de April, angaaende skibenes forseigling ved Laurkullen og Bastøen for indløbet til Christiania og Dram/m/es Fiorden.
6°: Hans Excellentze Hr: Stiftbefahlingsmand á Møyniches skrivelse til Fogden af 27de Maj nestl:, det ingen forskud af Intraderne maa for eftertiiden giøres til de paagrebne og Arresterede Delinqventer og andre Malwerfanter: item, at Fogden beskicker og anordner sam/m/e en lovkyndig og beqvem Defensor.
[7o:] Een ditto skrivelse af 27de Junj, angaaende, det 3de i Svensk tieneste staaende Soldater er undvigte og her til Norge over Reist, sc: Svend Lilleqvist, Johan Friderich Søderman og Anders Stolpe, om sam/m/e antræffes, da at paagribes og anholdes.
8°: Een ditto skrivelse af 4de Julj, angaaende det Een

fra Lensmanden udj Eggedahls Annex under Sigdahls Præstegield og Buscheruds Amt, undvigte Delinqvent som til galgen var hendømt, sc: Narve Olsøn Redalen, sam/m/e at paagribe om antreffes.
9°: Een ditto skrivelse af 19de Aug:, angaaende Een Svensk bedrager ved Navn Niels Haltin fra Boraas udj Sverrig, sam/m/e at eftersøgge og anholde.
10°: Een ditto skrivelse, angaaende 2de Persohner at eftersøgge og paagribe, den Eene, Lars Brunberg, eller Lars Petersen, der fra Sverrig her til Norge er Rømt, fordj hand havde forfalsket Banco sædler. dend anden, qvartermæster Jacob Blom, der for ulovl: Tobacks handling er undvigt.
11°: Een ditto skrivelse af 16de Septbr:, angaaende Tyv Delinqventers omkostninger pro Ao: 1747, som beløber til den Sum/m/a 177 rd: 78 s:, der af tilkom/m/er dette Fogderie at betalle 49 rd: 28 s:

Udj sagen, indstevnt af Fogden Sig:r Andreas Hejberg, som Actor paa Justitiens vegne, Contra bøygde Lensmanden Johannes Wiig med Siur Siursøn Coppre, der begge møtte, og Soldat Joen Brynildsøn Wiig, som efter paaraabelse ej møtte, blev saaleedes Dømt og

Afsagt.

Naar dend producerede gienpart af det d: 24de Octbr: 1747 hold[t]e forhør over dend undvigte Landstryger og Manddraber Swend Hansøn med de fleere Landstrygersker, paa pag: 5 og 6, eftersees, da haver bøygde Lensmanden Johan/n/es Wiig sat dend undvigte Landstryger og Manddraber Swend Hansøn i jern paa følgende maade: neml: jern Kloer om begge henderne med en jern bolt igienem og laas for. item, jern Kloer om begge fødderne med en jern bolt igien/n/em og en spliit forre, og saaleedes overleveret ham til de vagt havende Joen Brynildsøn Wiig og Siur Siursøn Koppre, efter at hand var indsat udj forvaring i en Kaave eller lidet Cam/m/er ved Røgstuen, hvor vagten og de andere Arresterende Landstrygersker var paa Lænsmands gaarden forvarede, det var alt hvad Johan/n/es Wiig som en bøygde Lensmand kunde og burde giøre: i det øvrige, ankom Svend Hansøns varetægt og Securite om hands Persohns tilstædeblivelse, paa de vagthavendes forsigtighed og tilsiun. Af det producerede forhør, er ei at udfinde, det bøygde Lensmanden Johannes Wiig i minste maade har gived anleed[ning] eller aarsaged Manddraberen Swend Hansøns undvigelse. Thi Kiendes for Rætt, det indstevnte bøygde Lensmand Johan/n/es Wiig for Actors tiltalle bør fri at være. betræffende de vagthavende Joen Brynildsøn Wiig og Siur Siursøn Koppre, da fornem/m/es af det producerede forhør, at disse vagthavende har begaaed forseelse: Thi Abelone Larsdatter, paa pag: 20, har forklaret, da hun satt i Arrest i Stuen, og Manddraberen Svend Hansøn sat udj sit Fængsel i Kaaven ved Stuen, hørte hun det Manddraberen putlede med jernene: !!hørte hun det Manddraberen putlede med jernene!!, da kom det inu meere de vagthavende til at hørre og eftersee hvad Manddraberen forretog sig udj sit Fængsel, og allermest da hand om Nattetiider begierede at gaae ud for dørren ud paa marcken, da burde de ej som vagthavende tilstædet ham udgang, førren de havde efterseet i hvilcken tilstand jernene befantes. for det andet, da de tillod ham at udgaa, da burde Joen Brynildsøn Wiig som en fuldkom/m/en Karl, og som Een 6 aar gam/m/el Soldat, have fult Manddraberen, og ej Siur Siursøn Koppre /: see her om pag: 5 og 6 :/ der er en ung, raa og uforstandig bonde dreng, som hvercken ved forstand eller erfahrenhed veste hvad Een vagt betyede, ej heller havde fulde Kræfter Eene at vogte Een Manddrabere, thi det var venteligt, at Een som sat paa sit liv og fick tilladelse om Natte tiider at kom/m/e ud paa Marcken, og der ej saa andre, for eller hos sig, end som En ung Eenfoldig bunde dreng, hand da brugte all forstand og Kræfter til at naa sin frihed, alt skulde det Kaaste bunde drengens Liv: saadant kunde de vagthavende, og i sær Soldaten Joen Brynildsøn, have forrestillet sig. Thi Kiendes for Rætt, betræffende Soldaten Joen Brynildsøn, da, om Actor siunes at have nogen tiltalle til ham, henviisses hand der om til Kriigs Rætten. Anlangende Siur Siursøn Koppre, da, efterdi

hand er et ungt uforstandig og uerfahren Men/n/eske, der ingen oplysning haver om hvad betydning det medførrer at holde vagt, i sær over Een Manddrabere, og hvad ansvar den vagthavende er paalagt om Manddraberen undviger, hvilcket billigens bør tagges udj Consideration: dets aarsage bør hand for Actors tiltalle fri at være. Mens, som Lovens 3 B: 21 C: 2 art: befahler det Huusbonden bør svare til den forseelse hands tiener begaar, i de forretninger hand af huusbonden er befahlet paa hands vegne at forrette: saa gives Actor Regres til Samson Larsøn Brattebøe dend yngere, hos hvilcken Soldaten Joen Brynildsøn Wiig var i tieneste og for ham holt vagt: item, til Od Siursøn Koppre, som udsende sin tieneste dreng Siur Siursøn Koppre, for sig at holde vagt, dem paa lovl: maader at tiltalle saaleedes som hand best ved og kand. thi de omkostninger som Manddraberen Swend Hansøns undviigelse har aarsaged, bør ei at kom/m/e Hans Maj:ts sigt og sagefalds Cassa til last, ej heller dend uskyldige Almue til ansvar.

Johan/n/es Olsøn Sambland udgivene skiøde af 3de Apriil 1748 til Ole Johansøn paa 1 pd: smør i gaarden Sambland, blev læst.
Joen Nielsøn Sambland udgivene skiøde af 10de Junj 1748 til Christopher Rasmussøn Langesetter paa ½ Løb s: i gaarden Sambland.
Sidselle Olsdatter og medInteressendere udgivene skiøde af 3de April 1748 til Niels Ols: Baggegaard paa 1 pd: 6 mrk: s: i gaarden Baggegaard.
Johan/n/es Nielsøn Wiig udgivene bøxsel brev med Revers, af 22de Octbr: 1748, til Iwer Larsøn paa 3 Spd: smør i gaarden Traae.

Fogden lod inden Rætten oplæsse og Examinere følgende, til bilager ved hands allerunderdanigste Regnskaber. 1°: Selv Eier Mandtal. 2°: det almindelige Tingsvidne, indeholdende 6 Poster. 3°: Specification over de affælde gaarder hvor efter Leedingen og Tienden beregnes. 4°: om Tingskydtsen, som er betalt med 4 s: miillen per Mand. 5°: Specification over de affælde gaarder hvor efter Leilendings skatten med videre beregnes. 6°: Restance Register for dend 3die og sidste Termin, hvis endelige Sum/m/a var 10 rd: 9 s:, og som ingen var der noged imod sam/m/e havde at erindre, var Fogden Rættens Attestation begierende, som blev efterkommet.

De Laug Rættes mænd som Rætten tilstundende Aar skal betiene, er gl: Salamon Wichene, Endre Torchielsøn Eie, Endre Helliesøn ibdm:, og Aschout ibdm:, nye Lars Iwersøn Svaasand, Samson Larsøn Samland, Iwer Larsøn ibdm:, og Hellie Olsøn Molwen.

Efter 3de gange udraabelse var ei nogen der vilde gaa i Rætte, altsaa blev Tinget ophæved.

Dend 24de ditto blev paa **for bem:te gaard Øfre-Wiig holden Ett Almindel: Høste, Skatte og Sage falds Ting med Østensøe skibbr:[s] Almue**, da Rætten blev beklæd med det Ordinaire Laug Ræt, sc: Knud Michels: Steene, Henrich Olsøn ibdm:, Asbiørn Giermunsøn Nedr: Wiig, Niels Isaaksøn Botnen, Siur Biørnesøn Froestad, Tollef Christophersøn Steene, Aamun Endresøn Røsseland, og Ole Arnesøn Tollo, nærværende inden Rætten Fogden Andreas Hejberg med bøygde Lensmanden Giermun Olsøn Næss og dend Tingsøgende Almue,

da alleunderdanigst og underdanigst blev publiceret de Kongl: anordninger med høye Øfrigheds ordres som paa fol: 48 findes Extraheret.

skifte breved efter sal: Niels Torchielsøn, sluttet d: 18de April 1748 paa Gaarden Hærrestvet, blev læst, og var stervboen Eiende og tilhørenden jordegoeds udj bem:te gaard Hærrestvet 2 pd: 1 mrk: smør, ¼ hd: med bøxsel,

1748: 50

1748

vurderet 58 rd:, og udlagt, til hands Encke Ragna Olsdatter 20 mrk: smør, ¼ hd:, til hands børn, sc: Ole 12 mrk:, Lars 12 mrk:, og Ingebiør 5 mrk:

skifte breved efter sal: Aamun Pedersøn, sluttet d: 17de Apr: 1748 paa Gaarden Øfre Axnes, blev læst, og var stervboen Eiende og tilhørende jordegoeds udj bem:te gaard øfre Axnes 13 mrk: smør uden bøxsel, vurderet 6 rd: 3 mrk:, og udlagt til hands Encke Anna Nielsdatter 6 ½ mrk:, til børnene, sc. Johan/n/es 4 1/3 mrk:, og Maritta 2 1/6 mrk: smør.

Hr: Christopher Gielmuydens udgivene bøxsel brev med Revers, af 15de Octbr: 1748, til Johan/n/es Naesøn paa 3 Spd: smør, ½ td: salt, ½ b:skind i gaarden Østernsøe, blev læst.

Ole Larsøn Nedr: Axnes gav tilkiende, det hand til den/n/e tægtedag har ladet stevne Lensmanden Giermun Olsøn Næss paa hands huustroe Magdeli Ellefsdatter[s] vegne, samt Formynderne {paa} for hendes børn, Siur Wangdahl, Hellie Sæwerhagen, Peder Samsonsøn Øfre Wiig, Ole Scheje, og Niels Selswiig som er gift med Zisselle Larsdatter, Dom at lide til at imodtage Løsnings penge for 1 Løb smør udj gaarden Nedr: Axnes, som hand, Citanten, formeener at være Odel og Løsnings berettiget til: samt at svare processens omkostning.

af de indstevnte møtte Lensmanden Giermun Næss, Peder Wiig, Ole Scheje og Niels Selswiig, som paa Egene og samtlige Interessentere vegne tilstoed lovl: varsel, i det øfrige replicerede, det [de] ej tog imod penge førren Citanten beviiste det hand til Odelen er berettiget, og altsaa henskyder dem til Aastædet efter Lands Loven.

Afskeediget,

sagen henviisses til Aastædet, hvor den efter forregaaende varsel til jorde Tirsdagen bør orddeeles og paakiendes.

Dend 25de ditto blev Rætten atter betient, er passeret som følger.

Fogden havde, følgelig Rættens seeneste Ting d: 11de Junj 1748 givende eragtning, med Muntlig varsel til dette Ting, tiid og stæd indstevnt Jan Østensøe med meere end 4re uggers varsel, at anhørre vidnerne, Arne Klyve, Siur ibdm:, Ole Schaare og Tron Isaaksøn Fladebøe, derres Eedelige forklaring angaaende det af Jan Østensøe holte brendeviins sahl ved Østensøe Kk: baade paa Søn og hellige dagge og andre dagge, hvilcke vidner liggeleedes ere indstevnte under faldsmaal at møde, derres Eedelige forklaring i den/n/e sag at aflægge, alt til et lovskicket Tings vidnes erholdelse, Reserverende sig fleere vidner at førre, om hand det fornøden eragter, paa det bedere poletie end hidintil er holt paa Rosendahls goeds kand blive i hverck sat.

Dend indstevnte Jan Østensøe møtte, tilstoed at være given lovl: varsel i den/n/e Tingsvidne sag, Replicerede ellers, det hand tilstoed at have solt brendeviin til nødtørftighed, mens ej til overdaadighed eller fylderie, ej heller nogen sinde at have solt under Prædicken.

Fogden sagde, at det kunde hende sig at den/n/e sag, i {Ja} anleedning af Jan Østensøes tilstaaelse kunde forkortes, naar hand vilde svare til efterskrevene Qvæst: 1°: om hand icke er beskicket bøygde Lensmand for Rosendahls goeds her i dette Præstegield. 2°: om hand

haver nogen slags tilladelse, enten af hands Herskab eller andere, at holde den saa høyt forbudne og skadelige brendeviins sahl paa hands gaard, som

1748: 50b

1748

icke er 20 skrit fra Kircken. og 3°: om hand icke saavel paa Søn og Prædicke dage som andere dage har udsolt brendeviin til hvem det forlangede. Resp: hand er beskicket bøygde Lensmand paa Rosendahls goeds: 2°: har ingen privilegier: 3°: har solt til hvem der har forlanget det, en halv eller heel pott brendeviin, som de har ført hiem til sit eller derres huus: mens har ej solt til nogen at dricke udj sit huus, undtagen til disse indstevnte vidner, som 3die dag Juul nestl: kiøbte for nogle skilling til nødtørftighed.

Fogden sagde, at efterdj Jan Østensøe icke vil tilstaae sin forseelse saaleedes som det i sig selv er, saa var hand foraarsaged at begiere de indstevnte vidner Eedfæstede og afhørte. dog, naar Jan Østensøe vil Reenere forklare sit svar paa den 3die Post, om hands {ud} brendeviins udselgning i helle eller halve potte tal er skeet ligge saa vel paa Søndage som andere dage, og om icke det brendeviin de saaleedes har kiøbt, om icke directe i hands Eget huus, saa dog der paa stæden enten alt eller noged der av, er bleven fortæret. Resp: hand har solt paa Søn, hellige og andere dagge til dem som har forlanget det, mens ej at de har drucket der paa stæden, eller noged der av, saasom de ej torde, fordj baade hand som solte og de som kiøbte blev der for vandstødt paa Præste stollen. Fogden sagde, at efterdj Jan Østensøe icke vil tilstaae, at det udsolte brendeviin, eller noged der av, er fortæred der paa gaarden, saa maatte hand inu begiere, at vidnerne, naar de ere Eedfæstede, maatte alleene giøre forklaring om den/n/e Post.

de indstevnte vidner møtte alle, undtagen Siur Klyve, sam/m/e vidne Fogden frafalt, Edens forklaring blev de mødende vidner forrelæst, dernæst formaned at vogte sig for Meen Eed.

1°: vidne, Arne Larsøn, boende paa gaarden Klyve, efter aflagde Eed følgelig Loven vidnede, det hand ei viiste noged om den/n/e Post at kunde forklare.

2det vidne, Ole Erichsøn, boende paa gaarden Schaare, aflagde Eeden efter Loven og vidnede, som første vidne.

3de vidne, Tron Isaaksøn Fladebøe, aflagde Eeden efter Loven og vidnede som første og anden vidne.

Fogden var Tingsvidne begierende beskreven, som blev bevilget.

Fogden Heiberg udgivene bøxsel brev af gaars dags datto, til Lars Omundsøn paa ½ Løb smør, 1 ¾ Løb salt, ½ f:skind, ½ K:skind udj gaarden Øfre Axnes, blev læst.

Lars Olsøn Fladebøe udgivene skiøde af 11de Junj 1748 til Tron Isaaksøn Fladebøe paa 9 mrk: s:, ¼ g:skd i gaarden Fladebøe.

Jan Svendsøn Scheje fremviiste fællene af 2de ulveunger som hand i den/n/e som/m/er nest afviigte have skut i fiældet. Fogden betalte ham strax 3 mrk: støcket, er 1 rd:

1748: 51

1748.

Fogden lod inden Rætten oplæsse og Examinere bilagger til hands allerunderdanigste Regnskabers følge, af ligge indhold for dette skibbr:, som ved Jondahls skibbr: paa fol: 49 findes anført, derforuden Een Specification over de gaarder af Halsnøe Closter godset hvor efter Landskylden og tredie tagge til afgang beregnes, skatte Restance for dette skibbr: var ei nogen. og som ej nogen indfant sig der noged imod de om/m/elde Specification\er/ og

oplæste poster havde at erindre, var Fogden Rættens attestation begierende, som billigens bleve efterkom/m/ed.

De Laug Rættes mænd som Rætten tilstundende Aar 1749 skal betiene bleve opnævnte, der alle ere nye, sc: Lars Mognsøn Sandwen, Joen Haaversøn ibdm:, Hellie Olsøn Lepsøe, Christopher Kallestad, Lars Torbiørnsøn Øftshuus, Jan Swendsøn Scheje, Niels Fosse og Salamon Erichsøn Norrem.

Efter 3de gange udraabelse var ei nogen der vilde gaae i Rætten, altsaa blev Tinget ophævet.

Dend 28de 8tbr:, blev paa **Eie grund ved søen, udj Grawens sogn, for bem:te Gramens!! (Gravens) skibbr:[s] Almue, holden Ett Almindeligt Høste, Skatte og Sagefalds Ting**, da Rætten blev beklæd med det ordinaire Laug Rætt, sc: Niels Nielsøn Mitt-Følchedahlen, Haaver øfre Følchedahlen, Iwer Eie, Poul Mitt-Berge, Niels Iwersøn Syssen, Ole Mognsøn Midhuus, Aslach Sæd og Ole Torbiørnsøn Lægrei, nærværende inden Rætten Fogden Sig:r Andreas Hejberg med bøygde Lensmanden Anders Hansøn Lissebreche og dend Tingsøgende Almue,

da Allerunderdanigst og underdanigst blev publiceret de Kongl: anordninger med Høy Øfrigheds ordres som paa fol: 48 og 49 [er] Extraheret.

Fogden Hejberg udgivene bøxsel brev af 15de Junj 1748 til Giestgiberen Hans Johansøn paa Gaarden Eie saug grund og Vand.
Ditto udgivene skiøde af 15de Junj 1748 til oven bem:te Giestgiber Hans Johansøn paa oven[n]ævnte Eie bordsaug.
skifte breved efter sal: Niels Aslachsøn, sluttet paa Gaarden Sæbøe d: 31de Januarj 1748, blev læst, og var stervboen Eiende jordegoeds udj bem:te gaard Sæbøe 3 ½ Spand smør med bøxsel, Vurderet 126 Rd:, og udlagt, først for gields fordring 2 ½ Spd:, Resten til Arvingerne, saasom til Encken Sigri Svendsdatter 9 mrk: smør, til søn/n/erne Knud og Lasse hver 4 ½ mrk: smør, er 9 mrk: smør.
skifte breved efter sal: Anna Maria Hansdatter, sluttet paa gaarden Sæd d: 1 Maj 1748, blev læst, og var stervfboen Eiende jordegoeds udj bem:te gaard Sæd 1 ½ Spd: smør med bøxsel, vurderet 94 rd: 3 mrk:, og udlagt i Arv til Enckemanden Ole Tostensøn. Nock udj gaarden Meehuus 7 ½ mrk: smør, vurderet 19 rd: 4 mrk: 2 s:, der af udlagt i arv til bem:te Enckemand 3 ½ mrk: smør, til Datteren Anna Catharina 4 mrk: s: End videre udj gaarden Øfre Lægrei 3 Spd: smør, eller efter forklaring, Een Løb med bøxsel, vurderet 100 rd:, og udlagt til de 4re børn Tosteen, Hans, Katle og Ingebiør, udj hiemmegift.
Tormoe Kløve og medInteressendere udgivene skiøde af 28de Octbr: 1748 til Hans Nielsøn Midhuus paa 1 pd: 23 ¼ mrk: smør, 9/16 hd: med bøxsel, i gaarden Midhuus.

1748: 51b

1748.

Dend 29de 8tbr: blev Rætten atter betiendt, er passeret som følger.

Giestgiberen Hans Johansøn, efter forrige tiltalle til Niels Pedersøn Spilden, æskede sagen i Rætte.

Fogden gav tilkiende, at hand, følgelig de ergangne ordres og Resolutioner som forbinder ham til at Mentinere Giestgiberen og Krem/m/eren, bem:te Hans Johansøn, ved de ham forunte friheder til handelen og Giestgiberiet her udi Gravens sogn, har begiegnet sagen med Een Muntlig Continuations stevning, og til dend ende indstevnt Niel Spilden at lide Dom til straf, for hands mod Krem/m/eren Hans Johansøn forøvede forprang og ulovlig udsælgning af adskillige giestgiber og Krem/m/er vahre, af hvilcken næring Hans Johansøn svarer aarlig skatt og Consumption, samt udj sagen at anhøre vidnerne Ole Aamunsøn Sygnestvet og Richold Madtsøn Welchen, hvilcke vidner i ligge maader ere indstevnte under faldsmaal at møde, derres Eedelige forklaring i sagen at aflægge.

Dend indstevnte Niels Pedersøn Spilden møtte, tilstoed den/n/e stevning at være ham lovligen forkyndt.

Giestgiberen Hans Johansøn gav tilkiende, det hand med Muntl: {ved} Continuations stevning, end og haver ladet stevne Niels Pedersøn Spilden, end ydermeere at imodtage Dom, betræffende dend skeede arrest, det sam/m/e som lovlig ved Dom vorder Confirmeret.

dend indstevnte Niels Pedersøn Spilden vedtog ilige maader, det Giestgiberen Hans Johansøns Continuations stevning om arrestens lov-formelig-hed, at være ham lovl: forkyndt.

Af de vidner som Fogden haver ladet indstevne møtte ickun Richold Welken.

Fogden gav tilkiende, det stevne vidnerne og det vidne Ole Aamunsøn Sygnestvet ere af Ulwiig Kircke sogn, og altsaa inu ej til Tinge ankom/m/en, mens formodentlig kom/m/er i dag, derfor begierede sagen udsatt til i Morgen, efter at det vidne som nu møder er vorden Eedelig afhørt. Eedens forklaring blev vidnet forrelæst, og formaned at vogte sig for Mee[n]-Eed.

derefter vidnet Richold Madtsøn Welchen, tienende hos Lars Hougse, sagde sig at være gaml: 25 aar, er Soldat ved Hr: Capitain Møllerups Compagnie, med opragte fingere aflagde Eeden efter Loven, og vidnede: at Ao: 1745, da Soldatterne Reiste paa Woss til Generals Munstringen, da solte indstevnte Niels Pedersøn Spilden Øll til sam/m/e Soldatter, mens hvor meged hand udsolte, ved vidnet ej: ellers hørte vidnet sigge iblant Soldatterne, det bem:te Niels Spilden sam/m/e gang udsolte til Soldatterne brendeviin, mens vidnet saa det ej. Fogden begierede at vidnet maatte tilspørges 1°: om hand icke har seet eller hørt, at Niels Spilden enten før eller siden, har haft nogen

1748: 52

1748.

slagt!! (slags?) vahre at sælge. Resp: Nej: ei videre end hvad hand tilforn har forklaret, saasom hand forhen og seeneste Rættens holdelse har aflagt sit vidnesbyrd, hvor til hand sig refererede.

Niels Pedersøn Spilden Protesterede imod dette vidnets forklaring, eftersom det er saa lang tiid siden hand solte det omvidnede øll og brendeviin. Fogden lod tilførre, det hand begierede, for at forkorte Processen, at Niels Spilden selv vilde forklare hvor meged øll og brendeviin hand dend omvundene tiid havde til Soldatterne udsolt. Niels Spilden Replicerede, det hand ej kand mindes hvor meged hand dend gang solte af øll og brendeviin, siden det er saa lang tiid siden. Parterne havde ej videre at tilspørge dette vidne.

Afskeediget,

sagen gives Rum til i Morgen, da Parterne atter haver at møde.

Hans Børsem, efter forrige tiltalle til Poul Siursøn Spaanem, æskede sagen i Rætten:

Fogden gav tilkiende, at siden under den/n/e sag vercerer Derres May:ts sigt, saa har hand begiegned sagen med Continuations stevning til dette Ting, og til dend ende, for at faae dend skyldige Dømt til Derres Maj:ts bøders Erlæggelse, haver hand ladet indstevne Poul Spaanem med Muntl: varsel, at lide Dom til bøders erlæggelse for ubeqvæms ord mod Hans Børsem,

og udj sagen at anhøre saavel vidnet Siur Asbiørnsøn Helleland, som seeneste Rættes dag vel var indstevnt og icke møtte, som vidnet Anders Hansøn Lissebreche og Mons:r Friderich Møllerup, hvilcke vidner ilige maader er indstevnte under faldsmaal, derres Eedelige forklaring i sagen at aflægge.

dend indstevnte Poul Siursøn Spaanem møtte, tilstoed lovlig varsel.

Eedens forklaring blev vidnerne forrelæst, og formaned at vogte dem for Meen-Eed.

1ste vidne, Mons:r Friderich Møllerup, Corporal ved hands Hr: Faders Capitain Møllerups Compagnie, fremstoed for Rætten og Aflagde Eeden efter Loven, og vidnede, at først i Maj Maaned indeværende Aar var Hans Børsem og Poul Spaanem ved Køllen i Ulviig nere ved søen forsamlede, og satt der og talte med hver andre, mens vidnet kand ej mindes det ringeste af det som blev talt, saasom vidnet gick af og til, og ej agtede paa derres samtalle. Parterne havde ej noged at tilspørge vidnet.

2det Vidne, Siur Asbiørnsøn Helleland, tienende hos Encken Eli Eidnes, er Soldat ved Hr: Capitain Møllerups Compagnie, aflagde Eeden efter Loven, og vidnede, det hand ej videre havde hørt, end da Hans Børsem og Poul Spaanem sat sam/m/en ved søen under Kiøllen i Ulviig, da hørte vidnet det Poul sagde til Hans Børsem, du er Een Tyv, du har veltet steen need over os. Parterne havde ei noged at tilspørge vidnet.

3de Vidne, Lensmanden Anders Hansøn Lissebreche, fremstoed for Rætten, aflagde Eeden efter Loven, og vidnede, at i Maj Maanet indeværende aar, saa vidnet, det Poul Spaanem og Hans Børsem sat ved søen i Ulviig, tæt under dend nye stue i Køllen, og taltes sam/m/en, da sagde Poul Spaanem til Hans Bør-

1748: 52b

1748

sem disse ord. Du er en Tyv, baade Du og Din grande, thi \I/ velter steen om Natte tiider need over os /: eller over bøen :/ hvilcket af ordene det var mindes vidnet ej, mens et af dem var det: videre af derres samtalle hørte vidnet ej, saasom hand sat et støcke fra dem og ej gav agt paa derres samtalle.

Fogden lod tilførre, at naar hand først fornem/m/er hvorleedes den fornermede Hans Børsem vil optage de mod ham udtalte ord, og hvad Satisfaction hand der for forlanger, vilde Fogden have sig Reserveret at giøre sin i Rætte sættelse.

Citanten lod tilførre, at efterdj hand ej kunde fornem/m/e det Poul Spaanem udtalte de omvundene ord af vreede, saa dog, efterdj de var ham, udj mange gott Folckes paahør for nær talt, saa at hand nødsagdes at talle der paa ved Rættergang: saa var hand fornøyet med det Poul Spaanem giorde ham en ærklæring og betalte ham Processens omkostning.

Dend indstevnte Poul Siursøn Spaanem strax offentlig for Rætten ærklærede det hand ingen skiel eller aarsage viste eller havde til de af ham imod Hans Børsem udtalte fornær gaaende ord, og har hand aldrig hørt eller vist andet om Hans Børsem end det som ærligt og got er, vilde og betalle ham udj Processens omkostning 5 mrk: 4 s:, dem hand strax betalte. da Parterne regte hin anden haanden og erklærede st være ven/n/er og vel forligte.

Fogden, i anleedning af Lovens pag: 164 art: 8, satte i Rætte og begierede Dom efter Lovens pag: 1032 art: 4. Derefter blev udj sagen saaleedes Kiendt, Dømt og

Afsagt.

De af Poul Spaanem, efter vidnernes forklaring, udtalte ord imod Hans Børsem, er meged nærgaaende og utilbørligen talt: mens som Parterne ere her for Rætten foreenede, og Poul Siursøn Spaanem har gived Hans Børsem dend Satisfaction hand har paastaaed, saa er sagen der ved imellem Parterne ophæved og afgiort. Der imod bliver af Lovens 1 B: 22 C: 8 art: at Kiende paa, hvad straf Poul Spaanem \bør/ lide, efter Fogdens paastand paa Justitiens vegne: Og, Da kand, de af Poul Spaanem imod Hans Børsem udtalte ord, i det minste, ej anderleedes ansees end som utilbørlig af Poul Siursøn Spaanem at være udtalte. thi Kiendes for Rætt, det

Poul Siurs: Spaanem, i følge Lovens 6 B: 21 C: 4 art:, bør betalle {t} udj Mulct til Hans Maj:ts sigt og sagefalds Casse 10 rd:, og til Actor udj Processens omkostning 2 rd:, alt inden 15 dagge efter Dom/m/ens lovl: forkyndelse at efterkom/m/e under Nam og Execution.

Hr: Fogden Hejberg, efter Hr: Niels Windings forlangende, udgivene skriftl: freedlysning af 28de 8tbr: 1748, hvorved Freedlysses gaarden Solbergs skouv: blev lydeligen læst.

1748: 53

1748.

Ole Larsøn Eie, tillige med hands datter Herborg Olsdatter, efter forrige tiltalle til Øriants Svendsøn Hougen, æskede sagen i Rætte:

sagvolderen Ørjans Svendsøn Hougen møtte og gav til Kiende det hand til dette Ting under faldsmaal haver indvarslet Lars Pedersøn Spilden, Siur Olsøn Nedr: Spilden, Sigri Iwersdtr: Windahl, Kari Hougen, og Allis Siursdatter Spilden, derris vidnesbyrd at aflægge til saggens oplysning, og haver hand indvarslet Herborg Olsdatter med Fader, sam/m/e vidner at anhørre.

Herborg Olsdatter møtte, tilstoed at være given lovl: varsel, disse Navngivene vidner at anhørre. liggeleedes møtte hendes Fader Ole Larsøn Eie og lod tilførre, at, endskiønt ham ej er given varsel, disse vidner at anhørre, saa vilde hand dog tagge til gienmæhle, paa [det] sagen ej skal vorde ophold.

de indstevnte vidner møtte alle: Eedens forklaring blev dem forrelæst, og formanet at vogte dem for MeenEed: dernæst Ett hvert vidne for sig særdeeles blev Examineret, og blev først Almuen udviist, saasom Mand ej kand vide om noget Schandleus under vidnernes Examen kunde forrefalde.

Fogden tillige med sogne Præsten, velærværdige Hr: Schnabel, vedtog at see Parterne forliigt, mens sagvolderen Ørjans Svendsøn var ingenlunde der til at formaae, blev fast ved sit udsigende, det hand paa Een ærlig maade har friet til hende, ofte lagt hos hende og haft \legeml: omgiengelse/ Kiød i Kiød, neml: hands nederste loulige lem i hendes loulige lem og i hendes liv.

Herborg Olsdatter benægtede dette Men/n/eskes udsiggende, paastoed hand skulde beviisse det hand saa skam/m/elig haver paasagt hende.

sagvolderen paastoed de indstevnte vidner Eedelig afhørt.

1ste vidne, Lars Pedersøn, boende paa gaarden Spilden, fremstoed for Rætten, aflagde Eeden efter Loven og vidnede, at i den/n/e som/m/er, dend sidste Natt de laae hiem/m/e med Creaturene, da laae Herborg Olsdatter om Natten eene paa Siur Spilden /: hos hvilcken hun tiente :/ hands Floers \Lem/ {skycke}, og om Natten, som vidnet kom ud i gaarden, hørte hand det Herborg laae og talte med Ørians, og at hand var hos hende, og kiende hand Ørians paa tallen, mens hvad de talte om, forstoed vidnet ej. Herborg Olsdatter tilstoed det Ørians kom til hinde der paa Lem/m/en om Natten, mens laae ej hos hende: Og, gick hun der fra stædet ud, og siden gick hun ind igien og lagde sig, efter at hand var gaaen bort. Contra Citanten tilspurte vidnet, om vidnet ej saa ham der i Thuunet om Morgenen derefter. Resp: jo, vidnet saa ham, mens vidnet ved ej hvor fra hand kom. Parterne havde ej videre at tilspørge dette vidne.

2det vidne, Siur Olsøn, boende paa Gaarden Nedr: Spilden, fremstoed for Rætten, aflagde Eeden efter Loven og vidnede det Herborg Olsdatter i dette aar har tiendt og tiener hos ham, i det øfrige vidnede Conform i alt med første vidne. Parterne havde ej noged at tilspørge vidnet.

3de vidne,

1748: 53b

1748.

Sigri Iwersdatter Windahl, tien/n/ende hos Lisbeth Spilden, fremstoed for Rætten og aflagde Eeden efter Loven, dernæst vidnede, at i den/n/e som/m/er imod høsten, laae vidnet tillige med Herborg Olsdatter og Allis Siursdatter paa Spildens støel udj Een høe lade i høet om Natten og sov, og som de laae og sov, kom Ørjans og lagde sig frem/m/e for i høet hos hende, neml: Herborg, da Herborg spranck!! (sprang) op over dem, og med det sam/m/e vognede dem op, siggende, at der laae et Men/n/eske frem/m/en for i høet, da saae vidnet efter hvad det var for Eet Men/n/eske, og da saa vidnet at det var Ørjans: og blev Herborg meged ilde tilfreds over den/n/e hands kom/m/e, sprang over dem og lagde sig oven for dem. Parterne havde ej noged at tilspørge vidnet.

4de vidne, Allis Siursdatter, værende hos hendes Fader Siur Nielsøn øfre Spilden, gaml: 25 eller 26 aar, aflagde Eeden efter Loven og vidnede Conform i alle maader med 3de vidne.

5te vidne, Kari Larsdatter Hougen, er Encke værende!!, værende paa gaarden Hougen, aflagde Eden efter Loven og vidnede, at i den/n/e nestl: vinter sat vidnet og talte med Herborg Olsdatter om den/n/e sag, da sagde vidnet til hende, Du maa sigge din sandhed, da svarede Herborg, ieg kand \noget/ liddet sigge og kand liddet vide, mens paa hvad maade hun sagde dette, ved vidnet ei. Herborg Olsdatter Replicerede, det hun benægtede den/n/e talle hvor om vidnet har forklaret. Parterne havde ei noged at tilspørge vidnet.

Herborg Olsdatter med Fader Ole Larsøn sluttede sagen paa derres sidde, og paastoed Dom efter Loven: dog vilde Ørjans her offentlig giøre dem en afbigt og ærklæring, vilde de inu pardonere ham, formeedelst Almuens og gott Folckes forbøn.

Ørjans Swendsøn Hougen tog imod dette tilbud, ærklærede, det alt hvis hand haver sagt er utilbørligt og usandværdigt, tilstaar ei andet at være vitterligt om Herborg Olsdatter end alt det som søm/m/er en ærlig og ærekiær Pige, bad hende og hendes Fader hiertelig om forladelse, og at de vilde tilgive ham hands forseelse.

Herborg Olsdatter med Fader ærklærede det de med den/n/e afbigt var fornøyet, paastoed ej videre Dom end som for Processens omkostning.

Fogden paastoed det indstevnte Ørjans Hougen for sin utilbørlige grove beskyldning, i det minste vorder anseet med en anseelig Mulct efter hands vilkaar til hans Maj:ts Cassa, der om paastoed Dom. Og blev da saaleedes for Rætt Dømbt og

Afsagt.

De af Ørjans Swendsøn Hougen imod Herborg Olsdatter øvede grove og nærgaaende beskyldninger bliver i anleedning af dend foreening som her inden Rætten imel: Parterne er skeed, og dend ærklæring samt afbeedelse Ørjans Svendsøn

1748: 54

1748

til Herborg Olsdatter med Fader Ole Larsøn aflagt haver, Mortificeret, saa at sam/m/e beskyldninger ei i allermindste maader bør kom/m/e Herborg Olsdatter til præjudice paa hendes ærlige Navn og Røgte, mens sam/m/e udtalte beskyldninger bør være og blive som aldeeles utalte, død og Magtesløsse. Og bør Ørjans Svendsøn Hougen til ydermeere forsohning for dend af ham begangne grove forseelse, i følge Lovens 6 B: 21 C: 4 art:, at bøde til Hands Maj:ts sigt og sage falds Cassa 5 rd:, og betalle til Herborg Olsdatter udj Processens omkostning 2 rd:, alt inden 15ten dagge efter dom/m/ens forkyndelse under Nam og Execution samt videre adfær.

Siur Larsøn Hagestad gav tilkiende det hand med Muntl: varsel til den/n/e tægte dag, har ladet stevne og indkalde Ole Magnussøn Leqven, Dom at lide til at betalle ham hands tieneste løn for Ett aars tieneste, som er 2 rd:, og fulde bønder Klæder som giengs er udj landet, samt at svare ham processens omkostning.

dend indstevnte Ole Magnussøn Leqven møtte, tilstoed lovl: varsel, sagde ellers, det hand tilstoed at have holt tilbage Citantens tieneste løn, fordj hand havde fæsted ham paa ny og gived ham fæste penge paa haanden, og dog siden imod hands villie uden aarsage gick af hands tieneste.

Citanten Replicerede, at som det var i hands u-Myndige aar, thi det er nu 5 aar siden, saa tilbød hands Fader at vilde det hand skulde tiene ham for halv, og indstevnte Ole Magnusøn for halv, og som Ole Magnussøn det ej vilde, tog hands Fader ham hiem og tilbød at betalle Ole Magnussøn ¼ aars løn, mens Ole Magnussøn vilde ej heller imodtage det. Siur Poulsøn Opheim, som haver indstevnte Ole Magnussøn[s] datter til ægte, lod tilførre, det hand paa sin swigerFaders vegne tilstoed Citanten for Klæder og Løn, for det Eene aar, samt udj Processens omkostning, i alt 6 Rd:r, inden Vaaren tilkommende aar.

Citanten var med dette tilbud fornøyet og frafald sit stevnemaal.

Udj Sagen jndstevnt af Hans Tosteensøn Hærej, Contra Anfind Torbiørnsøn Leqve, som begge møtte, Er saaleedes for Rætt at være Dømt og

Afsagt,

Anfind Torbiørnsøn Leqve forrestiller 2de poster, dermed at befri sig fra ansvar for dend tilsatte Jægt. 1°: Ej at være antagen som Styrmand eller baadsmand paa Jægten, ej heller mod løn der for q < q 2°: at Jægten ej med ancker og toug forsvarl: var forsiuned.> see her om hands Contra Stevninger af 15de Maij 1747 og dend paafølgende 22 Aug:, samt skriftl: deduction af 22de Maj jndeværende Aar. betræffende det første, at Anfind Leqve, efter foregivende, ej var antaged som Styrmand eller baadsmand paa Jægten,

1748: 54b

1748

Ej heller ... saadan løn som disslige Persohner tilkom/m/er: da er det for alle her bekiendt og vitterl: det her udj Hardanger Ej brugis, hyris eller opholder sig nogen Styrmand, baadsmand eller Matros, mens Een hver her boendes af hvad Stand det er, som vil afsende sin Jægt eller andet Fartøj til andre stæder enten med ladning eller uden ladning, da lejes dertil bønder Folck, og nyder hver Mand til Hyre her fra til Bergen 6, 8 á 10 mrk: Danske efter Fartøyets størrelse, derved i agt tagis om dend der lader sig leje, og selv haver noged til føring, da hyren derefter vorder Modereret, hvor jmod den som saaleedes .... Hyret med et Fartøj, maa svare til Fartøj og Ladning, at det ej foruløckis ved nogen deris Forsøm/m/else. At Anfind Leqve har været antaget til at følge Jægten for saadan Hyre som her udj Hardanger giengs er, sees af Hands Egen tilstaaelse udj Hands Stevninger samt Skriftl: deduction, hvorudj hand tilstaaer det hand skulde have i Hyre 1 rd:r, og de 2de vidner Hans Aamunsøn og Niels Olsøn har forklaret, det Anfind Leqve, udj Bergen, af Hoved Citanten var loved tillæg paa sin Hyre, fordj hand skulde have tilsiun med Jægten paa hiem Reisen, see her om det af Hoved Citanten producerede Tingsvidne paa pag: 33 og 37. item, har Anfind Leqve selv tilstaaed, som her ad acta er tilføert, det hand til og fra Bergen for Egen Reigning havde føring i Jægten. Angaaende det andet, at Jægten med anker og toug ej forsvarligen var forsiunet: da er det ej, af det ved Hoved Citanten producerede Tings vidne at udfinde, det Jægten er forliist og med jndehavende ladning forulyckedes af mangel paa anker og toug, mens vel at Jægten er i sønder slagen af Storm og Søen, der om vidnerne har aflagt deris Forklaring, som og at Contra Citanten Anfind Leqve udj sine til vidnerne fremsatte interrogutorier!!, som er jndført udj det af Hoved Citanten producerede Tings vidne paa pag: 22, 23 og 24, det sam/m/e oplyser: thi der af fornem/m/is at efter at Jægten var forliist, dends venstre side, som ellers kaldis bagbord, var af Søen jndslagen og j sønder slagen, Masten needfalden, og Jægtens Inde {var udkom/m/en} havende ladning af Jægten var udkom/m/en i Søen, laae vraget end da i sine sam/m/e band og betøjning befæsted i Utne bryggen, og dend Højre side af Jægten, som

kaldis Styrbord, og vente til Utne landet, var i behold, ligeleedis var ancker og toug i behold: at touget siden gick i støcker da Folcket vilde drage vraget til land, det

1748: 55

1748

kunde skee med et gandske nyt toug, at det udj Stormen ved skacken kunde blive gnavet og bedervet, saa det siden lætteligen kunde dragis i støcker, nock er det at touget holt Stormen ud, og at Jægten laae paa sit sam/m/e stæd, da dend af Søen var i sønder slagen, som dend blev belagt da dend var i behold. Nu bliver at overveje om Contra Citanten Anfind Leqve kand blive at ansee som Ober Hoved paa Jægten, som dend der havde at byde og befale og var Jægten til ansvar betroed: item, om Jægten for nogen hands Forsøm/m/else er foruløkkedes. betræffende det første, da sees af det producerede Tings vidne paa pag: 33, 36 og 37, det de folk som Anfind Leqve havde med sig paa Jægten var 2de Drenge, sc: Hans Aamunsøn og Niels Olsøn, sam/m/e havde ej meere end engang forhen været paa Søen, og altsaa ej heller havde nogen forstand paa Søe væsenet, ej heller vidste de vejen fra Bergen til Hardanger, hvor for Anfind Leqve var Styrmand. Vidnet Barbra Olsdatter, som var passager paa Jægten fra Bergen, har vidnet, see her om det producerede Tingsvidne paa pag: 39, det Anfind Leqve Styrte Jægten naar det gields paa, mens de 2de drenge styrte iblant naar ingen fare eller Frygt var at vente. Fremdeelis forklarer sam/m/e vidne, da de kom til Utne /: hvor Jægten blev forliist :/ sagde Anfind Leqve til de 2de Drenge, at de skulde Reise hiem for at hente Mad, og at de strax skulde kom/m/e ud med Een Sexærings baad for at faae Jægten hiem. det sam/m/e er at læse udj Tings vidne Acten paa pag: 35 under Anfind Leqve[s] eget interrogatoria!! Dette var jo een absolut Ordre, som ingen kunde give uden dend som af vedkom/m/ende var betroed at byde og befale: Ja, Anfind Leqve siger selv udj sit eget interrogatoria, om hand icke befalede disse Drenge strax at kom/m/e igien med een Sexærings baad: Nu kand ej nogen Passager eller Gemeen Arbeids Karl /: som Anfind Leqve udi Stevningerne og dend skriftl: deduction kalder sig selv :/ have at byde og befale over skib, ladning og de inden skibs borde værende Mandskab, mens Skipper, Styrmand eller over Hovedet haver over alt at byde og befale, som \og/ over Passagerene udj visse tilfælde. End viidere sees, som her ad acta er tilført, det Anfind Leqve har befalet de 2de Drenge, da de ved Utne landet skulde Reise fra Jægten efter Mad, at de skulde gaae til hands Reedere og sige dem at tilsende Anfind Leqve noged suul: her kalder selv Anfind Leqve, Hoved Citanten Hans Hærej som Ejere for Jægt og ladning, sin Reeder, tilsender ham Ordre at forsiune ham med hvis hand behøvde, Neml: Suul, som er Prowiant eller Føede vare: der med give Anfind Leqve atter tilkiende det hand var Hyret til at staae for Jægt med ladning. dette Reciterede er beviis nock det Jægten var Anfind Leqve som Styrmand eller Ober hoved betroed, og altsaa bliver at overveje om Jægten for nogen Anfind Leqve[s] Forsøm/m/else

1748: 55b

1748

er foruløckedes: Da Andfind Leqve med Jægten aftenen for Juul aften 1745 kom til Utne landet, see her om de producerede Tings vidne paa pag: 8, 9, 17 og 25, bliver hand der liggendes med Jægten, hvor ingen Havn er, disuden er Utne landet Eet stæd hvor alle østlige vinde, samt Søen af de østlige Fiorder, som ligger østlig for Utne, staar ligt paa landet, hvorfor ej nogen, i hvem det er, understaar dem der at ligge med deris Fartøyer, mens søger Havn i tiide, og om dend ej for vindens Strænghed kand naaes, sættes Fartøyerne paa land, hvor till Folcket som beboer gaarden Utne, der er een stoer gaard og beboes af mange Folck, ere gandske villige til hielp og undsætning, og er ickun fra Søen og op til gaardens Huuser et got børs skud slæt goed vej, see Tings vidnet paa pag: 13 og 16. Det er ej hændes!! (hændt?) udj Mands Minde, det nogen haver understaaet sig der at ligge med deris Fartøj, meere end en

gang, da een byeMand, eller et Fartøj fra Bergen, laae der og udholdt Stormen og Søen ubeskadiget, see Tings vidnet paa pag: 28, dette eene Exempel har ej kundet formaaed andre til dend Dristighed. I dend Stæd Anfind Leqve lagde sig med Jægten ved dette Forlægn(e?) land Utne, burde hand, førend hand tillod de 2de Drenge at Reise fra sig, bragt Jægten udi Havn, hvor til var goed leilighed: thi først passerede hand een Havn kaldis Bruusholmen, Reiste dend forbj og ind til Utne, som er een halv Miil, for sig havde hand tvende andre Havne, Nemlig Ham/m/ers havn og Kingtzerwiig, een hver af dem er een halv Miil fra Utne, see Tings vidnet pag: 29. At hand kunde have kom/m/et med Jægten i een af de tvende sidste benævnte Havner, beviises med det producerede Tingsvidne paa pag: 11, 15, 19 og 25, thi, da Anfind Leqve laae med Jægten ved Utne land, kom tvende andre Jægter som Roede sig ind efter till Odde, og kom hiem, da de havde halv tredie Miil til Odde, saa at om Anfind ickun havde ladet Roet Jægten en fierdings veies, efterdj det var got mags vejer, kunde hand have kom/m/ed i Kintzerviig Havn, see Tings vidnet paa pag: 30 og 31. Mens, som Anfind Leqve ej vilde i Havn med Jægten da hand kunde kom/m/ed, mens blev Eene beliggende med Jægten ved Utne landet, saa bliver \at/ overveje, om hand der haver brugt dend fliid og vindskibelighed som hand burde til Jægtens Conservation: Udj Tings vidnet paa pag: 19 sees at vidnet Aamund Tostensøn Utne, aftenen forhen førend Jægten blev forliist, har talt med Anfind, da vidnet kom fra Kircken, da vidnet har

1748: 56

1748

sagt til Anfind, Gud forlade dig, du maatte(?) lagt Jægten frem mens det var Høje floe, thi det seer ud til at blive et hart vejer, og kunde du have lagt Jægten frem med een Mand til dig naar du havde bedet om hielp. Paa pag: 18 sees det vidnet Ellef Joensøn Utne, efter at hand med Anfind Leqve havde belagt Jægten med er laant ancker, har vidnet sagt til Anfind, gielder det paa i Natt, da Raab og skrig saa skal du faae hielp, mens aldrig blev der af Anfind Raabt eller skriget etc: Anfind kunde ej heller Raabe og skriige om hielp, saasom hand ej vidste det Jægten var forliist førend Giestgiberen og hands Huustroe sagde ham det, see tings vidnet fra pag: 8 til 16 inclusive: thi i stæden det havde været hands Pligt at bleven paa Jægten Natten over i dend stærcke Storm for at have dis bædre opsiun med Jægten, saa var \hand/ i Giestgiberens stue og paa Giestgiberens loft, og Mueligens der laae og Sov, see tings vidnet paa pag: 9, 14, og 33, saa at end icke Anfind Leqve, efter at hand var bleven vitterlig om det Jægten var Forliist, vilde gaae til gaards Folcket at bede dem om hielp til at {berge} bierge, mens Giestgiberen og Hands Huustroe sende deris bud op til gaardens Folck for at bede dem om hielp til at bierge, see tings vidnet paa pag: 16, 18 og 26. Det producerede Tings vidne viiser fremdeelis paa mange stædet at det havde været giørligt med Høje floe at sætte Jægten paa land, og at Folcket paa Utne der til havde været villig, naar Anfind ickun havde bedet der!! (dem) derom, mens hand giorde det ej: Ja, naar hand ickun havde Raabt om hielp, siger tings vidnet, da vilde folcket kom/m/et og bierget Jægten med sin ladning. Af pag: 29 og 30 udj det \oft/ citerede Tings vidne, fornem/m/is, at om Anfind Leqve ej havde været ved Jægten, saa at alle Jægtens tilhørende Folck havde forladt Jægten, da vilde Folcket paa gaarden Utne have bierget Jægt og ladning: Mens eftersom Andfind Leqve var ved Jægten, saa vilde Folcket paa gaarden ej befatte dem med Jægten, uden Anfind begierede det, eller havde Raabt og skreeget om hielp, og Anfind har ej villet det, som fornem/m/es af bem:te Tingsvidne ej af ham at være giort, uagted hand selv havde giort det løfte til de tvende Drenge som Reiste fra Jægten, og forsickred dem, førend de Reiste, at om hand saae det vilde blive uvejer, vilde hand gaae op {til} paa gaarden og bede Folcket om hielp til at faa Jægten paa land, see Tings vidnet paa pag: 34 og 37: dette hands løfte og Forsickring har hand, Andfind Leqve, ej efterkom/m/ed, som fornem/m/is af det producerede Tingsvidne: Thi Kiendes og

Døm/m/es for Rætt at være, det Andfind Torbiørnsøn Leqve til Hoved Citanten Hans Tostensøn Hærej bør betale

1748: 56b

1748

Jægten efter dend Wurdering, som de 2de Mænd, der af Fogden var opnævnt, har Taxeret og Wurderet Jægten /: hvilcken deris Forrætning de med Eed har bekræftet, og findes indføert udj det producerede Tingsvidne paa pag: 40 og 41 :/ med 34 rd:r, hvor imod Anfind Leqve til sig anam/m/er og beholder det som af vraget findes i behold og er paa gaarden Nøstflaat beroende, samt Mast og Roer, der er paa gaarden Utne beliggende, saa bør og Anfind Torbiørnsøn Leqve at betale til Hoved Citanten udj Processens omkostning 6 rd:r, og til Justitz Cassen 1 rd:r 60 s:, inden 15ten Dage efter den/n/e Doms lovl: forkyndelse under Nam og Excecution.

Dend 30te Octobr: blev Rætten atter betient, og passeret som følger.

Ole Magnusøn øfre Leqve og medinterissentere udgifne skiøde til Lasse Guttormsøn Røyse, af dato 9de Martij 1748, paa 3 Spd: 13 ½ Mrk: sm: i gaarden Røysse med bøxsel og herl:, blev læst.

Aamund Larsøn Bue udgifne skiøde til Michel Heljes: Bue, af dato 22de Junj 1748, paa 3 Spd: sm: med bøxsel og Herlighed i gaarden Indre Bue, blev læst.

Lars Tosteensøn Sæd og Huustrue Gunilde Pedersdattr: oprætede Testamente af 28de hujus; at dend længst levende skal dend afdødes halve Hoved lod etc:, blev læst.

Michel Heljesøn Bue udgifne Pante Forskrivelse til Hr: Cancelie Raad Fleischer, af dato 22de Junij 1748, paa Capital 115 Rd:r, imod det underpant af 3 Spand smør med bøxsel og Herl: i gaarden Indr: Bue, blev læst.

Lasse Guttormsøn Røysse udgifne Pante Forskrivelse af dato 15de Junij 1748 til Ole Magnussøn Ophem paa Capit: 75 rd:r, imod det underpant af 3 Spd: smør 13 ½ Mrk: med bøxsel og Herl: i gaarden Røysse, blev læst.

Dend sag indstevnt af Giestgiberen Hans Johansøn, samt Fogden Hejberg, Contra Niels Pedersøn Spilden, blev forretaged. da begge Parter møtte, tillige med det indstevnte vidne Ole Aamunsøn Sygnestvet.

Fogden paastoed sam/m/e vidne Eedelig afhørt. Eedens forklaring blev vidnet forrelæst, og formanet at vogte sig fra Meen-Eed.

derefter vidnet Ole Aamunsøn, boende paa Gaarden Sygnestvet, efter Loven aflagde Eeden og vidnede, at være Soldat ved Hr: Capitain Møllerups Compagnie, og da hand med Compagniet, i den/n/e som/m/er 3de aar her for, som var 1745, Reiste til Woss, og de ved gaarden Spilden Exercerede, da kiøbte vidnet hos indstevnte Niels Spilden paa hands gaard Spilden for 2 eller 3 skil: Hamborger brendeviin, og var der fleere af Soldaterne som sam/m/e gang hos Niels Spilden kiøbte og drack brendeviin, mens vidnet kand ej mindes hvem af Soldaterne det var, eller hvor mange de vare som kiøbte brendeviin. hørte ellers sigge det Niels Spilden sam/m/e gang solte øll til Soldatterne, mens vidnet kiøbte ei øll, ej heller kand vidnet mindes om hand saa nogen af Soldatterne at dricke øll. Parterne havde ej noged at tilspørge vidnet.

1748: 57

1748.

Contra Citanten Niels Pedersøn Spilden fremlagde sin udstyrre[de] sk[r]iftl: Continuations stevning af 13de Septbr: nestl:, der lyder som følger.

Hoved Citanten tilstoed den/n/e stevning at være ham lovl: forkyndt. lod ellers tilførre, det at være ufornøden at lade afhørre de tvende vidner Lars Spilden og Joen Hougen, saasom hand tilstoed det Niels Spilden havde tilbudet sig at lægge penge for de Arresterede Krem/m/er og Giestgiber vahre, mens Comparentens huustroe svarede ham, det hun ej kunde tage imod penge førren hun fick talle med nermeste Øfrighed: liggeleedes tilstoed Comparenten, det Niels Spilden lod sin stevning til nestl: som/m/er Ting, ham forkynde, førren hand lod sin stevning forkynde for Niels Spilden, saa det er ufornøden her om at førre vidner.

Contra Citanten lod tilførre, det hand var fornøyet med den/n/e af Hans Johansøn giorde tilstaaelse, og altsaa frafald sine indstevnte vidner, q < q ellers framlagde sin skriftl: deduction af 12 Septbr: nestl:, der lyder som følger>

de til vedermælle indvarslede tvende Mænd Siur og Johan/n/es Eie, møtte for Rætten og tilstoed den/n/e stevning at være dem lovl: forkyndt.

Hoved Citanten Hans Johansøn begierede sagen udsatte indtil næste ting, for at begiegne sagen og sin Contrapart med en Continuations stevning til sagens nærmere oplysning, saa var hand og begierende, til besvarelse, Copie af Niels Spildens fremlagde indlæg.

Contra Citanten Niels Spilden svarede, det hand ei noged her imod havde at erindre.

Afskeediget,

Dend af hoved Citanten Hans Johansøn forlangende udsættelse, billiges ham, indtil nest anstundende Aars som/m/erting for dette skibbr:, hvortil den/n/e sag vorde forfløtt: og bør Hans Johansøn at bekom/m/e dend forlangende Copie af Niels Spildens indlæg.

Hr: Poul Schnabel udgivene bøxsel brev med Revers, af 29de Octbr: 1748, til Lars Østensøe paa ½ Løb s:, ½ hd: i gaard: Aassem.

En ditto, med Revers, af ovenbem:te datto, til Lars Siursøn Hylden paa 15 ¾ mrk: smør udj gaarden Hylden.

Ole Magnusøn øfre Leqve udgivne skiøde af dags dato til Torfin Torfindsøn Bue paa 10 Mrk:r smør i gaarden Indr: Bue med bøxsel og Herlig:, blev læst.

Lars Pedersøn Nedr: Spilden udgivne Pante Obligation af dags dato til Iwer Larsøn Midaas paa Capital 90 rd:r, imod det underpandt af 1 pd: Sm:, 1 Løb Salt med bøxsel, samt 1 Løb 9 mrk: Smør uden bøxsel, i gaarden Nedr: Spilden, blev læst.

Dend {1ste Nobr:} \31te Octbr:/ blev end videre Rætten betiendt.

Fogden lod inden Rætten for dette skibbr: oplæsse og Examinere de sam/m/e bevisligheder til hands Rængskabs!! følge, som for Jondahls og Østensøe skibbr: findes Extraheret, hvor udj ingen forskald!! (foerskield) var, undtagen, at i dette Ting lauv findes 3de handels Karle som skatte bør. skatte Restancen for dette skibbr: var 111 rd: 89 s:

De Laug Rættes mænd som Rætten tilkom/m/ende aar skal betiene, blev opnævnte, ere alle nye som følger,

1748: 57b

1748.

sc: Peder Maabøe, Halsteen Høl, Elling Lion/n/e, Simon ibdm:, Lars Torbiørnsøn ibdm:, Ole Larsøn Welken, Niels Eilefsøn Windal, og Johan/n/es Nielsøn Espeland.

Efter 3de gange udraabelse var ej nogen der vilde gaae i Rætte, altsaa blev Tinget ophæved.

Dend 2den Nobr: blev paa **Gaarden Utne, for Kingtzerviigs skibbr:[s] Almue, holden Et Almindel: Høste, Skatte og Sagefalds Ting**, da Rætten blev beklæd med efterskrevene Eedsvorene Laug Rættes mænd, sc: Ole Aamunsøn øfre Berge, i hand[s] stæd satt Aamun Utne, Ole Ormsøn Nedr: Berge, Halwor Larsøn Mansager, Jørgen Knuds: Freim, Swend Jacobsøn Wines, Torgier Larsøn Alsager, Asbiørn Nøsflaat, i hands stæd satt Lars Swartvet, og Christopher Tioflaat, nærværende inden Rætten Fogden Sig:r Andreas Hejberg med bøygde Lensmanden Joen Torgielsøn Hougse og dend Tingsøgende Almue,

da Allerunderdanigst og underdanigst blev Publiceret de Kongl: anordninger med Høye Øfrigheds ordres som ved de forregaaende Tingstæder ere Publiceret og paa fol: 48 og 49 findes Extraheret.

Frue Major-inde Anna Barchelaj udgivene Pante Obligation af 7de Nobr: 1736 til Hr: Winding, blev efter paategnede qvittering af 31de Octbr: 1748 til udslættelse anviist.

Wiching Tosteensøn Wastuun, efter forrige tiltalle til Isaak Torgiersøn Præstegaard, æskede sagen i Rætten:
Isaak Præstegaard møtte, ærklærede aldrig at have talt disse paastevnte ord, saasom hand ingen føye der til har haft, aldrig har vest anden, ej heller ved andet end alt det som gott er om Citanten og hands afkom at kunde sigge.
Citanten var fornøyet med den/n/e ærklæring, og frafalt sagen.

Giestgiberen udj Odde, Johan/n/es Olsøns huustroe Ellen Duberg fremstoed for Rætten og gav tilkiende det hendes Mand, som nu er paa sin lovl: Reisse, til den/n/e Tægte dag med Muntl: varsel har ladet stevne og indkalde Lars Olsøn Aga, Dom at lide til at betalle ham halve Æblerne, som ere avlede i disse tvende sidste aar 1747 og 1748, af et Abeltræe staaende paa gaarden Aga, hvilcket de efter skiøde af 24 Febr: 1747 lovl: haver tilforhandlet sig, og indstevnte Lars Olsøn Aga, det uagted, i disse 2de aar Eene har taged ald frugten, uden at lade dem nyde dend halve andeel efter skiødets indhold, samt at svare processens omkostning.
dend indstevnte Lars Olsøn Aga møtte, tilstoed lovl: varsel, begierede sagen udsat til næste ting for at begiegne dend med Contra stevning til sagens oplysning.
Afskeediged,
dend af Lars Olsøn Aga forlangende udsættelse billiges.

Aamun Utne gav tilkiende, det hand paa Encken Ellen, sal: Taaning[s] udj Bergen, hendes vegne, med Muntl: varsel til den/n/e tægte dag har ladet stævne og indkalde Torchel Ulsnes, dom at lide til at betalle 3 rd: 2 mrk:, som er af dend beskaffenhed, at hands broder Hellie Samsonsøn Ulsnes bekom 2 voger stry, der paa Restede i betalningen bem:te 3 rd: 2 mrk:, som dend indstevnte Torchel sagde sig goed for at vilde betalle, og inu ej har efterkom/m/ed sit løfte, samt at svare processens omkostning.
dend indstevnte Torchiel Ulsnes blev

3de gange paaRaabt, mens ingen vilde svare.
stevnevidnerne Joen Torchielsøn Hougse og Salamon Larsøn Helleland med Eed og opragte fingre afhiemlede stevningens lovl: forkyndelse at være skeed paa Gaarden Ulsnes, hvor indstevnte Torchiel Ulsnes haver sit tilholds stæd, og det udj hands Eget paahør.
Citanten erindrede om Laudag.

Afskeediget,
dend lovl: indstevnte Torchiel Ulsnes forrelægges til nest anstundende aars som/m/erting at møde, sagen at tilsvare.

Lars Aslachsøn Mehuus fremstoed for Rætten paa Gullich Ingebrigtsøn Hagen[s] vegne, og gav tilkiende det hand ved skriftl: stevnemaal af 25de Septbr: nestl: har ladet stevne og indkalde Ole Aamunsøn øfre Berie og Aasmun Olsøn Berie, Dom at lide fordj de nestl: som/m/er haver slaaet og indhøsted Nye-Støl, Citanten tilhørrende, og det uden hands tilladelse, der om vidner at anhørre, med videre efter stevningens indhold, dend hand lagde i Rætten, og lyder sam/m/e som følger.
de indstevnte Ole Aamunsøn og Aasmun Olssøn blev 3de gange paaRaabt, mens ingen møtte.
stevnevidnerne Hellie Mognsøn Hamre og Knud Knudsøn Lonno med Eed og opragte fingere afhiemlede stevningens lovl: forkyndelse at være skeed for Ole Aamunsøns boepæll paa Øfre Berie, og for Aasmund Olsøns boepæll paa Berie, og det udj derres Eget paahør, der hos dem betydet, det rætte Ting og tægte dag var dend 2den Nobr:, som er i dag.
af de indstevnte vidner møtte ickun Orm Torresøn, de andre vidner, neml: Jeran Aslachsøn og Thore Haien, efter paaraabelse møtte ej.
stevnevidnerne Hellie Mognsøn Hamre og Baar Herbrantsøn Grytøyen med Eed og opragte fingere afhiemlede stevningens lovl: forkyndelse at være skee[d] for Jeran Aslachsøns boepæl udj hands huustroes paahør, siden hand ej var hiem/m/e, liggeleedes for Thorre Haiens boepæll udj hands huustroes paahør, siden hand ej var hiem/m/e, og paa hvert stæd betydet dem at d: 2den Nobr:, som er i dag, var Rætte tægte dag.
Citanten paastoed det vidne som møder Eedelig afhørt:
vidnet Orm Torresøn, tienende Niels Hamre, fremstoed for Rætten, og sagde sig at være gaml: 28 eller 29 aar: Eedens forklaring blev vidnet forrelæst, og formanet at vogte sig for meenEed: dernæst vidnet aflagde Eeden efter Loven og provede, at hand i nestl: som/m/er var leiet af Ole Aamunsøn Berie til at slaae græsset paa sætteren Nye-Støl, det hand og tillige med Ole Aamunsøn giorde, og paa Aasmund Olsøns vegne var Jaran Aslachsøn og Ole Jacobsøn Præstegaard. Citanten tilspurte vidnet om hand viste det Gullich Haiens formand har gived nogen Kiendelse af den/n/e sætter Nye-Støl. Resp: ved intet her om.
Citanten var Laudag begierende.
Afskeediged,
de lovl: indstevnte Ole Aamunsøn Berie og Aasmun Olsøn Berie

1748: 58b
1748.
forrelægges til næst anstundende Aars som/m/erting at møde, til sam/m/e tiid vorder under Lovens faldsmaal forrelagt at møde, de indstevnte og udeblivende vidner Jeran Aslachsøn og Thorre Haien, derres vidnesbyrd at aflægge.

Orm Thorresøn Nedr: Berge udgivene Odel og Aasæde Transport af 2den Nobr: 1748 paa 1 Løb smør udj gaarden Nedr: Berge i Røldahl, til Ole Ormsøn, blev læst.
Knud Arnesøn Seim udgivene bøxsel brev med Revers, af 2den 9br: 1748, til Ole Knuds: paa 18 mrk: s: i gaarden Tofte.
Knud Svendsøn Helleland udgivene skiøde af 2den 9br: 1748 til Jacob Knuds: Hofland paa 21 mrk: sm: i gaard: Lotte.
Aamun Jacobsøn Urem og Knud Svendsøn Helland udgivene skiøde af 2den 9br: 1748 til Aamun Pedersøn Urem paa 2 pd: 8 ¼ mrk: smør udj gaarden Ureim.

Hr: Niels Winding udgivene bøxsel brev med Revers, af 19 Decbr: 1747, til Aamun Peders: Urem paa 9 mrk: s: i Ratteteig.

Dend 4de Nobr: blev end videre med Tinget Continueret, og Rætten betient med det her foran Specificerede Laug Rætt, undtagen Ole Ormsøn Berge, i hands stæd Iver Olsøn Utne, er da passeret som følger.

skifte breved efter sal: Kari Magnusdatter, sluttet paa gaarden Willure d: 2den Octbr: 1747, blev læst, og var stervboen Eiende og tilhørende jordegoeds udj gaarden Willure 1 pd: 9 mrk: smør, vurderet 33 rd:, og udlagt til Arvingerne, neml: Enckemanden Joen Olsøn arvet 1 pd:, børnene, Ole 3 mrk:, Anna, Guro Sen:, Guro Jun: hver 2 mrk: smør.

Ellias Langesetter udgivene bøxsel brev med Revers, af 4de 9br: 1748, til Aamun Gunders: paa 2 pd: ¾ mrk: smør, ½ hd: i gaard: Utne.

Torchel Aasmunds: Aadland udgivene bøxsel brev med Revers, af 2den 9br: 1748, til Gullich Ingebrigts: paa 2 pd: 12 mrk: s: i yttre Hagen.

Knud Maachestad, for Aamun Løn/n/ing, fremviiste fællen af en voxsen biørn, som hd: i aar haver skut i Fiældet i Odde sogn, Fogden betalte ham strax 2 rd:

Knud, Peder, Michel og Endre Mockestad gav tilkiende det de med Muntl: varsel til den/n/e tægte dag har ladet stevne og indkalde Od Olsøn Qvæstad, Od Wichlichsøn ibdm:, Lars Johans: ibdm:, Erich og Jacob Store Naae, Arne, Siur og Olle Lille-Naae, at anhørre efterskrevene vidner, som under faldsmaal er indvarslet, sc: Ole Gribsøn Bleje, Od Olsøn ibdm:, og Lars Larsøn ibdm:, om hvorleedes de indstevnte sagvoldere med derres Creature, imod Een steening og Doms act begyndt d: 1ste 8tbr: 1742 og sluttet d: 24de Julj 1743, udbeiter Citanternes Fæe hauge, dem til største skade, for sam/m/e Dom at imodtage til undgieldelse, samt at svare Processens omkostning.

de indstevnte af Qvæstad, og Jacob Store Naae, møtte, tilstoed lovl: varsel: Erich Store Naae møtte ej, lod svare ved Lensmanden, det hand nu er paa sin lovl: Reise: de paa Lille-Naae indstevnte møtte ej heller, mens lod ved Lensmanden svare, det de henskiød dem til derres værneting, som er Rosendahls Bircheting.

de indstevnte sagvoldere forrestillede, endskiønt de havde giedet derres smaller efter andeel, kunde de dog ej nægte det derres smaller imod derres villie er kom/m/en i Citanternes hage, liggesaavel som

Citanternes Creature om høsten kom/m/er paa derres bøe og bort beiter derres haa, dem til største skade, til dette at forrekom/m/e paa begge sidder, veste de ej bedere Middel, end at en hver efter sin leieburd opsætt Marckes gar saavel i ud- som hiem/m/e Marken, og saa en hver efter andeel at giæde smallen, siden den ej kand gierdes ude, siden de ei andet gierde end af steen kand opsætte.

Citanterne lod tilførre, at udengierdes er en gar af steen, mens dend kand ej for Fieldskree saaleedes opsættes at dend kand holde smallen ude, hvad det er anbelangende om at sætte gierde paa hiem/m/e Marcken eller bøen, der om Citanterne ej nu kunde give noged svar førren Gaarderne Mitt og yste Bleje samt Kambestads opsiddere bleve indvarslede.

de indstevnte sagvoldere svarede, det forholder sig saa at der [er]? Ett steengierde i hagen, og naar der kom/m/er gierde paa bøen, da vil de stedse giete derres smaller saa lang som som/m/er, høst og vaarren er.

De indstevnte sagvoldere begierede sagen udsatt indtil næste Ting for at begiegne hoved Citanterne med en Contra stevning.

Afskeediget,

dend af gaarden Qvæstad og Store Naae opsiddere forlangende udsættelse billiges dem indtil nest anstundende aars som/m/er Ting med dette Tinglauv.

Knud og Peder Rogde gav tilkiende, det de med Muntl: varsel til den/n/e tægte dag har ladet stevne og indkalde /: paa Eegene og samtl: derres granders vegne :/ Ole, Niels, Joen og Asbiørn Aackre, item Hellie og Askield Skaaltvet, vidner, som under faldsmaal er indvarslet, sc: Aad Olsøn Qwæstad og Aad Wichlichsøn ibdm:, at anhørre, om hvorleedes de indstevnte sagvoldere nestl: og i dette aars som/m/er har holdet derres gierde saa uforsvarligen at derres Creature er gaaen ind i Citanternis Eng eller bøe, og der udbeidet Een heel fierrings Teig, og siden kom i aggerne, og der tilføyede dem stoer skade, hvilcken skade de indstevnte vidner kand forklare hvor stoer dend har været: der for Dom at imodtage til at betalle skaden, med videre undgieldelse, samt at svare processens omkostrning.

de indstevnte sagvoldere blev 3de gange paaRaabt, mens ingen vilde svare.

stevne vidnerne Joen Torchielsøn Hougse og Salamon Larsøn Helleland med Eed og opragte fingere afhiemlede stevningens lovl: forkyndelse at være skeed for de indstevntes boepæll udj en hvers Eget paahør.

Citanterne paastoed de indstevnte vidner, siden de møder, Eedelig afhørt. Eedens forklaring blev vidnerne forrelæst, og formaned at vogte dem fra Meen-Eed.

1ste vidne, Aad Wichlichsøn, boende paa gaarden Qvæstad, fremstoed for Rætten og med opragte fingere aflagde Eeden og vidnede, at i den/n/e som/m/er var vidnet paa Rogde, og da blev ham af Citanterne anviist

1748: 59b

1748.

Ett stort støcke bøe som var udbeidet, mens hvormeeget land det kunde være, ved vidnet ej, saasom hand ej Taxerede det, og sagde Citanterne det Aakre og Skaaltvets opsiddere derres Creature havde giort dem dend skade: saa saae vidnet og, det bøe gierdet laae needtraad, og sagde Citanterne det sam/m/e gierde tilhørde Aakre og Skaaltvet. Citanterne havde ej noged at tilspørge vidnet.

2det vidne, Aad Olsøn, boende paa gaarden Qvæstad, fremstoed for Rætten, aflagde Eeden efter Loven og vidnede Conform med første vidne.

Citanterne erindrede om Laudag for de udeblivende.

Afskeediged,

De lovl: indstevnte Ole, Niels, Joen og Asbiørn Aakre, item Hellie og Askield Skaaltvet, forrelægges til nest anstundende aars som/m/er ting at møde for Rætten, sagen at tilsvare.

Ellen Nielsøn Schieldaas udgivene Obligation af dags datto til Ole Haldors: Espen for Capital 99 rd:, imod det pant af 1 pd: s:, 1 g:sk: i Schieldaas.

Ellen Niels: Schieldaas til Ole Haldorsøn Espen udgivene Pante Obligation af 31de 8tbr: 1746 paa Capital 60 rd:, blev efter paategned qvittering af dags datto til udslættelse anviist.

Niels Ingebrigtsøns udgivene gave brev af dags datto, til hands datter Randvei paa 1 pd: 20 mrk: smør, 2 g:sk: udj gaarden Reisetter, blev læst.

Haldor Jonsøn udgivene skiøde af dag[s] datto til Lars Haldorsøn paa ½ Løb smør, 3/8 huud i gaarden Mæhland, blev læst.

Engebrigt Knudsøn Schieldwiig gav tilkiende, det hand med Muntl: varsel til den/n/e tægte dag har ladet stevne og indkalde Johan/n/es Arnesøn Espen, vidner, som under faldsmaal er

indvarslet, at anhørre, sc: Lars Haldorsøn Mæhland, Hellie Jacobsøn Mæhland, Ellen Schieldaas og Joen Knudsøn Espen, betræffende de haarde skields ord og beskyldninger hand imod Citanten haver udsagt, der for Dom at imod tage til undgieldelse, samt at svare Processens omkostning.
Ole Haldorsøn Espen møtte og gav tilkiende det dend indstevnte Johan/n/es Arnesøn er hands huusMand, tilstoed at hand er lovl: stevnt, mens som hand nu er syg og sengeligende, saa har hand formaaed Comparenten paa hands vegne at giøre Citanten en offentlig ærklæring og afbedelse, samt at betalle ham den/n/e processes omkostning, om Citanten vil imodtage dette tilbud.
Citanten svarede, det hand var fornøyed med den anbudne ærklæring, og paastoed i processens omkostning 7 mrk: 4 s:
Comparenten Ole Haldorsøn aflagde strax dend anbudne ærklæring og Afbigt, samt betalte i omkostningerne til Citanten 7 mrk: 4 s:, alt[saa] frafald Citanten dette sit søgemaal.

Mickel Olsøn Lotte efter forrige tiltalle til Ole Larsøn Lotte og Hellie Qwalwiigen, æskede sagen i Rætte.
dend indstevnte Ole Larsøn Lotte møtte og Refererede sig til hviis hand forhen har ladet tilførre. liggeleedes møtte Hellie Qvalviigen og lod tilførre, at den Jægt hand var med til Bergen blev fragtet bort, og som hand vilde ham, og havde ingen førre, gav Sølfest Alsager ham anslag paa den/n/e Jægt, da hand med

1748: 60

1748

den halve Jægt Eiere Tosten Olsøn ....tte træde ind paa Jægten og Reiste saa her hiem til Hardanger, og som de kom under hands gaard Qvalwiigen om Natten med SydWest vind, lagde de der til for at førre i land hands goeds, som de dog lod blive i Jægten til om Morgenen, og gick begge op i gaarden og var der Natten over indtil om Morgenen tiilig, da sprang vinden til Nord med sneeKave, og da var de ei, i hvor meged de giorde dem umage for at bierge Jægten, goed for at giøre det, saa at Jægten sloges i støcker mens de var ved dend. Rætten tilspurte Comparenten hvor langt de havde til havnen Bruusholmen. Resp: ¼ miil.
Citanten paastoed Dom til sin skades erstatning, samt sine omkostninger med Mend at lade Taxere og besigtige skaden, item 2de gange stevnt her til Tinge, med Dom og forseiglings penge, hvorom alt hand paastoed Dom.
Hellie Qvalviigen havde ei videre at lade tilførre.
Og blev da i sagen saaleedes Dømbt og

Afsagt.

Indstevnte Hellie Qvalwiigen.
I dette Moment Declarerede Parterne at være foreenede saaleedes, at Hellie Qvalviigen betaller til Citanten dend halve skade Jægten haver taged, samt i processens omkostning i alt 4 rd: 48 s:, og lover Hellie Qwalviigen at betalle det halve naar hand nu kom/m/er hiem fra Bergen, og dend anden halve deel til vaaren: Altsaa forlanger Citanten nu ej at hørre Dom, mens ophæver sagen og frafalder sit stevnemaal.

Michel Baarsøn Skiæchedahlen gav tilkiende, det hand med Muntlig varsel til den/n/e tægte dag har ladet stevne og indkalde Lars Haaversøn, huusmand paa Indr: Jaastad, vidner, som under faldsmaal er indvarslet, at anhøre, sc: Ole Knudsøn Jaastad og Elling Svendsøn Berven, betræffende det Tyveri hand har begaaed nestl: aar, omtrent 3 eller 4re ugger for Juul, det Citanten, formeedelst paakom/m/ende svaghed, ej har kundet paaAncke førren til dette Ting, og bestoed det begangne Tyveri der udj at Citanten havde fra Bergen hiem bekom/m/ed Een deel vahre til sit bryllup, som var 1 td: Malt til 2 Rd:, 2 skiepper Spansk salt for 3 mrk:, Een

skieppe Erter for 2 mrk:, 5 pd: salt Torsk for 2 mrk:, Een Mælle Reen korn meel for 24 s:, hvilcket alt blev indlagt i Skielwiig Nøst, da det nylig var kom/m/en hiem af byen, og var der laas for Nøsted: da den indstevnte Lars Haavers: om Natte tiider havde opbrudt bordtaget for Nøsted og bort staalet alt det nu Specificerede: dagen der efter blev der af Citanten med alle Naboer søgt og lyst efter dette bort staalne, mens de fant ej noged, den paafølgende Natt blev det alt af dend indstevnte ført tilbage og satt ved Nøsted. for den/n/e af indstevnte Lars Haaversøn øvede gierning, er hand indstevnt at lide Dom til undgieldelse efter Loven, samt at svare Processens omkostning.
dend indstevnte Lars

1748: 60b

1748.

Haaversøn møtte for Rætten, tilstoed lovl: varsel.
Fogden, i anleedning af Hans Excellentce Hr: Stiftbefahlingsmand á Møynichens ordre de datto 27de Maj nestl:, som her inden Rætten ved dette Ting er bleven Publiceret, anordnede, beskickede og befahlede Lars Torgielsøn Aga, som dend Lov-Kyndigste Mand her i skibbr:, at være Tyvens forsvar, og hands sag for under-Rætten saa lovforsvarlig at udførre, som hand i sin tiid agter at forsvare.
Lars Torchielsøn Aga var selv for Rætten nærværende, og hørte paa det hand saaledes som ovenmelt var beskikket til Tyvens Deffensor.
De indstevnte vidner efter 3de gange paaRaabelse møtte ej.
stevnevidnerne Joen Torchielsøn Hougse og Salamon Larsøn Helleland med Eed og opragte fingere afhiemlede stevningens forkyndelse at være skeed for Ole Knudsøn Jaastad[s] boepæl udj hands Eget paahør med 14ten dagges varsel under faldsmaal, mens vidnet Elling Svendsøn Berven stevnte de ej, saasom hand lovede at møde uden stevnemaal.
Citanten var Laudag begierende for det lovl: indstevnte vidne, i det øvrige tog sig Reserveret til næste Ting at indvarsle fleere vidner til den/n/e sags oplysning.
Fogden begiere[de] at Citanten maatte declarere hvor de angivene Tyve koster er afbleven. \Citanten svarede,/ da det bort staalne var bragt tilbage om anden Natten, og lagt paa aaben Marken ved Nøsted i Fiæren, tog {vid} hand det vidnesfast i sit giem/m/e til sin bryllups Kost.
Deffensor Lars Aga lod tilførre, det hand paastoed at Citanten nu burde Navn give de vidner hand beraaber sig paa, til næste ting at indvarsle.
Citanten svarede, det hands vidner er Ole Knudsøn Jaastad, Elling Svendsøn Berven, Ellen Nielsøn Schieldaas, Endre Ewindsøn Mouge, \og/ Thomas Torgiersøn Jaastad, og inu kand forskaffes fleere vidner om fornøden giøres.

Afskeediget,

Det lovlig indstevnte vidne Ole Knudsøn Jaastad forrelægges under faldsmaal straf at møde til nest anstundende Aars som/m/erting, sit vidnesbyrd at aflægge, hvorhen sagen vorder forfløtt.

Den 5te Nobr: blev end videre med Tinget Continueret.

Hr: Leintenant Tausøn og Welærværdige Hr: Windings udgivene bøxsel brev med Revers, af 19de Debr: 1747, til Anders Jørgensøn paa 1 Løb smør, 2 K:skind, og 2 f:skind i gaarden Instenes.
Lars Joensøn øfre Qwale udgivene Obligation af dags datto til Asbiørn Asbiørnsøn for Capital 90 rd:, imod det underpant af 3 Spd: 10 ½ mrk: smør i gaarden øfre Qwale.

Fogden lod inden Rætten oplæsse og Examinere liggesaadan breve og documenter, til bilager ved hands Regnskaber, som ved de forregaaende skibbr: er Extraherede, samt et Tingsvidne for dend afbrente gaard Berven

1748: 61

1748.

om skatternes gottgiørelse: og som ingen var der noged imod disse documenter havde at forrestille, saa var Fogden Rættens attestation begierende, som blev efterkom/m/ed.

De Laug Rættes mænd som Rætten tilstundende Aar skal betiene bleve opnævnte, og ere følgende, Ole Samsons: Hildahl, Ole Ormsøn Grønsdahl, Lars Samsons: Frøswiig, Jacob ibdm:, Od Wichlichs: Qwæstad, Lars Tosteens: Mochestad, Lars Aslachs: Mehuus og Peder Niels: Horre.

1748

.....

1749

(1749: 61)

Dend 17de Apriil blev Rætten betiendt paa dend Gaard Store Naae, beliggende i Ullenswangs sogn udj Hardanger, med efterskrevene Eedsorene Laug Rættes mænd, som af Fogden Sig;r Andreas Hejberg ere opnævnte, sc: Jørgen Lofthuus, Lars Torgielsøn Aga, Knud Helleland, Joen Hougstvet, Haldor Helleland og Haagen Olsøn Espen, nærværende Lensmanden Joen Torgielsøn Hougse for at i agt tage Kongens Sigt, samt at gaae Rættens Middel til haande.
Hvorda for Rætten fremstoed opsidderen her paa Gaadren, Erich Asbiørnsøn, og gav tilkiende det hand har været nødsaged, til den/n/e tægte dag ved Muntlig varsel, at indkalde sin Grande Jacob Olsøn, boende her paa Gaarden, fordj hand imod Een underRættes {Dom} Aastæds Dom og behandling, af 11de og 12de Septbr: 1731, har fornermet ham udj følgende poster. 1°: at betalle ham de 4 mrk: som Rester paa forrige Regnskab. 2°: at betalle ham bøxsel af de 9 mrk: smør Kirckegoeds efter dend om/m/elde Doms indhold. 3°: at fravige dend Abbelgaard som staar paa hands Eiendom og grund. 4°: at dend indstevnte har Rensket dend vei i Thuunet, som Citanten paa sin Egen Eiendom Kiører sit møg, sam/m/e optaged og Kiørt paa sin agger. 5°: at dend indstevnte under Citantens staubuer haver gravet og bygt sig et lidet huus eller Kielder. 6°: at dend indstevnte, for Citantens Floer døer har opsat Een stav. 7°: at dend indstevnte haver ladet (m?)edraane Citantens Floer som staar i dend indstevntes Løe. 8°: at hand haver fløttet vandhuusset af sit Rætte stæd, og der ved beskadiger Citantens foder. 9°: at dend indstevnte imod dend om/m/elte Dom, haver slaget det Enge stycke med Lille Houg. 10°: at dend indstevnte ei vil hielpe at afveite Elven som trænger sig hiem til gaardens huusser. 11°: at dend indstevnte slaaer græs fra Citanten paa Fossen. 12°: at dend indstevnte giør en ny vei paa Citantens bøe. 13°: at den indstevnte har gravet muuld ud af udløen, som staar paa Citantens grund, og Kiørt paa sin Ager. 14°: at dend indstevnte haver slaget græs om Markeskield paa Kuldgruv hougen. om disse poster at anhøre efterskrevene vidner, som under Lovens faldsmaal er indvarslet, Arne, Siur, Ole og Erch Lille Naae, Ole Kambestae, og dend indstevntes huustroe Ingebor Salamonsdatter, med datter Torbiør Jacobsdatter. der

1749: 61b

Efter Dom at imod tage udj hovedsagen, samt at svare processens omkostning. saa er og til vedermælle indvarslet Hr: Leintnant Tausøn paa Kirckens vegne, som nu værende Kircke Eiere. Dernæst Citanten producerede dend paaberaabte underRættens Aastæds act og Dom, som blev oplæst og her indførres fra pag: 16 til slutning, lydende som følger.

Dend indstevnte Jacob Olsøn møtte, tilstoed til den/n/e tægte dag at være given lovl: varsel om foranførte 14 poster. til første post svarede, og til alle poster som følger. 1ste: da er det icke 4 mrk: hand bliver skyldig paa forrige Regning, mens ickun 3 mrk: 3 s:, dem hand er villig strax at betalle, og her i Rætten Citanten dem Contant tilbød: Citanten tog imod de anbudne penge og frafalt stevningen i den/n/e post. 2den post, vilde sagvolderen efter dend producerede Doms indhold strax betalle bøxselen af de 9 mrk: smør efter Loven med 1 rd: 1 mrk: 8 s:, dem hand her i Rætten tilbøed Citanten Contant imod at hand nyder Een lovl: bøxsel seddel paa sam/m/e 9 mrk: smør. Citanten Replicerede, det hand vilde imodtage den anbydne bøxsel 1 rd: 1 mrk: 8 s:, dem hand imodtog, og vilde strax meddeele ham bøxsel brev for sam/m/e 9 mrk: smør, mens paastoed at nyde 3die aars tage af sam/m/e 9 mrk: smør fra Dom/m/ens datto, som bliver til høsten indeværende aar, 18 aar, er 4 mrk: 8 s:, disse 4 mrk: 8 s: belovede Jacob Olsøn til høsten at betalle, hvormed Citanten var fornøyed. 3de post, her om svarede Jacob Olsøn, det dend paastevnte abbelgar, baade for og efter dend oft omrørte Doms datto, stedse har været og inu er hands, det hand med vidner kand beviisse, og aldrig har vist andet end at grunden var ham tilhørende, førren nu hand har hørt dend oft omtalte Dom oplæsse. om den/n/e post bleve Parterne saaleedes foreenede, det Jacob Olsøn skal betalle til Citanten Erick Asbiørnsøn for grunden af den/n/e Abbelgar 10 rd:, saa at sam/m/e gar her efter til en fuldkom/m/en Eiendom skal tilhørre Jacob Olsøn, og skal dend udMarck steenes strax fra Erich Asbiørnsøns grund og Eiendom til Jacob Olsøns Eiendom. 4de post, her om tilbød Jacob Olsøn at give Citanten strax 2 læs møg paa sin ager, Citanten var her med fornøyet. 5te post, her om forklarede sagvolderen Jacob Olsøn, det hand har gravet under sit Eget staubur, og som Dom/m/en sigger, det huusserne her paa Jorden beholder Een hver af os, ligesom vj tilforn har haft, her efter hver for sig: saa skulde hand formeene det grunden følger Een hvers huusse, og altsaa hand at have magt at giøre ved sit hvad [hand]

1749: 62

vilde. Citanten frafaldt den/n/e post. 6de post, her om Jacob Olsøn svarede, det hand vilde fløtte den/n/e stav fra flor dørren, naar det blev ham tillat at sætte en stav oven og en neden for til løe svalens Conservation. Citanten svarede, det hand var fornøyet med, hvorleedes den blev sat, naar hand ej stoed for hands flor dør. Dend 7de post frafald Citanten. 8de post, her om forklarede Jacob Olsøn, endskiønt sam/m/e sæde er bygt under hands Eget tag, saa dog, siden Citanten der ved finder sig fornærmet, vil hand gierne forfløtte det til et andet stæd. med dette tilbud Citanten var fornøyet, og frafald dend post. 9de post, her skulde Jacob Olsøn formeene, det dend bøe ved Lille Houg, efter dend ergangne Dom, skulde være hands, naar dend {blev} af Rættens middel blev siunet og gransket. i anleedning af sam/m/e forføyede Rættens Persohner dem ud til Lille Houg, med havende begge Parter og dend oft omrørte Dom, da det befantes at Lille Houg efter Dom/m/en tilhørrer Jacob Olsøn forsaavit bøen er anbelangende efter Dom/m/ens optalte Mercker. Citanten frafalt den/n/e post. 10de post, herudj tilstoed Jacob Olsøn at have forseet sig, ej af nogen modtvillighed, men af mangel paa Kræfter, dog vilde hand forpligte sig, liggesom hand og lover og forpligter sig at være villig til dette arbeide med at veite Elven naar fornøden giøres og Citanten ham tilsigger. 11de post, her om Jacob Olsøn forklarede, ej vitterlig at have slaget om Mercket, og om det er skeet, er det skeet imod hands villie, og skulde hand her efter agte sig for saadant. her med Citanten var fornøyet. 12de post, her om Jacob Olsøn lovede, det saadant aldrig af ham

oftere skulde skee videre end nøden tvang ham til. Citanten var her med fornøyet. 13de post, var af beskaffenhed som 5te post, hvorfor Citanten frafaldt sam/m/e, med dend paastand, det Een hver af dem skal beholde og eje dend grund som derres huusser paa staar. Jacob Olsøn svarede, det \hand/ var fornøyet med at Een hver Eiede tuften hvor hand ejer huus. 14de post, det paastoed Jacob Olsøn Citanten sam/m/e at bevisse, i det øfrige benægtede den/n/e sigtelse. Citanten frafaldt den/n/e post.
her med dagen blev til ende bragt.

Dend 18de Apriil blev Rætten atter betiendt udj næst forbem:te sag,
og blev dend abbelgar, som nu er og bliver Jacob Olsøns Rætmæssige Eiendom, med 5 needsatte lovlige Marcke skields steene indhægnet, og udsteenet fra Erich Asbiørnsøns brug og Eiendom, fremdeeles Jacob Olsøn at tilhørre.

1749: 62b

1749.

Needen for Muuren under Abbelgaren, gaar imel: Muurren og de 2de needsatte Marcke skields steene Een veite, sam/m/e veite er Erich Asbiørnsøn tilhørende.
betræffende {betr} processens omkostninger, Sorenskriveren for 2de dagges Forretning 3 rd:, provition til og fra Aastædet 1 rd: 2 mrk:, Laug Rætten 2 rd:, Lensmanden 1 rd:, tilsam/m/en 7 rd: 2 mrk:, Sorenskriverens fløtning til Aastædet har Citanten forskaffet, end videre paastoed Citanten for Rætten og vidnernes underholdning 5 rd:, har betalt Dom og brev penge 5 mrk: 4 s:, til Fogden for Mænds opnævnelse 3 mrk:, udj stevnings penge for stevningens forkyndelse betalt 1 rd: 1 mrk: 8 s:, tilsam/m/en med Rættens løn 14 rd: 5 mrk: 12 s:, her om Parterne bleve saaleedes foreende, at Jacob Olsøn til høsten betaller til Erich Asbiørnsøn 7 rd: 2 mrk: 14 s:, hvor imod Erich nu fornøyer Rætten, anlangende Sorenskriverens fløtning hiem igien, sam/m/e forskaffer Jacob Olsøn.
Endelig paastoed Jacob Olsøn, det Erich Asbiørnsøn haver needRevet Gaardens Madbue, hvor under Jacob Olsøn havde en med ham fællets Kielder, hvilcken ham, Jacob til skade, i nogle Aar har lagt øde: saa har og Erich udfløt paa Comparentens bøe Kirsebær garen, ham til skade: disse 2de poster tog Jacob sig Reserveret ved stevnemaal at paaAncke. her om Parterne bleve foreenede, det Erich betaller til Jacob 5 rd: 3 mrk:, naar sam/m/e vorder afkortet udj oven bem:te Sum/m/a om processens omkostning, samt Abbelgaren og 3die aars tagen, som tilsam/m/en beløber til 18 rd: 1 mrk: 6 s:, som Jacob til høsten skal betalle til Erich, fradrages oven bem:te 5 rd: 3 mrk:, bliver Jacob saa ickun skyldig til høsten at betalle til Erich 12 rd: 4 mrk: 6 s:, og skal Jacob Eie tumpten til sam/m/e gielder!! (kielder), og der over for Egen Regning selv bygge, da grunden bliver hands Rætmæssige Eiendom. hvad Erichs Kirsebær gierde er anbelangende, som udj dette forlig er indbegreben, da bliver sam/m/e for eftertiiden staaende som det nu staar.
Dette forliig udj alle forrestaaende poster blev af parterne for Rætten, efter at det var oplæst, tilstaaed ubrødelig at holde, til forsickring her om, de for Rætten togge hin anden i hænder og lovede at holde her efter goed freed, Eenighed og Kierlighed.
Derefter den/n/e Rættes videre behandling blev ophæved.

Dend 28de Apriil blev Rætten betiendt paa Gaarden Aga øfre Thuun, beliggende i Ullenswangs kk: sogn og Kingtzerviig skibbr:, med efterskrvene Eedsorene Laug Rættes mænd, som af Fogden Sig:r Andreas Hejberg er opnævnte, sc: Knud Mokkestad, Knud Rogde, Anfind Lofthuus, Johan/n/es Luttro, Knud Helleland og Anders Olsøn Luttro,

1749: 63

Nærværende Lensmanden Joen Torgielsøn Hougse for at i agt tage Kongens sigt, samt at gaa Rættens Middel til haande:
hvorda for Rætten fremstoed Lars Olsøn Aga og gav tilkiende, det hand til den/n/e tægte dag med Muntl: varsel har ladet stevne og indkalde sin grande Ole Larsøn Aga med søn Johan/n/es Olsøn, vidner at anhøre, /: som under falds[maal] er indvarslet :/ om hvorleedes de indstevnte ej har villet gotgiøre Citanten det her paa gaarden skeede aftag, derefter Dom at imodtage til at gottgiøre sam/m/e, samt at faae en hvers Eiendom, saavel inden som uden gierdes, samt Kirsebærgar og Abbeltræer, alt skift og Deelet, steene[t] og Reenet til en hvers sickerhed om sin Eiendom, item at svare processens omkostning.
Dend indstevnte Ole Larsøn Aga møtte, tilstoed lovl: varsel, sagde Ellers ej videre at have med den/n/e gaard at giøre, saasom hand har skiødet sin Eiendom fra sig til sin søn.
søn/n/en Johan/n/es Olsøn møtte, tilstoed lovl: varsel.
Citanten gav end videre tilkiende, det hand med Muntlig varsel til vedermælle har de!! (havde) ladet indvarsle de andere Naboer og grander, neml: Lars Asbiørnsøn Aga, Lars Torgiels: ibdm:, Berge Olsøn ibdm:, gaml: Joen Olsøn ibdm:, og unge Joen Olsøn ibdm:, som alle møtte.
Parterne efter samtalle og mellem handling, bleve saaleedes foreenede, at de i Morgen selv vilde giøre Rættens Middel anviisning paa hvor Moed og Markeskield dem imellem skal nedsættes:
hvor med den/n/e dag tog ende.

Dend 29de ditto blev den/n/e sag atter forretaged,
da Parterne i følge af Rættens Middel, forføyede \Dem/ ud for at steene og Reene efter Parternis anvisning:
udj paa Stranden i Bergham/m/eren neere ved søen er hugget Een Kors, der fra op i en needsat Marckeskieldsteen kaldes Lindesteene, der fra op i Slaatte skaare udj en needsat Marckesteen, der fra op under Øde veien udj en needsat Marckesteen, som er endebyttet, Lars Olsøn eier inden for paa den Syndere sidde, og Johan/n/es Olsøn uden for paa dend Nordre sidde af disse mercker. {her} udj Lars Olsøns skouv Eier Johan/n/es Olsøn Een slaatte.
Jnden for Gaards huussene, i Trolledahlen, inden for Elven, er needsat en Marckesteen som visser ind efter veien i en jordfast steen, derudj hugget en Kors, lenger ind efter veien, i Læssinge steenen, hugget en Kors, der fra ind efter i et skarv hugget en Kors uden for Kiøn/n/en, der fra ind i en stoer steen inden for Kiøn/n/en hugget en Kors, der fra ind i Uren i en stoer steen hugget en Kloppe som visser ind til Rogde byttet. needen for disse Mercker Eier Lars Olsøn,

1749: 63b

og Johan/n/es Olsøn oven for.
Fuhre Teigen, i dend nederste største ham/m/er er hugget en Kors, som visser op efter en skarv Ryck, hvor der er hugget en Kors, længer op efter sam/m/e Ryck er hugget den tredie Kors, der fra op i dahlen i et skarv hugget dend 4de Kors, der fra øverst i Fuhre hougen needsat en Marckesteen oppe imod bækken, som er endebyttet. Lars Olsøn Eier fuhren paa Syndere, og Johan/n/es Olsøn paa den Nordere sidde, i det øfrige Eier Johan/n/es Olsøn ald Marken og dend anden skouv paa Synder og Nord sidden af disse Mercker. de fuhre træer som staaer needen for vejen, udj Lars Olsøns Eiendom, hørrer liggeleedes Lars Olsøn selv til.
3de Teig, Bircke lien Kaldet, tæt ved Rogde veien er needsat en Marckesteen som visser op efter i en stoer steen, der hugget en Kors, der fra op efter i en stoer steen kaldet Fuhre steenen,

paa dend øfre sidde hugget en Kors, der fra op i Fiældet kaldet Rafneberg, i dend Nordere sidde paa det hviide segn er ende Mercket. Lars Olsøn Eier Synden og inden, og Johan/n/es Olsøn Norden og uden for disse Mercker.

4de Teig, Svarteschree kaldet, neere ved veien er needsat en Marckesteen som viisser op efter under Svaen, i en jordfast steen hugget en {Gloppe} Kors, der fra op paa Svarteskree hougen, i en stoer steen hugget dend anden Kors, der fra op efter, i en stoer steen hugget tredie Kors, der fra op i et skarv hugget en vinckel gloppe, der fra ud efter, i en liden jordfast steen hugget en Kors, der fra beent op i dend hviide Rycken i Reens svahen, der fra beent op i Fiældet i Bergs enden paa dend Nordere sidde er endebyttet. paa dend Syndere og indere sidde af disse Mercker Eier Johannes Olsøn Marcken og skouen, undtagen needen i Mercket, eller Eiendom/m/en, Eier Lars Olsøn en slotte. paa dend Nordere og yttere sidde Eier Lars Olsøn ald Marcken og skouen.

inder i Lie backen ligger en slotte Teig som Lars Olsøn ene tilhører, mens skouen er som forhen er meldet Johan/n/es Olsøn tilhørende.

Den Eene maae her efter ej Rydde videre paa dend andens Eiendom end hvis nu til den/n/e tiid er Ryddet.

Der med den/n/e dags Forretning blev til ende bragt.

Dend paafølgende 30de ditto blev end videre med forbem:te steenings Forretning Continueret saaleedes som følger.

1749: 64

1749.

5te Teig, Resseteigen kaldet, i Lyingesteen hugget Een Kors som visser beent op i hagen i en needsat Marckesteen, der fra op efter i et skarv hugget det andet Kors, der fra op efter i en jordfast steen hugget dend tredie Kors, som viisser op efter til Fierde Kors i en jordfast steen, videre op efter til femte Kors Kors hugget i en stoer høy steen, der fra videre op i en ham/m/er hugget siette Kors, end videre op til syvende Kors i en jordfast steen, som visser op til det ottende Kors hugget i en jordfast steen, som visser op til Niende Kors hugget i en jordfast steen under yste Gietheller, der fra beent op i Fieldet Smitteshougen kaldet, som er endebyttet: paa dend indere og Sør side Eier Johan/n/es Olsøn, og paa den yttere og Nord sidde af disse Mercker eier Lars Olsøn.

Et støcke kaldet Wengsnene er lagt til Lars Olsøns part, under 5te teig, sam/m/e gaar ud til yste bæcken i dend indere sidde paa Hetlebræchene.

under Johan/n/es Olsøns Eiendom i 5te Teig er lagt Et støcke kaldet Hetlebræchene og Gunnildeschaarene, dette bytte gaar efter bem:te bæck og ud efter til grandernes bytte.

6te Teig, Syreflotten kaldet, op i fra søen i en stoer steen hugget Een Kors, som visser op i en stoer steen, hvor der paa needere sidde er hugget Een Kors, der fra op til Grandernes bytte: paa dend indere og Sør sidde Eier Lars Olsøn Linde skouven{, pa} med bircke skouen. paa yttere og Nord sidde Eier Johan/n/es Olsøn ald skouen, undtagen hatle skouen, som er fællets for heele gaarden.

det stycke j Syrreflotten inden for Elven hen i en liden bæck inden for Mockeflotten tilhører Lars Olsøn, sam/m/e er udmercket med en Kors udj en jordfast steen ved søen, som visser op til bæcken, siden op efter bæcken i en jordfast steen hugget Een Kors:

saaleedes er da ald udmarcken skift, steened og Reened.

Nu begyndes med hiem/m/e Marcken, bestaaende af agger og bøe, sam/m/e er saaleedes som følger, skift, steened og Reened.

J øfverste Birchedahlshougen needsat Een Marckeskields steen, hvorudj er huggen en gloppe som visser ind i en Kors huggen i en jordfast steen ved aggeren, fremdeeles viisser bem:te Marckeskieldssteen need efter Rusten i dend anden needsatte steen i Rusten, der fra need efter

i dend tredie needsatte steen ved en steen Reys tæt oven for ageren: uden og oven for dette Mercke ejer Johan/n/es, inden og under Mercket ejer Lars Olsøn.
J Reenen under Dahlsaggeren needsat en Marckeskields steen: agger Reenen ud efter ejer Johan/n/es, og bøen oven for ejer Lars.

1749: 64b

1749.

Under Moer aggeren needsat Een Marckeskields steen som viisser efter Kiørsel veien i øfverste Birchedahlshougen, bøen oven for under aggeren Eier Johan/n/es, og needen for Eier Lars.
J Teigen, Bøe abbelen Kaldet, under aggeren oven for veien needsat en Marckeskields steen som viisser ind efter udj tvende efter hinanden udj jordfaste steene huggede Korsser, sam/m/e visser ind efter udj tvende efter hin anden needsatte Marckeskields steene, hvoraf dend sidste steen visser til ende Mercket: oven for disse Mercker Eier Johannes, og needen for Lars.
Det støcke bøe inde ved Elven, oven for vejen, eier Johan/n/es.
J neederste skaarvene, udj et skarv hugget en L som visser op og ind efter i en jordfast steen, der hugget en Kors som visser til grandebyttet: needen for disse Mercker Eier Johan/n/es, og oven for Lars.
J øverste skaarvene hugget en L som visser need og ind efter garen: oven for Eier Johan/n/es, og needen for Lars.
J udgierselen ved Kalv haven, udj et bierg, hugget en Kors som viisser need i Kalv haven ved bæcken, udj et skarv hugget dend anden Kors som visser need i et skarv ved bæcken, der hugget en L som viisser \op/ og ud efter i en stoer steen ved en bæck, der udi hugget en L som visser ind og need efter til en needsat Marckesteen, der visser i endemercket: inden og needen for disse mercker Eier Johan/n/es, og Lars oven og uden for.
yderst i Wiigene, i Steene Teigen neere ved søen, paa ham/m/eren er needsat ved ham/m/eren en Marcke steen som visser op og ud efter til dend anden steen needsat under bierget: uden for dette Mercke ejer Lars Olsøn, og inden for Johan/n/es.
Brache Teigen i Wiigene, op fra søen i en stoer steen hugget en Kors som visser op efter i yderste bæcken i en Marckesteen, der fra op efter bæcken til grandernes bytte: uden for disse Mercker Eier Johan/n/es, og Lars inden for.
Mit Teigen i Wiigene, ved søen needsat en Marckesteen som visser op efter den anden bæck, der atter i en stoer steen hugget en Kors som visser efter bæcken op til grandernes bytte: inden for disse mercker ejer {Lars og uden for} Johan/n/es, og uden for Lars.
Klockesteen Teigen, neere ved søen needsat en Marckesteen som visser op efter dend tredie bæck, ved sam/m/e bæck needsat en steen, hvorudj blev hugget en gloppe som visser ind efter i en anden needsat sten, der fra udj en Kors i skarvet, som visser need efter i Klockesteen ham/m/eren, der hugget en Kors, som er ende Mercket: Lars Olsøn

1749: 65

1749

Eier uden og needen for disse mercker, og Johan/n/es eier inden og oven for.
Jnderste Teigen i Wiigene, neere ved søen needsat en Marckesteen som visser op efter dend 4de bæck, i en ham/m/er huggen en L, fra sam/m/e ind og op efter bæcken i et skarv hugget en L, fra den op efter bæcken i et skarv huggen en Kors som visser op efter bæcken til grandernes bytte: uden for disse Mercker eier Johan/n/es, og inden for Lars.
aggeren Hødningen er deelt med 2de Marckesteene, dend yttere part med bøen ejer Johan/n/es, og dend indere part med bøen ejer Lars.
Wiiger aggeren, neere i Renen sat en steen som viisser op efter i dend anden steen, der fra til tredie steen, hvorudj er hugget en gloppe som viisser beent ud til Fierde steen needsat ved en

steen Reus: uden og needen for dette mercke ej[er] Johan/n/es ageren med ager Reenen, og Lars ejer inden og oven for, ageren med Reenen.
de andere smaae ager støcker beholder en hver paa sin bøe.
Et støcke bøe under huussene, gaar byttet efter Kiørsel veien: Lars eier inden, og Johan/n/es uden for veien.
bægger haverne oven for huussene under berget, skal eene tilhørre {L} Johan/n/es Olsøn med alle der udj staaende Abbel, blom/m/e og Kirsebær træer, saa at hand kand bort tage skilderum/m/et som nu staar imellem dem. haven nere paa backen skal ene tilhørre Lars Olsøn, dend unge abbel som nu staar der udj, samt 2 á 3 plantede Kirsebær træer, skal Johan/n/es Olsøn fløtte ud af haven, saa skal hand og af dend storre abbel nyde et par Rødnings planter.
Johan/n/es Olsøn har paa sin bøe overlat Lars Olsøn Qværne tumpt, hvor imod Lars Olsøn har overlat til Johan/n/es et Nøste tumpt, som hand forhen hafde tilkiøbt sig af Johan/n/es sin bøe.
Nock haves et støcke bøe og Marck, Tveiten kaldet, oven for huussene, som er til fællets, og ej kand deeles, fordj de andere grander haver det med dem til fællets.
J udmarcken er og noget som er til fællets med de andere grander, hvorfor det ej kand deeles.
betræffende den/n/e Forretnings omkostning, som er til Laug Rætten og Lensmanden 5 rd:, Sorenskriveren 4 rd:, hands Provition til og fra stædet 1 rd: 2 mrk:, fløtning haver Parterne selv besørget, tilsam/m/en 10 rd: 2 mrk:, der om de saaleedes bleve foreenede, at Lars Olsøn betaller Rættens Middel, hvor imod Johan/n/es betaller til Lars Olsøn 5 rd: 5 mrk:, da de og til fællets forskaffer Sorenskriveren fløtningen til sit hiem.

1749: 65b

1749.

Dend 31de Maij blev paa **Gaarden øfre Wiig med Jondahls skibbr:[s] Almue holden Eet Almindelig Som/m/er, Skatte og Sagefalds ting**, da Rætten blev beklæd med det ordinaire Laug Rætt, sc: Salamon Wichene, Endre Torchielsøn Eie, Endre Hellies: ibdm:, Aschout ibdm:, Lars Iwers: Swaasan, Samson Lars: Sambland, Iwer Larsøn ibdm:, i hands stæd sat Tosteen Johans: Sambland, og Hellie Ols: Molwe, nærværende inden Rætten Fogden Sig:r Andreas Hejberg, med bøygde Lensmanden Johan/n/es Nielsøn Wiig, og dend Tingsøgende Almue,

da Allerunderdanigst og underdanigst blev publiceret Kongl: Allernaadigste Forord:, Reschripter, med andere høye Øfrigheds ordres som følger.
1°: For:, hvorved den, om grove Morderes straf under 16de Octbr: 1697 udgangne Forord: yderligere forklares, datteret d: 7de Febr: 1749.
2°: Forord: om Justitiens administration, udj hvilcke sager de Militaire bør søges ved Krigs-Rætten, og udj hvilcke de bør svare under den Civile Jurisdiction, af 7de Martj 1749.
3°: at de Delinqventer, som, efter at de for deres begangne Misgierning ere dømte, bortrøm/m/e fra et Stift i Norge til et andet, skal udstaae derres straf i det Stift, hvor de paagribes, af 15de Nobr: 1748.
4°: General Pardon for de, fra Leggene undvigte Mandskab, af 5 Debr: 1748.
5°: General Pardons Patent for alle, som fra Holmens faste stock, og Divisionerne ere undvigte, af 5te Decbr: 1748.
6°: Patent om Høyeste Rætt for aar 1749, af 11de Octbr: 1748.
7°: hvorleedes de paa Frem/m/ede stæder værende Danske Consuls sig have at forholde, af 3de Martj 1749.

8°: angaaende, De roulerende Ba[n]co-sedlers forandring og omvexling, af 13de Septbr: 1748.
9°: Reschript af 14de {Aug:} Martj 1749, det de Norske Nationale Regimenter til Foeds skal være forsiuned med Rantzler og Tornøstere af laadene Kalvskind: der ved Een Copi af Hr: Obrister Segleches skrivelse, under 16 Maj 1749, til Stiftbefahlingsmanden, om en Model til sam/m/e Rantzlers anskaffelse, som ska[l] Kaaste 8 mrk:
10°: at tiæretønder skal være Justerede og holde 120 Danske potter, af {4de} 10de Jan: 1749.
11°: at de som bliver dømt til Kagstrygen og brendemercke, skal tillige Dømmes, Mandfolck til arbeide udj jern i nermeste Fæstning, og Qvindes Persohner til Tugthuussene, deris livens tiid, af 7de Febr: 1749.
12°: imod dem som sværer og bander, af 31de Jan: 1749.
13°: Hands Excellentze Hr: Stiftbefahlingsmand á Møynichens skrivelse til Fogden, af 15de Octbr: 1748, det Almuen af dette Fogderie skal betalle 518 rd: 64 s: til fri skyds for Grense Com/m/issionen.
14de: Een ditto, af 15de Octbr: 1748, det Almuen her i Fogderiet skal betalle 256 rd: 32 s: til Stønjum og Nærøe-dahlen, 2de Postbroers opbyggelse.
15de: Een ditto, af 1ste Maj 1749, det af Christiania Arrest huus er bort Rømt 3de Tyve Delinqventer, sc: Lars Slangerup, Thore Hansen og Ulrich Tostrup, om sam/m/e antreffes, da paagribes.
16de: Kongl: Reschript, af 28de Maj 1745, det søe Lamitterne

udj de sager dem paasigtes for Kongens tieneste, skal have fri Rættergang, og dend skyldige ved endelig Dom, at Døm/m/es til at betalle Rættens Salario med det stemplede papiir.
17de: Stiftambtmandens skrivelse til Fogden, af 20de Jan: 1749, det fra Aggershuus Fæstning er bort Rømt Een Slave, sc: Peder Olsøn, om sam/m/e antræffes, da at anholde.
18de: Een ditto skrivelse af 4de Jan: 1749, det fra Sverrig her til Norge over Reisser endeel Persohner som mistænckelig søgger at giøre dem landet bekiendt, hvem som saadan/n/e Persohner antræffer, bør at angive det.
19de: Een Politie Placat, datteret Bergen d: 17de Octbr: 1748, at det gamle potte og pælle maal er Casseret, og det nye Justerede er at bekom/m/e hos Sig:r Friman udj Bergen.

Een Obligation udgiven af Salamon Arnesøn d: 9de April 1740 til sal: Hr: Ole Gierdrum for 30 rd: laan, imod det underpant af 2 Spd: 6 mrk: smør i gaarden Indre Wichene, læst til tinge sam/m/e dag, og udj pante bogen paa fol: 17 indført, blev efter paategned qvittering af 9de Aug: 1748 til udslættelse anviist.
Haaver Larsøn og medInteressentere udgivende skiøde af 3de Maj 1749 til Hans Larsøn paa 3 Spd: sm: udj gaarden Tørvigen, blev læst.
skifte brevet af 19de Martj 1749, efter de sal: ægteFolck Peder Pedersøn med huustroe, sal: Christj Andersdatter, blev læst, og stervboen Eiende Jordegoeds udj gaarden Tørviigen 3 Spand sm: uden bøxsel, wurderet 36 rd:, og udlagt for gields fordring til Haaver Larsøn Thoedahlen 2 Sp: 3 mrk:, og udj arv 2 mrk:, Hans Larsøn i arv 1 mrk: sm:, Tollef Pedersøn, Ole ibdm:, Sigri Andersdatter, og Eli ibdm:, en hver af dem 3 mrk: smør, er 12 mrk:, tilsam/m/en 3 Spd: sm: uden bøxel.

Fogden lod inden Rætten oplæsse og Examinere følgende documenter til bilagger ved hands Regnskaber. 1°: Specification over de faldene første bøxler af Halsnøe Closter goeds. 2°: Restance af de 2de første Terminer, hvis Sum/m/a var 115 rd: 3 mrk: 6 s:, som ingen noged

her imod havde at erindere, var Fogden Rættens attestation begierende, som blev efterkom/m/et.

Efter 3de gange udraabelse var ej nog[en] der vilde gaae i Rætte, altsaa blev Tinget for Jondahls skibbr: ophævet.

Dend 2den Junj blev paa **næst forbem:te stæd Øfre Wiig, for Østensøe skibbr:[s] Almue, holdet et almindel: Som/m/er, Skatte og Sagefalds ting**, da Rætten blev beklæd med det Ordinaire Laug Rætt, sc: Lars Mognsøn Sandven, i hands stæd sat Knud Reistvet, Joen Haavers: Sandven, Hellie Olsøn Læpsøe, Christopher Kaldestad, Lars Torbiørns: Øfsthuus, Jan Svends: Scheje, Niels Fosse og Salamon Norrem, Nærværende inden Rætten Fogden Sig:r Andreas Hejberg med bøygde Lensmanden Giermun Næss og dend Tingsøgende Almue:

Da Allerunderdanigst og underdanigst blev publiceret de Kongl: Allernaadigste Forordninger, Reschripter med andere Høye Øfrigheds ordres som paa fol: 65 og 66 findes Extraheret.

Fogden Sig:r Hejbergs udgivene bøxsel brev af 22de April 1749 til Lars Erichsøn paa 1 Løb sm:, 1 hd: i gaarden Schaalem, blev læst.
Fogden Sig:r Hejbergs til Lensmanden Giermun Næss udgivende bevilling af 11de Junj 1748, det hand af dend til omliggende

1749: 66b

1749.

gaarder fællets udmarck maae til Gaarden Aasemøde{r}, der bruges under gaarden Næss, Rødde sig en slotte teig i proportion af hands Naboer.
skifte brevet efter sal: Ingegier Tormoedatter blev læst, sluttet d: 25 Febr: 1749, og var stervboen eiende jordegoeds i gaarden Schaare 3 Spd: 3 3/8 mrk: smør uden bøxsel, vurderet 47 rd: 4 mrk: 14 s:, og udlagt til Enckemanden og derres børn i arv som følger, Enckemanden Ole Erichsøn 1 Spd: 12 3/8 mrk: mrk:, til børnene Erich 12 mrk:, Gurj, Guro, og Maritta, hver 5 mrk: smør.
Arne Larsøn Biørche udgivene skiøde af 3de Maj 1749 til Erich Jacobsøn paa 1 Løb 6 ¾ mrk: smør udj gaarden Steene, blev læst.
skifte brevet efter sal: Britta Svendsdatter, sluttet d: 26de Febr: 1749, blev læst, og var stervboen Eiende Jordegoeds udj gaarden Beje!! (Berje/Berge?) 1 ½ Løb smør med bøxsel, vurderet 100 rd:, og udlagt til dend sal: qvindes Arvinger, saasom Enckemanden Nae Arnesøn 3 Spd:, søn/n/en Torbiørn Arnesøn 1 ½ Spd:, Datteren Ingelef 1 ½ Spd: smør.

Fogden gav tilkiende, det hand paa Justitiens vegne til den/n/e Tægte dag med Muntl: varsel vidnesfast har ladet stevne og indkalde Ole Larsøn yttere Aalwiigen, Dom at imodtage til undgieldelse for begangne leiermaal med Pigen Herborg Helliesdatter Lille Aass, og det forinden hand havde været til Confirmation eller Herrens Nadvere. Ellers gav Fogden tilkiende, at qvinde Men/n/esket er ved døden afgangen omtrent for 4 á 5 ugger siden.
Dend indstevnte Ole Larsøn yttere Aalviigen møtte, tilstoed lovl: varsel i den/n/e sag: sagde sig at være gaml:, efter hands formeening, 20 Aar, \er Fader og Moder løs,/ har ej været til Confirmation: tilstoed at have \uden Ægteskabs løfter, ...ndet var hands ve...../ besvangret den ved døden afgangen Herborg Helliesdatter, og med hende avlet et død føed Drenge barn. betalte strax her inden Rætten til Fogden sine leiermaals bøder med 12 rd:, j det øfrige bad at

Naade Maatte gaae for Rætten, siden [hand] var et uforstandig og uoplyst barn, og disuden er Jorde brugende.
Fogden lod tilførre, at om end skiønt leiermaals begiengeren Ole Larsøn nu her inden Rætten har betalt sine leiermaals bøder efter Loven, saa er det dog, efter hands Egen tilstaaelse bekiendt at hand har besmittet sig med den/n/e leiermaals synd forinden hand har været til Confirmation, hvorfor Fogden satte i Rætte, at hand maatte tilfindes, foruden de betalte leiermaals bøder, til arbeide udj Bergens Tugt og Manufactur huus, følgelig Forord: af 2den Septbr: 1745, paa saa lang tiid som Dom/m/eren, i betragtning af hands ungdoms uforstand, og da det er ventelig at hand til den/n/e synd er bleven forleedet af qvinde Men/n/esket, som var meget eldre end hand, maatte for gott befinde, hvorom Actor paastoed Dom.
og blev da udj sagen saaleedes for Rætt, Kiendt, Dømbt og

Afsagt.

Da Ole Larsøn yttere Aalviigen selv har tilstaaet, uden ægteskabs løfte

1749: 67

1749.

og uden at være Confirmeret i sin Daabes pagt, at have besvangret dend ved døden afgangne Herborg Helliesdatter, og med hende avlet Et Død føed Drenge barn; for sam/m/e lejermaal hand her inden Rætten til Actor har betalt sine leiermaals bøder med 12 rd: Saa kand det dog icke befrie ham fra dend straf Forord: af 2den Septbr: 1745 dicterer, at hand forrestiller at være ung og uforstandig, Fader og Moder løs, og der for styrer sin Egen Odels jord: Thj Kiendes for Rætt, det hand efter den allegerede Forordning, naar hand først er bragt i sin synds kundskab, har været til Confirmation, og dernæst i følge Loven er publici absolveret, bør hand, Ole Larsøn, at arbeide udj Bergens Tugthuus Et halv Aar.
Efter at Dom/m/en var afsagt, blev leiermaals begiengeren Ole Larsøn tilspurt, om hand med Dom/m/en var fornøyet, eller vilde paaancke den for høyere Rætt: her til hand svarede, det hand var fornøyet med den/n/e Dom, og forlangede ingen appel.

Jan Larsøn Steene gav tilkiende, det hand med Muntl: varsel til den/n/e Tægte dag ved stevnevidnerne Tollef Christophersøn Steene og Henrich Olsøn ibdm:, har ladet stevne og indkalde Ole Siursøn Steene, Dom at imodtage til at efterleve og fyldestgiøre dend imel: dem oprættede skriftl: Contract af 13de April 1746, samt at svare processens omkostning: Til vedermælle udj sagen er indvarslet sagvolderens broder Johan/n/es Siursøn Steene, siden hand berørte Contract tillige haver underskreved. Citanten producerede dend paaberaabte Contract af 13de April 1746, der lyder som følger.
sagvolderen Ole Siursøn og dend til vedermæhle indstevnte Johan/n/es Siursøn blev 3de gange paaRaabt, mens ingen vilde svare.
stevnevidnerne med Eed og opragte fingere afhiemlede stevningens lovlige forkyndelse at være skeed med langt meere end 14ten dagges varsel, paa Gaarden Steene, hvor Ole Siursøn boer, og Johan/n/es Siursøn haver sit tilhold stæd, og det udj begge deres Egene paahør.
Citanten erindrede om Laudag.

Afskeediget

Dend lovl: indstevnte Ole Siursøn, og liggeleedes til vedermælle indkaldede Johan/n/es Siursøn gives Lavdag til nest anstrundende og indeværende aars høste Ting som holdes for dette skibbr:, her for Rætten at møde, og til sagen at svare.

Michel Larsøn Nesthuus og medInteressentere udgivene skiøde af 3 Maj 1749 til Lars Larsøn Nesthuus paa 2 pd: 15 mrk: smør uden bøxsel, i gaarden Nesthuus, blev læst.

Dend 3de Junj blev end videre med Tinget Continueret.

skifte brevet efter sal: Britta Olsdatter, sluttet d: 27de Febr: 1749, blev læst, og var stervboen Eiende Jordegoeds udj Gaarden Berje 9 mrk: sm:, 2 Løber salt, vurderet 22 rd: 3 mrk:, og udlagt i Arv til børnene, neml: Asbiørn Giermunsøn 9 mrk: smør, Tron og Ole Giermunssøn/n/er hver 1 Løb salt.

Fogden lod inden Rætten oplæsse og Examinere de bøxseler som udj nest afvigte aar er falden udj dette skibbr: af Halsnøe Closter goedset, saasom øfre Axnes udj bøxsel 4 rd: 36 s:, og af Berje 15 rd: 36 s: pro Secunda, 1ste og 2den Termins skatte Restance

1749: 67b

1749

for indeværende aar, hvis endelige Sum/m/a var 174 rd: 40 s:, og som ingen noged der imod hafde at erindre, var Fogden Rættens attestation begierende, som blev efterkom/m/ed.

Michel Froestad udgivene skiøde af 27de Febr: 1749 til Guro Aschoutdatter paa 9 mrk: sm: udj gaarden Stranden, blev læst.

Lars Johansøn Indr: Aalviigen udgivene bøxsel brev med Revers, af 3de Junj 1749, til Endere Biørnesøn Røche, paa ½ Løb 9 mrk: smør, 1 g:sk:, 1 K:skind i gaarden Store Aasse, blev læst.

Efter 3de gange udraabelse var ej nogen der vilde gaae i Rætte, altsaa blev Tinget ophævet.

Dend 6de Junj blev paa **Eie-grund ved søen udj Gravens sogn holden Et Almindelig Som/m/er, Skatte og Sagefalds Ting for Gravens skibbr:[s] Almue**, da Rætten blev beklæd med det ordinaire Laug Rætt, sc: Peder Larsøn Maabøe, Halsteen Joensøn Høll, Elling Olsøn Lione, Simon Endresøn ibdm:, Lars Torbeensøn ibdm:, Ole Larsøn Welchen, Niels Eilufsøn Windahl, og Johan/n/es Nielsøn Espeland, nærværende inden Rætten Fogden Sr: Andreas Hejberg, bøyde Lensmanden Anders Hansøn Lissebreche, udj hands lovl: forfald hands søn Hans Andersøn Saaqvitne, med den Tingsøgende Almue,

da Allerunderdanigst og underdanigst blev Publiceret de Forordninger, Reschripter, samt høye Øfrigheds ordres som paa fol: 65 og 66 findes her foran Extraherede.

Hr: Rennord udgivene bøxsel brev med Revers, af 3de Martj 1749, til Lars Joensøn paa 1 pd: s:, ½ hd: i gaarden Spilden, blev læst.

Christian Olsøn Kløwe fremviiste fællen af en voxsen Biørn som hand i aar har skut udj Fieldet paa Lehnets grund, Fogden betalte ham strax 2 rd:

skifte brevet af 16de Octbr: 1748, sluttet efter sal: Niels Hansøn, blev læst, og var stervboen eiende jordegoeds udj gaarden Midhuus 1 Løb 22 ½ mrk: smør, 1 1/8 huud, med bøxsel og herlighed, vurderet 202 rd: 3 mrk:, og udlagt i arv til arvingerne, saasom til Encken Mari Larsdatter 1 pd: 23 ¼ mrk:, 9/16 hd:, til børnene, neml: Hans og Lars Nielssøn/n/er, hver 10 ½ mrk: sm:, 1/8 huud, Ingebor, Synneva, Eli, Ragna, og Ingebor dend yngere Nielsdøttere, hver 5 ¼ mrk: sm:, 1/16 huud.

Hans Larsøns udgivene skiøde af 23de Maj 1749 til Siur Larsøn paa Odels Rætten til 2 ¼ Løber udj gaarden Hagestad.

Lars Aamunsøn Hætlenes gav tilkiende, det hands søn sal: Aamun Larsøn havde laant Niels Halsøn Wichenes udj Reede penge 4 rd:, dem Comparenten ofte har fordret, mens Niels Wichenes har stedse med frugtesløsse løfter opholt ham, da som hand selv er trængende, har hand været nødsaged med Muntl: varsel til den/n/e Tægte dag lovl: at lade indkalde bem:te Niels Hallesøn Wichenes, Dom at imod tage til at betale ham bem:te 4 rd:, samt processens omkostning.

Dend indstevnte Niels Hallesøn blev 3de gange paaraabt, mens ingen vilde svare.

stevnevidnerne Simon Endresøn Lionne og Niels Iwersøn Sysse med Eed og opragte fingere afhiemlede stevningens lovl: forkyndelse at være skeed for Niels Hallesøns boepæll paa gaarden Wichenes udj hands Eget paahør, med meere end 14 dagges varsel.

Citanten begierede sagen udsat til i Morgen, i haab at hands Creditor!! skulde møde.

Afsagt,

følgelig Citantens paastand udsættes sagen indtil i Morgen eftermiddag.

1749: 68

1749.

Giestgiberen Hans Johansøn Pyck, efter forrige tiltalle til Niels Pedersøn Spilden, æskede sagen i Rætte, og producerede sin Continuations stevning af 12de Apriil 1749, sam/m/e er saa lydende.

dend indstevnte Niels Pedersøn Spilden møtte, tilstoed dend \nu/ oplæste stevning at være ham lovligen forkyndt.

Fogden tilspurte Niels Pedersøn Spilden, om icke Lensmanden Anders Hansøn, følgelig dend ham tillagde ordre, har søgt at see den/n/e sag forliigt, paa det bem:te Niels Spilden som en skattebonde, icke skulde indvickles udj alt for vitløftig process og omkostninger, hvortil hand mueligens instigeres af den der agter at fortiene penge hos ham, og om icke hands sogne Præst saavelsom andere har advaret ham derom.

Niels Pedersøn Spilden svarede, det hand icke kunde nægte, det saavel Præsten som Lensmanden havde talt til ham om forlig, mens hand vilde have og inu paastoed Dom.

Citanten lod tilførre, at [da]? forliig af sogne Præsten og Lensmanden blev forrestillet, var hand dertil gandske villig, havde og ventet, det Niels Spilden skulde have faldet noged til føye, mens i dend stæd paastoed hand af Citanten til forlig 30 rd:, som var en urimelig paastand, altsaa kunde ej noged forliig giøres: mens nu vilde Citanten her for Rætten tilbyde Niels Spilden det forliig, at om hand, for dend fornærmelse hand haver giort mig udj mit lovlige næring, samt den/n/e processes omkostning, i alt vil betalle mig 10 rd:, er ieg fornøyet, og vil frafalde og ophæve mit søgemaal.

Niels Pedersøn Spilden her til svarede, nej men vil ieg icke.

Hoved Citanten Hans Johansøn Pyck producerede sin skriftlige deduction af dags datto, sam/m/e lyder som følger, der ved hoved Citanten anviiste de udj hands skriftl: forsætt paaberaabte qvitteringer, som vare 1°: Fogden[s] qvittering af 29de Octbr: 1746 for betalte handel skatt for de aaringer 1743, 1744, 1745 og 1746, á 2 rd:, er 8 rd:, 2°: Een ditto qvittering af 28de Octbr: 1747 for betalte Krem/m/er og handel skatt 2 rd: og Consumption 6 rd:, 3°: Een qvittering af 30de Octbr: 1748 for betalte handel skatt 2 rd: og Consumption 6 rd:, 4°: Een qvittering af 16de Martj 1744, hvor hand efter Forord: af 23de Aug: 1743, af sin handel og næring har betalt Formue og Kopskat 6 rd: 4 mrk: 4 s:, disse qvitteringer, efter at de vare blevne paategnede, blev de hoved Citanten tilbage leveret, hvornæst hand paastoed Dom, siden intet mindelig forlig var at erholde.

Fogden lod tilførre, at siden Niels Spilden saa trodselig har fremturret at overtræde de publicerede høye Resolutioner, som

1749: 68b

1749.

forbyder alle uprivilegerede at giøre Giestgiberen Hans Johansøn {at g} nogen inpas udj hands handel, næring og brug, og end nu trodselig fortfarer med at forsvare saadan hands strafværdige omgang, og icke vil lade sig forlige med sin vederpart; saa paastoed Fogden, at bem:te Niels Spilden ved endelig Dom maatte ansees som en trættekiær, og for sin forbrydelse at betalle en anseelig penge Mulct til Derres Maj:tts Cassa, hvor om hand paastoed Dom.

Rætten tilspurte Niels Pedersøn Spilden om hand noged videre havde at lade tilførre, fremlægge eller paastaae: her til Niels Spilden svare[de] Nej.

Afskeediget,

sagen optages til Dombs indtil Mandagen d: 9de Junj om Formiddagen Klocken 10 slæt, da Parterne haver her at møde, Dom at anhøre.

Dend 7de Junj blev end videre med Tinget Continueret.

Lars Aamuns: Hætlenes gav tilkiende, det hands Contrapart Niels Halsøn Wichenes nu møder, mens de ere forligte, og begierede hand det Niels Wichenes selv vilde forklare, hvorleedes de ære!! (ere) forligte.

Den indstevnte Niels Halsøn Wichnes møtte og lod tilførre, det hand med Citanten er forligt, saaleedes, at hand inden 8te dagge betaller til ham de paastevnte 4 rd:, samt udj processens omkostning 5 mrk: 12 s:

Citanten svarede, det hand med dette tilbud og forliig er fornøyet, men paastoed Dom til Nam og execution i fald det ej inden 8te dagge blev efterkom/m/ed og fuldbyrdet.

Da blev saaleedes Dømt og

Afsagt

Dend indstevnte Niels Halsøn Wichnes tilstaar selv at være skyldig til Citanten de paastevnte penge 4 rd:, og at hand dem inden 8te dagge tillige med Processens omkostning 5 mrk: 12 s: vil betalle, saa Kiendes for Rætt, \det/ bem:te Niels Halsøn Wichnes til Lars Hætlenes bør betalle, til dend af ham selv fastsatte tiid, som er om 8te dagge, indbenævnte 4 rd: 5 mrk: 12 s:, og det under Nam og execution, i fald pengene ej om 8te dagge vorder betalt, da 15ten dagge efter den/n/e Doms lovl: forkyndelse

Siur Poulsøn Opheim gav tilkiende, det hands svage svigerFader Ole Leqve har ladet stevne Siur Larsøn Hagestad, vidner at anhøre om hvorleedes hand har taged nogle Kiørlas møg fra Ole Leqve og henført paa sin ager, der om Dom at imodtage til undgieldelse og giengeldelse, samt processens omkostning.

De under faldsmaal indstevnte vidner er Daniel Tollefsøn Hagestad \og/ Niels Olsøn Westreim, som nu møder.

dend indstevnte Siur Larsøn Hagestad møtte, tilstoed at være lovl: kaldet, ja tilstoed end og at have ud af et aabe[n]t huus ført 4 á 5 læs møg, det hand vilde levere tilbage, og betalle udj Processens [omkostning] 5 mrk: 12 s:

Citanten var her med fornøyet.

1749: 69

1749.

Fogden sat i Rætte og paastoed, at omenskiønt Parterne ere foreenede, og Citanten har eftergived sin Rætt, dend indstevnte Siur Larsøn, andre til afsky for saadant indgrib, bør

tilfindes at betalle 1 lod sølv til stædets fattige, følgelig Lovens pag: 461 art: 9, hvor om hand forventede Dom.
Dend indstevnte Siur Larsøn betalte strax inden Rætten 48 skil:, som blev needlagt i de fattiges skole Casse Spare børsse.

Siur Larsøn Hagestad gav tilkiende, det hand til den/n/e tægte dag har ladet stevne Ole Leqve, vidner at anhøre, om hvorleedes hand {i næst for}, da hand ejede Hagestad, førte forret til Leqve, endskiønt hand vel førte giødning paa agerne, saa dog siunes Citanten {dr}, som nu haver indløst jorden, der ved at være fornermet.
Paa dend indstevnte Ole Leqve[s] vegne møtte svogeren Siur Opheim, tilstoed tilstoed!! det hands svigerFader har faaed lovl: varsel, og at hand, siden ejede begge gaardene Hagestad og Leqve, der ligger bøe i bøe med hin anden, haver ført Hagestads frugter til Leqve, hvor hand boer, dog at hand hvert aar forsvarligen haver giødet Hagestads agere, mens nestl: aar 1748, siden Odelsmanden, som er Citant[en], vilde løsse Hagestad, og i den i aar tiltræde, som er skeed, saa førte hand sam/m/e aar 1748 Hagestads avel udj gaardens Egene huusser: altsaa skulde formeene, det hand som ejere og styrrere af begge gaardene ingen uret haver begaaet.
Citanten frafalt sagen.

Hellie Odsøn Haaem gav tilkiende, det hand med Muntl: varsel til den/n/e Tægte [dag] haver ladet indkalde Soldatten Niels Halsøn Wichenes, vidner at anhørre, sc: Lars Wichlichs: yttere Tveito, Ole Rasmuss: Sæbøe og Niels Torgrims: Wichenes, der alle under faldsmaal er indvarslet, at vidne om hvorleedes indstevnte Niels Halsøn Wichenes indeværende aar, dend 6te Søndag efter Paaske, med hug og slag haver overfaldet Citanten, der for Dom at imod tage til undgieldelse, samt at svare Processens omkostning.
dend indstevnte Soldat Niels Wichnes møtte, tilstoed lovl: varsel.
Fogden lod tilførre og gav tilkiende, at hand icke førren nu har været vidende om den/n/e mellem Soldaten Niels Halsøn Wichnes og bonden Hellie Odsøn Haaem opreiste slagsmaal sag, hvor under, saavit hand end nu har kundet erfahre, icke er nogen betydenhed, men alleene \en/ opkom/m/en trætte mod trætte, som omsidder har foraarsaged det slagsmaal uden tilføyed vold eller skade, Fogden begierede der for, at med vidnernes førrelse og sagens videre fremgang maatte gives anstand indtil Forordningen af 8de Julj 1690, og 5te post af For[ordningen] af 7de Martj 1749, er bleven efterlevet.

Afskeediget,

sagen udsættes indtil Fogden har efterkom/m/ed de alligerede Forord: allernaadigste bydende og sagen i Rætte kalder.

skifte brevet efter sal: Niels Larsøn blev læst, er sluttet d: 25 Apriil 1749, og var stervboen Eiende jordegoeds udj gaarden Qvandahl 2 pd: 6 mrk:, 1 b:sk: med bøxsel og

1749: 69b

1749.

og!! herlighed, samt overbøxsel til det som er Kingtzerwiig Præste boel og ditto Kircke tilhørrende, og var sam/m/e jordegoeds Wurderet 132 rd:, og udlagt i arv som følger, {Encken} børnene, Lars Nielsøn 8/9 b:sk:, Joen ibdm: 6 mrk: smør, 1/9 b:sk:, Aamun og Siur Nielssønner, hver 16 mrk: smør, Gunbiør og Christi Nielsdatter, hver 8 mrk: smør, med andeel i overbøxselen.
Siur Iwersøn Giøre og medInteressentere udgivene skiøde af 2den Maj 1749 til Johan/n/es Siursøn Giøre paa 5 Spd: smør med bøxsel udj gaarden Næssem.

Johan/n/es Siursøn Giøre udgivene skriftl: forpligt af 6de Junj 1749 til Ingelef Torbiørnsdatter om hendes underholdning saa lenge hun lever, fordj hun til ham haver opsagt gaarden Nessem.

Anfind Leqve udgivene skiøde af dags datto til Siur Jeltnes paa 5 Kiør, blev lydeligen læst.

Hr: Schnabel udgivene bøxsel brev med Revers, af 6de Junj 1749, til Michel Grimsøn paa 1 L: 10 mrk: sm:, 7/8 hd: i gaarden Haaeim.

Joen Nielsøn Sambland og medInteressendere udgivene skiøde af 3 Maj 1749 til Lars Nielsøn Qwandahl paa 1 pd: 10 mrk: smør, 1 b:skind i gaarden Qvandahl.

Aamun Nielsøn og Tron Olsøn udgivene skiøde af 3de Maj 1749 til David Larsøn paa 20 mrk: sm: med bøxsel, samt overbøxsel til Kingtzerviigs Præste boels og ditto Kircke tilhørrende jordegoeds, i gaarden Qvandahl

skifte brevet efter sal: Britta Johan/n/esdatter, sluttet d: 15de 7tbr: 1748, blev læst, og var stervboen Eiende jordegoeds i gaarden øfre Hagestad 1 pd: 5 mrk: sm:, vurderet 43 rd: 3 mrk:, der af først udlagt for gields fordring, til Peder Lexau 14 mrk: sm:, til Ragnilda Espeland 2 mrk: smør, Resten udlagt i arv til arvingerne, saasom til Enckemanden Lars Siursøn 6 ½ mrk: sm:, Ragnild Torbiørnsdatter, Torbiørn, Iwer, David, og Ole Johan/n/essøn/n/er, hver 1 mrk: smør, Jorondt Johannesdatter ½ mrk: smør. (Mrkn: manglar 1 mrk. blant det utlagte)

Dend 9de Junj blev end videre med Tinget Continueret.

Udj sagen indstevnt af Giestgiberen Hans Johans: Pyck, Contra Niels Pedersøn Spilden, som begge Persohnligen møtte, blev saaleedes for Rætt Kiendt, Dømbt og

Afsagt.

Det er med de af Hoved Citanten Hans Johans: Pyck i Rætten fremlagde og ad acta tilførte Privilegier bevislig giort, det ham ene er tillat her udj Gravens sogn at holde Giestgiberie, samt at drive handelen med bonden: Der af at skatte til Hans Maj:tt og betalle Consumption med videre paalæg, det være sig ordinaire eller extraordinaire skatter, for den handel og næring ham er forundt: Det hand har efterkom/m/ed og aarligen betalt, som er beviist med de inden Rætten anviiste qvitteringer, hvor om acten taller. Til den ende det ved Resolutioner af 9de Aug: 1701, af 12 Septbr: 1726 og 8de Octbr: 1745, som her ad acta er tilført, er forbudet, det ingen u-Privilegeret maae giøre han/n/em nogen inpas udj handelen og Giestgiber Næring, under vahrenes Confiscation og anden vilkaarlig straf: Foruden at all Forprang, øll og brendeviins sahl af de u-privilegerede /: som skeer ickun til at forleede dend geemeene Mand til drick og forfylderie, hvor af mange store uleiligheder og Guds fortørnelse aarsages :/ ved Forordninger, Reschripter og andere Høye Øfrigheds ordres, som inden Tinge tiid efter anden er vorden Publiceret, strengeligen er forbudet og afskaffet. Dette uagted, haver dend indstevnte Niels Pedersøn Spilden understaaed sig at handle og brugt

Marqvetenterie med øll sahl, som med de inden Rætten afhørte vidners Eedelige forklaring er beviislig giort, hvor med hand haver fornærmet Hoved Citanten Hans Johansøn Pyck udj hands lovl: handel og Næring; hvilcket haver gived ham, Hoved Citanten, anleedning til Confiscation at anholde de af Niels Pedersøn Spilden fra Bergen hiemførte handel og Marqvetenter vahre, som d: 26de Febr: 1748 er bleven arresteret: Ved sam/m/e arrest er befunden, efter actens forklaring, endeel andere vahre, som ej kand hentydes til handel eller Marqvetenter vahre, udj en Kiiste needlagt /: sam/m/e Kiiste Contra Citanten Niels Pedersøn Spilden har behaged at kalde sin Niste Kiiste, endskiøndt derudj, ved Kiistens aabning, efter actens forklaring, ej fantes det ringeste som kunde hentydes til en Bonde Niste til hands Reisse :/ hvorudj var en deel af de{n} anholdene handel og Marqvetenter vahre, sam/m/e

Kiiste haver Contra Citanten ved arrestens forkyndelse ej villet aabne, ja end icke inden Rætten villet aabne den, da de arresterede vahre skulde eftersees, hvorfor Fogden blev nødsaged, til Rættens pleie, at lade aabne Kiisten, da de vahre, som ej var handel eller Marqvetenter vahre, blev Niels Spilden tilbuden at tage til sig som sit Eget, mens hand gandske trodtseligen ej har villet imodtage sam/m/e. Endeligen, er efter Fogdens forlangende, paa det Parterne ej med Process og Rættergang skulde udarmes, ved sogne Præsten og bøygde Lensmanden, ja til sidst inden Rætten, Parterne tilholdt at forliige sagen, mens Niels Spilden har der til ej været at formaae, men alleene urgeret paa Dom. Thi Kiendes og Døm/m/es for Rætt at være: 1°: Det dend, dend 26de og 27de Febr: 1748 giorde og effectuerede arrest, som lovforsvarlig bliver at ansee, og bør ved Magt at stande. 2°: De handel og Marqvetenter vahre, som bestaar udj Et halv ancker hamborger brendeviin, 5 Voger 1 pd: 8 mrk: stry, 3 Ruller hollansk Toback, 6 mrk: staal, og 3 ½ potte fransk brendeviin, bør være Confisqveret, og dets værdj henfalde halvdeelen til Kongens Fiscum, og dend anden halve deel til andholderen, Hoved Citanten Hans Johansøn Pyck. De øfrige ved arresten befundene vahre, eller goeds, forbliver, for Niels Spildens egen Resico, udj Hoved Citantens forvahring indtil hand dem vil affordre. 3°: bør Niels Pedersøn Spilden, fordj hand uden Øfrighedens tilladelse, tvert imod de ergangne ordres og Resolutioner, har understaaet sig, de Priviligerede til fornermelse og indpas udj derres lovlig Næring, at drive handel og faldholde Marqvetenter vahre, at bøde til Hans Maj:tts sigt og sagefalds Cassa 10 rd: 4°: bør Niels Pedersøn Spilden betalle til Hans Johansøn Pyck, arresten og Processens omkostning for den/n/e Rætt med 8 rd:, og til Justitz Cassen 1 rd: 60 s:, alt at udreede, betalle og efterkom/m/e inden 15 dagge efter den/n/e Dombs lovl: forkyndelse under Nam og Execution samt videre adfær.

Dend sag indstevnt af Hellie Odsøn Haaeim, Contra Niels Halsøn Wichenes, blev forretaged, og møtte baade Part og Contrapart. Hr: Capitain Møllerup saavelsom Fogden Hejberg, der iligemaader var nærværende ved Rætten, gav tilkiende, at De i anleedning og til hørsomst følge de alligerede Forordninger af 1690 og 1749, har haft Parterne for sig, for at see dem imindelighed

1749: 70b

1749.

forliigte, og da de {ved ha} befant sagen af den omstændighed, at {Od} Hellie{søn} \Odsøn/ først begiegnede Soldaten med nærgaaende ord og opirring, hvor af siden paafulte, at de togge hin anden i Klæderne med vreede, og omsidder falt paa Gulvet: saa ere Parterne saaleedes bleve foreenede, at Hellie Odsøn udj Capitainens og Fogdens nærværelse har giort Soldaten en offentlig ærklæring for de mod ham og hands familie udtalte nærgaaende ord, og at omkostningerne med videre sag og søggemaal paa begge sidder skal være ophævet. hvilcket forlig Parterne inu her for Rætten tilstoed.

Iwer Johansøn Eidnæs gav tilkiende, det hand til den/n/e tægte dag vidnesfast lovl: har ladet stevne og indkalde Joen Soelberg fordj hand udj sin tieneste haver antaged en Tøs, Navnl: Christi Svensdatter, som af Citanten var fæsted til at tiene hos ham i aar, og skulde kom/m/et til ham i tieneste Kaar[s]misse vaaren Nestleeden og indeværende aar, uagted hand lovligen havde fæsted hende og gived hende i Guds penge, eller Fæste penge, 18 s:, derfor Dom at imodtage til undgieldelse, samt at svare processens omkostning: liggeleedes er bem:te Christi Svendsdatter varslet til at imodtage Dom til undgieldelse.

De indstevnte blev 3de gange paaRaabt, mens ingen vilde svare.

Citanten lod tilførre, det hands ene stevne vidne ickun møder, derfor ej kand bevisse sin lovl: varsel.

Afskeediget,

sagen udsættes indtil næst anstundende og indeværende aars høsteting, at Citanten lovl: kand indkalde Joen Solberg og Christi Svensdatter ved et nyt stevnemaal.

Brynild Tioflaat og Lars Qvandahls udgivene skiøde af 2de Maj 1749 til Jens Ellingsøn paa 2 Spd: 4 ½ mrk: s: uden bøxsel, i gaarden Aarhuus, blev læst.
Hr: Schnabels udgivene bøxsel brev med Revers, af 7 Junj 1749, til Peder Svendsøn paa 6 mrk: sm: udj Næsbøen.

Fogden lod inden Rætten oplæsse og examinere følgende documenter til bilag ved hands Regnskaber. 1°: skatte Restancen for 1ste og 2den Termin, hvis endelige Sum/m/a var 453 rd: 3 mrk: 14 s: 2°: Specification over de af Halsnøe Closter faldende første bøxseler, og som ingen indfant sig, der noged imod sam/m/e havde at erindre, saa var Fogden Rættens attestation begierende, som blev efterkom/m/et.

Efter 3de gange udraabelse var ej nogen der vilde gaae i Rætte, altsaa blev Tinget ophævet.

Dend 11de Junj blev paa **Gaarden Utne, for Kingtzerviigs skibbr:[s] Almue, holden Et Almindelig Som/m/er, Skatte og Sagefalds Ting**, da Rætten blev beklæd med det ordinaire Laug Rætt, sc: Ole Samsonsøn Hildahl, Ole Ormsøn Grønsdahl, Lars Samsonsøn Frøsviig, Jacob ibdm:, Od Wichlichs: Qvæstad, Lars Tosteensøn Mochestad, Lars Aslachs: Meehuus, i hand[s] stæd sat Aamun Tostensøn Utne, og Peder Nielsøn Horre, nærværende inden Rætten Fogden Andreas Hejberg, bøygde Lensmanden Jon Torchielsøn Hougse med den Tingsøgende Almue,

da allerunderdanigst og underdanigst blev publiceret de Forordninger, Reschripter med høy Øfrigheds ordres som

1749: 71

1749.

paa fol: 65 og 66 findes Extraherede.

Niels Helliesøn Hamre viste fællen af en voxsen Ulfw som hand i aar har skut paa Gaarden Hamre grund, Fogden bet: ham 2 rd:

Knud Knudsøn Rappe viste fællen af en voxsen Biørn, som hand i aar har skut paa Gaarden øfre Berje grund, Fogden bet: ham 2 rd:

Joen Olsøn Willure viste 2de fælle af voxsene Ulve som hand i aar har skut paa gaarden Willure grund, Fogden bet: ham 4 rd:

Friderich Peders: Jaastad viiste fællen af en voxsen Ulfv som hand i aar har skut paa Gaarden Aga grund, Fogden bet: ham 2 rd:

Torchiel Rasmussøn udgivene skiøde af 22de April 1749 til Thomas Torchielsøn paa 1 Løb smør udj Gaarden Instenes, blev læst.
skifte brevet efter sal: Maritta Erichsdatter, sluttet d: 14de Jan: 1749, blev læst, og var stervboen Eiende jordegoeds udj gaarden Indr: Alsager 1 pd: 11 mrk: sm: med bøxsel, vurderet 105 rd:, og udlagt i gields fordring, saasom til Thomas Jaastad 3 mrk: sm:, Torbiørn

Sølfestsøn 8 mrk:, Guri Sølfestdatter 6 mrk:, Gunbiør ibdm: 6 mrk:, Jorand ibdm: 6 mrk:, og til Enckemanden Sølfest Hellies: i arv 6 mrk: smør.
Iwer Olsøn Midnes til Hr: Prousten Geelmejden udgivene Pante Obligation af 2den Apriil 1740, paa Capital 31 rd: 3 mrk:, blev efter Qvittering af 14de Apriil 1749 til udslættelse anviist.
Hr: Fasting udgivene bøxsel brev med Revers, af 10de Apr: 1749, til Samson Nielsøn paa 2 pd: 15 mrk: smør udj Gaarden Tochem, blev læst.

Knud og Peder Rogde, efter forrige tiltalle til Gaarden Aakere og Schaaltvet opsiddere, æskede sagen i Rætte.
de indstevnte sagvoldere møtte alle, tilstoed at det var Derres gierde som laae neere, hvor igiennem Creaturene var kom/m/en og tilføyet dend paastevnte skade, mens de kand beviisse det Citanterne selv har needbrut gierdet.
Citanterne protesterede imod den/n/e beskyldning, paastoed sagvolderne burte bevisse den/n/e sigtelse, eller undgielde efter Loven.
sagvolderne paastoed samtlige og var begierende sagen henviist paa Aastædet, da sagen ved vidner, siun og granskning skal blive oplyst og af en anden beskaffenhed end den nu er oplyst eller paastevnt, og da skal befindes at det ej er giørligt forsvarlig gierde at opsætte.

Afskeediget,

i følge de indstevnte sagvoldere, Gaarden Aakre og Schaaltvets opsidderes forlangende, henviisses sagen til Aastædet.

Elling Olsøn Lotte, lod lysse penge mangel til 1 Løb smør og 1 huud Landskyld udj Gaarden Lotte yste Thuun, i Kingtzerviig sogn.

Dend 12de Junj blev Rætten atter betient, er passeret som følger.

Hellie Mognsøn Hambre udgivene bøxel brev med Revers, af 11de Junj 1749, til Ole Svensøn paa 6 mrk: sm: i gaarden Tveto, blev læst.
Siur Lars: Hagestad og Siur Niels: Spilden udgivene skiøde af 22de Apr: 1749 til Lars Aalwiigen paa 4 ½ mrk: smør i gaarden Schiechedahlen.
Lars Olsøn Appollo og medInteressentere udgivene skiøde af 24de April 1749 til Ingebrigt Torchiels: paa 2 pd: 6 mrk: sm: i gaard: Aasse.
Erich Lars: Lofthuus udgivende Obligation af 11de Junj 1749 [til] Lars Ingebrigtsøn Diøn/n/e for Capital 80 rd:, imod 2 pd: 18 mrk: s: til underpant i Lofthuus.
Peder Endresøn Urem udgivene bøxsel brev med Revers, af 4de Nobr: 1749!! (1748?), til Asbiørn Asbiørnsøn paa 1 ½ Spd: sm: i gaarden Ulsnes.

Corporal Wiching Larsøn Lotte gav tilkiende, det hands Leintenant Niels Tausøn ved Muntl: varsel til dette Ting vidnesfast lovl: haver ladet stevne og indkalde Capellanen til Strandebarms Præstegield, Hr: Lars Cloman, vidner, sc: Jørgen Pedersøn Jaastad, {og} Siur Asbiørnsøn Hælleland, Michel Siursøn Lotte, og Michel Olsøn ibdm:, som under faldsmaal er indvarslet, at anhørre, om hvorleedes Leintenanten d: 18de Octbr: 1748 /: da høstetinget hold[t]es paa Warrelsøen, da sam/m/e tiid blev holdet auction over Strandebarms Præstegields 3de Kircker :/ var Com/m/enderet til og

1749: 71b

fra Bergen med Compagniets nye Gevæhrer, at førre indtil Telthuusset udj Ullensvangs sogn her udj Hardanger, saa at hand ej formeedelst Kongens tieneste, hvorudj hand var

Com/m/enderet, kunde møde paa dend om/m/elde auction: alt til Ett Lovskicket Tingsvidnes erholdelse.
Dend indstevnte Hr: Cloman blev 3de gange paaRaabt, mens ingen vilde svare.
stevnevidnerne Christen Olsøn Nedr: Wiig og Giermun Holgiersøn ibdm: med Eed og opragte fingere afhiemlede stevningens forkyndelse at være skeed med meere end 8te uggers varsel for Hr: Clomans boepæll paa Gaarden Haabreche udj Strandebarm, og det udj hands Eget paahør, at møde til dette Ting, vidner at anhørre om Leintenantens lovl: forfald da Auctionen blev holdet over Kirckerne, mens som Ting breve dend tiid ej var kom/m/ed, kunde de ej nævne Tægte dagen, mens lovede, saasnart Ting breve kom, skulde ham tægte dagen blive bekiendt giort: mens de har ej siden giort han Tægte dagen bekiendt, saasom de der om ej har været anmodet, ej heller ved de om nogen anden Tægte dagen for Hr: Cloman haver ankyndiget.
Comparenten {paa} Corporal Lotte paa Citantens vegne lod tilførre, det ham ej er vidende at Tægte dagen for Hr: Cloman er bleven forkyndt.

Afskeediget,

Da det ei beviisses at Tægte dagen for Hr: Cloman, naar hand vidnerne skulde anhørre, er bleven forkyndt, som skee burde i følge Loven: saa kand de indstevnte vidner ej til Eedelig forklaring Admiteres, mens stevnemaalet som ulovl: forkyndt, afviisses.

Aamun Utne paa Ellen Taanings vegne, æskede sagen i Rætte efter forrige tiltalle til Torchel Ulsnes.
Dend indstevnte Torchel Ulsnes møtte, og lod tilførre, det hand ej har kundet betalle de paastevnte 3 rd: 2 mrk:, fordj hands broder for lenge siden ved døden er afgangen, og ei efterlod sig det ringeste. dog vilde hand til høstetinget betalle de paastevnte 3 rd: 2 mrk:, der for Lensmanden Joen Torchielsøn Hougse Caverede.
Citant: her med var fornøyet, og frafalt sit stevnemaal.

Peder, Michel og Endere Mochestad efter forrige tiltalle til gaardene Qvæstad, Storre og Lille Naae opsiddere, æskede sagen i Rætte.
Af sagvolderne møtte Od Olsøn Qvæstad, Od Wichlichsøn ibdm: og Lars Johansøn ibdm:, og gav tilkiende, det de med Contra stevning til dette Ting, Contra haver ladet indkalde Gaarden Mochestads opsiddere, som Hoved Citanter, Dom at imodtage til at giære Derres Creature fra Contra Citanternes hiem/m/e bøe, liggesaavel som hoved Citanterne paastaar at de skal gierde derres Creature fra Mochestads have, samt at svare processens omkostning.
fra Gaardene Store og Lille Naae møtte ingen.
Hoved Citanterne tilstoed det den/n/e Contra stevning var dem lovl: forkyndt: i det øfrige lod tilførre, at om Contra Citanterne vilde have noged gierde dem imel: paa hiem/m/e bøen, fick de at kalde Rættens Middel paa Aastædet, og der først beviisse mød!! (mod) og Marckeskield, samt hænte Dom

1749: 72

om saadant giærde kand og fornøden skal opsættes, forinden saadant kand skee: mens hvad derres søggemaal er anbelangende, betræffende gierdet dem imel: i fæehaven, da haver de der om ærværvet Een Aastæds Dom, og tvert imod sam/m/e haver Contra Citanterne, enskiønt Dom/m/en inu er u-apelleret, og altsaa usvæcket, ei villet holde det udj Dom/m/en om/m/elte gierde: dets aarsage paastoed de Dom over Contra Citanterne til undgieldelse samt Processens omkostning. mens som de nu ej har dend om/m/elte og paastevnte Dom med dem, som er udj Giem/m/e hos Knud Mochestad, der er paa sin lovl: Reisse, saa nødsages de at begiere sagen udsat indtil høstetinget, at de sam/m/e Dom kand producere.

Contra Citanterne havde her imod ej noged at forrestille.

Afskeediget,

den af hoved Citanterne forlangende udsættelse indtil indeværende aars høsteting, billiges.

Michel Baarsøn Schiechedahlen efter forrige tiltalle til Tyven Lars Haaversøn Indr: Jaastad, æskede sagen i Rætten: og gav tilkiende det hand ved Continuations stevning til den/n/e tægte dag haver Muntl: ladet under falds[maal] indvarsle til vidner i sagen, Ole Knudsøn Indr: Jaastad, Elling Svendsøn Berven, Ellen Schieldaas, Endere Evendsøn Mouge og Thomas Jaastad, Derres Eedelige vidnesbyrd i sagen at aflægge: sam/m/e at anhørre, er indvarslet Tyven Lars Haaversøn med hands beskickede Deffensor Lars Torchielsøn Aga, der om Dom at imod tage til undgieldelse for hands begangne Misgierning, samt at svare processens omkostning.

sagvolderen Lars Haaversøn med Deffensor Lars Aga møtte, tilstoed lovl: varsel, og at den/n/e Continuations stevning er dem lovl: forkyndt. \Tyven Lars Haaversøn/ Tilstoed ellers at det var ufornøden i den/n/e sag at førre vidner, saasom hand til sin siæls frelse vilde bekiende sandheden, som bestaar derudj: at da hand kom til Ingebrigt Schielviigs Nøst \om/ aftenen i afdagningen, og saa at der paa bordtaged var nogle fieller løsse, brød hand dem fra, gick ind og bort tog det paastevnte goeds, som var Malt, Spansk salt, Erter, salt Torsk og noged Meel, mens hvor meged det var af hver Sort, ved hand ej: efter at hand dette havde bort taged, overkom ham en meged stoer anck og angest, hvorfor hand Resolverte anden Natten der efter at førre det tilbage igien, som hand og giorde, og sat hand det paa Marcken ved Nøstet: dette er hands sandfærdige bekiendelse, bedende om Naade og ej at {hand maae} blive straffet efter Loven.

Fogden tilspurte dend samtlig tilstæde værende Almue, saavelsom og Citanten selv, om de ved, at dend skyldige eller indstevnte Tyv Lars Haaversøn haver nogen boes lod eller Eiendeeler som kunde hæftes og Registeres til Erstatning saavel for tvigield som de paa hands afstraffelse anvendede omkostninger.

1749: 72b

1749.

Almuen enstem/m/ig svarede, det baade hand og hands huustroe i mange aar har bettelet derres brød, saa de ej ved det Tyven haver nogen Eiendeeler, mens er langt meere skyldig end hand nogen tiid bliver goed for at betalle.

Citanten paastoed, det Tyven maatte blive afstraffet efter Loven og Forordninger, samt at hand maatte nyde Tvigield og processens omkostninger, hvorom hand vilde forvente Dom.

Fogden paa Justitiens vegne giorde sam/m/e paastand som Citanten, og vilde forvente Dom.

Deffensor lod tilførre, at efterdj Lars Haaversøn selv ulocket og utvunget har tilstaaet sin grove begangne Misgierning, saa anseer hand sam/m/e som en anger og fortrydelse over sine synder, hvor over hand slutter det Lars Haaversøn er paa omvendelsens vej, derfor beder om en Mild og barmhiertig Dom.

Da blev udj sagen af Sorenskriveren og Laug Rætten som Meddoms Mænd saaleedes for Ræt Kiendt, Dømbt og

Afsagt.

Citanten Michel Baarsøn Schiechedahlen bevisser sigtelsen udj den/n/e sag, med Lars Haaversøn Indr: Jaastad[s] her inden Rætten, ustocket, ulocket og ublocket, Egen giorde bekiendelse: det hand har bort staalet af Ingebrigt Schielviigs baade Nøst, {det af} \fra/ Citanten Michel Baarsøn, det paastevnte, som var 1 td: Malt til 2 rd:, 2 skiepper Spansk salt til 3 mrk:, Een skieppe Erter for 2 mrk:, 5 pd: salt Torsk for 2 mrk:, og Een Mælle Reen Korn Meel for 24 s:, tilsam/m/en dets værd 3 rd: 2 mrk: 8 s:, det hand strax anden Natten der efter har ført tilbage, og sat det alt sam/m/en paa Marcken ved bem:te baade Nøst. Det sidste af

Lars Haaversøns bekiendelse, som med det øfrige stem/m/er over Eens med Citantens Muntl: stevnemaal, neml:, at da hand, Lars Haaversøn, af samvittighedens Rørelse formerckede hvilcken stoer synd hand havde begaaet, har hand anden Natten der efter ført det bortstaalene goeds tilbage, og sat det paa Marcken ved det om/m/elde baade Nøst, saa at Citanten kunde bekom/m/e det tilbage igien som sin bryllups Kost, hvor hand, Citanten, og har bekom/m/et, hvilcket sidste af Tyven Lars Haaversøn øvede, bør billigens tages i Consideration: Thi Kiendes og Døm/m/es for Rætt, i følge Lovens 6 B: 17 C: 33 art:, {bør} \Det/ Tyven Lars Haaversøn \bør/ {at} miste sin huud i fængsel, og efter dend paafølgende 40 art: udj Lovens alligerede 6 B: 17 C:, bør hand at betalle til Citanten Tvigield med 6 rd: 5 mrk:, og udj processens omkostning 3 rd:, saa bør og, ifølge Lovens 6 C:!! (B:) 17 C: 40 art:, Tyven Lars Haaversøns hovedlod, om det kand opdages og befindes \det/ {at} hand nogen haver, at være forbrudt til Kongen. saaleedes som nu Dømt er, bør Tyven Lars Haaversøn lide og undgielde, samt betalle og udReede inden 15ten dage efter den/n/e Doms lovl: forkyndelse under Nam og execution samt videre adfær efter Loven og Forordningerne.

Efter at den/n/e Dom lydeligen var bleven afsagt, blev Tyven Lars Haaversøn med hands beskickede Deffensor tilspurt, om de vilde Appel-

lere paa sagen og Dom/m/en, hertil Tyven Lars Haaversøn svarede, det hand var fornøyet med Dom/m/en, og forlangede ingen indstevning til høyere Rætt.

Britta Thomasdatter udgivene skiøde af 23de April 1749 til Thomas Torgielsøn paa ½ Løb 2 mrk: smør udj gaarden yttre Jaastad, blev læst.

Ole Olsøn Branstvet og medInteressentere udgivene skiøde af 23de Apr: 1749 til Thore Olsøn paa 1 pd: 12 mrk:, ½ hd: i gaarden Branstvet.

Jacob Mogns: og medInteressentere udgivene skiøde af 23 Apr: 1749 til Michel Olsøn Lotte paa ½ Løb sm:, ½ hd: i gaarden Lotte.

Magdeli Joensdatter udgivene skiøde af 23de Apr: 1749 til Isaak Samsonsøn Aasse paa 1 pd: 3 mrk: smør udj gaarden Aasse.

Elling Joens: Jaastad udgivene bøxsel brev med Revers, af 11 Junj 1749, til Jørgen Pers: paa ½ Løb 9 mrk: sm: i gaarden Indr: Jaastad.

Fogden, i anleedning af antegnelsernes 7 post udj hands Allerunderd: aflagde Regnskaber pro Ao: 1747, var begierende at Laug Rætten og Almuen ville giøre derres sandfærdige forklaring, hvorudj bonde Manden Iwer Olsøn Midnæs forseelse bestoed, da hand d: 3 Nobr: 1747 her for Rætten i Mindelighed afbetalte sine slagsmaals bøder med 9 rd: Dertil De Eenstem/m/ig svarede, at Iwer Olsøn Midnes forseelse bestoed derudj, at hand og bonde Lensmanden Hellie Mognsøn Hambre havde sam/m/e aars som/m/er paa en virckedag siddet tilsam/m/en udj Giestgiberen Samson Utnes baade Nøst, og drucket øll, indtil de begge vare drukkene, da de først kom i ord Kriig med hin anden, hvorefter bem:te Iwer Olsøn udj druckenskab med vreede greeb Hellie Mognsøn Hambre udj skiorte Kraven og Rev hands skiorte i støcker, andet Klam/m/erie skeede der icke, saasom de nærværende strax skilte dem fra hver andre. Da nu Lensm: Hellie Hambre havde indstevnt bem:te Iwer Midnes til Tinge for den/n/e forbrydelse, og det var bekiendt at Iwer Olsøn er en gandske udarmet Mand, at hand hvercken Eier Creaturer eller andet til gaardens besetning, og aldrig noged aar uden sine ven/n/ers hielp er goed for at betalle sine skatter, søgte alle at forliige Parterne førren sagen kom i Rætte, paa det omkostninger for den/n/e Fattige Mand kunde spares; hvor til det og blev bragt; Men Fogden paastoed, at hand alligevel følgelig Lovens 1 b: 22 C: 8 art: burde Erlægge sine bøder efter Lovens 6 b: 7 C: 8 art: med 9 rd:, hvilcket hand og med sine

Ven/n/ers laan og hielp til veje bragte, hvorfor sagen følgelig Lovens 1 b: 5 C: 2 art: blev ophævet og icke videre ført.
Fogden var her om Tingsvidne begierende, som blev bevilget.

Fogden lod inden Rætten oplæsse og Examinere følgende bilagger ved hands Regnskaber, saasom 1°: Specification over de faldende første bøxler af Halsnøe Closter Goedset pro Ao: 1748. 2°: første og 2den Termins skatte Restance for indeværende aar, hvis endelige Sum/m/a var 518 rd: 5 mrk: 2 s:, og som ingen indfant sig der noged imod sam/m/e havde at erindere, saa var Fogden Rættens attestation begierende, som blev efterkom/m/ed.

Hr: Windings udgivene bøxsel brev med Revers, af 10de Debr: 1748, til Arne Erichs: paa 4 ½ mrk: smør i gaarden Hæng, blev læst.

1749: 73b

1749.

Hr: Niels Windings udgivene bøxsel brev med Revers, af 10de Debr: 1748, til Christen Jonsøn paa 4 ½ mrk: sm: i gaard: Hæng.

Efter 3de gange udraabelse var ej nogen der vilde gaae i Rætte, altsaa blev Tinget ophævet.

Dend 30de Septbr: blev Rætten betiendt paa Gaarden Huuss øfre Thuun, beliggende i Kingtzerviig skibbr:, Præstegield og Kirckesogn, med efterskrevene Eedsorene Laug Rættes mænd, som af Fogden Sig:r Andreas Hejberg er opnævnt, sc: Johan/n/es Østensøn Luttro, Michel Tvisme, Jacob Ystenes, Anders Olsøn Luttro, Asbiørn Nøsflaat og Christopher Tioflaat, nærværende Lensmanden Jon Torchielsøn Hougse,
og det efter tilkaldelse af opsidderne her paa dette Thuun, Asbiørn Brynilsøn Huuss og Ole Tostensøn ibdm:, samt Lars Torchielsøn Aga som Formynder for Asbiørn Brynilsøns stifsøn Gunner Gum/m/ersøn, som gav tilkiende, det de til den/n/e tægte [dag] haver ladet indvarsle sogne Præsten Hr: Niels Winding at møde her paa Aastædet for at faae needsat lovl: Marckeskield imel: derres Gaard Huus og Gaarden Brovold, der er Præsten Beneficeret, efter det forliig som imel: dem er sluttet. 2°: at faae Marckeskield needsat udj dend Teig Dahle kaldet, imel: den/n/e Gaard Huus øfre og Nedr: Thuuns Eiere og beboere efter det imel: dem sluttede forliig. 3°: at needsætte Marckeskield imel: Asbiørn Brynild[søn] Huus og Ole Tostensøn ibdm:, og endeligen, imel: {Brynild} \Asbiørn/ Huus, Ole ibdm: og Elling Jaastad, som Eier en tredie part her udj dette Thuun.
Paa sogne Præstens vegne møtte hands leilending Johan/n/es Haagensøn Brovold, som gav tilkiende det sogne Præsten havde befahled ham at møde og tilstaae stevningens lovl: forkyndelse, og at være tilstæde og see paa at Marckeskield blev needsat imel: Gaardene Huus og Brovold efter den foreening som er sluttet den/n/em imel:
iligemaader møtte Elling Jaastad og tilstoed at være eenig med Citanterne om Mod og Marckeskields needsættelse.
Fra Nedr: Thuunet møtte Matz Jacobsøn Huus og Jacob Svensøn ibdm:, som sagde ej at have noged forliig sluttet, og altsaa ej heller kunde tilstaae nogen Forretning.
Citanterne lod tilførre, det de lovl: haver ladet stevne disse 2de derres grander til den/n/e tægte dag at møde for at faae Marckeskield needsat efter gam/m/el Kan og brug.
Nedr: Thuuns opsiddere Matz Jacobsøn og Jacob Svendsøn Replicerede, det de icke kunde nægte for at den/n/e stevning jo er forkyndt for derres boepæl mens de var paa derres lovl: Reisse, og altsaa nu de ere hiem kom/m/en er de aldeeles ubetænckt paa den/n/e sag.

Endelig bleve disse parter foreenede at Marckeskield skulde needsættes efter gaml: Kan og Bytte.
Hernæst blev vedtaged først med Marckeskield at adskille Gaarden Brovold og Huus fta hinanden efter begge Parters foreening og anviisning, som skeede saaleedes: udj Fieldet Rønos kaldet, fra øverst under Nuten af Fieldet og need efter indtil bøegars enden, er efter hin anden udj skarv og jordfaste steene hugget 10 Kors og needsat tvende Marckeskield steene, disse Tolv Mercker giør skildsmisse imellem Brovold og Huus, paa dend yttere sidde af disse Mercker Eier Brovold, og paa dend indere

1749: 74

1749

sidde Eier Huus: saaleedes er disse Tvende Gaarder nu adskilte.
Dend andeel af Rønos Fieldet, som tilfalt gaarden Huus, efter foranførte Mercker, blev atter skift imel: Asbiørn Brynildsøn Huus og Ole Tostensøn ibdm: saaleedes: i Fosseskarvet hugget en Kors som følger eller viisser need veien et støcke op efter i veieskieldet j dend anden Kors, og saaleedes er efter hinanden j alt, udj skarv og jordfaste steene, hugget 10 Kors og needsat en Marckeskields steen, som alt visser efter hinanden op efter, og dend sidste Kors visser op i Rønos giøtten, Asbiørn Brynild[søn] Eier Marcken med ald skouen paa yttere sidde af disse Mercker, og Ole Tostensøn Eier Marcken med ald skouen paa indere sidden.

Dend paafølgende 1ste Octbr: blev med den/n/e forretning videre fortfahret:
j Rodebræchene needen for veien udj en stoer jordfast steen hugget en Kors som visser op efter udj tvende Needsatte Marckeskields steene, og der efter 3de efter hinanden udj skarv og jordfaste steene hugede Kors, som alt visser op efter hi[n]anden, da det sidste Kors viisser op i fieldet: paa dend Syndere sidde af disse 6 Mercker Eier Asbiørn Brynild[søn], og paa dend Nordre sidde indtil fieldskree Eier Ole Tostensøn.
I Teigen inderste Kloppen er udj skarv og jordfaste steene hugget 4 Kors \som/ visser efter hin anden op efter, dend neederste Kors visser i Elven, og dend øverste visser op i fieldet: paa dend Syndere sidde af disse 4 Mercker indtil fieldskree Eier Asbiørn Brynildsøn, og Ole Tostensøn Eier paa dend Nordre sidde.
I hiem/m/este Kloppen er efter hinanden udj skarv hugget 3de Kors, det sidste Kors visser i høyeste fieldet: Ole Tostensøn Eier paa dend Syndere sidde af disse 3de Mercker, og Elling Jaastad Eier paa dend Nordere sidde.
Udj Teigen Dammene er udj skarv og jordfaste steene hugget 7 Kors og needsat en Marckeskields steen, som visser efter hin anden, og det sidste mercke visser op til Rennebergs enden: Synden for disse 8te Mercker eier Ole Tostensøn, og Asbiørn Brynildsøn Eier Norden for.
I Renneberget needen til hugget en Kors, siden visser byttet langs Renneberget indtil høyeste fieldet: paa Syndere siden af dette Mercke og Ren/n/eberget eier Asbiørn, og paa Nordere siden Ole Tostensøn:
I Klæneløbs-skarvet hugget en Kors som visser op efter løbet udj 2de efter hinanden huggede Kors, hvor af det sidste visser op i en Needsat Marckeskields steen, sam/m/e visser i høyeste fieldet: Synden for disse 4 Mercker indtil Renneberg eier Ole Tostensøn, og Norden for eier Asbiørn.
I dend hiem/m/este Kinnelidahlen er udj skarv og jordfaste steen hugget 4 Kors og needsat en Marckeskields steen: det første mercke viisser need i elven, siden viisser alle Merckerne efter hin anden op efter, og det sidste Mercke visser j høyeste fieldet: paa dend Sør side af disse mercker til Klæneløbet ejer Asbiørn, og paa dend Nordre sidde Eier Ole Tostensøn.
3de Teigen i Kinnelien, der udj er i skarv og jordfaste steene

1749: 74b

1749.

hugget 5 Kors, dend første visser need i elven, og samtlige visser efter hin anden op efter, da dend sidste visser j høyeste fieldet: paa dend Syndere sidde af disse 5 mercker eier Ole Tostensøn, og paa den Nordere sidde Eier Asbiørn.

4de Teig i Kinnelien, derudj er i skarv og jordfaste steene hugget 3de Kors som visser efter hin anden, dend første Kors visser need i Elven, og dend sidste visser op i høyeste fieldet: paa dend Syndere sidde af disse 3de Mercker Eier Asbiørn, og paa dend Nordere sidde eier Elling Jaastad ald skouen, undtagen fuhre skouen, som bliver til fællets Eiendom for Asbiørn og Ole Tostensøn.

5te Teigen i Kinnelien, derudj gaar Een Gild fra Elven og paa til høyeste fieldet: Synden for Gillen eier Elling Jaastad ald skouen, undtagen fuhre skouen, hvorom er forklaret under den 4de Teig, Norden for Gillet eier Asbiørn alt indtil fieldet eller enden af Kinnelien.

Dend 2den Octbr: blev end videre med den/n/e forrætning fortfahret.

Ved øverste saug veien er needsat Een Marckeskields steen, siden er efter hin anden hugget udj jordefaste steen[e] 2de Kors og needsat 4 Marckeskield steene, som alt visser efter hin anden, dend sidste steen staar oven for Kiøn/n/et og visser ind efter i snee igienem Moen, da der igienem Moen er needsat efter hin anden 5 Marckeskields steene og udj jordfaste steene hugget 2de Kors, det sidste Kors visser i Elven: Asbiørn Brynildsøn Eier inden for disse 14 Mercker, og Ole Tostensøn uden for.

I Saug houen needsat en Marckeskields steen som visser i Elven, og gaar saa med neederste saug veien hiem efter, udj en jordfast steen ved veien hugget en Kors som visser hiem efter udj en needsat Marckeskields steen over for vejen, som visser bedre hiem udj en jordfast steen, der hugget en Kors, sam/m/e visser efter neederste saug veien hiem efter til gaml: Melstøllen, hvor der udj en stoer steen blev hugget en Kors. Ole Tostensøn Eier oven for disse 5 Mercker, og Asbiørn Eier neden for til Elven.

saa er og forEenet det Ole Tostensøn skal Eie Damstocken, mens Asbiørn skal Eie grunden.

Een Teig under Svart ham/m/eren, derudj ved Appelleet udj en stoer steen hugget en Kors som visser med garen op i needthuuns byttet: {Be} Asbiørn Eier paa Sør siden af garen, og Ole Tostensøn paa Nor siiden.

fra Appel leet og op efter til Svart ham/m/eren er efter hin anden hugget 4 Kors, og dend sidste viisser i Svart ham/m/eren: Asbiørn Eier paa Nord sidden, og Ole Tostensøn paa Sør sidden.

Et lidet støcke øverst paa Mitberg, der hugget en vinkkel gloppe, dend ene ende visser til Gillet, og dend anden

1749: 75

1749.

ende visser op efter i et hugget Kors, sam/m/e visser op i Needthuuns byttet: sam/m/e støcke Eier Ole Tostensøn.

Neederst i Kalve haven ved needere thuuns byttet er needsat en Marckeskields steen som viisser tvers over udj 2de andere needsatte steene og en Kors som visser ud til Gillet: Ole Tostensøn eier needen for disse Mercker, og Asbiørn oven for.

Lengere op i Kalve haven needsat en Marckeskields steen som visser beent op efter i en anden Marckeskields steen med Een vinckel gloppe udj, fra sam/m/e vinckel gloppe tvers over i dend treedie Marckeskields steen, og siden ud efter til 2de Kors, da dend sidste visser til Gillet: Asbiørn Eier needen for disse Mercker, og Elling Jaastad oven for.

End lenger op i Kalvehaven i en jordfast steen hugget en Kors som viisser tvers over i 2de efter hin anden needsatte Marckeskields steene og en Kors som visser ud til Gillet: Elling Jaastad Eier needen for disse Mercker, og Ole Tostensøn oven for.

Et støcke uden for Gillet, derudj i skarv hugget 3de Kors efter hin anden, dend første visser til Gillet og dend sidste til Brovolds byttet: Elling Jaastad eier needen for disse Mercker, og Asbiørn oven for.

oppe i Maanen er udj jordfaste steene og skarv, efter hin anden hugget 7 Kors og en vinckel gloppe, dend neederste Kors staar i Fosse skarvet, og vinckel gloppen staar i øverste enden paa neederste diget og visser i Gillet: Elling Jaastad Eier paa Sør siden af disse Mercker, og Ole Tostensøn paa Nordere siiden.

saaleedes er da skouven skift og Deelt efter Parternes foreening.

hiem/m/e Marcken, bøe og agere bliver udskift som følger:

først begynder byttet af dend gamle Markeskields steen som staar i thuunet imel: øfre og Needere thuun, sam/m/e skal visse i stuedørren, oven for dend øverste stue døer i et skarv hugget en vinckel gloppe som visser tvers over til ageren, hvor der er needsat en Marckeskields steen, sam/m/e visser med veiten, siden er efter hin anden udj jordfaste steene hugget 7 Kors, 2de vinckel glopper og needsat 2de Marckeskields steene, dend sidste Kors {visser op}, som staar i en stoer ham/m/er, visser op til Needere thuuns byttet: Norden for disse Mercker Eier Asbiørn, og Ole Tostensøn Eier Synden for.

Bæcken Norden for thuunet, som kaldes Fosse bæcken, skal bytte fra Needere thuuns byttet og op i fossen: Synden for Bæcken Eier Asbiørn, og Norden for Eier Ole Tostensøn.

Et lidet slotte støcke ligger ved øv{ve}re leedet, imel: bøegaren og steen muuhren, sam/m/e støcke skal tilhøre Asbiørn Brynildsøn.

1749: 75b

1749.

Soue aggeren er skift med 2 Marckeskields steene, dend inderste part tilhørrer Asbiørn, og dend hiem/m/este part tilhørrer Elling Jaastad.

Stoer-aggeren er skift med 2de Marckeskields steene, dend inderste part tilhørrer Ole Tostensøn, og dend yderste part tilhører Asbiørn.

Nyelende-aggeren, beliggende paa Ole Tostensøns bøe, sam/m/e agger er skift med 2de Marckeskields steene, Ole Tostensøn Eier dend øverste part, og Asbiørn dend neederste.

Een agger kaldet Madstuedahlen, og 3 smaae flæcke aggere, som alt er beliggende paa Elling Jaastads bøe, sam/m/e skal alt tilhøre Asbiørn.

Kolgar-aggeren er skift med 2de Markeskields steene, Ole Tostensøn skal Eie dend Nordere part, og Asbiørn dend Synden part, sam/m/e agger ligger paa Elling Jaastads bøe.

Myr-aggeren og 2de smaae flæcker som ligger paa Asbiørns bøe, skal tilhøre Ole Tostensøn.

Lofts-aggeren, som ligger paa Ole Tostensøns bøe, skal tilhøre Elling Jaastad.

Dordei ageren, som ligger paa Elling Jaastads bøe, skal tilhørre Ole Tostensøn.

Dend 3de Octbr: blev den/n/e forretning atter forretaged.

Dahle, beliggende inden for Gaarden Ureim, er en slotte Teig, derudj er først needsat 8te Marckeskields steene, dend ene visser til dend anden, dend første er sat ved søen og dend sidste ved bøegaren. Nedere thuunet Eier uden for disse Mercker, og øfre thuunet inden for.

I indere parten er først needsat 9 Marckeskields steene fra søen og op til bøe garen, inden for disse Mercker eier Asbiørn, og uden for Eier Ole Tostensøn og Elling Jaastad.

Mellemste parten er atter skift tvert over, needen for gange veien er needsat 2 Marckeskields steene som visser tvert over til hin anden: oven for disse Mercker Eier Ole Tostensøn, og needen for Eier Elling Jaastad.

Ved Løe Noven needsat en Marckeskields steen som visser ind og op i snee, udj en stoer steen hugget en Kors, sam/m/e visser op efter til 2de efter hin anden needsatte Marckeskields steene, en hugget Kors og en vinckel gloppe, som visser tverts over efter braadet ind til Mercke garen: Asbiørn Eier uden og oven for disse Merker, og Ole Tostensøn Eier inden og needen for.
længst inde i Teigen neere ved søen er Needsat en Marckeskields steen som visser beent op efter Rinden udj en Kors og 3de Marckeskields steene, dend sidste steen staar i veien, derudj er hugget Een vinckel gloppe som visser ind i Merckegars leedet,

1749: 76

1749

Ole Tostensøn Eier uden og oven for dette Mercke, og Asbiørn Eier inden og Needen for.
I Tvete Marcken er needsat en Marckeskields steen, og efter hin anden hugget 4 Kors, steenen visser fra Elven, og dend sidste Kors visser i fieldet: Ole Tostensøn Eier paa dend Østere sidde af disse Mercker, og Elling Jaastad paa den Westere sidde.
Paa hiem/m/ebøen, under Dordei-Reenen, fra en gaml: Marckesteen imel: øfre og needere thuun, ud efter til en dyb dahl er needsatt 2de Marckeskields steene: Ole Tostensøn Eier \needen/ {oven} for dette Mercke, og Elling Jaastad \oven/ {needen} for.
Ved Fossebecken Needsat en Marckeskields steen som visser udj 2de efter hin anden huggene Kors, hvor af den sidste visser til Kalv haven: Ole Tostensøn Eier oven for dette Mercke, og Elling Jaastad needen for.
Under Myhren er hugget en Kors ved Asbiørns bytte, som visser ind i Bergegaren, hvor der blev needsat Een Marckeskields steen, imel: disse tvende Mercker er hugget en Kors til 3die Mercke: Ole Tostensøn Eier needen for disse Mercker, og Elling Jaastad oven for.
Een liden slaatte kaldet Raaen, bliver til fællets imel: Ole Tostensøn og Elling Jaastad saaleedes at Ole Eier de 2de parter og Elling en tredie part.
Den/n/e Forretnings omkostninger, som er Sorenskriverens Provition 1 rd: 2 mrk:, trende dages Forretning 4 rd:, Laugretten udj 4 dage, 6 rd:, Lensmanden 1 rd: 3 mrk:, tilsam/m/en 12 rd: 5 mrk:, hvoraf de 3de, neml: Asbiørn Brynildsøn, Ole Tostensøn og Elling Jaastad betalte hver sin tredie part, og saaleedes den/n/e forretning sluttet.

Dend 24de 8tbr: blev paa **Gaarden Øfre-Wiig for Jondahls Skibr:[s] Almue holden Et Almindel: Høste, Skatte og Sagefalds Ting med bem:te skibr:[s] Almue**, da Rætten blev beklæd med det Ordinaire Laug Rætt, undtagen udj dend ved døden afgangne Lars Iwersøn Svaasand[s] stæd sat Faderen Iwer Swaasand, nærværende inden Rætten Fogden Sig:r Andreas Hejberg med bøygde Lensmanden Johan/n/es Nielsøn Wiig,

da underdanigst blev publiceret som følger.
1°: Det Høy lovlige Cam/m/er Collegio skrivelse af 9de Aug: 1749 til Fogden Hejberg, angaaende det de affælde gaarder efter proportion af avtaged skal nyde Soldatter udreenings penge gotgiort: item at Fogden besørger det alle veiene i Fogderiet vorder holdet udj forsvarlig stand.
2°: Forrige Stiftbefahlingsmand Hr: Christian á Møynichens ordere til Fogden af 4de Debr: 1749, angaaende Tyv Delinqvents omkostning pro Ao: 1748 beløber til 207 rd: 81 s:, hvoraf dette Fogderie tilkom/m/er at udreede 56 rd: 23 s:
3°: Hr: Cancellie Raad og Laumand Bagers skrivelse af 2de 8tbr: 1749 til Fogden, det en Tyv Delinqvent Navnl: Levard Buche, som var hendømbt til galgen, d: 17 Aug: nestl:, er

undviget af sit Fængsel fra Lensmanden i Næs Præstegield udj HallingDahlen, sam/m/e at eftersøge og paagribe.

1749: 76b

1749.

Een Contract af 17de Junj 1749, oprættet imel: Strandebarms Præstegields Almue og derres sogne Præst Hr: Ellert Holck Marcher, det en hver jordebrugende Mand aarlig til Præsten, for Præste gaardens Reperation, skal betalle 4 s:, derforuden skal hver Mand i Jondahls Kircke sogn aarlig betalle til Præsten udj Koster hold 24 s:, sam/m/e blev publiceret, og ellers ordlydende udj publications bogen, under den/n/e dags datto, indført.

Haaver Swartvet og medInteressentere, derres udgivene skiøde af 3 April 1748 til Tosten Johansøn paa 1 pd: smør uden bøxsel i gaarden Sambland, blev læst.

Prousten Hr: Tidemans bøxel brev med Revers, af 4 7tbr: 1749, til Hans Larsøn paa 1 L: 6 mrk: s:, ½ hd: udj gaarden Tørviigen.

Een ditto bøxel brev med Revers, af 5te Julj 1749, til Peder Tollefsøn paa 1 Løb 6 mrk:, ½ hud udj gaarden Tørviigen.

Haaver Larsøn lod lysse og kundgiorde for Rætten sin penge mangel, eftersom hand siger sig formeenentlig at være Odels berettiged til 3 Spand smør udj gaarden Tørviigen, der nu bruges og styrres af {Tolle} Peder Tollefsøn, det hand agter i fremtiiden at indløsse.

skifte brevet sluttet d: 21de Martj 1749 efter sal: Lars Arnesøn, blev læst, og var stervboen Eiende jordegoeds udj Gaarden Eichen 1 Løb smør, vurderet for 87 rd:, og udlagt for gields fordring til sal: Arne Michelsøns Encke og Arvinger for sam/m/e Summa.

skifte brevet sluttet d: 26de 7tbr: 1749 efter sal: Ingeborg Johan/n/esdatter Brattebøe, blev læst, og var stervboen Eiende Jordegoeds, saasom udj gaarden Brattebøe 1 Løb 12 mrk: s: med bøxel, vurderet 84 rd:, og udl: til Arvingerne, neml: Enckemanden Samson Larsøn 2 Spd: 6 mrk:, Christi Iwersdatter 14 mrk:, Lars Johan/n/essøn 14 mrk:, Christj Johan/n/esdatter 7 mrk:, og Sidselle ibdm: 7 mrk:, udj Gaarden Kaappre 2 Spd: 4 ½ mrk: s: med bøxel, vurderet 27 rd:, liggeleedes udlagt i Arv til Enckemanden Samson Larsøn 1 Spd: 2 ½ mrk:, Christj Iwersdatter 7 mrk:, Lars Johan/n/essøn 7 mrk:, Christj Johan/n/esdatter 3 mrk:, og Sidselle ibdm: 3 mrk:, Nock udj Gaarden Schiøllingstad 3 Spd: smør med bøxel, vurderet 54 rd:, er ogsaa udlagt i Arv til Enckemanden Samson Larsøn 1 Spd: 9 mrk:, Christj Iwersdatter 9 mrk:, Lars Johan/n/essøn 9 mrk:, Christj Johan/n/esdatter 5 mrk:, og Sidselle 4 mrk:

skifte brevet sluttet d: 21de Martj 1749 efter sal: Johan/n/es Ellefsøn, og var stervboen Eiende jordegoeds udj gaarden Selsviig ½ Løb 9 mrk: s: med bøxel, vurderet 60 rd:, og udlagt for gields fordring til Hellie Gribsøn Sæwerhagen.

Johan/n/es Larsøn Halanger og medInteressendere udgivene skiøde af dags datto til Samson Larsøn Brattebøe paa 1 Løb 12 mrk: smør med bøxel i gaarden Brattebøe, 2 Spd: 4 ½ mrk: s: med bøxel i gaarden Kaappre, og 3 Spd: sm: med bøxel i gaarden Schiøllingstad.

Dend paafølgende 25de 8tbr: blev end videre med dette Ting Continueret.

Fogden lod inden Rætten oplæsse og Examinere, samt derover indhænte Almuens svar, følgende documenter som henhører til bilag ved hands allerunderdanigste Regnskaber. 1°: Specification over aftagene paa en deel gaarder, hvor efter leeding og tienden beregnes. 2°: Specification over aftagene paa endeel gaarder,

1749: 77

1749.

hvor efter Contributionerne til udgift beregnes. 3°: Tingsvidne at Fogden og Sorenskriveren har betalt Een hver Mand som har skydset dem til og fra Tingene med 4 s: for milen. 4°: det Almindelige Tingsvidne om uvisse indkom/m/e, som indeholder 7 poster, hvor af ingen indkom/m/e blev, undtagen forlovs penge for arvs avførsel fra Kongens og det beneficerede goeds. 5°: Mantal over Hans Maj:tts og det Beneficerede goeds. 6°: Mantal over Odel og Selv Eier goedset. 7°: Tingsvidne over dend Almindelige skatte Restance, hvis endelige Sum/m/a var 14 rd: 1 mrk:, og som ingen af Almuen noged der imod havde at erindere, mens tilstoed dets rigtighed i alle maader, saa var Fogden Rættens attestation begierende, som blev efterkom/m/ed.

Dernæst blev opnævnt de Lavrettesmænd som Rætten tilstundende aar skal betiene, hvilcke ere Tollef Michelsøn yttere Wiigene, Niels Ellefsøn Selswiig, Peder Tollefsøn Tørwiigen, alle nye, de gamle, Ludwiig Hviidesteen, Iwer Aasse, Peder Olsøn Ougestad, Torgier ibdm: og Ole Iwersøn ibdm:

og som ingen fleere efter 3de gange udraabelse var der vilde gaae i Rætte, blev dette Ting ophævet.

Derefter blev paa **næst forbem:te stæd Øfre Wiig, med Østensøe skibr:[s] Almue holden Et Almindelig Høste, Skatte og Sagefalds Ting**, da Rætten blev beklæd med det ordinaire Lau Rætt, undtagen udj Hellie Olsøn Løpse[s] stæd satt Michel Løpse, nærværende inden Rætten Fogden Sig:r Andreas Hejberg med bøygde Lensmanden Giermun Olsøn Næss og dend Tingsøgende Almue.

da først blev publiceret de ordres som paa fol: 76 findes at være Extraherede

Hr: Justits-Raad Steensen udgivene bøxel brev med Rewers, af 26de Martj 1749, til Niels Isaaksøn paa ½ Løb smør udj Can/n/ekeberg-Botnen.
skifte brevet af 29de Maj 1749, sluttet efter sal: Niels Troensøn Indr: Aalviigen, blev læst, og var stervboen Eiende jordegoeds udj gaarden Indr: Aalviigen 2det Thuun 3 Løb: s:, 2 hud:, vurderet 432 rd:, og udlagt i arv til Encken Magdeli Gierdtsdatter 1 ½ L: s:, 1 hd:, til datteren Christj Nielsdatter 1 ½ L: s:, 1 hd:, nock udj gaarden Schickedahlen 4 ½ mrk: s:, vurderet 9 rd:, og udlagt i arv til Encken Magdeli Gierdtsdatter 1 ½ mrk:, til datteren Christj 3 mrk: smør.

Dend sag indstevnt af Jan Larsøn Steene efter forrige tiltalle til Ole og Johan/n/es Siursøn/n/er Steene, blev af Citanten æsket i Rætte:
de indstevnte sagvoldere møtte, tilstoed Rættens forrelæggelse at være dem lovl: forkyndt.
Efter lang sam/m/en talle bleve Parterne saaleedes foreenede, det Ole Siursøn efter dend paastevnte Contracts indhold, strax bøxler de belovede 2 pd: sm: som Elling Brigtsøn brugt haver, og det til Citanten Jan Larsøn, med sam/m/e huusser at følge bem:te 2 pd: sm: som Elling Brigtsøn brugt haver: betræffende bøxselen, som er 6 rd: 4 mrk:, da skal Ole Siursøn, til vederlag for de 2de aar hand imod Contracten har brugt sam/m/e 2 pd: smør, samt for processens omkostning, eftergive sam/m/e bøxel.
Citanten lod tilførre, det hand var fornøyet med dette tilbud og forliig, mens paastoed Dom til dets fyldest giørelse.
Da blev saaleedes for Rætt Dømbt og

Afsagt.

Det af Ole Siursøn Steene nu her for Rætten med Citanten Jan Larsøn Steene sluttede forliig, grundet paa dend

1749: 77b

1749

Dem imel: oprættede, underskrevene og forseiglede samt Tinglyste Contract af 13de Apriil 1746, det Ole Siursøn strax tilbøxler Jan Larsøn sam/m/e 2 pd: smør med de der til hørende huusser som af Elling Brigsøn blev brugt og styret, og til et eqvivalent, fordj Ole Siursøn imod Contracten haver brugt bem:te 2 pd: s: udj Tvende Aar, samt den/n/e aarsagede processes omkostning, betaller Jan Larsøn Steene ej bøxelen af bem:te 2 pd: smør, men selv beholder sam/m/e. Dette forliig bør ubrødelig af Ole Siursøn holdes og strax efterkom/m/er!! kom/m/es under 20 rd: straf, \i fald det ej skeer/, som kom/m/er til Deel: imel: dette Præstegields fattige, dem Ole Siursøn udreeder inden 15ten dage efter den/n/e Doms lovl: forkyndelse under Nam og Execution, og dog tilpligtes at fyldest giøre dend paastevnte Contract samt dette her inden Rætten sluttede forliigs fuldkom/m/ene indhold.

Isaak Tosteensøn Meehuus gav tilkiende, det hand med Muntlig varsel vidnesfast til den/n/e tægte dag haver ladet stevne og indkalde Johan/n/es Nielsøn Aarhuus, vidner at anhøre, som under faldsmaal er indvarslet: Elling Brigtsøn Moe og Knud Baarsøn ibdm: at aflæge derres Eedelige forklaring om de skields ord bem:te Johan/n/es Aarhuus haver udøst imod ham, hands huustroe og Børn, dernæst Dom at imod tage til undgieldelse, samt at svare til Processens omkostning.

Lensmanden Giermun Næss gav tilkiende, det hand paa Justitiens vegne liggeleedes til den/n/e dag haver varslet bem:te Johan/n/es Nielsøn Aarhuus, Dom at høre ifald der kunde ved sagen følge bøder for Hans Maj:tts Cassa.

dend indstevnte Johan/n/es Nielsøn Aarhuus nøtte, tilstoed stevningernes lovlige forkyndelse: lod ellers tilføre, det hand haver forliigt sig med Citanten Isaak Meehuus saaleedes, det hand her for Rætten giør ham en afbigt og betaller processens omkostning.

Citanten Replicerede, det hand der med var fornøyet naar Johan/n/es Aarhuus sam/m/e efterkom/m/er.

Johan/n/es Aarhuus giorde Citanten strax en afbigt, og lovede ved hiemkomsten til sit huus at betalle processens omkostning.

her med Citanten var fornøyet og frafald sagen paa sin side.

Fogden lod tilføre, efterdj Parterne ere forenede, saa frafald hand sagen.

Lars Larsøn, Muchel Olsøn, Elling Brigtsøn, Anders Siursøn, Knud Baarsøn og Knud Nielsøn, samtlige opsiddere paa Gaarden Moe, gav tilkiende det de med Muntlig varsel til den/n/e tægte dag haver ladet stevne og indkalde Svend Jansøn Scheje, Dom at imodtage til undgieldelse fordj hand udj Citanternes Eiende skouv uforsvarligen haver hugget

1749: 78

1749.

Veed, flæcket barck og brent Kul, sam/m/e skade at oprette, og at svare processens omkostning: Endelig at anhøre de vidner som har besigtiged, sc: Aamun Rysseland og Lars Nielsøn ibdm:

dend indstevnte Swend Jansøn Scheje[s] søn Ole Swendsøn Scheje møtte paa sin Faders vegne, som formeedelst sin høye alder nu ej kand møde, mens hands Fader tilstoed det ham er given lovl: varsel udj den/n/e sag: tilstoed og det hands Fader har øvet dend paastevnte hugster og barck flæckning, mens som hand først for faae Aar siden er kom/m/en til gaarden Reistvet, kand hand ej vide til visse om hand den/n/e hugster og barck flæckning har øvet paa

sin Egen Eiendom, kand bevisse med lovl: vidner det hands formænd paa Gaarden har haft derres hugster og brug der hvor hand har hugget og flæcket barck.

Afskeediget,

sagen henviises til aastædet, hvor dend efter lovl: stevnemaal, behandling, siun og granskning bør ordeeles.

Tollef Christophersøn, Henrich Olsøn og Ole Siursøn, opsiddere paa Gaarden Steene, gav tilkiende, det de med Muntlig varsel til dette Ting har ladet stevne og indkalde Erich Steene og Svend Herlefsøn, Dom at imod tage til undgieldelse fordj de haver taged til brugs et støcke {Marck} skouv og slaatte, samt at svare Processens omkostning.

de indstevnte møtte, tilstoed lovl: varsel, Replicerede ellers det de ej har taged dem noged støcke skouv eller slaatte til, mens de kand med hævds vidner beviisse at det paastevnte støcke skouv og slaatte har været derrres Rætmæssige Eiendom over 60 aar.

Afskeediget

sagen henviisses til aastædet, hvor den efter forregaaende stevnemaal og lovlig behandling bør ordeeles.

Fogden gav tilkiende, det hand paa Justitiens vegne ved Lensmanden og 2de mænd med Muntlig varsel til den/n/e tægte dag har stevnet og indkaldet Arne Larsøn Froestad, vidner, som under Falsmaal er indvarslet, at anhøre, neml: Tron Aamunsøn Fixe og Britte Pedersdatter Fixe, betræffende det slagsmaal hand indeværende aar paa en Søndag haver øvet imod Ole Brigtsøn Hellestvet, som til vedermælle er indvarslet, der for Dom at imod tage til undgieldelse, samt at svare processens omkostning. saa er hand og stevnt at anhørre vidner som uden varsel møder om fornødiges.

dend indstevnte Arne Larsøn Froestad møtte, tilstoed lovl: varsel.

dend til vedermælle indstevnte Ole Brigtsøn Hellestvet møtte, tilstoed varselen.

af de indstevnte vidner møtte ickun Tron Aamunsøn Fixe, er Soldat ved Hr: Capitain Dywahls Compagnie, fremstoed for Rætten med opragte fingere, aflagde Eeden og vidnede, at omtrænt ved Olsoche tiider /: Oluf dag er 29de Julj :/ var vidnet paa Postmyr en Søndag efter Prædicken, der var Arne Froestad og Ole Hellestvet, da hørte vidnet det Arne kalte Ole en slænge-Kæft, da Ole tog Arne og førte ham fra sig, og tillige slog ham noget, og slog ham i marcken, da de videre kom i hænde

1749: 78b

1749

Krabs, da vidnet skilte dem ad.

det vidne Britte Pedersdatter Fixe efter 3de gange paaraabelse møtte ej.

stevnevidnerne Asbiørn Nedr: Wiig og Siur Biørnesøn Froestad med Eed og opragte fingere afhiemlede stevningens lovl: forkyndelse at være skeed med meere end 14 dages varsel, forkyndt under Lovens faldsmaal udj Britte Pedersdatters Eget paahør paa Gaarden Froestad, hvor hun tiener hos Siur Froestad.

Fogden begierede Lavdag for det udeblivende vidne, tog sig ellers Reserveret ved Continuations stevning at indvarsle fleere vidner.

Afskeediget,

Det lovl: indstevnte og udeblivende vidne Britte Pedersdatter forrelæges under Lovens faldsmaal til nest anstundende Aars som/m/erting at møde, sit vidnesbyrd i sagen at aflæge.

Dend 27de Octbr: blev end videre med dette nest forbem:te Ting Continueret, er da passeret som følger.

Joen Haagensøn Sandven gav tilkiende, det hand med Muntlig varsel vidnesfast lovligen til dette Ting, tiid og stæd har ladet stevne og indkalde Tosteen Nielsøn Sandven, vidner, som under Lovens faldsmaal er indvarslet, at anhøre, sc: Iwer Tosteensøn Sandwen, Ole Christophersøn Steene og Giermun Bircheland, at vidne om de skields og nærgaaende ord Tosteen Sandwen har overfaldet Citanten og hands huustroe med, dernæst dom at imod tage til undgieldelse, samt at erstatte processens omkostning.

Ligeleedes haver {Citanten} haver!! Lensmanden Giermun Næss paa Justitiens vegne indvarslet til dette Ting bem:te Tosteen Sandven til undgieldelse for sam/m/e udøste nærgaaende skields ord imod hoved Citanten og hands Huustroe.

dend indstevnte Tosteen Nielsøn Sandven møtte, tilstoed lovl: varseler i den/n/e sag.

de indstevnte vidner møtte alle, Eedens forklaring blev dem af Lovbogen forrelæst, og formanet at vogte dem fra MeenEed.

1ste vidne, Iwer Torsøn!! (Tosteensøn) Sandven, værende paa Sandven hos Lars Mognsøn ibdm:, fremstoed for Rætten med opragte fingere og aflagde Eeden, vidnede, at i den/n/e som/m/er, dagen efter som/m/er tinget /: var d: 4de Junj :/ kom vidnet med nogle Soldater i Tosteen Sandvens stue paa Gaarden Sandven, da hørte vidnet Tosteen og Joen talle sam/m/en, det Joen skulde have hugget nogle linde træer fra Tosteen, da sagde Tosteen til Joen, det hand havde hugget som en Tyv og en Kieldring. videre vidste vidnet ej at forklare, Parterne havde ej heller noget at tilspørge det.

2det vidne, Ole Christophersøn Steene, er Soldat ved Hr: Capitain Blichfelts Compagnie, tienende hos Swend Scheje, fremstoed for Rætten med opragte fingere, aflagde Eeden og vidnede, at dagen efter som/m/ertinget /: d: 4de Junj :/ efter at vidnet havde Exerceeret hos Sergianten, gick hand med nogle af sine Cam/m/erater til Sandven, ind i Tosteen Nielsøns stue, og som vidnet med de øvrige var gandske drucken, hørte vidnet ej noget om det paastevnte.

1749: 79

1749.

Parterne havde ej noged at tilspørge vidnet.

3de vidne, Giermun Arnesøn Bircheland, tienende Ole Svendsøn Scheje, er Soldat ved Hr: Capitain Blichfelts Compagnie, fremstoed for Rætten med opragte fingre, aflagde Eeden og vidnede Conform med {dette vidne} 2det vidne, og i saa maader ej vidste noged, Parterne havde ej noged at tilspørge vidnet.

Fogden begierede sagen udsat, at hand ved Continuations stevning kunde indkalde fleere vidner.

Afskeediget

Sagen, følgelig Fogdens paastand, gives Rum til nest anstundende aar 1750, som/m/erting.

Ole Siursøn Steene udgivene bøxsel brev med Revers, af 25de Octbr: 1749, til Jan Larsøn paa 2 pd: smør udj gaarden Steene.

Fogden lod inden Rætten oplæsse, Examinere, og der over indhæntede Almuens svar, paa selv sam/m/e documenter som findes Extraheret for Jondahls skibr: Restancens endelige Sum/m/a var 6 rd: 4 mrk: 13 s: Nock blev Examineret Specification over aftagene paa Halsnøe Closter goeds, hvor efter Landskylden til udgift beregnes, paa alt Fogden var Rættens attestation begierende, som blev efterkommet.

Ole Siursøn Steene udgivene Pante brev af 25de 8tbr: 1749 til Lars Siursøn Norrem for Capital 36 rd:, imod det underpant af ½ Løb smør udj gaarden Steene, blev læst.

Aschiel {Larsøn O} Tosteensøn Østensøe lod lysse sin penge mangel til 1 ½ Løb smør med bøxel og herlighed udj gaarden Bergie, som nu bruges af Halsteen Aamunsøn Bergie.

De Laug Rættes mænd som Rætten tilstundende Aar skal betiene ere, nye, unge Joen Ols: Botnen, gaml: Joen Ols: ibdm:, Halwer Lille Aas, Endere Store Aass, Lars Giermunsøn Bergie, Lars Erichsøn Schaalem, Lars Michelsøn Nesthuus og Ole Aamunsøn Melstvet.

Efter 3de gange udraabelse var ej nogen der vilde gaa i Rætte, altsaa blev Tinget ophævet.

Dend 29de Octbr: blev paa **Eie grund ved søen holden Ett Almindelig Høste og Skatte og Sagefalds Ting [med Gravens skibbr:s Almue]**, da Rætten blev beklæd med det ordinaire Laug Rætt, nærværende udj Rætten Fogden Sig:r Andreas Hejberg med bøygde Lensmanden Anders Hansøn Lissebræche og dend Tingsøgende Almue,

da blev publiceret først de ordres som paa fol: (ope rum) findes Extraheret.

Hr: Poul Schnabels udgivene bøxsel brev med Revers, af 7de Junj 1749, til Lars Lars: paa 3 Spd: s: udj Gaarden Mit Berge.
Ha[l]dor Biotvet og medInteresentere udgivene skiøde af 28de Martj 1749 til Ole Johan/n/essøn paa 3 Spd: s: i gaard: Buu. blev læst.

Dend 30de Octbr: blev end videre med dette Ting Continueret, og som dend Laug Rættes mand Halsteen Joensøn Høll havde lovl: forfald, satte sig i hands stæd Niels Iwers: Sysse.

Haawer Larsøn Seim viste fællen af en voxen Biørn, som hand i aar har skutt i Seimsdahlen, Fogden bet: til ham 2 rd:

Knud Olsøn Tvet fremstoed for Rætten og gav tilkiende, det hand efter Guds behagelige villie er til sinds at ægte Maritta Siursdatter Jelmoe, og som de ere hinanden beslægtede, dets aarsage vil giøre allerunderdanigst ansøgning om Kong: Allernaadigste Bevilling til ægteskab, i dend henseende Comparenten til dette \Ting/ lovl: har indvarslet Peder Olsøn Sæbøe og Magnus Olmoesøn Møcheletun,

1749: 79b

1749.

derres Eedelige vidnetsbyrd at aflæge, om hvor nær Citanten er beslægted med sin forlovede Fæstemø Maritta Siursdatter Jelmoe, alt til Ett lovskicket Tingsvidnets erværvelse.
de indstevnte vidner møtte, tilstoed under Lovens faldsmaal lovligen at være indkaldet: Eedens forklaring blev dem af Lovbogen forrelæst, og formanet at vogte dem fra Meen Eed.
1ste vidne, Peder Olsøn, boende paa Gaarden Sæbøe, fremstoed for Rætten med opragte fingere, aflagde Eeden og vidnede, det Knud Olsøn Tvets Moder Gunnilda Østeensdatter Tvet og Maritta Siursdatters Jelmoe[s] Fader Siur Østeensøn Jelmoe vare søskeene: liggeleedes var Knud Olsøn Tvets Fader Ole Asbiørnsøn Tvet og Maritta Siursdatter Jelmoe[s] Moder Maritta Asbiørnsdatter Jelmoe {vare} søskeene, saa at Knud Olsøn Tvet og Maritta Siursdatter Jelmoe ere {sko} Søskende børn saavel efter Fader som Moder paa begge sidder.
2det vidne, Magnus Olmoesøn, boende paa Gaarden Møchelethuun, fremstoed for Rætten med opragte fingere, aflagde Eeden og vidnede Conform med første vidne.
Citanten, om vis passeret er, var Tingsvidne begierende, som blev bevilget.

skifte brevet af 21 Maj 1749, sluttet efter sal: Peder Christophers: Kierland, blev læst, og var stervboen Eiende jordegoeds udj gaarden Kierland Nedr: Thuun ½ Løb smør, ½ hd:, vurderet 72 rd:, og udlagt i arv, saasom til Encken Britte Aslachsdatter 9 mrk: sm:, ½ hd:, til børnene, Aslach Peders: 9 mrk:, Anve ibdm: 9 mrk:, og Britte Pedersdatter 9 mrk:
skifte brevet sluttet d: 14de Octbr: 1748 efter sal: Ole Christiansøn Kollenes, blev læst, og var stervboen Eiende jordegoeds udj Gaarden Kollenes 1 L: s:, ¼ hud med bøxel, samt overbøxel til ¾ hd:, tilsam/m/en vurderet 94 rd: 3 mrk:, og udlagt i arv, saasom til Encken Alis Erichsdatter 1 pd: 8 mrk: smør, ¼ hud, til børnene, neml: Christian Olsøn 12 mrk:, Erich ibdm: 12 mrk:, Abelu Olsdatter 5 ½ mrk:, Ragna ibdm: 5 ½ mrk:, og Ingeri 5 mrk:
skifte brevet sluttet d: 8de Octbr: 1749 efter sal: Ole Magnusøn Leqve, blev læst, og var stervboen Eiende jordegoeds udj gaarden øfre Leqve 2 Løber 12 mrk: sm:, 2 hd:, vurderet 316 rd: 4 mrk:, og udlagt i arv, saasom til Encken Anna Hansdatter 1 L: 6 mrk:, 2 hud:, til børnene, Hans Olsøn 12 mrk:, Iwer ibdm: 15 mrk:, og Richold 2 pd: 3 mrk:, Nock udj Gaarden øfre Hagestad ½ Løb sm:, ½ hd:, vurderet 54 rd:, og udlagt i arv til søn/n/en Iwer Olsøn.

Iwer Johansøn Eidnæs efter forrige tiltalle til Joen Solberg og Christj Swendsdatter, æskede sagen i Rætte og gav tilkiende det hand ved Continuations stevning vidnesfast lovl: til dette ting har ladet stevne og indkalde bem:te Joen Solberg og Christj Swensdatter, Dom at imod tage til undgieldelse, samt at svare processens omkostning.
de indstevnte sagvoldere møtte, tilstoed lovl: varsel, og

1749: 80

1749.

tilstoed Christj Svendsdatter det hun var fæst til Citanten at tiene i indeværende aar, og havde bekom/m/ed i fæstepenge 18 s:
dend indstevnte Joen Solberg lod tilførre, det hand tilstoed at have taged den/n/e indstevnte Tøs i sin tieneste, uagted hand viste at hun var Fæsted af Citanten, af aarsage at Citantens søster havde hand Fæsted, og hendes Fader vilde ej miste hende, saa tog hand den/n/e Tøs, og fæstede en anden Tøs til Citanten, dend hand ej vilde have.
Citanten lod tilførre, at de indstevntes Egen tilstaaelse er ham nock til sin sags avbevisning, hvad det er belangende at Joen Solberg ej bekom dend Tøs hand havde fæsted, er noged som Citanten formeener at være hands sag uvedkom/m/ende, ligesom Citanten formeener ej at være pligtig til at tage imod dend Tøs Joen Solberg til ham havde fæsted, thi dend kunde Joen Solberg selv beholdt, hvilcket bliver beviis imod ham selv det hand kunde faae Tieneste-Tøs, og altsaa ingen føye havde til at tage dend Tøs som ieg lovlig Fæst havde, der for paastaar Citanten de 2de indstevnte afstraffet efter Loven, samt at de vorder tilfunden at betalle ham processens omkostning med 5 rd:, det hand alt indlod til Dombs.
Som ingen af Parterne, efter Rættens tilspørsel, havde videre at forrestille eller udj sagen at svare, saa blev saaleedes for Rætt Kiendt, Dømbt og

Afsagt.

Dend lovlig indstevnte Christj Svendsdatter har ej kundet nægte, mens selv tilstaaed, det hun var Fæsted af Citanten til at tiene hos ham i dette aar, og havde bekom/m/ed i Fæste penge 18 skil:, det uagted er hon dog gaaen i tieneste hos indstevnte Joen Solberg: ligeleedes haver bem:te Joen Solberg tilstaaed ej at være uvidende om det Christj Svendsdatter var Fæsted at tiene hos Citanten Iwer Eidnes, mens som hand ej bekom dend tieneste Tøs hand havde Fæsted, som var Citantens søster, formeener hand at have haft føye til at tage Christj Svendsdatter i sin tieneste, naar hand skaffede Citanten en anden tieneste-Tøs, hvilcket ej kand kom/m/e udj allerminste Consideration med Lov eller billighed: Thj Kiendes for Rætt,

det indstevnte Joen Solberg, følgelig Lovens 3 B: 21 C: 11 art:, bør bøde Et aars løn, som er 4 rd:, halvdeelen til Citanten Iwer Johansøn Eidnes, og dend anden halve deel at være Citanten[s] Herskab hiemfalden. saa bør og Christj Svendsdatter, efter dend paafølgende 14 art: at betalle til Citanten de oppebaarne Fæste penge 18 skil:, samt fierde parten af et aars løn, som er 1 rd:, betræffende processens omkostning, da bør Joen Solberg og Christj Svendsdatter Een for begge at betalle til Citanten Iwer Eidnes 3 rd:, saaleedes som Dømbt er, bøer Joen Solberg og Christj Svendsdatter at betalle og

1749: 80b

1749

udreede inden 15ten dage efter den/n/e Dombs lovl: forkyndelse under Nam og Execution.

Christj Christiansdatter Warberg udgivene Pante Obligation af 22de Nobr: 1734 til Morten Warberg for Capital 15 rd:, læst til Tinge dagen der efter, og indført udj Pante bogen paa fol: 35. bleve efter paategnede qvittering af 27de 8tbr: \1749/ anviist til udslættelse.
Christi Christiansdatter udgivene skiøde af 30de 8tbr: 1749 til Aamun Halstens: paa 1 Spd: s: uden bøxel i gaard: Warberg.

Dend 31de Octbr: blev end videre med Tinget Continueret.

Christopher Pedersøn Kierland viste fællen af en voxen Biørn som hand for 14 dage siden haver skut paa Gaarden Eie grund, bl: bet: 2 rd:

Fogden havde til dette Ting ladet indstevne Lars Røn/n/estrand til bøders ærlægelse for øvede slagsmaal paa Giestgiberiet Kølen j Ulwiig, mod Tosten Siursøn Hylle, da bem:te Lars Rønnestrand imindel: betalte sine slagsmaals bøder 9 rd:, dets aarsage Fogden frafalts!! sit stevnemaal.

Thomas Wiig gav tilkiende det hand med Muntl: varsel vidnetsfast lovl: til dette Ting haver ladet stevne og indkalde Hellie Lægrei, Dom at lide til at betalle Citanten 3 rd:, som dend indstevnte var skyldig til sal: Aamun Larsøn Wiigs stervboe, hvilcke 3 rd: er udlagt paa Citantens lod, vide skifte brevet af 20de Julj 1744, da Citanten for sam/m/e 3 rd: udj skiftet efter Hellie Lægrei[s] huustroe sal: Randwei Baarsdatter er udlagt en Kaabe, mens som sam/m/e ej befindes at være værd 3 rd:, er det Citanten paastaar det dend indstevnte Hellie Lægrei ved Dom vorder tilkiendt at betalle bem:te sin gield med 3 rd:, samt Renter af sam/m/e fra skifte brevets datto 20de Julj 1744, og processens omkostning skadesløs.
dend indstevnte Hellie Lægrei[s] søn Baar Helliesøn Lægrei møtte paa sin Faders vegne, tilstoed lovl: varsel, og begierede sagen udsat for at begiegne dend med Contra stevning.

Afskeediget,

dend forlangende udsættelse billiges indtil næst anstundende aars som/m/erting.

Ole Siursøn Wambem møtte paa sin søn Niels Olsøn Westreims vegne og gav tilkiende, det bem:te hands søn til dette Ting med Muntl: varsel vidnetsfast lovl: haver ladet indkalde Siur Larsøn øfre Hagestad fordj hand ude paa Marcken med hug og slag haver overfaldet Citanten da hand var paa sit lovl: Arbeide, der om Siur Larsøn at anhøre følgende vidner, som under Lovens faldsmaal er indvarslet, sc: Gyri Andvedatter Hagestad, Jorand Torbiørnsdatter ibdm:, Soldat Siur Iwersøn Børsem, Soldat Elias Asbiørnsøn Næssem, Daniel Hagestad, Halsten Sysse, Ole ibdm:, Guttorm Hagestad og Lars Knudsøn Græwswold, dernæst Dom at imodtage til undgieldelse, samt at svare processens omkostning.

dend indstevnte Siur Larsøn øfre Hagestad blev 3de gange paaRaabt, mens ingen vilde svare for ham, ej heller møtte hand eller nogen paa hands vegne.
af de indstevnte vidner, efter paaRaabelse, møtte ej Gyri Andvedatter Hagestad, Soldat Siur Iwersøn Børsem, Daniel Hagestad og Guttorm Hagestad, de andere vidner møtte alle.
stevne vidnerne Simon Lionne og Niels Iwersøn Sysse fremstoed for Rætten med opragte fingere og Eedelig afhiemlede stevningens

1749: 81

1749.

forkyndelse at være skeed med meere end 14ten dages varsel for Siur Larsøn øfre Hagestad[s] boepæl paa Gaarden øfre Hagestad udj hands Eget paahør, liggeleedes er vidnerne under Lovens faldsmaal indvarslet, saasom Gyri Andvedatter er stevnt for hendes boepæl paa Gaarden Hagestad udj hendes Eget paahør. Soldat Siur Iwersøn, for ham er stevningen udj Eget paahør forkyndt paa Gaarden Børsem, hvor hand er hos sin Fader. for Daniel Hagestad er stevningen forkyndt udj hands Kones paahør paa Gaarden Hagestad. liggeleedes for Guttorm Hagestad udj hands Eget paahør paa Gaarden Hagestad.
Citanten paastoed de mødende vidner Eedelig afhørte, og forrelægelse for de udeblivende. Eedens forklaring blev de mødende vidner forrelæst, og formanet at vogte dem fra Meen-Eed.
1ste vidne, Jorandt Torbiørnsdatter, boende paa Gaarden øfre Hagestad, gift med Anders Hagestad, fremstoed for Rætten med opragte fingere og efter Loven aflagden!! (aflagde Eeden), vidnede, ej at have seet det allerringeste, enten af det paastevnte slagsmaal, ej heller hvorleedes Citanten var slaget. Citanten havde ej noged at tilspørge vidnet.
2det vidne, Elias Asbiørnsøn Næsseim, er Soldat ved Hr: Capitain Møllerups Compagnie, fremstoed for Rætten, aflagde Eeden efter Loven og vidnede, det indstevnte Siur Larsøn Hagestad udj den/n/e som/m/er paa Kiølens Giestgiberie fortalte det hand var bleven beskicket fordj at hand skulde have slaget Niels Olsøn Wæstreim, da tilspurte vidnet ham, om hand slog Niels Westreim; sa svarede Siur Larsøn, det hand spente ham \noged/ i løskene: da tilspurte vidnet ham, om der var nogen som saae det, der til hand svarede, hand viste det icke. der efter fortalte Siur Larsøn, det dend gang sam/m/e skulde være passeret, kom Niels Olsøn Kiørende med Ett høe læss over hands græs. paa ald den/n/e samtalle hørte Siur Iwersøn Børsem, som til vidne er indstevnt, fleere var ej tilstæde. Citanten havde ej noged at tilspørge vidnet.
3de vidne, Halsteen Magnussøn, boende paa Gaarden Sysse, fremstoed for Rætten, aflagde Eeden efter Loven og vidnede, at i den/n/e som/m/er blev vidnet forlanged af Ole Siursøn Wambem det vidnet vilde besigtige hands søn Niels Olsøn Westreim, hvorleedes hand var bleven slagen af Siur Larsøn Hagestad, da saa vidnet det Niels Olsøns høyere haand var truten, eller hoven, og var dend oversmurt med lysse eller anden smørelse, liggeleedes var hand trutten og Rød under det høyere Øye, da sagde Niels Olsøn det Siur Larsøn 3de dagge forhen havde slaget ham; og som Siur Larsøn var nærværende ved den/n/e besigtigelse, sagde hand, det hands Moder m(o?)tte opvagt ham, neml: Niels Olsøn, fortiilig, saa at hand har stubet og slaget sig, ellers fremsatte Siur Larsøn ingen benægtelse imod Niels Olsøns klage, saa vidnet hørte det. til det andet besigtigelse vidne, var vidnet Ole Lysse: videre viste vidnet ej at forklare, ellers \var/ vidnet, efter forlangende, i følge af begge parter, hen/n/e [at] besigtigede dend vei hand, Niels Olsøn,

1749: 81b

1749.

havde Kiørt, da hand var bleven slagen, og som der fantes 2de veie, skulde Niels Olsøn have Kiørt dend beste, hvor af noged var over Siur Larsøns bøe, og havde Siur Larsøn, da de

besigtigede vejen, nyligen opmuhret vejen at ingen skulde Kiøre der. Citanten havde ej noged at tilspørge vidnet.

4de vidne, Ole Arnesøn, boende paa Gaarden Sysse, fremstoed for Rætten og efter Loven aflagde Eeden, og vidnede Conform med 3de vidne i alle maader, undtagen de ord, at Siur Larsøn skulde have sagt ved besigtigelse Forretning[en], det Niels Olsøn havde stubet og slaget sig, disse ord forklarer vidnet om ej at kand mindes. Citanten havde ej videre at tilspørge vidnet.

5te vidne, Lars Knudsøn, huusmand paa Græfswold, fremstoed for Rætten og efter Loven aflagde Eeden, vidnede, at dagen efter at Niels Olsøn var bleven slagen, talte vidnet med ham paa Hagestad bøe, da Niels Olsøn siunede ham sin høyere haand som var truten, haanden og over haan[d]leedet var truten, saa var hand og truten og Rød under det høyere øye, og Klage[de] Niels Olsøn, det Siur Larsøn dagen forhen havde slaget ham: saa havde og Niels Olsøn en Rød Kugle i panden, som hand ligeleedes sagde det Siur Larsøn havde slaget. Citanten havde ej noged at tilspørge vidnet.

Afskeediget,

Dend lovl: indstevnte Siur Larsøn Hagestad forrelæges til næst anstundende Aars som/m/er ting at møde her for Rætten naar den/n/e sag vorder paaRaabt, liggeleedes forrelæges under Lovens faldsmaal de udeblivende vidner Gyri Andvedatter Hagestad, Soldat Siur Iwersøn Børsem, Daniel Hagestad og Guttorm ibdm: at møde, deres Eedelige vidnetsbyrd at aflæge.

Ole Magnusøn Opheim udgivene bøxel brev med Revers, af 31de Octbr: 1749, til Andwe Svendsøn paa 1 L: 2 ¼ mrk: s: i gaard: øfre Leqve.

Fogden lod inden Rætten oplæsse og examinere liggesaadan/n/e documenter og Tingsvidner som for Jondahls og Østensøe skibbr: ere Extraherede, og der ofver indhæntede Almuens svar, da derudj det Almindelige Tingsvidne, som indeholder 7 Poster, blev ved dend 5te Post svaret, at Anders Wambem, som foruden sin egen paaboende Gaard bruger 1 ½ Løb smør udj gaarden Spaanem, Od Haaeim, foruden sin paaboende gaard Taarblaae bruger ½ Løb 3 mrk: smør i Nedr: Leqve, Iwer Magnussøn Børsem, foruden sin egen paaboende gaard bruger 1 L: 9 mrk: smør i øfre Leqve, Ole Jonsøn Westreims Encke bruger liggeleedes ½ Løb 7 mrk: smør i øfre Hagestad 2det Thuun, Niels Pedersøn Spilden bruger liggeleedes 1 pd: 3 mrk: smør, ½ hd: i Mit Følchedahl. til dend 7de Post blev svaret, at her findes bønder søn/n/er som bruger Kiøbmandskab, neml: Abselon Christiansøn Kollenes, Tollef Helliesøn Holwen, og Ole Tostens: Herrej. Dette skibr:[s] endelige skatte Restance beløb til 143 rd: 1 mrk:, og som ingen var der noged imod disse documenter havde at erindre, eller videre at angive, var Fogden Rættens attestation begierende,

1749: 82

1749.

som blev, følgelig dend medførte billighed, efterkommed.

Poul Schnabel udgivene bøxel brev med Revers, af 30de Octbr: 1749, til Siur Gundersøn Jeltnes og Christopher Siursøn Ødwen paa grunden til Nedr: Hagestads saug, liggeleedes paa grunden til paa Wangens saug, blev læst.

Peder Joensøn Oss udgivene skiøde af 31de 8tbr: 1749 til Johan/n/es Larsøn paa 2 pd: 1 ¾ mrk: smør i gaarden Haaeim.

Anders Torchielsøn Hielmevold og Aamun Torchielsøn Opheim med hin anden oprettede Odels Mageskifte brev af datto 30de 8tbr: 1749, hvorudj Anders imod Opheim fraskifter sig Hielmevold, som skylder 1 ½ Løb smør, og Aamun imod Hielmevold fraskifter sig Opheim, som skylder 1 ½ Løb smør, alt med bøxsel og herlighed.

De Laug Rættes mænd som Rætten tilstundende aar skal betiene, bleve opnævnte og ere følgende, Jørgen Olsøn Hougsnes, Lars Olsøn Kongsthuun, Richold Erichsøn Eie, Jørgen Torbiørnsøn Store-Bergo, Joseph Olsøn Frøsten, Elling Halsteensøn Bagne, Peder Olsøn Sæbøe, og Magnus Aalmusøn Møchelethuun.

Efter 3de gange udraabelse var ej nogen der vilde gaa i Rætte, altsaa blev dette Ting ophævet.

Dend 3de Nobr: blev paa **Gaarden Utne med Kingtzerviig skibr:[s] Almue holden Et almindelig Høste, Skatte og Sagefalds Ting**, da Rætten blev beklæd med det ordinaire Laug Rætt, undtagen udj Lars Samsonsøn Frøswiig stæd sat Aamund Tostensøn Utne, udj Lars Tostensøn Mochestad stæd sat Ole Gribsøn Bleje, udj Lars Meehus stæd sat Lars Torgielsøn Aga, udj Peder Horre stæd sat Thomas Swendsøn Hougstvet, nærværende inden Rætt[en] Fogden Sig:r Andreas Hejberg med Bøygde Lensmanden Joen Torgielsøn Hougse og dend Tingsøgende Almue,

da først blev publiceret de høye orderes som ved Jondahls Tinglauv er extr:

skifte brevet af 17 Junj 1749, sluttet efter sal: Hans Erichsøn, blev læst, og var stervboen Eiende jordegoeds udj gaarden Store Røtte 1 pd: 22 ½ mrk: sm:, vurderet 42 rd: 3 mrk: 12 s:, og udlagt i arv, saasom til Encken Sigri Joensdatter 23 ½ mrk:, til børnene, Joen Hansøn 7 mrk:, Jacob 7 ¼ mrk:, Erich 7 1/8 mrk:, Anna 1 5/8 mrk: smør.
Siovat Qvalviigen udgivene Obligation af 3de Maj 1749 til Thomas Jaastad for Capital 45 rd:, imod det underpant af 1 pd: 9 mrk: smør udj gaarden Indr: Qvalwiigen, blev læst.

Dend 4de Nobr: blev end videre med dette Ting Continueret.

Ole Larsøn Reisetter viiste fællen af en voxen Ulfv, som hand i aar har skut paa gaarden Reisetter grund, Fogden bet: ham 2 rd:

Knud Mochestad gav tilkiende det hand med Muntlig varsel vidnesfast lovl: til dette Ting har ladet stevne og indkalde gaarden Lille Naae, som er Rosendahls goeds, opsiddere, sc: Arne, Siur og Ole Lille Naae, at anhøre vidner, som under Lovens faldsmaal er indvarslet, sc: Ole Gribsøn Bleje og Tosteen Reisetter, om hvorleedes de indstevnte med derres Creature beiter i Citantens fæe have imod hands villie, samt hvorleedes de med magt uden Lov og Dom udtog derres Creature som Citanten i sin fæe have havde lovl: optagen og i huus indsat, alt til et lovskicket Tingsvidnes erholdelse.
af de indstevnte sagvoldere møtte Arne Lille Naae, som benægtede ej at være

1749: 82b

1749.

given varsel udj den/n/e den/n/e!! Tingsvidne sag: Siur og Ole Lille Naae efter 3de gange paaRaabelse møtte ej.
de indstevnte vidner møtte, tilstoed lovl: varsel.
Citanten paastoed det stevne vidnerne, som er Joen Torchielsøn Hougse og Salamon Larsøn Helleland, maatte afhiemle stevningens lovl: forkyndelse for de indstevnte sagvoldere: benævnte stevnevidner fremstoed for Rætten med opragte fingere og ved Eed afhiemlede stevningens forkyndelse at være skeed paa Gaarden Lille Naae med meere end 4re uggers

varsel, og det udj paahør af Ole Tollefsøns huustroe Anna Tosteensdatter Lille Naae, siden ingen anden paa Gaarden lod sig finde, og lovede hon for de andere indstevnte at giøre dem stevningens forkyndelse bekiendt.

Citanten paastoed de lovl: indstevnte og mødende vidner Eedelig afhørte. Eedens forklaring blev vidnerne forrelæst, og formanet at vogte dem fra Meen-Eed.

1ste vidne, Ole Gribsøn, boende paa Gaarden Bleje, fremstoed for Rætten Rætten!! med opragte fingere, aflagde Eeden efter Loven og vidnede, at i den/n/e som/m/er kom Knud Mochestad med en deel Creature, som var baade stoer bæster og smaller, hvor mange ved vidnet ej, der hos sigende at det var gaarden Lille Naae opsiddere derres Creature som hand havde taged udj sin fæe have, dem hand indsat med tilladelse udj deponenten og hands granders huusse paa støllen: da Creaturene der havde staaed omtrent 3 á 4 tim/m/er, kom Siur og Ole Lille Naae, uden at have Mænd med sig, og tog Creaturene bort ud af huussene, der hos sigende at de tog paa Rættens vegne, uden at have Citantens tilladelse der til, ej heller betalte de dend skade derres Creaturer havde tilføyet Citanten, hvor om alt Citanten skiød vidnet med de fleere til provs. Arne Lille Naae lod tilførre, det hands smaller var der ligge saavel som de anderes, det hand icke kunde nægte, videre viste hand ej om, ej heller havde noged at tilspørge vidnet.

2det vidne, Tosteen Isaaksøn, boende paa Gaarden Reisetter, fremstoed for Rætten med opragte fingere, aflagde Eeden og vidnede Conform med første vidne.

Citanten begierede den/n/e Tingsvidne sag udsat til næst[e] Ting for at indvarsle fleere vidner, der kand forklare det de af ham optagne Creature gick udj hands fæe have.

Afskeediget,

sagen, følgelig Citantens paastand, gives Rum til nest anstundende aars som/m/er Ting, naar dend vorder paaraabt.

Peder Samsonsøn Frøswiig udgivende Obligation af 3de Nobr: 1749 til Haagen Olsøn Espen for Capital 50 rd:, imod det underpant af 1 pd: 10 2/5 mrk: sm: i gaarden Frøswiig, blev læst.

Isaak Samsonsøn Aasse udgivene skiøde af 3 Nobr: 1749 til Magdeli Pedersdatter paa 9 mrk: sm: udj gaard: Aasse, blev læst,

Hr: Leintenant Tausøns udgivene bøxsel brev med Revers, af 20 Decbr: 1747, til Knud Samsonsøn Helleland paa

9 mrk: smør udj gaarden Helleland, blev læst.

Ole Larsøn Lotte udgivene Obligation af 3de Nobr: 1749 til Samson Nielsøn Tølchedalen!! (Følchedahlen) for Capital 50 rd:, imod det underpant af ½ Løb sm:, ½ hd: udj gaard: Lotte.

Dend 5te Nobr: blev end videre med Tinget Continueret.

Gun/n/er Halsteensøn Rogde udgivende Obligation af 4de Nobr: 1749 til Jacob Rogde for Capital 140 rd: laan, imod det underpant af 1 pd: 23 15/25 mrk: smør udj gaarden Rogde, blev læst.

Eli Eidnes udgivene Obligation af 4 Nobr: 1749 til Jørgen Lofthuus for Capital 63 rd:, imod det underpant af 3 Spd: sm: i gaarden Eidnes.

Salamon Hellelands udgivene skiøde af 4 Nobr: 1749 til Svend Helleland paa 1 ½ Spd: smør udj gaarden Helleland.

Gun/n/er Rogde udgivene Pante Obligation af 4de Nobr: 1744, indført i Pantebogen paa fol: 171 og 172, blev efter paategnede qvittering af 3de Nobr: 1749 anviist til udslættelse.

Fogden gav tilkiende at hand til dette Ting, tiid og stæd ved skriftl: stevnemaal af 10de 8tbr: 1749, som blev i Rætte lagt, haver paa Justitiens vegne indstevnt huusManden Lars Knudsøn Nøsflaat at lide Dom til straf for hands begangne Mord paa hands Datters barn Britte Godwindsdatter, 1 aar gl:, samt udj sagen at anhørre vidnerne {Thomas} Lensmanden Joen Hougse, \Peder ibdm:/, Torchiel Utne og Aamun ibdm:, der baade besigtigede det dræbte barn og hørte Lars Knudsøns tilstaaelse om det begangne Mord, hvilcke vidner i lige maader er indstevnt under faldsmaal at møde, derres Eedelige forklaring om sagen at aflægge, endelig er og indstevnt den/n/e Mordere[s] beskickede Defensor Asbiørn Brynildsøn Huuss, at i Rætte kom/m/e med alt hvis hand til Delinqventens forsvar kand have at fremføre. dend producerede stevning er af følgende indhold.

dend indstevnte Deffensor Asbiørn Huuss, tillige med Morderen Lars Knudsøn, møtte, tilstoed lovl: varsel, der hos Deffensor gav tilkiende, det hand har indstevnt en deel vidner under Lovens faldsmaal til at forklare det Morderen Lars Knudsøn i mange Aar har været og inu er fra forstanden, hvor om hand og i Rætte lagde sogne Præstens attest, sam/m/e er saa lydende:

Fogden begierede at Dom/m/eren først vilde høre Morderen Lars Knudsøns egen bekiendelse, om hand tilstaar det begangne Mord paa sin Datters barn Britte Godwinsdatter:

Morderen Lars Knudsøn tilstoed at have begaaed det paastevnte Mord.

Fogden lod tilførre, at da Morderen Lars Knudsøn findes af saadan forvirret tilstand, hvilcket Rætten og selv kand fornem/m/e, at der er icke at hæfte ved nogen forklaring af hannem, uden for saa vit hand tilstaar det begangne Mord, saa begierede Fogden at de indstevnte vidner maatte Eedfæstes og afhøres, da hand og er ferdig at anhøre de vidner som Delinqventens Deffensor haver indstevnt. Eedens forklaring blev vidnerne forrelæst, og formanet at vogte dem fra Meen-Eed.

1ste vidne, Lensmanden Joen Torchielsøn Hougse, fremstoed for Rætten og aflagde Eeden

1749: 83b

efter Loven, dernæst vidnede, at Løwerdagen d: 13 Septbr: blev Morderen Lars Knudsøn, ved 3de Mænd indbragt til Deponenten, da hand tog ham under Arrest og varretægt paa sin gaard. da Deponenten tilspurte Morderen Lars Knudsøn, om det var sant at hand havde begaaed Mord paa sin datters barn, da hand svarede ja, at hand med en Kniv havde fra Navlen og opefter opskaaret barnet, og med sam/m/e haand udtoged hiertet, det hand havde i en Klud og fremviiste, mens, som vidnet siuntes var det et støcke af leveren og icke hiertet, sam/m/e støcke Morderen leverede til de Mænd som førte ham i arrest, at de skulde tage det tilbage til barnet, det de og giorde. Mandagen der efter, som var dend 15de 7tbr:, Reiste vidnet til Kiepse, tog Mænd med sig, og besigtigede barnet, som var lagt i en Kiiste, da vidnet med de fleere saa barnet opskaaren fra Navlen og op efter til brøstet, saa havde barnet og en flære i det høyere laar, og det støcke som Morderen efter Egen tilstaaelse havde taged af leveren i stæden for hiertet, havde barnets Forældre lagt i Kiisten paa barnet. Fogden begierede at Lensmanden maatte forklare hvad tilstand Delinqventen Lars Knudsøn har været udj siden hand kom i fængsel hos han/n/em. Resp: hand har været gal og Rassende, men at opregne ald hands daarlighed vilde blive alt for vitløftig, dog sagde vidnet, at da de nu skulde førre ham til Tinge, sagde hand at de skulde skynde dem ud med ham, saa skulde de skyde Toe Kugler i ham og tage fittet hands og smøre gevæhrerne med, Defensor tilspurte vidnet, om det er ham vitterlig at Lars Knudsøn har været fra sin forstand i mange Aar. Resp: saa lenge vidnet kand mindes at have Kient Lars Knudsøn, har hand hvert aar om sommeren været fra forstanden, dog gaaed omkring i bøygden iblant dem uden at giøre noged ont.

2det vidne, Peder Torchielsøn Hougse, efter aflagde Eed vidnede i alt ligge som første vidne, undtagen at hand ej havde været med at besigtige det dræbte barn. forklarede ellers at hand

tilspurte Lars Knudsøn, da hand blev arrestered, hvad hand vilde med hiertet af barnet, da hand svarede at hand vilde have det til et vidnetsbyrd.
3de vidne, Aamun Gunnersøn, boende paa Gaarden Utne, efter aflagde Eed vidnede, det hand d: 15de 7tbr: nestleeden var med Lensmanden paa Gaarden Kiepse at besigtige det af Lars Knudsøn dræbte barn, da hand saae det need lagt j en Kiiste, og var barnet opskaaret fra Navlen og op til brøsted, og havde det et skaar i det høyere laar, og et støcke af barnets lever laae i en liden Klud i Kiisten. vidnet sagde ellers nu at være over 40 aar gaml:, og saa lenge hand kand mindes har Lars Knudsøn hvert aar om som/m/eren været

1749: 84

1749

fra forstanden.
4de vidne, Torchiel Iwersøn Utne, aflagde Eeden efter Loven og vidnede i alt som 3de vidne.
Deffensor paastoed sine indstevnte vidner, som er Brynild Tioflaat og Iwer Olsøn Utne, Eedelig afhørte. Eedens forklaring blev vidnerne forrelæst, og formanet at vogte sig fra Meen Eed.
1ste vidne, Brynild Johansøn Tioflaat, aflagde Eeden efter Loven og vidnede at være gaml: 71 aar, har kiendt Lars Knudsøn over 30 aar, og i ald dend tiid har hand hvert aar om som/m/eren, og undertiiden liggesaa om vinteren, været fra forstanden.
2det vidne, Iwer Olsøn Utne, aflagde Eeden og vidnede at være gaml: 59 aar, i det øfrige forklarede ligesom nest forregaaende vidne.
Defensor sagde at hand end nu kunde førre mange Eedelige vidner, at Lars Knudsøn er, og i lang tiid har været, gal og Rasende, men for icke at opholde Rætten, og da hand formeener at de allereede førte vidner og dend i Rætten lagde Præstens attest, er nock, begierede hand alleene, at dend nu Tingsøgende Almue i almindelighed vilde giøre derres sandfærdige forklaring om dend sag. Almuen enstem/m/ende svarede, det hand stedse har ført det Navn galne Lars, liggesom hand og hver som/m/er og undertiiden om vinteren har været gal og fra forstanden.
Fogden begierede at de samtlige førte vidner maatte fremkaldes og under derres aflagde Eed forklare, om Delinqventen Lars Knudsøn haver nogen Eiendeeler som kand Registeris og Seqvæstreris til sagens udrag. samtlige vidnerne her til svarede, det Lars Knudsøn ej eier det ringeste, saasom Almuen i mange aar har baade Klædet og fødet ham.
Det dræbte barns Fader Godwind Tronsøn og Moder Maritta Larsdatter, til huus paa Kiepse, fremstillede sig for Rætten og declarerede at de ingen Anck kand have over derres Fader for det begangne Mord, da de veed at det skeede i hands Rasserie og vildelse, men bad Gud vilde være hands siæl Naadig.
Fogden lod tilførre, at, da det paastevnte Mord nu er beviislig giort, saa vel med Lars Knudsøns Egen tilstaaelse, som med de mange førte vidner, saa satte hand i Rætte og paastoed at Lars Knudsøn for saadan hands grove misgierning bør lide efter Lovens 6 B: 6 C: 1 art:, og Forord: af 7de Febr: 1749, hvor om hand paastoed Dom.
Defensor formeente det Fogdens paastand var for haard, begierede at Dom/m/eren vilde eftersee dend 17de art: udj Lovens 6 B: 6 C:, og saaleedes indlod sagen til Doms.
Da blev af Sorenskriveren og Laug Rætten som Meddomsmænd saaleedes for Rætt Kiendt, Dømt og

Afsagt.

Det er med de mange førte vidner be-!!

1749: 84b

1749.

beviislig giort, det Lars Knudsøn over 30 aar har været fra forstanden hver som/m/er, og udj den/n/e hands vildelse og Rasseri, har hand dend 13de Septbr: indeværende aar, dræbt sin datters barn Britte Godwinsdatter, som var Et aar gam/m/el, sam/m/e Mord har hand begaaed saaleedes, at hand med en Kniv har opskaaret barnet og taged et støcke af leveren ud af barnet, i stæden for hiertet, som \hand/ ellers vilde haft. da som dette Mord, er som melt, af Lars Knudsøn begaaed i vildelse og Rasseri, Kiendes for Rætt, efter Lovens 6 B: 6 C: 17 art:, det Lars Knudsøn ej bør straffes paa livet, mens bør bøde til barnets Forældre fuld Mandebod trende 18 lod sølv, er 27 rd:, og som Lars Knudsøn er fra forstanden, bør hand indsættes udj Daare kisten eller andet sicker stæd udj forvaring, videre ulycke der ved at forrekom/m/e.

Aschiel Poulsøn Schaaltvet fremstoed for Rætten og gav tilkiende det hand med Muntlig varsel til dette Ting vidnetsfast lovligen har ladet stevne og indkalde Soldat Elling Swensøn øfre Berven, vidner at anhøre om dend vold og overlast med hug og slag hand her paa Tingstædet indeværende aars som/m/er Ting øvede imod og paa Citanten, til Et lovskicket Tingsvidnes erholdelse: vidnerne, som under Lovens faldsmaal er indvarslet, ere Peder Mochestad, Niels Aakre, Peder Rogde og Aamun Sexe,

dend indstevnte Soldat Elling Swendsøn blev 3de gange paaRaabt, mens ingen vilde svare.

stevne vidnerne Joen Torchielsøn Hougse og Salamon Larsøn Helleland med Eed og opragte fingere afhiemlede stevningen at være lovl: forkyndt Soldaten Elling Svendsøn med 4 uggers varsel udj hands Eget paahør paa Gaarden Hofland, hvor hand har sit tilholdsted, liggeleedes havde de efter Fogdens ordre sam/m/e gang stevnt saavel Soldatten Elling Svendsøn, som og Aschiel Schaaltvet, at anhøre de indstevnte vidners forklaring, angaaende derres her paa Tinget nestleeden som/m/er forøvede Klammeri da Ting var sat og Ting freed var lyst.

Aschiel Schaaltvet vedtog lovl: at være stevnt. paa Fogdens vegne paastoed ellers de indstevnte vidner, som alle møder, Eedelig afhørt. Eedens forklaring blev vidnerne forrelæst, og formanet at agte dem fra at begaae Meen Eed.

1ste vidne, Peder Isaaksøn, boende paa Mochestad, aflagde Eeden efter Loven og vidnede, at neestl: som/m/er Ting, mens Tinget hold[t]es, da stoed Aschiel

1749: 85

1749.

Schaaltvet ved nøsted her paa Tingstædet og talte med Peder Rogde og bød ham penge for hands jord, da kom Elling Svendsøn til Dem og siger til Aschiel Schaaltvet, du taller som en Skielm, og saa est du: der efter gick Elling Svendsøn fra dem en liden stund, kom saa igien og talte til Aschiel, mens sam/m/e ord hørte vidnet ej, da tog Elling Svendsøn med sin ene haand Aschiel i haaret, og med dend anden haand slog hand Aschiel paa siden af hovedet, hvorleedes siden gick til, kunde vidnet ej see fordj der kom for mange folck omkring dem: mens da de vare skilte fra hin anden, saa vidnet det skiæcket var Revet af Aschiel, og at hand var gandske blodig i Ansigted.

2det vidne, Niels Wichlichsøn Aakre, aflagde Eeden efter Loven og widnede i alle maader Conform med første vidne{t}, med det tillæg at da Elling tog Aschiel i haaret, slog hand ham strax need i fiæren.

3de vidne, Peder Wichlichsøn Rogde, aflagde Eeden efter Loven og vidnede, at da hand paa som/m/er Tinget stoed og talte med Aschiel, som bød ham penge paa sin jord, kom Elling Svendsøn til dem og siger til Aschiel, du taller som en skielm, og saa est du: gick saa bort, og kom anden gang igien, da tog hand Aschiel i haaret, slog ham, Kastede ham need i fiæren, Rev skiæcket af ham, slog ham ganske til blods i ansigted og foer meged ilde med ham {ud}. Rætten tilspurte vidnet om Aschiel Schaaltvet enten med ord eller i andere maader gav Soldaten nogen anleedning til dette af ham øvede slagsmaal. Resp: nei, Aschiel Schaaltvet gav ej minste anleedning enten i ord eller gierning.

4de vidne, Aamun Aslachsøn Sexe, aflagde Eden og vidnede i alle maader som 3de vidne. Fogden var Tings vidnet beskreven begierende til Justitiens pleje.

Ole Larsøn Lotte udgivene Pante Obligation af 31de Julj 1741, indført i pantebogen paa fol: 56, blev efter paategnede qvittering af 2 Maj 1749, anviist til udslættelse.

Aschiel Schaaltvet og medInteressendere udgivene skiøde af 5te Nobr: 1749 til Christopher Sexe paa 2 pd: 2 1/3 mrk: sm:, 2/3 hd:, 1/12 Løb salt udj gaarden Mit Sexe, blev læst.

Een imellem Christopher Sex[e] og Hans Hougse oprettet Contract betræffende Gaarden Mit Sexe, datteret 5 Nobr: 1749.

skifte brevet af 13de Junj 1749, sluttet efter sal: Haaken Torbiørnsøn Utne, blev læst, og var stervboen Eiende jordegoeds 2 mrk: s: udj gaarden Nøsflaat, vurderet 1 rd:, og udlag[t] i arv til Encken Agaatte Tostensdatter.

Fogden lod sam/m/e documenter examinere, som findes Specificerede for Jondahls Tinglauv. det Almindelige Tingsvidne, som indeholde 7 Poster, blev af Almuen svaret ved den 4 Post at her findes Een teig kaldet Alle Mands Teigen,

1749: 85b

1749.

hvortil ingen Eiere er. til 5te Post blev svaret, at Lars Joensøn øfre Qvale, foruden sin paaboende gaard bruger Wiichene under Diønne. til dend 7de Post blev svaret, at Elling Pedersøn Rogde, Aslach Svendsøn og Elling Svendsøn Berven, ere leedige Karle som ej vil tiene, mens driver Kiøbmandskab. til sidst blev Examineret dette skibr:[s] skatte Restance, hvis endelige Sum/m/a var 133 rd: 10 s:, og som alt efter Almuens tilstaaelse fantes rigtig, var Fogden Rættens attestation begierende, som blev billigens efterkom/m/ed.

De Laug Rættes mænd som Rætten tilstundende aar skal betiene, bleve opnævnte og ere følgende, Ole Larsøn Lotte, Magne Niclaisøn Giertvet, Hellie Jacobsøn Mæhland, Niels Wichlichsøn Aakre, Ole Tostensøn Hougse, Madts Jacobsøn Huus, Niels Helliesøn Hambre og {Knud Arnesøn Tufte} \Thor Knuds: Hage/, alle nye.

Efter 3de gange udraabelse var ej fleere som vilde gaae i Rætte, altsaa blev tinget ophæved.

1749
.....
1750

(1750: 85b)

Anno 1750.

Dend 9de Apriil blev Rætten betiendt paa det huusmandsplads udj Aga Teigen, beliggende i Odde Kircke sogn udj Kingtzerwiig Præstegield og skibbr:, i anleedning af Fogden Hr: Cam/m/er Raad Hejbergs skriftl: forlangende af 5te Nobr: nestl:, der lyder som følgende. Rætten blev beklæd med efterskrevene Eedsorene Laug Rættes mænd, som af velbem:te Hr: Foged og Cam/m/er Raad er opnævnt, sc: Anfind Lofthuus, Knud Rogde, Ole Gribsøn Bleje, Ole Olsøn Reisætter, Knud Mochestad, i hands stæd Siur Gribsøn Mochestad, og Jørgen

Lofthuus, i hands stæd Svend Larsøn Eidnes, nærværende Lensmanden Joen Torchielsøn Hougse, som producerede dend ham af bem:te Hr: Cam/m/er Raad Hejberg tillagde ordre af 4de Nobr: nestl:, der lyder som følger.

benævnte Lensmand Joen Hougse gav tilkiende, det hand i følge Fogden Hr: Cam/m/er Raad Hejbergs ordre til den/n/e tægte dag haver indvarslet Lars Johansøn Qwæstad og Od Wichlichsøn ibdm: som Eiere for Qvæstad Teigen, beliggende paa yttere siden af Alle-Mands-Teigen, item Lars Olsøn Aga, som Eier paa Indere siden, og Ole Haldorsøn Espe, som Eier af Isberg, der Eier oven for bemævnte Alle-Mands-Teigen, for at være nærværende ved dend siun og grandskning, samt udsteening og skyldsætning som her i dag ved Rættens Middel skulde foretages over Alle-Mands Teigen.

Da møtte Lars Johansøn Qwæstad {møtte} paa Egene og medInteressendere vegne: Lars Olsøn Aga paa Egene og medInteressendere vegne, samt Ole Haldorsøn Espen, som Eiere for Isberg, der samtlig tilstoed lovlig varsel.

Ole Haldorsøn Espen Erindrede for Mathias Frønes, som Eiere for Gaarden Staen, og efter hands forlangende, det gaarden Staen, saa lenge dend har været til, har dend stædse haft sin fæe beite udj disse 3de Teiger, neml: Aga, Qwæstad og Alle Mands Teigen, fri og ubehinderet for hver Mands tiltalle, som dend ganske .. Almue kand bære vidne om, og anden fæe-

1750: 86

1750

beite haver dend gaard ej, saa haver sam/m/e gaard og udj bem:te Teiger fri og ubehinderet bygt derres smalle træer, at den/n/e derres frihed og lovlige hævd ved den/n/e forrætning vorder dem Reserveret, og ej imod Loven tager minste skaar.

der efter forføyede Rættens Persohner dem \ud til Teigen, /i følge af de indstevnte og mødende, med Alle-Mands Teigen grænsende Eiere, med os tagende Een paa Aga Teigen gaml: huusmand Navnl: Henrich Erigsøn!!, som best er bekiendt Teigernes stræckning og hvers merker, det hand der om skulde giøre os anvisning, og blev hand af Rætten formanet at giøre os saa sandfærdig anvisning om Alle-Mands Teigens stræckning, at dend fra de omligende Eiere kunde udsteenes, som hand med Eed i sin tiid, om dend skulde paaæskes, vilde være gestændig: hvor til denne gamle Mand svarede, det hand saaleedes vilde anvisse Teigens strækning, som alle her omkring boende Naboer kand bevidne dend stædse at have været!

Og blev os da først anviist En beck ved søen som skulde være skifte imellem Alle-Mands-Teigen og Aga Teigen, Aga eier paa indere, og Alle Mands Teigen paa yttere siden af bæcken. ved siden av bæcken nere ved søen i det faste Berg blev hugget en Kors, følger saa byttet Elven op til Ilag Hougen, der udj hugget dend anden Kors som visser tvers over ud i et Swaa oven for Dame(n?)e, der hugget dend 3de Kors som visser ud efter til øverste enden af tøm/m/er løbet, der hugget i bierget det 4de Kors: oven for disse 3de om/m/elte sidste Kors er Isberg Eiendom, og needen under alt til søen er Alle-Mands Teigens Eiendom. siden følger mercket tøm/m/er løbet alt til søen, mit paa tøm/m/er løbet blev hugget dend 5te Kors, og atter ved søen dend 6te og sidste Kors, uden for tøm/m/er løbet er Qwæstad Teigen, og inden for er Alle-Mands Teigens Eiendom: saaleedes er den/n/e Teig fra omliggende Naboer udmecket og indhægnet med 6 Kors, samt dend liden løbende bæck paa indere siden og tøm/m/er løbet paa yttere siden alt til søen. Der efter besigtigede vj over alt Teigens Eiendom, som er bestaaende af Bierg og over alt stoer steen uhr, hvor udj ej fantes dend ringeste plats som kunde{s} \rødes/ enten til ager eller bøe, ja, end icke til et huusmands plats at opbygge, mens, imel: steen uhrene saaes at kunde være fæebeite til Creature for dend som intet bedere fæe beite kand faae: Teigen har ellers bestaaed af linde, bircke, hasle, lysolder og bracke skouv, mens linde, bircke og hasle skouen er aldeeles udhuget, og det saa skam/m/elig at træerne er mit paa afhuggede, saa de ej kand rinde meere, mens er indtørckede og uddøende: af lysolder

og bracke skouv findes inu noged gott, og om skouen kom under hævd og tilsiun kand dend sig med tiiden blive en goed huusholdere til nøtte: der fantes og i Teigen af Staen Manden at være indhægnet 2de smaae smale træer, gierdet der om er taged af Teigens skouv, mens, den/n/e frihed

1750: 86b

1750

vil noged indskrænckes om skouen skal kom/m/e i stand, saa at {S} gaarden Staen Manden ej tager til sam/m/e gierder andet end af bracke skouen og ej videre. betræffende den/n/e Teigs skyldsætning, da seer vj ej efter vores Eed og samvittighed dend at kunde høyere skyldsætte[s] end som 4 mrk: smør udj skatte og Landskylden, som underdanigst indstilles til høy og Naadig approbation.

Dend 18de Junj blev Rætten betiendt paa Aastædet gaarden Berwen, Hans Kongl: Maj:ts under Halsnøe-Closter tilhørende, beliggende i Wigøers Præstegield og Østensøe Kircke sogn, med efterskrevene Eedsorene Laug Rættes mænd, som af Fogden Hr: Cam/m/er Raad Hejberg er opnævnt, sc: Peder Hougnesøn Øfre Wiig, Lars Samsonsøn Rysseland, Mogns Tollachsøn Netteland, Knud Baarsøn Moe, Lars Nielsøn Rysseland og Swend Larsøn ibdm:, nærværende Lensmanden Giermun Olsøn Næss:

Hvorda møtte Fogden Hr: Cam/m/er-Raad Hejberg, som gav tilkiende det hand som Ombudsmand paa Hans Maj:ts vegne haver for opsidderne her paa gaarden, Torsteen Olsøn Berven og Ole Stegsøn ibdm:, ved skriftl: stevnemaal af 21de Martj nestl: ladet indvarsle her til Aastædet Lars Siursøn Norrem, der nestl: aar skal have bort slaaet høet af den/n/e gaards tilhørende Engeslaatter og Holmer, og sam/m/e bort ført, mend end og brugt ulovl: skouv hugster i dend skouv som meer end hævds tiid har fuldt den/n/e Gaard Berven, ja, at dend indstevnte har vildet tilegne sin jord Norrem Een deel udmarcker som over hævds tiid har fuldt gaarden Berven, der for Dom at imod tage til undgieldelse, samt først at anhøre efterskrevene hævds vidner, sc: Peder Samsonsøn Wiig, gamle Niels Berven, Siur ibdm:, Lars Olsøn ibdm:, Ole Aamunsøn Stranden, Giermun Aamunsøn Østensøe, Brigt Joensøn Schipedahlen, Marj Røen, Ole Arnesøn Sellesætter, Johan/n/es Diønne, Johan/n/es Schaalem, Nock vidner som ej i stevnemaalet er benævnte, mens dog med Muntl: varsel er indkaldet, neml: Niels Christophersøn Sandwen, Knud Olsøn Reistwet, Ragna Olsdatter med Mand Ole Nielsøn Norrem, og Johan/n/es Joensøn Rychen: Endelig er bem:te Lars Siursøn Norrem indvarslet at være nærværende ved den/n/e gaards udsteening med Mod og Marcke skield fra gaarden Norrem, med videre efter stevningens indhold, dend hand producere[de] og lyder som følger.

Lejlendingerne Ole Stegsøn og Tosten Olsøn gav tilkiende det ingen af de omliggende Naboer støder an med deres Eiendom til de omtvistede stæder, undtagen Part og Contra Part, samt indstevnte Lars Siursøn Norrems søn Siur Larsøn, som Eier en part med Faderen, hvor de haver med Muntl: varsel indkaldet ham til vedermælle, fleere af Naboerne er ej indvarslet.

Dend indstevnte Lars Siursøn Norrem med søn Siur Larsøn møtte, tilstoed lovl: varsel.

Parterne forrestillede, at det maatte være dem tillat, føren de træde til nogen ordentlig procedur, at gaae i Marcken til de ontvistede stæder for at forsøge om de kunde

1750: 87

1750

Træffe mindelig forliig, og at Rættens Middel vilde følge dem for at talle til det beste om forliig, samt at need sætte Marckeskield dem imellem i fald de bleve forliigte. Dette af Parterne proponerede blev af Rætten billiget, da Rættens middel i følge af Parterne forføyede

dem ud til de omtvistede stæder, hvor dagen blev ved forliig til ende bragt, hvad videre da er passeret bliver i Morgen at tilføre.

Dend paafølgende 19de ditto blev Rætten atter betiendt,
og bliver da først at tilføre hvad i gaars dag ved de omtvistede stæder i Marcken er passeret: Efter lang sam/m/en talle og mellem handling bleve Parterne forEenede om Mod og Marckeskields needsættelse dem imellem, efter dend anvisning de selv vilde i følge deres forliig giøre. da af Rættens Middel blev needsat følgende Marckeskiel.
Marckeskield imellem Berven og Norrem begynder af Elven Kaldet Forsætte Fossen, hvor der paa needere og øverste siden af Forsætte Leedet blev paa hver siide af Leedet needsat Een Marckeskields steen med sine 2de vidner hos og Kuld under, dend første visser i Forsætte-Fossen, dend anden visser need efter dybeste gildet med becken, hvor der efter hin anden er sat følgende Mercker, udj en stoer jordfast steen hugget En Kors som visser need efter udj dend 2den Kors i en jordfast steen, der fra alt need efter becken i dend 3de needsatte Marckeskields steen som visser need til dend 3de Kors hugget i En jordfast steen, der fra fremdeeles need efter med becken i gillet needsat dend 4de Marckeskields steen som visser need efter til dend 4de Kors hugget i En jordfast steen, sam/m/e visser til neederste enden af Forsætte gillet, der needsat dend 5te Marckeskields steen som visser til en gl: Marckesteen i Marckesteens!! (Marsteens?) myhren, sam/m/e steen blev optaged og igien needsatt En lovl: Marckeskields steen med sine 2de vidner hos og Kull under, ligesom de foregaaende og efter følgende Marckeskields steene, fra dend Marckeskields steen i Marsteens myhren, hen i snee i En stoer houg needsat den 7de Marckeskields steen som visser i Enstabe Houg, hvor der blev needsat dend 8de Marckeskields steen som visser til dend 5te Kors hugget neederst i Bree Myhr-ham/m/eren, sam/m/e Kors visser over Bree-Myhr udj Een Houg paa nedere Enden af Bree-myhr, der needsat dend 9de Marckeskields steen, sam/m/e visser need efter Litle Wasli-Gillet, der needsat dend 10de Marckeskields steen som visser need efter Gillet til Litle-vas myhren, der needsat dend 11te Marckeskields steen som visser til Løcken \{og Elven}/ {ved vandet}, hvor der blev needsat dend 12de Marckeskields steen, siden skifter <Løken \og/> Elven disse 2de gaarder imellem saa vit En hvers Eiendom strækker sig.
Fogden Hr: Cam/m/er-Raad Hejberg paastoed saavel paa Egne som gaarden Bervens leilendingers vegne, det den/n/e Marckeskields Forretning ved Dom maatte stadfæstes:
hvad Processens omkostning angaar, da har Parterne indbyrdes der om foreened dem, og selv betalt Rættens gebyrd efter Loven og Forordningen eller Reglementet af 1708.
og saaleedes slutter de samltige den/n/e Forretning.
Da blev saaleedes Kiendt og Dømbt, Den/n/e Marckeskields Forretning imel: Lars Siursøn Norrem og opsidderne paa Gaarden Berven, der er efter Parternes foreening, følgelig Loven needsatt, {og} hugget og udmercket Ett lovl: Marckeskield, bør i dends ord, pungter, samt alle Needsatte og huggede Mercker ved magt at staae, og paa begge sidder ubrødelig holdes som Et fast fuldkom/m/en og lovligt Marckeskield, under 10 rd: Mulct, som dend der forseer sig imod sam/m/e hver gang bør ud-

1750: 87b

1750.

Reede til dette Præstegields fattige lem/m/er, under ald lovlig adfær: skulde nogen saa grovelig forsee sig, at understaae sig til at forfalske dette Marckeskield, da omgaaes med efter Landets Lov.

Dend 20de Junj blev paa **Øfre Wiig med Jondahls skibr:[s] Almue holden Et Almindelig Som/m/er, Skatte og Sagefalds Ting**, da Rætten blev beklæd med det ordinaire Laug Rætt, sc: Tollef Michelsøn yttre Wiigene, i hands stæd sat Arne Iwersøn Sætwet, Niels Ellefsøn Selswiig, Peder Tollefsøn Tørwiigen, Ludvig Hwidesteen, Iwer Aasse, Peder Olsøn Ougestad, Torgier ibdm: og Ole Iwersøn ibdm:, Nærværende inden Rætten Fogden Hr: Cam/m/er-Raad Hejberg, bøygde Lensmanden Johan/n/es Nielsøn Wiig, med dend Tingsøgende Almue,

da Allerunderdanigst og hørsomst følgende er publiceret:
1°: Forord: af 23 Janu: 1750, anlangende Vinckel-skrivere.
2°: Patent af 10de 8tbr: 1749 om høyeste Rætt for indeværende aar.
3°: Forord: af 5te Decbr: 1749, at, naar nogen, som i et Hospital er indlagt, eller af de Fattige Casse nyder undeholdning, maatte tilfalde en Arv, skal sam/m/e tilhøre det Hospital eller fattiges Casse hvor af Arvingen nyder forpflegning.
4°: Forord: af 4de 9br: 1749 om Princessinde-Styren.
5°: Rente Cam/m/erets skrivelse af 10de Jan: 1750, angaaende Hans Maj:ts Øde goeds alleene at være befriet for Princessinde-Styren.
6°: Copie af Rente Cam/m/erets skrivelse af 4de Apr: 1750 til Dend Constituerede Stiftbefahlingsmand om hvorleedes den 6te Art: udj Forord: om Princessinde-Styren skal forstaaes.
7°: Rente Cam/m/erets skrivelse af 11de Apr: 1750, hvor vit de der have Caracteer af sam/m/e bør svare Princessinde-Styr.
8°: Reschribt af 12de Decbr: 1749 om de Dilinqventer fra Regimenterne, der paa en hvis tiid til Arbeide udj Festningen vorder indsatt, de, naar dend til deres straf ansatte tiid er til ende, og ej til Regimentet avfordres, hvorleedes de maae løslades.
9de: Reschribt af 17de Ap: 1750 om yderlig forklaring paa For: af 7de Martj 1749, det Under Officerene ved de Nationale som andere hvervede Soldater skal staa under den Militaire Jurisdiction.
10de: Reschribt af 3de Apr: 1750, som yderligere forklarer For: af 7de Martj 1749, d: 3 art:, det Officerenes tienere, som ej bruges til Avling, Manufacturers eller Borgerlig Næring, skal svare under Kriigs Rætten.
11de: Reschribt af 7de Nobr: 1749, at de Delinqvent-inder!! som hendøm/m/es til Tugthuusset, maa indsettes udj Bergens Tugt og Manufactuurhuus.
12de: Reschribt af 10de April 1750, det Tingberam/m/elser skal være afskaffet, mens bøygde Tingene om som/m/er og Høsten skal holdes Stricte efter Lovens Tavle.
13de: dend Constituerede StiftbefahlingsMands skrivelse af 24de Martj 1750, det Præsterne skal oppebære Consumptions, Familie og Folckeskatten for 1750, 51 og 1752.
14de: Een ditto skrivelse af 17de Jan: 1750 om Landværns Officerenes Fri skyds naar de Reiser til Exercitien.
15de: En ditto af 20de Maj 1750 om En fra Friderichshals Tyv-huus bortrømt Tyv, sc: Knud Olsøn, at paagribe.
16de: En ditto af 29de Decbr: 1749 om Een fra Hedemarchens Fogderie bortrømt Morder Peder Jonassen at paagribe.
17de: En ditto af 27 Maj 1750 om 4re fra Christiania Byes Tyvs-Kielder bortrømte

Tyve, sc: Niels Knudsøn, Jacob Andersøn, Hans Gundersen Tesningbachen, og Hans Christiansen Schiefferstue, at paagribe.
18de: Placat af 21de April 1750, om det Aggershuusiske Vaisenhuuses Lotterie.

19de: Sorenskriver Hesselberg Placat af 6de Apr: 1750 om En Auctions holdelse d: 30 Junj indeværende aar, over Aardahls Kaabberverck.

Fogden Hr: Cam/m/er Raad Hejbergs udgivene bøxsel brev med Revers, af 27de Octbr: 1749, til Iwer Pedersøn paa 1 pd: 21 mrk: smør, ½ td: salt udj gaarde[n] Berje, Halsnøe-Closter tilhørende, blev læst.

Sogne Præsten til Strandebarms Præstegield, Hr: Ellert Holch Marcher, fremstoed for Rætten og gav tilkiende det hand imod sin villie var nødsaged høyligen at beklage hvorleedes En deel af Almuen i Jondahls sogn findes aldeeles uvillig til at betalle ham hands smørtiende efter hands forman sal: Hr: Gierdrums smør tiende bog, uagted dend heele Almue Enstem/m/ende her for Rætten j dag, som alle tiider, tilstaar, det dend sal: Mand var saa Reedelig en Mand at hand aldrig haver forurettet nogen Mand det allerringeste, dog vilde paastaae ej at have betalt saa meged tiende smør som af dend sal: Mand er anført at være betalt, hvilcket strider imod deres Egen bekiendelse om dend sal: Mands Rætsindighed, det hand skulde have anført mere at have bekom/m/ed end hand virckelig nydt haver, efterkom/m/erne udj Embedet der med at forvilde: altsaa har Comparenten været nødsaged, vidnesfast lovligen med Muntlig varsel til dette Ting at indkalde til Doms følgende Persohner, {Peder Pedersøn Fladebøe Rester 21 mrk:smør}, Lars Nielsøn Baggegaard 15 mrk: \smør/, {Lars Olsøn Eie 6 mrk:}, Arne Iwersøn Sætvet 24 mrk:, Salamon Arnesøn Indere Wiigene 18 mrk:, Tollef yttere Wigene 19 mrk:, Lars Grimsdahlen 6 mrk:, Encken Gurj Hæristvet 20 mrk:, Tosten Tostens: Tuften 10 mrk:, Lars Larsøn Tørvigen 21 mrk:, Omun Arnesøn Ouestad 19 mrk:, Peder Nielsøn Ouestad 1 pd: smør, Torjer Endresøn Ouestad 21 mrk:, Encken Randwei Ouestad 19 mrk:, Endre Torchielsøn Eie 15 mrk:, Torchiel Endresøn Eie 15 mrk:, Aschout Jacobsøn Eie 16 mrk:, og Iwer Larsøn øfre Traae 8 mrk: smør, alle Resterende tiende smør for Aaret 1749, der om Dom at modtage til at betalle, samt at svare processens omkostning.

Af de indstevnte møtte Lars Nielsøn Baggegaard møtte!!, tilstoed lovlig varsel, sagde at vilde betalle, mens ej videre end som til forige Præst er betalt, som var aarlig 12 mrk: smør: Citanten med sal: Hr: Gierdrums Egenhændige tiende bog at den/n/e Mand aarlig har betalt 15 mrk: smør. i det øfrige møtte alle de indstevnte og tilstoed lovlig varsel, sagde ellers, det sam/m/e formeente sig at give formeged, andre at give for lidet.

Citanten begierede sagen udsat indtil høstetinget, da hand til dend tiid vilde give Et udtog til Rættens eftersiun af dend gamle tiende bog.

Afskeediget,

sagen udsættes indtil høstetinget.

Endre Biørnesen Aase, Ole Steensen Biotwet og Siur Biørnesen Frostads udgifne Skiøde til Arne Larsen Eichen paa 1 Løb Smør, Neml: Endre Aase paa Eegne og huustrues veigne selger 16 16/29 mrk: Smør, Ole Biotvet paa sin Myndlings Johannes Arnesens veigne selger ½ Løb 4 16/29 mrk: Smør, og Siur Frostad Sælger Paa sin Myndling Synneve Arnes datters veigne 14 26/29 mrk: Smør, som giør tilsam/m/en 1 Løb Smør udj gaarden Eichen, med bøxel og herlighed, \for 87 rd:r/, dat: 20de Junj Ao: 1750.

Publiceret til udslettelse Lars Arnesen Eichens udgifne Pante Obligation til Arne Michelsen Aase, stoer 87 rd:, som fandtes at være indfriet og paaqvitteret af Endre Biørnesen Aase og Samson Larsen Sambland

1750: 88b

1750

paa Eegne og Ole Steensen Biotwets veigne, jndfriet af Arne Larsen Eichen dend 20de Junj 1750, Obligationen findes dat: d: 29de October 1736.

Aad Larsen Braatebøes udgifne bøxel brev til Lars Børgesen paa 1 pund 18 mrk: Smør i gaarden Braattebøe, med hosfuldte Rewers: begge deele dat: Tingstædet Øfre Wiig dend 20de Junj 1750.

Lars Olsen Drage haver til dette Ting, tiid og Stæd med mundtlig varsel ladet jndstefnt Giert Bache til Sattisfactions erholdelse for nogen ubeqvems ord, som bemelte Giert Bache udj et Kroe huus paa Pladset Ham/m/eren under gaarden Kysnes skal have udtalt angaaende Citanten og hans Naboer, samt udj Sagen at anhøre vidnerne Lars Thorsen Houe og Sølfæst Torstensen Sæltwedt!! (Sæetwedt), hvilcke vidner jligemaade er jndstefnte under faldsmaal at møde, deris Edelige forcklaring i Sagen at aflegge. Endelig er og bemelte Giert Bache stefnet, Processens omKostning at betalle.

Gert Bache møtte og tilstoed for Retten at være lovlig Stefnt, og tog til gienmæhle i Sagen.

vidnerne Lars Houe og Sølfæst Sæetvedt møtte jligemaade for Retten og tilstoed at være lovlig stevnt under faldsmaal, sin forklaring i Sagen at aflegge.

Citanten paastod vidnerne Eedfæstede og Afhørte.

Vidnet Lars Houe blef j Eed tagen efter Loven, og formaned at vogte sig for meenEed, samt efter aflagde Eed vandt og forklarede, at nestleeden høst, ungefær 14 dage førend Tinget her paa Stædet holdtes, Kom vidnet med sin baad til Pladset Qvillinge Ham/m/eren, og hans Kam/m/erat Sølfæst Torstensen med han/n/em, da de forefant Giert Bache at være sam/m/e stæds, og Lars Drage, som havde fuldt vidnet fra byen paa baaden, var der og paa samme tiid, og som Gert Bache og Lars Drage sad og taltes til sam/m/en, hørte hand de ord falde af Giert Baches mund, saa er de Kieltringer Alle i Tørwiigs bøygden, men hvor af ordene Kom, eller hvad samtale de havde mellem sig, hørte vidnet slet icke, ej heller hørte hand, at der var noget Kiecklerie eller nogen vreede jmellem dem, videre vidste vidnet icke at forklare, ej heller havde Parterne vidnet videre at tilspørge.

2det vidne, Sølfæst Torstensen Sætwedt, Soldat ved Hr: Capitaine Mouritzens Compagnie, blev jligemaade Eedfæstet efter Loven, og efter aflagde Eed vandt og forcklarede j alle maader ligesom første vidne udsagt haver.

Fogden lod tilføre, at da hand nu fornem/m/er at der hviiler hans Maj:ts Sigt under denne Sag, Saa var hand begiærende Sagens udsættelse til næste ting, paa det hand kand begiægne Sagen med Stefnemaal til de Kongelige bøders erholdelse.

Afsagt.

dend begiærte anstand bevilges til neste ting, til hvilcken tiid Parterne jgien haver at møde.

Sluttelig blef efter Fogdens forlangende til hans Regenskabs beleg forseiglet af Retten.
Specificationen over de faldne første bøxler paa Halsnøe Closters gods afvigte aar 1749,
2do: Restancen over de Kongel: Contributioners 2de Terminer for jndeværende aar 1750, beløbende sig 102 rd: 3 mrk: 15 s: 3tio: Restancen paa dend Allernaadigst Paabudne Princessinde Styr, beløbende sig til 4 rd: 3 mrk: 9 s:,

og efter at der var udraabt 3de gange om nogen fleere vilde gaae i Rette, og jngen sig jndfandt, blev Retten for denne gang ophæved.

videre blev forjnden Tingets ophævelse Publiceret

Velærværdige Hr: Christen Thumboes udgifne bøxel Sæddel til Torgier Endresen Ougestad paa 2 ½ Spand Smør og ¼ tønde Salts Leje udj gaarden Ougestad, som er det brug som

Encken Randvei Jacobs datter, Afgl: Niels Olsens huustrue, forhen haver bøxlet, mens formeedelst at hun i 12 samfulde aar ej havet betalt Landskylden med anden Rettighed, er hendes bøxel Rett forbrudt, og sam/m/e som melt bleven bort bøxlet: dat: Bergen d: 25de Februarj 1750.

Nu blef Retten for dette Skibbreede ophæved, da ej videre var at forrette.

Dend 22de Junj blev paa **nest forbem:te Gaard Øfre-Wiig holden Et Almindelig Som/m/er, Skatte og Sagefalds ting med Østensøe skibbr:[s] Almue**, da Rætten blev beklæd med det ordinaire Laug Rætt, sc: unge Joen Olsøn Botnen, Halwer Lille Aas, i hands stæd sat To[r]biørn ibdm:, Endere Store Aas, i hands stæd sat Siur Øfre-Wiig, Lars Giermunsøn Berje, Lars Erichsøn Schaalem, Lars Michelsøn Nesthuus, {og} Ole Aamunsøn Melstwet, og gaml: Joen Olsøn Botnen, nærværende inden Rætten Fogden Hr: Cam/m/er-Raad Hejberg, bøygde Lensmanden Giermun Olsøn Berven med dend Tingsøgende Almue,

da Allerunderdanigst blev Publiceret de Allernaadigste Forordninger, Reschripter, samt øfrigheds ordres som paa fol: 87 findes Extraheret.

Dend Constitueret Stiftbefahlingsmand Hr: Cancellie Raad Baggers Bestalling til Giermun Olsøn Berven at være bøygde Lensmand over Østensøe skibr:, datteret 13 Febr: h: a:, blev læst.

skifte brevet af 21de Jan: 1750, sluttet paa Gaarden Axnes, blev læst, efter sal: Maritta Knudsdatter, og var stervboen Eiende jordegoeds udj gaarden Nedr: Axnes 2 pd: 15 mrk: smør med bøxsel og overbøxsel, vurderet 63 rd:, og udlagt i Arv til Arvingerne, neml: Enckemanden Ole Larsøn 1 pd: 8 mrk: smør, børnene, saasom Lars Olsøn 6 mrk:, Knud, Haachen, og Ole, hver 5 mrk:, Guro, Christj, Anne, og Gunnilde, hver 2 ½ mrk: smør.

skifte brevet af 19de Jan: h: a:, sluttet paa gaarden Froestad efter sal: Lars Larsøn, blev læst, og var stervboen Eiende jordegoeds i gaarden Froestad 1 pd: smør med bøxsel, vurderet 28 rd:, og udlagt i Arv til Arvingerne, saasom Encken Guro Larsdatter 12 mrk:, børnene Lars og Arne Larsøn/n/er, hver 6 mrk: smør.

skifte breved af 22de Octbr: 1749, sluttet paa gaarden Moe efter sal: Zidselle Gullichsdatter, blev læst, og var stervboen Eiende og tilhørende jordegoeds i gaarden Øfsthuus 1 pd: 4 ½ mrk: smør med bøxsel, vurderet 33 rd: 1 mrk: 8 s:, udlagt i Arv til Børn og Børnebørnene, saasom Lars Torbiørnsøn 16 ½ mrk: smør, og Lars Larsøn 12 mrk: smør. Nock udj gaarden Bircheland 1 pd: smør med bøxsel, vurderet 26 rd:, og ligeleedes udlagt i Arv, saasom til Ole Larsøn 12 mrk:, Maritta Larsdatter 6 mrk: smør, og Britta samt Zidselle Larsdøttere, hver 3 mrk: smør.

Guro Larsdatter og medInteressendere udgivene skiøde af 22de Apriil 1750 til Lars Larsøn paa 18 mrk: s: i gaard: Froestad, blev læst.

Hans Torgielsøn Giøen udgivene bøxsel brev med Rewers, af 14de 8tbr: 1749, til Hellie Siwersøn paa ½ Løb 4 ½ mrk: smør i gaarden Kaldestad, blev læst.

Hr: Christopher Gelmeydens udgivene bøxsel brev med Rewers, af 12de Maj 1750, til Siur Hactorsøn paa ½ Løb s:, ½ td: salt udj gaarden Tole.

Hr: Cam/m/er Raad Hejberg udgivene bøxsel brev med Rewers, af 23de Jan: 1750, til Thron Giermuns: paa 1 L: 2 p: 6 mrk: s:, ¼ K:sk:, 1/8 L: salt i Berven.

Hr: Sorenskriver Leganger udgivene bøxsel brev med Rewers, af 27de Jan: 1750, til Arne Gundersøn paa ½ L: s:, ½ huud i gaard: Soldahl.

Ole Larsøn Aalwiigen udgivene skiøde af 1 Maj h: a: til Torbiørn Naesøn paa ½ Løb smør, ¼ huud i gaarden Berge, blev læst.
skifte brevet af 27de 8tbr: 1749, sluttet paa Gaarden Berje efter sal: Nae Arnesøn, blev læst, og var stervboen Eiende jordegoeds udj Gaarden Berje 3 Spd: smør, vurderet 54 rd:, og udlagt i Arv til hands børn, saasom søn/n/en Torbiørn Naesøn 1 ½ Spd:, og Ingeleif Naedatter 1 ½ Sp: smør.
Skifte brevet af 22 Jan: 1750, sluttet paa Gaarden Scheje efter sal: Guro Arnedatter, blev læst, og var stervboen Eiende jordegoeds i gaarden Scheie 1 pd: 3 mrk: smør, ¼ huud,

1750: 89b

1750

vurderet 36 rd:, og udlagt i arv, saasom til Enckemanden Ole Swendsøn 9 mrk: smør, ¼ hd:, søn/n/en Swend 12 mrk:, datteren Britta 6 mrk:
skifte brevet af 23de Jan: 1750, sluttet paa gaarden Scheje eftere sal: Ingegier Tosteensdatter, blev læst, og var stervboen Eiende jordegoeds i gaarden Steene 2 mrk: smør, vurderet 3 rd:, og udlagt i Arv saaleedes, Moderen Sigri Olsdatter 1/3 mrk:, brødrene Ole og Lars, hver 2/3 mrk:, og Gutorm 1/3 mrk: smør.
Hr: Cam/m/er-Raad Hejbergs bøxsel brev med Revers, af 15 Maj 1750, til Niels Hansøn paa 2 p: 15 mrk: s:, ¼ td: salt, ¼ g:sk:, ¼ f:sk: i gaarden Øfre Wiig.
Siur Haawersøn Røche udgivene skiøde af 1 Maj 1750 til Johan/n/es Siursøn paa 1 Løb 2 ¾ mrk: smør i gaarden Røche, blev læst.
Ole Stigsøn Berven udgivene Pante Obligation af 11 Martj 1744, læst til Tinge sam/m/e dag, og indført i Pante bogen paa fol: 139, blev efter paategned qvittering af 14 Jan: 1746, inden Rætten anviist til udslettelse

Dend sag indstevnt af Joen Haagensøn Sandwen efter forrige tiltalle til Tosten Nielsøn Sandwen, blev paaRaabt:
Citanten møtte og lod tilføre det hand med sin Contrapart, som ligeleedes møtte for Rætten, ere i ald Kierlighed foreenede saaleedes, at indstevnte Tosteen Nielsøn skal bede ham om forladelse. indstevnte Tosteen Nielsøn lod tilføre, det hand er villig at bede Joen Haagensøn om forladelse, naar hand iligemaader beder Comparenten om forladelse igien, for det hand har giort ham imod. Dernæst ræckede Parterne hinanden deres hænder og ærklærede at være forEenede i alle maader.
Fogden lod tilføre, at efterdi Parterne indbyrdes ere foreenede, og hand ingen fleere vidner, end de som ført er, kand erholde, saa, siden indstevnte Tosteen Sandwen har erbudet sig godvillig til de fattige at betalle 3 rd:, dem hand og strax betalte, som uddeelt til fattige sengeligende lem/m/er, saa frafald Fogden sagen.

Lensmanden Giermun Olsøn Næss fremstoed og anviiste i Rætten Een Aastæds Dom passeret d: 19de 8tbr: 1728 angaaende skield og skifte imel: Wigøers Præstegaard og gaarderne Nedr: Axnes, Tveite, Bircheland og Fosse, som fastsætter, at hvem der overtræder sam/m/e skifte skall betalle til Deres Maj:ts Cassa 2 lod sølv: og da det er befunder!! (befunden) at Bertel Nedr: Axnes og Lars Olsøn Fonneland, skiønt til deels uvidende, har overtraaed sam/m/e Dom, saa har de imindelighed betalt hver 1 rd:, hvilcke Lensmanden nu i Rætten Fogden leverede.

Fogden Hr: Cam/m/er Raad Hejberg gav tilkiende, det hand til Justitiens pleie har ladet stevne og indkalde Torgier Haagensøn Berven og Britte Christopherdatter Steene at lide Dom til straf for deris med hin anden paa Gaarden Sandwen begangne leiermaal og barneavling i løsagtighed, forinden hand har været til Confirmation i sin Daabes pagt.

Dend indstevnte Torgier Haagensøn møtte, tilstoed at være lovl: varslet, og at hand i ungdoms uforstandighed har avlet Et drengebarn i løsagtighed med Britte Christopherdatter, sagde fremdeeles inu ej at være Confirmeret i sin Daabes pagt: og at hand nu er 18 aar gaml:
Dend indstevnte Britte Christopherdatter blev paaRaabt, mens ingen vilde svare.
Lensmanden Giermun

1750: 90

1750

Olsøn Næss gav tilkiende, at da hand med stevnevidnerne kom til gaarden Steene for at stevne Britte Christopherdatterdatter!!, siden hun paa sam/m/e gaard havde sit tilholdstæd, blev hand underrettet om, det hun var Reist til Strandebarm at tiene som Amme hos sogne Præsten sam/m/e stæd: og som det da alt var saa seent at hand ej til dette Ting kunde naae 4re uggers varsel, er hun ej bleven stevnt.
Actor begierede sagen udsat til næste ting, at hand lovl: kand lade indvarsle Britte Christopherdatter.

Afskeediget.

sagen udsættes indtil nest anstundende høsteting.

Dend 23de Junj blev end videre med Tinget Continueret, er saal: passeret.

Erich Jacobsøns udgivene skiøde af 1 Maj 1750 til Johan/n/es Erichsøn paa 1 pd: 6 ¾ mrk: smør, 1 ¾ f:skind, ¼ K:skind udj Gaarden Steene, blev læst.
Cancellie Raad Fleischer og Joen Siursøn Westreim udgivene bøxsel brev med Revers, af 30de Apriil 1750, til Engel Giertsøn paa 3 Løber smør, 2 huuder udj gaarden Indr: Aalviigen, blev læst.
Peder Samsons: og Hans Hansøn udgivene skiøde af 1 Maj 1750 til Niels Hans: paa 1 pd: 3 mrk: smør udj gaarden Øfre-Wiig, blev læst.

Fogden Hr: Cam/m/er Raad Hejberg lod inden Rætten oplæsse og examinere følgende bilager til hands Regnskabers følge. 1°: Specification over de faldne første bøxler af Halsnøe Closter goedset. 2°: første og 2den Termins Restance Register for indeværende aar, hvis endelige Sum/m/a var 156 rd: 13 s: 3°: Restance Register over Printsesinde-styren, som var 11 rd: 40 s:, som ingen indfant sig der noged imod sam/m/e havde at erindere, saa var Fogden Rættens Attestation begierende, som blef efterkom/m/ed.

Efter 3de gange udraabelse var ei nogden!! der vilde gaae i Rætte, altsaa blev Tinget ophæved.

Dend 25de Junj blev med **Kingtzerviigs skibr:[s] Almue holden Ett Almindelig Som/m/er, Skatte og Sagefalds Ting paa det Almindelige Tingstæd Utne**, da Rætten blev beklæd med det Ordinaire Laug Rætt, sc: Ole Larsøn Lotte, Magne Nicolaisøn Giertwet, Helje Jacobsøn Melland, Niels Wichlichsøn Aakre, Ole Tosteensøn Hougse, Niels Helliesøn Rappe, Mats Jacobsøn Huus og Tron Knudsøn Hage, i hands stæd sat Aamun Utne, nærværende inden Rætten Fogden Hr: Cam/m/er Raad Hejberg, bøygde Lensmændene Joen Torchielsøn Hougse og Hellie Hambre med dend Tingsøgende Almue,

da Allerunderdanigst og underdanigst blev publiceret de Ford:, Reschribter, med høye Øfrigheds ordre som paa fol: 86 findes Extraheret.

Poul Ystenes og Haaver Svartvet udgivene skiøde af 5 Nobr: 1749 til Lars Swartvet paa 1 pd: 5 ¾ mrk: smør udj gaard: Swartvet, blev læst.
Iwer Olsøn Midnes til sogne Præsten Hr: Winding udgivene Pante Obligation af 26de Jan: 1748, læst til Tinge dend nest paafølgende 20de Junj og indført i Pante bogen paa fol: 273, blev efter paategnede qvittering af 26 Jan: 1750 anvist til udslettelse af Pante bogen, som blev efterkom/m/ed.
Iwer Olsøn Midnes udgivene skiøde af 1 Maj 1750 til Johan/n/es Biotvet paa 2 pd: 9 mrk: s:, 1 1/3 b:skind i gaarden Midnes, blev læst.
Hr: Rennord udgivene bøxsel \brev med/ {af} Revers, af 6 Martj 1750, til Johannes Haldorsøn paa ½ Løb 9 mrk: smør, ½ hd:, ½ g:sk: i gaarden Midnes.
Jørgen Knudsøn Jølle udgiovene skiøde af 1 Maj 1750 til Jørgen Lofthuus paa 1 pd: 12 mrk: smør i gaarden Jølle, blev læst.
Østen Haaversøn Odland udgivene skiøde af 1 Maj 1750 til Ole Heljesøn Rappe paa 12 mrk: smør i gaarden Botnen.
Swend Larsøn Eidnes udgivene Pante Obligation af 31de Octbr: 1747 til Aamun Jørgensøn Lofthuus, læst til Tinge d: paafølgende 2de Nobr:, og udj Pante bogen

1750: 90b

1750

Paa fol: 258 indført, blev efter paategnede qvittering af den/n/e dags dato til udslettelse anviist.

Dend Constituerede Stiftbefahlingsmand Hr: Cancellie Raad Baggers bestalling af 13de Febr: 1750 til Joen Torchielsøn Hougse paa at være bøygde Lensmand her udj dette Kintzerviig skibbreede. blev læst.

skifte brevet af 9de Octbr: 1748, sluttet efter sal: Erich Nielsøn paa Gaarden Friswiig, blev læst, og var stervboen Eiende jordegoeds udj Gaarden Friswiig 2 pd: 7 mrk: smør, vurderet 53 rd: 4 mrk: 8 s:, og udl: i arv til Ecken Gier Larsdatter. Nock udi gaarden Hæng 18 mrk: smør, vurderet 45 rd:, og udl: i arv til børnene, saasom Ole og Arne Erichsøn/n/er, hver 6 mrk:, Anna og Gyri, hver 3 mrk: smør.

Aasmun Aadsøn Horre af Røldahls sogn anviiste fællen af en voxsen biørn som hand haver skutt paa sin Egen gaards grund. Fogden betalte ham 2 rd:

Halwor Larsøn Mandsager viste fællen af Een voxen Biørn som hand i den/n/e vaar har skut paa gaarden Wasthuuns grund, Fogden betalte ham 2 rd:

Aamun Ellingsøn Sandwen og Isaak Gun/n/ersøn Sandwen viiste Fællen af 2de halv voxene biørne som i den/n/e vaar er skut paa Wastuun grund.

Jørgen Torgiersøn Sandwen viiste fællen af Een voxen Biørn som hand har skut paa Gaarden Buue grund.

Salamon Aamunsøn Sandwen viiste fællen af en voxen biørn som hand hafde skut paa gaarden Buue grund.

ditto anviiste fællen af en voxen biørn skut paa gaarden Sandwen og Lehnets grund, blev bet: 2 rd:

Gunner Jøssendahlen viiste fællen af Een voxen biørn som hand havde skut paa Gaarden Jøssendahls grund.

Dend 26de Junj blev end videre med Tinget Continueret.

Svend Larsøn Eidnes udgivene Obligation af 25de Junj 1750 til sogne Præsten Hr: Winding for Capital 179 rd:, mod det underpant af ½ Lød!! (Løb) smør, ½ hd: med bøxel og herlighed i Gaarden Eidnes beliggende, samt alle andere Pante Mandel!! (Manden?) tilhørende Eiendeler.
Haagen Olsøn Espen og medInteressendere udgivene skiøde af 1 Maj 1750 til Lars Larsøn paa 21 mrk: smør i gaarden Bache, blev læst.
Michel Johan/n/essøn Age udgivene skiøde af 1 Maj 1750 til Lars Johannessøn paa 1 pd: 9 mrk: smør i gaarden Qwæstad, blev læst.

Helje Jacobsøn Mæhland gav tilkiende, det hand paa forlangende af Peder Duberg, borger og indvaahner i Bergen, hands vegne, haver med Muntlig varsel vidnesfast lovl: til dette Ting og stæd ladet stevne og indkalde Michel Endresøn Ragde, nu Lotte, Dom at taale til at betalle ham, Peder Duberg, 10 rd: 1 mrk: 6 s:, som er for Crediterede vahre, samt at svare processens omkostning.
dend indstevnte Michel Lotte blev 3de gange paaRaabt, mens ingen vilde svare.
stevne vidnerne Joen Torchielsøn Hougse og Christopher Langesetter fremstoed for at afhiemle stevningen,
i det sam/m/e møtte dend indstevnte Michel Lotte og tilstoed lovlig varsel, sagde ellers, det hand ej er Peder Duberg saa mange penge skyldig som hand fordrer, mens naar Peder Duberg indgiver en fuldkom/m/en Regning og der udj gott[giør]? alt hvad hand til betalning og afdrag haver bekom/m/ed saa vel her hiem/m/e som i Bergen, saa vil Comparenten betalle hvad hand endelig bliver skyldig.

Afskeediget

Citanten Peder Duberg haver til nest anstundende høsteting, hvorhen sagen forfløttes, at indgive en ordentlig Debit og Credit Regning, og sam/m/e med sin Kiøbmands bog inden Rætten

at bevislig giøre, da en hver efter Loven skal skee Rætt.

Ole Larsøn Lotte gav tilkiende, det Elias Langesetter til dette Ting og stæd med Muntl: varsel vidnesfast lovligen haver ladet stevne og indkalde Elling Hansøn Hougse, Dom at lide til at betalle Citanten 1 rd:, som hand over for 3 aar siden haver laant ham udj Reede penge, og siden ofte i mindelighed fordret sine laante penge tilbage, mens vil ej betalle, samt svare processens omkostning skadesløs:
dend indstevnte Elling Hansøn Hougse blev 3de gange paaRaabt, mens ingen vilde svare.
stevnevidnerne Joen Torchielsøn Hougse og Christopher Langesetter med Eed og opragte fingere afhiemlede stevningens lovl: forkyndelse at være skeed med meere end 14ten dages varsel paa Gaarden Hougse udj Elling Hougse[s] huustroe Guri Nielsdatter[s] paahør, siden hand ej lod sig finde.
Ole Larsøn Lotte paa Citantens vegne erindrede om Laudag.

Afskeediget

dend lovlig indstevnte og nu udeblivende Elling Hansøn Hougse forelæges til nest anstundende høste ting som holdes med dette skibr:[s] Almue, her for Rætten at møde, sagen paa sin side at oplysse og forsvare.

Fogden Hr: Cam/m/er-Raad Hejberg i anleedning af anteignelsernis 4de post, udj hands allerunderdanigste aflagde Regenskab pro Anno 1748, begierede at LensManden og Almuen vilde til Ett Tingsvidnes erholdelse, giøre deris sandferdige forklaring, hvor av det kom/m/er at Ellen Swendsøn Berven, som udj Tingsvidnet angaaende leedige Karle som bruger Kiøbmandskab, for det aar 1747 var anført til skatt svarelse som Een leedig Karl der brugte Kiøbmanskab, men for aaret 1748 ei af Almuen er angiven til anførsel i Tingsvidnet for ditto Aar. LensManden med dend gandske Tingsøgende Almue Eenstem/m/ende svarede, det Ellen Svendsøn Berven det aar ej handlede, mens tiente for Aars tieneste, derfor blev hand ej angived, ej heller noged for det aar har betalt, eller er bleven fordret for skatt, siden hand havde Aars tieneste.
Fogden Hr: Cam/m/er-Raad Hejberg var Tingsvidne beskreven om hvis passeret er, begierende: som blev billigens bevilget.

skifte brevet sluttet d: 11 Febr: 1750 efter sal: Ole Tosteensøn Huuss, blev læst, og var stervboen Eiende jordegoeds udj bem:te gaard Huus øfre Thuun ½ Løb smør, 1 huud, vurderet 96 rd:, og udlagt i Arv til følgende Arvinger: Til Encken Christj Siursdatter 1 huud, til børnene Tosteen og Siur Olssøn/n/er, hver 1 Spd: smør, alt med bøxsel og herlighed.
Johannes Siursøn Tvet og Ole Joensøn Aakre udgivene skiøde til Sølfest Svendsøn Huus paa 2 Spand smør i gaarden Huus øfre Thunn, med bøxsel, blev læst.

Dend 27de Junj blev end videre med Tinget Continueret.

skifte brevet efter sal: Johan/n/es Aamunsøn, sluttet paa gaarden Instenes d: 19de Martj 1749, blev læst, og var stervboen Eiende jordegoeds i bem:te gaard Instenes ½ Løb smør, vurderet 30 rd:, og udlagt for gields fordringer saaleedes, Ole Huus 1 mrk: smør, Aasse Huus 1 mrk:, Aamun Pedersøn Urem 2 mrk:, Jacob Rasmussøn 1 mrk:, Swend Helleland 2 ½ mrk:, Jørgen Lofthuus 3 mrk:, Michel Buu 2 ½ mrk:, Joen Digrenes 1 mrk:, Samson Isberg 2 ½ mrk:, Hr: Winding 3 mrk:, Peder Duberg 1 mrk:, Aamun Aamunsøn 10 ½ mrk:, til Skifteomkostninger 5 mrk: smør.
Thore Johan/n/essøn Branstvet udgivene Obligation af 26de Junj 1750 til Joen Hougstvet for Capital 60 rd:, imod det underpant af 2 pd: 6 mrk: smørs Landskyld udj gaarden Branstvet, blev læst.
Ingebiør Joensdatter og medInteressendere udgivene skiøde af 25de Junj 1750 til Helje Schaaltvet paa det plats Wiigene.
En Contract oprættet imel: Gaardene Rogde, Schaaltvet og Aakre opsiddere betræffende deres gierders vedligeholdelse, datteret d: 26 Junj 1750. blev læst.

1750: 91b

1750

Helje Schaaltvet udgivene bøxel brev med Rewers, af 27de Junj 1750, til Knud Olsøn paa det platz Wiigen, blev læst.
Hr: Leintenant Tausan udgivene bøxel brev med Rewers, af 10de Jan; 1750, til Peder Isaaksøn paa 3 Sp: s:, 1 ½ Løb salt i Mochestad.

Fogden Hr: Cam/m/er-Raad Hejberg lod oplæsse og examinere følgende bilager til hands Regnskaber: 1°: Restanse Register over Printsesinde Styren, hvis endeligen Sum/m/a var

124 rd: 2 mrk: 2°: første og 2den Termins skatte Restance, hvis Sum/m/a var 476 rd: 4 mrk: 6 s: 3°: Specification over de faldene bøxseler paa Halsnøe Closter goedset.

Ole Erichsøn Opheim og medInteressendere udgivene skiøde af 1ste Maj 1750 til Arne Erichsøn paa 12 mrk: s: i gaarden Hæng, blev læst.

Joen Olsøn Willure anviiste i Rætten fællen af En voxen Ulfv som hand havde skut paa sin Egen grund, blev bet: 2 rd:

Efter 3de gange udraabelse var ej nogen der vilde gaae i Rætte, altsaa blev dette Ting ophæved.

Dend 29de Junj blev paa **Eie grund ved søen, i Grawens sogn for bem:te Grawens Skibr:[s] Almue, holden Ett Almindelig Som/m/er, Skatte og Sagefalds Ting**, da Rætten blev beklæd med det Ordinaire Laug Rætt, sc: Jørgen Olsøn Hougsnæs, Lars Olsøn Kongsthuun, Richold Erichsøn Eie, Jørgen Torbiørnsøn Store Berge, Joseph Olsøn Frøsten, i hands stæd satt Siur Torgiersøn Eie, Elling Halsteensøn Bagne, Peder Olsøn Sæbøe, og Magnus Aalmoesøn Møchelethunn, i hands stæd sat Østen Olsøn Tvete, nærværende inden Rætten Fogden Hr: Cam/m/er Raad Hejberg med bøygde Lensmanden {Hans} Anders Hansøn Lissebreche og dend Tingsøgende Almue.

da Allerunderdanigst og underdanigst blev publiceret de Kongl: ordres og høy Øvrighed[s] ordres som paa fol: 87 er Extr:

skifte brevet sluttet efter sal: Gun/n/ilde Østensdatter paa Gaarden Tveto, blev læst, og var stervboen Eiende Eiende!!, /: er datteret d: 22de Apriil 1747 :/ jordegoeds i bem:te gaard Tveto 1 ½ Spand smør, vurderet 27 rd:, og udl: i gields fordring til Aase Pedersdatter.
Hr: Biskop Pontoppidan udgivene bøxsel brev med Rewers, af 24de Martj 1750, til Gullich Tosteensøn paa 1 ½ Spd: s: i gaard: Sellieland.
Hr: Schnabels udgivene bøxsel brev med Rewers, af 30de Octbr: 1749, til Østen Olsøn paa 9 mrk: smør i gaarden Tweit, blev læst.

Torbiørn Pouelsøn Lindebræche anviiste fællen af Een voxen Ulfv som hand havde skutt paa gaarden Hielmewolds grund i nestleeden vinter, Fogden betalte ham 2 rd:

Barbra Olsdatter udgivene skiøde af 1 Maj 1750 til Ole Siursøn paa 1 Spand 4 ½ mrk: smør i gaarden Ystaas, blev læst.
Barbra Olsdatter og Ole Siursøn oprættede Contract af 29de Junj 1750 om gaarden Ystaas afstaaelse. blev læst.
Siur Olsøn Spaanem og medInteressendere udgivene skiøde af 30de Octbr: 1749 til Lewor Olsøn paa 2 p: 14 ½ mrk: s:, ½ hd: i gaarden Osse.
Lars Torbiørnsøn Lionne udgivene Odel og Aasæde Transport af 29 Junj 1750 til Lewor Olsøn paa gaarden Osse. blev læst.
Siur Larsøn Hagestad udgivene Obligation af 31 Octbr: 1749 til Haawer Seim for Capital 106 rd:, imod det underpant af 2 pund 9 mrk: smør udj gaarden øfre Hagestad, blev læst.
Tosten Siursøn Hylden til Elias Torchielsøn Langesetter udgivene Pante Obligation af 15 Junj 1748, stoer 100 rd:, læst til Tinge sam/m/e dag, og udj Pantebogen paa fol: 272 ordlydende indført, blev efter paategnede qvittering af 27 Junj 1750 anviist til udslettelse.

Tosteen Siursøn Hylden til Peder Joensøn Osse udgivene Obliagtion af 29de Junj 1750 for Capital 117 rd: 3 mrk: laan, imod det underpant af ½ L: s:, ½ hd: udj gaarden Hylden.
Anders Wambem udgivene bøxel brev med Rewers, af 29 Jan: 1750, til Siur Olsøn paa 1 L: s:, ½ td: s:, ½ hd: i gaarden Spaanem.

1750: 92

1750.

Johan/n/es Wambem og Peder Osse udgivene skiøde af 29 Junj 1750 til Michel Haaeim paa 2 pd: 3 ¾ mrk: s: i gaarden Haaeim, blev læst.
Niels Spildens udgivene bøxsel brev med Rewers, af 3de Febr: 1750, til Halwer Pedersøn paa 1 p: 3 mrk: s., ½ hd: i gaard: Midhuus.
Brynild Tioflaat udgivene bøxel brev med Rewers, af 29 Junj 1750, til Elling Endresøn paa 15 mrk: smør i gaarden Hamre.

Ao: 1750, dend 30te Junj, blev Retten atter sadt paa forbemelte Tingsted, da med Tinge atter blef Continueret.

(La)rs Wichlichsen Twetes Pandte Obligation til Ole Grebsen Bleje, stor 78 rd:, jmod at hand til underpandt Setter sin ejende og tilhørende Jordepart udj gaarden yttre Tweitto ½ Løb Smør, ½ buckskind og ½ geedskind med bøxel og herl:, sam/m/e er dat: 14 April 1750.
Hans Olsens Skiøde til broderen Iwer Olsen ..... paa 1 Løb 18 mrk: Smør, eller efter gam/m/el Landskyld 2 pund 12 mrk: Smør, 5/6 huud, for Sum/m/a 67 rd: 3 mrk: udj gaarden Øfre Hagestad, og self befindes Kiøberen arvel: at være tilfalden 3 Spand og 6 mrk: Sm:, saa hand i alt ved dette Skiøde bliver Eier for 2 Løber og 6 mrk: Smørs Landsk:, dat: 1te Maj Ao: 1750.
Iwer Magnesen Børses Skiøde til sin Søn Siur Iwersen paa 3 Spand smørs Skyld: udj dend gaard øfre Leqwe for 110 rd: 4 mrk: 10 ¼ s:, ligesom hand og i sam/m/e gaard Skiencker og giver ham 1 pund Smør, saa at hand ved dette skiøde nu bliver Eier for 1 Løb og 6 mrk: Smør udj bem:te gaard: Skiødet dat: 29 Junj 1750.
Siur Iwersen øfre Leqves Pante Obligation til Niels Pedersen Spilden, Stor dend Summa 120 rd:, hvor for hand pandtsetter Debitor 1 Løb 6 mrk: Smør med bøxel og herl: udj gaarden øfre Leqve, med første prioritets Rett: dat: 30 Junj 1750.
Anna {.....} \Hans/datter med Lagverge Siur Nielsen [selger]? 1 Løb 6 mrk: Smør, 2 huuders Landskyld [udj gaarden ??] for 208 rd: 2 mrk: Iwer Magnusen Børse selger 15 mrk: Smør for 20 rd: 5 mrk: Niels Pederen Spildo paa sin Myntl: Richold Olsens veigne selger 2 pund 3 mrk: Smør for 70 rd: 5 mrk:, tilsam/m/en som de Samtl: Selger til Hans Olsen 3 Løber Smørs Skyld, og self er Kiøberen Eiende 12 mrk: Smør i sam/m/e gaard, saa hand, s:!! (saasom?) Kiøberen Hans Olsen nu ved dette Skiøde bliver Eier for fulde 3 Løber 12 mrk:, tilsam/m/en dend Kiøbende Part dend Sum/m/a 300 rd: dat: 1te Maj 1750.
Lars Gundersen Ringøens Skiøde til Peder Ericksen Dyswig [paa] 21 mrk: Smør med bøxel og herl: udj gaarden Brimnes for 46 rd:, dat: 13 April 1750.
Giæstgiæveren Sr: Hans Johannesen Pycks af Magistraten i Bergen meddeelte borgerbrev, paa at være borger og Kræmer udj Grawens Kircke Sogn, samt giæstgiver sam/m/e Stæd, efter de ham af vedkom/m/ende Stiftbefal: forundte Previlegier, hvor paa hand d: 18 Decbr: 1749 sin Eed haver aflagt, og er uden videre dato.
Biørne Pedersen selger til sin broder Elling Pedersen Sæwertwedt sin Odels Rett til 1 pund 9 mrk: Smørs Landskyld udj gaarden Sewertweit, hvor paa forbemelte hans broder self haver Skiøde dat: 11 Oct: 1741, for 15 rd:, dat: 30 Junj 1750.

Anne Aadnesdatter efter gave brev, med Laugværge Johannes Larsen Wambeim, Skiencker sin Sønn Michel Grimsen 1 pund 10 mrk: Smør, 7/16 huud i gaard[en] Haaheim, ansatt for 36 rd:, dat: 30te Junj Ao: 1750.

Hr: Cam/m/eraad og Foged Hejbergs udstedde bøxel brev til Asbiørn Wæraldsen paa 18 mrk: Smør, ½ buckskinds Landskyld udj gaarden Maabøe, som opsidderen Peder Larsen for hannem godvillig opsagt haver, bemelte Jordepart er deres Maj:ts Halsnøe Closter gods tilhørende, for Sum/m/a 4 rd: 4 mrk: 4 s: i bøxel, dat: Grawens Tingsted den 30 Junj Ao: 1750.

Thomas Wiig efter forige tiltalle til Hellie Lægrei, Eskede sagen i Rætte, og producerede det forhen paaberaabte skifte brev, begyndt d: 20 Julj 1744, der med hand sin sag agter at bestyrcke, saa meged sagen er vedkom/m/ende, af det producerede skifte brev vorder her i acten indført.

Lensmanden paa dend indstevnte Hellie Lægrei[s vegne] møtte, og sagde det Hellie Lægrei formeedelst svaghed nu ej kunde møde, mens havde bedet ham om det hand inu maatte nyde opsættelse indtil høste Tinget, da hand med vidner vilde beviise den/n/e sag at være af en langt anderleedes beskaffenhed.

Afskeediget,

dend forlangende udsættelse, vorder inu engang for alle billiget, indtil nest anstundende høsteting, som holdes for dette Tinglauv.

Niels Olsøn Westreim efter forige tiltalle til Siur Larsøn Øfre-Hagestad, æskede sagen i Rætte.

dend forrelagde Soldat Siur Hagestad møtte og vilde høre hvad vidnerne kunde forklare.

de forelagde vidner blev paaRaabt, Citanten forklarede selv, at det vidne Gyri Anwedatter Hagestad er saa svag at hun ej kand møde,

1750: 92b

1750.

hvorfor hand frafald sam/m/e vidne.

Parterne bleve efter Fogden Hr: Cam/m/er Raad Hejberg og Hr: Leintenant Hiermans Mediation forenede saaleedes, at Soldaten bad Citanten om forladelse, og lovede at betalle ham processens omkostning med 3 rd:, da Citanten frafald sagen.

Fogden Hr: Cam/m/er Raad Hejberg lod tilføre og kundgiøre for dette skibr:[s] Almue, at da Hr: Leintenant Hierman efter forhen publicerede Prewiligier til Krem/m/er og Giestgiber handel udi Ulwig og Eifiord sogn, samt Borger, Krem/m/er og Giestgiber Hans Johansøn Pyck her i Grawens sogn, icke alleeneste \er/ forhen publicerede mange erholde Resolutioner, men end og ved hands under dato 18de Decbr: 1749 erholde Borgerbrev, er berettiged til Krem/m/er og Giestgiber handel udj Grawens sogn, da, siden alle de ergangne ordres tilholder Fogden at Mentinere en hver ved det den/n/em Allernaadigst forunde Prewilegier, saa tilholdt og anbefahlede Fogden dend gandske Almue udj Eifiord, Ulwiig og Grawens sogn, at en hver som noged haver at selge eller Kiøbe, sig til disse Prewiligerede handels Mænd paa begge stæder haver at addressere, og at de icke maa understaae sig med nogen anden at handle, enten ved ind eller ud Kiøb, uden alleene til disse beskickede handlere, det være sig Giestgiber eller Kiøbmands vahre, under straf efter de Krem/m/er leierne Allernaadigste meddeelte Previlegier, hvor under Fogden i særdeeleshed betydede Almuen at være forstaaed de nu i bøygderne befindende løsse Karle og jordebrugende Mænd som sig slig næring, hvor af Krem/m/erne skatter og skylder, har anmasset, dog Een hver uformeent sin Avling selv til

Kiøbstæden eller Kongsberg uden at Negotiere dend, til {stædets} andere end stædets Krem/m/ere, forhandler, men selv frem fører.

Fogden Cam/m/er Raad Hejberg, i anleedning af Antegnelsernes, udj hands allerunderdanigste Regnskab pro Ao: 1748, som befahler at Fogden skal beviise hvor av det kom/m/er, at hand har icke taged meere udj første fæste eller bøxsel af dend paa Eide grund staaende flom sag, af dend nu værende saug Eier Hans Johansøn, end 3 rd:, og støvlehuud 1 rd:; begierede: At dend tilstæde værende Almue vilde giøre deres sandfærdige forklaring her om, til Ett Tingsvidnes erholdelse om der med billighed kunde tages mere i første fæste af den/n/e saug grund end de an/n/ammede 3 rd:, og {hand} \at/ sag Eieren Hans Johansøn maatte giøre sin forklaring om mere første fæste af han/n/em er betalt, end for\n/evnte

1750: 93

1750

3 rd: Almuen Enstem/m/ende svarede, at det var største ubillighed, af dend liden grund hvor paa saugen staar, at tage meere i første fæste eller bøxsel end som 3 rd:, thj dend liden platz langt fra ej taaler saa stoer udgift i bøxsel. saug Eieren Hans Johansøn møtte og tilstoed, det hand ei har gived meere i første fæste eller bøxsel end som 3 rd:

Fogden Hr: Cam/m/er Raad Hejberg var begierende Tingsvidne beskreven om hviis passeret er, som blev billiged.

Dend 1ste Julj blev end viidere med Tinget Continueret.

Fogden Hr: Cammer Raad Hejberg lod jnden Retten oplæse og examinere følgende bielager til hans Maj:ts afleggende Regenskabs følge: 1mo: Een Specification over de faldene første bøxler af Halsnøe Closter Godset. 2: første og 2den Termin Restance Register for jndeværende aar, hvis endelige Sum/m/a var 440 rd: 5 mrk: 9 s: 3tio: Restance Registeret over Princessjnde Styren, hvis endelige Sum/m/a, da det var bleven forseiglet, befantes at være 33 rd: 2 mrk: 10 [s:], som jngen Almue jndfandt sig som her jmod havde noget at sige, ej heller efter 3de ganges paaraab var nogen som ville gaae i rette, saa var Fogden Rettens attestation begiærende, og Retten for denne gang ophæved.

Dend 20de Julj blev Rætten betiendt paa Gaarden Steene, beligende udj Steensdahlen i Wiigøer Kirckesogn, med Efterskrevene Eedsorene Laug-Rættes mænd, som af Fogden Cam/m/er Raad Hejberg er opnævnte, sc: Ole Erichsøn Schaar, Siur Bergstøe, Hans Biørnesøn Rycken, Lars Nielsøn Rysseland, Niels Walland og Ole Olsøn Rycken, nærværende Lensmanden Giermun Olsøn Berwen.

Hvorda for Rætten fremkom opsiderne her paa Gaardens Første Thuun, Tollef Christophersøn, Henrich Olsøn, Siur ibdm:, og Jan Larsøn, og gav tilkiende det de med Muntlig varsel vidnesfast lovligen her til Aastædet til den/n/e Tægtedag haver ladet stevne og indkalde derres grander her paa Gaarden udj 3die Thuun boende, neml: Swend Herlefsøn og Erich Jacobsøn, vidner at anhøre om skield og skifte imel: Gaardens 1ste og 3die Thuuns udmarck og støls hauner, vidnerne som her om under Lovens faldsmaal er indvarslet, deres vidnesbyrd at aflæge og anvisning at giøre, ere Lars Baarsøn Steene, {Jacob Jacobsøn} \Isaak Isaaksøn/ ibdm:, Knud Michelsøn ibdm:, {Ole Brigtsøn Espeland af Jondahls sogn}, Ragna Herristwet og Gutorm Brigtsøn Lii. 2°: at modtage Dom til at end[t]holde dem fra det støcke Marck øverst i Flaatene, neden for vandet, kaldet Uren, samt at endtholde dem fra Gaardens 1ste Thuuns støller: hvilcke 2de Poster tvistigheden er om, hvorfor den/n/e Aastæds sag er anlagt. 3°: at erstatte dem alle processens foraarsagende omkostninger skadesløs, efter dend

paastand de agter videre at fremsette: og vilde de fornem/m/e om deres indstevnte Contra parter nu møder.
de indvarslede Swend Herlefsøn Steene og Erich Jacobsøn ibdm: møtte, tilstoed lovlig varsel i alle maader, endskiønt de ej var given varsel om støllene, saa vilde de dog udj dend Post med det øvrige tage til gienmælle.
de indstevnte vidner møtte alle, undtagen Ragna Hæristvet, for hende møtte hendes Mand Endre Larsøn Hæristvet, som tilstoed det hands huustroe er lovlig stevnet, mens som hun er bleven svag, saa vilde hand nu møde for at lysse hendes lovlige forfald. Eedens forklaring blev vidnerne af Lovbogen forrelæst, dernæst af Dom/m/eren formanet at vogte dem fra at begaae Meen-Eed.
1ste vidne, Lars Baarsøn, boende paa Gaardens 2det Thuun, fremstoed for Rætten og sagde sig at være gaml: 44 aar, er ingen af Parterne enten beslægted eller besvogret: provede at have hørt af hands sal: Forfædere, det 1ste Thuun skal have haft Eiendom need i Flaatene udj Een stoer steen som liger i Elven, saa langt need skal byttet have gaaed. kand giøre anvisning paa sam/m/e steen. Dom/m/eren tilspurte vidnet, om hand er føed og opavlet her paa Gaardens 2det Thuun, og hvor lenge hand der har været boesidende. Resp: Er føed og opføsteret her paa Gaardens 2det Thuun, har stedse været der hos sine Forældre indtil for 4re aar siden, da hand her blev boesidende. 2°: om hand i ald dend tiid har hørt det opsiderne her udj 1ste Thuun har brugt Flaaten som deres Eiendom. Resp: opsiderne paa 1ste og 3de Thuun har tilligs brugt skouen i Fla[a]ttene, mens slaatten har 3de Thuuns opsiddere Eene brugt. betræffende støllen, da Eier 3de Thuun ej minste foedsmaal der, undtagen hvad de Eier i Flaatene, og det er ej saadan marck at det kand beites. Parterne havde ej noged at tilspørge vidnet.
2det vidne, Isaak Isaaksøn, boende her paa Gaarden Steene 2det Thuun, sagde sig at være gl: 47 aar,

1750: 93b

1750

Er ingen af Parterne enten beslægtede eller besvogrede, provede at være føed her paa Gaardens 2det Thuun, har stedse været her hos sine Forældere, og har nu været boesidende der i 20 aar, har hørt af sine salig Forældre sige det 1ste Thuun har Eiet need i steenen som liger i Elven i Flaattene, paa sam/m/e steen hand kand giøre anvisning. Dom/m/eren tilspurte vidnet 1°: om det af sine sal: Forældere nogen tiid hørte sige det 1ste Thuuns Eiendom var need til dend omvundene steen. Resp: hand[s] Forældre sagde at første Thuun har Eiet need til dend omvundene steen, mens hand hørte dem aldig sige, det 1ste Thuun Eiede need til steenen i Elven i Flaattene. 2°: om vidnet ved det 1ste Thuuns opsidere, i dend tiid vidnet kand mindes, har haft nogen brugs Eiendom i Flaatene. Resp: skouen udj Flaatene har begge Thuuns opsiddere brugt til fællets, og Kiæckles der om, mens slotten har 3de Thuuns opsiddere Eene brugt. betræffende støllen, da Eier 3de Thuun intet der oppe, undtagen hvad de Eier i dend Teig Flaatene, og der udj er ei noged beite, undtagen neederst i Teigen hvor der er noged lidet. Citanterne tilspurte vidnet, om icke 1ste Thuuns Manden har forbudet 3de Thuuns Manden at hugge veed udj dend Teigen Flaatene. Resp: kand ej sige at hand har forbudet ham det, mens naar 3de Thuuns Manden har hugget der, har de Kiæckles med ham. Parterne havde ej noged at tilspørge vidnet.
3de vidne, Knud Michelsøn, boende her paa Gaarden Steene 2det Thuun, sagde sig at være gaml: 34 aar, er besvogret med begge Parterne, saavel med 1ste som 3de Thuuns opsidere, provede at være føed og opfosteret i sam/m/e 2det Thuun, har stædse været der hos sine Forældre, hands Fader er død, og Moderen boer nu i Strandebarms Præstegield, har nu været boesidende her paa sin sal: Faders jordepart i 7 aar: har hørt af sine Forældre, som og af andere, det byttet udj Flaatene skulde være need i steenen i Elven, saa langt need skulde 1ste

Thuun Eie: mens har ej hørt det 1ste Thuun{s} Eiede saa langt need, mens vel at de skulde Eie saa langt need. kand giøre anvisning paa steenen. skouen udj Teigen Flaatene har 1ste og 3de Thunn brugt til fællets, mens de har stedse lagt i Kiæckleri der om: mens slaatten har 3de Thuun Eene brugt. betræffende støllen, da har vidnet aldrig hørt andet end at 1ste Thuun Eiede dend, saasom 3de Thuun har ingen Eiendom der, undtagen hvad de Eier i Flaatene, og der er lidet eller intet beite. Parterne havde ej noged at tilspørge vidnet.

4de vidne, Gutorm Brigtsøn, boende paa Gaarden Lii, gaml: {93} 53 aar, er beslægted med Citanten Siur Olsøn, som er hands Morbroder. provede det hands Fader boede her paa Gaardens 1ste Thuun, og her er Deponenten føed og opfosteret indtil hand var 30 aar gaml:, da drog hand her fra: hørte af sin sal: Fader sige det 1ste Thuun Eiede i Flaatene need i dend steen som liger i Elven, og er der 3 bytter i steenen, 1ste Thuun Eiede oven for, gaarden Lii og 3de Thuun Eiede neden for, hver paa sin side af Elven. og sagde hands sal: Fader det hand havde hørt sige det 3de Thuun bad sig forlov om at bruge i Flaatene. Ellers brugte 1ste og 3de Thuun Teigen Flaatene paa de tiider lige saadan som de bruger dend nu, neml: skougen til fællets, mens slaattene havde 3de Thuun alleene. betræffende støllen, da Eier 1ste Thuun sam/m/e, saasom 3de Thuun har ingen Eiendom der, uden hvad de Eier i Flaatene, hvor der ickun falder et ringe beite. kand giøre anvisning paa dend omvundene steen. Parterne havde ej noged at tilspørge vidnet.

De indstevnte Contra-Parter Swend Herlefsøn Steene og Erich Jacobsøn ibdm: {k.} gav tilkiende, det de med Muntlig varsel vidnesfast til den/n/e Tægtedag haver ladet Contra stevne hoved Citanterne, opsiderne i 1ste Thuun, Tollef Christophersøn, Henrich Olsøn, Siur Olsøn og Jan Larsøn, vidner at anhøre betræffende deres ældgamle og over 50 aars hævd paa deres Rætmessige og lovlige Eiendom, saavel udj Teigen Flaatene, som støllen med Fæe beittet. vidner her om som under Lovens faldsmaal er indvarslet, ere Ole Nielsøn Norrem, Brigt Larsøn Hellestwet, Swend Rysseland, Aamun Endresøn Rysseland, Ole Herlefsøn Wangdahl, Ole Swendsøn Scheje, Elling Larsøn Lii, og Gutorm Brigtsøn Lii, deres Eedelige vidnesbyrd at aflæge. 2°: at modtage Dom til deres, Contra Citanternes, Rætmessige Eiendoms beskiermelse, samt at svare Dem ibragte processes

1750: 94

1750.

omkostningers erstatning skadesløs.

Hoved Citanterne vedtog den/n/e Contra stevning at være dem lovl: forkyndt.

De indstevnte Contra vidner møtte alle. Edens forklaring blev forelæst, der efter de blev formanet at vogte dem fra at begaae Meen-Eed.

1ste vidne, Ole Nielsøn, boende paa Gaarden Norrem, gaml: 60 aar, er ingen af Parterne vitterligen enten beslægtet eller besvogret. provede at hands sal: Fader bode paa Gaarden Moe her i dahlen: da vidnet var omtrent 13 eller 14 aar gam/m/el, bad hands sal: Fader 3de Thuuns opsidere om slaattene i Flaaten, da hand fick slatten af dem til leie i Ett aar, og var vidnet med hands sal: Fader da hand slog slaatten, ligeleedes da hand om vinteren Kiørte høet hiem. Da vidnet var 12 aar gam/m/el og tiente paa Scheje for gietle gutt, da som Brigt Hellestvet og sam/m/e tiid var gietle gutt, taltes de sam/m/en at de i dag vilde, med Creaturene, Reisse ud til Jacobs løen, var en gam/m/el løe som stoed i Flaatene og tilhørte sal: Jacob Steene, som var Contra Citanten Erich Jacobsøns Fader. kand giøre anvisning vor!! (hvor) Jacobs løen stoed. Parterne hafde ej noged at tilspørge vidnet.

Afsagt,

siden dagen er forløben udsættes sagen indtil i Morgen Formiddag Klocken 8te, da Parterne og vidnerne haver at møde.

Dend 21de Julj blev sagen atter foretaged, er passeret som følger.

2de vidne, Brigt Larsøn, boende paa Gaarden Hellestwedt, gam/m/el 64 aar, sagde ej at være nogen af parterne beslægtiget eller besvogret, ham vitterligt: provede, at hans Sal: fader boede paa gaarden Scheje her i Steens dahlen, og hørte vidnet af sine forældre, at 3de Thuuns Opsiddere brugte slaatten og Skougen, og saae de hugde og drev deris fulde brug der, uden at vidnet hørte 1ste Thuuns opsiddere tale noget der jmod, og sagde vidnet sig dend tiid at være 23 aar gam/m/el: og videre sagde vidnet, j sine yngere aar var hand gietle gut, da hand ofte taltes sam/m/en med forrige vidne Ole Nielsøn Norrem, at de i dag vilde med Creatuurerne Reise ud til Jacobs Løen, som var een gam/m/el Løe som stoed i Flaatene, og efter hans vidne tilhørte Jacob Steene, sagde at ville giøre Anvisning paa hvis hand har forcklaret. Parterne bleve erjndrede, om de pro eller Contra havde vidnet noget videre at tilspørge; da Contra Parterne tilspurte dette vidne, hvor høyt op i Flaattene 3de Thuuns opsiddere skulle eje: Resp: vidnet Svarede, hand kand ej rettere viide, end det reigne de(m?) til Ordfaldet Kaldet, hvor da skulde være Endeskifte. Parterne havde ej videre at tilspørge dette vidne.

3die vidne, Swend Larsen, boende paa gaarden Rysseland, gam/m/el 50 aar, sagde ej at være nogen af Parterne beslægtiget eller besvogret: provede at hans Sallig fader boede paa Røsseland her i Dahlen, og hørte hand sin Sl: fader sige at hand 2de aar havde slaaet Flaatene, som hand, sc: vidnet, efter sit beste Skiøn sagde fra denne tid af at være omtrent 70 aar siden, og til saadan slaatte havde 3de Thuns opsiddere givet hans Sl: fader forlov, sagde og at have hørt af sine forfædre, at ..... Flaatene Reignes til Ordfaldet. Parterne havde ej videre dette vidne at tilpørge.

4de vidne, Aamund Endresen, boende paa gaarden Røsseland, gam/m/el 50 aar, er beslægted med Citanten Siur Olsens huustrue, som er hans Sødskende barn, og med Contra Citanten Swend Herlefsens huustrue i 3die liige leed beslægtiget. Provede: at for omtrent 18 aar forhen var vidnet hos sin Moder paa gaarden Røsseland, da fick vidnets Moder forlov af Encken Giertrud Olsdatter, som boede i 3de Thun her paa gaarden Steene, at slaae Flaatene 1 aar: Ellers Sagde vidnet, altiid af sine forfædre at have hørt at Flaatene haver tilhørt 3de Thuns opsiddere. vidnet sagde ellers, at da hand havde slaaet Flaatene for sin Moder, Kom hoved Cit: Siur Olsen Løverdagen nest efter til vidnets Moder, og spurte hende, hvem som havde givet hende forlov at slaae Flaatene, da vidnets Moder sagde, at Giertrud i 3de Thun dertil havde givet hende frihed: da hoved Citanten sagde sig at have een Anpart i Flaate slaatten, og at vidnets Moder ej skulle betale meere end een halve part til Giertrud i 3de Thun. Parterne havde ej videre dette vidne at tilspørge.

5te vidne, Ole Herlefsen Wangdahl, boende paa bemelte Gaard Wangdahl, gam/m/el 41 aar, sagde at være Contra Citanten Swend Herlefsens Kiødelige broder, og med hoved Citanterne Tollef Christophersen og Jan Larsen Steenes i 3die liige leed beslægtiget. provede: at for omtrent 10 á 11 aar siden, da hand var hiem/m/e hos sin Moder her paa gaarden Steene, som boede i 3de Thun, slog hand Flaatene i 2de aar, u-paatalt af 1te Thuns opsiddere, og forklarede vidnet, at hans Stiffader hugede barcke-birck og flæckede Næver i Skougen op til Ordfaldet. dend tid sagde vidnet sig at være et lidet barn, og fuldte sam/m/e tid sin Stiffader og bar med ham barcken og Næveren, hørte ej i ald dend tiid at noget Kiæremaal skeede af 1te Thuns opsiddere eller andre: videre sagde vidnet, i dend tiid som forbemelt hand stod fore hos sin Moder, huggede hand ligeleedes i Skougen op til Ordfaldet saavel barck, som fleckede Næver, uden allermindste paatale af nogen. Parterne bad Retten tilspørge vidnet: om hand Kand viide noget viist bytte jmellem 1te og 3de Thuns opsiddere. Resp: vidnet Svarede: at have hørt {af} \efter/ Siur Olsen Stene at i dend store Steen

1750: 94b

1750

skulle gaae 3de Skifter, mens viiste ej der om at have nogen Kundskab, og paa østre side af Stølen, oven og neden for vandet, saa langt som veed var at finde, huggede vidnet, alle u-

adspurt, videre sagde dette vidne ej at Kunde forklare, ej heller havde Parterne dette vidne noget videre at tilspørge.

6te vidne, Ole Swendsen, boende paa Gaarden Scheje, neste gaard ved Aastæden, gam/m/el 36 aar, sagde at være med begge Parter liige beslægtiged: Provede; at for omtrent 20 aar siden var vidnet hos sin fader paa gaarden Scheje, og naar hand giætede Smalen var hand nesten altiid paa denne Teig Flaatene, vidnet sagde videre, at Eengang hand Kom hiem spurte hand sin farfader, hvem som havde Eiet dend Need faldne løe som staaet havde i Flaatene: da ha\n/d, sc: farfaderen, gav ham til Svar, at 3de Thuns Manden havde ejet dend, tillige med slaatten, videre spurte vidnet ham, hvor langt oppe de i 3de Thun Eiede: da hand Svarede, op i Ordfaldet, og paa sam/m/e stæd, sagde vidnet, efter som hand haver hørt, at Flaatene ender. vidnet sagde om skougen, ej at være noget bekiendt, men veed at der stedse have været Kiæckel jmellem opsidderne i 1te og 3de Thun derom. Parterne havde /: efter at dette vidne sagde at kunde giøre anviisning paa hvis hand haver vidnet :/ ej videre dette vidne at tilspørge.

7de vidne, Elling Larsen, boende paa gaarden Lie, nest ved Aastæden, gam/m/el 44 aar, sagde sig at være hoved Citanten Jan Larsens Kiødelige broder, og med Contra Citanterne Swend Herlefsen og Erich Jacobsen i 3de leed beslægtiget og besvogret, Provede: at for omtrent 22 aar siden, da hand blev boesiddende paa gaarden Lie, {.....} \Saa/ vidnet, at 3de Thuns Eiere havde hugget Støls veed i Qvasure Myren oven for, og da de Samtlige reiste til Støls, hørte vidnet, Siur Olsen Stene sige til Giertrud i 3de Thuns Tiennere, at de havde hugget dend sam/m/e veed paa hans Eiendom der oven for Flaattene paa dend østre side af vandet, og fornam vidnet at Siur Steene tog 2de mænd til sig, at besee veeden, hvor mange favne der var, og sagde at vilde stefne 3de Thuns opsiddere til Tinge, hvilcket vidnet siden hørte at være skeed. vidnet forcklarede ellers, at da Sagen for Tinge falt i rette, hørte hand af Andre, at Sagen til Aastæden blev henviist, med dend Reserwation, at dersom 1te Thuns opsiddere jcke jnden 3 aar stævnede Sagen til Aastæden, skulde 3de Thuns opsiddere være given frihed at hugge og beite i Teigen Flaatene, og hugge i Skogen. videre sagde vidnet, at j de 3de forbemelte aar huggede 3de Thuns opsiddere needen i Flaatene atter fornøden støls ved, og der efter fremdeeles baade {og} oven og needen for Qvasure Myren, Endnu sagde vidnet, at hand ej forhen havde seet eller fornummet at 1te Thuns opsiddere havde hugget barck saa langt need i Flaatene. Om Skiel og Skifte vidste vidnet ej at gøre forklaring, videre end, hand har hørt, der haver været tvist og Kieckel jmellem 1te og 3de Thuns ejere og opsiddere derom, sagde at Kunde giøre anviisning paa dette sit vidnesbyrds afleggelse. Parterne havde ej noget at tilspørge dette vidne.

8de vidne, Guttorm Brigtsen Lie, som forhen sit vidnesbyrd i Sagen haver aflagt, og nu atter af Contra Parterne er jndstefnt at Svare paa Contra Qvestioner: 1mo: om vidnet ej kand vide at 3de Thuns Eiere havde hugget Støls veed i Qvasure Myren oven for, Rs: vidnet Svarede Joe: 2do: Om hand fornam at 1te Thuns Manden Siur Steene tiltalte Giertrud i 3de Thuns Tien/n/ere for sam/m/e hugst, at være skeed paa hans Eiendom, og at hand tog 2de Mænd at besigte hvor mange favner som var hugne. Rs: til alt svarede ja, saaleedes at være i Sanhed. 3de: om vidnet ved at {at} 1te Thuns Manden Siur Stene stefnede 3de Thuns Eiere og opsiddere til Tinge for hugsten, og hvorleedes tilgick: Rs: Svarede ja, 3de Thuns opsiddere blef stefnt til tinge af 1te Thuns, og hørte vidnet af andre, at Sagen blev henviist til Aastæden, med saa skiel, at saafremt 1te Thuns opsiddere ej stefnede 3de Thuns opsiddere som melt til Aasteden jnden 3de Aar, blef 3de Thuns opsiddere given frihed efter dend tid at hugge som før skeed var, 4to: om vidnet har fornum/m/en nogen sinde forhen at 1te Thuns opsiddere haver hugget barck saa langt need i Flaatene, som i fior som/m/er Skeed er; Rs: hand, sc: vidnet, Svarede, ej i ald hans tiid forhen at have seet det førend dend omspurte tiid. Sagde ellers at kand giøre anviisning paa sit udsigende; Parterne havde ej videre at tilspørge dette vidne.

Hernæst Rættens Middel, i følge Parterne og vidnerne, forføyede dem ud til de omtvistede Aastæder for at tage sam/m/e udj siun og grandskning, samt at imodtage dend anvisning vidnerne har beloved at giøre: hvor med den/n/e dag blev til ende bragt.

Dend paafølgende 22de Julj blev den/n/e sag atter foretaged,
da billigens burde anføres hvis i gaars dag paa de omtvistede Aastæder ved siun, granskning og vidnernes anvisning er Obserweret, mens som parterne erklærer at være foreenede, saa bliver sam/m/e Observationer ufornøden at anføre, hvorfor

1750: 95

1750

Parterne forklarede saaleedes at være foreenede som følger. 1°: Flaatene som ligger Østen for Elven, skal Eene tilhøre 3de Thuun, med sine slaatter, beiter og skouv, alt indtil Ordfaldet /: er det stæd hvor det Færske vand har sit udløb i Elven :/ fra Ordfaldet skal Mercket gaae Øst op i fiældet: dette Ende bytte skal med lovlige Marckeskield udmerkes. 2°: skal 3de Thuun stølle frit paa 1ste Thuuns støll, efter deres ældgamle hævd, endskiønt de der ingen Eiendom haver. 3°: dend gar som 3de Thuun i Røder liene i aar har opsatt, skal de strax needrive, paa det første Thuun efter ældgaml: hævd der kand have fri fæe beite som sædvanligt været haver: dog maae 3de Thuun der have Et lidet hæske Træe om deres løe og hæsker. 4°: skal 1ste Thuun nyde og beholde deres slaatte Træer saaleedes som de nu ere og befindes, umanglede og upaakierte frit og frelst for 3de Thuuns opsidderes paatale i alle maader. 5°: betræffende den/n/e Forretnings omkostninger, betalles sam/m/e af dem samtlige efter løbetallet.
I anleedning af den/n/e foreening, forføyede Rættens Persohner dem i følge Parterne ind i dahlen for at need sætte ende[el] Marckeskield: da blev imel: Orfaldet og Øster i høyestieldet!! (høyeste fieldet?) hugget 5 Kors, det øverste Kors blev hugget Østen for Helliesteen i Berget.
Nu bliver at beregne den/n/e Forretnings omkostninger, saasom Sorenskriveren for 3de dagges Forretning 4 rd:, provition til og fra Aastædet 1 rd: 2 mrk:, fløtning til Aastædet haver Citanterne forskaffed, og 3de Thuun efter deres forEening forskaffer det tilbage igien. Laug Rætten for 3de dages Forretning, paa den/n/e tiid af aaret kand ej ringere have per Mand end som 4 mrk: 8 s:, er 4 rd: 3 mrk:, Lensmanden 1 rd:, tilsam/m/en Rættens gebyrd 10 rd: 5 mrk:, som af Parterne efter foreening blev betalt, og Rætten ophæved.

Dend 23de Julj blev Rætten betiendt paa Gaarden Fladebøe Nedr: Thuun, beligende udj Jondahls Kircke sogn og Tinglauv udj Hardanger, med efterskrevene Eedsvorene Laug Rættes mænd som af Fogden Hr: Cam/m/er-Raad Hejberg er opnævnt, sc: Arne Sætwet, Siur ibdm:, Joen Hougen, Lars ibdm:, Lars Bræche og Ole Eie.
hvorda for Rætten fremstoed opsiderne her paa Gaarden, Brynild Siursøn, Peder Iwersøn og Salamon Larsøn, og gav tilkiende det de med Mundtlig varsel vidnesfast til den/n/e Tægtedag her til Aastædet haver ladet stevne og indkalde deres grande i øvre Thuunet, Tosteen Wichlichsøn Fladebøe, vidner at anhøre om det støcke Marck hand, dem uafvidende, haver af fællets udmarck indgierdet, dem til fortrængsel og til fornermelse paa Fæe beitet, samt der med betaged dem deres Fæe bue vei, der for Dom at modtage til sam/m/e gierde at needrive. 2°: at hand af derres Kalve haue har udgierdet, dem uvidendes, et stort støcke, sam/m/e at tilbage læge. 3°: at hand af Brynild Siursøns Ager haver bortført 7 læs mul, og lagt dem paa sin ager, og der istæden need ført paa Citantens agger 9 store steene, som hand af frygt for Lensmandens kom/m/e, bort førte igien om Natten, efter at Lensmanden om aftenen var kom/m/en her op, om alt at modtage Dom til undgieldelse, samt at svare Processens

omkostning. til vidner udj sagen er under Lovens faldsmaal indvarslet Od Larsøn Brattebøe, Od Siursøn Koppre, Samson Larsøn Brattebøe og Joen Odsøn Qwale, som alle møder, dem Citanterne paastoed Eedelig afhørt.

Lensmanden Hans Hansen Waage møtte for indstevnte Thoosteen!! Wichlichsøn Fladebøe og vedtog stevningens lovlige forkyndelse, producerede sin Constitution af 18de hujus, hvorefter hand er Thosteen Fladebøe Legitimeret Procurator i den/n/e sag, sam/m/e lyder saaleedes. Lit: A.

Eedens forklaring blev vidnerne forelæst, og formaned at vogte dem fra at begaae MeenEed.

1ste vidne, Od Larsøn, boende paa Gaarden Brattebøe, sagde sig at være gaml: 50 aar, er ingen af Parterne enten beslægted eller besvogred. fremstoed for Rætten og efter Loven aflagde Eden, dernæst vidnede, det hand paa forlangende af Citanterne var med dem i udmarcken, i den/n/e som/m/er, og besaae dend gaard, eller gierde, som Tosteen Wichlichsøn haver opsatt, hvor om vidnet kand giøre anvisning, da tilspurte de ham, Tosteen, om hand vilde needrive sam/m/e gierde: hvor til hand svarede nej, ej føren Lov og Rætt skiller dem ad. Procurator Hans Waage fremsatte følgende Qw: 1°: om vidnet icke ved at disse 3de Citanter og deres formænd har udgierdet saameged af fællets Marck tilforn. Res: naar vidnet her om bliver varslet, skal hand aflæge sit sandheds vidnesbyrd.

2det vidne, Od Siursens!! Koppre, aflagde sin Eed, Sandhed at ville vidne, og sagde sig at boe paa gaarden Kaappre, og at være 32 aar \gaml:/, er ej nogen af Parterne beslægtiget: hans vidnesbyrd er i alle maader Conform med første vidne Od Brattebøes aflagde forKlaring:

3de vidne, Samson Larsøn Brattebøe, boende paa gaarden Brattebøe, sagde sig at være 58 aar \gaml:/, sagde sig ej at være nogen af Parterne beslægtiget eller besvogret, fremstod for Retten og forklarede: at hand efter hoved Citanternes forlangende var gaaen hen til at besee ne..d..

1750: 95b

1750.

{Steen og} muld, som indstefnte Torsten Wichlichsen skulle have taget af Brynnild Siursen Fladebøes ager og lagt hen paa sin ager, dette passerede i afvigte vaar forinden jorden blev Saad, og sluttede vidnet at det Kunde være omtrent 7 læs {Steen og} Muld tilsam/m/en, og ført steen need igien j ageren i stæden for Muld. og sagde vidnet, at Torstein Wichlichsen{, at} havde Søndags Aftenen derefter jgien optaget Steenene af Brynnilds Ager: Procurator Hans Waage formerede til vidnet følgende qvestioner: 1ste qvest: om vidnet saag, {at} at Tosten Wichlichsen Fladebøe spade Mulden op af Brynnild Siursens Ager. Rs: Saae det ej, siden det skeede med Natten. 2det: hvor af vidnet kand viide, at Torsten havde giort det med Natten, Rs: vidnet Svarede, hand slutter det efter Citanternes sigende til ham.

Retten tilspurte jndstefnte Torsten Wichlichsen om hand ville tilstaae at have giort det paastefnte; da Torsteen benægtede at have giort det om Natten, men tilstod at være gierningsmand og haver giort det om Morgenen i Lysningen, og erbød Torsteen Fladebøe sig at giøre sin Eed, at hand ej vidste andet end at det var hans egen Ager-Reen, og ellers var begiærende at Retten vilde tage sam/m/e i Øyesiun.

Citanterne frafaldt det 4de vidne, med Reservation, om fornødiges, efter at besigtelse er skeed, da at faae sam/m/e vidne ført, allerhelst at Jndstefnte Torsteen self haver tilstaaet at have begaaet denne paastefnte forseelse.

Procurator Hans Waage anviiste sin forfattede Contra Stefning af 21 hujus, dend hand ej har kundet udstæde til forkyndelse, af aarsage hans Constitution først sam/m/e dag Kom ham tilhende, derfor var nødsaget at begiære Sagen udsadt paa saa lang tiid, at Contra Parterne kunde nyde lovl: varsel, hvor om hand vilde forvente Rettens biefald.

hernest forføyede Retten sig med Parter og Contra Parter samt vidner hen at tage det paastefnte og omtrettende udj Øyesiun.

Først forføyede vi os til Fæe hougen, for der at siune det af indstevnte Tosten Wichlichsøn med gierde indhægnede støcke Marck, som ligger omtrent ¼ Miil Synden i dahlen fra gaarden Fladebøe huusser: der blev os anviist Een liden høe lade Tosten Wichlichsøn tilhørende, hvor hand havde Een gam/m/el slaatte, som havde været indhægnet med Et gierde, mens sam/m/e gierde havde hand udfløttet og med Et nytt gierde indhægnet Et stort støcke Marck, hvor veed gaardens bue Ræcke vej, eller Fæe drift vej, var indhægned, uden noged griin, eller leed, der paa at sætte, saa at Creaturene nu ej kand kom/m/e deres ældgamle vei: som alt af Tosten Wichlichsøn blev tilstaaed af ham at være giort, og at hand sam/m/e støkke Marck og Fæe vei saaleedes havde indhægned af gaardens fællets udmarck og Fæe beite, sig til Een slaatte: da eftermaallede vj først dend gamle slaatte efter dend gamle garmoe, som befantes udj sin omkreds at være 363 siædlansk!! (siællandsk) allen. dernæst eftermaalle[de] vj dend heele slaatte saaleedes som dend nu befindes at være udj sin omkreeds efter at gierdet af Tosten Wichlichsøn er udfløttet, og var dend 1145 allen. 2°: blev os her hiem/m/e af vidnerne og Parterne anviist de 9 store steen, som af Tosten Wichlichsøn, efter Egen tilstaaelse, var lagt paa Brynild Siursøns ager, og der for muld af ageren bort tagen og ført paa hands Egen ager, og siden atter taged steene af Brynild sin ager og lagt paa sin Egen ager: sam/m/e 9 steene efter Tosten Wichlichsøns Egen og vidnernes anviisning, laa nu i Tosteen sin Egen ager Reene. Ellers er disse agere af saadan beskaffenhed, at Tosteen sin ager liger noged høyere end som Brynild sin ager, saa at det som heller need efter, hvor steenene nu liger, er Tosteen sin ager Reene, og det needen for er Brynild sin ager. 3°: udj gaardens fællits Kalve træe, eller Kalve hauge, anviiste Parterne os, som af Tosteen Wichlichsøn selv anviiste og tilstoed, der udj at have med gierde indhægned Een slaatte, som ved eftermaalning befantes at være udj sin omkreeds 475 siædlansk allen.

Citanten paastoed, det Tosteen Wichlichsøn maatte blive tilDømbt strax at needrive og ødelæge disse gaarden til største skade opsatte gierder; at føre tilbage de af Citanten Brynild Siursøns ager bort førte 7 læs muul: item med penge Mulct af!! (at) blive straffet og anseet for sit ulovlige forhold, og endelig at betalle dem processens omkostning med 16 rd:, hvor om de var Dom begierende, og ellers protesterede imod videre udsættelse.

Procurator

1750: 96

1750.

Hans Waage refererede sig til sit forige, Protesterede imod Rættens overilelse.

Afskeediged, (mrkn: sjå s. 101/101b)

Dend af Procurator Hans Waage for sin Principal Tosteen Wichlichsøn forlangende udsættelse til Contrastevnings udsættelse, billiges ham indtil d: 3 Septbr: førstkom/m/ende.

Dend 8de Septbr: blev \Retten betient/ paa Gaarden Stranden, beligende i Odde Kircke sogn og Kingtzerviig skibbr: udj Hardanger, med efterskrevene Eedsvorene Laug Rættes mænd som af Fogden Hr: Cammer-Raad Hejberg er opnævnt, sc: Thomas Swendsøn Hougtwet, Joen Swends: ibdm:, Knud Jaastad, Lars Torgiels: Aga, {og} gaml: Joen Olse: Aga, og unge Joen Ols: ibdm:, nærværende Lensmanden Joen Torchiels: Hougs, og det efter tilkaldelse af bem:te gaard Strands opsiddere.

hvorda for Rætten fremkom Peder Halsteens: Strand som Eene Eiere og besiddere af den/n/e gaard, og gav tilkiende det hand med Mundtlig varsel vidnesfast til den/n/e Tægte dag haver ladet stevne og indkalde Gaarden Jordahls Eiere og beboere, sc: Helje Østensøn, som selvEiere, Helje Olsøn, ligesaa selvEiere, Gutorm Tronsøn, ogsaa selvEiere, Peder Holgiersøn, leilending, Jørgen Aamunsøn, leilending, Encken Anna Larsdatter, leilending, med Lauværge Tosteen Larsøn Mochestad. saa er og indvarslet Biskoppen, Hans

Høyærværdighed Hr: Pontoppidan, som Allernaadigst er beneficeret Peder Jordahls brug, og haver overbøxelen til Jørgen Jordahl og Encken Anna Larsdatters brugende jordeparter, vidner, som under Lovens faldsmaal er indvarslet, at anhøre, sc: Østen Berge, Gun/n/ilde Sandwen, \og/ Britte Sandwen, betræffende gaml: Kan og skifte, paa det hand ved Rættens Middel, Lov og Dom kand faae sin Eiende Gaard Strand med tilhørende udmarck og ald anden Eiendom ved lovl: Marckeskield udsteenet og udmercket fra Gaarden Jordahls Eiendom: samt at svare ham efter paastand den/n/e Processes og Forretnings omkostninger.
de indstevnte Gaarden Jordahls beboere, samt Enckens Lauværge, møtte alle, tilstoed lovlig varsel. Paa Hands Høyærværdighed Hr: Biskopp Pontoppidans vegne møtte Sogne Præsten her til Præstegieldet, Welærværdige Hr: Niels Winding, og tilstoed det Hans Høyærværdighed i den/n/e sag har erholdet lovlig varsel, vilde i det øfrige i agt tage Hans Høyærværdigheds sag i og ved den/n/e Rættergang.
Citanten paastoed sine vidner afhørte, siden de alle møder.
Sogne Præsten, Welærværdige Hr: Winding, forrestillede Parterne om det ej kunde være giørligt at formaae dem til Et Kierligt forliig. her til Parterne svarede, det de paa begge sidder har forhen tilbuden hinanden forliig, har og været forsamlede om det sam/m/e, mens ej saadant kunde træffe, dog vilde de paa begge sidder paa nyt giøre et forsøg, om Rætten vilde have nogen taalmodighed. da blev en lang tiid anvent for at træffe en foreening imel: disse 2de Parter, mens saadant var icke giørligt, hvorfor Citantens vidner blev fremkaldet, og Edens forklaring dem af Lov bogen forelæst, dernæst formanet at vogte dem fra at begaae Meen-Eed.
1ste vidne, Østen Halwersøn, boende

1750: 96b

1750

paa Gaarden Berge i Røldahl, sagde sig at være gaml: 63 aar, er ingen af Parterne enten beslægted eller besvogret vitterligen. provede at hand for nogle aar over for 40 aar siden tiente hos sal: Ole Jordahl udj 4 ½ aar, hand sagde det byttet imel: Jordahl og Strand skulde gaa af Qwærweli-Fossen og op i Nutten: vidnet sagde at kunde giøre anvisning paa Qwærweli-Fossen og Nutten, mens icke kunde sige hvilcket stæd i Nutten at byttet skulde Endes. fremdeeles forklarede vidnet, at engang kom hand og hands huusbonde hver med sin børre næver gangendes, og som de sat dem need for at viile!! (hviile), sagde hands huusbonde, her skulde være bytte imel: Jordahl og Strand, mens hands huusbonde sagde ham ej hvad stædet kaldes, det var ved Et skarv i lien imel: begge støllene, kand ej for tiidens længde der om til nogen sickerhed giøre anvisning. Hr: Winding tilspurte vidnet, hvorleedes det da var beskaffet med støllene. Resp: støllene var samfællets imel: begge Gaarderne. Parterne havde for nærværende tiid ej videre at tilspørge vidnet.
2det vidne, Gunnilde Jørgensdatter, er Encke, værende hos hindes søn Jørgen Sandwen, sagde sig at være gaml: over 81 aar, er ingen af Parterne enten beslægted eller besvogred. provede at have hørt af sin sal: værfader Helje Madsøn Sandwen sige at være barneføed paa Jordahl, og som hand var en Biørne skiøtter, gick hand meget i Marcken og i Fieldene, kom hiem en dag og sagde til sin Kone Synneve, end de har udhugget Korsene i Glom/m/e Skarw, da svarede Konen, har de udhugget Korsene, de kand ej bære av Glome skarw, hand sagde, det mercket imel: disse 2de gaarder gick af Qwærweli-Fossen i Espehoug, der fra i Glomeskarw og saa i høyeste Nutten; og som vidnets mand var i tancker at vilde Kiøbe den/n/e gaard Strand, da tilspurte vidnet Haagen Arnestrand!! (Arnesen? Strand) om Merckerne, hand sagde dem ligesaa at være som forhen er forklaret: sam/m/e Ha[a]gen Strand sagde, dend omvundene gang, det Jordahl Eiede støllen oven for, og at Strand eiede dend nederste støel, som hand baade slog og saaede, og er det {over} omtrent 40 aar siden vidnet hørte dette af Haagen Strand. disse om/m/elte Mercker har vidnet ligeleedes hørt

forklare af Giermun Buue føren hand blev dømt uærlig at være, sam/m/e Giermun var broder til Haagen Strand. sagde at kunde giøre anvisning paa disse mecker, undtagen Glomeskarw, som skal

1750: 97

1750

lig[g]e tæt med støels veien, dersom vidnet ickun for alderdom kand kom/m/e der op. hvad støllene ellers er anbelangende, sagde vidnet, at saalenge hun kand mindes har begge Gaarder brugt begge støllene som fællets. Parterne sagde for nærværende tiid, ej at have noged at tilspørge vidnet.

3de vidne, Britte Olsdatter, er gift med Gun/n/er Sandwen, er barnefød paa Jordahl, hvor hendes Fader boede indtil hands dødedag, er søster til indstevnte Helje Olsøn Jordahl, sagde sig at være gaml: 50 aar, provede at have hørt af hendes sal: Fader sige, det byttet imel: disse 2de gaarder, er af Schierringenæsset ved det færske vand, og op i Lyngbache, saa i Graskaar gillet, og saa i høyeste Nutten, kand giøre anvisning paa disse Mercker. kand ej giøre nogen forklaring om de Mercker som er i støls Marcken, saasom vidnet ej nogen tiid var der, mens stedse hørte sige det begge støllene, saalenge vidnet kand mindes, har været brugt samfællets af begge gaarders opsiddere. Parterne havde ei noged at tilspørge vidnet.

Gaarden Jordahls samtlige opsiddere og beboere gav tilkiende det de med Muntlig varsel vidnesfast til den/n/e tægte dag haver ladet Contra stevne hoved Citanten Peder Strand, vidner, som under Lovens faldsmaal er indvarslet, at anhøre, sc: Stephen Halworsøn Buuer, Ole Halworsøn ibdm:, Knud Torgiersøn Bache, Thore Giermunsdatter Eitrim, Iwer Tocheim og Aslach Gunnersøn Jølle, om hvorleedes de 2de støllе stedse har været til begge gaarders samfællets brug og Eiendom stædse. 2°: om gaml: Kan og Marckeskield imel: disse 2de gaarder. 3°: at Peder Strand og hands Fader af samfællets udmarck har udlagt slaatter, Fæebeittet til fortrængsel, det de paastaar hand bør tilbage lægge, samt modtage Dom til deres Eiendoms beskiermelse, og at svare processens omkostning.

Hoved Citanten Peder Strand vedtog den/n/e Contra stevning at være ham lovlig forkyndt.

Contra Citanterne paastoed deres indstevnte vidner afhørte. Eedens forklaring blev vidnerne af Lovbogen forelæst, og formanet at vogte dem fra at begaae Meen-Eed.

1ste vidne, Stephen Halworsøn, er boende paa Gaarden Buue, gaml: over 60 aar, er ingen af Parterne enten beslægted eller besvogret. provede, at hand er fød paa Gaarden Buue, som liger strax ved Jordahl, hvor hand nu boer, har omtrendt for 50 aar siden tiendt 1 eller 2 aar paa Jordahl, har aldrig hørt, ved ej heller andet, end at de 2de støller, nederste og øverste støel, baade udj Fæe beite og andet stedse har været og inu er samfællets for

1750: 97b

1750

begge Gaarderne Jordahl og Strand. har aldrig hørt noged om gam/m/el Kan og bytte imel: disse 2de gaarder, saasom hand aldrig der om har spurt. betræffende slaatterne i udmarcken, da blev der ej slaget noged, i dend tiid hand tiente paa Jordahl, saasom Joen Strand var en sauge Mester og stoed stedse heele som/m/eren paa saugen, har altsaa ej hørt noged talle om udslotterne. Parterne havde ej noged at tilspørge vidnet, altsaa bekræftede det sit aflagde vidnesbyrd med Eed og opragte fingere.

2det vidne, Ole Halworsøn Buue, er huusmand under Gaarden Hildahl, og broder til nest foregaaende vidne, gaml: 46 aar, Deponentens huustroe og hoved Citantens huustroe er noged lidet i slægt sam/m/en. provede at de 2de støllе, øvre og Nedre støllen, har stædse været {og} saa lenge vidnet kand mindes, og inu bliver af begge gaarder samfællets beittet og brugt. betræffende Gaml: Kan og bytte imel: disse 2de gaarder, da har Deponenten hørt sige af sal: Ole Isaksøn Jordahl og sal: Joen Wichlichsøn Jordahl det byttet gick af gangeveien /: neden

for veien til vandet ved vidnet ej noget om byttet :/ i Graskaargillet og saa i høyeste Nutten. oppe i Marcken er byttet af Qwærweli-Fossen og saa i Nutten, videre ved vidnet ej om noged vist Mercke, sagde at kunde giøre anvisning om disse Mercker. om slaatterne i udmarcken, sagde vidnet ej at kunde giøre nogen forklaring om. Parterne havde ej noged at tilspørge vidnet.

3de vidne, Knud Torgiersøn Bache, er huusmand paa Bache, og barneføed paa Jordahl, gaml: 51 aar, er i 3. leed beslægted med Helje Olsøn Jordahl, mens ej med de andere opsiddere paa Jordahl, ej heller med Biskoppen, som hav[er] ladet ham stevne. provede at de 2de støller, kaldes Fossætte og Fon/n/e støllene, sam/m/e stølle har været stædse indtil den/n/e dag, baade i beitte og andet samfællets for begge gaarderne Strand og Jordahl. betræffende gaml: Kan og Marcke skiel, da har sam/m/e været /: efter hands sal: Moder og sal: Morfader[s] sigende, som var føed og opavlet der paa gaarden Jordahl :/ af Schierringenesset

1750: 98

1750.

og op i Graskaar Gillet og saa i høyeste Nutten. oppe i Marcken var mercket af Qwærweli-Fossen, i Tiæreskarw og saa i høyeste Nutten, om disse Mercker vidnet kand giøre anvisning. angaaende slaatterne i fællets udmarck, da ved vidnet intet der om, undtagen at dend sidste slaatte er udlagt af Peder Strand sin Fader med Jordahls tilladelse, og siden efter at Peder Strand var kom/m/en her, har hands Fader indgierdet den. Halsteen Pedersøn Strand, som selv var her til stæde, sagde at det er 18 aar siden hand indgierdede den/n/e omtalte slaatte. hoved Citanten tilspurte vidnet om hand icke havde hørt sin Moder talle om en Marckeskields steen. Resp: hands Moder sagde at der skulde staa en Marckesteen neden ved vandet, mens hun siunede ham ej nogen steen. Parterne havde ej noged at tilspørge vidnet.

4de vidne, Thore Giermunsdatter, huus-Kone paa Gaarden Eitrims Grund, gaml: 75 aar, er ingen af Parterne enten beslægted eller besvogret. provede, aldrig at have hørt andet, end at begge støllene stedse indtil den/n/e dag har været og er for begge gaarderne samfællets støller og samfællets beite. angaaende Kan og bytte, da har vidnet for 45 \aar/ siden tient hos sal: Torgier Jordahl i 2 aar, og har vidnet aldrig hørt andet, end at byttet gick af Qwærweli-Fossen og op i et Skarw i stølsveien, kaldet Tiære Skarw, og saa i høyeste Nutten, kand giøre anvisning paa disse Mercker, ved ei noged om Merckerne her needen fra. kand ej sige andet om slaatterne, end at Peder Strand sin Fader Halsteen, og hands forman sal: Joen Strand slog dem, ligeleedes slog sal: Haagen dem, saa at Peder Strand er 4. Mand som haver slaget dem, og havde sal: Haagen og sal: Joen løer der, mens smallen gick hvor dend vilde, siden slaatterne ej var indgierdet. Parterne havde ej noget at tilspørge vidnet.

5te vidne, Iwer Pedersøn, boende paa Gaarden Tocheim, gaml: 48 aar, er ingen af Parterne enten beslægted eller besvogret, provede at have hørt af Ole Jølle, som er huusmand i Karsund, er føed her paa Strand hvor hands Fader sal: Halwor Strand boede, hand sagde {de} nestl: aar[s] høst, det Mercket imel: disse 2de gaarder gick beent af vandet i Gillet, der fra mit i Storebacken og saa i høyeste Nutten, mens vidnet kand ingen

1750: 98b

1750

anvisning giøre, siden hand er en frem/m/ed og ubekiendt Mand her paa stæden, fremdeeles sagde sam/m/e Mand, det Mercket oppe i Marken gick af høyeste Nutten og i Qwærweli-Fossen, videre ved vidnet ej om den/n/e sag at forklare, altsaa Eedfæstede hand sit udsigende efter Loven.

6te vidne, Aslach Gun/n/ersøn, er boende paa Gaarden Jølle, gaml: i det 31. aar, er ingen af Parterne enten beslægted eller besvogred, provede, det hand nestl: aar[s] høst [stod]? og hørte paa Ole Jølle sin talle, da hand sagde at mercket gick af {vandet} Schieret ved vandet, der fra

i Graskaar Gillet og saa beent i Nutten, oppe i Marcken af Nutten i Rødkløw og saa i Qwærweli-Fossen, mens vidnet kand ingen anvisning giøre, saasom hand her er frem/m/ed. altsaa Eedfæstede hand sit udsigende efter Loven.

Afskeediget,

siden dagen er forløben, udsættes sagen indtil i Morgen tiilig, da Parterne og vidnerne atter haver at møde.

Dend paafølgende 9de Septbr: blev end videre Rætten betiendt udj nest foranførte Aastæds sag,
da begge Parter møtte og ærklærede at være foreenede, med begiering det Rætten vilde needsætte Marckeskield efter dend anvisning de lovede at giøre:
i anleedning af den/n/e ærklæring forføyede Rættens Persohner dem udi Marcken i følge [med] begge Parter, og blev da ved det ferske vand Nor paa Schieringe Næsset hugget en Kors som visser op efter udj 2de efter hinanden udj skarv huggede Kors under veien, sam/m/e visser alt op efter i den 4de Kors oven for veien, hugget i en stoer jordfast steen, sam/m/e visser op i Gresgaargillet, følger saa efter Gillet op til store Backen i Nordenden, hvor der udj en stoer jordfast steen blev hugget en Kors som visser op i høyeste Nutten. uden for disse Mercker Eier Jordahl, og Strand inden for. Oppe i stølle Marcken, i skarvet ved Qwærweli-Fossen, blev hugget en Kors som visser tvers over i Nord udj en ham/m/erst(een) fra Qwærweli Fossen, hvor der udj sam/m/e steen blev hugget en Kors, sam/m/e Kors visser hen i støels veien, hvor der blev needsat en Marckeskieldsteen som visser hen udj 2de efter hinanden udj skarv huggede Korsser, dend sidste Kors visser op i høyeste Nutten udj en stoer steen, hvor der blev hugget en Kors, som er endeMerket. oven for disse mercker Eier Jordahl, og Strand neden for. for det andet, blev Parterne

1750: 99

1750.

saaleedes foreenede, at endskiønt begge gaarders Eiendom ved Marckeskield nu er adskildt, saa skal dog de 2de stølle, Fossætte og Fon/n/estøllen, samt Fæebeitet paa begge gaarders Eiendom blive samfællets her efter, og fremdeeles som det fra Arels tiid været haver. 3de: betræffende støels ved, da tager en hver sam/m/e paa sin Egen Eiendom. 4de: at som smallen og Geederne daglig for udyr skal giædes, saa bør Jordahls Mændene, de dage det tilkom/m/er dem at giete, saaleedes at giete smallen at dend ej beskadiger Strands udslotter, som ej med gierde eller grin kand indhægnes. 5de: Naar støllene er buendes, da skal Jordahl Reisse til støels med sine Creature, og ei sidde hiem/m/e, hvor ved Strand kand fortrænges, skulde de ej vilde Reisse, da maae Strands opsiddere ved 2de Mænd tilsige dem at støllen er buendes, da Strands opsiddere Reisser til støls angerløs; Og, som, for det 6te: Strands slotter, ager og Eng er af dend beskaffenhed af Naturen at dend ej med gierde kand indhægnes, saa vedtog og lovede Jordahls opsiddere saleedes at giette deres Creature, at de ingen skade skal tilføye Strand opsiddere. skulde det hende sig uformodentlig at deres Creature tilføyer Strands opsiddere nogen skade, skal Strands opsiddere strax tiltalle dem til skadens erstatning. 7de: betræffende Jordahls bue-Recke-vej, da som sam/m/e falder igienem Strands Marck, skal de 6 opsiddere paa Jordahl, naar de trænger til veien, møde for at Reparere veien, da Strands opsiddere møder tillige med, hvad træefang som behøves til veiens Reperation, tages i Strands skouv, da Jordahls opsiddere betaller de 6 parter af sam/m/e træers værdj til Strands Manden, mens den 7. part bliver for Strands Mandens Egen Regning.
betræffende den/n/e forretnings omkostning, da som hoved Citanten Peder Strand betaller til Rættens Middel for disse 2de daggers forretning 8 Rd:, sagde hand dette, den/n/e forretning i alt med Mad og dricke til Rættens Middels undeholdning her paa stædet, har Kosted ham 18 Rd:, der om Parterne blev foreenede det Jordahls opsiddere betaller til Peder Strand 12 rd:,

dem de og alle strax betalte, undtagen Encken paa Jordahl, som skal betalle, hendes Lauværge Tosten Mochestad, som var bort Reist, tog Citanten Peder Strand goed.
den/n/e foreening Parterne med haandebaand bekræftede ubrødelig paa begge sidder at holde.

Eragtning,

Det Marcke skield som nu imellem disse 2de gaarder ved Rættens Middel, efter Parternes foreening er satt, tillige med de andere udj foreening[en] ingaaende Poster, bør Parterne som en Rættesnor paa begge sidder, ord efter andet saaleedes som det er og findes indført og tydelig oplæst er, ubrødelig at holde under 4 Rd: straf, som dend skyldige bør udreede til dette Kircke sogns fattige lem/m/er, under Nam og Execution, og dog stande til Rætte og undgieldelse efter Loven saaleedes som forseelsen bevisses at være.

Dend 10de Septbr: blev Rætten betiendt paa Gaarden Mansager, beligende i Odde Kircke sogn og Kingtzerwiig skibr: udi Hardanger, med efterskrevene Eedsorene Laug Rættesmænd som af Fogden, Cam/m/er-Raad Hejberg er opnævnt, sc: Thomas Swendsøn Hougstvet, Joen Iwers: ibdm:,

1750: 99b

1750.

Knud Jaastad, Lars Torchielsøn Aga, gamle Joen Olsøn Aga og unge Joen Olsøn ibdm:, nærværende Lensmanden Joen Torchielsøn Hougse.
hvorda for Rætten fremstoed den/n/e gaards opsiddere og beboere, Orm Michelsøn Mansager og Halwor Larsøn ibdm:, og gav tilkiende det de med Muntlig varsel vidnesfast lovligen til den/n/e Tægte dag har ladet stevne og indkalde Gaarden Jølle[s] opsiddere og beboere, Gun/n/er Aslachsøn, Tormoe Christophersøn og Jørgen Knudsøn, mens som Jørgen Lofthuus er Eiere for Jørgen Knudsøns brug, har de af uvidenhed forsømt at varsle bem:te Jørgen Lofthuus: saa er og Sogne Præsten beneficeret 12 mrk: smør med bøxel udj bem:te Jølle, mens som ham er beneficeret overbøxelen til heele Mansager, har de holt ufornøden at indvarsle ham, siden de haabede hand ustevnt efter aftalle skulde møde: bem:te Jølle opsiddere at anhøre vidner, som under Lovens faldsmaal er indvarslet, sc: Siur Erichsøn Opheim, Simon Anfindsøn Eitrim, Olwer Larsøn Opheim og Jacob Christensøn Eitrim, {om} at vidne om gam/m/el Kan og Marckeskield imel: disse 2de gaarder, sam/m/e ved Dom at faae ved lovlige Marcke skield adskilte. samt ved Dom at blive anseed for dend traad de daglig paa Mansager bøe med deres Creature øver, og endelig at svare processens omkostning.
af de indstevnte møtte Tormoe Christophersøn og Gun/n/er Aslachsøns søn Aslach Gun/n/ersøn, som tilstoed lovlig at være Kaldet, sagde og det deres grande Jørgen Knudsøn med dem var stevnet, mens hand vilde ej tage til gienmælle, siden hands jord-Eier Jørgen Lofthuus ej var varslet.
Citanterne begierede sagen udsatt indtil tilkom/m/ende Aars Vaar naar sneen og Jisen er gaaen af de omtvistede Aastæder, paa det de da til en fast dag kand indstevne samtlige lodsEiere og beboere af Gaarden Jølle.

Afskeediget.

sagen, følgelig Citanternes paastand, udsættes indtil tilkom/m/ende Aar 1751, da forinden en fast Tægte dag skal i betiids blive beram/m/ed, naar Citanterne først for Dom/m/eren har bekiendt giort en beleilig tiid for Rættens Middel at kunde kom/m/e paa de omtvistede Aastæder for sneen. betræffende den/n/e dags Session, da betaller Citanterne til Rættens Persohner sam/m/e med 4 rd: 4 mrk:

Dend 12de Septbr: blev Rætten \betiendt/ paa Gaarden Indre Bleie, beligende i Ullensvangns sogn og Kingtzerwiig Skibreede, med efterskrevene Eedsorene Laug Rættes Mænd, som af Fogden Hr: Cam/m/er-Raad Hejberg og Forvalteren over Lysse Closter, Sig:r Foerman er opnævnt, siden Indr: \Bleie/ er af Læhnets goeds, og Mit Bleie Lysse-Closter goeds, sc: Anfind Lofthuus, Knud Helleland, Johan/n/es Twet og Anders Luttro, alle

1750: 100

1750.

af Læhnets goeds, af Lysse-Closter goedset tog sæde inden Rætten, Lars Olsen Sexe, Østen Asbiørnsøn Oppedahl, Elias Langesetter og Aamun Jacobsøn Urem, nærværende Lensmanden af Lysse-Closter Goedset, Siur Aamunsøn Ringøen, og af Lehnets goeds Lensmanden Joen Torchielsøn Hougse.

hvorda for Rætten fremstoed Indre Bleje opsiddere, Ole Gribsøn, Lars Larsøn, Od Olsøn, Peder Aamunsøn og Johan/n/es Olsøn, og gav tilkiende det de med Muntlig varsel til den/n/e Tægte dag lovl: haver ladet stevne og her til Aastædet indkalde Gaarden mit Bleje[s] Eiere Sig:r Foerman med leilendinger Gun/n/er Jacobsøn, Michel Mathiasøn, Mathias Michelsøn, Knud Olsøn, Bottolph Larsøn, {og} Siur Arnesøn og Encken Agotte Knudsdatter med søn Jacob Knudsøn, samt yste Bleie Eiere og opsiddere Arne Knudsøn, bem:te yste, eller yttere Bleje, er af Læhnets goeds, mens Interesseret med Lysse-Closter goedset i den/n/e process: vidner, som under Lovens faldsmaal er indvarslet, at anhøre, sc: Joen Knudsøn Mit Bleje, Tosteen Larsøn Mochestad, Magne Nicolaisøn Giertwet og Lars Iwersøn Reistwet, samt fleere vidner om fornødiges, som skal vidne om gam/m/el Kan og skifte imel: disse 3de gaarder, hvor efter de vilde paastaae Dom sam/m/e ved lovl: Marckeskiel at faae udskift, der om Dom at imod tage. 2°: Dom at imod tage fordj de indstevnte paa Citanternes Eiendom har opbygget Dem huus og slotte Trær, sam/m/e igien at ned rive.

Paa Lysse-Closters Eier Sig:r Foermans vegne møtte hands Lensmand Siur Aamunsøn Ringøen efter ordre, som sagde det hands Herskab ved ham tilstoed lovlig varsel.

de indstævnte opsiddere paa Gaarderne Mit og yttre Bleje møtte alle og vedtog lovlig varsel.

Rætten tilholte Parterne i Kierlighed at foreenes, hvor om lenge blev Ventilered, mens de der til ej var at formaae, blev Citanternis vidner fremkaldet at forhøres, og blev Eedens forklaring dem af Lovbogen forelæst, dernæst formanet at agte dem fra at begaae Meen-Eed.

Lysse-Closters LensMand Siur Aamunsøn Ringøen foreslog Parterne inu Et forliig, neml: at {Mit} Indr:/ Bleie skulde have Skipperviigen, og {Indr:} \Mitt/ Blejes Eiendom siden at gaa lige efter Elven \ind for/. Efter lang betænckning vedtog Indr: Bleje opsiddere at imodtage det tilbudne forlig, naar derved Observeres det Indr: Bleje haver udj Mitt-Bleje Eiendom Een liden Teig, hvor om ingen tvist er, det sam/m/e vorder dem udsteenet, process i fremtiiden at forekomme. Mit og yttre Bleje opsiddere svarede, det de vedtog dette forliig, dog at dend omtalte liden Teig der udj ej maa jnddrages, siden der paa ej er stevnt, mens en hvers Rætt om sam/m/e Teig at blive ui[n]dskrænckt, med mindere de der om anderleedes nu kand foreenes. Her om Parterne Ræckede hin anden haanden og ærklærede det Marckeskield skal være fra søen og opefter lige efter Skipperviig Elven, saa at Indr: Bleje Eiendom er uden for Skipperviig Elven, og Mitt med yste Bleje Eiendom er inden for Elven. 2°: skal Mit og yttre Bleje opsiddere nyde deres bue-Ræcke vej ubehindret, og skal de have frihed for saa vit Indr: Bleje Eiendom strækker sig, deres smale Creature daglig at drive over Indr: Bleje bøe ind i Mit og yttre Bleie hauge, dog saa at de ej stanser med smallen, mens driver stedse fort det

1750: 100b

1750

snareste skee kand, uden nogen skade at tilføye dem enten paa ager eller bøe, skeer anderleedes, bør de strax skaden at erstatte. 3°: de huusser, gierder og grin som Mit og yttre Bleje haver opsat i Skipperviigen skal være og blive dem selv tilhørende, dog saa, at de til vaaren 1751 skal bort føre det, ligeleedes skal de hæller Siur Arnesøn har opbrut i Skipperwiigen tilhøre ham paa sam/m/e maade, at hand dem inden bemelte vaar haver bort ført. 4°: skal Indr: Bleje opsiddere giøre de ældgamle veie til Rætte, stædse holde dem ved lige og Kiøre paa de sam/m/e, og icke understaae dem her efter at giøre eller Kiøre nye veje, under straf som vedbør. 5°: Rættens gebyrd, som er 6 rd: 3 mrk:, der om blev Parterne foreenede, det Mit og yttre Bleje betaller 2 rd: 4 mrk:, Resten betaller Indr: Bleje opsiddere.

Dend 22de Octbr: blev paa **Gaarden Øfre-Wiig, med Jondahls skib:[s] Almue, holden Et Almindeligt Høste, Skatte og Sagefalds Ting**, da Rætten blev beklæd med det ordinaire Laug Rætt som paa fol: 77 findes Specificeret, undtagen i Iwer Aass stæd sat Johan/n/es Tufte, i Peder Olsøn Ougestad stæd sat Lars Drage, og for dend ved døden afgangne Torgier Ougestad sat Lars Halderager, nærværende inden Rætten Fogden Hr: Cam/m/er-Raad Hejberg, og bøygde Lensmanden Johan/n/es Wiig med dend Tingsøgende Almue,

da Allerunderdanigst og underdanigst blev publiceret følgende Forordninger, Rescripter og ordres.

1°: Forordning af 29 Maj 1750, anlangende den Rættergang, som her efter ved Rætterne i Danmrk: og Norge skal bruges i de sager, hvor nogen søges til skilsmisse i sit Egteskab, propter Desertionem.

2°: Forord: af 12de Junj 1750, angaaende hvorledes med skifterne efter de i virkelig tieneste afdøde Militaire Personers Encker i Da[n]mrk: og Norge her efter skal forholdes.

3°: Rescript af 28de Martj 1750, hvor ved tillades Laugmanden Hr: Cancellie Raad Bager paa Eget an og tilsvar, og udj sit loulige forfald at lade Lautings Rætten betiene ved Een Ee[d]soren Fuldmægtig eller Een Kongl: Betiendt, hvem hand der til godvillig kand formaae.

4°: Stiftambtmand Cicignons skrivelse af 23de Julj 1750 til Fogden Hr: Cam/m/er-Raad Hejberg, betræffende forbud det ingen maad!! (maae) bruge Land-Værn-Mandens flinte gevæhr, Mundering, Armatur og Eqwipage imod Lovens 6 B: 4 Cap: 12 art:, pag: 911, som blev publiceret tillige med.

5°: En ditto ordre af 9de Septbr: h: a: til ditto Cam/m/er-Raad og Sorenskriverne i Hardanger og Sundhorlehn, at træde tilsam/m/en med Kyndige Mænd af hvert Kircke sogn, for at Taxere saugene til en fastsat aarlig afgift, flom saugerne undtagen.

6°: Dend Constituerede Stiftambtmand Hr: Cancellie-Raad Bagers ordre til Fogden Hr: Cam/m/er-Raad Hejberg, af 21de April h: a:, det ingen udreedning af Lægderne for i aar skal betalles, mens sam/m/e at være skiencket Land Lægderne.

7°: Een ditto ordre til ditto Cam/m/er Raad, af 12de Maj h: a:, det af Fogderiets Mandtal skal udreedes 72 rd: 16 s:, som er til Et skib som er fragted for 300 rd:, for der med at Transportere Qwarnisonen til og fra Wardehuus Fæstning.

8°: En ditto ordre til ditto Cam/m/er Raad, af 9de Maj h: a:, angaaende at lade auctionere Hans Maj:ts Øde goeds, og sam/m/e til dend høyst bydende at bortsælge paa nærmere Kongl: Allernaadigste approbation, med indsluttede placat af 16 Aug: h: a: dets angaaende.

1750: 101

Hr: Biskop Pontoppidans udgivene bøxsel brev med Revers, af 2den Octbr: h: a:, til Johan/n/es Torchielsøn paa 1 Løb smør i gaarden Eichen.

Dernæst blev forretaged dend, efter Stiftbefahlingsmandens ordre af 9 Septbr: h: a: anbefahlede Taxation over dette skibreedes sauger, hvor til Fogden {havde opnæv} Hr: Cam/m/er Raad Hejberg havde opnævnt følgende kyndige Eedsorene Laug Rættes mænd, sc: Johan/n/es Nielsøn Wiig, Iwer Swaasand, Ludwiig Hwidesteen, Lars Iwersøn Sambland, Iwer Selswiig og Gierdt Bache.

Først, angaaende Tveit saugen, da er dend staaende paa saug-Eierens Egen Odels grund, og haver sin Damstock helften paa Egen Odels grund og hælften paa Lysse-Closters Proprietair goedtsets grund: det Tøm/m/er som frembringes til den/n/e saug, kom/m/er alt fra Odels og Proprietaire skouer, undtagen nogle faae stocker som opsiderne paa Samblands 2det Thuun som/m/e Aaringer kand lade skiære til deres huussers Reparation, hvilcket i det Høyeste kand være ½ til en heel tylt sauge Tøm/m/er, og oftets ickun en stock eller Toe. Det Tøm/m/er som kom/m/er til den/n/e saug, kand i det høyeste være 16, á 18 tylter, hvor af i alt kand udbringes 4, 5 á 600 bord. Thj blev vores og Mændenes skiøn, at den/n/e Twets saug kand fastsættes, i proportion af det Tøm/m/er og de bord som der paa uden skouenes Ruin kand skiæres, at svare aarlig i fast staaende skatt 50 skil: Danske.

2°: Hougens saug, som med Damstock og alt er staaende paa saug Eierens Egen Odels grund: Til sam/m/e saug kom/m/er alt Tøm/m/eret fra Odels og Proprietaire skouer, og ej det ringeste enten fra Kongens, Kirckens eller Beneficerede skouer: det som tilføres, kand i det høyeste aarlig være 12 tylter Tøm/m/er, som omtrent kand udbringe i det aller høyeste 400de bord! hvor for den/n/e saug efter vores skiøn kand svare i fast staaende aarlig skatt 20ve skil: Danske.

Lars Gutormsøn Hougen og medInteressendere udgivene skiøde af 3de April 1748 til Salmon Swaasand paa 3 Spd: s: i gaarden Swaasand.

skifte brevet efter sal: Peder Olsøn, sluttet dend 23de Januarj h: a: paa Gaarden Guntvet, blev læst, og var stervboen Eiende jordegoeds i gaarden Guntvet 9 mrk: smør uden bøxsel, som var udlagt i gields fordring til Lensmanden Hans Hansøn Waage.

skifte brevet efter de sal: Børn, sc: Maritta Heljedatter og Magdeli ibdm:, sluttet paa Gaarden Sæwerhagen d: 22de Maj 1750, blev læst, og vare de eiende og tilhørende jordegoeds udj Gaarden Sætvedt 1 pd: 10 mrk: smør med bøxel og herlighed, vurderet 28 rd: 2 mrk:, og udlagt i arv, saasom til Moderen Guro Iwerdatter 11 mrk:, fuldsøsterne Magdeli Heljedatter 11 ½ mrk:, og Bol ibdm: 11 ½ mrk: Nock i Øde gaarden Gaaestwedt 4 mrk: smør uden bøxsel, vuderet 1 rd: 2 mrk:, og udlagt i arv til halvsøsteren Maritta Tosteensdatter.

Salomon Fladebøe gav tilkiende, det hand med muntl: varsel vidnesfast til den/n/e tægte dag har ladet stevne og indkalde Tosteen Fladebøe, vidner at anhøre, som under Lovens faldsmaal er indvarslet, sc: Od Brattebøe, og Od Kaabre, deres Eedelige vidnesbyrd at aflæge om de af dend indstevnte udtalte skields ord, der for hand er indstevnt Dom at imodtage til undgieldelse, samt processens omkostnings erstatning.

dend indstevnte sagvolder Tosteen Fladebøe møtte, tilstoed lovlig varsel. begierede sagen udsat til i Morgen for at see dend imindelighed afgiort.

Afskeediget,

dend forlangende udsettelse billiges.

Brynild Siursøn Fladebøe, Peder Iwersøn ibdm:, og Salamon Larsøn ibdm: gav tilkiende, det de med muntlig varsel vidnesfast til den/n/e tægte dag har ladet stevne og indkalde Tosteen

Wichligsøn Fladebøe, Dom at imodtage og at anhøre til undgieldelse for de af ham mod dem øvede fornermelser paa deres brug

1750: 101b

1750.

og Eiendom efter dend, dend 23 Julj nestleeden passerede siun og gransknings Forretning, samt processens omkostnings erstatning, saavel {her} paa Aastædet som her til Tinge skadesløs, allerhelst hand, Tosteen Fladebøe, bem:te 23de Julj paa Aastædet begierede sagen der udsatt for at begiegne os med Contra stevning, sam/m/e hands paastand af Rætten blev billiget indtil d: 3de Septbr: nestl:, som dend passerede Aastæds forretning skal udvisse, mens hand haver ej fuldført dette hands forsæt ved stevnemaal til tægte tagen, hvorfor de har ickun anseed sam/m/e som en udflugt til Rættens spilde for dem, og derfor nødsaged sagen til Doms her til Tinge at indstevne, vilde fornem/m/e om deres Contrapart nu møder, og ellers producerede dend passerede siun og gransknings forretning, hvor efter og hvis der udj er bevislig giort, de paastoed Dom med erindring om processens omkostning, som er i alt 24 rd:, og saaleedes Submitterede sagen til Doms. dend passerede siun og gransknings forretning er af følgende indhold.

Dend indstevnte Tosteen Wichlichsøn Fladebøe møtte, vedtog lovlig varsel, og producerede sit skriftlige forsætt af 21de hujus, sam/m/e lyder saaleedes.

Citanterne Replicerede det dend indstevnte Tosteen Fladebøe[s] paastand sigter ickun til unødvendige udflugter, icke dismindere vilde de ej protestere imod hands paastand naar dend til en hvis dag og tiid blev indskrencket.

Afskeediget,

Dend af Tosteen Wichlichsøn Fladebøe forlangende udsættelse til nærmere siun og gransknings erholdelse paa Aastædet, billiges ham indtil en udj tilkom/m/ende Aar for snee beleilig tiid, da ham, paa anmodning, saasnart sneen vil tillade det, tægte dagen til sam/m/e siun og granskning skal vorde bekiendt giort, ifald hand dend agter at fuldføre, i videri!! (vidrig) fald haver Citanterne her til værne Tinget sagen til Doms ved stevnemaal at forfølge.

Dend 23de Octbr: blev end videre med dette Ting Continueret.

Ole Brigtsøn Espeland og medInteressendere udgivene skiøde af 22de Octbr: h:a: til Aamun Larsøn paa 1 p: 17 ½ mrk: smør i gaard: Espeland, blev læst.

Salamon Fladebøe forrestillede, det dend sag hand igaar lod incaminere imod Tosten Wichlichsøn Fladebøe, som sagvolderen, under paaskud at vilde forlige, fick udsatt til i dag, ej er bleven forligt, af aarsage det sagvolderen ej har talt et ord til ham om noged forlig, saa Comparenten anseer sam/m/e hands forhold som en udflugt for at hindere det vidnerne ej skulde blive ført, mens bort reisse fra Tinget, altsaa paastoed Citanten sagen forretaged og hands inu mødende vidner Eedelig afhørt.

sagvolderen Tosteen Wichlichsøn Fladebøe møtte, som og de indstevnte vidner. Eedens forklaring blev vidnerne forrelæst, og formanet at vogte dem fra at begaae Meen-Eed.

1ste [vidne], Aad Larsøn, boende paa Gaarden Brattebøe, aflagde Eeden efter Loven og vidnede, at i som/m/er tillig og indeværende aar \var/ vidnet med parterne i Marcken paa Gaarden, for der at besee det træe som Tosteen Fladebøe af fællets Marck havde indgierdet, da sagde Tosteen Wichlichsøn til Citanten Salamon Fladebøe, du har været en skiellem, og det skal ieg bevisse. Citanten havde ej noged at tilspørge vidnet. sagvolderen Tosteen Fladebøe sagde, det hand maatte tilstaae at dette ej var videre end et foreløbelse!! (forløbelse) ord af ham, hafde ej noged at tilspørge vidnet.

2det vidne, Aad Siursøn, boende paa Gaarden Kaappre, aflagde Eeden efter Loven, og vidnede i alt Conform med første vidne.

1750: 102

1750.

Parterne havde ej noged at tilspørge vidnet.

Citanten lod tilføre, det hand icke paastoed sin Contra part Tosteen Wichlichsøn Fladebøe afstraffet efter Loven, mens at hand blev tildømbt at bøde en anseelig penge Mulct for de af ham udtalte haarde beskyldninger, samt offentlig for Rætten at giøre ham en afbigt, og at betalle ham processens omkostning med 3 rd:, hvor om hand paastoed Dom.

sagvolderen Tosteen Fladebøe sagde det hand strax her for Rætten vilde bede Citanten om forladelse. hvilcket hand og giorde med høy Røst, og bad at Citanten vilde tilgive ham den/n/e hands forseelse, hvor om de gave hin anden haanden.

Citanten lod tilføre, det hand nu ej videre paastoed Dom end som for den om/m/elte Mulct og processens omkostning.

Som Parterne ej videre havde at forrestille, saa blev saaleedes for Rætt Kiendt, Dømt og

Afsagt.

Citanten Salamon Fladebøe haver med 2de Ens stem/m/ende og ligelydende vidner beviist, det Tosteen Wichlichsøn Fladebøe, nestleeden og indeværende Aars som/m/er, skal have sagt til Citanten Salamon Fladebøe, Du har været en Skiellem, og det skal ieg bevisse: disse haarde belastelser Tosteen Wichlichsøn Fladebøe selv her {været} for Rætten har tilstaaet at være af ham som et forløbelse ord udtalt, og der for offentlig her for Rætten giort Citanten en Afbigt, hvor med hand har aqvieceret paa dend maade at hand med penge Mulct maatte blive anseet, {og} \med/ videre efter hands giorde paastand, Thj Kiendes for Rætt det Tosteen Wichlichsøn Fladebøe, til ydermeere forsoningen, for de af ham haarde paasagn imod Salamon Fladebøe, bør bøde til Hands Maj:ts sigt og sagefalds Cassa 16 rd:, og betalle til Citanten Salamon Fladebøe udj processens omkostning 2 rd: Alt af Tosteen Wichlichsøn Fladebøe at betalle og udreedes inden 15ten dage efter den/n/e Doms lovlige forkyndelse under Nam og Execution.

Ludwig Hwiidesteen udgivene skiøde af dags datto til Siur Tormoesøn paa 1 Spand smør i gaarden Molwe, blev læst.

Fogden Hr: Cam/m/er-Raad Hejberg lod oplæsse og Examinere til bilager ved hands Regnskaber, følgende documenter. 1°: det ordinaire Tingsvidne indeholdende 7 poster. 2°: Specification over Aftagene paa en deel gaarder, hvor efter Contributionerne til udgift beregnes. 3: Specification over aftagene, hvor efter Leedingen og tienden beregnes. 4°: Odels Mantallet. 5°: Tingsvidne angaaende Tingskytsen at dend er betalt. 6°: beregning over Lægtsudreedningen, som for dette aar er Land Lægderne gotgiort og Allernaadigst eftergiven. 7°: skatte Restancen for indeværende Aar, hvis endelige Sum/m/a var 11 rd: 3 mrk: 7 s:, om alt Hr: Cam/m/er-Raaden var Rættens attestation begierende, som blev efterkom/m/ed, singen!! (siden ingen) noged der imod havde at erindre.

De Laug Rættes mænd som Rætten tilstundende Aar skal betiene, bleve opnævnte og ere følgende, Lars Lars: Drage, Lars Torchiels: Tørwiigen, Johannes Torchiels: ibdm:, Ole Iwers: Tørwiig, Tollef Iwersøn ibdm:, Tollef Peders: ibdm:, Johannes Tofte og Tosteen Toft. alle gamle, nye var ingen at faae.

Hernest!! (mrkn: den 23/10) blev med **Østensøe skibreedes Almue holden Et Almindelig Høste, Skatte og Sagefalds Ting paa forbem:te gaard Øfre Wiig**, da Rætten blev beklæd med det ordinaire Laug Rætt som paa fol: 79 er Specificeret, nærværende Lensmanden Giermun Olsøn Næs med den tingsøgende Almue,

da allerunderdanigst og underdanigst blev publiceret de Forordninger, Rescripter og ordres

1750: 102b

1750

som paa fol: 100 findes Extraheret og Specificeret.

skifte brevet efter sal: Sidselle Olsdatter, sluttet paa Gaarden Øfre-Bircheland d: 21 Julj h: a:, blev læst, og var stervboen eiende jordegoeds i bem:te gaard Øfre Bircheland 2 pd: smør, vurderet 56 rd:, og udlagt i arv, saasom til Enckemanden Knud Nielsøn 1 pd:, til Børnene, neml: Brigt og Ole Knudsønner, hver 8 mrk:, til Ragnilde og Maritte Knudsdøttere, hver 4 mrk:

Prousten Hr: Geelmuydens udgivene bøxel brev med Revers, af 14de Octobr: h: a:, til Thore Omuns: paa 1 L: 3 ½ Sp: s: i gaard: Østensøe.

Hans Torgielsøn Giøen udgivene bøxel brev med Revers, af 11 Julj h: a:, til Tosteen Hagtorsøn paa ½ Løb 4 ½ mrk: s: i gaard: Kaldestad, blev læst.

Siur Larsøn Norrem gav tilkiende, det hand med Muntlig varsel vidnesfast til den/n/e tægte dag har ladet stevne og indkalde Ole Nielsøn Norrem og Lars Olsøn ibdm:, under Eed at forklare, om de ej har seet eller ved, naar og hvorleedes Citantens Øg var kom/m/en i Flechedahls Elven ved Alkleiv, hvor dend fantes død ligende paa dend tiid de indstevnte med derres tieneste Folck stoed i Arbeidet paa slotten Alkleiv.

de indstevnte møtte, tilstoed varselen, og fremstoed Ole Nielsøn Norrem med opragte fingere, aflagde Eeden og sagde det hand hvercken har seet eller ved hvorleedes Citantens Øg var kom/m/en i Elven. lige det sam/m/e giorde dend indstevnte Lars Olsøn Norrem.

Fogden Hr: Cam/m/er-Raad Hejberg gav tilkiende, det hand efter forrige tiltalle til Torgier Haagensøn Berwen og Britte Christopherdatter for begangne barn avling udj løsagtighed, til den/n/e tægte dag, ved stevnevidnerne har ladet indstevne bem:te Britte Christopherdatter til undgieldelse, saa er og indvarslet som forsvar hands Curator {Berje} \Giermun/ Kiettelsøn Berge, og hendes Formynder Ole Steensøn Biotvet. og vilde hand fornem/m/e om de indstevnte møder, ellers producerede sogne Præstens attest af dags datto, om det begangne leiermaal, sam/m/e lyder som følger.

Britte Christopherdatter efter 3de gange paaRaabelse møtte ej.

dend indstevnte Corator!! (Curator) og Formynderen møtte begge og sagde det de ej havde noget til deres Myndlingers forsvar udj den/n/e sag at forrestille: Ellers sagde Ole Steensøn Biotvet, det ham ej er vitterligt det hands Myndling Britte Christopherdatter er given lovlig varsel i den/n/e sag, ligesom hand ej heller har talt med hende siden det begangne leiermaal blev aabenbaret.

stevnevidnerne Jan Swensøn Scheje og Knud Baarsøn Moe med Eed og opragte fingere afhiemlede stevningen at være forkyndt med meere end 4re uggers varsel, og det til den/n/e Tægte dag, og blev stevningen forkyndt paa Strandebarm Præstegaard, hvor Britte Christopherdatter Steene tiener for Amme hos Præsten, og det udj hendes Eget paahør.

Actor erindrede om Laudag.

Afskeediget,

dend lovlig indstevnte og nu udeblivende leiermaals begiengerinde Britte Christopherdatter Steene forrelæges her for Rætten til næst anstundende Aars som/m/er ting at møde, sigtelsen at tilsvare.

Torgier Haagensøn møtte nu, efter at forrestaaende Kiendelse var afsagt, tillige med hands Corator.

Fogden Hr: Cam/m/er Raad Hejberg lod tilføre, at siden indstevnte Torgier Haagensøn Berwen baade nu og forhen for Rætten har tilstaaed sin forseelse, udj løsagtighed at have besvangret Pigen Britte Christopherdatter, da begge tiente paa Gaarden Sandwen, {og hvercken} forinden hand havde været til Confirmation i sin Daabs Pagt, og hvercken hand eller hands

1750: 103

1750.

Corator haver noged til hands forsvar at fremsette, saa satte Actor i Rætte og paastoed at Torgier Haagensøn Berwen bør tilfindes at betalle leiermaals bøder efter Lovens 6 B: 13 C: 1 art:, samt desuden at lide arbeide efter Forord: af 2den Septbr: 1745, hvorom hand vilde forvente Dom.

Leiermaalbegiengeren Torgier Haagensøn Berwen og Corator Giermun Kiettelsøn Berge sagde, det de ej noged havde at svare, mens maatte tilstaae dend begangne synd, vilde strax betalle leiermaals bøderne efter Loven med 12 rd:, dem de og her i Rætten til Actor betalte.

Da blev udj sagen saaleedes Dømbt og

Afsagt.

Dend indstevnte Torgier Haagensøn Berwen har selv her inden Rætten dend 22de Junj indeværende aar, ustocket og ulocket tilstaaed at have udj løsagtighed med Qvinde Men/n/esket Britta Christopherdatter Steene avlet Et drengebarn, da hand dend gang, neml: da hand aflagde den/n/e tilstaaelse og bekiendelse, ej havde været til Confirmation i sin Daabes-pagt: med sogne Præstens Attest af dags datto, bevisser Actor det Torgier Haagensøn har begaaed dette leiermaal føren hand var kom/m/en til Confirmation i sin Daabes pagt. saa har og leiermaalsbegiengeren, i dag, her inden Retten betalt til Actor leiermaals bøder efter Loven for det af ham begangne og tilstaaede leiermaal, thj Kiendes for Rætt, det Torgier Haagensøn Berwen, følgelig Forordningen af 2den Septbr: 1745, bør først staae Aabenbare skrifte, og siden forsendes til Bergens Tugthuus, der at arbeide Ett halv Aar; saa bør hand og at betalle til Actor processens omkostning med 2 rd: 3 mrk:, saaleedes som nu dømbt er, bør Torgier Haagensøn Berven at lide, undgielde og betalle inden 15ten dage efter Dommens lovlige forkyndelse, under videre lovlig Adfær, Nam og Execution.

Arne Nielsøn Torpe udgivene Pante Obligation af 26de Octbr: 1745, indført i pante Bogen paa fol: 204, blev efter paategnede qvittering af 1ste Octbr: h: a: anvist til udslættelse.

Arne Nielsøn Torpe udgivene Obligation af dags datto til Torbiørn Berge for Capital 44 rd:, imod det pant af ½ Løb 8 mrk: smør i gaard: Torpe, blev læst.

Dend paafølgende 24de Dito, blev med Tinget videre Continueret.

Lars Larsen Moes udgifne skiøde paa 1 pd: 17 mrk: Sm: Landskyld udj gaarden Øfsthuus til Lars Torbiørnsen Øfsthuus, som self er ejer for 1 Løb 2 mrk: i sam/m/e gaard, og nu med dette skiøde i alt bl: ejer for 1 Løb 1 pd: 19 mrk: smør, og i gam/m/el Landskyld 1 Løb 7 mrk: 1 huud, med overbøxel til 23 mrk: Sm: udj sam/m/e gaard: Rosendahls Baroni tilhørig: dat: 23de Octobr: 1750.

skifte brevet efter sal: Ole Siursøn, sluttet d: 21de Julj h: a: paa Gaarden Steene, blev læst, og var stervboen Eiende jordegoeds i bem:te gaard Steene 1ste Thuun 2 pd: 12 mrk: smør,

vurderet 60 rd:, og udlagt til følgende Creditore, Lars Siursøn Norrem 1 pd: 12 mrk: smør for 36 rd:, Giermun Bircheland 1 pd: for 24 rd:

Michel Gutormsøn Lii, ved Lensmanden Gierrmun Olsøn Berwen, lod paa Eegene veigne lysse pengemangel til 1 pd: 17 mrk: smør, 1/6 hd:, 2/3 faarskind, til smør Reduceret 2 pd: 2 mrk: smør, udj gaarden Steene 3de Thuun, som nu beboes af Jan Larsøn, hvor til bem:te Michel Gutormsøn Lii formeener sig at være Odels berettiget, det hand lover i beleilig tiid at bevisse.

Tollach Brigtsøn lod lysse paa Egene vegne sin pengemangel til ½ Løb smør, 1/3 hud udj gaarden Scheje øfre Thuun, der til hand formeener at være Odels berettiged, forbehold[t] sig sam/m/e i beleilig og lovlig tiid at beviisse og indtalle.

Fogden Hr: Cam/m/er Raad Hejberg lod inden Rætten oplæsse og Examinere følgende documenter til bilager ved hands Regnskaber, saasom paa fol: 102 findes Specificeret, foruden sam/m/e forrefalt Een Specification, at Examinere over aftag[e]ne paa en deel gaarder af Halsnøe Closter goedset, hvor efter Landskyld og 3de aars tage beregnes, skatte Restancens endelige Sum/m/a for dette skibr: var 16 rd: 4 mrk: 6 s:, om alt Hr: Cam/m/er Raaden var Rættens attestation begierende, som blev efterkom/m/ed, siden ingen noged der imod havde at

1750: 103b

1750

forrestille eller at erindre imod dets rigtighed.

De Laug Rættes mænd som Rætten tilstundende aar skal betiene, bleve opnævnte, og ere følgende, Helje Kaldestad, Lars Nesthuus, Tron Berwen, Lars ibdm:, Johan/n/es Østensøe, Torben Naesøn Berje, Arne Gun/n/ersøn Soldahl og Peder Olsøn Fladebøe.

Efter 3de gange udraabelse var ej nogen der vilde gaa i Rætte, altsaa blev Tinget for dette skibr: ophævet.

Dend 28de Octbr: blev paa **Eie grund ved søen udj Grawens sogn for bem:te Grawens skibr:[s] Almue holden Et Almindeligt Høste, Skatte og Sagefalds ting**, da Rætten blev beklæd med det Ordinaire Laug Rætt, undtagen i Joseph Olsøn Frøsten stæd sat Siur Eie, og i Magnus Møchelethuuns stæd sat Hans Anders: Saaqvitne, nærværende inden Rætten Fogden Hr: Cam/m/er-Raad Hejberg, bøygde Lensmanden Anders Lissebreche med den Tingsøgende Almue,

da Allerunderdanigst og underdanigst blev publiceret de Forordninger og ordres som paa fol: 100 findes Extraheret.

Aad Haaimb og medInteressendere udgivene skiøde af dags datto til Richold Leqve paa 1 pd: 15 mrk: smør i gaarden Nedr: Leqve, blev læst.

Joen Larsøn Ystaas udgivene skiøde af dags datto til Christopher Joensøn paa 1 Spd: 1 ½ mrk: smør i gaarden Ystaas, blev læst.

skifte brevet efter sal: Poul Siurs:, sluttet d: 27de Aug: h: a:, blev læst, og var stervboen eiende udj gaarden Spaanem 3 ½ Løb smør, vurderet 350 rd:, og udlagt i Arv, saasom til

Encken Ingebor Torchielsdatter 1 Løb 2 pd: 6 mrk: smør, til Børnene, sc: Siur Poulsøn 1 pd: 4 mrk:, Iwer 14 mrk:, Torchiel og Lars, hver 1 pd: 4 mrk:, Anna og Christj, hver 14 mrk: smør. Nock Andor Teigen Kaldet, vurderet 10 rd:, og udlagt i arv til søn/n/en Iwer.
Aamun Larsøn Buu udgivene bøxel brev med Revers, af 28de Octbr: h: a:, til Sølfest Gundersøn paa ½ Løb s: i gaard: Wiig.
Torbiørn Poulsøn Lindebræche udgivene Pante Obligation af 28de Octbr: 1747, indført i pante Bogen paa fol: 257, for Capital 60 rd:, blev efter paategnede qvittering af 15de Octbr: 1750 anvist til udslættelse.

Dernæst blev forretaged efter Stiftambtmandens ordre af 9de Septbr: h: a: anbefahlede Taxations Forretning over dette skibr:[s] sauger, hvor til Fogden Hr: Cam/m/er-Raad Hejberg havde opnævnt følgende Eedsorene Laug-Rættes mænd, sc: Absalond Espeland, Lars Nielsøn Hougse, Daniel Hagestad, Ørjans Nedr: Leqwe, Jacob Andersøn Legrei, og Peder Olsøn Sæbøe, og blev da saugene i Grawens sogn først forretaged.
1°: Traae saug, som med Damstock og alt er staaende paa Grawens Præsteboel og Odels fællets grund, hvor udj Henrich Miltzou Eier 2/3 part, og Præste bollet 1/3 part, dertil kand kom/m/e fra omligende skouv 26 á 27 tylter tøm/m/er, som alt kom/m/er fra Proprietair og Odels skoue, undtagen 2 á 3 tylter som kom/m/er fra de omkring boende leilendinger paa Kongens og de beneficerede gaarder, og skiæres til huus fornødenhed, hvilcket i alt kand udbringe 8 á 900de bord: og blev da vores skiøn, at den/n/e saug aarlig fast staaende kand skatte 3 rd: 9 s:
2°: Eide saug er staaende med Damstock og alt paa Kongens eller Halsnøe Closter grund, der til kand aarlig bringes uden skouenes Ruin, 26 á 28 tylter tøm/m/er, som kom/m/er fra Odels og proprietair skouer, og mest fra Wosse Fogderie, undtagen Een á 2 tylter som leilendingerne af Kongens og det beneficerede goeds kand lade skiære til huus behov, hvilcket alt kand udbringe i det høyeste 1000 bord.

1750: 104

1750.

Thj blev den/n/e saug udj fast staaende aarlig skatt sat at svare 3 rd: 26 s:
3de: Nedr: Følchedahls saugen, er med Damstock og alt staaende paa saug-Eierens Egen Odels grund, der til kand uden skouenes Ruin bringes 36 á 40 tylter tøm/m/er som kom/m/er fra Odels og Proprietair skouer, hvilcket i alt kand udbringe 13ten á 1400de bord, og altsaa blev Taxeret at svare i fast staaende aarlig skatt 4 mrk: 6 s:
For det andet: Ulwiig sogn:
1°: Wangens eller Haaims saug, er med Damstock og alt staaende paa Odels og beneficeret fællets grund, der til bringes aarlig uden skouenes Ruin 24 a 25 tylter tøm/m/er, som kom/m/er fra Odels og Proprietair skouer, undtagen Een á 3 tylter som kom/m/er fra de beneficerede skoue, hvilcket leilendingerne lader skiære til huus fornødenhed, kand i det høyeste udbringe 8 á 900de bord: thj blev den/n/e saug Taxeret at svare udj fast staaende aarlig skatt 3 rd: 9 s:
2°: Døssebech saug, er med Damstock og alt staaende paa Odels og Proprietair grund, til den/n/e saug kand bringes uden skouenes Ruin 44 á 45 tylter tøm/m/er, hvor af kom/m/er 10 á 12 tylter fra Kongens, Kirckens [og] de beneficerede skoue, Resten fra Odels skoue: kand i alt udbringe 12 a 1500de bord: thj blev den/n/e saug Taxeret udj fast staaende aarlig skatt 2 rd: 1 mrk: 11 s:
3°: Hagestad saug, Er med Damstock og alt staaende paa beneficeret grund: uden skouenes Ruin kand der til bringes aarlig 29 á 30 tylter tøm/m/er, hvor af 8 á 9 tylter kom/m/er fra Kongens og de beneficerede, og Resten fra Odels og proprietair skouer, hvilcket kand udgiøre 9 á 1000 bord: thj blev den/n/e saug Taxeret for fast staaende aarlig skatt 4 rd: 14 s:

4de: Wambems saug, er med Damstock og alt staaende paa Odels grund, der til kand uden skouenes Ruin aarlig kom/m/e fra Odels skouer 8 á 9 tylter tøm/m/er som kand udbringe 300de bord: thj blev den/n/e saug Taxeret for fast staaende aarlig skatt at svare 15 s:
5te: saug, Scheje saug er staaende paa Odels grund, men efter gaml: indretning skal have halv Damstock paa beneficeret grund. til den/n/e saug kand uden skouenes Ruin aarlig kom/m/e 29 á 30 tylter tøm/m/er, hvor af 9 á 10 tylter kom/m/er fra Kongens og de beneficerede, Resten fra Odels og Proprietair skouer, hvor af udbringes 9 á 1000de bord: thj bliver dend fast satt for aarlig skatt at svare 4 rd: 14 s:
6te: Bagne saug er med Damstock og alt staaende paa Kongens eller Halsnøe Closter goedsets grund, der paa kand af mangel paa vand ickun gandske lidet skiæres, neml: 14 á 15 tylter tøm/m/er, der af 3 á 4 tylter kom/m/er fra Kongens og de beneficerede, Resten fra Odels skouer, som udbringer 4 á 500de bord: thj bliver den/n/e saug Taxeret udj fast staaende aarlig skatt at svare 2 rd: 1 s:
For det Treedie: Eifiord sogn.
1°: Erdahls saug, staar med Damstock og alt paa Egen Odels grund, der til kand aarlig bringes uden skouenes skade 16 á 18 tylter tøm/m/er som kom/m/er fra Odels og Proprietair skouer, hvor af udbringes 5 á 600de bord:, thj bliver den/n/e saug Taxeret at svare udj fast staaende aarlig skatt 30 s:

Dend 29de Octbr: blev end videre med Tinget Continueret.

Siomon!! (Simon) Lionne viste fællen af en voxen Biørn som hand i nestl: som/m/er har skut paa Spaanems grund, blev betalt 2 Rd:

Ole Wæralsøn i Kieaasen i Sim/m/edahlen viste fællen af en voxen Biørn som hand i den[ne] høst har skutt paa Gaarden Haaims grund. Cam/m/er Raaden betalte ham strax 2 Rd:

Baar Helliesøn Lægrei, Arne Christians: ibdm:, Ole Torbiørns: ibdm:, Jacob Anders: ibdm:, Johan/n/es Aamuns: ibdm:, og Ole Anders: ibdm: gav tilkiende, det de med Muntl: varsel til

1750: 104b

1750

Den/n/e tægte dag har ladet stevne og indkalde Thomas Aamunsøn Wiig, Dom at imod tage til undgieldelse fordj hand indeværende Aar imod sædvahne før tiiden drog paa disse 2de gaarders fiællets!! (fællets) fielstøel med sine Creature, foruden at hand havde 6 andere bester meere end hands jord er goed for at føde, og saaleedes med Creaturene udbejdede fællets støels beiterne førren Citanterne med derres Creature efter gaml: skick og sædvahme og de rette aarsens tiider kunde kom/m/e der, der for vedbørligen at blive afstraffet, samt at svare dem processens omkostning.
dend indstevnte sagvolder Thomas Aamunsøn Wiig møtte, tilstoed lovl: varsel: sagde fremdeeles det hand for Ager og Eng var nødsaget saa tiilig som skeed er at drage til støels, siden hand ingen stæd kunde faae vaarstøel til leie: hvad de paastevnte bester er anbelangende, som hand har haft meere end hands jord kand føde, da tilstoed hand, at som der døde Eet best, kiøbte hand 6 best igien og indsatte i fællets beite, paastoed elllers sagen udsatt til næste Ting for at begiegne den med Contra stevning.

Afskeediget,

dend forlangende udsættelse til Contra stevning billiges indtil nest anstundende Aars som/m/er Ting.

Dend 30de Octbr: blev atter Rætten betiendt, er passeret saaleedes.

skifte brevet efter sal: Christj Siursdatter, sluttet paa Gaarden Qwandahl d: 5 Decbr: A: p:, blev læst, og var stervboen eiende jordegoeds udj bem:te gaard Qwandahl 2 pd: 16 mrk: smør, vurderet 95 rd: 2 mrk:, og udlagt i arv, saasom til Enckemanden Lars Nielsøn 8 mrk: smør, 1 b:skind, til Børnene, Dawid Larsøn 8 mrk: s:, Siur ibdm: 10 mrk: smør, Ragnilde og Christj Larsdøttere, hver 4 mrk: smør. (mrkn: mangler 12 mrk: i det utlagte)

Thomas Halanger udgivene skiøde af 29de Octbr: h: a: til Torchiel Thomasøn paa 1 pd: smør i Gaarden Halanger, blev læst.

Torbiørn Pouls: Lindebreche udgivene Obligation af 28de Octbr: h: a: til Samson Nessem for Capital 90 rd: laan, imod det underpant af 1 pd: 16 ½ mrk: s: i gaarden Lindebreche.

Peder Erichsøn Dybswiig udgivene skiøde af 29de Aug: 1750 til Lars Gunders: Ringøen paa 21 mrk: smør i gaarden Brimnes.

Dend 31de Octbr: blev end videre Rætten betiendt, er passeret.

Fogden lod inden Rætten oplæsse og Examinere alle de documenter til bilag ved hands Regnskaber, som for Jondahls og Østensøe skibr: findes Specificeret, og der paa var Rættens attestation begierende, som blev efterkom/m/ed. Endelig blev den/n/e termins skatte Restance Examineret, hvis endelige Sum/m/a var 90 rd: 4 mrk: 4 s:, som befantes rigtig, og der for af Rætten blev attesteret.

De Laug Rættes mænd som Rætten tilstundende aar skal betiene, bleve opnævfnte, sam/m/e ere, Ole Aamuns: øfre Følkedahl, Ole Siurs: Ystaas, Gullich Sælleland, Michel Gribsøn Haaim, Salamon Holgiers: Torblaae, Joen Siurs: Westreim, Knud Knuds: Tveto, og Niels Lars: Schaar, alle nye.

Jørgen Hougsnes og medInteressendere udgivene skiøde af 30de Octbr: 1749 til Siur Jeltnes paa 3 Spd: s: i gaard: Kierland.

Efter 3de gange udraabelse var ej fleere der vilde gaae i Rætte, altsaa blev Tinget for dette skibr: ophæved.

1750: 105

1750

Dend 2den Nobr: blev paa **Gaarden Utne for Kingtzerviig skibr:[s] Almue holden Et Almindelig Høste, Skatte og Sagefalds Ting**, da Rætten blev beklæd med det ordinaire Laug Ræt som paa fol: 85 findes Specificeret, undtagen i Niels Heljesøn Hamre stæd satt Aamun Utne, og {i K} for Thor Knudsøn Hage sat Iwer Olsøn Utne, nærværende inden Rætten Fogden Hr: Cam/m/er Raad Hejberg, tilstæde værende Bøygde Lensmanden Joen Torchielsøn Hougse med dend Tingsøgende Almue,

da allerunderdanigst og underdanigst blev publiceret de Forordninger og ordres som paa fol: 100 findes Extraheret.

Dernæst blev forretaget efter Stiftbefahlingsmandens ordre af 9de Septbr: h: a: dend anbefahlede Taxations forretning over dette skibreede[s] sauger, hvortil Fogden Hr: Cam/m/er Raad Hejberg havde opnævnt følgende Eedsvorene Kyndige Laug Rættes mænd, sc: Aamun

Tosteens: Utne, Iwer Ols: ibdm:, Knud Niels: Rogde, gaml: Ole Ols: Reisetter, gaml: Joen Ols: Age, og Aamun Knuds: Espe,
og blev da først begyndt med Odde Kircke sogns sauger.
Sandwen eller Tiondahls saug, som er staaende paa Wiigørs Præsteboels grund, og haver halv damstock paa sam/m/e grund, og dend anden halv Damstock paa Gaarden Jelle grund, som er Odels goeds, der til kand aarlig bringes uden skouenes Ruin 19 á 20 tylter tøm/m/er, som kom/m/er fra Odels skouer, undtagen 6 á 7 tylter som Kom/m/er fra Deres Maj:tts Egne og de Beneficerede skouer, til huusfornødenhed: der af kand i alt udbringes 6 á 700 bord: altsaa blev den/n/e saug Taxeret for fast staaende aarlig skatt at svare 2 rd: 5 mrk: 15 s:
2°: Qwitne saug, har Damstock og alt paa Egen Odels grund, der til kand kom/m/e, uden skouenes skade, fra Odels skouer 11 á 12 tylter tøm/m/er, hvor af kand omtrent udbringes 400 bord: blev dend Taxeret at svare udj fast staaende aarlig skatt 20 s:
3°: Strand saug, har Damstock og alt paa Odels grund, der til kand bringes uden skouenes skade 14 á 15 tylter tøm/m/er, som kom/m/er fra Odels skouer, undtagen 2 á 3 tylter som kom/m/er fra de beneficerede skouer, hvilcket i alt kand udbringe 500 bord: Thj blev den/n/e saug Taxeret at svare udj fast staaende aarlig skatt 85 s:
4°: Faugleaaens saug, har Damstock og alt paa Egen Odels grund, der til kom/m/er uden skouenes Ruin, fra Odels skouer 16 á 17 tylter tøm/m/er, som kand udgiøre omtrent 600 bord: og blev denne saug Taxeret udj fast staaende aarl: skatt at svare 30 s:
Kingtzerwiig {sauge} sogn.
1°: Biotvet saug, har {ste} Damstock og alt paa beneficeret grund, der til kand kom/m/e uden skouenes skade aarl: 12 tylter tøm/m/er, hvor af kom/m/er fra Deres Maj:tts og de beneficerede skouer 3 á 4 tylter, Resten fra Odels skouer, som i alt udbringer 400 bord: Thi bliver dend Taxeret at svare udj fast staaende aarlig skatt 1 rd: 68 s:
2°: Huus saugen, har Damstock og alt paa Egen Odels grund, der til kom/m/er aarlig 11 á 12 tylter tøm/m/er uden skouenes skade, som kom/m/er fra Odels skouer, undtagen ½ eller heel tylt som kom/m/er fra de beneficerede skouer til huus fornødenhed, der af kand i alt bringes omtrent 600 bord: thj bliver den/n/e {skou} saug Taxeret at svare udj fast staaende aarlig skatt 42 skil:
3°: Twisme saug, har Damstock og alt paa beneficeret og selvEier fællets grund, der til kom/m/er uden skouenes skade 7 á 8 tylter tøm/m/er, hvor af 2 á 3 tylter kom/m/er fra Kongens og de beneficerede skouer, Resten fra Odels skouer, som i alt udbringer 400 bord: Thj bliver den/n/e saug Taxeret at svare udj fast staaende aarlig skatt 1 rd: 56 skil:
fleere sauger findes ej i dette Kingtzerwiig skibreede.

1750: 105b

1750.

Knud Tosteens: Sandstøe udgivene skiøde af 2 Nobr: h: a: til Lars Ericksøn Sandstøe paa 2 Løber salt, 2 f:skind i gaarden Sandstøe, blev læst.
Lars øfre Qwale udgivene bøxsel brev med Rewers, af 2 Nobr: h: a:, til Aamun Ols: paa 1 pd: smør, 2 f:skind i gaarden Wichene, blev læst.
Hellie Jacobsøn Instenes udgivene Obligation til Gutorm øfre Dahlen, af 19de Julj 1745, læst til Tinge sam/m/e dag, og indført i Pante bogen paa fol: 198, for Capital 25 rd:, blev efter paategnede qvittering af 29de Octbr: 1749, anviist til udslættelse.
Hellie Jacobsøn Instenes udgivene Obligation af 4de Nobr: 1748 til Haldor Tobiasøn Helleland for Capital 27 rd: laa[n], imod det underpant af 1 pd: 3 mrk: smør, ¼ huud i gaarden Instenes, blev læst.
Frue Steensens udgivene bøxsel brev med Rewers, af 10de Febr: h: a:, til Wiching Olsøn paa 2 Spd: smør i gaarden Kambestad, blev læst.

Dend 3de Nobr: blev Rætten atter betiendt, er passeret som følger.

Jacob Frølands udgivene skiøde af 2 Nobr: h: a: til Ole Iwersøn paa 1 Løb 4 ½ mrk: smør, ¾ Løb salt i gaard: Store Nae, blev læst.

Dend sag indstevnt af Peder Duberg, efter forrige tiltalle til Michel Endresøn Ragde, blev paaRaabt, mens ingen møtte:
Lensmanden Joen Hougse sagde, det her ved Tinget, formeedelst Iissen som liger i Odde, ej en Mand af bem:te Odde sogn kand møde, og som Peder Dubergs svoger, som haver sagen under hænder, boer i Odde sogn, saa bliver det fornøden at den/n/e og alle de sager som er fra Odde og Røldal maatte forfløttes indtil som/m/er Tinget.

Afskeediget,

sagen forfløttes indtil nest anstundende aars som/m/er Ting.

Ellias Langesetter, efter forrige tiltalle til Elling Hansøn Hougse, æskede sagen i Rætte:
sagvolderen Elling Hougse blev 3de gange paaraabt, mens inge vilde svare.
Citanten forrestillede, det hand ved stevne vidnerne Joen Hougse og Christopher Langesetter har ladet forkynde Rættens seeneste forrelægelse, begierede det de sam/m/e maatte efter Loven afhiemle.
benævnte stevnevidner fremstoed for Rætten, aflagde Eeden efter Loven og forklarede, det de med meere end 14ten dages varsel har forkyndt Rættens forrelægelse for Elling Hansøn udj hands Eget paahør, og det paa hands boepæll, som er paa Gaarden Hougse.
Citanten paastoed Dom for dend paastevnte Eene Rigsdahler med skadesløs omkostninger, som er til den/n/e tiid 4 rd:, og saaleedes sluttede sagen, protesterede imod videre udsættelse.
Da blev udj sagen saaleedes for Rætt Kiendt, Dømbt og Afsagt.

Dom.

Citanten Elias Langesetter har beviist, det hand lovligen til indeværende Aars som/m/er-Ting som hold[t]es dend 26de Junj, haver ladet til Dombs indkalde Elling Hansøn Hougse for 1 rd: laante penge, og som hand dend gang ej møtte, blev hand af Rætten forrelagt indtil dette Ting og Rættergang at møde, sam/m/e Rættens forrelægelse beviisser Citanten at være indstevnte Elling Hansøn Hougse lovligen forkyndt, det uagted hand nu ej heller møder eller lader møde efter 3de gange paaraabelse: Den/n/e hands udeblivelse aarsager det sigtelsen og fordringen som Rætmæssig bliver at ansee. Thj Kiendes for Rætt at være, det indstevnte Elling Hansøn Hougse bør betalle til Citanten Ellias Langesetter

1750: 106

1750.

Dend paastevnte Eene Rigsdahler, og udj Processens omkostning 2 rd: 48 s:, inden 15ten dage efter Dom/m/ens lovlige forkyndelse, under Nam og Execution.

Ellen Schieldaas paa Egene og Knud Schielwiig[s] vegne gav tilkiende, det de med Muntl: varsel til den/n/e tægte dag haver ladet stevne og indkalde Tobias Espe, Ole Haldorsøn, Aamun Knudsøn, Siur Knudsøn og Haagen Olsøn Espen, samt Lars, Peder og Siur Frøswiig, vidner, som under Lovens faldsmaal er indvarslet, sc: Lars Apaldo og Iever!! Deggernes, at anhøre, betræffende dend skade de indstevntes smaller nestl: som/m/er haver tilføyet Citanterne paa deres Ager og Eng: til sam/m/e at erstatte med processens omkostning, og endelig for eftertiiden at afhægne eller giette derres smaller fra Citanterrnes Ager og Eng, er de indstevnte indkaldet Dom at anhøre: vilde altsaa fornem/m/e om hands Contra parter og

vidner møder, i mangel deraf paastoed stevningen afhiemlet, tog sig Reserveret videre paastand at giøre.
Af de indstevnte efter 3de gange paaraabelse møtte ingen af sagvolderne eller vidnerne, undtagen Aamun Knudsøn Espen, som tilstoed lovl: varsel, sagde der hos at det ej skal beviisses det hand har haft nogen smaller paa de stæder der kunde tilføye Citanterne nogen skade, kunde ej love eller svare for de andere indstevnte.
stevne vidnerne Joen Hougse og Christopher Langesetter med Eed efter Loven afhiemlede stevningens lovlige forkyndelse at være skeed paa Gaarden Espen for Tobias Olsøn og Ole Haldorsøns boepæl, og det udj Ole Haldorsøns paahør, siden Tobias ej lod sig finde: ligeleedes for Aamun og Siur Knudsøn/n/er samt Haagen Olsøns boepæl og tilholdstæd paa Gaarden Espen, og det udj Siur Knudsøns paahør, siden de andere ej lod sig finde. Endelig er stevningen forkyndt for Lars, Peder og Siur boepæl og tilholdstæd paa Gaarden Frøswiig, og det udj derres Eget paahør en hver for sig: mens vidnerne har de ej indstevnt, siden de der til ingen ordre har haft. og er stevningen for de Navn givne lovligen forkyndt med meere end 14ten dages varsel.
Citanten sagde, det hand ingen ordre havde gived til at indstevne vidnerne, siden de havde loved uden varsel at møde: hvor om hand og var forsickret, dersom Jissen nu ej havde hindret hands vidner at kom/m/e, begierede der for sagen udsatt til neste Ting.

Afskeediget,

dend forlangende udsættelse billiges.

Joen Torsteensøn Mochestad udgivene skiøde af 2 Nobr: h: a: til Torsteen Joensøn paa 3 Spd: smør i gaard: Mochestad.
Et ditto skiøde udgiven, af sam/m/e dags datto, til dend anden søn Lars Joensøn paa 3 Spd: smør i bem:te gaard Mochestad.
skifte brevet efter sal: Gunder Aslachsøn, sluttet paa Gaarden Jelle d: 10 Septbr: h: a:, blev oplæst, og var stervboen Eiende og tilhørende jordegoeds i bem:te gaard Jelle 1 Løb smør, vurderet 84 rd:, og udlagt i arv, saasom til Encken Anne Olsdatter ½ Løb, til børnene, nemlig

1750: 106b

1750.

Aslach og Hans Gunnersøner, hver 10 2/7 mrk:, og Ingebor, Guro og Torbiør Gunnerdøttere, hver 5 1/7 mrk: smør.

Fogden Hr: Cam/m/er Raad Heiberg lod oplæsse og examinere til sine Regnskabers bilag, sam/m/e breve og documenter som ved Jondahls og Østensøe skibreeder findes Specificeret: dette skibreedes skatte Restances endelige Sum/m/a var 395 rd: 66 s:, hvor om alt hand var Rættens attestation begierende, som blev efterkom/m/ed siden ingen noged der imod havde at erindre eller forrestille.

Dend 4de Nobr: blev Rætten atter betiendt, er passeret.

Een Contract af 3 Nobr: h: a:, oprettet imel: Gaarderne Indr: og yttre Langesetter, samt Mæland og Trones, om hvor mange Creature de om som/m/eren maae føde udj fællets Gaarders bue hauge, blev læst.
Ole Joensøn øfre Qwale udgivene Gave brev af 3 Nobr: h: a: til Joen Olsøn paa 3 Spd: smør i gaarden øfre Qwale, og 9 mrk: smør i Teigen Røen Øde, blev læst.

De Laug Rættes mænd som Rætten tilstundende Aar 1751 skal betiene, bleve opnævnte, hvilcke ere, Ole Knudsøn Isberg, Ellen Nielsøn Schieldaas, Michel Nielsøn Mochestad, Endre

Østeensøn!! ibdm:, Iwer Torgielsøn Hougse, Torbiørn Larsøn Reisetter, og derforuden 2de af Røldahls sogn.

Efter 3de gange udraabelse indfant sig ej nogen der vilde gaae i Rætte, altsaa blev Tinget ophæved.

1750

.....

1751

(1751: 106b)

Anno 1751.

Tirsdagen dend 20de Apriil blev Rætten betiendt paa Gaarden Bache, beligende i Jondahls skibreede og Kirckesogn, med efterskrevene af Østensøe skibr: Eedsorene Laug Rættes mænd, som af Fogden Hr: Cam/m/er-Raad Hejberg er opnævnte, sc: Ole Ericksøn Schaar, Giermun Holgiersøn Nedr: Wiig, Lars Michelsøn Nesthuus, Lars Ericksøn Schchaalem!!, Mickel Froestad, Hellie Olsøn Laupse, Siur Nielsøn Berven, og Asbiørn Giermunsøn Nedr: Wiig, nærværende Lensmanden af bem:te Østensøe skibr:, Giermun Olsøn Berven. alt til En Odels trættes afhandling imel: Ole Iwersøn Lille Tvedt og Jacob Ingebrigtsøn Bache.

Hvorda for retten fremkom bem:te Ole Iwersøn Lille Tvedt og producerede sin skriftl: stevning af 7 Nobr: 1750, som var bilagt med et støcke stemplet papiir No: 18 til 6 skil:, dend hand sagde at Engel Giertsøn Aalviigen for ham havde skreved, sam/m/e blev oplæst og lyder saaleedes. derefter Citanten producerede 4re adkomst brever, 1°: Et skiøde af 22de Aug: 1703. hvor med hand bevisser det Præsten paa Woss, sal: Hr: Wenvig, til min Morfader sal: Aslach Olsøn Bache har solt ½ Løb smør med bøxsel og herlighed, {af sam/m/e} 2°: Et skiøde af 23de Octbr: 1709, hvor ved Hellie Olsøn Bache til bem:te min Morfader Aslach Olsøn sælger ½ pd: smør med bøxsel og overbøxsel paa det andet goeds, hvilcket ½ pd: eller 12 mrk: smør med bøxsel og herlighed, samt overbøxsel er det sam/m/e som ieg nu paastevnt haver til Løsning. 3°: Et skiøde af 22de Martj 1727, hvor ved bem:te min Morfader Aslach Olsøn Bache og min sal: Fader Iwer Olsøn Lille Tvet, siden goedset

1751: 107

1751.

efter min Mormoder var falden i Arv, og da, siden min Morfader Eiede godset med overbøxselen, er det giort ligge gott, og ved sam/m/e skiøde er da solt til min Morsøster {og h} Torbiør Aslachdatter og hendes da levende Mand Torsten Haaversøn 2 ½ Spand smør med bøxsel og herlighed. siden da bem:te min Morsøster Torbiør Aslachdatter havde gift sig anden gang med Ole Nielsøn, som nu boer paa gaarden, haver hand solt disse 12 mrk: smør med bøxsel og overbøxselen til indstevnte Jacob Ingebrigtsøn Bache, og saaleedes skilt goedset ved overbøxselen, hvilcket nu med de 12 mrk: smør er det paastevnte, som beviisses: 4°: med en gienpart af skiødet datteret 26 Martj 1735. benævnte documenter ere alle saalydende. Endelig sagde Citanten, at som hands Morsøster Torbiør Aslachdatter 1747 ved døden afgick, og min Moder Guro Aslachdatter blev hendes Eeneste arving, som bevisses med skiftebrev af 13de Octbr: 1747, det ieg nu fremlæger med paastand det arvelinien her udj acten maa inddrages, saa skulde ieg formeene det min Moder haver arvet Odels Rætten, og altsaa ieg magt!! goedset at indløsse, hvor om ieg paastaar Dom, med processens omkostning. her indføres extract af det producerede skiftebrev,

dend indstevnte Jacob Ingebrigtsøn Bache møtte, tilstoed lovl: varsel.
Citanten anviste penge, om dend indstevnte sam/m/e i mindelighed vilde imod tage.
Jacob Ingebrigtsøn Bache sagde, ieg tager ej imod penge førren Rætten haver overseet mine papiirer. til den ende ieg fremlægger min skriftl: Contra stevning af 18de Martj sidstl:, bem:te stevning var belagt med stemplet papiir No: 18 til 6 skil:, blev oplæst, og er af følgende indhold. Contra Citanten fremlagde 7 støcker skiøder og skifte breve, dem hand begierede i acten inddragen for saa vit Jordegoedset er vedkom/m/ende. sam/m/e blev oplæst, og lyder Et efter andet saaleedes.
Da de 2de første skifte breve var bleven oplæst, sagde Contra Citanten at dette goeds ligger mest udj hands Eget brug, mens det som tvistes om ligger udj Ole Nielsøns brug.
Contra Citantens indstevnte vidner møtte alle: Edens forklaring blev dem forrelæst og formanet at vogte dem fra at begaae Meen-Eed.
1ste vidne, Ole Michelsøn,, boende paa Gaarden Wiig i Hæren, sagde sig at være gaml: 68 aar, provede at hand kunde forklare om det goeds som Prousten paa Woss solte: mens det goeds som Hellie Olsøn Bache har solt, da har ieg hørt sigge at hand solte det til Aslach Olsøn Bache, og at Hellie sin Fader for penge havde bort sat goedset til Gutorm Sæwerhagen, og siden som melt, solte søn/n/en

1751: 107b

1751

Helje Olsøn det til Aslach Olsøn. Hoved Citanten tilspurte vidnet om Torbiør og Guro Aslachdøttere icke vare Aslach Olsøn Bache[s] ægte børn. Resp: ja, de vare hands ægte børn, og havde hand ej fleere i live. 2°: om ieg, Ole Iwersøn, icke er Guro Aslachdatter[s] ægte søn. Resp: ja, ved ej andet. som Parterne ej videre havde at tilspørge vidnet, saa aflagde hand Eeden efter Loven.
2det vidne, Berje Evindsøn, boende paa Gaarden Wassel, sagde sig at være gaml: 67 aar, provede at en Mand i Haagenviig her Søer Eiede dette omtvistede goeds, sam/m/e Mand kom her hiem for at sælge goedset, da Kiøbte Ole Bache goedset til sin søn Hellie, og som Ole Bache icke havde penge nock, saa sat hand godset for penge til Gutorm Sæwerhagen. videre ved hand ej. Hoved Citanten paastoed til dette \og/ alle vidnerne, de til første vidne fremsatte qvæstioner, igientagen. 1ste qw: Resp: ja, ved ei Rættere. 2°: qw: Resp: jo, det forholder sig saa. Parterne havde ej videre at tilspørge vidnet, altsaa Eedfæstede hand sit provsmaal med opragte fingere.
3de vidne, Brynild {Swaa} Brynildsøn, huusmand paa Gaarden Swaasand, sagde sig at være gaml: 63 aar, provede, at hand kom her engang til Natte leie, da tilspurte vidnet Engel Giertsøn Bache, om hand, vidnet, intet Odels goeds skulde have her udj Bache efter hands broder, sal: Omun Brynildsøn Bache, da svarede Engel Bache nej, du naar det icke, der er ingen anden Odels mand til Nedr: Thuunet end Tøssen min Maritta: sam/m/e Maritta er nu Jacob[s] Kone. videre sagde vidnet ej at kunde forklare. Hoved Citanten holt ufornøden sine qwæstioner til dette vidne at fremsætte. som parterne ej videre havde at tilspørge vidnet, aflagde det Eeden efter Loven.
4de vidne, Gierdt Erichsøn, boende her paa Gaarden, gaml: 56 aar, aflagde Eden og vidnede, hvercken at vide hvor de paastævnte skiøder er, eller nogen tiid vitterligen ved at have seet dem.
5te vidne, Niels Giersøn, gl: 31 aar, er boende her paa Gaarden, aflagde Eden og vidnede som næst forregaaende vidne, sagde der hos det hand ej kunde læsse skrift.
6de vidne, Engel Gierdtsøn, boende paa Gaarden Indr: Haawiigen, gaml: 27 aar, aflagde Eeden og vidnede, ej at have seet noged brev, undtagen det som taller om de paastevnte 12 mrk: smør, hvilcket Ole Iwersøn er overleveret, det hand her i Rætten haver fremlagt.
Contra Citanten Jacob Ingebrigtsøn Bache tilbød sig at tage imod Løsnings penge.

1751: 108

1751.

Hoved Citanten Ole Iwersøn leverede ham strax de af ham for goedset udlagde 15 rd:, og paastoed skiøde samt processens omkostning.

Contra Citanten tilbød sig, til som/m/er Tinget at give Citanten et lovligt skiøde, som hand, Jacob Bache, selv vilde bekoste, i det øfrige betalte til Citanten Ole Iwersøn i Processens omkostning 12 rd:, der med hand var fornøyet, og betalte Rætten deres gebyrd med 6 rd: 4 mrk:,

saaleedes blev den/n/e sag og Rettergang ophæved.

Dend 21de Apriil blev paa næst forbem:te gaard Bache, beligende i Jondahls skibreede og Kirckesogn, Rætten betiendt med Efterskrevene Edsorene Laug Rættes mænd af Østensøe skibr:, som af Fogden Hr: Cam/m/er-Raad Hejberg er opnævnt, sc: Ole Erichsøn Schaar, Giermun Holgiers: Nedr: Wiig, Lars Ericksøn Schaalem, Mickel Froestad, Lars Michelsøn Nesthuus og Asbiørn Giermuns: Nedr: Wiig, nærværende Lensmanden af Østensøe skibr: Giermun Ols: Berven,

efter tilkaldelse af Engel Giertsøn Indr: Aalviigen for at skifte og Deel: samt Steene og Reene den/n/e hands Faders jord Bache imel: ham og hands Broder Niels Gierdtsøn Bache, og det indengierdes alleene: Og blev da saaleedes vedtagen imel: Faderen Gierdt Ericksøn Bache og hands 2de søn/n/er Niels og Engel Gierdtsøn/n/er, det jorden indegierdes skal deeles udj 2de lige gode parter efter Kierlig forening, dend Ene part skal Niels bruge og Eie til En fast og uryggelig Odel og Eiendom: dend anden part skal være og blive Engel Gierdtsøn til Eiendom og fuldkom/m/ed Odel, saa at En hvers Eiendom skal være og blive En hver af søn/n/erne og deres børn til en fast og fuldkom/m/en Odel, En hver for green og Needstigende linie, saa at ingen af dem skal have magt dend Ene imod dend anden nogen paaAncke at giøre eller paastaae om Odel eller Løsnings Rætt videre end deres dem nu tilfaldende halve jordepart. Skulde det saa hende sig at Engel Gierdtsøn blev dreven fra Gaarden Indre Aalviigen, førren hands Fader Gierdt Erichsøn /: som nu og her efter styrer og bruger dend part Engel Gierdtsøn tilfalder :/ ved døden afgaar, saa at bem:te Engel Gierdtsøn selv bliver trængende til at styre sin tilfaldende part, da skal begge søn/n/erne En hver af dem give deres Forældere i aarlig vilkaar 1 tønde Reen Korn, en halv tønde havre, føde En Koe og 3 smaller: saa at Forældrene udj aarlig vilkaar kand have deres livs tiid af begge søn/n/erne 2 tønder Reen Korn, En tønde havre, 2de Kiørs foster og 6 smaler eller faars foster. saa blev og vedtaged imel: disse 2de Brødere Niels og Engel Gierdtsøn/n/er, det ovenmelde med videre som i dag udj den/n/e forretning passerer og vorder afgiort, paa begge sider uryggelig og fast skal holdes, og den af dem som først ypper og begynder nogen trætte imod det som i dag er og her efter udj den/n/e forretning vorder sluttet, dend skal betalle til dette Kircke sogns fattige lem/m/er 20 Rd:r, siger Tiuge Rigsdahler, og skal bøygde Lensmanden have magt, uden videre Dom, process eller Rætter gang, sam/m/e 20 Rd: ved 2de Mænd at udpante, og efter sogne Præstens sigende og udj hands overværelse dem uddeele.

hernæst forføyede Rættens Middeel!!, i følge af Gierdt Bache og hands 2de søn/n/er, dem ud til ager og bøe, for at steene efter den

1751: 108b

1751

Foreening og anvisning som de 2de Brødere lovede at giøre:

og blev da need imod Elven, paa stoer Ageren Kaldet, need sat En Marcke skields steen med vidner og Kuld hos, inden i Nederste Enden, sam/m/e visser tvert over i den anden need satte

lovl: Marcke skields steen i den øverste ende. Niels Eier den yttere, og Engel den indere part for disse Mercker.

Udj ageren Kaldet Borgere ageren, som blev tvert over deelt, paa hver sidde lige ud for hin anden need satt en lovl: Marcke skiels steen, her Eier Niels dend indere, og Engel dend yttere part. Disse 2de bytter er alt efter gam/m/el bytte imel: Fader og søn.

Dernæst bleve Brødrene foreenede om de andere smaae agere, som er først en ager kaldet Vasageren, som skal følge Engel Gierdtsøns brug, der imod skal Niels Gierdtsøn Eie 4re smaae agere, som kaldes Sellie-Flecket, Bratte-Flecket, Myrloggen og Dahlsageren, efter gam/m/el bytte, dertil skal hand nyde det vederlag at hand maae opføre sin part i Stoer ageren paa Engels bøe og Eng, saa langt som den indere part er.

Endelig blev alle de andere smaae agere eller flecker deelet, saaleedes, at det skal forblive til en hvers Eiendom efter gaml: bytte imell: Faderen og søn/n/en Niels: dog skal Niels Gierdts: Eie til vederlag en ager Kaldet Lange-Flæcken imod de andere som findes bedere paa dend yttere Engel sin part.

Bøen eller Engen skal være i alle maader efter gaml: bytte imel: Fader og Søn/n/en Niels, saa at dend inderste part skal følge og tilhøre Niels, og dend yttre part tilhøre Engel. dog skal dette deelings værck med Ager og Eng forstaaes saaleedes, at saalenge Faderen Gierdt Bache lever og styrer Engels part, bliver en hvers brug og Eiendom som ovenmelt er, mens skulde Faderen Gierdt ved døden afgaae, eller icke lengere vil eller kand styre Engels part, da om en af Brøderne det forlanger, bytter hand om og tager den andens part udj Ager og Eng, hvilcket ombytning dog icke maae skee uden En gang, da En hver tager sin part til en fast Eiendom.

betreffende udmarcken og Skouen, da deeler Faderen med søn/n/en Niels Reedeligen efter Eget gott tøcke, mens naar Faderen icke lengere kand eller vil styre Engels part, da dend som siunes sig fornermet at være enten paa udmarck eller skouv, at have magt til at Kalde Rættens Middel til sam/m/e lovl: at skifte, og dend skyldige da at betalle omkostningerne efter som Rætten Kiender for billigt at være, om det icke kunde skee anderleedes imindelighed dem imel:

betræffende den/n/e forretnings omkostninger, da betalte en hver broder det halve, neml: til Sorenskriveren 3 rd:, Lensmanden 1 rd:, til Laug-Rætten 2 rd:, tilsam/m/en 6 rd:, foruden forretningens beskrivelse med det stemplede papiir, som a parto efter Loven blev betalt, og saaleedes den/n/e forretning sluttet og Rætten ophævet.

1751: 109

1751

Dend 23de Apr: blev paa Gaarden Nedr: Leqve, beligende i Ulwiig Kircke sogn og Grawens skibr:, Rætten betiendt med efterskrevene Eedsorene Laug Rættes mænd, som af Fogden Hr: Cam/m/er Raad Hejberg er opnævnte, sc: Anders Larsøn i Lionne, i hands stæd sat Johan/n/es Larsøn Wambem, Johannes Larsøn Halanger, Andwe Endres: ibdm:, Torckiel Thomasøn ibdm:, Lars Wichlichsøn yttr: Tweto, Aslach Larsøn Lille Berge, Jørgen Store Berge og Hans Monsøn Børsem, nærværende Lensmanden Anders Hansøn Lissebræche.

Hvorda for Rætten fremstoed Ørjans Danielsøn Nedr: Leqwe og gav tilkiende det hand med Muntl: varsel vidnesfast, nestl: aar for Juul, haver ladet stevne og indkalde her til Aastædet til Jorde Tirsdagen indeværende {h} aar, her for Rætten at møde, Od Helliesøn Torblaa, at levere mig Gaarden Nedr: Leqwe, som hand til En Frem/m/ed Mand, Navnl: Richold Madtsøn, haver solt imod sit bedere vidende, at ieg til dend jordepart er Odelen og Aasædet berettiged, som ieg med Documenter kand beviisse, der om at anhøre og modtage Dom, samt at betalle processens omkostning. 2°: fordj hand, Od Helliesøn, har uddrevet min Fader fra sam/m/e jorde part, og ej meddeelt ham Landskyld bog i saa lang tiid hand gaarden beboede. 3°: Er hand, sc: Od Helliesøn, stevnet at got giøre 1 ½ mrk: smørs Landskyld, som den/n/e min

paaboende gaarde part er større end som Od Helliesøns, endskiøndt hand stedse haver brugt halve gaarden udj Ager, Eng, skouv og Marck, om alt at imodtage Dom:

Og som Sorenskriveren, formeedelst andere Odels Forretning, der alt vare beram/m/ede, ej kunde møde Jorde Tirsdagen, saa har ieg ved skriftl: Continuations stevning af 2den Apriil nestl:, til den/n/e tægte dag indvarslet min Contra part, bem:te skriftl: stevning Citanten lagde i Rætte, sam/m/e er af følgende indhold.

Dend indstevnte Od Helliesøn møtte, tilstoed saavel dend Muntl: som skriftlige ham givende varsel. Ligeleedes møtte dend indstevnte Richold Matzen og tilstoed den sidste stevning at være ham lovl: forkyndt.

Citanten fremlagde følgende breve: 1°: Ett Aastæds brev af 11de Maj 1646, hvor med hand vilde bevisse det hands Mormoder[s] Fader Torfind Leqve dend tiid Eierde!! (Eiede) og brugte til Aasæde den/n/e omtvistede jorde part, som kaldes udj sam/m/e brev Huus lod. 2°: En Aastæds Dom afsagt 11de Septbr: 1675, der med hand vil bevisse at hands Morfader Hover Leqwe Eiede den/n/e omtvistede jorde part. 3°: Et bøxsel brev af 13de Martj 1731, hvor om hand forklarede det hands Fader, \sal: Daniel Leqwe/, som en leilending, til brug og beboelse havde af dette omtvistede jordebrug tilbøxlet sig en deel {til brugs}, som er Egentlig det hand har paastevnt, hvilcket skal være efter gaml: Landskyld 1 pd: 19 ½ mrk: smør, ½ hd:, 1 f:skind, som er just halve bruget,

1751: 109b

1751.

thj dend øfrige halve deel forklarede Citanten selv at Eie og bruge efter anviste skiøde af 5te Maj 1734, saa at Sum/m/en paa Goedset af min Procurator udj stevningen urettelig er anført. og saaleedes indlader ieg sagen til Dombs.

indstevnte Od Helliesøn forklarede, at dette omtvistede jordegoeds var hands Morfader og hands huustrues Farfader tilhørende til en fuldkom/m/en Odel, som bevisses med fremlagde skifte brev af 13de Apr: 1695, da det udj Arv tilfaldt min K[o]nes Fader Magnus Iwersøn, og efter ham tilfaldt det min Kone Britte Magnusdatter i Arv, som fremlagde skifte brev af 13de Martj 1731 udvisser. atter er det efter fremlagde skifte brev af 24, 25 og 26 Maj 1742, efter bem:te min sal: Huustrue mig arvelig tilfalden, saa her med bevisses at det er min og min Huustrues Forfæderes Rætte og sande Odel, og at der paa, mange Aar her for er fanged lovl: og Roelig hævd. betræffende dend anden sigtelse udj stevningen, at ieg skal have udiaget Citantens Fader af den/n/e omtvistede jorde part, da forholder det sig icke med sandhed, mens hand, Faderen Daniel Olsøn, som var min leilending, godvillig for omtrændt 10 aar her for, formeedelst alderdom opsagde jorden til mig som dend Rætte jord Eiere, og siden dend tiid har ieg selv stedse styrt og brugt min jord indtil vaaren 1750, som er Et aar her for, da indsatte ieg paa jorden min Steesøn Richold Madsøn, og nu i høst, var dend 28de Octbr:, meddeelte ham skiøde paa den/n/e jordepart, sam/m/e skiøde ieg her udj Rætten til Actens følge fremlæger. 3°: de omstevnte 1 ½ mrk: smør som Citanten formeener at ieg haver fra hands Eiendom, da skal det icke med sandhed bevisses, thj vi haver begge ladet vore breve Revidere af Fogden Hr: Cam/m/er Raad Hejberg, som sagde at det for[e]faldt sig ej saa naar Landskylden blev Rætt udregned til smør og vahre efter Matriculen, saa Eiede En hver af os det halve. i det øfrige paastaar ieg Dom til befrielse, og til slutning, for at oplysse hvorleedes min Mormoders Fader, sal: Iwer Olsøn Spaanem, er kom/m/en til dette omtvistede goeds, saa fremlægger ieg inu 3de gaml: Odels breve til Actens følge, af 9de Febr: 1667, af 7de Junj 1670, og et uden datto, mens er Tinglyst Ao: 1668 og 1669, og saaleedes slutter sagen til Dombs. oven bem:te af Od Haaem fremlagde breve, lyder alle et efter andet som følger.

siden Parterne ej videre havde at forrestille, saa blev af Sorenskriveren og Laug Rætten, saaleedes for Rætt Kiendt, Dømbt og

Afsagt.

Vel bevisser Citanten med ældgamle breve det hands forfædre skal have Eiet til Odel Endeel jordegoeds her udj gaarden Nedr: Leqwe, som Citanten forregiver skal være det sam/m/e hand har paastevnt,

1751: 110

1751

nemlig 1 pd: 19 ½ mrk: smør, ½ huud, 1 f:skind, uberegned det sidste aftag, sam/m/e andeel Landskyld skal være dend halve jorde part, som er det paastævnte, da Citanten selv der imod Eier dend anden halve deel, som er ligge saa meget efter det her inden Rætten anviiste skiøde af 5te Maj 1734: Her imod beviisser indstevnte Od Helliesøn Haaem det hands Mormoders Fader, og hands Huustrue Britte Magnusdatters Farfader, sal: Iwer Olsøn Spaanem, har Eiet godset efter skiøder af 1667, 68, 69 og 1670, indtil 13de Apriil 1695, da det udj arv er tilfalden søn/n/en Magnus Iwersøn, som var Fader til bem:te Britte Magnusdatter, vide bem:te skifte brev af 13de Apriil 1695. udj Aaret 1731, dend 13de Martj, har Od Haaems, eller Torblaae, Huustrue Britte Magnusdatter Arvet dette omtvistede jorde goeds efter hendes Fader, sal: Magnus Iwersøn, see skifte breved af sidst benævnte dato. Endeligen haver indstevnte Od Haaem selv efter tiit benævnte hands hustroe Britte Magnusdatter arvet dette omtvistede jorde goeds, see her om skifte breved sluttet d: 26 Maj 1742, saa at dette jordegoeds stædse har fuldt Et ætlæg fra 1670 og indtil den/n/e dag, og det upaaAncked og upaakiert fra sidste skiøde af 1670 og indtil den 13 Martj 1731, da Citantens Fader Daniel Olsøn, endskiønt meged for silde, har Moveret sig om Aasæde Rætten her til goedset, og det udj skiftet efter sal: Magnus Iwersøn: mens siden ladet det beroe indtil nu hands søn Ørjans Danielsøn haver anlagt den/n/e sag. Thj Kiendes og Døm/m/es for Rætt, det Odelen til disse paastevnte 1 pd: 19 ½ mrk: smør, {med} ½ huud, 1 f:sk: Landskyld med bøxsel og herlighed bør følge indstevnte Od Haaems Huustroe, sal: Britte Magnusdatter[s] Rætmæssige Arvinger fri og ubehindret i alle maader. betræffende dend anden Post udj hoved stevningen, da har Citanten ej paa nogen maade beviist sigtelsen: mens sam/m/e er af indstevnte Od Haaem saaleedes oplyst, at Citantens Fader Daniel Olsøn havde dend paastevnte jordepart som en leilending til bøxsel, og formeedelst Alderdom, omtrendt for 10 Aar siden, opsagde dend til Eieren, som var indstevnte Od Helliesøn Haaem, eller Torblaae, da bem:te Od Haaem som Eiere tog dend til brugs indtil i Aaret 1750, da hand indsatte sin steesøn Richold Madsøn paa jorden: den/n/e forklaring er ej af Citanten bleven imodsagt. Thj bør indstevnte Od Helliesøn for Citantens tiltalle herudinden fri at være. anlangende dend 3die post udj hoved stevningen betræffende 1 ½ mrk: smør, som Citanten forregiver at Od Haaem haver i brug fra hands Eiendom, da sigger Citanten selv udj hoved stevningen det Od Helliesøn stedse har brugt halve jorden

1751: 110b

1751

udj Ager og Eng, skouv og Marck, og det af Citanten i Rætten anviste skiøde af 5 Maj 1734 udvisser det hand ickun Eier dend halve jorde part, som er 1 pd: 19 ½ mrk: smør, ½ hd:, 1 f:skind, altsaa bør indstevnte Od Helliesøn for Citantens tiltalle herudinden fri at være. angaaende processens omkostning, da betaller Citanten til Rættens Personer, saasom Sorenskriveren for den/n/e dags forRætning 2 rd:, udj provition 4 mrk:, fløtningen hiem til hands gaard 4 mrk:, Lensmanden for Laug Rættens tilkaldelse samt opvartning ved Rætten med at gaae Rættens Middel til haand, 1 rd:, og til Mæddoms mændene pro {Por} Persona 1 mrk:, er 1 rd: 2 mrk:, tilsam/m/en 5 rd: 4 mrk:, som Citanten betaller, i det øfrige ophæves processens omkostrninger paa begge sidder.

Dend 26de Apriil blev Rætten betiendt paa Gaarden Røtten, beligende i Kingtzerviig skibr: og Kircke sogn, med efterskrevene Eedsorene Laug Rættes mænd, som af Fogden Hr: Cam/m/er Raad Hejberg er opnævnt, sc: Magne Giertwedt, Ole Tostensøn Hougse, Iver Olsøn Utne, Aamun Tostensøn ibdm:, Torgier Larsøn Alsager, Arne Wines, Iver Torgielsøn Hougse og Thomas Hougstwedt, nærværende bøygde Lensmanden Joen Torgielsøn Hougse,

og det efter tilkaldelse af Tosteen Leworsøn Røtten, som {tillige med sin Søskende barn} møtte, og begierede det hands udj ligge 3die leed beslægtede Lensmanden af Lysse Closter goedset Siur Aamunsøn Ringøen, maatte gaae i Rætte for ham og talle hands sag. Den/n/e Comparentens paastand, som haver Lovens bifald, kunde ej nægtes Comparenten, altsaa fremstoed bem:te Lensmand Siur Aamunsøn Ringøen og gav tilkiende det benævnte hands Frende Tosteen Leworsøn Røtten haver vidnesfast nestl: aar for Juul her til Aastædet til Jorde Tirsdagen, og siden ved Muntl: Continuations stevning til den/n/e Tægte dag, indvarslet Encken Zigri Joensdatter med Lauværge Asbiørn Jacobsøn Nøsflaat, som tillige er Enckens ælste søn Joen Hansøn[s] Formynder, item Formynderne for de andere Enckens Børn, som er Lars Aamunsøn Diønne \og/ Aamun Knudsøn Instenes, {og} til at anhøre Citantens Odels vidner om Ecken Zigri Joensdatters brug her udj gaarden Røtten, som hun og hendes børn nu er Eiendes, hvortil min Frende Tosteen Leworsøn formeener sig at være nærmeste Odels berettiged, og som Encken med Formynderne ej imindelighed har villet imodtage Løsnings penge, da Dom at anhøre det bem:te min Frende til Odelen er berettiged, og Encken med Formynderne blive tilfunden at {betalle} tage imod Løsnings penge, samt at svare processens omkostning.

de indstevnte Odels vidner er Gun/n/er Siursøn Buue og Jacob Joensøn Røtten, som begge møder, dem ieg paastoed Eedelig Afhørt.

Enckens Laugværge Asbiørn Jacobsøn Nøsflaat med de andere Formyndere møtte og tilstoed stevningen, saaleedes som den nu af Protoc: er oplæst, at være dem forkyndt, i det øfrige Protesterede imod de indstevnte 2de vidner, som ere begge parterne ligge nær beslægtede, og altsaa holder dem som beslægtede vidner Partische, der for lader det ankom/m/e paa Rætten hvorleedes sam/m/e vidner ved endelig Dom i sagen kand

1751: 111

blive at ansee.

Eedens forklaring blev vidnerne forrelæst, dernæst formaned at vogte dem fra at begaae Meen Eed.

Lensmanden Siur Ringøen sagde, det ieg tilstaar at disse 2de vidner ere parterne, som er Søskende Børn, ligge nær beslægtede.

1ste vidne{r}, Gunner Siursøn, boende paa gaarden Buu, sagde sig dend 13de Jan: nestl: at fylde sit 91 aar, forklarede det Citanten og dend indstevnte Encke, som er Søskende Børn, er mig beslægted i det 4de needstigende leed. min Farfader Ole Andersøn Ringøen Eiede dette omtvistede goeds her udj gaarden Røtten, hands søn Magnus Olsøn Arvede det efter sin Fader omtrent for 80 eller 81 Aar siden, og sam/m/e Magnus Olsøn boede her paa Gaarden paa sit Odels goeds, som nu er det omtvistede. bem:te Magnus Olsøn havde 2de søn/n/er, Navnl: Tosten og Joen Magnussøner, som begge blev indsat her paa gaarden, og fick hver af dem dend halve gaard til beboelse, og bliver det saa Tosteen Magnussøns part her udj gaarden, hvor om den/n/e process føres, og skulde heele gaarden dend tiid skylde af omtrent 6 Spand smør mindere 3 mrk: udj Landskyld, det ieg nu ej Rættere kand mindes. bem:te Tosteen Magnussøn aflede uden for ægteskab med Haldis Brynildsdatter En datter kaldet Anna Tostendatter, som var Moder til indstevnte Encke Zigri Joensdatter. saa indlod Tosten Magnussøn sig i ægteskab med Herbor Larsdatter, og med hende avlede en datter kaldet Brite Tostendatter, hun var Moder til Citanten Tosten Leworsøn: da Herbor Larsdatter ved døden

afgick, giftede Tosten Magnussøn sig igien med den hand først havde besoved, navnl: Haldis Brynildsdatter. dend om/m/elte Tosten Magnussøn boede her paa Gaarden, paa den/n/e nu omtvistede jorde part, til sin døde dag. q <q som ingen videre havde at tilspørge vidnet, aflagde hand Eeden efter Loven>

2det vidne, Jacob Joensøn, boende her paa Gaarden, sagde sig at være gaml: omtrent 60 aar, er begge de parterne ligge nær beslægted, som her efter ved mit vidnesbyrd skal oplysses: forklarede fremdeeles, det min Farfader Magnus Olsøn, som til Odel havde Arvet den/n/e gaard, hands 2de ælste søn/n/er, Tosten og Joen Magnussønner, fick jorden af Faderen til beboelse, dog icke til Eiendom, mens efter hands ælste søn Tosteen var død, gav hand ved gave brev til sin ælste søn, sal: Tosteens frilledatter, som siden blev hands ægte datter, Anne Tostendatter, dend halve jord, hvor om nu tvistes, fordj hun skulde see ham til goede udj hands Alderdom, og dend anden halve jord gav hand sin søn Joen Magnussøn, som var min Fader, dend ieg inu har til Eiendom og beboelse. bem:te min Farbroder Tosteen Magnussøn avlede uden for ægteskab med Haldiis Brynildsdatter Et piigebarn kaldet Anna Tosteendatter, sam/m/e Anna var Moder til dend indstevnte Zigri Joensdatter, saa indlod Tosten Magnussøn sig i ægteskab med Herbor Larsdatter, og med hende avlede En Daatter kaldet Brita Tosteendatter, hun var Moder til Citanten Tosten Leworsøn, efter at Herbor Larsdatter var død, giftede min Farbroder Tosten Magnussøn sig igien med Haldiis Brynildsdatter, som hand forhen havde besoved. hvor meged dend heele jord skylder, kand ieg icke mindes, mens da min Farfader sal: Magnus Olsøn, som melt er, ved gave brev gav min Fader og Anna Tostendatter jorden,

1751: 111b

1751.

da var der udj 16 mrk: smør uden bøxsel som Wichlich Frøswiig og hands brødere Eiede, mens bøxselen hørte os til, siden Kiøbte min Fader og Britte Tostendatter hver det halve, som var 8 mrk: smør, q <q lige som første vidne aflagde Eeden>

Lensmanden Siur Ringøen lagde i Rætten sogne Præstens Attest af 19de hujus, som var belagt med stemplet papiir No: 18 til 6 skil:, formeente, at som der var fra Haldiis Brynildsdatter føde Anna Tostendatter og indtil hun blev ægtevied, 15 aar, og imidlertiid er Britte Tostendatter ægte føed, det bem:te Britte Tostendatters børn burde have fortrin til Odelen for!! (før) Anna Tostendatter[s] børn, der om hand paastoed dom, og erindrede om processens omkostning.

Encken Sigri Joensdatter[s] Lauværge Asbiørn Nøsflaat fremlagde Et af sal: Magnus Olsøn udgivene gave brev af 23de Octbr: 1702, hvor med beviisses det, det paastevnte goeds er gived Encken Zigri Joensdatters Moder Anna Tosteendatter som giverens ælste søns datter, og som bem:te Anne Tostendatter siden kom i ægteskab med en Mand kaldet Joen Olsøn, hvor med hun avlede den indstevnte Zigri Joensdatter: da efter at bem:te Anne Tostendatter ved døden var afgangen og Jordegoedset var skift imel: Fader og Børn, som skifte breved af 23de Nobr: \1714/ udvisser, det ieg her ved fremlægger med paastand at en Extract der af i acten maa indføres, saa har Faderen Joen Olsøn solt, det ham og hands umyndige Børn arvelig tilfalden jordegoeds, til Lewor Olsøn, imod Loven. dette gav anleedning det Lensmanden sal: Torchiels Hougse som sal: Anne Tostendatter[s] næste Frende, ved process og Odels Rættergang her paa Aastædet, godset at indtale til Myndlingen Zigri Joensdatter, som er den indstevnte Encke. da godset bem:te Ziri Joensdatter 11de Octbr: 1729 som hendes Odel, blev hende tilDømbt, siden dend tiid har hun og hendes børn Eiet goedset, som er 1 pd: smør, 1 ½ Løb salt med bøxsel, og overbøxsel til 8 mrk: sm:, ½ Løb salt, det hun nu og Eier, tilsam/m/en som hun og hendes børn efter hendes Mands død inu er Eiendes og har Eiet over hævds tiid fra Dom/m/en af at Regne, Dend om/m/elte Dom ieg og fremlægger med paastand det afsigten her udj acten maatte inddrages. Og som ieg saaleedes har oplyst sagen, saa haaber

ieg det Encken Zigri Joensdatter og hendes mange fattige Børn ved en Rætfærdig Dom vorder beskiermed, og at Tosten Levorsøn bliver Dømt at betalle hende ibragte omkostninger med 4 rd:, og saaleedes slutter sagen til Doms.

Afskeediget,

siden det er seent paa Aftenen optages sagen til Doms indtil i Morgen Formiddag Klocken 8 slæt, da parterne haver at møde, dom at anhøre.

Dend 27de Apriil blev Rætten atter betiendt.
Da begge Parter møtte, og som de ej videre hafde at for-

1751: 12

1751.

restille, mens vare Dom begierende, saa bliver først følgende beregning over den/n/e Rættergang at forfatte forsaavit Rættens Salario med videre er vedkommende, saasom Sorenskriveren for 2de dages forretning 3 rd:, provition 4 mrk:, fløtning her til stædet og tilbage igien, har og vil Citanten forskaffe, Laug-Rætten á Mand 2 mrk:, er 2 rd: 4 mrk:, Lensmanden for Laug Rættens tilkaldelse, som og at gaa Rættens Middel til haande, kand ej ringere have end som 1 rd:, er tilsam/m/en 7 rd: 2 mrk:
Og blev da udj Sagen af Sorenskriveren og Laug Rætten som med-Doms-Mænd, saaleedes for Rætt Kiendt, Dømbt og

Afsagt.

At den/n/e omtvistede jorde part \er og/ har været Parternes, som Kiødelige Søskende barn, deres Rætte og sande Odel i fordum tiider, er ingen tvist om: Mens sagen er alleene den/n/e, ligesom den og tilforn har været den sam/m/e, neml: hvem af disse 2de Søskende Børn der til Odelen skal være berettiged. Begge deres Morfader, sal: Tosten Magnussøn, med hands 2de ægteskabers forhold, efter de førte vidners Edelige forklaring, som stem/m/er over Eens med sogne Præstens meddeelte udtog af Kircke Bogen, bliver fornøden at overveie, siden sam/m/e er aarsagen til den/n/e og dend forrige process og Rættergang, hvem af disse 2de Søskende Børn til Odelen skal være berettiged. Bemelte Tosten Magnussøn Røtten, efter de førte vidners forklaring samt udtoged af Kircke Bogen, har i aaret 1677 med Haldiis Brynildsdatter, uden forregaaende lovligt ægteskab, avlet En Datter Kaldet Anna Tostendatter, som var Moder til indstevnte Encke Ziri Joensdatter. Ao: 1686 indlader Tosteen Magnussøn Røtten sig i ægteskab med Herbor Larsdatter, og saaleedes gaar den af ham først besvangrede forbj, med sam/m/e Herbor Larsdatter avler Tosten Magnussøn i aaret 1687 En Daatter kaldet Britta Tostendatter, som var Moder til Citanten Tosten Leworsøn. i aaret 1693 indlader Tosten Magnussøn Røtten sig i lovligt ægteskab med dend af ham i aaret 1677 besvangrede Haldis Brynildsdatter. Efter disse omstendigheder er det Citanten Tosten Leworsøn ej vil ansee sin Moster Anna Tostendatter for ægte Barn, eller som sin Morfaders ælste ægte datter, mens vil det hands Moder Brita Tostendatter skal ansees for ælste ægte datter, og saaleedes hand til Odelen at være berettiged. Mens Lovens 5 B: 2 Cap: 32 art:, pag: 724, sigger: Egte børn ere de, som ere føde af Forældre, der ere ægteviede med hinanden, omEndkiønt de kunde være føde, føren Forældrene vare komne sam/m/e i Egteskab. her staar icke, Egte børn skal eller maa de holdes for, eller maae de være, eller noged andet ord som kunde give En dobbelt bemerckelse. mens ordene ere Reene og tydelige, i det der sigges, Egte Børn ere de: Er de ægte børn efter Lovens befahling, saa er og Anna Tostendatter

1751: 112b

1751

Tosten Magnussøn Røttens ælste Egte datter, og altsaa, til den/n/e omtvistede Odels jordepart, hendes datter Ziri Joensdatter som dend ælste til Odelen berettiged. hvor til kom/m/er at

den/n/e omtvistede jordepart, som er 1 pd: smør, 1 ½ Løb salt med bøxsel og herlighed, samt overbøxsel til 16 mrk: smør, 1 Løb salt, har aldrig været Tosten Magnussøn som Eiendom tilhørende, mens hands Fader sal: Magnus Olsøn har ved gave brev af 23de Octbr: 1702 skiencket og gived det til sin søn/n/edatter Anna Tostendatter, og ej til Britte Tostendatter, som var Citanten Tosten Levorsøns Moder, som det her ad acta tilførte gave brev udvisser. Den/n/e Anna Tostendatter indlader sig siden i ægteskab med Joen Olsøn Røtten og ved ham avler 2 Døttere, hvor af dend indstevnte Encke Ziri Joensdatter er den ælste, da nu Moderen {Ziri Joe} Anna Tostendatter i Aaret 1714 ved døden var afgangen, vorder Jorden skift og Deelt imel: hendes Mand Joen Olsøn og deres sam/m/en avlede 2de Pige børn Ziri og Gyri, som det her udj Rætten fremlagde skifte brev af 23 Nobr: 1714 udvisser, hvor af En Extract her ad acta er tilført. Den/n/e Joen Olsøn, som var af sam/m/e Meening som mange andere, det hands huustrue sal: Anna Tostendatter ej var sal: Tosten Magnussøns ælste \egte/ datter, mens at Britte Tostendatter skulde være hands ælste ægte datter, af den aarsage imod Loven sælger det ham og hands umyndige 2de Pige børn Arvelig tilfalden Odels jordegoeds, til Lewor Olsøn, som havde ægtet Britte Tostendatter, der begge vare Citanten Tosten Leworsøns Forældre. da sal: Anna Tostendatters datter Ziri Joensdatter, som nu er dend indstevnte Encke, hendes nærmeste Frende Lensmanden, nu sal: Torchiels House, strax anlægger process for at indtalle goedset til Ziri Joensdatter, som da var umyndig, hvilcket dend her udj Rætten fremlagde under-Rættens Aastæds Dom afsagt d: 11de Octbr: 1729 udvisser, hvis finale Afsigt her ad acta er tilført. hved!! sam/m/e Dom, som til den/n/e tiid er upaaAncket og altsaa usvæcket og inapellabel, ej alleene Anna Tostendatter Kiendes for at være Tosten Magnussøns ælste Egte datter, mens end og at dette paastevnte Jordegoeds tilkiendes indstevnte Encke Ziri Joensdatter, fra dend tiid av har Encken Ziri Joensdatt: stedse Eiet og beboet dette jordegoeds, som er efter oven anførte gave brev 1 pd: smør, 1 ½ Løb salt med bøxsel, og overbøxsel til 16 mrk: smør, 1 Løb salt, og inu Eier og beboer Hun det med Hendes umyndige smaae børn, hvilcket er over 21 Aars goed og Roelig hævd, umeldet det forregaaende og Recitere at Encken Ziri Joensdatter ved Roelig og lovlig hævd kand siges Odels berettiged. Thj Kiendes og Døm/m/es for Rætt det

1751: 113

1751

Odelen til dette af Tosten Leworsøn paastevnte jordegoeds bør følge og tilhøre Ziri Joensdatter, og Hun for Citanten Tosten Leworsøns tiltalle i alle maader bør fri at være. betræffende processens omkostning, da betaller Citanten Tosten Leworsøn Rættens Persohner efter foranførte beregning 7 rd: 2 mrk: i det øvrige ophæves processens omkostning paa begge sidder.

Dend 28de Apriil blev Rætten betiendt paa dend Teig kaldet Bue-Teig, beligende imel: Gaarderne Frøsviig og Espe Teigen i Kingtzerwiig Skibreede og Ullensvangs Kircke sogn, med efterskrevene Eedsvorene Laug Rættes mænd, som af Fogden Hr: Cam/m/er-Raad Heiberg er opnævnt, sc: Knud Jaastad, Johan/n/es Østensøn Lutro, Anders Ols: ibdm:, Johan/n/es Siurs: Tvet, Swend Ystenes, Maths Jacobs: Huus, Torbiørn Mælland og Mathias Næss, nærværende Lensmanden Joen Torchielsøn Hougse,

efter tilkaldelse af Ole Haldorsøn Espen betræffende en Odels trættes afhandling den/n/e Teig vedkom/m/ende.

hvorda for Rætten fremstoed bem:te Ole Haldorsøn Espen og gav tilkiende det hand med Muntlig varsel vidnesfast nestleeden Aar for Juul her til Aastædet til Jorde Tirsdagen indeværende Aar, og siden ved Continuations stevning til Tægte dag har ladet stevne og indkalde Knud Ingebrichtsøn Schielwiig at møde, vidner at anhøre om min Odels Rætt til

Fierde eller Tredie parten her udj Teigen, der om Dom at anhøre til at imodtage Løsnings penge for sam/m/e part, og at svare processens omkostning.
de indstevnte vidner ere Michel Torbiørnsøn Mouge, Ellen Nielsøn Schieldaas, Johan/n/es Arnesøn Espen, Hellie Jacobsøn Mælland, Haagen Knuds: Brat-Espen, \og/ Gier Larsdatter Friswiig, {Peder Samsons: ibdm:}, som alle møtte.
dend indstevnte Knud Ingebrichtsøn Schielwiig møtte, tilstoed lovlig varsel.
Edens forklaring blev vidnerne forrelæst, og dernæst formanet at vogte dem fra Meen-Eed.
1ste vidne, Michel Torbiørnsøn, boende paa Gaarden Mouge, sagde sig at være gaml: 62 aar, er i 3de leed beslægted med Citanten Ole Haldorsøn. indstevnte Knud Ingebrigtsøn Schielwiig protesterede imod Citantens partische vidner, og paastoed det de ved endelig Dom ej vorder anseet. vidnet forklarede det Citantens Morfader, sal: Lars Aage!! (Aga) /: Citanten sagde selv at det er nogle og 30 aar siden hands Morfader Lars Aga døde :/ baade Eiede og brugte ¼ part udj den/n/e Teig, og Eiede Lars Aga med forfæderne Mand efter Mand dend part at det var derres Odel, og fick Lars Aga sin Fader Torgiels Aga sam/m/e ¼ part med sin Kone, hvilcket vidnet har hørt af sin sal: Fader Tor{chiel}\biørn/ Berven. og siden har sal: (Aga Børn brugt} Lars Aga[s] Børn brugt sam/m/e part efter deres sal: Fader. videre veste vidnet ej at forklare, Parterne havde ej heller noged at tilspørge det, altsaa aflagde vidnet Eeden efter Loven.
2det vidne, Ellen Nielsøn, boende paa Gaarden Schieldaas, sagde sig at være gaml: 42 aar, og er i 5te leed beslægted med Citanten Ole Haldorsøn Espen. vidnede at have hørt af sin sal: Fader sigge det sal: Lars Aga[s] Børn eller søn/n/er, som var Citantens Morbrødere, de huggede løv her udj Teigen, mens om de Eiede her, eller det skeede med forlov, ved {vid} ieg icke. Citanten tilspurte vidnet om hand icke ved det ieg og min Steefader har hugget her i Teigen, og saaleedes haft brug her. Resp: ja, det er icke lang tiid siden at Citanten huggede her 9 á 10 fuhre træer, \mens/ paa hvad maade hand huggede dem ved ieg icke, enten det skeede som hand Eiede her, eller det skeede med tilladelse. 2°: qwæst: om vidnet icke hørte at det var min Eiendom. Resp: kand ej sige at have hørt det, mens hørte at indstevnte Knud Schielwiig[s] Fader {vil} Ingebrigt Schielwiig vilde stevnt Ole Haldorsøn for sam/m/e hugster, mens Ole Haldorsøn dristede sig paa dem som havde gived ham lov.
3de vidne, Johan/n/es Arnesøn, huusmand hos Ole Haldorsøn Espen, sagde sig at være 47 aar gaml:, og at være i 4de leed beslægted med indstevnte Knud Schielwiig. vidnede at for 24 eller 25 aar siden tiente

1751: 113b

ieg hos Ole Haldorsøns steefader \Tobias Espen/, og da brugte hand her udj Teigen paa dend part som de sagde at de skulde Eie, mens hvor dend part laae, eller hvor meged den skulde være, ved ieg ej, dog hørte ieg at det skulde være En søster lod, mens hvor stoer dend søster lod skulde være, hørte ieg ej. videre veste vidnet ej at forklare, Parterne havde ej heller noged at tilspørge det, altsaa bekræftede vidnet sit udsigende med Eed og opragte fingere.
4de vidne, Hellie Jacobsøn Mælland, sagde sig at være gaml: 36 aar, Er beslægted med begge parterne i 4de leed, vidnede at nestleeden aar om høsten tilspurte Ole Haldorsøn dend gamle Lars Frøswiig om hand icke viste det hands Morfader sal: Lars Aga Eiede her i Teigen, da svarede Lars Frøsviig jo, Lars Aga og hands Fader Torchiel Aga havde brug her i Teigen, mens hvor meged det var, {E..} sagde Lars Frøswiig ej at kunde sigge. saa har ieg og hørt sigge det sal: Lars Aga sine børn brugte her udj Teigen, det sagde Lars Frøswiig, og at de brugte for En Søster lod, mens hvor stoer dend søster lod skulde være, sagde Lars Frøswiig ej at kunde sige. videre sagde vidnet ej at kunde forklare, Parterne havde ej heller noged at tilspørge det, hvorfor vidnet stadfæstede sit aflagde vidnesbyrd med Eed og opragte fingere.

5te vidne, Haagen Knudsøn, boende paa Gaarden Brat-Espen, gaml: 37 aar, er i 3de leed beslægted med indstevnte Knud Schielviig, vidnede Conform med 4de vidne, og sam/m/e sit udsigende med Eed og opragte fingere bekræftede.

6de vidne, Gier Larsdatter, er boendes paa Gaarden Frøswiig, gl: 53 aar, er ingen af Parterne beslægtede. vidnede at Aga Folcket har ført løv her fra Teigen, mens hvem det var ved ieg icke, og hvor lang tiid det er siden mindes ieg ej, dog var ieg voxsen og gift, mens mindes ej hvor lenge ieg har været gift. Ole Haldorsøn tilspurte vidnet om hund icke har hørt hindes sal: Fader sige det Lars Aga og hands Folck havde Eiendom og brug her i Teigen. Resp: kand ej mindes det. Parterne havde ej noged videre at tilspørge vidnet, hvorfor det aflagde Eeden efter Loven.

indstevnte Knud Ingebrigtsøn Schielwiig gav tilkiende, det hand ved Muntlig Contra stevning her til Aastædet til den/n/e tægte dag, haver ladet Contra stevne Ole Haldorsøn Espen, vidner at anhøre om det Ole Haldorsøn og hands Forfædere ingen Odel har haft til den/n/e min lovlige Eiendom, samt Dom at anhøre, det hand ingen Odel til den/n/e Teig haver, og at svare mig Processens omkostning. vidnerne som ieg haver indkaldet er Siur Knudsøn Espen, Haagen Ols: ibdm:, Østen Brat-Espen og Ole Olsøn Espen, Knud Knudsøn Espen og Joen Knudsøn Espen, som alle møder, dem ieg paastaar Eedelig afhørt.

Hoved Citanten Ole Haldorsøn Espen tilstoed den/n/e Contra stevning.

Eedens forklaring blev disse vidner som de forrige med formaning forrelæst.

1ste vidne, Siur Knudsøn, boende paa Gaarden Espen, gaml: 42 aar, er ingen af Parterne beslægtet eller besvogret, vidnede at have hørt af sin sal: Fader og Farfader sigge det den/n/e Teig var af sal: Lars Sexe Pantsat for En sort Øg, som hand Kiørte ihiel her udj Teigen, og det til min Farfader Ole Pedersøn Espen, som døde omtrent for 26 aar siden, og Knud Schielwiig[s] Fader Ingebrigt Schielwiig løste Teigen igien, og sagde sam/m/e min Farfader at der var ingen anden Odels Mand til Teigen endsom Ingebrigt Schielviig, og er Ingebrigt Schielwiig En søn/n/esøn af Lars Sexe. Hoved Citanten tilspurte vidnet om det var heele Teigen eller halve Teigen som var pantsat. Resp: kand ej sige det, thj der blev ickun nævnt Teigen, mens om det skulde være halvt eller alt hørte ieg icke. 2°: Qvæst: om

1751: 114

1751

vidnet ej har hørt det mine Forfædere og Steefader har haft baade Eiendom og brug her i Teigen. Resp: har aldrig hørt at de har haft nogen Eiendom her, mens vel hørt det de har forbrugt her uden at vide {h} med hvad Ræt de brugte her. Parterne hafde ej videre at tilspørge vidnet, altsaa aflagde det Eeden.

2det vidne, Haagen Olsøn, boende paa Gaarden Espen, gaml: 38 aar, er ingen af Parterne enten beslægted eller besvogret, vidnede, ieg har hørt sigge af min sal: Fader Ole Olsøn Espen, det Lars Sexe Eiede den/n/e Teig, og hand sat dend i Pant, halv deelen til min Farfader Ole Pedersøn Espen, og dend anden halve part til Tosten Frøsviig, sam/m/e Lars Sexe var Ingebrigt Schielwiig[s] Farfader, og Ingebrigt Schielwiig er Fader til Knud Schielwiig, bem:te Ingebrigt Schielwiig løste Teigen igien, og hørte vidnet det Ingebrigt Schielwiig var Odels mand til Teigen, derfor fick hand den og til Løsning. Hoved Citanten tilspurte vidnet om hand icke har hørt det mine Forfædere paa Aga har haft Eiendom og brug her i Teigen. Resp: om Eiendom har ieg aldrig hørt sige, mens vel om brug, dog uden at høre med hvad Rætt Aga Folcket brugte her. Parterne havde ej videre at tilspørge vidnet, altsaa aflagde det Eeden.

3de vidne, Østen Nielsøn, boende paa gaarden Brat-Espen, gaml: 69 aar, er ingen af Parterne enten beslægted eller besvogret, vidnede at Aamun Knudsøn Espen, som er indstevnt her til Rætten som Et vidne, ligger nu af svaghed til sengs, derfor var ieg og Ole Olsøn Espen, efter forlangende af Knud Schielwiig, igaar aftes hos Aamun Knudsøn, da hand sagde, at Lars Sexe laante af en Mand En Øg, sam/m/e Kiørte hand ihiel her udj Teigen, og for at betalle Øgen,

laante hand penge der til, og Pant satte Teigen, halv deelen til Ole Pedersøn Espen, og dend anden halve part til Tosten Frøswiig. og Ingebrigt Schielviig, som er Fader til Knud Schielwiig, løste Teigen igien, saasom hand viste ingen nærmere Odels mand end Ingebrigt Schielwiig. dette var Aamun Espens udsigende, som ieg med Eed vil bekræfte. vidnet aflagde Eeden.

4de vidne, Ole Olsøn Espen, til huus paa Reisetter, vidnede Conform med nest forregaaende 3de vidne, sagde ellers, det hand disuden som et vidne er indstevnt for den/n/e sag, mens der om kand ieg lidet vidne, som er, at min Fader, sal: Ole Olsøn Espen, sagde det hand havde hørt af min Farfader Ole Pedersøn Espen, det min Farmoder i Fadergave havde faaen 16. hvert træe her udj Teigen til forærendes af Torbiørn Berven. ellers haver ieg hørt af min sal: Fader sigge, det Ingebrigt Schielviig, som er Fader til Knud Schielwiig, er Rætte Odels Mand til Teigen. sagde videre, det Ole Haldorsøns Folck har brugt her i Teigen, mens aldrig hørt sigge det de havde nogen Eiendom her. som Parterne ej noged havde at tilspørge vidnet, saa aflagde det Eeden.

5te vidne, Knud Knudsøn, værende [hos] sin Moder paa Gaarden Espen, gaml: 36 aar, er ingen af Parterne enten beslægted eller besvogret, vidnede, ieg har hørt af min Farbroder sal: Ole Olsøn Espen sigge det Lars Sexe Pantsatte den/n/e halve Teig til min Farfader Ole Pedersøn Espen, og dend anden halve Teig til Tosten Frøswiig; og Ingebrigt Schielviig, som er Fader til Knud Schielwiig, løste Teigen ind igien, og var Lars Sexe Farfader til Ingebrigt Schielwiig, og sagde hand det Torbiørn Berven Kanede sig 16de hvert træe til her udj Teigen, sam/m/e træer hand skulde have gived til Ole Pedersøn Espen. ieg har og seet det Ole Haldorsøn har

1751: 114b

1751

brugt her udj Teigen, og at hands Drenge har ført Ris og fuhre her fra, mens om hand har haft det brug til Eiendom, eller Love!! (Lov?) af andere, det ved ieg icke. som Parterne ej noged havde at tilspørge vidnet, saa aflagde det Eeden.

6de vidne, Joen Knudsøn, værende hos sin Moder paa Gaarden Espen, gl: 34 aar, vidnede Conform med nest forregaaende 5te vidne, og aflagde Eeden.

Contra Citanten Knud Ingebrigtsøn Schielwiig producerede et skifte brev af 12de Maj 1719, hvor med hand vil bevisse at Teigen, som var Pantsat til Espen og Frøswiig, og indløst af sal: Tosten Frisviig, er gaaen i skifte og udlagt paa bem:te Tosten Frisviig[s] 3de søn/n/er, der fra ieg har indløst Teigen efter skiøde af 19de Julj 1743, som her fremlæges til actens følge forsaavit den/n/e sag er vedkommende, og paastaaer ieg ydmygst Dom efter min Contra stevning.

Efter lang sam/m/entalle bleve Parterne saaleedes foreenede, det Hoved Citanten Ole Haldorsøn Espen tilstoed Contra Citanten Knud Ingebrigtsøn Schielwiig at være Rætte og sande Odels Mand til den/n/e Teig, Boeteigen kaldet, mens som alle vidnerne har forklaret det Ole Haldorsøn har haft brug her udj Teigen, saavelsom hands Forfædere, saa bleve Parterne saaleedes foreenede det Knud Schielwiig skal betalle til Ole Haldorsøn for sam/m/e brugs Rætt 10 Rd:r, dem Knud Schielwiig og strax her udj Rætten til Ole Haldorsøn betalte, hvor imod bem:te Ole Haldorsøn Espen skal holde Knud Schielwiig fri for hver Mands tilltalle som paa sam/m/e brugs Rætt talle vil eller kand, og om saa skeede det nogen, i hvor det være vilde, paa sam/m/e brugs Rætt skulde vilde talle, skal Ole Haldorsøn og hands Arvinger være forbunden dem at tilfridsstille for sam/m/e brugs Rætt, som ickun haver været dend Fierde part eller andeel af bruget i Teigen. betræffende den/n/e Rættergang, da betaller Knud Schielwiig til Ole Haldorsøn 2 Rd:r, hvor imod Ole Haldorsøn skal være pligtig at løsse den/n/e Forretning, og saaleedes skaffe Knud Schielwiig dend lovforsvarlig beskreven uden nogen betalning: saa betaller {og} Ole Haldorsøn disuden Rættens Persohner med 6 rd: {2

mrk:}, og saaleedes vorder den/n/e Rættergang ophæved og Parterne i Kierlighed foreenede, det de med hænders Ræckelse for Rætten bekræftede og tilstoed.

Dend 29de Apriil blev Rætten betiendt paa Gaarden Espen, beligende i Kingtzerviig skibreede og Ullensvangs Kircke sogn, med efterskrevene Eedsvorene Laug Rættes mænd, som af Fogden Hr: Cam/m/er-Raad Heiberg er opnævnt, sc: Knud Jaastad, Johan/n/es Østensøn Luttro, Johan/n/es Twet, Swend Ystenes, Mahts Jacobsøn Huuss og Anders Ols: Luttro, nærværende Lensmanden Joen Torchiels: Hougse,

efter tilkaldelse af Haldor Olsøn, som tillige med sin Farbroder Haldor Tobiasøn Helleland fremstoed for Rætten og gav tilkiende det hand, Haldor Olsøn, til den/n/e Tægte dag med Muntl: varsel har ladet stevne og indkalde Aamun Knudsøn Espen med broder Siur Knudsøn ibdm:, Dom at imod tage til at fra dem levere et støcke ager, eller halvdeelen af ageren Biørck ageren kaldet, som min Fader Ole Haldorsøn Espen og hands Steefader Tobias Espen i aaret 1734 udj en Aastæds trættes afhandling gav fra Dem til de nu indstevntes Fader, sal: Knud Olsøn Espen: da som dette er en Merckelig Afgang for gaarden, og ieg, Haldor Olsøn, befrygter at der

1751: 115

1751

paa den/n/e gave skal fanges hævd, førren ieg, som bliver i fremtiiden til Odelen berettiged, dend kand tiltræde, saa har ieg fundet mig beføyet den/n/e gave, som en jorden tilhørende herlighed, i tiiden at indtalle, allerhelst de indstevnte Aamun Knudsøn Espen og Siur Knudsøn dette støcke ager imindelighed ej har villet fra dem levere, der om Dom at anhøre til at tilbage levere sam/m/e støcke agger, og at betalle processens omkostning.

Paa den indstevnte Aamun Knudsøn Espen[s] vegne møtte hands broder Joen Knudsøn, som sagde, min broder Aamun Knudsøn er svag og sengeligende, saa hand ej kand møde, derfor har formaaed mig at gaae i Rætte for sig, og tilstaar ieg, det bem:te min broder har faaen lovlig varsel om det paastevnte støcke ager.

dend indstevnte Siur Knudsøn møtte, liggeleedes tilstoed lovl: varsel og sagde, det ieg vel for mit penge laan til min sal: Fader har faaen udlæg her i gaarden, mens i det øfrige har ieg icke Rætten her til gaarden, saasom ieg haver 2de Eldere brødere for mig, dog styrer ieg halve deelen af min sal: Faders brug med min Moder.

Citanten lagde i Rætte til actens følge Et udtog af Hardanger Justits Protoc:, til beviis om hvis der er passeret inden Rætten d: 5te Ap: 1734, det paastevnte støcke ager vedkom/m/ende, samme er af følgende indhold.

Efter at dette document var oplæst, sagde de indstevnte Siur og Joen Knudsøn/n/er, det de ej videre havde til forsvar udj den/n/e sag, en[d] det oplæste skrift, hvortil de holt dem, og saaleedes indlod sagen til Doms.

Citanten paastoed og Dom til gaardens herligheds beskiermelse, og [er]indrede om processens omkostning.

Siur Knudsøn Espen paastoed og var begierende det Rættens Middel [vilde]? gaae Need og besee Biørck ageren, hvorleedes dend er beligende førren Dom vorder afsagt. Den/n/e Siur Espens paastand blev af os efterkom/m/ed, i følge af begge Parterne, som giorde os anvisning paa Biørk ageren, der om Parterne tilstoed og forklarede, det needen under dend store steen Røysse var Ole Haldorsøn /: som er Fader til Citanten :/ hands jorde parts tilhørende bøe fra Røyssen og need til søen, strax needen under Røyssen ligger Biørk ageren, som er Rødet af bøen, sam/m/e ager er lang og smal, og befantes den med {Marcke skields} \2de jordfaste/ steene at være skift mit over i 2de lige store deele, lige efter dend i Rætten producerede Aastæds Forretning, det yderste støcke af ageren er Citantens Fader Ole Haldorsøn tilhørende,

og det inderste støcke /: som er det Citanten har paaAncket :/ er sal: Knud[s]? sønner tilhørende, sam/m/e støcker liger an i en anden dem tilhørende ager. Needen under Biørk ageren indtil søen Eier Ole Haldorsøn, som tilforn, bøen.

Rætten tilspurte Parterne, om de havde videre at fremlæge eller paastaae, som den/n/e sag kunde oplysse, føren Dom vorder afsagt, det da nu af dem vorder fremlagt og kungiort. her til begge Parter svarede, det de ej videre haver, mens vare Dom begierende.

altsaa bliver

1751: 115b

1751

Først at beregne Rættens gebyrd, saasom Sorenskriveren for den/n/e dags Forretning, samt diet penge, 2 rd: 4 mrk:, hands fløtning til og fra Aastædet har Citanten besørget, og fremdeeles besørger, Laug Rætten per Mand 1 mrk:, er 1 rd:, Lensmanden for Laug Rættens tilkaldelse samt opvartning ved Rætten med at gaae Rættens Middel til haande, kand ej ringere have end som 4 mrk:, tilsam/m/en Rættens løn 4 rd: 2 mrk:

og blev da udj sagen af Sorenskriveren og Laug-Rætten saaleedes for Rætt Kiendt, Dømt og Afsagt.

Den udj Rætten producere[de] underRættens Aastæds act, eller Extract af Protoc:, udvisser ved de der udj anførte og afhørte mange vidners Eedelig Forklaring, det Biørk ageren har været Citantens Fader Ole Haldorsøns brug og Eiendoms bøe tilhørende, som af {sal:} de indstevnte Aamun og Siur Knudsøn/n/ers Forfædere er udlagt til ager, som kaldes Biørk ageren, sam/m/e ager har Citantens Forfædere igien indtalt som sin Eiendom, og sam/m/e upaaAncket og upaakiert Eiet og haft til brugs over 30 Aar, efter vidnerne Haldor Mæhland og Ingebor Knudsdatter Eedelige forklaring, hvilcket er langt over hævds tiid efter Loven, det uagted haver dog de indstevnte Knudsønne[r]s Fader, sal: Knud Espen, ved stevnemaal her til Aastædet dend 5te Apr: 1734 paaAncket den/n/e Ager, som dend i Rætten fremlagde Aastæds act udvisser, da Parterne, sal: Knud Espen og Ole Haldorsøn, bleve foreenede om at skifte Ageren dem imellem, som dend tiid og skeede, sam/m/e forliig er det Citanten Haldor Olsøn paaAncker, siden det beviisses med den fremlagde underrettes act, det ej alleene bøen var hands Forfæderes Eiendom tilhørende, mens end og at den af bøen Røddede ager havde langt over hævds tiid tilhørt hands Forfæderes Eiendom her udj gaarden, og derfor ved stevnemaal til den/n/e Tægte dag paaAncker saavel det imel: hands Fader Ole Haldorsøn og sal: Knud Espen skeede forliig, mens end og paastaar dend paastevnte ager Biørk ageren tilbage. Thj skiendes!! (kiendes) og Døm/m/es for Rætt at være, det, det imel: Citantens Fader Ole Haldorsøn og sal: Knud Espen inden Rætten skeede forliig og giorde foreening bør i alle maader ved magt at staae saalenge Ole Haldorsøn Eier og bruger jorden, mens, naar hands søn, Citanten Haldor Olsøn, bliver Eiere for jorden og faar dend til brug og beboelse, da bør Biørk ageren i alt at følge og tilhøre Haldor Olsøns brug og Eiendom uden nogen videre process og Rættergang, og da bør de jordfaste steene, som nu skifter Ageren i 2de deele, oprives og Caseres, og bør da heele Biørk ageren udsteenes fra Knudsøn/n/ers

1751: 116

1751

Ager som støder lige an i Biørk agerens inderste Ende. betræffende den/n/e Rættergangs omkostning, da betaller Citanten \til/ Rættens Personer efter foranførte beregning 4 rd: 2 mrk:, hvor af de indstevnte Knudsønner til Citanten Haldor Olsøn betaller det ha[l]ve med 2 rd: 1 mrk:, inden 15ten dage efter Doms forkyndelse under Nam og execution.

Sam/m/e dag Eftermiddagen blev Rætten betiendt paa næst forbem:te Gaard Espen med sam/m/e der ved Specificerede Laug-Rætt, som der til af Fogden var opnævnt, nærværende Lensmanden som forbemelt er,

og det efter tilkaldelse af Ole Haldorsøn Espen, som fremstoed og gav tilkiende, det ieg med Muntl: varsel til den/n/e Tægte dag har her til Aastædet ladet stevne og [indkalde] Aamun og Siur Knudsøn/n/er, min paastand at anhøre og Dom at imod tage i følgende poster, 1°: om En Nøst Tompt som min Steefader Tobias Espen havde gived indstevnte Knudsøn/n/ers Fader, sal: Knud Espen, at opbygge Et Nyst!! (Nøst), med dend aftalle det hand for sam/m/e Tompt skulde give paa et andet stæd et stycke grund til vederlag, mens sam/m/e har ej til den/n/e dag imindelighed været at bekom/m/e. 2°: om en ager Reene under Biørk ageren og oven over hands Biørke ager, som de indstevnte, hver gang ieg {opbryder} opmurer ager Reenen, bryder dend need. 3°: om Et støcke udmarck som de indstevnte af fællets bue have haver udlagt og indgierdet just der hvor ieg Eier skouen, og ej vil need bryde sam/m/e gierde, eller give mig vederlag for min skouv. 4°: Fordj de slaar græs udj fællets Bue hauge førren der drives need med Creaturene. for den/n/e gierning er og indstevnt Haagen Olsøn Espen. 5te: har de alle 3de indstevnte deres sæhls huus paa min Eiendom, og endskiønt de har deres Egen skouv strax der ved, saa hugger de dog af min skouv til støels veed saavel af Næver og barcke skouen af det som færsk er, uagted der findes tør veed Nock i min skouv, dend de uformeent gierne maatte benøtte dem af. 6de: at de svarer Processens omkostning. 7de: at anhøre vidner om det paastevnte. vidnerne ere Haagen Olsøn Espen og hands Moder, at vidne om de 2de første poster. om slaat[t]en i Bue haugen, Arne Ystensøn, \Helie Hofland/, og Mari Larsdatter. disse vidner ieg paastaaer Eedelig Afhørte.

de indstevnte Haagen Olsøn, Siur Knudsøn møtte, tilstoed lovl: varsel. paa indstevnte Aamun Knudsøns vegne, udj hands svaghed, møtte hands broder Joen Knudsøn, som tilstoed lovl: varsel.

om dend første part bleve Parterne saaleedes forEened, at Citanten til vederlag imod Nøsttompten skal nyde Et støcke {ager Reen eller bøe} under Citantens Egen ager kaldet Maal ageren, saa stort som Laug-Rætten vil kiende billigt at være imod Nøst tompten.

2den Post, der om bleve Parterne foreenede, det

1751: 116b

1751

Ole Haldorsøn udj sin Egen bøe og ager Reen opsætter Muren, mens ingenlunde det allerringeste at kom/m/e med Muren paa Aamun og Siur derres ager.

3de Post, her om bleve Parterne saaleedes foreenede, det Knudsøn/n/er tilbage lægger det slaatte træe hvor Citanten Eier skouen, og igien paa {sin} \deres/ Egen Eiendom udlægger og indgierder dem Et ligge saa stoer slaatte træe, dog maae det icke skee paa Meelstøllen, alle andere sla[a]tte træer som ere udlagde og indgierdede siden steenings forretningen af 21 Septbr: 1741, skal begge Parterne tilbage legge, og gierdet needrive.

4de Post, da lovede de indstevnte at det ej oftere skal skee at der i fællets Bue hauge skal blive slaaet græs.

saa blev og aftalt og sluttet, det ingen af Parterne skal have frihed at sætte andere Øger eller hæste i Bue haugen, uden dem de føder vinteren over og bruger til jordens dørckning, q <q og derforuden 4 øgger paa heele gaarden, 2de for hvert thuun, og ei videre>, med saa skiel det skeer med samtlige granders samtycke, lov og løfte.

5te Post angaaende, der om blev Parterne foreenede, det de paa Ole Haldorsøn[s] Eiendom skal hugge støels ved af tørt birck og Viger!! (vier?), men Næver og barcke bircke træer maa ingen hugge.

Dernæst blev i begge Parters Nærværelse og efter Knudsønners Egen anvisning under Maalageren af bøen udvist til Ole Haldorsøns Eiendom Et støcke til vederlag imod Nøst

tompten, og sam/m/e med en gloppe udj en jordfast steen udmecket. saa blev og aftalt det Knudsøn/n/er skal have fri gang omkring derres Nøst til skickelighed. saa blev og aftalt det Knudsønner inde i Raaen ej skal hugge hatle skouv til Merckes gierde, mens af orreskouen maae \de/ hugge{s} saa meget behøves. saa skal og icke Ole Haldorsøn paa Knudsøn/n/ers Eiendom hugge nogen gierdefang, skouen til fornærmelse, mens efter steenings forretningen af 21de Septbr: 1741 skal hand tage bracke skouv til gierde fang. angaaende processens omkostning, da paastoed Citanten, at som hand efter Rættens paastand skal betalle til dem 4 rd: 2 mrk:, foruden Dom og brev penge samt men[d]s opnævnelse, kald og varsel, der alt er betalt, foruden Mad og dricke, samt Sorenskriverens fløtning, der for hand i alt paastoed 10 rd:, og i mangel af mindelig betaling paastaaer ieg dom for sam/m/e. herom bleve Parterne foreenede, det Haagen Espen betaller til Citanten 1 rd:, og Aamun med Siur Knudsøn/n/er hver 3 rd: 3 mrk:, er tilsam/m/en 8 rd:, som Citanten var fornøyed med, og saaleedes blev sagen sluttet og Rætten ophæved.

1751: 117

1751

Dend 30de Apriil blev Rætten betiendt paa Gaarden Mochestads yttere Thuun, beliggende i Kingtzerwiig Præstegield og Ullenswangs Kircke sogn, med efterskrevene Eedsvorene Laug Rættes mænd, som af Fogden Hr: Cam/m/er-Raad Hejberg er opnævnte, sc: Knud Jaastad, Knud Helleland, Lars Ols: ibdm:, Lars Torchielsøn Aga, Ole Ols: Berven, Joen Svends: Hougstvet, Haldor Helleland og Johan/n/es Hofland, Nærværende Lensmanden Joen Torchielsøn Hougse,

udinden Een Odels Trættes afhandling imel: Siur Gribsøn Mochestad og Wichlich Siursøn ibdm:,

Hvorda for Rætten fremstoed bem:te Siur Gribsøn Mochestad og gav tilkiende, det hand paa sin huustroes vegne, Herborg Samsonsdatter, som Elste søn/n/edatter, der formeener sig til Odelen berettiged, haver for Juul nestleeden Aar til Jorde Tirsdagen indeværende aar, og atter ved Continuations stevning til den/n/e Tægte dag, med Muntlig varsel vidnesfast ladet stevne og her til Aastædet indkalde bem:te hands Huustroes Farbroder Wichlich Siursøn Mochestad, at møde og anhøre hands huustroes Odels Rætt {til} efter breve og Adkomster til 1 Løb smør, eller Rættere, gaml: Landskyld efter Matriculen, 2 pd: 6 mrk: smør, ½ hud og ½ g:skind med bøxsel og herlighed, og som hand ej imindelighed Løsnings penge har vildet imodtage, saa har ieg ladet ham stevne til Doms lidelse, Løsnings penge at imod tage, samt at svare processens omkostning. dog føren ieg skrider til videre Rættergang vil ieg inu tilbyde ham Løsnings penge, og til dend ende penge her for Rætten anvisser.

Dend indstevnte Wichlich Siursøn Mochestad møtte, tilstoed lovl: varsel og sagde, det ieg ej kand, formeedelst mine mange smaae børn, imod tage penge.

Citanten lagde i Rætte Et skiøde af 27de Nobr: 1734, hvor med hand vil bevisse det hands sal: VærFader Eiede En løb smør her i gaarden, sam/m/e goeds ieg igien af min sal: Sviger Fader haver Kiøbt efter Skiøde af 18de Martj 1743, det goeds ieg og haver til brugs og Eiendom, mens til det paastævnte goeds, som liggeleedes har været min Kones Fader og Forfædere tilhørende, har ieg ingen adkomster, ej heller ved hvor de er, dersom min Kones Farbroder ei haver dem. de anførte 2de skiøder, som er den/n/e paastevnte sag uvedkom/m/ende, blev paategned og Citanten tilbage leveret.

dernæst lagde {Citanten} \den indstevnte/ i Rætte Et skifte brev af 1ste Octbr: 1732, efter hands {huustroes Far} fader, sal: Siur Pedersøn, med paastand at Arvelinien og det der udj anførte jordegoeds med sin forklaring, samt det der udj indførte skiøde af 8de Junj 1688, hvilcket originale skiøde nu er forkom/m/ed, og deelings værcket over jordegoedset, her udj

acten maatte inddrages. sam/m/e er saa lydende. Dend indstevnte {Siur} Wichlich Siursøn Mochestad {møtte} tilstoed det Citantens huustroe Herborg Samsonsdatter er hands Elste broder Samson Siursøns ægte datter, og at \det/ goeds som er kiøbt fra Haabræche i Strandebarm, havde min Fader og Farfader saalenge at det blev dem til Odel, hvor af Citanten selv haver efter anviiste skiøde 2 pd: 6 mrk: smør, ½ hud, ½ g:skind, {der af ieg} dend øvrige Rest efter Haabræche skiøde, som er 18 mrk: smør, ½ g:skind, har ieg af min Moder {tilforhandlet mig, mens Resten af det paastevnte, foruden det indberegned det} og medarvinger tilforhandlet mig, tillige med det ieg selv efter det fremlagde skif-

1751: 117b

1751

te brev haver arvet, saa at Citanten aldrig skal kunde bevisse det min Fader til Odel har ejet Resten af det paastevnte, som er 1 pd: 12 mrk: smør, ½ hud, hvilcket min sal: Fader Kort føren hand ved døden afgick Kiøbte, og levede ej saa lenge at hand der paa erhold[te] skiøde, holder mig ellers til det fremlagde skifte brev, og ellers fremlæger det mig af min Moder meddeelte skiøde af 26de Martj 1738 til actens følge, samt min skattebog, at sam/m/e i acten maa blive Extraheret, med paastand det Citanten maae fremlæge sin skattebog som den/n/e sag kand oplysse, det producerde skiøde og Extract af skattebogen er saa lydende.

Citanten lagde sin skattebog i Rætte og tilstoed, det hand, efter de forhen anviste breve, havde til brug og Eiendom sam/m/e der udj anførte jordegoeds. Extracten af skattebogen er saalydende.

Dend indstevnte Wichlich Siursøn sagde, det ieg tilstaar gierne uden process og Rættergang at tage imod Løsnings penge for de Citanten manglende 18 mrk: smør, ½ g:skind, mens kunde ingenlunde tage imod Resten af det paastevnte, saasom Citanten aldrig kand beviisse det \hands/ Kone nogen Rætt haver til sam/m/e.

Citanten sagde, det ieg paastaar Dom efter mit stevnemaal.

Og bliver da først at bereigne Rættens gebyrd efter Reglementet 1708, saasom Sorenskriveren for den/n/e dags {provition} Forretning med provition, 2 rd: 4 mrk:, Laug Rætten, i hense[e]nde til den/n/e tiids besværglighed, kand ej ringere have end som per Mand 24 s:, er 2 rd:, Lensmanden for Laug-Rættens tilkaldelse samt opvartning med at gaae Rættens middel tilhaande, 4 mrk:, tilsam/m/en Rættens løn 5 rd: 2 mrk:

Og blev da af Sorenskriveren og Laug-Rætten som Med-Domsmænd saaleedes for Rætt Kiendt, Dømt og

Afsagt.

Citanten Siur Gribsøn {bliver} \Mochestad/ har ej beviist det hands Huustrues Fader, sal: Samson Siursøn Mochestad, som Elste søn af sal: Siur Pedersøn, har haft Odels Rætt til meere jorde goeds her udj gaarden Mochestad end som efter skiødet af 8de Junj 1688, der findes indført i skifte brevet efter sal: Siur Pedersøn, datteret Mochestad dend 1ste Octbr: 1732, nemlig 1 Løb \smør/, Et buckskind /: er ½ huud :/ og Et geedskind. der af hand selv tilstaar efter fremlagde skattebog og anviiste skiøde af 18de Martj 1743 at Eie og bruge 2 pd: 6 mrk: smør, ½ hud og ½ g:skind, saa at ham ickun skal mangle 18 mrk: smør, ½ g:skind:, sam/m/e Manglende 18 mrk: smør, ½ g:skind dend indstevnte /: {hans} \Citantens/ huustrue Herborg Samsonsdatters Farbroder :/ Wichlich Siursøn har tilstaaet at vilde imod tage Løsnings penge for: Det uagted Citanten Siur Gribsøn Mochestad dog har paastaaet Dom efter stevnemaalet for ligesaa meged som hand selv Eier, neml: En Løb smør, eller gaml: Landskyld 2 pd: 6 mrk: smør, ½ huud, ½ g:skind. Thj kiendes og Døm/m/es for Rætt, det Citanten Siur Gribsøn Mochestad paa sin Huustroe Herborg Samsondatters vegne ej haver Odels Rætt til meere udj indstevnte Wichlich Siursøn Mochestads Eiende og paaboende jorde part, end som til de

1751: 118

anbudne 18 mrk: smør, ½ g:skinds Landskyld, det hand bør paa sin huustroes vegne fra Wichlich Siursøn indløsse for 1 rd: 1 mrk: hver Marck, er 26 rd: 1 mrk: 8 s: efter skiødet af 26de Martj 1738, og ej videre, for sam/m/e 18 mrk: smør, ½ g:skind Wichlich Siursøn meddeeler Siur Gribsøn med Huustroe Et lovl: skiøde saa snart pengene er bleven ham betalt, hvilcket Skiøde Wichlich Siursøn selv bekoster. betræffende processens omkostrning, da betaller Citanten Siur Gribsøn \til/ Rættens Persohner, efter foran førte beregning 5 rd: 2 mrk:, i det øfrige ophæves omkostningerne paa begge sidder.

Dend 21de Maj blev Rætten atter betiendt paa Gaarden Mansager udj dend paa fol: 99 anførte og begynte Aastæds sag, da Rætten blev beklæd med det paa bem:te folio Specificerede Laug-Ræt, undtagen udj Thomas Swendsøn Hougstvet stæd sat Haldor Helleland, nærværende bøygde Lensmanden Joen Torchielsøn Hougse.

hvorda for Rætten fremstoed Orm Michelsøn Mansager og Halwor Larsøn ibdm:, som gav tilkiende det de ved Muntlig Continuations stevning til den/n/e Tægte dag haver indvarslet alle derres udj hoved stevningen benævnte vederparter at anhøre derres vidner om Moed og Marckeskield imel: gaarderne Jølle og Mandsager, samt Dom at imodtage efter hoved stevningen, og at svare processens omkostning. saa er og indvarslet de udj hoved stevningen benævnte vidner, under Lovens falsmaal. vilde altsaa fornem/m/e om de indstevnte vederparter Møder.

Sogne Præsten Hr: Niels Winding, som pro Officio er bøxel Raadig over heele Mansager, og i saa maader Eier for 12 mrk: smørs Landskyld i gaarden Jølle, møtte.

[Af] Gaarden Jølle[s] Eiere og opsiddere møtte Gun/n/er Aslachsøn hands søn /: siden Faderen er ved døden afgangen :/, Aslach Gun/n/ersøn med Moder Anna Olsdatters Laugværge Johan/n/es Olsøn Aga, som forklarede det Moder[en] med børnene Eier og bruger i Jølle {1 Løb} 1 Løb \6 mrk:/ smør, hvor af Præstebordet er beneficeret 6 mrk:, benævnte Aslach Gundersøn sagde det hand ej alleene møtte paa Egene vegne, men og som Curator for hands {Gundersøn} broder Hans Gundersøn. Jørgen Knudsøn Freim som Formynder for Ingebor Gun/n/ersdatter, Knud Schielwiig som Formynder for Guro Gunderdatter, Iwer Tochiem som Formynder for Torbiør, udj hvis lovlige forfald møtte Jørgen Freim og tog til gienmælle. Tormoe Christophersøn Jølle, paa hands vegne møtte Jørgen Freim, som sagde det bem:te Tormoe Eier og bruger i gaarden Jølle ½ Løb smør, foruden 3 mrk: smør Præste bordet beneficeret. Jørgen Knudsøn Jølle med Eieren Jørgen Lofthuus, som sagde at Eie ½ Løb smør, mens bruger ½ Løb 3 mrk: smør, hvor af Præste bordet Eier 3 mrk: smør. samtlige mødende tilstoed alle lovlig varsel, Ei alleene at være kaldet om at anhøre vidner om gaml: Marcke skield imel: disse 2de gaarder, mens pro 2do: at anhøre vidner om de veje vj Jølle opsiddere skal have anlagt paa Mansager Eiendom, det vj haaber ej skal befindes. 3tio: at Modtage Dom til Marcke skields needsettelse. 4°: at betalle Processens omkostning, hvilcke 2de sidste poster vi haaber gaaer

1751: 118b

Efter Rætt og billighed.

Hoved Citanterne sagde, saaleedes som nu melt er, lyder hoved og Continuations stevningen, og som de indstevnte vidner møder, paastaar vj dem Eedelig afhørte, undtagen Jacob Christensøn Eitrim, som er paa sin Reisse, sam/m/e vidne vj frafalder, saa er og indvarslet Iwer Pedersøn Tochim som vidne.

de indstevnte Jølles Eiere og opsiddere protesterede imod det vidne Iwer Tochim, som haver til ægte Citanten Orm Mansager[s] broderdatter, derfor vj anseer ham som Partisch.

Eedens forklaring blev vidnerne forrelæst, dernæst af Dom/m/eren formanet.
1ste vidne, Siur Erichsøn, huusmand paa Gaarden Opheim, gaml: 80 aar, provede, at sal: Swend Mansager, som boede her i 32 aar, da Orm Mansager fick jorden her, anviste sam/m/e Svend for Orm hvor byttet skulde gaae, der om ieg blev taged til et vidne, og er det omtrent 20 aar siden, og da viste og sagde sam/m/e Svend det Merckerne gick af Merckes garen needen ved Elven og op i RøwKløw og saa i Ædig-steenen og hen i Sør enden paa Kin-skaaret, der fra op i Bleggeberg i en sort Ran!! (Rand) i Berget, og sagde sam/m/e Swend at der skulde staae en Marckesteen oven paa Biergget, mens hand anviste den ej for mig, sagde at saaleedes havde hand styret i 32 aar, og saaleedes var ham anvist Merckerne da hand tog gaarden til brugs. mens ingen af Jølle Mændene var hos da Swend Mansager giorde den/n/e anvisning. ieg kand og giøre anvisning paa disse Mercker, mens formeedelst min høye Alderdom, er det mig umueligt at kom/m/e der op, saa er det og ufornøden at giøre anvisning, siden disse Mercker for alle er bekiendt. Jørgen Lofthuus tilspurte vidnet om icke byttet gick ind i Nippen. Resp: har ej hørt det for nogen sandhed, mens vel at Jølle Mændene har villet haft det saa, og at Mansager Mændene ej har villet tilstaaed dem det. Parterne sagde paa begge sidder, at det var ufornøden det vidnet skulde i Marcken, thj de omvundene stæder er dem alle bekiendt. Citanten Halwor Larsøn tilspurte vidnet, om icke hands Fader boede her paa Gaarden Mansager i 15ten aar, og styrte dend jorde part som Orm nu styrer, og om hands Fader da icke brugte lige efter de omvundene Mercker, samt hvor lenge det er siden at vidnets Fader kom her fra jorde bruget. Resp: det omspurte forholder sig saa med sandhed, mens hvorlenge det er siden min Fader kom her {til} fra gaarden, mindes ieg ej. Citanten Orm Mansager tilspurte vidnet, om icke fick jorden til brugs efter vidnets Fader, sal: Erich. Resp: ja. Citanten lagde i Rætte sit bøxsel brev af 26de Octbr: 1720, for at bevisse at have bøxlet jorden 1702, og at det er 48 aar i den/n/e vaar siden vidnets Fader fløttede fra bruget, begierede sam/m/e bøxel brev at blive indlem/m/et i den/n/e act. det om/m/elte bøxel brev er saa lydende. Jørgen Lofthuus tilspurte vidnet, om de icke havde brugt om hinanden, Jølle Manden ind paa Mansager

1751: 119

1751

og Mansager Manden ind paa Jølle. Resp: Mansager Manden har icke brugt ind paa Jølle, mens Jølle Manden har altiid villet brugt ind paa Mansager. som ingen af Parterne havde videre at tilspørge vidnet, saa aflagde vidnet Eeden efter Loven.
2det vidne, Simon Anfindsøn, huusmand paa Gaarden Eitrim, gaml: 43 aar, provede, min Fader sal: Anfindsøn!! (Anfind) var huusmand her paa Mansager i 40 aar, og er det 1 aar siden hand ved døden afgick, hand sagde at byttet imel: Mansager og Jølle var af Merckes garen ved Elven, der i RøwKløw, og saa i Ædig-steenen, og saa Sør i Kin-skaar Enden. disse Mercker forklarede min sal: Fader for mig at være Rætte Marcke skiel, og som ieg er opavlet her paa Gaarden, har ieg ofte hørt det sam/m/e af andere, og ofte gaaed paa disse Mercker, og der om kand giøre anvisning, og skal Mercket gaae af Kin-skaar Sør-enden og op i Bleggeberg. det er og omtrent 10 á 12 aar siden Jølle Mændene begynte at anlægge nye veje ind paa Mansager Eiendom, der om ieg kand giøre anvisning. Jørgen Lofthuus tilspurte vidnet, om hand icke har hørt det byttet gick ind i Nippen. Resp: jeg har hørt det Jølle Manden vilde have det saa, mens aldrig hørt det Jølle Manden havde nogen Eiendom der, eller at saadant er bleven ham tilstaaen. 2°: om vidnet icke ved at Jølle Mændene brugte deres gamle smalle vej. Resp: jo, sam/m/e vej ligger inu inden for den nyere vej, og Kiørte de smallen need over heele Mansager Marcken. Citanten tilspurte vidnet, om hand icke ofte hørte det Jølle Manden blev forbuden at Kiøre sin smalle over {deres} Mansager Eiendom, og om Jølle icke kand Kiøre sin smalle over sin Egen Eiendom. Resp: jeg har ej hørt paa forbuddet, mens hørt af andere talle der om, at Jølle Manden var forbuden at Kiøre sin smalle

over Mansager Eiendom: og kand Jølle Manden drive eller Kiøre sin smalle over sin Egen Eiendom, thj, de driver smallen altiid op over Jølle Eiendom, mens need igien paa Mansager Eiendom.

3de vidne, Olwer Larsøn Opheim, er huusmand paa Buustethuun, gaml: 62 aar, provede, ieg tiente hos Ole Halworsøn Jølle i 7 á 8 aar, og er det 40 aar siden, hand brugte dend part i Jølle som Jørgen Lofthuus Eier, i den tiid ieg tiente der, var en gaml: Mand Navnl: Thron Jølle, som var huusmand ibdm:, hand sagde til mig det Mercke eller bytte imel: Jølle og Mansager \gaar/ af Merckes garen ved Elven, i RøwKløw, der fra i Almen/n/e under Ædig-steenen, og saa i Kin-skaar Enden, og saa i Litle fagredahls Enden under Blegberget: sam/m/e Thron Jølle bad Erich Mansager om at hugge nogle løvKiærer, som Erich tillod, da bad Thron det Erich vilde visse ham byttet, hvor til Erich svarede, du ved byttet ligge saa vel som ieg, og brugte dend tiid

1751: 119b

1751.

Jølle Manden i Nippen, mens om det var Rett eller gallt, ved ieg ej. om de nye veje ved ieg intet om, mens de omvundene Mercker kand ieg giøre anvisning paa. Jølle Manden brugte dend tiid den gamle smalle vej, som var at de drev op i derres Egen Marck, og drev need over Mansager Marcken, hvilcken gamle vej ligger inde i Mansager Marcken.

4de vidne, Iwer Pedersøn, boende paa Gaarden Tochim, er besvogret med Citanten Orm Mansager og haver hands broderdatter til ægte, er gaml: 48 aar, provede, det Ole Halworsøn Jølle, som nu er huusmand i Karsund, for et aar siden sagde til mig, det byttet imel: disse 2de gaarder er af Merckes garen ved Elven, og i RøwKløw, der fra i Kin-skaaret, og saa i Bleggeberget, mens ieg kand ingen anvisning giøre om disse Mercker, thj ieg er En frem/m/ed Mand her, der ickun vidner hvad Ole Halwersøn sagde. Parterne havde ej noged at tilspørge dette vidne, hvorfor vidnet efter Loven aflagde Eeden.

Jørgen Lofthuus og medInteressendere fra Gaarden Jølle, gav tilkiende, det de med Muntl: Contra-stevning til den/n/e tægte dag her til Aastædet har ladet varsle hoved Citanterne, Contra vidner at anhøre om gaml: Kan, Moed og Marcke skiel her imel: disse 2de gaarder Jølle og Mansager, der efter Dom at imod tage saavel udj hoved sagen som Processens omkostning. vidnerne, som under Lovens faldsmaal er indvarslet, ere Henrich Erichsøn Staen, Hellie Østensøn Jordahl, Christopher Langesetter, Einer Gunnersøn Ragde, Henrich Eie {og}, Maritta {Niels}\Svends/datter, \og Sigwor Svensdatter/, hvilcke vidner alle nu møder, dem vi paastaar Eedelig afhørt.

hoved Citanterne vedtog den/n/e Contra stevning at være dem lovlig forkyndt.

Edens forklaring blev vidnerne forrelæst, og af Dom/m/eren formanet.

1ste vidne, Henrich Erichsøn, er huusmand paa Staen, gaml: 85 aar, provede, at hands Fader sal: Erich boede her paa Mansager i 15 aar, og er det over 40 aar siden hand kom her fra, da Orm Mansager fick bruget efter ham, i dend tiid var ieg i 2 aar huusmand hos min Fader, og hand siunte mig Mercket saaleedes som blev brugt imel: begge gaarder, hvilcket var af Merkes garen ved Elven, og i RøwKløw, der fra i Jorrand Helleren, og saa op i Nippen, mens formeedelst min alderdom kand ieg ej giøre anvisning. hoved Citanterne protesterede imod dette vidne som Partisk, siden hand haver Encken Anna Jølle[s?] broderKone til ægte. Contra Citanterne tilspurte vidnet, om icke Jølle opsiddere i den omvundene tiid brugte den gamle smalle vej. Resp: ved intet her om. Parterne havde ej videre at tilspørge vidnet, hvorfor det efter Loven aflagde Eeden.

2det vidne, Hellie Østensøn, boendes paa Gaarden Jordahl, gaml: 56 aar, provede at have hørt af Ole Halwersøn, som boede paa Jølle, mens nu boer i Karsund, hand sagde det byttet imellem disse 2de gaarder er af Merckes garen

1751: 120

1751

ved Elven, og i RowKløv, der fra i Høy-steenen, og saa i Sør Enden af Kin-skaaret, der fra i Blegge berget, mens ieg som en frem/m/ed her i Marcken kand ingen anvisning giøre paa disse Mercker: fremdeeles sagde Ole Halworsøn, at da hand boede paa Jølle slog hand en staal under Blege berget. Parterne havde ej noged at tilspørge vidnet, altsaa aflagde det Eeden efter Loven.

3de vidne, Christopher Rasmussøn Langesetter, gaml: til høsten 60 aar, sagde at være i 3de ligge leed beslægted med Encken Anna Jølle. provede at have hørt af salig Swend Mansager sigge det Mercket gick af Merkes garen, i RowKløw, og saa Sør i Kin-skaaret, og saa i Sør enden paa Blegge berget, der fra i Nippen, og kand ieg giøre anvisning paa disse Merker, saasom ieg ofte har været der. hoved Citanterne protesterede imod dette beslægtede vidne.

4de [vidne], Einer Gunnersøn, boende paa Gaarden Ragde, gaml: 50 aar, provede, jeg har hørt af sal: Gunner Jølle sigge at byttet skulde gaae af Merckes garen i RowKlew, der fra i Almene, der fra i Høy-steenen paa Nordre sidden, der fra i Kin-skaaret paa Sør siden, der fra i Jorand Helleren, og saa i Nippen, mens kand ingen anvisning giøre paa disse Mercker, sasom ieg aldrig har været her i Marcken. disse ord sagde Gunner Jølle nestl: aar kort førren hand døde, og efter at hand var stevnt i sagen. Hoved Citanterne paastoed det Rætten ej Reflecterer paa hvad dette vidne har udsagt, siden sal: Gunner Jølle var en Contrapart i sagen, som hoved stevningen udvisser, og altsaa stevnt for sagen førren ordene af ham blev udtalt, og lenge førren hand døde. Contra Citanten Jørgen Lofthuus sagde, at som hand frygtede det Gun/n/er Jølle i sin svaghed ved døden skulde afgaae, som og skeede, saa lod ieg beskickelsevis ved dette vidne og Henrich Eie afhøre Manden, endskiønt hand var stevnt for sagen. vidnet aflagde Eeden efter Loven,

Contra Citanterne frafald selv dette indstevnte 4de vidne, og liggeleedes det 5te vidne Henrich Eie, som er af beskaffenhed med oven melde 4de vidne.

6de vidne, Maritta Swendsdatter, huus-Kone paa Buustethuun, gaml: 80 aar, provede, min Fader sal: Swend boede her paa Gaarden i 32 aar, kom her fra til Buustethuun, og fick Lars bruget efter ham, mens ieg kand ej mindes hvorlenge det er siden {ieg kom he} min Fader drog her fra Gaarden, ieg er barne føed her paa Gaarden, min sal: Fader siunede og sagde mig hvor byttet gick imel: disse 2de gaarder, som var fra Merckes garen og i RowKlew, og saa i Almene /: skal være Alme træe :/, i Kin-skaaret, i Joran Helleren, og saa i Nippen, ieg kand ej for Alderdom kom/m/e op i Marcken til at giøre anvisning paa disse Mercker. Contra Citanterne tilspurte vidnet om den gal:!! (gaml:) smale vej. Resp: dend gaml: vej var saaleedes at Jølle Manden

1751: 120b

1751

drev smallen op i sin Egen Marck, mens kom flyende need igien over Mansager Marcken. som Parterne ej videre havde at tilspørge vidnet, saa aflagde det Eden efter Loven.

7de vidne, Sigwor Swendsdatter, Encke og huus-Kone paa Præstegaards grunden, gaml: 70 aar, provede, mind Fader boede her i 32 aar, og er det, efter mine tancker, mod 40 aar siden hand drog her fra Gaarden til Buustetuun, og efter min Fader kom en Mand her at boe som hed Giermun, hand boede her i 2 aar, saa kom efter ham til bruget Lars, som var Fader til Halwor Larsøn. ieg er barne føed her paa Gaarden. min Fader sagde at byttet imel: Jølle og Mansager var af Merckes garen, der fra i RowKlew, saa i Kin skaaret, der fra i Nippen, mens ieg trøster mig ej at giøre anvisning paa disse Mercker, ligge som ieg ej heller for alderdom kand kom/m/e i Marcken. om smalle veien for Jølle Manden med smallen op i sin Egen Marck, og need igien over Mansager Marcken, dog var det icke en sædvane, men skeede

under tiiden at smallen kom need over Mansager Marcken. som Parterne ej noged havde at tilspørge vidnet, aflagde det Eeden.
Jørgen Knudsøn Freim, som Formynder for Ingebor Gun/n/ersdatter, paa Egene og Iwer Tochim[s] veigne, som Formynder for {Guro} \Torbiør/ Gun/n/erdatter, og Knud Schielwiig som Formynder for Guro Gun/n/erdatter, paa derres Myndlingers vegne, frasagde dem den/n/e process og Rættergang, det de ingen trætte vilde føre om Mod og Marcke skield, vilde og ingen deel have i sagen hvad heller den vandes eller ta(b?)des, siden derres Myndlinger ingen Rætt havde til gaarden Jølle.
Hernæst forføyede Rættens Middel, i følge af Parterne og vidnerne, dem ud til de omtvistende Aastæder, for at tage udj øyesiun dend anvisning vidnerne har beloved at giøre.
hvor med den/n/e dags forretning blev sluttet.

Dend paafølgende 22de Maj blev den/n/e sag atter forretaged.
da begge Parter ærklærede at være foreenede, og at Rættens Middel vilde følge dem i Marcken for at needsætte og giøre lovl: Marckeskield, da de vilde giøre anvisning hvor Marckeskield skulde sættes.
Da blev efter Parternes anvisning, udj Kalv haugen ved Elven udj En stoer steen som ligger i Merckes garen, hugget den 1ste Kors, som visser op efter i øverste Enden af Merckes garen, udj en Berg-ham/m/er hugget den 2den Kors, sam/m/e visser op i Assele-skaaret, i en Berg-ham/m/er hugget den 3de Kors, der fra op i RøwKlew, i en Berg-ham/m/er hugget dend 4de Kors, som visser op i Æli-steenen, der hugget dend 5te Kors, sam/m/e visser op i Sør Kin-skaar-Enden, der hugget dend 6de Kors, der fra op i Uren, i en stoer steen hugget dend 7de Kors, der fra op i en stoer Nippe-steen mit i Uren, der i hugget dend 8de Kors, som visser op i en stoer Fuhre som staaer i linien af disse Mercker, fra sam/m/e Fuhre gaar Mercket op efter i en stoer steen øverst i Uren, der hugget dend 9de Kors, som visser op i Sør Enden af Fagredahls berget, der hugget den 10de Kors, som visser op i den Sør-Enden af Bleggeberget, i dend svart Rand eller streg som er i Berget, hvilcket \er/ ende Mercket. inden for disse Mercker er Mandsagers Eiendon, og uden

1751: 121

1751.

For er Jølle Eiendom. Saa blev og Parterne saaleedes foreenede, at naar Mansagers opsiddere forlanger og paastaaer det, skal Merckes gierde opsættes ligge efter disse Mercker, dog skal garen sættes paa Mansager Eiendom, siden det saaleedes er beqvæm/m/est, saa skal og Mansager Manden {saal} taale det, at der paa garen, ved nærmeste leielighed, sættes en Krog paa garen ind paa Mansager Eiendom for vei og vand, om leiligheden saaleedes ved garens opsættelse skulde falde sig. Dend nye smalle vej, tillader og Mansager Manden det Jølle Manden maae beholde for at drive derres smaller der igien/n/em ind paa Jølle Egen Eiendom, dog tillades Jølle slæt ingen beitte, ved den/n/e igien/n/em drivelse, paa Mansager Eiendom. End skal Mansager og Jølle opsiddere, samfællets, saaleedes opsætte Merckes garen ved og i Elven, at Jølle Creature ej kom/m/er ind paa Mansager Eiendom. Angaaende processens omkostning, da bleve Parterne saaleedes der om foreenede, at som Mansager opsiddere saavel den/n/e Session som den der næstl: aars høst blev holden, har holdet Rættens Middel med Mad og dricke, saa skal Jølle opsiddere betalle Rættens Persohner deres løn, som er for disse 2de dagges Forretning 7 rd: 4 mrk:, og for den Session som nestl: aar[s] høst blev holden, 4 rd: 4 mrk:, tilsam/m/en 12 rd: 2 mrk:, som blev betalt, og Rætten ophæved.

Dend 24de Maj blev Rætten betiendt paa Gaarden Jordahl 2det Thuun, beligende i Kintzerviig Præstegield og Odde Kircke sogn, med efterskrevene Eedsorene Laug Rættes Mænd, som af

Fogden Hr: Cam/m/er-Raad Hejberg er opnævnt, sc: Haldor Helleland, Joen Swendsøn Hougstwet, Knud Jaastad, Lars Torchielsøn Aga, gamle Joen Olsøn ibdm:, og unge Joen Olsøn ibdm:, nærværende Lensmanden Joen Torchielsøn Hougse.

hvorda for Rætten fremstoed Hellie Østensøn Jordal og gav tilkiende det hand til den/n/e Tægte dag har ladet stevne og indkalde hands Svoger og Grande Hellie Olsøn Jordahl at møde til at faae min Eiendom, som er efter aftaged passeret dend 18de Aug: 1744, udj skatt og Landskyld 2 pd: 8 mrk: smør, udsteenet fra min Svogers Eiendom, som er efter bem:te aftags brev udj skatt og Landskyld 1 Løb 1 pd: 16 mrk: smør /: bem:te aftags brev blev anvist og paategned :/ Saa har ieg og stevnet paa den/n/e Forretnings omkostninger.

Dend indstevnte Hellie Olsøn møtte, tilstoed lovlig varsel, tilstoed og, det min Svoger og grande faar sit brug udsteent fra min Odel og Eiendom, efter som hands brug og Eiendom har været og er, mens tilstaar ingen omkostning, siden det skeer til min svogers fordeel og min Egen skade.

Parterne vedtog at giøre Rættens Middel anvisning hvor Marckeskield skulde needsættes.

Lensmanden fremlagde En skrivelse datteret Halsnøe Closter d: 29de April 1751, fra Fogden Hr: Cam/m/er [Raad] Hejberg, hvorudj hand tilstaar, det hand ej noget imod den/n/e forretning haver at erindere paa Hans Maj:ts vegne, som for!! (før) aftaget Eier udj Hellie Olsøns brug 18 mrk: smør uden bøxel, bem:te skrivelse er saalydende.

Rættens Persohner med Parterne forføyede dem ud i Marcken for at needsette Marckeskield efter den anvisning, som Parterne har beloved at giøre, og begynt[e] vj da først langt inde paa den Sør sidde af Dahlen, der en skoue Teig kaldet Traaen,

1751: 121b

1751

op fra Elven i en stoer steen hugget En Kors som visser opunder Bierget, hvor der blev i Bierget hugget den Anden Kors som visser beent op i Fieldet. inden for disse Mercker Eier Hellie Østensøn, og hiem/m/e for Eier Hellie Olsøn. 2den skoue Teig kaldet Bortne-Helleren op fra Elven i Uren udj en stoer steen hugget En Kors som visser op i Bortne-gillet, og følger saa byttet ligge efter gillet op til Fieldet, inden for disse Merker Eier Hellie Østensøn, og hiem/m/en for Hellie Olsøn. Paa dend Nord sidde af Elven En skoue Teig kaldet Almstochebachene, op fra Elven i en stoer steen kaldet Tel-steen, derudj hugget en Kors som visser op i Almstocheswaen, hvor der i den nederste ende af skarvet blev hugget en Kors, sam/m/e visser op i Struts skaarene, i den nederste Foss i Becken, hvor der i ham/m/eren blev hugget den 3die Kors, sam/m/e visser op efter Becken og gillet til Fieldet, inden for disse Mercker Eier Hellie Olsøn, og hiem/m/en for Hellie Østensøn, {Den} slotten som er udj den/n/e Teig paa Hellie Olsøns part, dend Eier Hellie Østensøn. 2den skoue Teig paa Nordre sidden, kaldet Trossewiigleitet, op fra Elven needsat En Marckeskields steen som visser op i en stoer steen, hvorudj blev hugget en Kors som visser op i et flat skarv, der hugget den anden Kors som visser til Steckegillet op i Fieldet, inden for dette Mercke Eier Hellie Østensøn, og hiem/m/en for Hellie Olsøn. 3die Skoue Teig paa Nordere sidden, kaldet Staktveten, op i fra Elven needsat \En/ Marckesteen som visser op i en steen ligende i den store Almen, derudj hugget en Kors som visser til Fieldet, inden for disse Mercker Eier Hellie Østensøn alleene Older skouen, og Hellie Olsøn Marcke skouen, og hiem/m/en for disse Mercker Eier Hellie Olsøn alt. En Teig kaldet Purkesetter i Kalv hagen, neederst i Bierget hugget En Kors som visser op i en Kloppe eller sprække i Berget, der efter op paa Bierget i En steen hugget en Kors som visser op efter i et skarv, [der] hugget dend 3die Kors, der fra alt op efter i en stoer steen hugget dend 4de Kors som visser lenger op i en steen, der hugget dend 5te Kors som visser op efter under Nutten, i en ham/m/er hugget dend 6de og sidste Kors, inden for disse Mercker Eier Hellie Olsøn, og hiem/m/e for Hellie Østensøn, men Hellie Olsøn Eier alle slotterne baade inden og hiem/m/en for disse Mercker.

der med den/n/e dags forretning blev sluttet.

Dend 25de Maj blev end videre med forrestaaende steenings forretning Continueret,
Strande Teigen fra vandet efter veien, i stoer steenen hugget en Kors som visser Sør efter i en skarv ende, der hugget den 2de Kors som visser Sør efter i en steen udj et skarv, der hugget dend 3die Kors som visser Sør efter, i Een stoer steen hugget den 4de Kors som visser end lenger Søer hen imod Strands bytte, i et stoert skarv hugget dend 5te Kors, needen for disse Mercker imod vandet Eier Hellie Østensøn, og over for Hellie Olsøn op til Fieldet. udj den/n/e

1751: 122

1751

Hellie Østensøn sin part er en liden fuhre Teig, der om er Parterne saleedes foreenede, det sam/m/e fuhre Teig skal være til fællets brug og Eiendom, dog Een hver af dem efter sin jords læggebur, {og udj Hellie Olsøns sin part skal ald dend aare skouv som der udj findes /: i Strands Teigen :/ være til fællets brug og nøtte, dog efter en hvers jordebrug} Hiem/m/e Marcken paa Søer siden af løen begynder byttet som gaar op i et skarv, der hugget en Kors, paa Søre siden af dette Mercke Eier Hellie Østensøn, paa den Nordre sidde Eier Hellie Olsøn. fra Søer siden af Nøstet op efter til Søer siden af becken, i en steen hugget en Kors som visser op efter til Kløwen, i en steen hugget dend anden Kors: paa Søer sidden af dette Mercke Eier Hellie Østensøn bøen, og paa dend Nordre sidde Eier Hellie Olsøn. Slettebachs-teigen, op fra Elven til veien staar En Marcke skields steen som visser op efter til en anden Marckesteen, der fra op efter i en steen hugget En Kors som visser op i en stoer steen, derudj hugget dend 2den Kors som visser op i en liden dahl. Neden for disse Mercker Eier Hellie Østensøn bøen, og oven for Hellie Olsøn. Møllebache-Teigen, fra Elven op i en steen hugget en vinckel som visser langs op efter dahlen, strax oven for veien i en steen hugget En vinckel som visser op efter i En steen, der hugget en Kors som visser op i En Marcke steen op under Bøegaren, Hellie Østensøn Eier oven for disse Mercker, og Hellie Olsøn needen for. Tvet ageren, fra vandet op i en Marckesteen som visser op efter i den anden Marckesteen, Hellie Østensøn Eier paa dend Sør sidde af dette Mercke, og Hellie Olsøn paa dend Nord sidde. I den øverste Enden paa Hellie Olsøns ager needsat en Marckeskields steen som visser tvert over hen imod Gutorm sin ager, paa dend nedere sidde Eier Hellie Olsøn, og paa dend øvre sidde Hellie Østensøn. Øer-ageren, der udj sat 2de steene, en oven og en Needen til, paa dend Nord sidde Eier Hellie Østensøn, og paa dend Sør sidde Hellie Olsøn. Stoer aggeren, Needsat en steen neere ved vandet i ager Reenen, som visser op i agger, der sat dend anden steen som visser op og lidet paa Sør til den 3die steen, sam/m/e visser tvers over til dend 4de steen ved stuevegen: fra vandet op Eier Hellie Olsøn Norden for Mercket, og liggeleedes oven for, og Hellie Østensøn Eier Synden og under disse Mercker. Paa Slettebache teigen i Hellie Østensøns part under veien, ligger en ager som tilhører Hellie Olsøn, lenger op i Teigen udj Hellie Østensøns part liger Nock en liden ager som tilhører Hellie Olsøn, liggeleedes dend 3die agger, som ligger enda lenger oppe. I sam/m/e Teig paa Hellie Olsøns part ligger 2de agere som tilhører Hellie Østensøn. Ald

1751: 122b

1751.

Dend Aareskouv som er i Meelstøls Teigen, skal være til fællets nytte og brug, dog en hver efter sit jordebrugs andeel.
Den/n/e Forretnings omkostninger er til Sorenskriveren 4 rd: 2 mrk:, Laug Rætten 3 rd: 3 mrk:, Lensmanden 1 rd:, tilsam/m/en 8 rd: 5 mrk:

Hellie Olsøn sagde, at som ieg ved den/n/e forretning har bort gived til min Svoger Odelen til hands brug, og hand det uagter!! (uagtet) kalder Rættens middel til steening uden at talle mig til først, da som forretningen er skeet ham til nøtte og ej mig, saa betaller ieg ej en skilling unden!! (uden) Rætten Kiender mig der til.
betræffende den/n/e forRættnings omkostninger, da bleve Parterne saaleedes foreenede, det Hellie Olsøn betaller 3 rd: og Hellie Østensøn Resten, som blev betalt, og Rætten ophæved.

Dend 2den Junj blev Rætten betiendt paa Gaarden Lotte yttr: Thuun, beliggende i Kingtzerviig skibreede og Kircke sogn, med efterskrevene Eedsorene Laug Rættes mænd, som af Fogden Hr: Cam/m/er-Raad Hejberg er opnævnt, sc: Lars Asbiørnsøn Aga, Lars Torgielsøn ibdm:, Johan/n/es Luttro, Joen Swendsøn Hougstwedt, Elling Joensøn Jaastad, Torgier Larsøn Alsager, Haldor Helleland og Iwer Torgielsøn Hougse, nærværende Lensmanden Joen Torgielsøn Hougse.
Hvorda for Rætten fremstoed Hans Hansøn Waage og producerede sin Constitution datteret Bergen dend 9de Nobr: 1750, {sam/m/e lyder som følger}, hvor ved ham tillades paa Elling Olsøns vegne at udføre en Odels sag imod Olle Larsøn Lotte. sam/m/e Constitution er saa lydende. Litr: A. Comparenten producerede sin skriftlige stevning af 5te Decbr: 1750. hvor ved hand til Jorde Tirsdagen indeværende aar her til Aastædet indkalder Ole Larsøn Lotte, Dom at lide til at imodtage Løsnings penge for ½ Løb smør, ½ huuds Landskyld med bøxsel, og overbøxel til 18 mrk: smør, her udj gaarden Lotte yttere Thuun, med videre stevningens indhold, som var belagt med et støcke stemplet papiir No: 18 til 6 skil:, og lyder som følger. Lit: B. Hans Waage gav tilkiende det hands Principal Elling Olsøn atter ved En Muntl: Continuations stevning til den/n/e tægte dag, efter at dend ved Sorenskriveren var fastsat, lovl: har ladet stevne og indkalde bem:te Ole Larsøn Lotte at møde for Rætten til j dag her paa Aastædet, hands paastand, i Rætte sættelse og Dom efter hoved stevningen at anhøre og modtage. Hans Waage Producerede sit skriftlige forsæt, som var bilagt med Et stk: stemplet papiir No: 18 til 6 skil:, af dags dato, med de der udj paaberaabte breve, der alt lyder som følger. Lit: C.
Paa dend indstevnte Ole Larsøn Lotte[s] vegne møtte hands broder, Corporal Wiching Larsøn Lotte, som sagde, endskiønt hand ingen ordre haver at svare for sin broder, som er

1751: 123

1751

uvidende om den/n/e Rættergang af følgende Aarsag, saa vil ieg dog paa min broders vegne tilstaae det Citanten har tilbudet ham Løsnings penge for dend paastevnte jorde part, og at de 2de stevninger er min broder forkyndt, mens som min broder ej Eier En marck jordegoeds af det paastevnte, hvilcket hand vidnesfast for Citanten har bekiendt giort, mens Jan Schrøder udj Bergen, som Citantens Fader Ole Torbiørnsøn har solt det til, hand Eier det, der for kunde min broder ej forrestille sig den/n/e Rættergang, mens begav sig paa sin lovlige Reisse til Carsun, og altsaa uvidende om hvad her passerer, begierede der for sagen paa nogen tiid udsat, at min broder kand kom/m/e til forsvar.
Hans Waage for Rætten tilspurte Corporal Wiching Lotte, om hand icke er vidende at hands broder Ole Larsøn var Eiende dend omtvistede jordepart dend tiid pengene vare budne, og om hand icke ved om nogen papiirer som den/n/e sag kand oplysse. Corporal Lotte svarede, her om faar min broder Ole Larsøn give oplysning naar hand hiem kom/m/er.

Afskeediget,

Dend af Corporal Wiching Lotte paa sin broder Ole Larsøns vegne udj hands lovlige forfald, forlangende udsættelse, billiges indtil dend 20de Aug: først kom/m/ende, da Parterne her igien atter haver at møde.

Anno 1751, dend 3de Junij, blev paa **Gaarden Øfre Wiig med Jondahls skibr:s Almue holden et Almindeligt Som/m/er, Skatte og Sagefalds Ting**, da Retten blev beKlæd med det afvigte aars høste ting opnefnte Laug Rett, sc: Lars Larsen Drage, Lars Torchelsen Tørwigen, Johannes Torch: ibdm:, Ole Iwersen ibdm:, Tollef Iwersen ibdm:, Tollef Iwersen ibdm:, i hans Stæd Lars Torsteensen Halderager, Johannes Tuft og Torsten Torstensen Tuft, nærværende inden Retten Fogden Hr: Cam/m/er Raad Heyberg, med bøygde LensManden Johannes Wiig, og dend Tingsøgende Almue.

da allerunderdanigst og underdanigst blef Publiceret følgende Forordninger, Rescripter og Ordres.

Forordning anlangende at Publiqve og umyndiges Capitaler maa herefter for 4 proCto:, naar ej 5 proCto: kand faaes, jmod forsvarlig Pant (ud)settes, dat: 17 Martj 1751.

Forordning angaaende Tyveri som i Norge begaaes, ved at afskiære Man og Rompe af andres hæste paa Marcken eller andenstæds. dat: Christiansborg slott d: 20 Novbr: 1750.

Forordning angaaende hvorvit Contracter jmellem Tøm/m/erhandlere, Saugbrugere og bønder udi Norge, om Lewerance i Tøm/m/erlast maa oprettes, saa og om Saug Tømmer som Saug brugere Kiøbe, til hvem sam/m/e maae afhendes, jtem hvorleedes de som Skave for fode omhugge og ødelegge bliver at ansee. dat: Fridensborgs slott d: 21 Septbr: Ao: 1750.

Forordning, hvorefter Odels bønderne i Norge bør meddeele deris huusmænd fæste eller bygsel Sædler paa deris huuse eller Jorder, dat: Fridensborg d: 9de Octobr: Ao: 1750.

Forordning anlangende hvorleedes de skiippere, Styrmend eller Skibsfolck som befindes paa en Tyvagtig maade, eller underfundig, at have forkom/m/et eller bortvendt, det den/n/em under hænder betroede Gods eller Skib, bør straffes, d: Christiansborg d: 5te Febr: Anno 1751.

Placat om højeste Rett i Danmarck for aar 1751, dat: Christ:borg Slott d: 16 Octobr: 1750.

Forordning, til hvad tiid de 3de ordinaire Tinger for Guldbrands dahlens Fogderie og de der udj beliggende Sogner, skal holdes. dat: Christiansborg d: 26 Decbr: Ao: 1750.

Forordning, hvorved Frem/m/ed Kaaber-Smed arbejde forbydes i Norge at jndføres, dat: Christiansborgs slott d: 4 Janwarj Ao: 1751.

Forordning angaaende forbud paa Sucker og Sirupers Indførsel i Bergens bye og Stift,

1751: 123b

samt Nordlandene saavit de handler paa Bergen, med videre, Christiansborg slott d: 12 Januarij 1751.

Rescript, for de Civile betientere, efterdags at dømme de i virckelig Krigstienniste staaende Nationale Soldatere, jsteden for til Togthuuset, efter Sagens beskaffenhed at paalegge dem en beqvem/m/ere Straf, saasom fæstnings arbejde, dog ei paa lengere tiid end ½ aar, dateret Kiøbenhafn d: 11 Decbr: 1750.

Cam/m/er Collegii skrivelse til Hr: Cam/m/er Raad Heyberg at udReednings mundering og Qvarteer Penge ej maa gotgiøres af det affelte gods, eller af Lensmands gaardene videre end af dend Part de selv bruger, ej heller af Sorenskriver Gaarderne som ej der for tilforn har været befrjet, men at det, som i saa maader fra 1748 aars begyndelse, formeeget har været got giort, skal jgien jndKræves og tilsvares. dateret d: 17 Octobr: 1750.

Cam/m/er Col: ordre til Hr: Cam/m/er Raad og Foged Hejberg, at StandQvarteer Pengene for Piiber ved hvert Compagnie paa Lægderne skal Reparteres og betales. dat: Rente Cam: d: 1 Maj Ao: 1751.

Hr: Stiftbefahlings Mandens ordre til Hr: Cam/m/erraaden anlangende samme. Dat: 26 Novembr: 1750.

Dito skrivelse til Hr: Cam/m/erraad Heyberg, betreffende, hvorleedes de jmellem Eendeel Præster og deris Almue vedligeholdende Præstegaards huuser, med Reparation og vedligeholdelse, eller af nye vil opbygges, self at paapasse, dat: 19 Decbr: 1750.

Dito skrivelse til Hr: Cam/m/er Raaden, betreffende Grentze befahringen i Nordlandene og Findmarcken, efter hans Kongl: Maj:ts allernaadigste Resolution af 11 Sept: a: p:, Com/m/uniceret jgien/n/em det højlovlige Rente Cam/m/er d: 26 ejusdem, at de 1365 rd: 92 s: som af hd:[s] Maj:ts Cassa ere forskudte, ved ligning paa heele Riiges Cassa skal Refunderes, hvor paa dette Stift er falden 341 rd: 42 s:, og deraf jgien paa Hr: Cam/m/erraadens Fogderie 80 rd: dat: 2 Febj: 1751.

Dito Skrivelse til Hr: Cam/m/erraaden, betreffende Delinqvents omkostninger skal lignes paa Almuen, beløbende til 107 rd: for velbemelte Hr: Cam/m/erraadens Fogderie, hvilcket h/an/d paa Almuen efter løbetallet lignes, og i det seeneste til forestaaende Som/m/ertinge søge indreven, dat: 16 Martj 1751.

Dito 1 beskrivelse over nogle fra Mariæst: C...es fængsel undvigte 6 stk: grove Mordermend, dend 1te: Jens Wettermand fra Schiøfde, 2: Røveren, forrige Trompetter Bent Dahlberg, 3: Tyven Lars Tengsten, 4: Tyven Niels Jonsøn fra Torchildschryd, 5: Tyven Magnus Siwersen fra Elsborg lehn, er befahlet ved Reschript af 26 pas: at maae eftersettes, og jmod d.. aaderis underholdning og Transport til udReednings Stædet medgaaende Erstatnings Erstatning, til Svendske betientere udleveres, efter at de ere paa paagrebne, dat: Bergen d: 22 Martj 1751.

Fogden Hr: Cam/m/er Raad Heyberg gav tilkiende, at hand er kom/m/en i Erfahring om at Fogden udj Sundfiord og Nordfiords Fogderie, Hr: Cam/m/er Raad Hans Thiis Nagel, skal paa Almuens veigne sam/m/esteds have jndsent en Memorial til høj øvrighed, at Stiftets øvrige Fogderier maatte kom/m/e det ham anfortroede Fogderie til hielp, for at faae afbetalt jntrudutions Penge til de i Bergens Hospital for de mange Spedalske Lem/m/er, som hand og de, baade der til haver jndseendt, og end nu i Fogderiet sam/m/esteds befindes; Men da hand og er kommen i Erfahring, at bemelte Sundfiord og Nordfiords Fogderies Almue icke i lang tiid har bekosted een eeneste Speddalsk Lem til Hospitalet, hvilcket er aarsagen at deris tal nu ere mange, da der jmod dette Sundhord og Hardanger Fogderies Almue efter Fogdens foranstaltning, og Almuens eegenes vedtægt, Contribuerer aarlig noget til de Spedalske Lem/m/ers jndlem/m/else i Hospitalet, saa at aarlig 3, 4 á 5 aldeeles fattige Syge Mennisker, som Self jndted Eier, udj Hospitalet her fra jndkom/m/er med 36 rd: pro Persona, foruden de 4re Skilling pr: Mand, der som Sædvanlig til de Syges underholdning til Hospitalet betales, saa at om icke det var skeed, de fattige Spedalske Lem/m/ers tal her i Fogderiet vilde langt overgaae mengden udj de ande Fogderier i Stiftet, hand og haver fornum/m/et at Almuen her i Fogderiet, som ere saa NidKiære for at faae deris Spedalske Lem/m/er i Hospitalet indsatt, med deris bekostning, krømper sig {...} ved at Komme andre Fogderier til hielp, fordi de self jndted der til i lang tiid Contribuerer, men paadrager sig Stor Sum/m/a; Saa har Fogden funden fornøden, jnden tinge at examinere, baade hvor mange Spedalske Lem/m/er her fra Fogderiet paa Almuens bekostning udj een 3 á 4 aars tiid udj Hospitalet er bleeven jndlem/m/et, saa og hvor mange \slige/ Spedalske fattige Lem/m/er endnu findes, som ej Self jnted ejer, men endnu behøver Almuens hielp, paa det høj-øvrighed, derom, kand have fuldkom/m/en oplysning, til hvilcken Ende, hand og forlangede, at dette Skibreedes Almue vilde giøre sin forklaring om foran førte 2de Poster.

Til begge Poster Svarede Almuen, at Jondahl Sogn Sorterer under Strandebarms Præstegield, og at der ved tingets holdelse for Strandebarms skibr:

1751: 124

1751.

Er giort fuldkom/m/en forklaring baade om de Spedalske Lem/m/er, som allereede paa Almuens bekostning er jndsent til Hospitalet, Saa og om hvad deslige syge lemmer her ved nu findes i Præstegieldet, som behøver Almuens hielp til Indlem/m/else i Hospitalet, hvor til de sig Reffereret.

Fogden, Cam/m/er Raad Heyberg begiærede, i anledning af Cam/m/er Colleegi anteignelser udj hans allerunderdanigste Regenskab for Anno 1749, desen 5te Postes 2den Articul, at LensManden og Almuen vilde til et Tings vidnes Erholdelse giøre deris Sandfærdige forKlaring, hvor af det kom/m/er, at de 2de leedige Karle, Sølfest Torstensøn Fladebøe og Niels Odsen Qwale, som 1748 betalte handel Skatt, icke ogsaa 1749 og de efterfølgende aaringer er bleeven angiven til Handelskatts Svarelse: dertil de Eenstem/m/ig Svarede, at da disse 2de fattige Karle fornam at de skulde betale handelskatt af deris liiden Næring, som icke kunde importere dem 2 rd: aarl:, forlode de strax saadan handel, og tog sig tienniste, og har sig hvercken 1749 eller 1750 befatted med nogen handel; hvilcket er aarsagen at de icke som aar 1748 Kunde angives til nogen Skatts Svarelse: Fogden, om hvis passeret er, var Tings vidne begierende, som og blev udfærdiget.

Fogden, Hr: Cam/m/er Raad Heyberg, i anleedning af dend 2den Postes 3de Articull {.....} af anteignelserne udj hans allerunderdanigste Regenskab pro Ao: 1749, begierede, at Lensmanden og Almuen vilde til et Tingsvidnes Erholdelse giøre deris Sandfærdige forklaring, om her i dette Jondahls skibreede aar 1749, elleer endten før eller siiden, har opholt sig nogen som har vundet borgerskab, endten i Bergen eller anden Kiøbstæd, og her har brugt nogen handel eller næring: der til de Eenstem/m/ig Svarede: at slige Persohner har alldrig været eller opholdt sig i dette Jondahlske skibreede. Hr: Cam/m/erraaden var herom et lovskicket Tingsvidne begiærende, som blev udfærdiget.

Fogden, Hr: Cam/m/er Raad Heyberg, i andleedning af dend 13de Post af anteignelserne udj hans Allerunderdanigst aflagde Regenskab pro Anno 1749, begiærede: at Almuen til Et Tingsvidnes Erholdelse vilde giøre deris Sandfærdige forklaring om efterskrevne Poster. 1mo: hvor stor Gaardepart Lensmanden udj Jondahls skibreede self bruuger og beboer. 2den: om h/an/d icke forjnden dend Anordning blev giort, at udreednings og Qvarteer pengene af Matriculens fulde Sum/m/a, skulde jndkræves og til jndtægt bereignes, havde Gaarden Drage 3 Løber Smør til LensMands gaard, hvor af h/an/d annam/m/ede udreednings Pengene. 3de: hvor lenge det er siden de 3 Løber Smør udi gaarden Drage blef lagt til LensMands gaard: Til 1ste qvestion Svarede Almuen: at LensManden Johannes Viig tilforn brugte dend gandske gaard Wiig 2 Løber Smør, men har nu opsagt dend Eene Løb for nogle aar siden til sin Sønn Niels Johannesen, saa hand nu self ickun bruger 1 Løb Smør. Til 2den qwest: blev Svaret, at saalenge dend forrige Lensmand Lars Tormoedsen Drage leevede, havde hand sin LensMands gaard paa Gaarden Drage frie for udReedning, Qvarteer penge og anden Soldater hold; Men da nuværende LensMand Johannes Wiig kom i hans Stæd, blev gaarden Drage jgien lagt i Lægd, og Lensmanden Johannes Wiigs gaard Wiig har siden dend tiid været uden lægt!! (lægd), og frie for Soldater udReedning og Qvarteer Penge jndtil aar 1748, da Fogden har oppebaaret baade udRedning og Qvarteer Penge, saavel af Lensmands gaarden, som af andre gaarder, og igien gotgiort Lensmanden udj hans skatter, følgelig skatteforordningen, baade Munderings, udreednings og Qvarteer Penge, af een fuldGaard 4 Løber Smør. Til 3de Qwest: at Gaarden Drage var Lensmands Gaard over 30 aar, og Gaarden Wiig har nu været LensMands gaard udj 18 aar. Hr: Cam/m/er Raaden var herom Tingsvidne begiærende, som blef under Rettens jndsegle udfærdiget.

Publiceret
Mad: Karen Treubler, Sl: Hr: Ole Gierdroms, med Laugværge Hr: Cancellie Raad Fleischers udgifne Skiøde til Hr: Capitain Tausen paa Strandebarms, Waraldsøe og Jondahls Kircker for dend Sum/m/a 182 rd: 2 mrk: dat: 16 Nowbr: 1750.
Iwer Olsen Seelswigs udgifne Skiøde til sin Ste-Sønn Niels Ellefsøn paa 1 pd: 6 mrk: Smør udj Gaarden Selswiig, for dend Sum/m/a 60 rd: dat: 3 Junj 1751:
Skifte brevet efter Sl: Anna Siowatsdatter paa gaarden Halderager, blev læst, og var Sterfboeden Eiende /: er dat: 6 Nowembr: 1750 :/ Jordegods 9 mrk: Smør, 2 Løber Salt, eller til Smør Reduceret, 1 ½ Spand Smør, med bøxsel og herl:, som til Arvingerne er udlagt saaleedes, Sønnesønnen Lars Torsteensøn 1 1/5 mrk: Smør for

1751: 124b

1751

1 rd: 2 mrk: 6 2/5 s:, Sønne Sønnen Anders Torsteensøn 1 1/5 mrk: Smør for 1 rd: 2 mrk: 6 2/5 s:, Sønnedatteren Elj Torsteensdatter 1 1/5 mrk: for 1 rd: 2 mrk: 6 2/5 s:, 2den Sønn Lars Larsen 3 3/5 mrk: Sm: for 4 rd: 1 mrk: 3 1/5 s:, 3. Søn Siowat Larsen 3 3/5 mrk: Smør for 4 rd: 1 mrk: 3 1/5 s:, 4de Søn Salamon Larsøn 3 3/5 mrk: Smør for 4 rd: 1 mrk: 3 1/5 s:, 5te Sønn Endre Larsen 3 3/5 [mrk:] for 4 rd: 1 mrk: 3 1/5 s:, datterSønnen Peder Tollefsøn 1 4/5 mrk: Smør for 2 rd: 9 3/5 s:, 2den datter Agothe Larsdr: 1 4/5 mrk: Sm: for 2 rd: 9 ¾!! (3/5) s:, 3. datter Marritta Larsdr: 1 4/5 mrk: Smør for 2 rd: 9 3/5 s:, 4de datt: Anna Larsdr: 1 4/5 mrk: for 2 rd: 9 3/5 [s:], datterSønnen John Olsen 9/10 mrk: for 1 rd: 4 4/5 s:, og datterSønnen \Lars/ Olesen 9/10 mrk: Smør for 1 rd: 4 4/5 s:

Dend Sag jndstefnt af Salamon Fladebøe med fleere {mend} Contra Torsten Wiglichsen Fladebøe, blev paaRaabt efter forrige tiltale:
de jndstefnte blef paaRaabt, men hvercken Citant eller Contrapart møtte, hvorfor Endnu med Sagen beroer til neste Ting.

Jørgen Bergesøn Herrestwet, saavelsom Hr: Cam/m/er Raad og Foged Heyberg paa Justitiens veigne, haver til dette Ting, tiid og Stæd med mundtl: varsel ladet jndstefne Ole Olsøn Herrestwedt og hans Søster Anna Olsdatter, at lide Dom til Straf for forøvet overlast og slagsmaal mod bemelte Jørgen Bergesøn og hans datter Herborg Jørgensdatter, samt udi Sagen at anhøre vidnerne Hans Johansen Herrestwedt, Siowat Larsen jbdm: og Jørgen Hansen jbdm:, hvilcke vidner jligemaade ere jndstefnte under Lovens faldsmaal at møde, deres Eedelige forklaring i Sagen at aflegge. Endelig er og bemelte Ole Olsøn og Anna Olsdatter jndstefnte, Processens omkostning at Erstatte.
Jndstefnte Ole Herrestwedt med Søster Anna Olsdatter møtte og tilstod lovlig at være stefnt.
vidnerne møtte alle, som tilstod lovlig varsel,
Citanterne begiærede at vidnerne maatte Eedfæstes og afhøres: Eeden blef af Lovbogen lydelig for vidnerne oplæst, og dem betydet at vogte sig for MeenEed:
derpaa fremstod det første vidne Hans Johannesøn Herrestwet, som aflagde sin Eed, Sandhed at ville vidne, og Sagde at være 45 aar gl:, boende paa gaarden Herrestwedt, vant og forklarede, at nestleeden Vindter, ungefæhr 8 eller 14 dage for Juul, hørte vidnet at der paa gaarden Herrestwet, først, da hand stod i sin veede Skycke, at der blev et Raab i gaarden af Jørgen Herrestwedts Børn og folck, hvorpaa vidnet gick ud paa gaarden, da Jørgen Herrestwetes datter Herborg Jørgensdatter Kom ham i møde, og Raabte, at vidnet og fleere vilde Kom/m/e og hielpe, saasom Anne Herrestwedt slog hende fordervet, og i det sam/m/e {s....g} Kom Jørgen Herrestwet gaaendes hertil; strax der efter hørte hand haard tale lenger op i thuunet jmellem bemelte Jørgen Herrestwet og Anne Olsdatter, hvor paa Jørgen

Herrestwets anden datter Randwej Jørgensdr: kom løbendes og bad vidnet med fleere, de vilde Komme og hielpe hendes fader, thi de handlede jlde med ham; hvorpaa vidnet gick op i gaarden til dem, og da fant hand Jørgen Herrestwet at være needslagen i Marcken, og Ole Herrestwet ovenpaa hannem med hænderne. hand, sc: vidnet, saag ogsaa at Jørgen Herrestwet var blodig paa dend eene Siide af ansigted, hvorpaa vidnet tog Ole Herrestwedt fra Jørgen og skilte dem ad, og da Jørgen var opkom/m/en hørte h/an/d hannem sige, Jeg maatte sætte foden paa Anna, Gud trøste mig, de sloe hilsen af mig og børnene, hvorpaa Ole Herrestwet gick atter med Knøtt næve mod Jørgen Herrest:[s] ansigt, og Sagde, du skal vide du har folck for dig, derpaa tilspurte vidnet \dend jndstefnte/ Anna Olsdatter hvad Jørgens børn havde giort hende jmod, da hun Svarede, at de havde taget en bøtte vand fra hende af en gryde, men Jørgens børn Sagde det var kun en amber de slog i 2de Køller!! (Kørler?), og at de tog {I} Kalt vand og slog i gryden igien, da Sagde vidnet til jndstefnte Anna Olsdatter, at hun dog icke icke skulde slaa børnene Saaleedes, da jndstefnte Anne Olsdatter Svarede: jeg haver slaaet dem og Jeg skal slaae dem: ydermeere Sagde vidnet, at da hand første gang gick ud i Thuunet, møtte hand Jørgens datter Herborg, og saae hende at være blodig i ansigted, og sagde at bemelte Anne Olsdr: saaleedes havde slaget hende. videre havde dette vidne ej at forklare, ej heller havde jndstefnte Ole Herrestwedt dette vidne noget at tilspørge.

2. vidne, Siowatt Larsen, aflagde sin Eed, Sanhed at ville vidne, og forklarede at være 46 aar gl:, til huus paa

1751: 125

1751.

Herrestwet, og sagde, paa forbem:te tid og Stæd var hand tilstæde, og hørte og saae j alle maader det selfsamme som forrige vidne vundet og forklaret haver uden forskiæl.

3de vidne, Jørgen Hansen Herrestvet, sagde sig at være gamel: 30 aar, og opholder sig paa {Herrestwet} Seljesetter hos sin Søster, aflagde sin Eed og derefter forKlarede og vant, i alle maader ligesom de 2de første vidner, uden nogen forandring, alleene at vidnet stod paa et Sengeloft og hørte Herborg Jørgensdatter[s] skrig, da hand tillige med de andre 2de vidner gick bort for at skille Parterne.

Fogden Hr: Cam/m/er Raad Heyberg begiærede, at dend jndstefnte Anne Olsdatter maatte tilspørges, hvorfor hun slog Jørgens dr: Herborg, og hvor med hun slog hende, Anne Olsdatter Svarede, at det var formeedelst de havde taget vand fra hende, men benægtede at have slaget hende:

Ole Olsen og Anne Olsdatter blef af Retten tilspurte, om de havde noget ydermeere til forsvar i Sagen paa sin Siide at fremføre. dertil de Svarede, at de vel havde jndstefnt Berge Herrestwedt til Sagen, men som de icke haver nogen Stefne vidner, saa vilde de lade det der med bevende.

Fogden, Cam/m/er Raad Hejberg lod tilføre, at paa det Ole og Anna Herrestwedt icke skal Klage sig overjlet eller nægted tiid at Kom/m/e med alt hvad de til forsvar i Sagen Kand have, Saa ville hand endnu begiære Sagens udsettelse til Næste Ting.

Eragted.

Sagen efter Hr: Cam/m/erraadens forlangende udfløttes til førstKommende høste ting.

Sluttelig blev til Hr: Cam/m/er Raad og Foged Hejbergs Regenskabers bileg forseiglet af Retten. 1mo: Specificationen over de faldne første bøxseler for Halsnøe Closters gods pro Ao: 1750, med paateignet Tings vidne, at jngen første bøxler udj dito aar er falden paa Halsnøe Closters gods i dito skibreede, 2do: Restancen paa de Kongl: Contributioners Tvende Terminer pro Ao: 1751, beløbende sig for Jondahls skibreede til 120 rd: 14 s:

og efter at 3de gange var udRaabt om fleere vilde gaae i Rette, men jngen fandt sig ind, altsaa blef Retten for denne gang ophæved.

Anno 1751, d: 4de Junj, blev paa **Gaarden Øfre Wiig med {I....} Østensøe Skibreedes Almue holden et Almindeligt Som/m/er, Skatte og Sagefalds Ting**, da Retten sam/m/e tiid blev beKlæd med Efterskrevne Laug Rettes Mænd, sc: Helje Kaldestad, ihans stæd sad Christopher Kaldestad, Lars Nesthuus, Trohn Berwen, Lars Berwen, i hans stæd sad Arne Nedre Wiig, Johannes Østensøe, i hans stæd sad Siur Berwen, Torbiørn Naesøn Berge, i hans Stæd Torsten Olsøn Berwen, Arne Gundersen Soeldahl, og Peder Olsen Fladebøe. Nærværende jnden Retten Hr: Cam/m/er Raad Heyberg med LensManden Giermund Olsøn Berwen, og dend Gandske Ting Søgende Almue.

Da Allerunderdanigst først blev publiceret de Kongl: Forordninger og Andre breve som paa fol: 123: findes extraheret.

Hr: Cammer Raad og Foged A: Heybergs udgifne bøxsel brev til Soldat og unge Mand Niels Hagtorsøn Axnes paa 1 Løb Smørs Landskyld, deris Kongl: Maj:t under Halsnøe Closter Gods tilhørig, i Gaarden Wangdahl, for bøxsel og Støflehud 11 rd:, sam/m/e er dat: 2 Maj 1751.

Provst Hr: Christopher Gelmeydens udgifne bøxel brev til ung Karl Hans Mikelsen Lepse paa 1 Løb og 1 Spand Smør udi gaarden Lepse, som er een af Wigørs Præstebords Jorder, paa sin Livs tiid, jmod at hand skal give sin fader vilkaar som de Kand blive omforEenede. dat: 29 April 1751, med Rewers af dito dato.

Ditoes bøxsel brev med Rewers, begge dat: 4 Maj 1751, til ong Karl Johannes Olsøn Torpe paa ½ Løb Smør og 1 buck Skind, Wigørs Præstebord tilhørende, sin livs tiid at bruge, udi gaarden Torpe.

Wollert Foormans paa Sorenskriver Iwer Nielsen Legangers veigne udstedde bøxsel brev till Hans Hansen paa 2 pd: 6 mrk: Smør og ½ tønde Salts Landskyld udj gaarden Klywe, bel: i Østensøe Skibr: og Wigørs Præstegiæld, jmod at Hans Hansen skal aarl: til sin verfader Arne Larsen føde ham 2 Kiør og 6 Smaler, samt give ham 2 td: Korn, jmod at hand bøxselen efter Loven haver betalt. Er med Rewers begge dat: 23 Januarj 1751.

Provsten Hr: Christopher Gelmeydens udgifne bøxsel brev til Soldat Arne Olsen Thole paa 3 Spand Smørs leje udj gaarden Thole, samme med Rewers er dat: 6 April 1751:

Gulbrand Siursen Fexes udgifne Skiøde til sin Sønn \Lars Guldbrandsen/ paa gl: Landskyld 1 pund 8 mrk: Smør, 2 5/6 Løb Salt udj gaarden Fixen yttre Thun, som er til Smør Reduceret, 3 Spand 2 ½ mrk: Smør, uden bøxel, for 37 rd: 4 mrk:, dat: 15 April 1751.

1751: 125b

1751

Iwer Olsen Sæhlswigs udstædde Bøxsel brev til sin Svoger Ole Halworsøn paa ½ Løb Smørs aarl: Landskyld udj gaarden Fosse, jmod erlagde første bøxsel 10 rd:, sam/m/e med Rewers er dat: 3 Junj 1751.

Dend 5te Junj blef med Tinget atter Continueret, da blef passeret som føl:

Fogden, Hr: Cam/m/er Ra[a]d Heyberg Contra Britta Christophersdatter efter forrige tiltale for begangne lejermaal med Torgier Haagensen Berwen.

Sagen blef paaRaabt, men da hvercken dend jndstefnte eller Stefne vidnerne møtte, begiærede Fogden, Hr: Cam/m/er Raad Hejberg, at Sagen maatte gives anstand til nest anstundende Høste Ting,

Afskeediget.

Sagen gives Anstand efter Citantens forlangende til Næst Kom/m/ende høste Ting.

Fogden, Hr: Cam/m/er Raad Heyberg gav tilkiende, at da han/n/em er foredraget, at Lensmanden paa Rosendahls Gods, Jan Østensøe, efter mange giorde erjndringer og tiltaler, icke har villet needlegge hans u-lovlige og u-tilladelige brendeviins Sahl ved Østensøe Kircke, og at godsets Herskab eller Forvalter, icke heller har vildet søge saadant paa anmodning at hem/m/e, hvor om det d: 11 Junj og 25de Octobr: 1748 passerede Tings vidne, som i sin tid i Retten skal vorde produceret, giør nærmere forklaring, og hvilcket giver andre anleedning at fare med saadan utilladelig brendevins handel, ongdom/m/en til forførelse, og andre til skade og forderv, J særdeelished er ogsaa een Rosendahls bonde ved Navn Bertel Torbiørnsen Nedre Axnes befunden at bruge samme u-tilladelige handel; Saa har Fogden, Hr: Cam: R: været foraarsaget til Justitiens Pleje, og for at faa højere Øfrigheds Assistence til saadan uskicks afskaffelse, at Jndstefne bemelte Rosendahls Lensmand Jan Østensøe, og Rosendahls bunde Bertel Nedre Axnes, til dette Ting, tiid og stæd, til et Tings vidnes Erholdelse, at anhøre Efterskrevne vidner om deres u-lovlige brendeviins handel, N/em/l: Thoor Amundsøn Østensøe, Brigt Jonsen ibdm:, Lars Siursen jbdm:, Od Olsen Fosse, \og/ Peder Aamundsen Holmen, hvilcke vidner Fogden Sagde jligemaade at være Jndstefnt under faldsmaal at møde, deris Eedelige forklaring i Sagen at aflegge.

de jndstefnte bleve paaRaabte, mens jngen enten af Parterne eller vi[d]ner efter paaRaab møtte, ej heller nogen paa deris veigne.

LensManden Giermund Berwen forklarede, at det eene Stefne vidne, Giermund Holjersen, var Syg og Sengeliggende, og nu icke kand møde.

Fogden lod tilføre, at da hand fornem/m/er, at h/an/d denne gang icke kand faae Stefnemaalets lovlige forkyndelse afhiemblet, og at de Jndstefnte Jan Østensøe og Bertel Axnes icke heller møder, Saa var hand foraarsaget at begiære denne Tings vidne Sags udsettelse til neste Ting.

Afskeediget.

Sagen paa Hr: Cam/m/er Raadens forlangende udfløttes til nest holdende høste Ting.

Fogden, Hr: Cam/m/er Raad Heyberg begiærede at LensManden og Almuen vilde, angaaende de Spedalske Lemmer {.....} i dette Præstegiæld, giøre deris forklaring og give deris giensvar paa de 2de Poster som forhen for Joendahls Skibr:[s] Almue er bleven fremsatt: hvorpaa LensManden og Almuen i dette skibreede Svarede: at nu paa nogle aars tiid, er jngen Spedalsk Lem fra dette Præstegiæld eller Skibreede til Hospitalet jndsendt, ej heller, /: Gud være ære :/ ved de at nogen Spedalsk Lem nu findes her i Skibreedet. Men hvad de har Kom/m/et de andre Præstegield i Fogderiet til hielp, er skeed af et got hierte.

Fogden, Hr: Cam/m/er Raad Hejberg, i anleedning af dend 2den Postes 3de art: udj anteignelserne udj hans allerunderdanigste Regenskab pro Ao: 1749, begiærede, at Lensmanden og Almuen vilde til et Tings vidnes Erholdelse giøre deris Sandfærdige

forklaring, om her i dette Østensøe skibreede, bem:te aar 1749, eller endten før eller siiden, har opholdt sig nogen som har vundet borgerskab, endten i Bergen eller anden Kiøbstæd, og her har brugt nogen handel eller næring. dertil de Eenstem/m/ig Svarede, at slige Persohner

har aldrig opholt sig, eller været i dette Skibreede som nogen Mand kand mindes. Fogden, Hr: Cam/m/er Raad Heyberg, var herom Tings vidne begiærende, som blef udfærdiget.

Fogden, Hr: Cam/m/er Raad Hejberg, i anleedning af dend 13de Post udi anteignelserne udj hans allerunderdanigste aflagde Regenskab pro Anno 1749, begiærede, at Almuen til et Tings vidnes Erholdelse, vilde giøre deris Sandfærdige forklaring om efterskrevne Poster. 1mo: hvor stor gaarde part dend nu værende bøygde LensMand Giermund Olsøn Berwen for nærværende tiid self bruger og beboer, 2do: hvad gaard der tilforn har været LensMands Gaard, og hvor meegen Jordskyld til Lehnsmands Gaard i dette Skibr: har været henlagt uden Lægd, 3tio: om icke denne nu værende bøygde Lehnsmand har nødt udReedningen og Qvarteer Pængerne af dend gamle uden Lægd værende Lehnsmands gaard, jndtil aar 1748, da Fogden har oppebaaret udReednings og Qvarteer Pengene af alt gods uden forskiæl, og der jmod godtgiort LensManden saavel udReednings som Qvarteer Pengene, som Munderings Pengene af dend han/n/em efter Skatte forordningen forundte fuldGaard, som er et Lægd eller 4 Løber Smør. dertil de Eenstem/m/ig Svarede, til 1ste qvest: at LensM: Giermund Berwen bruger og bebor Gaarden Næss, skyldende 2 pd: og 6 mrk: Smør, dend hand og i 9 á 10 aars tiid har beboed. til 2den Qves: Svarede: at jndtil denne Lensmand kom at boe paa Gaarden Næss, var der 4 Løber Smør udi gaarden Berwen henlagt til LensMands Gaard \uden Lægd/, hvor af Lensmanden annam/m/ede udReednings Pengene, hvilcke 4 Løber Smør, end og ved de nu jndrettede nye Lægs Rouller og Lægdets Regulering, er bleven uden Lægd til Lensmands gaard. Til 3de qvest: Svarede: At forjnden Fogden foretog sig at oppeberge udreednings Pengene af alt gods, nød og denne Lensmand Giermund Berwen udReednings Pengene af Lensmands Gaarden Berwen. Fogden var herom Tings vidne begiærende, som og under Rettens fulde forseigling blef udfærdiget.

skifte brevet efter afgangne Jorand Germundsdatter paa gaarden Nedre Wiig i dette skibr:, er begyndt d: 24de Octobr: 1750 og slutted d: 22 April 1751, blev læst, hvor efter Arvingen Siur Holjersøn arveligen er bleven udlagt 9 mrk: Smør udj gaarden Tiosaas, uden bøxsell, for 5 rd: 1 mrk: 8 s:

Hans Biørnsens udgifne Skiøde til broderen Siur Biørnesøn Berstøe, hvor hand paa egne veigne selger 1 pd: 11 3/8 mrk: Smør med bøxsel og herl:, og overbøxsel til 9 mrk: Smør, ¼ Løb Salt, for dend Sum/m/a 35 rd: 2 mrk:, ligesaa selger hand paa sin Moder Turi Hansdr:[s] veigne ligesaa meeget baade i brug og overbøxsel, tilsam/m/: gl: Landskyld udj gaarden Røchie 2 pd: 6 ¾ mrk: Smør og 2 Løber Salt, og i Smør Reduceret, 2 pund 22 ¾ mrk: Sm:, med overbøxsel til 1 Spand Smør og ½ Løb Salt. er dat: 15 April 1751. tilsam/m/: 70 rd: 4 mrk:

Siur Biørnesøn Berstøes bøxsel brev til sin broder {paa} Hans Biørnesøn paa 2 pund 22 ¾ mrk: Smør med bøxsel og herl: i Gaarden Røchie, med overbøxsel til 1 Spand Smør og ½ Løb Salt, for 12 rd:r erlagde bøxsel, sam/m/e med Rewers er dat: 4de Junj 1751.

Sluttelig blev til Hr: Cammer Raad og Foged Heybergs Regenskabers bileg forseiglet af Retten. 1mo: Specificationen over de faldne første bøxeler for Halsnøe Closter Gods pro Ao: 1750, \at/ af Berwen og Øvre Wiig q <q sc: udj Berwen til Trohn Giermundsøn 1 Løb 2 pd: 6 mrk: Sm:, 1 hud, ¼ f:sk:, 1/8 Løb Salt, og udj g: Øvre Wiig til Niels Hansøn> for dette skibbreede ickun ere faldne første bøxler. 2do: Restancen paa de Kongelige Contributioners Tvende Terminer pro Ao: 1751, beløber sig for Østensøe skibreede til 188 rd: 4 mrk: 15 s:, om dette alt Hr: Cammer Raaden var Rettens Attestation begiærende, som blef Efterkom/m/et.

Hr: Cammer Raad og Foged A: Heybergs udgifne bøxsel brev til Soldat Hans Jacobsen Sandwen paa dend part udj gaarden øvre Wiig som Peder Hugnesøn /: hvis datter Sigrj Pedersdatter hand ægter :/ bruger og beboer, og nu for hans Svoger Hans Jacobsen opsagt haver, skyldende udj aarlig Landskyld 2 pd: 15 mrk: Smør, ¼ t:de Salt, ¼ giedskind, ¼ faarskind,

1751: 126b

1751:

hvoraf Halsnøe Closter ejer med bøxsel 18 mrk: Smør, ¼ t:de Salt, ¼ giedskind og ¼ faarskind, og har overbøxsel til 9 mrk: Smør Kir(cke gods, o)g ½ Løb Smør bonde gods: betalt bøxsel med 13 rd: dat: 5te Junj 1751.

Efter 3de ganges paaRaab jndfandt sig ej nogen som vilde gaae i Rette, thi blev Tinget for denne gang ophævet.

Dend 7de Junj blev paa **Grawens skibr:[s] Almindelige Tingstue paa Eie-grund ved søen holden med bem:te Grawens skibr:[s] Almue, Sommer, Skatte og Sagefalds Ting**, da Rætten blev beKlæd med det ordinaire Laug Ræt som paa fol: 104 findes opnævnt, undtagen udj!! (for) Michel Gribsøn Haaim, \i hands/ stæd sat Ole Johansøn ibdm:, Knud Knudsøn Tveto, i hands stæd sat Peder Olsøn Sæbøe, Niels Larsøn Schaar, som ved døden er afgangen, i hands stæd sat Anders Pedersøn Herrej, nærværende inden Rætten Fogden, Hr: Cam/m/er Raad Hejberg med bøygde Lensmanden Anders Hansøn Lissebræche og den Tingsøgende Almue.

da allerunderdanigst og underdanigst blev publiceret de Kongl: Allernaadigste Forordninger, Reschribter med Høye Øfrigheds ordre som paa folio 123 findes Extraheret.

Aschout Aschoutsøn Qwale lod lysse sin penge Mangel som Odels Mand til 1 Løb 1 Spd: smør med bøxsel og herlighed udj Gaarden Qwale, beligende i Ulwiig Kircke sogn, som til deels bruges af hands steefader Johan/n/es Olsøn, og til deels min Morbroder Samson Aschielsøn Qwale, det ieg lover, saa snart ieg penge kand erholde, at indtalle og min Odels Ræt lovligen beviislig at giøre.

Jfølge Fogden, Hr: Cam/m/er Raad Hejbergs forlangende, blev for dette skibbreedes Almue oplæst foranførte ved Jondahls skibreede tilførte, om de Spedalske lem/m/er: til det første svarede Almuen, det de har haft en fattig gift Kone, sc: Edi Olsdatter Haaim, som aldeeles intet eiede, mens paa Almuens bekostning kom ind i Hospitalet. til det andet svarede Almuen, det her nu findes 4re Men/n/esker, neml: 2de Mandfolck og 2de qvindfolck, som med sam/m/e svaghed er befænged, sam/m/e ere meged fattige og ej Eier det ringeste, hvorfor de behøver Almuens hielp om de i Hospitalet skal indkom/m/e.

Fogden, Hr: Cam/m/er-Raad Hejberg, i anleedning af 2den post 3die art: af anteignelserne udj Hans allerunderdanigste aflagde Regnskab pro Ao: 1749, begierede at Lensmanden og Almuen vilde til Et Tingsvidnes erholdelse giøre deres sandfærdige forklaring om her i dette Grawens skibr: aar 1749, eller enten før eller siden, har opholden sig nogen som enten i Bergen eller nogen anden Kiøbstæd har vundet sit Borgerskab og her har brugt nogen handel eller næring, og icke har betalt dend Allernaadigst paabudne handel skatt 2 rd: Lensmanden og Almuen her til Enstem/m/ende svarede, det her hvercken har været eller er nogen af de

omspurte, undtagen Giestgiberen her i Grawens sogn, Hans Johansøn Pyck, som udj Bergen nestleeden aar har vundet sit Borgerskab, mens aarlig har betalt den paabudne handelskat med 2 rd:, endskiønt hand formeener efter den aarlig skatte Forord: at være befriet.

1751: 127

1751

Fogden, Hr: Cam/m/er-Raad Hejberg, i anleedning af antegnelsernes 13 Post, fremsatte for den/n/e Almue de sam/m/e 3 poster som forhen ved Østensøe skibreede er protocolleret. Almuen svarede til 1ste Post, Lensmanden Anders Hansøn selv bruger og beboer Gaarden Lissebræche, der skylder 3 Spand, eller 2 pd: 6 mrk: smør. 2den, En stund gaarden Wambem, og en stund gaarden Spaanem, derudj har stedse fra gam/m/el tiid været henlagt 4 Løber smør uden Læg[d], hvoraf Lensmanden stedse har oppebaaret udreedningen intil nu Fogden har forretaged sig over alt at oppebære udreedning og Qwarteer pengene, og der imod her inden Tinge har Fogden gotgiort Lensmanden udreedningen af sam/m/e jordskyld, ligesom og nu ved seeneste Regulering over Lægderne er gaarden Wambem, som skylder 4 Løber smør, lagt til Lensmands gaarden uden Læg[d].

Fogden, Hr: Cam/m/er-Raad Hejberg, i anleedning af den 5 Postis 2den art: udj hands allerunderdanigste aflagde Regnskaber for 1749, begierede at Lensmanden og Almuen til et Tingsvidnes erholdelse vilde giøre deres sandfærdige forklaring hvor af det kom/m/er at de 2de ledige Karle Hans Tostensøn Herrej og Ole Knudsøn Twete, som 1748 betalte handelskat, icke ogsaa for Aaret 1749 til handelskat[s] svarelse er bleven angived. her til Lensmanden og Almuen svarede, det Hans Tosteensøn Herrej blev 1749 jordemand, og døde sam/m/e aar, og Ole Knudsøn Tweto tog 1748 saa stoer skade paa sin handel at hand ej 1749 kunde handle, der for kunde disse 2de ej angives til handelskattens svarelse for det aar 1749.

Fogden, Hr: Cam/m/er-Raad Hejberg, j anleedning af antegnelsernes 5 Post 1 art: udj hands allerunderdanigste Regnskaber for aaret 1749, som fordrer beviis for hvorlenge efterskrevene jorddrotter, der foruden sin Egen paaboende gaard, har brugt andere den/n/em i nærværelse tilhørende gaardsparter som avels gaard under derres paaboende gaard, har Continueret med saadan/n/e 2de avels gaarders brug, neml: Iwer Magnussøn Børsem, som foruden hands paaboende gaard Børsem, har brugt hands Eiende 1 Løb 6 mrk: smør udj gaarden øfre Leqwen. Ole Jonsøn Westreim og hands Encke, som foruden sin paaboende gaard Westreim, har brugt deres Eiende ½ Løb 7 mrk: smør i gaarden øfre Hagestad. Anders Wambem, som foruden sin paaboende gaard Wambem brugte udj gaarden Spaanem 1 ½ Løb smør. Od Haaeim, som foruden sin paaboende gaard Haaem brugte hands Eiende ½ Løb 3 mrk: smør i gaarden Nedr: Leqve. og Niels Pedersen Spilden, som foruden sin paaboende gaard Spilde brugte hands Eiende 1 pd: 3 mrk: s:, ½ huud udj gaarden Mit-Følchedahl, samt hvad der har været aarsag til at de saaleedes har brugt 2de jorder.

1751: 127b

1751.

her til Lensmanden og Almuen svarede: til 1ste, at Iwer Magnussøn Børsem 1741 Kiøbte øfre Leqwen, eller dend omspurte part, og som hand ingen kunde faae til at beboe den, saa var hand nød til selv at styre den indtil sidst i aaret 1749, da hand solte den til sin {stee}søn. Ole Jonsøn Westreim og hands Encke tilfalt i aaret 1740 i arv den jordepart udj gaarden øfre Hagestad, og som hand var udj slet tilstand, haver 11 levende smaae umyndige børn, og sat ej sicker paa Westreim formeedelst Odels-Rætten som er andere tilhørende, saa for at see sig med mange børn Conserveret, naar naar!! hand fra Westrem blev drevet, behold hand dend

jordepart i Hagestad, at hand der kunde med sine mange Børn have tilflugt. Anders Wambem fick en Encke paa Spaanem, og med hende dend jordepart i sam/m/e gaard 1749, derfor maatte hand styre dend jordepart det ene aar, og derfor har betalt dobbelt skatt, hvilcket var synd. Od Haaem tilfalt dend jord Nedr: Leqven i arv, først i Aaret 1748 opsagde Leilendingen, af Alderdom, jorden, da hand blev nødt til selv at styre i de 2de aar 1748 og 49, for det aar 1749 har hand betalt dobbelt skatt, da hand solte dend jordepart til sin steesøn. Niels Pedersøn Spilden tog i aaret 1747 dend jordepart i Mit-Følkedahl til brugs, saasom hands Moder giftede sig i aaret 1746 med Hans Børsem.

Thore Halsteensøn Høl anviste fællen af en voxen Ulfv som hand i aar har skut paa gaard: Høl grund, Fogden bet: til ham 2 rd:

Niels Endresøn Garen anviste fællen af en voxen Ulfv som hand i aar har skut paa gaard: Garens grund, Fogden betalte til ham 2 rd:

Arne Brynildsøn, huusmand paa gaarden Spilden, anviste fællen af en voxen Biørn som hand i aar har skutt paa Gaarden Spilde grund, Fogden betalte til ham 2 rd:

Fogden, Hr: Cam/m/er-Raad Heiberg udgivene bøxsel brev med Rewers, af 20 Martj 1751, til Thor Halsteensøn paa 9 mrk: smør udj gaarden Høll, blev læst.
Een ditto bøxsel brev med Rewers, af sam/m/e datto udj dito gaard, til Jon Halsteensøn paa 9 mrk: smør, blev læst.

Fogden, Hr: Cam/m/er Raad Hejberg gav tilKiende det hand med Muntl: varsel til dette Ting haver ladet indkalde Maritta øfre Vasenden til Doms lidelse for begangne leiermaal og barn avling med Piberen af Hr: Capitain Borse Compagnie, sc: Johan/n/es Størkorsøn Moe, som til vedermælle er indvarslet, samt at svare processens omkostning.
dend til vedermælle indvarslede Piber Johan/n/es Moe møtte, tilstoed varselen, og at ieg er fader til det Drenge [barn] Maritta øfre Vasenden nu er bleven forløst med.
Dend indstevnte Maritta Simonsdatter øfre Vasenden blev 3de gange paaRaabt, mens ingen vilde svare.
stevne vidnerne Jørgen Olsøn Hougnes og Lars Olsøn Kongstuun med Eed og opragte fingre afhiemlede stevningens lovl: forkyndelse at være skeed med 14 dages varsel for Maritta Simonsdatter udj hendes Eget paahør, og det paa øfre Vasenden,

hvor hun havde hendes tilholdstæd.
Actor erindrede om Laugdag.

Afskeediget,

Den lovlig indstevnte Maritta Simonsdatter forrelæges til næst anstundende høste Ting med dette skibr:, her for Rætten at møde, sigtelsen at tilsvare.

Fogden, Hr: Cam/m/er Raad Hejberg gav tilkiende det hand med Muntlig varsel til dette Ting, har ladet stevne og indkalde Ole Torchielsøn øfre Hagestad med huustroe Guro Olsdatter til undgieldelse for fortiilig sam/m/enleie og barn avling, samt at svare processens omkostning.
De indstevnte blev 3de gange paaraabt, mens ingen vilde svare.
stevne vidnerne Salamon øfre Torblaae og Anders Torchielsøn Hielmewold med Eed og opragte fingere afhiemlede stevningens lovlige forkyndelse at være skeed med meere end 14

dages varsel paa gaarden øfre Hagestad udj Guro Olsdatter[s] paahør, siden hendes Mand Ole Torchielsøn ej vilde lade sig finde.
Actor erindrede om Lavdag.

Afskeediget

De lovlig indstevnte Ole Torchielsøn øfre Hagestad med huustroe Guro Olsdatter forrelæges at møde til nest anstundende høste Ting som holdes med dette skibreede, her for Rætten sigtelsen at tilsvare.

Dend 8de Junj blev end videre med Tinget Continueret.

Baar Helliesøn Lægrei, Arne Christiansøn ibdm:, og Johannes Aamunsøn ibdm: paa Egene og med Interessenderes vegne æskede sagen i Rætte efter forrige tiltalle til Thomas Aamunsøn Wiig.
Dend indstevnte Thomas Aamunsøn Wiig møtte og sagde, det ieg med Contra stevning haver begiegnet hoved Citanterne at anhøre vidner som under Lovens faldsmaal er indvarslet: Anders Pedersøn Herrej, Lars Anders: ibdm:, Marie Adams-datter Lægrei og Ingeri Andersdatter Qwam/m/en samt Christian Kløwe, om hvorleedes Citanterne har forbudet gaarden Herrej[s] opsiddere at leie mig støel, derfor var ieg nødsaget at drage paa støllen for tiiden, for det andet andet!! at vidne om hvordan Naboeskab Lægrei opsiddere bruger, at de drager paa støllen uden at tilsigge deres grander, samt at anhøre Dom i hovedsagen og at svare processens omkostning.
Hoved Citanterne tilstoed den/n/e Contra stevning, mens formeente at den/n/e Contrasag er Hovedsagen uvedkom/m/ende.
Contra Citanten paastoed de indstevnte vidner Eedelig Afhørt, siden de møder, undtagen Lars Andersøn Lægrei, efter Faderen Anders Pedersøn Herrej[s] tilstaaelse er lovlig stevnt, mens nu er i Bergen. Eedens forklaring blev vidnerne forrelæst, og formanet at vogte dem fra MeenEed.
1ste vidne, Anders Persøn Herrej, aflagde Eeden og provede at være stevnet {om} at vidne om Lægrei opsiddere nogen tiid har varskoet mig med de andere gaarden Herrej opsiddere naar de, Lægrei opsiddere, vilde Reisse paa støllen, da tilstaar ieg, at de aldrig har varskoet mig, mens de har forbudet mig at huusse Contra Citanten paa min støel, som er til fællets med Lægrei støel. Contra Citanten tilspurte vidnet, om det icke er min nød og trang at ieg maae drage paa støllen for tiiden. Resp: ja, det er saa, thi

1751: 128b

1751

hands fæe hauge er for ringe. 2°: qvest:, om icke vidnet og hands grander har loved mig .....r, Resp: jeg har loved ham for min part, og ej videre. 3°: om icke Citanterne har loved min grande støel paa den samfællets støel støel!! Resp: ja, de har loved hands grande Gunner støel sam/m/e stæd. 4°: om hvad tiid ieg Reiste paa sætteret. Resp: kand ej erindre det.
2det vidne, Marie Adams-datter, boende paa Gaarden Lægrei, aflagde Eeden og provede, at for 3 aar siden drog vidnet og Contra Citanten omtrent 3 samdøger seenere paa støllen end som Lægrei opsiddere, dog viste vj at de drog; Contra Citanten tilspurte vidnet, hvor mange frem/m/ede Creature Lægrei opsiddere der havde paa støllen. Resp: ved ej tallet, mens ved at de havde, endeel af dem, ligesaavel frem/m/ede Creaturer som de havde kiøbt, som Contra Citanten havde der frem/m/ede Creature. 2°: qv: om icke Lægrei opsiddere har haft derres øger der for tiiden. Resp: ieg har seet at der har været øger for tiiden, mens ved ej om det har været hoved eller Contra Citantens øger.

3de vidne, Ingeri Anders-datter, værende paa gaarden Qwammen hos hendes Forældre, gaml: 44 aar, provede efter aflagde Eed, at gaarden Lægrei for 17 aar siden et aar drog fortiilig paa støllen, hvor imod Nedr: Lægrei opsiddere, som er hoved Citanten, skulde drage det andet aar fortiilig paa støllen. saaleedes bleve øfre og Nedr: Lægrei og gaarden Wiigs opsiddere den gang foreenede.

4de vidne, Chriatian Olsøn, boendes paa Gaarden Kløwe. aflagde Eeden og vidnede, at for 2 eller 3 aar siden for Lægrei opsiddere 2 á 3 dage for tiilig paa støllen.

Contra Citanten erindrede om Lavdag for det udeblivende vidne.

Afsagt

Det lovlig indstevnte og udeblivende vidne Lars Andersøn Herrej forrelæges under Lovens falsmaal straf at møde her for Rætten til nest anstundende og indeværende aars høsteting, sit vidnesbyrd i sagen at frembære og aflæge.

Absalon Johannesen Espelands Skiøde til sin Sønn Andwe Absalonsøn paa 17, Skriver Sytten, Mrk: Smørs Landskyld udj dend gaard Espeland for 17 rd:r, er dat: 30te Octobr: 1750.

Anna, Sl: Snare Espelands, med laugværge Lensm: Anders H: Lisebreche, og Hans Naesøn Børse, deris skiøde til Johannes Olsen Qwale paa 1 ½ Spand udj gaarden Qwale for 40 rd:, dat: 15 April 1751.

Iwer Larsen Midaas med fleere jnteressenteres skiøde paa 1 pd: 4 mrk: Smør med bøxsel og herl: {til} udj gaarden Kollenes \til Christian Olsøn/, med overbøxsel efter andeel, for dend Sum/m/a tilsam/m/en 32 rd: 4 mrk:, dat: 15 April 1751:

Publiceret til udslettelse Niels Aslachsøn Sebøes til Niels Larsen Spilden udgifne Pante Obligation stor 70 rd:, jmod 3 Spand Smørs Jordegods udj gaarden Sæbøe, er dat: 22 Nowembr: 34: og findes Extraheret i Justits Protocol: fol: 35, samt udj Skiøde bogen paa fol: 36 indført, samt efter paateignet qvittering af 5 Junj 1751 som melt er udslett[et].

Hr: Cancellie Raad og Sorenskriver Fleischers skiøde til Myndtlingen Torsten Andersøn og foresatte formynder Lars Tostensen Seed paa 2 pund 14 mrk: Smør i gaarden Herrej, for 77 rd: 3 mrk:, dat: 17 April 1751.

Publiceret til udslettelse {Niels} Anders Andersen Herreis til Hr: Cancellie Raad og Sorenskriver Fleischer udgifne Pante Obligation dat. 16 Julj 1743, stor 60 rd:r,

jmod 3 Spand Smørs Skyld i gaarden Herrej, som er Tinglyst d: 17 Julj 1743, og ..... udj Ting Protocol: fol: 22, og jndført i Skiøde bogen fol: 119, til udslettelse efter paateignede Qvittering dat: 17 April 1751.

Ingebor Torchildsdatter, Sal: Poul Spoonheims, med Laugværge Siur Jeltnesses skiøde til Conrad Andersøn paa ½ Løb Smør og 1 tønde Salt med bøxsel og herl:, samt overbøxsel til 12 mrk: Smør, 1 faarskind, Ulvigs Præstebord benificeret, for Sum/m/a 308 rd: 5 mrk:, dat: 30 Octobr: 1750.

Iwer Olsen øvre Lewens!! (Leqwens) Mageskifter med sin broder Hans Olsen øvre Leqve dend gaard øvre Hagestad 2de og 3de Thun, 2 Løber og 6 mrk: Smør i gaarden øvre Hagestad for 127 rd:, jmod at Hans Olsen til forbem:te sin broder overdrager og bort mageskifter 3 Løber og 12 Mrk: Smør udj gaarden øvre Leqve for 316 rd:, jmod at Iwer Olsen j mellem bytted betaler ham 189 rd:, dat: 30 Octobr: 1750.

Od Heljesøn Haaeimbs Skiøde til sin Sønn Helje Haaeimb, paa Eegne og sine børns veigne bortsolte Jordeparter i gaarden Haaeimb, tilsam: 22 mrk: 4/5 ? for 38 rd:, med Anpart udj Tossebeck Saugen efter andeel, dat: 30 Octobr: 1750.

Iwer Olsen Leqves vilkor brev til sin Moder Anna Hansdr:, at give \for/ hende 2de Kiør og 6 Smaler til føde, og give hende 3 tønder Korn saa lenge hun lever, saa og at nyde frie huus og varme, dat: 31 Octobr: 1750.
Michel Heljesen Bues udgifne skiøde til Johannes Olsen Bue paa 3 Spand Smør med bøxsel og herl: {for} udj gaarden Jndre Bue for Sum/m/a 115 rd:, dat: 29 Octobr: 1750.
Johannes Olsen Bues Pante Obligation til Hr: Cancellie Raad og Sorenskriver Johan Sechm: Fleischer paa Sum/m/a 115 rd:, jmod at hand pantsetter 3 Spand Smørs Jordegods udj gaarden Indre Buue, dat: 23de Juni 1750.
Læst til udslettelse Michel Heljesen Bues udgifne Obligation til Hr: Cancellie Raad Fleischer, stor 115 rd:, jmod underpant 3 Spand Smør med bøxsel og herl: i gaarden jndre Bue, som paa fol: 56 er extrah:, og i Pante bogen fol: 282 jndført, dat: 22 Junj 1748, med paateigned qvitt: af 23 Junj 1750.

Hr: Lieutenant Hierman gav tilkiende det hand med Muntl: varsel til den/n/e Tægte dag har ladet stevne og indkalde Iwer Thomasøn Wangen, Dom at imodtage til at betalle ham, Citanten, 5 rd: 4 mrk: 8 s: for Crediterede vahre, samt at svare Processens omkostning skadesløs;
dend indstevnte Iwer Wangen blev 3de gange paaRaabt, mens ingen vilde svare.
stevne vidnerne Anders Hielmevold og Salamon Torblaae med Eed og opragte fingere afhiemlede stevningens lovl: forkyndelse at være skeed med meere end 14 dages varsel for Iwer Thomasøns boepæl paa Gaarden Wangen udj hands Eget paahør.
Citanten erindrede om Laudag.

Afskeediget.

Dend lovl: indstevnte Iwer Thomasøn Wangen forrelæges at møde til nest anstundende aars høste-Ting for dette skibr:, sagen at tilsvare.

Maritte Adams-datter Lægrei gav tilkiende det hun paa hendes Mands, Magnus Magnusøn Nedr: Lægrei veigne til den/n/e Tægte dag har ladet stevne og indkalde Ole Andersøn Lægrei, vidner, som under Lovens faldsmaal er indvarslet, sc: Thomas Aamunsøn Wiig, Sergiant Hæggen og Siur Ormsøn Lægrei, at anhøre om de skields ord hand, Ole Andersøn Lægrei, har overfaldet min Mand med, derfor Dom at imod tage til undgieldelse, samt at svare processens omkostning.
Dend indstevnte sagvolder Ole Andersøn Lægrei blev 3de gange paaraabt, mens ingen vilde svare.
de indstevnte vidner møtte, undtagen Siur Ormsøn Lægrei, som efter 3de gange paaraabelse ej møtte.
stevne vidnerne Peder Olsøn Sæbøe og Halsteen Giermunsøn Hielmøe afhiemlede stevingens lovl: forkyndelse at være skeed med meere end 14 dages

1751: 129b

1751.

varsel for Ole Andersøns boepæl paa Gaarden Lægrei udj hands broder Jacob Andersøns paahør, siden Ole Lægrei ej lod sig finde. liggeleedes er stevningen forkyndt for Siur Ormsøns boepæl, som er huusmandssædet paa Gaarden Lægrei grund, udj hands grande Thomas Wiigs paahør, siden Siur ej lod sig finde, som lovede at forkynde ham det saasnart hand lod sig finde hiem/m/e.
Citantinden paastoed de mødende vidner Eedelig afhørt. Eedens forklaring blev vidnerne forrelæst, og formanet at blive ved sandheden.
1ste vidne, Niels Olsøn Hæggen, Sergiant ved Hr: Capitain Borse Compagnie, aflagde Eeden og vidnede, \at/ {og} i nestl: og indeværende aar Fasten, paa dend dag ieg lod begrave min

sal: Kone, efter at begravelsen var til ende bragt, og liig følget var bort gaaen, kom Magnus Lægrei og Ole Andersøn ibdm: i mit huus, da ieg skienckede dem med en skaal øll, og som ieg gick av og til, hørte ieg det Ole Andersøn Lægrei skielde Magnus Lægrei for en Tyv og en skielm, da ieg formante ham at holde inde med disse stygge skields ord, mens Ole Andersøn Reppeterede disse skields ord mange gange, uden at ieg hørte hvor af det havde sin oprindelse, saasom ieg der om ej vilde spørge. og som Ole Andersøn sagde, at dersom ieg finder dig i aften, skal ieg slaae hilsen af dig, saa blev Magnus Lægrei der over saa forskrækket at hand ej torde gaae hiem til sit huus sam/m/e aften, hvorfor ieg tog mine Klæder paa mig og fulte Magnus hiem til sin Kone, og bad hende at forsvare hendes Mand, og saa gick ieg hiem, videre veed ieg ej at vidne.

2det vidne, Thomas Aamunsøn Wiig, fremstoed for Rætten, aflagde Eeden og vidnede at ieg i fasten dette aar, da min vær-Moder var begraven, var hos min svigerFader, Sergianten, da Magnus og Ole Lægrei kom der ind, mens som ieg gick stedse av og til, hørte ieg ej andet end at Ole ofte og mange gange skielde og sagde det Magnus var En skielm, mens, de ord Tyv hørte ieg icke, ej heller ved ieg oprindelsen til deres despute.

Citantinden erindrede om Lavdag.

Afskeediget.

Dend lovlig indstevnte sagvolder Ole Andersøn Lægrei forrelæges at møde til nest anstundende og indeværende aars høste Ting med dette skibreede, sigtelsen at tilsvare, til sam/m/e Tiid og Ting forrelægges under Lovens faldsmaal straf vidnet Siur Ormsøn Lægrei at møde.

Dend 9de Junj, paafuldt, blev Tinget atter Continueret, da følgende blev forretted.

Hr: Niels Windings udgifne bøxsel Sæddel til Jon Swendsøn Øvre Berven paa 2 pund Smørs skyld udj gaarden Solberg, er dat: med Rewers 23 Nowbr: 1750.

Ellers blev forseiglet, som ved de foregaaende Skibreeder skeed er, Tings vidnet angaaende de faldne første bøxler paa Halsnøe Closters gods, for aar 1750, der icke fleere er end udi gaarden Maaberg 18 mrk: Smør,

1751: 130

1751:

½ buckskind til Peder Larsen.

ligeleedes blev og forseiglet dend forfattede Restance over de udestaaende 2de Terminers Kongelige Contributioner for Indeværende aar, der in alles beløb sig til 409 rd: 3 mrk: 3 s:

Efter 3de ganges paaraab om nogen vilde gaae i Rette, jndfant sig ingen, Thi blef Retten for denne Sinde ophævet.

Dend 9de Junj blev Rætten betiendt paa Gaarden øfre Røn/n/estrand, beliggende i Grawens Præstegield og Kirckesogn, og er sam/m/e Gaard Hans Kongl: Maj:st under Halsnøe Closter goeds tilhørende, med efterskrevene Eedsvorene Laug Rættes mænd, som af Fogden Hr: Cam/m/er-Raad Hejberg er opnævnt, sc: Mogns Houchenes, Lars Nedr: Røn/n/estrand, i hands stæd Lars Larsøn øfre Følkedahlen, Siur Eie, Iwer Eie, i hands stæd Endere Larsøn øfre Følckedahlen, Thron Hougsnes, og Jørgen ibdm:, i hands stæd Hower Iwersøn øfre Følkedahlen, nærværende bøygde Lensmanden Anders Hansøn Lissebræche,

for at besigtige den/n/e Gaards tilhørende huusser, siden gaarden har været bort bøxlet til forrige Capitain, nu sal: Ulrich Friderich Møllerop, og inu beboes og bruges af hands Encke Frue, Welbaarne Sahra, sal: Møllerops, til huusse aaboeds erlangelse i følge Velbem:te Hr: Cam/m/er-Raad Hejbergs skrivelse til mig, Sorenskriver og Cancellie Raad Fleischer, af 7de hujus, der ord efter andet lyder saaleedes, Lit: A.

Hvorda paa atter bem:te Hr: Cam/m/er Raad Hejbergs vegne møtte hands Fuldmægtig Mons:r Niels Hundt,

saa møtte og Encke Fruen {sal:} Sahre, sal: Møllerops, med stervboens beskickede Tilsiuns mand, WelEdle Hr: Leintenant Hiermann, som lovede at giøre anvisning paa Gaardens tilhørende huusser, fremlagde til actens følge bøxel brevet af 8de Apriil 1723, der lyder som følger, Lit: B. End anviiste Fruen og TilsiunsManden Hr: Lieutenant Hierman En besigtelse Forretning passeret dend 16de Julj og 20de Aug: 1725 over den/n/e gaards huusser, hvor ved sal: Hr: Capitain Møllerup er given Regres til forrige leilending Iwer Torsøn for 67 rd: 5 mrk: til huusee Aaboed.

Hr: Cam/m/er Raad Hejbergs Fuldmægtig Mons:r Hundt paastoed, at som dend anviiste besigtigelse Forretning udvisser det sal: Hr: Capitain Møllerop ved gaardens tiltrædelse er given med dend passerede besigtigelse Forretning, som nu er anvist, Regres for huusse Aaboden til saadan een anseelig Sum/m/a 67 rd: 5 mrk:, saa bør stervboen saa meged dismeere være forpligted at levere alle gaardens tilhørende huusser udj lovfør stand, og i mangel deraf at svare Aaboed for ald dend brøstfældighed som ved besigtelse nu maatte findes, paastoed derfor Forretningens fremgang.

Da blev os først anviist

1: Borgestue, af nye opbygt, mangler intet, undtagen at det paa needre sidden for slagregn vil bordtæckes, der til vil medgaae 2 tylter bord og 4 oplenger, som i alt med

1751: 130b

arbeidet vil Koste 1 rd: 2 mrk:, i det yderste brøst under stuens tag staar en Veedskygge som mangler i(ntet), og Conserverer brystet.

[2o:] for det inderste bryst staar Et gam: tømmer Ildhuus, som er opbygget af gaardens forhen tilhørende Kielder boe, sam/m/e huus fattes intet, undtagen bordKlædning paa nedere sidden for slagRegn, som vil Koste det sam/m/e som Borgestuen, neml: 1 rd: 2 mrk:

3°: En Staboe!! (Stabur), som staar ganske og helder til needfalds, og er aldeeles forraadned og af ingen værd, der imod blev os anvist Et andet Staboe opbygget af Gaardens forhen tilhørende sengeboe, hvor om Encke Fruen tilstoed at følge gaarden istæden for det needraadnede staboe, sam/m/e staboe behøver et nytt tag og bordKlædning paa alle 4re sidder, der til vil medgaae til Næver, Krog rafder, tørvvalder, sviller, oplengder og bord samt arbeidet, i alt 11 rd:

4de: Floren, fantes forsvarlig.

5te: Et gam/m/elt og forraadnet Smale Fios, omtrent 10 al: lang, og som sam/m/e huus er for lidet til at hussse gaardens smaller udj, saa har de oven paa lem/m/en huusset smallen, hvilcket har aldeeles needraadned huusset, mens taged er got, altsaa vil Et Nyt huus opbygges af 12 allen i lengden og 10 allen i breeden, der til 4 tylter tøm/m/er á 2 rd:, er 8 rd:, til taged, naar det som der udj findes brugeligt gotgiøres, vil desuden tilgaae 4 rd:, arbeidsløn paa Folckets Egen Kost 4 rd:, tilsam/m/en dette huus 16 rd:

6de: En hæste-stald, nys opnygt og ganske forsvarlig.

7de: Løen, findes forsvarlig, undtagen i den ene sidde vil en ny sville under bordtaged, vil Koste 1 mrk:, 1 tylt bord til bordtagets Reperation 2 mrk:, arbeidsløn 1 mrk:, er 4 mrk:

8de: Et meget gam/m/elt tøm/m/er Nøst ved søen, der til vil 8te tøm/m/er lang træe af 12 al: siællansk maal, á 1 mrk: 8 s:, er 2 rd:, 8te til brøsted af tøm/m/er stocke 8te al: lang, á 1 mrk:, er 1 rd: 2 mrk:, til taged 5 rd:, arbeids løn paa Egen Kost 2 rd:, er tilsam/m/en 10 rd: 2 mrk:
9de: udløer!! (udløen), der om forklarede Encke-Fruen det sam/m/e er udj lovfør stand.
Hr: Cam/m/er Raad Hejbergs Fuldmægtig lod tilføre, at som her tilforn har været en Kielder boe, hvor af Ildhuusset nu er opbygt, {E} og Een sengeboe, hvor af staboen er opbygt, saa at her nu mangler til gaarden disse 2de huusser, Neml: sengeboe og Kielder boe, saa paastoed hand det disse 2de huusser paa stervboens bekostning maatte blive anskaffet og opbygt, og at dets bekostning maatte blive Taxeret. Efter landets vis i alt da opbygges en forsvarlig sengeboe, som af ny i alt vil Koste, naar det skeer for at Menagere tag, saaleedes at Kielder boen bygges under senge boen, som paa de fleeste stæder brugeligt er, da 25 rd:
Tilsam/m/en den/n/e huusse Aaboed med de nye huussers anskaffelse i alt 65 Rd:r 4 mrk:
Fleere huusser blev os ej anvist.

Dend 10de Junj, blev paa **Tingstædet Utne med Kintzerwigs Skibredes Almue {.....} holden almindeligt \Sommer/, Skatte og Sagefalds Ting**, da Retten samme tid blev betiendt med det opnefnte Laug Rett, saasom Ole Knudsen Isberg, {Ole} Michel Nielsen Mochestad, Endre Østensøn ibdm:, i hans Stæd John House, Iwer Torchelsen House, Torbiørn Larsøn Reisætter, Elling Nielsen Schieldaas, Aasmund Olsøn Berje, Helje \og/!! Olsen Rabbe, {og Thor Hougen}, Nærværende udj Kam/m/erraad og Foged Hejbergs Stæd hans Fuldmægtig Niels Hundt, med Lensmanden Jon Torgieldsen Hougse, med dend øvrige Almue som tinget Sam/m/e tid Søgte.

1751: 131

1751:

da først allerunderdanigst og underdanigst blev Publiceret de Kongelige Forordninger, Rescripter, og andre høy øvrigheds Ordres, som paa fol: 123 findes Extraheret.

Helje Iwersøn Hoflands udgifne Skiøde till sin Svoger Elling Swendsen Berwen paa 22 ½ mrk: Smør, 3/8 huuds Landskyld med bøxsel og herlighed udj gaarden Hofland, som er hans Odels Jord, fore 90 rd:, dat: Hestham/m/er d: 19de Martj 1751.

Fogden, Hr: Cam/m/er-Raad Hejberg[s] Fuldmægtig Niels Hundt forre!! (for) den/n/e Almue igientog den af Hr: Cam/m/er-Raaden ved Jondahls Ting giorde forrestilling om de Spedalske lem/m/er: Lensmanden med Almuen Eenstem/m/ig svarede, det de Aldeeles intet kunde give til andere Fogderiers svage lem/m/ers indlem/m/else i Bergens Hospital, af aarsage at de aarligen har godvillig gived {det} til dette Hardanger og Sundhorleehns Fogderie Fattige og svage lem/m/ers indlem/m/else i Bergens Hospital, hvor til de andere Fogderiers Almue Aldeeles ingen hielp haver giort os. Vel er det saa, at vj nu i 3 á 4 aar, Gud være æret, ingen saadan svage lem/m/er har haft i dette Præstegield, mens der imod har de andere Præstegieller her udj Fogderiet ej været befriet, dem vj stedse har kom/m/en til hielp, saa har vi nu og En Pige, sc: Britte Larsdatter, som er paa Gaarden Mit-Sexe, sam/m/e er stærck befænged med den/n/e svaghed, og som hun ej Eier det allerringeste, mens er aldeeles fattig, saa nødes vj til af Christen medlidenhed efter vedtagen skick at bekoste hende i Hospitalet indlem/m/et. Af disse aarsager haaber vj, dend Høye Øfrighed ej paalægger os nogen udgift for andere Fogderier, mens at Et hvert Fogderies Almue selv drager omsorg for derres Egne fattige og svage lem/m/er.

Fogden, Hr: Cam/m/er-Raad Hejbergs Fuldmægtig Niels Hundt, i anleedning af dend 2den Postes 3 art: udj hands Principals allerunderdanigste aflagde Regnskab pro Ao: 1749, begierede at Lensmanden og Almuen vilde til Et Tings vidnes erholdelse giøre deres sandfærdige forklaring, om her i dette Kingtzerviig skibr: aar[e]t 1749, enten før eller siden, enten fra Bergen eller anden Kiøbstæd, opholdet sig nogen Borgere som har brugt Handel eller næring. Her til Lensmanden og Almuen enstem/m/ig svarede, det vj ganske sandfærdig kand sige, det her udj Præstegieldet hvercken har været eller er nogen Borger som bruger eller har brugt næring, enten fra Bergen eller andenstæds.

Fogden, Hr: Cam/m/er-Raad Hejbergs Fuldmægtig Niels Hundt, i andleedning af antegnelsernes 13 post udj hands Principals allerunderdanigste aflagde Regnskab pro Ao: 1749, begierede at Lensmanden og Almuen vilde til Et Tingsvidnes erholdelse giøre deres forklaring om efterskrevene poster. 1°: hvor stoer Gaarde part dend nu værende bøygde LensMand Joen Torchielsøn Hougse for nærværende tiid selv bruger og beboer. 2°: hvad Gaard tilforn har været Lensmands Gaard og uden Lægd. 3°: om icke ogsaa den nu værende bøygde Lensmand har nødt udreedning og Qwarteer penge af dend gaml: uden Lægd værende Lensmands gaard, indtil aar 1748, da Fogden har oppebaaret udreedning og Qwarteer pengene af Almuen uden forskield, og der imod gottgiort Lensmanden sam/m/e penge af 4 Løber smør, som er et fuld Læg. her til Lensmanden og Almuen svarede til 1ste Qwæstion, Resp: Lensmanden Eier og bruger nu udj Gaarden Hougse 1 Løb 1 pd: 6 mrk: smør. 2°: bøygde Lensmanden har stædse fra ældgam/m/el tiid

1751: 131b

1751.

haft uden Læg 4 Løber smør, hvor af de selv har oppebaaret udreedning og qwarteer penge, sam/m/e 4 Løber var udj Gaardene Mochestad, Digrenes, Sandstøe og saa i Sandvigen, der haver saavel den/n/e nu værende Lensmand som hands formænd oppebaaret udreedning og qwarteer-penge af 4 Løber smør uden Lægd, indtil omtrænt for et aar siden, da dend nye omlægning skeede, da blev udj gaarden Hougse 4 Løber smør uden Lægd Resserveret til Lensmands Gaard, mens fra dend tiid af Fogden begynte over alt at tage udreednings penge, har Fogden inden Tinge til Lensmanden betalt udreednings penge og Qwarteers penge af 4re Løber, dog er som melt i gaarden Hougse Reserveret 4 Løber smør uden Lægd til Lensmands gaard. her ved er d: 3. post besvar[et].

Fogden, Hr: Cam/m/er-Raad Heiberg[s] Fuldmægtig Niels Hundt, i anleedning af antegnelsernes 5te postis 1ste art: udj hands Principals allerunderdanigste aflagde Regnskab pro Annis 1749, begierede at Lensmanden og Almuen til Et Lovskicket Tings vidnes erholdelse vilde giøre deres sandfærdige forklaring hvor lenge Lars {Olsøn} \Jonsøn/ øfre Qwale har brugt gaarden Wigene, som skylder udj skatt ½ Løb smør, men i Landskyld 1 pd: smør, 2 f:skind, under og foruden sin paaboende Gaard øfre Qwale, som skylder udj skatt 2 pd: 15 mrk: smør, men i Landskyld 2 pd: 6 mrk:, ¼ huud, og hvad aarsagen der til har været. her til Lensmanden og Almuen svarede, det Lars {Olsøn} \Jonsøn/ øfre Qwale har brugt Gaarden Wichene under sin paaboende Gaard Qwale i 6 aar, og for de{t} \2de/ sidste aar\ringer/ betalt dobbelt skatt, aarsagen er den/n/e, at da Gaarden Wichene udj Arv tilfalt ham for 7 aar siden var næsten alle huussene paa Gaarden af ælde og vandrøgt saaleedes forraadnede at ingen kunde beboe dem, derfor kunde Lars {Olsøn} \Joensøn/ Qwale ingen faae der vilde bøxle sam/m/e Gaard, førren der paa blev opbygt nogenleedes forsvarlige huusser, selv var Lars Qwale en fattig Mand, det hand inu er, saa hand ej formaaede strax at bygge, da paa det Gaarden Wiigene ej aldeeles skulde ligge Øde, brugte hand dend under

Gaarden Qwale indtil hand efter haanden kunde faae huussene opbygt og Repareret saa vit at en Mand kunde boe der.

Christen Joensøn Hæng anviste fællen af en voxen Biørn som hand i aar har skutt paa sin Egen grund.

Hellie Olsøn Rappe anviste fællen af 3de voxene Ulfwe som hand i aar har skut paa sin Egen grund.

Ole Aamunsøn Berge af Røldahls sogn gav tilkiende det hand med Muntl: varsel vidnesfast til den/n/e tægte dag har ladet stevne og indkalde Lensmanden Helje Mognsøn Hamre fordj hand haver tiltaged sig at bruge en Teig kaldet Schiedler, som skylder 6 mrk: smør, og ligger under min paaboende Gaard Berge, det ieg bevisser med min og min formands skatte bog, og har ieg beboed gaarden og brugt Teigen i 15 aar, og min forman[d], sal: Dag Findsøn, beboede gaarden og brugte Teigen saa lenge Mand kand mindes, det ieg alt med skatte bøggerne kand mindes: udj sam/m/e Teig haver Lensmanden forretaged sig at hugge

1751: 132

1751.

Marckeskouv, og derudj gived sin svoger Aamun Berge Lov at hugge, derfor Dom at anhøre til undgieldelse, samt at svare processens omkostning.

dend indstevnte Lensmand Helje Hamre møtte, og benægtede ej at være lovl: stevnt.

Citanten forrestillede, det mine stevnevidner nu ej møder til stevningens afhiemling, begierede derfor sagen udsat til Neste ting.

Afskeediget,

dend forlangende udsættelse billiges.

Lensmanden Helje Mognsøn Hamre gav tilkiende det hand for Jacob Schwingel, Borger paa Kongsberg, og efter hands skrivelse af 12de Martj 1750, haver med Muntlig varsel til den/n/e tægte dag ladet stevne og indkalde Gullick Hagen til at betalle 6 rd: 2 mrk:, som er for En Matte Engelsk Toback ham blev Crediteret i aaret 1748, derom vidner at anhøre, Dom at imodtage til at betalle de paastevnte 6 rd: 2 mrk:, med processens omkostning. det om/m/elte brev blev fremlagt og var belagt med et støcke stemplet papiir No: 18 til 6 skil:, og lyder saaleedes, Lit: A.

Dend indstevnte Gullick Hagen blev 3de gange paaRaabt, mens ingen vilde svare.

Citanten sagde, til vidner udj sagen er indstevnt Hans Rabbe og Aasmun Haarre, som kand vidne om den Crediterede Toback, sam/m/e vidner er indstevnt under Lovens faldsmaal. De indstevnte vidner blev paaRaabt, mens ingen vilde svare.

Stevne vidnerne Ole Aamunsøn Berge og Hellie Rappe med Eed og opragte fingre afhiemlede stevningen, det de med meere end 14 dagges varsel lovl: har forkyndt den for Gullick Rabbe udj hands Eget paahør, og det for hands boepæll paa Gaarden Rabbe, mens stevningen har de ej forkyndt for vidnerne, siden de der til ingen ordre har haft.

Citanten begierede sagen udsat indtil høste-Tinget for at faae vidnerne indvarslet, i det øfrige erindrede om Lavdag for Gullick Rabbe.

Afskeediget,

Dend lovlig indstevnte Gullick Rabbe forrelæges til nest anstundende og indeværende Aars høsteting her for Rætten at møde, sigtelsen at tilsvare.

Ellen Schieldaas paa Egene vegne, saasom Knud Schielviig har ærklæret sagen at frafalde, efter forrige tiltalle til Tobias Espen, Ole Haldorsøn ibdm:, Aamun Knudsøn, Siur Knudsøn

og Haagen Olsøn Espen, samt Lars, Perder!! (Peder) og Siur Frøsviig, for dend skade hand paa ager og bøen af de indstevntes smaler har taged, ægskede!! (æskede) sagen i Rætte og gav tilkiende det ieg ved en Muntl: Continuations stevningen!! til den/n/e tægte dag har ladet stevne og indkalde bem:te mine Contraparter, vidner, sc: Lars Appollo og Iwer Degrenes, som under Lovens faldsmaal er indvarslet, at anhøre, Dom at imod tage til skadens erstatning, samt ibragte Processes omkostninger at svare. vilde altsaa fornem/m/e om de indstevnte Contraparter og vidner møder, i mangel deraf, paastoed stevningen afhiemlet og Lavdag for de udeblivende.

Paa de indstevnte Gaarden {Frø} Espen opsidderes vegne møtte Ole Knudsøn Isberg, som tilstoed lovlig varsel paa Espe opsidderes vegne, sagde fremdelles at have ordre at tilstaae paa Gaarden Espe opsidderes vegne skadens erstatning for derres andel, mens som de var accorderet om en vis penge for fæe have, og de af Citanten

1751: 132b

1751.

ej har erholdet sam/m/e betalning, saa vilde de derudj Leqvidere skadens erstatning.

Citantens!! sagde det hand nu haver beboed sin gaard Schieldaas i 18 aar, og min Fader boede der over 40 aar, og aldrig har vi hørt om nogen accord eller været Kræved det ringeste for Fæe have, mens vj haver lovlig hævd paa Fæe beitte udj Haven, der efter ieg og tilegner mig sam/m/e som en lovlig Eiendom, skouen undtagen, disuden er det noged som nu ej er den/n/e sag vedkom/m/ende.

af de indstevnte Gaarden Frøswiig opsiddere møtte ingen efter 3de gange paaRaabelse, mens de udj sagen indstevnte vidner møtte.

stevnevidnerne Joen Torgielsøn Hougse og Christopher Langesetter med Eed og opragte fingere afhiemlede stevningens lovl: forkyndelse at være skeed med meere end 14ten dages varsel for Lars og Siur Frøswiig[s] boepæl paa Gaarden Frøswiig udj derres Eget [paahør], liggeleedes for Peder Frøswiig[s] boepæl, mens som hand ej lod sig finde, blev stevningen forkyndt udj hands broder Lars Frøswiig[s] paahør.

Citanten paastoed vidnerne afhørt, og Lavdag for de udeblivende. Eedens forklaring blev vidnerne forrelæst, og formanet at blive ved sandhed.

1ste vidne, Lars Olsøn, boende paa Gaarden Appollo, aflagde Eden og vidnede, at nestleeden aar[s] som/m/er blev ieg af Ellen Schieldaas forlanget, til at besigtige dend skade gaarderne Espen og Frøswiig opsiddere derres smaller havde tilføyet Citanten paa agger og bøen, som var først 3de aggere i hiem/m/e Marcken, der paa var beskadiget efter vores beste skiøn ½ tønde Korn. En agger udj et Træe i udmarcken, der var beskadiget 6 skiepper Korn, tilsam/m/en 10 skiepper som var aldeeles needtraad og Reved af smallen, foruden dette var bøen hist og her beskadiget, mens som det var i smaae Klatter, kunde de ei Taxere dend skade. det Korn som var i hiem/m/e Marken bederved, var Reen Korn, da en tønde Kostede 2 rd:, er saa dend skade 1 rd: det som blev beskadiget i udmarcken var ha\l/vre\nt/ Korn, og Kostede En tønde paa den tiid af halv Reent 9 mrk:, er skaden 1 rd: 12 s:, tilsam/m/en skaden paa Kornet 2 rd: 12:

2det vidne, Iwer Aamunsøn, boende paa Gaarden Degrenes, aflagde Eeden og vidnede Conform med nest forregaaende 1ste vidne.

Afskeediget,

Gaarden Frøswiig[s] opsiddere Lars, Peder og Siur Frøswiig, som har erholdet lovlig varsel, gives Lavdag til næste ting, sigtelsen at tilsvare.

Dend 11te Junj blev end videre med Tinged Continueret.

Fogden, Hr: Cam/m/er-Raad Hejbergs Fuldmægtig Niels Hundt fremsatte sam/m/e Qwæstioner til Lensmanden Helje Mognsøn Hamre og Almuen af Røldahls sogn, siden de Sorterer under dette Tinglauv, som i gaar til Lensmanden Joen Hougse blev fremsat betræffende udreednings og qwarteer pengene af 4 Løber smør uden Læg til Lensmand gaard. her til bemelte Lensmand og den af Røldahl Tingsøgende Almue {har} svarede, det Lensmandens fri gaard 4 Løber smør uden Lægd, har stedse været

1751: 133

1751

I gaarden Rabbe, Nedr: Berge og Hambre 4 Løber smør, sam/m/e 4 Løber er og ved sidste omlægningen uden Lægd bleven Lensmanden Reserveret: mens fra dend tiid af at Fogden uden forskield begyndte at oppebære udreedning og qwarteer pengene, har Hand til Lensmanden betalt sam/m/e af 4 Løber.

Jacob Isaaksøn Midnes med hands søster Ragnilde Isaakdatter gav tilkiende, det de med Muntlig varsel har ladet stevne og indkalde Gurj Nielsdatter med Mand Elling Hougse, vidner at anhøre, som under Lovens faldsmaal er indvarslet, sc: Torbiørn Hougse med huustroe Engelef Iwer-datter, Dordei Tørresdatter, Peder Torgielsøn, Ole Ølwersøn Hougse og Helene skoemager, samt fleere vidner om fornødiges, betræffende dend beskyldning bem:te Guri Nielsdatter har udtalt om hendes Egen Mand Elling Hougse og Citantinden Ragnilde Isaaksdatter, derfor Dom at imodtage til undgieldelse, samt at svare processens omkostning.
bøygde Lensmanden Joen Hougse sagde, det hand liggeleedes paa sam/m/e tiid, paa Justitiens vegne havde stevnet Guri Nielsdatter til undgieldelse.
Dend indstevnte Guri Nielsdatter møtte, tilstoed varselen, mens hendes Mand Elling Hougse efter 3de gange paaraabelse møtte ej.
de indstevnte vidner møtte, undtagen Peder Torgielsøn og Ole Ølwersøn Hougse.
stevnevidnerne Joen Torgielsøn Hougse og Christopher Langesetter med Eed og opragte fingre afhiemlede stevningens lovl: forkyndelse med meere end 14 dagges varsel at være forkyndt for Elling Hougse[s] boepæll paa Gaarden Hougse udj hands Eget paahør, mens for de 2de vidner Peder Torgielsøn og Ole Ølwersøn Hougse forkyndte de ej stevningen, siden de lenge forhen var Reist paa steen værcket her Sør, og ej inu saa snart hiemkom/m/er.
Citanterne paastoed de mødende vidner afhørte. Eedens forklaring blev vidnerne forrelæst, og formaned at agte dem fra at begaae Meen-Eed. derefter hvert vidne særdeeles for sig afhørt: og som Dom/m/eren befrygtede under den/n/e sag kunde falde noged som var skandeløs, saa blev Almuen udvist mens vidnerne blev Examineret.
1ste vidne, Torbiørn Ølwersøn, boende paa Gaarden Hougse, aflagde Eeden og vidnede, at i den/n/e vinter sagde Guri Nielsdatter til vidnet, Gud give ieg kom over dem, ieg skulde skiære enqvat!! af dem, ved den/n/e talle nævnede hun Tøssen Ragnilde Isaaksdatters Navn, mens hun nævnede ingen andens Navn, enten hendes Mand eller anderes Nav\n/ ved den/n/e talle, undtagen Tøssen alleene. Dom/m/eren tilspurte vidnet, 1°: hvem fleere der var tilstæde og hørte paa den/n/e talle. Resp: ingen anden end min Kone, som er indstevnt. 2°: om vidnet eller hands huustroe har sagt dette til Tøssen Ragnilde, eller til nogen anden som kunde sigge det til Ragnilde. Resp: har ej sagt det til nogen. Guri Nielsdatter benægtede vidnets udsigende. Citantinden tilspurte

1751: 133b

1751

vidnet, om det icke har hørt det Guri Nielsdatter har talt fleere gange om det sam/m/e. Resp: nej. 2°: om vidnet icke har hørt det Guri har sagt, det ieg har faaen hendes Mands penge. Resp: Guri sagde {g}, kanske Ragnilde giem/m/er pengene hands, mens hun nævnte ingens

Navn. 3°: om vidnet kand forklare hvem pengene skulde eje. Resp: har ej hørt videre her om end forklaret er, thj Guri Nævnte ingen ved Navn som skulde eje pengene, mens hun sagde saa, ieg ved icke hvor Elling har giort af pengene som ieg flyde ham, kandske hand har faaed Ragnilde dem at giem/m/e. Citantinden havde ej videre at tilspørge vidnet. Guri Nielsdatter inu benægter aldeeles hvad dette vidne har sagt.

Nu møtte Manden Elling Hansøn Hougse, som tilstoed stevningens lovl: forkyndelse.

2det vidne, Engelef Iwersdatter, gift med nest forregaaende 1ste vidne, aflagde Eeden og vidnede, at i nestl: vinter sagde Gurj Nielsdatter til mig og min Mand, Gud give ieg kom over dem, ieg skulde skiære flætte af dem, mens ved den/n/e talle Navngav hun ingen. Dom/m/eren tilspurte vidnet, om det icke har hørt det Guri Nielsdatter talte om hendes penge. Resp: har ej hørt talle om nogen penge, og ved ej videre end forklaret er, i den/n/e sag at kunde vidne. Citantinden havde ej noged at tilspørge vidnet. Guri Nielsdatter benægtede hvad dette vidne har sagt.

3de vidne, Dordei Thoresdatter, er huuskone hos Peder Hougse, aflagde Eeden og vidnede, at have hørt Guri Nielsdatter sigge til mig, det hun Søndagen for Juul nestl:, da LensManden var i Kircken, gick hun hen i Lensmandens stue, og som hun kom der ind, saa hun hendes Mand og Lensmandens Tøs /: er Citantinden :/ sidende paa Kracken sam/m/en og snackede som de havde været Ægte-Folck, da kunde hand snacke, men hand kand icke snacke med mig, Fanden være hvor som er, om hand havde været thj!! (ti) gange paa hende tilforn, naar hand nu vilde leve skickelig, saa skulde {hand} ieg have ham ligge Kiær. der var ingen som hørte paa disse ord da Guri talte dem til mig, ieg har og icke sagt dem til nogen førren efter at ieg var stevnt, og videre ved ieg icke. Citantinden havde ej noged at tilspørge vidnet. Guri Nielsdatter benægtede aldeeles hvad dette vidne har sagt, og vil ieg aflægge min Eed aldrig at have talt disse ord.

4de vidne, Helene Jacobsdatter, gift med Friderich Skoemager, aflagde Eeden og vidnede, at nestl: aar ved Pintze tider kom Guri Nielsdatter til mig, da vj talte om at hendes Mand fohr og fisker, da sigger Guri, ja, ieg meener at hand fisker i løen hos Tøsserne, hand har icke lagt i 3 nætter hos mig: da spurte ieg hvor hand havde været, hvor til Guri svarte, ieg spaar hand flyer efter den/n/e Tøs hand har fløgen efter før. da spurte ieg hvad det var for en Tøs, der til svarede Guri,

1751: 134

1751.

Ragnilde. da spurte ieg atter hvad det var for en Ragnilde, hvor til Guri svarede, Joen Lensmands Tøssen, videre har ieg icke hørt, og dend omvundene talle skeede i min stue da vj vare gandske alleene, mens de ord om løen sagde ieg til Lensmands Konen, derfor blev ieg stevnet. Citantinden havde ej videre at tilspørge vidnet. Guri Nielsdatter aldeeles benægter hvad vidnet har forklaret, thj ieg var ej hos vidnet den omvundene tiid.

Dom/m/eren tilspurte LensManden om den/n/e Tøs Ragnilde Isaakdatter tien/n/er hos ham, og om hand icke boer paa sam/m/e Gaard som disse indstevnte Ægte-Folck boer paa. Lensmanden Joen Hougse svarede, det ieg icke kand nægte at den/n/e Tøs, som er Citantinden Ragnilde Isaakdatter, io tiener hos mig, og boer disse indstevnte Ægte-Folck Guri Nielsdatter og Manden Elling Hansøn paa sam/m/e Gaard Hougse, som ieg boer paa, dog er vj icke i en stue tilsam/m/en boende, mens strax hos hinanden boendes En hver udj sin stue.

Citantinden begierede sagen udsat for at føre fleere vidner, hvilcke ere Peder Torgielsøn og Ole Ølwersøn Hougse.

Afskeediget,

dend forlangede udsættelse billiges til nest anstundende Høste-Ting.

Lars Haldorsøn Mæhlands udgifne Skiøde til sin Svoger Helje Jacobsøn Mæhland paa 1 pd: 5 mrk: Smør, 3/8 huuds Landskyld udj gaarden Mæhland, uden bøxsel, dat: 15 April 1751:
Lars Erichsøn Sandstøes udgifne Pante Obligation paa 120 rd: til Aslach Swendsøn Berven, hvor dend sidste er gived til forsickring 1 pd: 3 mrk: Smør, eller gamel Landskyld 2 Løber Salt, 2 faarskind, udj gaarden Sandstøe, samme paaberaaber sig en af Lars Sandstøe forhen til Aslack Berwen udgifene Obligation dat: 18 Junj 1748 paa Sum/m/a 80 rd:, jmod ligesaameget underpant i sam/m/e gaard: dend sidste dat: 10 Junj 1751.
Jacob {b.....} Nielsøn Frøswigs til Aamund Knudsen Espe udstedde Pante Obligation Stor dend Sum/m/a 50 rd:, jmod 1 pd: 4 2/5 mrk: Smør, 1/6 huud udj gaarden Frøswiig, dat: 3 Nowembr: 1750.
Ole Larsøns!! Lothes til Sr: Johan Schrøder, borger og Indvaaner udj Bergen, udgifne Skiøde paa ½ Løb Smør og ½ huud med bøxsel og herlighed udj bem:te gaard Lothe, med overbøxsel til dend halve Jordepart som j bemelte yttre thun er bel:, dat: Bergen d: 4 Julj Ao: 1750.

Dend Efterfølgende 12te Junj blev med Tinget videre Continueret, da blef passeret som følger.

Hr: Christopher Gelmeydens udgifne bøxsel brev til Salamon Aamundsen Sandven paa 3 Spand Smørs leje i Gaardem Sandwen, med Condition at hand giver sin fader /: som Jorden for hannem godvillig opsagt haver :/ i Vilkor 1 Maal i Ager, føder 3 Smaler tillige med en Koe for ham, sc: Aamund Sandwen: sam/m/e med Rewers, er dat: 15 Januarj Ao: 1751:

Fogdens fuldmægtig Mons:r Niels Hundt foreviiste Retten dend udj Kintzerwigs Skibreede forfattede Restance over de udestaaende Kongel: Contributioners 2de Terminer for jndeværende aar 1751: der beløber sig for alle 3de Sogner med Røldahls jndbegreebet, til 528 rd: 3 mrk: 13 s:, hvilcket hand begiærede Rettens forseigling, som blef efterkomet.
ligeleedes fremviiste h/an/d og til Rettens forseigling Tings vidnet angaaende, Om her i dette Kintzervigs skibreede paa deris Kongl: Mjts: Halsnøe Closters Gods, er falden nogen første bøxler: der til Almuen Svarede nej:
videre havde h/an/d icke paa sin Principals vejgne at erjndre, men at Retten paa dend Sædvanlige maade maatte vorde ophævet.

Efter 3de ganges paaRaab om nogen vilde gaae i Rette, eller havde noget \at/ føre udj Retten, blev Tinget for denne gang ophævet.

1751: 134b

1751

Dend 23de Julj blev Rætten betiendt paa Gaarden Indre Langesetter, beliggende i Kingtzerviig Præstegield og Kircke Sogn udj Hardanger, med efterskrevene Eedsorene Laug Rættes mænd, som af Fogden Hr: Cam/m/er-Raad Hejberg er opnævnt, sc: Joen Olsøn Aga, Lars Torgielsøn ibdm:, Thomas Swendsøn Hougstvet, Joen Swendsøn ibdm:, Knud Helleland, Haldor ibdm:, Elling Joensøn Jaastad og Iwer Torgielsøn Hougse, nærværende bøygde Lensmanden Jon Torgielsøn Hougse.
Hvorda for Rætten fremstoed Asbiørn Hansøn Sandven og gav tilkiende, det ieg med Muntlig \varsel/ nestleeden Aar til Jorde Tirsdagen indeværende aar, og siden til den/n/e Tægte dag har ladet som Odels berettiged stevne og indkalde Johan/n/es Findsøn og Niels Larsøn Langesetter her til Aastædet for Rætten at møde at anhøre {hands} \mine/ Adkomster som Odelsmand, samt mine vidner, og de indstevnte at anvisse derres breve, samt at jmod

tage Dom, Johan/n/es Findsøn til at imod tage Løsnings penge for dend jorde part hand bruger og beboer, og Niels Larsøn liggesaa at anhøre Dom til at imod tage Løsnings penge for en halv Løb smør af min Odels jord som hand bruger: samt begge at svare processens omkostning, efter Dom, samt at fravige jorden.

de indstevnte Johan/n/es Finsøn Langesetter og Niels Larsøn ibdm: møtte for Rætten og tilstoed begge stevningerne at være dem lovlig forkyndt, paastoed det Citanten vilde bevisse sin Rætt.

Citanten lod tilføre, det ieg maae tilstaae ingen Odels breve at have, ej heller Odels vidner, mens ieg paastaaer det de indstevnte skal anhøre mine vidner, som er Elias Langesetter og Christopher ibdm:, der begge nu møder, som de der under Lovens faldsmaal er indvarslet. Eedens forklaring blev vidnerne forrelæst, og af Dommeren formanet.

1ste vidne, Ellias Torchielsøn, boende paa Gaarden yttere Langesetter, er gaml: 34 aar, aflagde Eeden efter Loven og vidnede, at da Citantens Fader Hans Sandven i aaret 1746 havde stevnet mig, som da Eiere for goedset, og tilbudet mig Løsnings penge, Reiste hand til Kiøbenhavn, hvor over sagen ei kom for, da kom Johan/n/es Findsøn og tilbød mig Løsnings penge, sigende det hand var af sam/m/e Ætlæg som Hans Sandwen, da ieg svarede ham, det ieg ej kunde tage imod Løsnings penge fordj ieg var stevnt af Hans Sandven, da svarede Johan/n/es Finsøn mig, ieg har forliigt mig med Hans Sandven. da sagde ieg til Johan/n/es, skal ieg da være qvit og frj fra Hans Sandven, der til svarede Johan/n/es ja, da svarede ieg, ja, saa tager ieg imod penge paa dend maade, at naar Hans Sandwen eller Hans afkom kom/m/er og vil have godset, at de da faar det uden process. da svarede Johan/n/es ja,

1751: 135

1751.

Hans skal faae det uden trætte, der om skiød ieg Lensmanden og Christopher Langesetter samt Ellef Utne, som nu er død, til vidne. Johan/n/es Finsøn benægtede hvad dette vidne haver sagt: tilstoed ej videre at have sagt, end som dette, at Hans Sandwen sagde det Ellias Langesetter skal udløsses, hvilcket hand sagde førren hand Reiste. og at ieg skulde holde ham fri for Hans Sandvens tiltalle. Parterne havde ej videre at tilspørge vidnet.

2det vidne, Christopher Rasmussøn, boende paa yttere Langesetter, gaml: 60 aar, aflagde Eeden efter Loven og vidnede, da Ellias Langesetter anam/m/ede penge af Johan/n/es Finsøn for den/n/e paastevnte jord, da skiød Ellias mig til vidne paa derres talle, som var at Elias anam/m/ede penge paa dend maade at hand vilde være qvit Hans Sandvens process, da tilstoed og lovede Johan/n/es, at naar Hans Sandven eller hands Børn kom og vilde løsse goedset, skulde de faae det uden nogen process, der paa imod tog Ellias penge.

Citanten begiere[de] sagen udsat for at indvarsle Lensmanden til at aflægge sit vidnesbyrd, dog dersom Lensmanden nu vil aflægge sit vidnesbyrd, forlanger hand ingen opsættelse.

dend indstevnte Johan/n/es Langesetter protesterede imod LensMandens vidne, siden ieg ej er varslet sam/m/e at anhørre.

Afskeediged

sagen, følgelig Citantens paastand, udsættes til dend 15 Septbr: førstkom/m/ende.

Efter at ovenstaaende Kiendelse var afsagt om sagens udsættelse, ærklærede Citanten Asbiørn Hansøn og Johan/n/es Finsøn at være forenede saaleedes: Johan/n/es Finsøn skal beholde og bruge sin Eiende og paaboende jordepart, som nu var paastevnt, i 5 aar, som er til vaare[n] Rætte fahredag Ao: 1755, da Citanten Asbiørn Hansøn skal tiltræde bruget imod at hand betaller til Johan/n/es Finsøn de af ham for jordens indløsning udlagde 99 Rd:r efter i hænde havende skiødes udviis, hvorimod Johan/n/es giver Asbiørn et lovligt skiøde som de begge bekoster, mens skulde Johan/n/es kunde faae en anden jord paa Kortere tiid end bem:te 5 aar, da skal hand strax oplade den/n/e jordepart her udj Gaarden La\n/gesetter for Asbiørn imod at dend om/m/elte Sum/m/a 99 Rd:r da strax til Johannes vorder betalt førren hand

fløtter her fra Gaarden. i disse 5 aar Johan/n/es beboer og bliver Eiere for jordebruget, skal hand, Johan/n/es, Tæcke sin anpart i løen, halve loftet, og holde de andere huusser drobbe fri saa at tøm/m/eret ej Raadner, til de 2de huusser som tæckes skal, skal Asbiørn levere til Johan/n/es 3 voger gode Næver til hielp at tæcke med.
betræffende den/n/e forretnings omkostninger, som er Sorenskriveren for den/n/e dags forretning 2 rd:, prowition 4 mrk:, Lensmanden 4 mrk:, Laug Rætten á 24 s:, er 2 rd:, brev penge 5 mrk: 4 s:, til-

1751: 135b

sam/m/en 6 rd: 1 mrk: 4 s:, foruden Sorenskriverens fløtning, som Citanten har forskaffet, og skaffer ham skyds hiem igien. [her]foruden Mad og dricke, herom parterne bleve forened det Johan/n/es betaller til Asbiørn 4 rd: 2 mrk: 8 s:, hvor imod Asbiørn fornøjer Rættens Persohner.
Angaaende indstevnte Niels Larsøn Langesetter, da ærklærede Citanten Asbiørn Hansøn, det hand sagen imod ham frafald og søgemaalet aldeeles ophæver.

Anno 1751, d: 20de October, blev paa det **sædvanlige Tingstæd Gaarden Øvre Wiig holden det almindelige Høste, Skatte og Sagefalds ting med Jondals Skibreedes Almue**, da Retten med dett for dette aar værende Laug Rett blev betient, som paa fol: 123 findes anført og Specificeret, undtagen at i Tollef Pedersen Torviigens Stæd sad Ludvig Qvitesteen, og for den afdøde Johannes Tuft sad Ole Jonsen Berge. Overværende udj Retten Kongl: Maj:ts Foged Hr: Cammer Raad Heiberg med Lensmanden \Johannes Viig/ og det samtlig tilngsøgende Almue.

da allerunderdanigst og underdanigst blev oplest og Publiceret efterfølgende allernaadigst udgangne Kongl: Forordninger, Rescripter og andre høy Øfrigheds ergangne Ordres, nemblig
Een Forordning af 21 Maij 1751, Anlangende hvorledes med Delinqvent Sagers drift og udførsel i Danmarch og Norge herefter bør forholdes, samt hvorledes saavel Ober som Underdom/m/ere, Actores og Defensores sig udj dislige Sager haver et opføre.
Placat angaaende at med det Stemplede Papiirs forvalteres Fordringer til Stemplet Papirs forhandlere udj Danmarch og Norge, bør ligeledes som andre Kongl: Intrader forholdes, af 11 Aug: 1751.
Een Ditto som ophæver det paa Smaae Myndts Jndførsel udj Norge giorde forbud af 4de Nov: 1720, for saavit grov Courant angaar \indtil 4 Skillings Støcker/, dateret d: 2den August: 1751.
Forordning Til hvad tiid Vaar og Høst Tingene udj Hadeland, Toten og Walders Fogderie herefter skal holdes, dateret d: 20de August 1751.
Kongl: Rescript af 26 Martij 1751, angaaende, at naar nogen Arv en i Bergens Hospital indlemmet Spedalsk Mand eller Qvinde maatte tilfalde, og hand eller hun efterlader sig levende Egtefælle eller børn, da skal Hospitalet efter hands eller hendes død ej arve meere end en broderlod med disse arvinger; men hvor saadanne arvinger ej ere, skal det gandske efterlatte, saavel Jordegoeds som andre Eiendeele, Hospitalet hiemfalde.
Stiftamtmand Cicignons Ordre til Cammer Raad Heiberg, angaaende 2de Persohner som ere bortrømte, den Eene, nembl: Jonas Rosenvold, som fra Christiania {Arest} med en ÆgteMands hustrue er undviget, og des aarsage dømt fra livet; den anden, ved Navn Arv, som har været bemelte Jonas Rosenvold til undvigelsen assisterlig og behielpende, begge i

Fogderiets District at lade eftersøge, og naar maatte befindes, fengslig at anholde til nermere foranstaltnings indhentelse, bemelte Ordre var dateret d: 22 Junj 1751.
Extract af Cammer Collegii Skrivelse til Hr: borgemester Garboe, angaaende {hvoreft} hvorledes herefter med Sukker og Sirups Confiscationer i andledning af det om dessens indførsel \i det forundte District/ giorde forbud af 20 Januarj indeværende aar, skal forholdes, saaleedes at disslige Confiscationer skal deeles i 4re lige deele imellem angiveren, Sukker Rafinaderiet, General Told forpagterne og Manufactur huuset udj Bergen samt Qvæst huuset udj Christiania, dateret d: 24 April 1751.

Knud Knudsen Dægerbræches udgivne Skiøde til hands Søn Ole Knudsen, af datto 20de Oct: indeværende aar, paa 1 pd: 6 mrk: Smørs Landskyld med bøxel og herlig for den Summa 30 rd:, udj Gaarden Dægerbræche, blev læst.
Skiftebrevet efter afg: Mari Jacobsdatter Biotvedt af 14 Junij 1751, blev læst, derefter stervboeden var Jordegods ejende udj Gaarden Biotvedt 2 pd: 9 ½ mrk: Smør og ¼ huud med bøxel og herlighed, vurderet for 110 rd: 5 mrk:, af samme er udlagt til Creditoren Steen Biotvedt paa Gields fordring 12 mrk: Smør for 20 rd:, til Enkemanden Ole Steensen er udlagt 18 ¼ mrk: Smør, ¼ huud for 45 rd: 2 mrk: 8 s:, Nok til Svigerfaderen Jacob Arnesen Winæs 1 pd: 3 ¼ mrk: Smør for 45 rd: 2 mrk: 8 s:

Brynild Siursen Fladebøe med interressentere gav tilkiende, det de betreffende dend af dem Contra Torsten Wiglichsen ibdm: for ulovlig og utilbørlig Skades paaførelse paa deres brug, anlagde Sag, som fra dend 23de Julj hidindtil har Continueret, er kommen udj venlig foreening og indbyrdes accord, som paa denne Maade er bleven sluttet og indgaaet, nemlig, at hand, Torsten Wiglichsen, for eftertiden skal være forbu(u?)den (forbunden?) ikke videre at udstrekke sit brug og Eiendom udj bemelte Gaard Fladebøe end som hand fra gl: Tider af har {.... ...} \brugt/, da \hand/ og herhos skal være forpligtet at ned rive de af ham til Citanternes fornermelse ulovlig opsatte indhegninger udj deres fælles fæe og Kalve hauge, samt erstatte udj Processens Omkostninger {10 rd:}, som inden Juel indeværende aar skal betales til Citanterne, 10 rd: Dette forlig {Parterne} blev af Parterne end ydermeere ved haand rekkelse bekreftet for Retten, og declarerede Parterne at være \venner/ og vel foreenede imellem sig, i den henseende Citanterne ophævede Søgemaalet.

1751: 136

1751

Peder Larsen Biercheland forestillede det hand med muntlig varsel vidnesfast efter Loven til dette Ting, tid og Stæd haver ladet indkalde Niels Ellefsøn Selsviig, vidner at anhøre, som under Lovens falsmaal ere indstevnte, sc: Hellie Olsen Molve og Anders Christophersen Aase, betreffende nærgaaende ord som hand, Niels Ellefsen Selsviig, ved indeværende aars faste Tider skal have udtalt til Citanten, derfor at lide Dom til undgieldelse.
Dend indstevnte Niels Ellingsen Selsviig møtte for Rætten, og vedtog lovlig at være stevnet til dette Ting, men forklarede derhos at \hand/ hvercken var kaldet \at/ anhøre noget vidnisbyrd eller at modtage Dom \i Sagen/, protesterede derfor imod vidnernes førelse.
Citanten paastod det Stevningen maatte af Stevnevidnerne blive afhiemlet under Eed.
hvorpaa fremstod kaldsmendene Johannes Wiig og Erich Jørgens: Underhougen, og under Eed forklarede at de efter Citantens begier vel lovligen havde indkaldet Niels Ellefsøn Selswiig til dette ting for nærgaaende ord, men hvercken des angaaende at anhøre vidner eller modtage Dom.
Den indstevnte Niels Sælsviig Refererede \sig/ til sin forrige Paastand.

Eragted.

Saasom kaldsmendene under Eed har forklaret den indstevnte Niels Sælsviig ej til vidners Paahør eller Doms modtagelse udinden denne anlagde Sag at være indvarslet, understaar Retten sig ikke med Lovens 1 bogs 2de Capit: 1 art: at modtage de indstevnte vidners \Eedelige/ forklaring og vidnisbyrd, forinden den paagieldende dertil bliver lovlig kaldet, i den heende!! (henseende) Stevningen bliver afvist til lovligere behandling.

Fogden, Hr: Cammer Raad Heiberg gav tilkiende, at hand til dette Ting, Tiid og Sted med muntlig varsel efter forrige tiltale til Doms lidelse haver ladet indstevne Ole Olsen Hærrestvedt og \Søsteren/ Anna Olsdatter ibd:, for forøved Slagsmaal og Overlast mod Jørgen Bergesen Hærrestvedt og hans Datter Herborg Jørgensdatter.

De indstevnte bleve paaraabte, men møtte ikkuns Ole Olsen Herrestvedt, og vedtog lovlig efter Stevnemaalets indhold at være stevnt.

Camer Raaden anholt om Stevningens afhiemling for den udeblivende Anna Olsdatter, som og skiede,

da for Retten fremstoed kaldsmendene Peder Jonsen Sollesnæs og Erick Jørgensøn Underhougen, og under Eed afhiemlede med meere end 14 Dages varsel at have stevnet og til dette ting indkaldet Anna Olsdatter for hendes boepel og i hendes eget paahør, at lide Dom for sit begangne og forhen indstevnte Slagsmaal.

Cammer Raaden begierede at Ole Olsen Hærrestvedt maatte tilspørges om hand havde noget ydermeere til sit \eller sin søsters/ forsvar i Retten at fremføre. Hertil hand svarede, det hand ikke ydermeere havde at andrage hvercken paa sine egne eller sin søsters vegne.

Citanten lod tilføre, at, efterdj det med de førte vidners eenstemmige forklaring er beviislig giort, at Ole Olsen Hærrestvedt har slaget Jørgen Hærrestvedt til Jorden, og har ligget oven paa ham med knær og hender, samt slaget hannem blodig i ansigtet, og at hands søster Anna Olsdatter selv har tilstaaet baade at have slaget, og at ville slaae Jørgen Herrestveds Datter Herborg Jørgens Datter, som ogsaa same tid fantes blodig i Ansigtet. Saa satte hand i Rette og paastod, at de begge og hver for sig bør tilfindes at bøde til Deres Maj:ts Sigt og Sagefalds Cassa efter Lovens 6 bogs 7 cap: 8 art:, samt Processens omkostning at erstatte, hvorom hand Æskede Dom.

Og blev da saaledes udj denne Sag for Rett kiendt, Dømt og

Afsagt.

Det er ved de {her} inden Retten eedelig afhørte vidners eenstemmige forklaringer nøyagtig oplyst og beviist, at baade indstevnte Ole Olsen Herrestvedt har slaget Jørgen Bergesen Herrestvedt til marken, saavelsom og at hands Søster \Anna/ Ols Datter med hug og Slag har begiegnet benefnte Jørgen Bergesøns Datter Herborg Jørgens Datter. Thi Kiendes for Ret, det indstevnte Ole Olsen Herrestvedt med Søster Anna Ols Datter ibd: for saadanne deres forøvede Mishandlinger, til følge foranførte Lovens 6 bogs 7 Cap: 8 art:, til Hands Majest:ts Sigt og Sagefalds Cassa \hver især/ bør betale sine Slagsmaals bøder, trende Sex Lod Sølv, er 9 Rd:, samt betale udj Processens Omkostninger hver 1 rd: Tilsammen 10 rd:, som hver af de indstevnte Sagskyldige bør bøde og betale \inden/ 15 dage efter denne Dombs lovlige forkyndelse under Nam og Exsecution.

Lars Olsen Drage Paa egne og Naboers vegne androg for Retten, at hand efter forrige tiltale {til} med Mundtlig Stevning vidnesfast efter Loven haver ladet til dette Ting indkaldet Giert Bache, Dom at \modtage og/ anhøre, /: betreffende de af ham til Citanten \og Naboer/ udtalte ubeqvems Ord, som nermere under Sagens forrige behandling er oplyst :/ til undgieldelse, samt Processens Omkostningers erstatning \i følge hands forrige Stevnemaal/, hvornest hand ville fornem/m/e om den indstevnte møder.

Giert Bache møtte for Retten, og vedtog lovlig at \være/ Stevnt efter den incaminerede Stevnings indhold, forklarede hellers, at \da/ hand af sin Sogneprest blev committeret at

indfordre endeel udestaaende Præsteholds penge, og Almuen i Torvige bøjden ikke saa gierne vilde betale ham bemelte Penge, kand det vel være at der uden betenkning i hastighed {.....} er udtalt et ubeqvems ord af min mund, men kand Jeg ikke mindes hvad det var Jeg sagde, ligesom Jeg ej heller nefnte nogen i sær paa Nafn, formeener derfor at deres Søgemaal imod Mig er aldeeles ugrundet, og at Jeg for deres tiltale bør friekiendes.

Citanterne Refererede sig til sit forrige og paastod Dom.

Og blev da saaledes for Ret Kient, Dømt og

Afsagt,

Citanten har bevist med de udj Sagen førte 2de vidners Eedelige forklaringer, at indstevnte Giert Bache har imod ham og Naboer i Torwige bøyden udtalt disse ubesindige Ord, \dog/ uden vreede, sc: at de vare kieltringer, sam/m/e Ord hand, Giert Bache, her for Retten har tilstaaet vel af hands \Mund/ imod hands villie uden nogen slags hensigt at kunde være udtalt og udgaaet. Altsaa kiendes for Rett, det indstevnte Giert Bache for bemelte ords ubesindige udsigende \i følge Lovens 1 b: 2 Cap: 4 art:/ til Sognets fattige bør betale 2 rd:, samt til Citanten og interressentere udj Processens Omkostninger 2 rd: J det øvrige bør disse udtalte ord ikke komme dem, \Citanterne/, i Torvige bøyden i ringeste maader til forklejnelse paa gode Navn og Rygte, men være som aldeeles døde og Magtesløse, disse ham nu tildømte bøder og omkostninger bør hand, Giert Bache, at udreede og betale inden 15 dage efter denne Dombs lovlige forkyndelse under Nam og Exsecution.

1751: 136b

1751

Giert Erichsen Baches udgivne Skiøde til sine 2de sønner Niels Giertsen Bache og Engel Giertsen ibd:, af dags datto, hvorefter Niels Giertsen er tilskiødet 13 ½ mrk: Smør, samt Engel Giertsen ligeledes 13 ½ mrk: Smør, med bøxel og herlighed udj gaarden Bache, hvorfor hver i sær har betalt den Summa 13 rd: 3 mrk:, blev læst.

Saa blev og lest Torsten Wiglichsen Fladebøes {udgiv} af dags dato udgivne Skiøde til sin broder Peder Wiglichsen paa 1 pd: 8 mrk: Smørs Landskyld med bøxel og herlighed udj gaarden Fladebøe, for 57 rd:

Skifte brevet efter afg: Niels Gietlesen Store Baartvedt blev, forsaavit det Jordegods som sterboenden!! (stervboen) udj Hardanger var Ejende, læst, nemlig udj Gaarden Under Hougen 20 mrk: Smørs Landskyld med bøxel og herlighed, vurderet á mrk:en for 1 rd:, er 20 rd:, samme udlagt til Enken 10 mrk: Smør for 10 rd:, Datteren Agatte Niels Datter 5 mrk: Smør for 5 rd:, Datteren Ingebor Niels Datter 5 mrk: Smør for 5 rd: Nok udj Gaarden Wiig 15 ¾ mrk: Smørs Landskyld med bøxel og herlighed {udj Gaarden Wiig}, \vurderet for 21 rd: 5 mrk: 14 s:/, som ligeledes er udlagt, nemlig, til Enken 7 ¾ mrk: for 10 rd: 4 mrk: 14 s:, til Datteren Agatte Niels Datter 4 mrk: for 5 rd: 3 mrk: 8 s:, Til Datteren Ingebor Niels Datter iligemaade 4 mrk: for 5 rd: 3 mrk: 8 s:, bemelte Skiftebrev var dateret d: 31 Martij 1751.

Anders Nielsen Ballesæims udgiftne Skiøde af dags dato til Niels Johannesen, paa 1 Sp: og 4 ½ mrk: Smør med bøxel og herlighed udj dend Gaard Wiig for 84 rd:, blev læst.

Sluttelig lod Fogden Hr: Cammer Raad Heiberg inden Retten oplæse og examinere til bielager ved hands Rejgenskab {følg} for indeværende aar følgende Documenter. 1: Det ordinaire Tingsvidne bestaaende af 8 Poster. 2do: Specification over Aftagerne, hvorefter Contributionerne til udgift berejgnes. 3tio: Specification paa Aftagene, hvorefter Leedingen og tienden berejgnes. 4to: Odels Mandtallet. 5to: Tings vidne betreffende Ting skydsen, at den rigtig er betalt. 6to: Tingsvidne til antejgnelsernis 2den Postes 2den artic:, samt 7de og 8de Postes besvarelse udj hands allerunderdanigste aflagde Rejgenskab pro Anno 1750, som bestoed af 3de Poster. 7mo: Tings vidne angaaende Antejgnelserne udj hands pro 1750

allerunderdanigste aflagde Prjncessinde Styrs Rejgnskab, ligeledes af 3de Post: bestaaende. 8do: Skatte Restancen for indeværende aar, hvis endelige Summa ere 20 rd: 15 s:
Om alt Cammer Raaden var Rettens attestation begierende. Som, siden ingen derimod noget havde at erindre, blev efterkommet.

De LavRettesmend som Retten tilstundende aar skal betiene bleve opnefnte, og ere følgende, nemblig, Christopher Aase, Iver Olsen Ouegestad, Samson Larsen Brattebøe, Salamon Svaarsand, Omund Espeland, Siur Tormosen Molve, Johannes Torchildsen Eichen og Hans Larsen Tørwigen, alle nye.

Efter 3de ganger Paaraabelse var ingen som infant sig at ville gaae i Rette, i den henseende Tinget for dette Skibreede blev ophævet.

Hernest blev d: paafølgende 21 Octob: paa bemelte **Gaard Øvre Wiig sadt og holden det sædvanlige Høste, Skatte og Sage Ting med Østensøe Skibreede**, da Retten samme Tid blev beklæd med det for dette aar nærværende og paa fol: 125 anførte og Specificerede Lav Rett, med Observation, at de, i hvis Stæd andre sidde, vare nu selv nærværende. Ellers var tilstæde inden Retten Fogden Hr: Cammer Raad Heiberg, samt bøyde Lensmanden Giermund Olsen Berwen med den samtlige Tingsøgende Almue.

hvorda allerunderdanigst og underdanigst blev publiceret {følgende} Forordninger, Rescripter og Ordres som nest foran paa folio 135 findes extraherede.

Jacob Arnesen Winæs og Steen Michelsen Biotvedts udgifne Skiøde af 20de Octob: indeværende aar til Ole Steensen Biotvedt, lydende paa 1 pd: 15 ¼ mrk: Smør med bøxel og herlighed udj Gaarden Biotvedt for den Sum/m/a 65 rd: 2 mrk: 8 s:, blev læst.
Rector Højers udgivne bøxelbrev med Revers, dateret Bergen d: 22de Septemb: dette aar, til Ole Siursen Øste[n]søe udj Gaarden Steenstad paa 2 Løber Smør og 2 huder, blev og lest.
Magdeli Trons Datters med Lavværge Endre Olsen Lillethuuns Samtykke, saavelsom Endre Olsen Lillethuuns paa egne og Myndlings Christie Gutorms Datters vejgne udgivne Skiøde dateret d: 15de April 1751 til Heine Guttormsen paa 1 pd: 3 mrk: Smør, ½ hd: og ½ giedskd: udj Gaarden Lille Aase for 58 rd: 4 s:, blev iligemaade publiceret.
Siur Olsen Steenes og Lars Siursen Scutlebergs udgivne Skiøde de Dato 20de October indeværende aar, til Randie Lars Datter paa 2 pd: Smør med bøxel og herlighed udj Gaarden Steenes Nedr: Thuun for 48 Rd:, blev ligeledes publiceret.
Saa blev lest Skifte brevet efter afg: Hans Olsen Lie, saavidt Jordegodset er belangende, efter sammes indhold Stervboeden var tilhørende udj Gaarden og Arvetomtem Lie 17 ½ mrk: Smør med bøxel og herlighed, Wurderet for 17 rd: 3 mrk:, som er udlagt: nemlig: til Enken Herborg Ols Datter 8 ¾ mrk: Smør for 8 rd: 4 mrk: 8 s:, Elste Datter Freia Hans Datter 4 3/8 mrk: Smør for 4 rd: 2 mrk: 4 s:, og Datteren Christie Hans Datter 4 3/8 mrk: Smør for 4 rd: 2 mrk: 4s:, er Slutted d: 16de Januarij 1751.
Peder Nielsen Eides og Lars Nielsen Næss, deres udstedde bøxelbrev med Rewers, til Lars Olsen Norheim paa 1 Sp: Smørs Landskyld udj Gaarden Norheim \for bøxel 4 rd:/, af dato 15de April 1751, blev Publiceret.

Engel Giertsen Bache paa Thron Henrichsen Aalviigens vejgne anviiste udj Retten fællen af en voxen biørn som hand, Thron Henrichsen, havde skut i nestleden Sommer paa Gaarden Aalviigens Grund, Fogden Hr: Camme[r] Raaden betalte ham strax 2 rd:

1751

Ole Halversen Fosse fremviiste ligeledes for Retten fællen af en voxen biørn, som hand haver skut ved \nestleden/ Pindse Tider udj Indre Aalviigens Mark. Fogden betalte ham \og/ ligeledes Strax 2 rd:r.

Anders Siursen Moe \{for Lars .....}/ paa sin Myndlings Ole Olsens vejgne {som} lod lyse pengemangel som Odels berettiged til 2 pd: og 2 mrk: Smør med bøxel og herlighed udj dend gaard Steine, som er beliggende i Østensøe Skibreede og Wigørs Kircke sogn, hvor af Elling Brigtsøn Moe ejer 1 pd: og 2 mrk:, og Giermund Arnesen Scheye den øvrige deel, {som .....} hvilke 2 pd: 2 mrk: Smør for nærværende tid bruges af lejlendingen Jan Larsen Steine, som hand paa bemelte sin Myndlings vejgne lover at løse \og indtale/ saa snart hand dertil Penge kand erholde, da hand og dertil nøyagtig vil beviislig giøre sin Odels Rett.

d: 22de blev med Tinget Continueret, da Passerede som følger.

Fogden Hr: Cammer Raad Heiberg gav tilkiende, at der er bleven Lægderne tilbageleveret endeel gl: Munderings Sorter fra Hr: Capitain Blichfeldts Compagnie, som er bleven overskydende efter at Landværnsmendene har faaet det beste der af, hvilke Munderings Sorter Fogden forlangede i denne folkeriige forsamling auctioneret og til høystbydende bortsolt; at Pengene kand komme Legderne til gode ved forefaldende udgifter enten til Telthuuset[s] Reparation, eller i andre Maader. hvad som derfor udloves betales Straxen mod varenes annam/m/else, til Cam/m/er Raaden. Derpaa blev med auctionen fortfaret efter Auctions Protocollens nermere udviis.

Fogden Hr: Cammer Raad Heiberg gav tilkiende, at hand til dette ting, tiid og Stæd efter forrige tiltale med Muntlig varsel har ladet indstevne Qvinde mennisket Brita Christophers Datter Steene, som haver begaaet lejermaal med Drengen Torgier Haagensen Berven, der ikke havde været til Confirmation, at lide Domb til Straf og temmelse paa Kroppen, gav ellers nu som tilforn tilkiende at hun allerede har betalt sine lejermaals bøder med 6 rd:, Men som hand endnu ej har kundet erholde hendes Præstes attest hvad enten hun har udstaaet Kirckens Disciplin eller ej, saa var hand foraarsaget endnu at begiere Sagens udsettelse til neste Ting.

Eragtet

Efter Citantens forlangende gives Sagen endnu Rom til neste Sommerting, paa det den paaberaabte og til opliusning høyst fornødene attest i Retten kand blive produceret.

Fogden Hr: Camme[r] Raad Heiberg gav tilkiende, at da hand ugierne har maattet fornem/m/e at de 2de bønder af Rosendals Goods, Jan Østensøe og Bertel Axnes, ikke efter saa mange giorde mindelige advarseler har villet nedlegge Deres skadelige og høyst forbudne brendeviins Sahl i bøyden, og at Godsets Forvalter ikke har villet lade sig være angelegen at see saadan uskik straffet og afskaffet, Saa i andleedning af Provstens som Sogneprest, hands derover tid efter anden indkomne klager, har Fogden til Justitiens Pleje været foraarsaget at indstevne bemelte Jan Østensøe og Bertel Axnes til dette Ting, tiid og Stæd til et Tingsvidnes erholdelse om saadan deres uforsvarlige forhold at anhøre vidnerne Thor Omundsen Østensøe, Brigt Jonsen ibd:, Lars Siursen ibd:, Od Olsen Fosse og Peder Omundsen Holmen, hvilke vidner i ligemaade ere indstevnte under falsmaal at møde, deres Edelige forklaring i Sagen at aflegge.

De indstevnte Jan Østensøe og Bertel Axnes bleve 3de gange paaraabt, men ingen af dem, ej heller nogen paa deres vegne, vilde møde.
hernest Stevnevidnerne Giermund Nedre Wiig og Christen ibd: bleve for Retten fremkaldede, som med Eed afhiemlede at de med meer end 4re ugers varsel haver til dette Ting indstevnet den uden for Jurisdictionen boende Jan Østensøe for hands egen boepel og i hands eget Paahør før Soel var nedgaaen, at anhøre vidner om hands ulovlige {Øllsal} brendeviins sal. Saa afhiemlede og Stevnevidnerne Lars Michelsen Næsthuus og Lars Erichsen Schaaleim under Eed det [de] med meer end 4re ugers varsel ligeledes haver indkaldet til dette Ting den {ligeledes} \ogsaa/ udenfor Jurisdictionen boende Bertel Axnæs for hands egen boepel og i hands \voxne/ Datters paahør, siden hand \ej/ selv lod sig finde, \da Soel endnu var oppe/, vidner at anhøre betreffende hands iligemaade forøvede brendeviins Sall.
Citanten begierede at de indstevnte og mødende vidner maatte Eedfæstes og afhøres. Eedens forklaring blev vidnerne af Lovbogen forelæst, og formanet af Dommeren at vogte sig for meeneed.
1ste vidne, Thoer Omundsen, boende paa Gaarden Østensøe, gl: 28 [aar], fremstod for Retten og efter aflagde Eed vant og forklarede: at {Deponenten} have seet at Jan Østensøe paa sit Stabur har haft brendeviins tønde liggendes med brendeviin paa, har vel og hørt det Jan Østensøe skal have solt brendeviin \ud/, men ikke selv seet det: Citanten begierede at vidnet maatte forklare, 1st: om hand ikke har seet meere end en tønde brendeviin hos Jan Østensøe, og for det andet, hvor lenge det er siden hand saadant har seet eller fornummet. Resp: at hand ikke har seet mere end en tønde brendeviin hos ham, som var forleden aar noget før Juul. Citanten havde ej videre at tilspørge vidnet; men imedens dette vidne blev afhørt indfant sig for Retten Jan Østensøe. Som blev tilspurt om hand havde noget at tilspørge Deponenten, hvortil hand svarede det hand intet havde at tilspørge vidnet.

1751: 137b

1751

2det vidne. Brigt Jonsen, boende paa Gaarden Østensøe, gl: 67 [aar], efter aflagde Eed [forklarede], at forleden aar efter Helgemisse havde Jaen Østensøe en brendeviins tønde at sælge ud, men har ej selv seet noget deraf, ej vidste hand til hvem brendeviinet var udsolt. Parterne havde ej videre vidnet at tilspørge.
3de vidne, Lars Siursen, boende paa Gaarden Østensøe, gl: 32 [aar], efter aflagde Eed vidnede, at afvigte aar lit efter Helgemisse Tiiden, saae hand at Jaen Østensøe fik en brendeviins tønde af byen, heraf vidnet selv kiøbte 1 Potte, og saa andre paa samme tid \tillige/ kiøbe der af {nogle Potter}. Parterne havde ej heller videre dette vidne at tilspørge.
4de [vidne], Od Olsen, boende paa Gaarden Fosse, gl: 38 [aar], aflagde Eeden og forklarede: at hand imellem Juel og Kyndelsmisse dette aar fulte indstevnte Bertel Axnæs fra byen, da hand samme tid hiemførde en tønde brendeviin, som hand lagde paa landet ved hands hiem, men ikke \har/ seet hvortil hand sam/m/e emplojerede, har dog vel hørt at hand har solt bemelte brendeviin ud paa sin gaard. videre kunde vidnet ej forklare, ej heller havde Citanten bemelte vidne videre at tilspørge.
5te vidne, Peder Omunds:, huusmand paa Pladset Præstholmen under Wigøers Præste gaard, aflagde Eeden og vant i alle maader Conform med \nest/ forrige vidne.
videre havde Citanten ej at tilspørge vidnerne, men var Tingsvidne begierende om hvis passeret var, som ej kunde negtes.

Jørgen Hansen Hærrestvedt møtte paa sin broder Johannes Hærrestvedts vegne for Retten og forestillede at bemelte hands broder som Laugværge for sin Moder Anna Omunds Datter, /: der er eeniste Arving udj hendes Søster, afg: Marie Omunds Datters Stervboed :/ til denne

tegte dag med muntlig varsel vidnisfast haver ladet indkalde Johannes Olsen Schaalem at lide Dom til at betale hende, Anna Omunds Datter \de/ 4 rd: som hand af bemelte hendes afdøde Søster var bleven tillaant, hvilke 4 rd: hand end ydermeere efter hendes Død skal have tilstaaet til Stervboeden at debitere, men seenere, naar Citanten har krævet ham, negtet at være skyldig; saa er hand og Stevnt at erstatte Processens Omkostninger.

Den indstevnte Johannes Olsen Schaaleim blev 3de gange paaraabt, men møtte ikke, ej heller nogen paa hands vejgne.

kaldsmende[ne] Giermund Olsen Berven og Niels Walland fremstoede for Retten og under Eed afhiemlede med meer end 14 dages varsel til dette ting at have indkaldet den paagieldende Johannes Olsen Schaaleim at lide Dom, med videre efter den incaminerede Stevnings indhold, og det for hands egen boepæl i hands eget paahør da Soelen endnu var oppe.

Citanten anholt om Lavdag.

Eragted:

Den lovlig indstevnte og udeblivende Johannes Olssen Schaalem forelegges Lavdag til nest anstundende aars Sommerting at møde for Retten naar Sagen bliver paaraabt, Sigtelsen at tilsvare.

Christopher Pedersen Gielmerviigs udgifne Skiøde af 25de Junij 1751 til Aamund Drengsen paa 22 mrk: Smør, 1 f:skd: og ½ K:skd:, uden bøxelRettighed, udj Gaarden Store Aass for 6 rd:, blev lest.

Svend Larsen Schejes udgifne bøxelbrev med Revers, af dato 21de Octob: indeværende aar, til Sin 2den Søn Jan Svendsen Scheje paa 1 pd: 3 mrk: Smør, ¼ huuds Landskyld, mod første fæste 5 rd:, udj Gaarden Scheje, blev Publiceret.

Lars Torbiørnsøn Øvsthuuses udgivne Pante forskrivelse til Johannes Siursen Scutleberg, lydende paa Capital 40 rd: 5 s:, imod underpant af 1 pd: 11 mrk: Smørs Landskyld udj Gaarden Øvsthuus, af dato 29de Maij 1747, Publiceret til Tinge den nestfølgende 30te, samt udj Justitz Protocol: in fol: 171 extraheret, og udj Pantebogen ordlydende paa fol: 244 og 245 indført, med paatejgnet Qvitering af 18 Octob: dette aar, blev til udslettelse Publiceret.

Lars Torbiørnsen Øvsthuuses udgivne Pante forskrivelse af dato 21 Octob: indeværende aar til Arne Arnesøn Bircheland paa Capital 88 rd:, der af Renter aarlig efter aacord, imod underpant af 1 Løb Smørs Landskyld med bøxel og herlighed udj Gaarden Øvsthuus, blev lest.

Ole Siursen Steenes udgivne Pante Obligation til Lars Siursen Schutleberg af dato 25de Octob: 1749 pa Capitl 36 Rd:r, imod underpant af ½ Løb Smørs Landskyld med bøxel og herlighed udj Gaarden Steene, til Tinge publiceret d: 27 Octob: 1749, samt udj Justitz Protocoll in folio 79 extraheret, og i Pante bogen paa fol: 297 ordlydende indragen, blev efter paatejgnet Qvitering saavel for Capit: som Renter \af 18 Octob: 1751/ til udslettelse udj Retten anvist.

Elling Larsen Lie og Jan Larsen Stenes udgivne Skiøde af 21 Octob: 1751 til Svend Jansen Scheye paa 12 mrk: Smørs Landskyld med bøxel og herlighed udj Gaarden Steene \for 12 rd:/, blev lest.

Hr: Cammer Raad Heiberg lod inden Retten oplæse og examinere de til hands Rejgnskabs bileg henhørende Documenter, som paa fol: 130 findes extraherede, foruden bemelte Documenter forefalt en Specification at examinere over Aftergerne!! (Aftagene) paa endeel gaarde af Halsnøe Closters Goeds, hvorefter Landskylden med 3die Taget berejgnes. Skatte Restancens endelige Sum/m/a for dette Skibreede, 8 rd: 3 mrk: 5 s:, om alt Cam/m/er Raaden var Rettens attestation begierende, som blev efterkomed, siden ingen derimod \noget/ havde at erindre {eller imod dets Rigtighed} eller imod dets Rigtighed at forestille.

1751

Sluttelig blev opnefnt følgende 8te Nye LavRettis mend som Retten anstundende aar skal betiene, sc: Niels Hagtorsen Wangdal, Siur Hagtorsen Thole, Torsten Hagtorsen Kallestad, Lars Larsen Froestad, Johannes Siursen Røchen, Ole Larsen Yttr: Aalviigen, Ole Olsen Mælstvedt, og Ole Halversen Fosse.

Efter 3de gange var udraabt indfant sig ingen der vilde gaae i Rette, Thi blev Tinget for dette Skibreede sluttet og ophævet.

Anno 1751, d: 25de Octob:, blev paa det **almindelige Tingstæd paa Gaarden Eides Grund ved Søen bestaaende holdet det almindelige Høste, Skatte og Sagefalds Ting med Gravens Skibreedes almue**, da Retten blev betient med det ordinaire LavRett som paa fol: 104 er Specificeret, undtagen at i Ole Omundsen Folchedalens Sted sad Lars Rønnestrand, og i Michel Gribsen Haaheims stæd sad Johannes Larsen Wambeim, i den afdøde Niels Larsen Schaars stæd sad Halstein Giermunds: Gielmoe. Og \blev/ Retten {blev} administreret paa Cancelie R: og Sorenskr: Fleischers vejgne af mig som eedsoeren Fuldmegtig Hans Foorman, i overværelse af Kongl: Maj:ts Foged Hr: Cam/m/er Raad Heiberg. Saa var og nærværende den Constituerede bøyde Lensmand Anders Wambeim med den samtlig tingsøgende Almue.

Hvorda \først/ blev allerunderdanigst og underdanigst Publicerede de paa fol: 135 Specificerede og extraherede Kongl: Forordninger, Placater og Rescripter, samt andre høy Øvrigheds \ergangne/ Ordres.

Og dernest følgende Documenter og breve {som følger, sc:}

Skifte brevet efter afg: ægte qvinde Christie Hans Datter Schaar \af 17 April 1751/, derefter Stervboeden udj arvetompten Schaar er ejende \Jordegoeds/ 1 pd: 12 mrk: Smør og ½ huuds Landskyld, Reduceret til 2 pd: 6 mrk: Smørs Landskyld med bøxel og herlighed, sam/m/e er vurderet for 81 Rd:r, og udlagt, nemlig til Creditor Ingrie Omunds Datter paa Gields fordring 6 ½ mrk: Smør for 9 rd: 4 mrk: 8 s:, Til Creditor Lars Erdall 5 mrk: Sm: for 7 rd: 3 mrk:, Ditto til Creditor Elsebe Siurs Datter 1 pd: 9 mrk: for 49 rd: 3 mrk:, Nok er udlagt til {Enkemanden} \Creditor Siur/ Haavers: {Omundsen} \Schaar/ 4 mrk: Sm: for 6 rd:, Arvelig er tilfalden Enkemanden Haaver Aamundsen 2 ½ [mrk:] Sm: for 3 rd: 4 mrk: 8 s:, Elste Søn Siur Haaversen 1 mrk: Sm: for 1 rd: 3 mrk:, Anden Søn Hans Haaversen 1 mrk: Sm: for 1 rd: 3 mrk:, ligeledes Tredie Søn Omund Haaversen 1 mrk: Sm: for 1 rd: 3 mrk:

Skiftebrevet efter afg: Hans Torstensen Hærej, sluttet d: 27de Julij indeværende aar; derefter Stervboeden var Jordegoeds tilhørende udj Gaarden og Arvetompten Hærej 1 Løb 1 pd: Sm: og 4/9 Tønde Salts Landskyld med bøxel og herlighed, vurderet for 192 Rd:r; som udj Arv er udlagt, nemblig: til Enken Giertrud Ols Datter 1 pd: 8 mrk: Smør, 4/9 td: Salt for 96 rd:, Til Sønnen Torsten Hansen 1 pd: 18 mrk: Sm: for 63 rd:, til Datteren Cathrina Helviig Hans Datter 22 mrk: Sm: for 33 rd:

Skiftebrevet efter Anders Andersen Hærrej af 16de April indeværende aar, derefter Stervboeden var ejende \Jordegods/ 1 Løb 1 Mrk: Sm: med bøxel og herlighed udj Gaarden Hærrej, vurderet for 91 rd: 1 mrk: 8 s:, og udlagt udj Gields \fordringer/ til følgende Creditorer, nemblig: Til Hr: Cancellie Raad Fleischer 2 pd: 14 mrk: Smør for 77 rd: 3 mrk:,

til Myndlingen Torsten Andersen 2 ½ mrk: Smør for 3 rd: 12 s:, Endelig til Myndlingen Mario Anders Datter 8 ½ mrk: Smør for 10 rd: 3 mrk: 12 s:

Hans Michelsen Wallerviigens til Andve Endresen Haldanger udgiven {Pantt} Pante Forskrivelse af dato 26 Martj 1740 paa Capital 70 Rd:r, imod underpant af ½ Løb Smør med bøxel og herlighed udj Gaarden Wallerviigen. Som til Tinge er Publiceret samme dags dato, samt udj Justitz Protocollen in fol: 30 extraheret, og udj Pante bogen paa fol: 12 ordlydende indført, blev efter paatejgnet qvitering af 20de Octob: 1751 saavel for Capital som Renter til udslettelse Publiceret.

Hans Michelsen Wallerviigens til sin Svoger Hellie Olsen udstedde Skiøde af dags datto paa 1 Spd: Smørs Landskyld med bøxel og herlighed udj Gaarden Wallerviigen for den Sum/m/a Penger 70 Rd:r, blev lest.

Hans Michelsen Wallerviigens og Hellie Olsen Wallerviigens til Andve Endresen Haldanger udgivne Pante Obligation af dags dato paa Capital tilsammen 98 Rd:r, mod Speciel underpant af 2 Spd: Smør med bøxel og herlighed udj Gaarden Wallerviigen.

Lars Aamundsen Tagschieldens til hands Søn Richold Larsen \af dags dato/ udgivne Skiøde paa 1 Spd: Smør, ½ Giedskd:, ½ K:skd: efter gl: Landskyld, men naar Reduceres, 1 pd: Smørs Landskyld med bøxel og herlighed, udj Gaarden Tagscheilden for 45 rd:

Dend paafølgende 25de blev end videre med tinget continueret, og blev lest

Skiftebrevet efter afg: Joen Larsen Ystaas af 5te April 1751, derefter Stervboeden er Jordegods ejende udj Gaarden og Arvetomten Ystaas 15 mrk: Smør og ½ Giedsk:, vurderet for 39 rd:, som udj \arv/ er udlagt, nemblig: til Enken Brita Knuds Datter 7 ½ mrk: Sm:, ¼ g:sk: med bøxel og herlighed for 19 rd: 3 mrk:, til Sønnen Christopher Jonsen 7 ½ mrk: Sm:, ¼ g:sk:, ligeledes med bøxel etc:, for 19 rd: 3 mrk: ligesaa er Stervboeden tilhørende udj Steengrims Teigen 3 mrk: Smørs Landskyld, der ligeledes er udlagt i arv, sc: til Enken Brita Knuds Datter 1 ½ mrk: Smør for 3 rd: 15 s:, til Elste Datter Marrita Jons Datter 1 ½ mrk: Smør for 3 rd: 15 [s:]

1751: 138b

1751

Aamund Bue gav tilkiende, det hand til denne Tegte Dag og dette Ting har ladet vidnisfast med muntlig varsel stevne og indkalde Thomas Omundsen Wiig, sin bøxel seddel med Revers paa en Jordepart udj Gaarden Wiig, her i Retten at fremlegge, og sin første fæste efter bøxelseddelens indhold at betale, eller i mangel deraf ved Dom at faae bøxelseddelen Mortificeret; og ham tildømt at erstatte Processens Omkostning.

Den indstevnte møtte for Retten, vedtog at være kaldet, sin bøxelseddel her i Retten at fremlegge, og ej videre. fremlagde derpaa bøxelseddelen tilligemed Reversen, som er dateret 14de Martij 1742. og lyder saaledes, Lit: A:

Citanten Replicerede, det hand aldrig viste at have udgivet sin bøxelseddel til den indstevnte: tilstod og, det hand havde forsømt at give Kaldsmendene Ordre at stevne paa bøxelen, begierede Sagen derfor udsat til Neste Ting, med forbeholdenhed af Continuations Stevning.

Afskediget:

Den forlangende udsættelse billiges.

Baar Helliesen Lægrei paa egne og Med-interressenteres vegne efter forrige tiltale til Thomas Omundsen Wiig, æskede Sagen i Rette:

Contra Citanten, bem:te Thomas Wiig møtte, og var begierende, det ved seeniste Rettens holdelse forelagde vidne Lars Andersen Lægrej, som nu møder, Eedelig afhørt: Eedens

forklaring blev vidnet af Lovbogen forelest, og formanet at tage sig vare for falsk Eed. Hvorpaa vidnet efter aflagde Eed forklarede: det Hoved Citanterne, naar de med deres Creature drager til Støls, ikke det ringeste advarer {dem} \os paa Legrej/ derom, saasom vj ejer ej Støl med dem, mens om de deres \andre/ Grander derom varskouver, veed Jeg ikke; sagde fremdeles: det Jeg har seet stundum at Lægrej Opsiddere er dragen med Deres Creature til Støels førend Wiigs Opsiddere, saa har og Wiigs Opsiddere draget med Deres Creature undertiiden til Støe[l]s førend {Wiigs} Lægrejes Opsiddere, mens veed ej om Wiigs Opsiddere ejer i den Støel, kaldet Lægrej Wesal: Parterne havde ej videre at tilspørge vidnet:

Citanterne saavelsom Contra Citanten forlangede Dom.

Og blev da saaledes udj Sagen for Ret Kiendt: Dømt og

Afsagt:

Acten, og de derudj førte vidners forklaringer udviiser: først, hvorledes der saavel imellem hoved Citanterne og Contra Citanten som andre vedkommende Naboers der i bøydelavet ingen vis Regulair Skik og Orden om Støels Rejsen er eller har været introduceret; Men at somme tider har hiine pro lubitu med deres Creaturer søgt til Støels før disse, og disse andre tider igien drevet ligelides til støels før hine; og saaledes imellem sig selv varieret: for det andet, opliuser Acten at der ikke mindre paa den ene som paa den anden side holdes flere Creature paa Støels bejter, end hiemme Jorden kand taale: Thi kiendes altsaa og Dømmes for Rætt, det Parterne til dette anlagde Søgemaal, da de paa begge sider har været in culpa, ere gandske og aldeeles ubeføyede; Men som saadan adfær strider imod Lovens 3 bogs 2 Cap: 12 art:, der intenderer at holde Orden og Regularite i bøyden, bør saavel hoved Citanterne, som deres Contrapart, for eftertiden med Deres Støels Drift holde sig bemelte \allegerede/ Lovens artic: efterretlig, saafremt de ikke efter lovlig tiltale vil underkaste sig den derudj dicterede Straf. Saa maae og ingen udj benefnte Støels Marker holde nogen slags enten egne eller fremmede Creaturer, Heste og Øger, uden Dem, som dertil ere berettigede og Legitimerede LodsEjere, hvilke dog ej videre, end som deres Jordskyld dem ejgner, derudj bør søge Græsning. Processens Omkostning ophæves paa begge sider.

Baard Helliesen Lægrei gav tilkiende, det hand med mundtlig varsel lovligen til denne Tegte dag, som formynder for Marita Halds Datter, har ladet stevne og indkalde Thomas Wiig, Dom at lide til at betale ham det manglende paa bem:te Myndlings arvemidler, som er 1 sørpe Stamp 2 s:, 1 Melke bøtte 4 s:, 1 bagste fiel 8 s:, 1 Rødrandet Qvittel 3 mrk:, 1 Trøungs Naver 8 s:, Tilsammen Resterende Capital 4 mrk: 6 s:, med Renter deraf fra Skiftebrevets dato af 17de Februarj 1741, samt Processens Omkostning.

Den indstevnte Thomas Wiig møtte og vedtog lovlig udj Sagen at være kaldet: Sagde \ellers/ det hand ikke paa \sin/ side kand give nogen opliusning udj Sagen efter det af Citanten i Retten anviiste Skiftebrev, men paastod det hand fremlegger Skiftebrevet efter min Sl: fader, som skal opliuse Sagen:

Citanten begierede Sagen udfløttet til nest anstundende Somer ting for at \faae/ det paaberaabte Skiftebrev i Rettelagt.

Eragtet:

Paa Citantens forlangende gives Sagen frist til neste Sommerting.

Hr: Lieutnant Hiermand var begierende, det hands anlagde Sag efter forrige tiltalle til Iver Thomesen Wangen, maatte forflyttes til nest Ting, som blev billiget siden vederparten ej møder.

1751: 139

Den Sag indstevnt af Marita Adams Datter paa Hendes Mand Magnus Lægrejs vejgne efter forrige tiltale til Ole Andersen Lægrej, blev paaRaabt, mens Citanten eller Citantinden møtte ikke, ej heller nogen paa deres vejgne.

Fogden Hr: Cammer Raad Heiberg gav tilkiende, det hand paa Justitiens vejgne til dette Ting, Tid og Stæd med muntlig varsel lovligen har ladet stevne og indkalde Drengen Arne Arnesen Halanger samt ugift Qvinde Menniske Anna Omunds Datter Synnestvedt, formedelst løsagtig barn aufling, derfor begge Dom at imodtage til bøders udreedelse samt Processens Omkostning.

Den indstevnte lejermaals begiengere Arne Halanger møtte, vedtog lovlig varsel, sagde derhos, det Jeg maae tilstaae at have auflet et Pige barn med den indstevnte Anna Omunds Datter Synnestvedt, mens havde nu ej noget at bøde med.

Paa den indstevnte Anna Synnestveds vejgne møtte Anders Wambeim, tilstod lovlig varsel, og at bemelte Anna Synnestvedt, som nu ligger i barselseng, for mig har tilstaaet at have auflet samme barn med Arne Halanger, og vilde til sommer Tinget erlegge sine bøder.

Fogden Hr: Cam/m/er Raad Heiberg anviiste i Retten Sogneprestens attest af denne dags dato, til beviis det lejermaals begiengerne for det tilstaaede lejermaal har udstaaen Kirckens disciplin, sagde derhos det samme attest ej kand følge acten, saasom den nødvendig maae følge hands Rejgnskab. Saa begierede hand at den hannem fra Retten maatte tilbage leveres: som ogsaa skiede, ydermeere lod Citanten tilføre, at efterdj Qvindes Personen Anna Omunds Datter har stillet forsikring for sine lejermaals bøders Rigtige betalning, saa æskede hand alleene Dom over lejermaals begiengeren Arne Arnesen til bøders erleggelse efter Lovens 6 b: 13 Cap: 1 art:

Og blev da saaledes i Sagen for Ret Kiendt, dømt og

Afsagt:

Det paastevnte Factum og begangne lejermaal er ved lejermaals begiengerens Arne Arnesen Halangers her inden Retten giorde frivillige Declaration og tilstaaelse tilstræckelig afbeviist. Det er og ved den i Retten af dags dato producerede Sogne Præstens attest at erfare, det bemelte Arne Arnesen her for efter Loven har udstaaet Kirckens disciplin ved public absolution: I den henseende Kiendes for Rætt, at indstevnte lejermaals begiengere i følge oven allegerede Lovens {artic} 6 bogs 13 Cap: 1 art: bør bøde 24re lod Sølv{s bøder}, er 12 rd:, samt i Processens Omkostning til Actor 2 rd:, som hand bør bøde, udreede og betale \inden/ 15 dage efter denne Doms lovlige forkyndelse under Nam og Execution samt videre lovlig adfær.

Baard Helliesen Lægrei paa Asbiørn Pedersen Moursætters vejgne anviiste i Retten fællen af en voxen biørn, som hand, bem:te Asbiørn Pedersen, denne nestleden Sommer ved St: Hans dags Tider haver skudt og ødelagt i bøygdelavets egne Støelsbejter; for hvilket ødelagt skadelige dyr Cam/m/er Raaden strax betalte \inden/ Retten til anviiseren 2 rd:

Østen Andersen Lægrei paa Niels Endresen Garens i Syssendalen, hands vejgne, anviiste ligeledes fællen af en voxen biørn, som hand, Niels Endresen, nestleden sommer ved St: Hans Tider i Simedalens Støels Marker udj Hardanger Fogderie har skut, hvorfor anviiseren iligemaade inden Retten blev betalt 2 rd:

Østen Andersen Lægrej paa Arne Jacobsen Tveds vejgne fremstod for Rettem og gav tilkiende at være rette og sande Odelsmand til Jacob Øvre Tveds brug udj Gaarden Øvre Tvedt i Eidfiors Sogn, skyldende før aftaget 2 pd: Smør, ½ huud og 1/3 G:skd:, men efter de allernaadigst approberede affeldinger, 1 pd: 14 mrk: Sm:, hvortil Aamund Bue for nærværende tid er Ejer. mens som hand nu ikke er ved Penge fornefnte hands Odels Jord at

indløse, saa maatte hand for denne sinde lyse sin Odels Ret og Pengemangel, og at samme saaledes lovlig inden Retten er bleven lyst, derom begierede hand Extractum Protocolli, som blev efterkommet.

Fogden Hr: Camer Raad Heibergs udgivne bøxelbrev \af dags dato/ til Lars Andersen Liøne paa ½ Løb Smør, ¼ td: Salt, ¼ huud, for bøxel og Støvle huud 9 rd: 4 mrk: 8 s:, udj Gaarden Liøne, blev lest.

Siur Gundersen Jeltnæsis udgivne fæste brev med Revers, af dags dato, paa 3 Spd: Smørs Landskyld udj Gaarden Kierland til Mouritz Larsen Kierland for bøxel og Støvlehuud 9 rd:, blev og lest.

Iver Poulsen med Curator Iwer Magnusen Opheims samt medinterressenteres udgivne Skiøde af dags Dato til Siur Poulsen Opheim, paa 1 Løb {.....} \1 Pund 2 Mrk: Smørs/ Landskyld med bøxel og herlighed udj Gaarden Spaaneim for den Summa 136 rd: 10 2/3 s:, blev iligemaade publiceret.

Dend 27de October Continueredes end ydermeere med Tinget, da Passerede Som følger.

Johannes Nielsen Espelands til Sin Søn Niels Johannesen af 25de Octob: 1751 udstædde Skiøde paa 22 ½ mrk: Smør og ¼ Giedsk: Landskyld med bøxel og herlighed udj Gaarden Espeland for den Summa 24 rd: 4 mrk: 8 s:, blev lest.

Aslach Aslachsen Hylles udgivne Odels Transport af 26 Octob: indeværende aar {til} til sin Svoger Andve Svendsen Øvre Leqve paa 1 ½ Spd: Smørs Landskyld udj Gaarden Ourdal for 20 Rd:r, blev og lest.

Fogden Hr: Camer Raad Heibergs udgivne Fredliusning paa det beneficerede Gods af Aslach Aslachsens brug udj Gaarden Ourdal, som skylder ½ Løb, ½ Huud, saaledes at Opsidderen, bem:te Aslach, hverken, uden beneficianii samtykke, maae indtage nogen paa Jorden til brug, ej heller maae hand eller nogen anden \det ringeste/ udj den beneficerede anparts Skov uden \tilladelse og/ udviisning af den beneficerede Ejere hugge. samme var dateret af 26de Octob: indeværende aar; og blev lydelig publiceret.

Andve Endresen og Torchild Thommesens Halangers udgivne bøxelbrev med Revers, af dags dato, til Siur Johannesen paa det under Gaarden Halanger beliggende

1751: 139b

Huusmands Sæde Kaldet Qvammen, som hand for sin lives Tiid skal bruge og beholde, saafremt hand deraf aarlig erlegger den accorderede afgift 2 rd:, Rydde Pladset, huuserne forsvarlig vedligeholdes, og beviiser Ejerne den vedbørlige lydighed og hørighed, hvorimod hand intet Arbejde skal være pligtig at svare; Pladsets Ager og Eng skal hand nyde og bruge, item løvning under Biøndalen saalenge der noget findes. Til brendeved maae hand \og/ nyde hvad Kratt der kand findes af Older og birck som ikke kand blive til Stour, men furre og Marke skougen maae hand ingenlunde hugge udj, ej heller Rive Næver, saafremt hand ikke vil have Pladset forbrudt.

Een Ditto bøxelseddel udsted af Lars Niels[en] Qvandal og David Larsen ibd:, til Erich Nielsen paa det under Gaarden Qvandal beliggende Huusmands Sæde kaldet Hamne, som hand med dets ager og Eng, samt løvning i den Teig hand bruger, maae for sin lives tiid nyde og beholde: saafremt hand deraf aarlig erlegger den accorderede afgift 2 rd:, Pladset rydder og forbedrer, beviiser Ejerne den vedbørlige hørsommelighed og lydighed, og naar forlanges i vinde eller Høste Tiiden svare Dem 1 dags arbejde. Hvorimod skal hand brendeveed og Marke Skov som sædvanlig nyde, men ingenlunde \i Skoven tillades/ hverken at hugge furre eller flekke Næver. bemelte bøxelbrev var dateret af dags dato, og blev lydelig Publiceret.

Fogden Hr: Cammer Raad Heiberg lod inden Retten oplæse og examinere alle de documenter til bielag ved hands aflæggende Rejgnskaber, som for Jondals og Østensøe Skibreeder paa folio 136 og 137 ere anførte og Specificerede. hvorom hand var Rettens attestation forlangende; som, siden ingen imod Deres Rigtighed havde at andrage og forestille, blev efterkommet. Skatte Restancens Endelige Summa for dette Skibrede var 80 rd: 1 mrk: 3 s: Som ligeledes efter befundne Rigtighed blev af Retten attesteret.

Sluttelig bleve opnefnte de LavRettes mend som Retten anstundende \aar/ skal beklæde, nemblig, Anders Torbiørnsen Næsseim, Ole Halsteensen Midaas, Hans Nielsen Mit-Følchedalen, Torbiørn Poulsen Lindebræche, Ole Poulsen Holchesviig, Johannes Andersen Frøsten, Asbiørn Wæraldsen Maabøe, og Lars Andersen Hærrej, alle nye.

Efterat 3de gange var udraabt, indfant sig ej flere der vilde gaae i Rette, i den henseende Tinget for dette Skibreede blev sluttet og ophævet.

Anno 1751, dend 28de Octob:, blev for **Kintzerviigs Skibreedes Almue paa det sædvanlige Tingstæd Gaarden Utne holden det almindelige Høste, Skatte og Sagefalds Ting**, da Retten i overværelse af Kongl: Maj:ts Foged Hr: Cammer Raad Heiberg {blev} ved Mig, Hr: Cancelie Raad og Sorenskriver Fleischers Eedsoerne Fuldmegtig Hans Foormann, tilligemed de for dette aar nærværende Ordinaire LavRettes Mend blev administreret, som paa fol: 106 findes anførte og Specificerede, undtagen at i de 2de fra Røldals Sogn, Osmund Olsen Bergie og Hellie Olsen Rabbe, \deres/ Stæd, sadde Omund Utne og Iwer Olsen Utne. Saa var og tilstæde begge for dette Skibreede værende bøyde Lensmend, Joen Torchildsen Hougse og Hellie Monsen Hamre, saavelsom den samtlig Tingsøgende Almue,

Da først allerunderdanigst og underdanigst blev oplæste og Publicerede de paa fol: 135 allernaadigst udgangne Kongl: Forordninger saavelsom andre høy Øvrigheds ergangne Ordres, og derefter følgende i Rette lagde Documenter og breve, nemblig.

Skiftebrevet efter afg: Guri Ols Datter Øvre Berven, af dato 27de April indeværende aar: derefter Stervboeden udj Gaarden og arvetomten Øvre Berven er Ejende Jordegoods 1 pd: 21 mrk: Smør, og 1 bukskind med bøxel og herlighed, vurderet for 73 Rd:r 3 mrk:, som er udlagt, nemlig: til Creditor Aslach Berven 1 bukskd: for 21 rd:, Til Creditor Niels Sexe 18 mrk: Smør for 21 rd:, Til Enkemanden Mathias Holgiersen udj arv 13 ½ mrk: Sm: for 15 rd: 4 mrk: 8 s:, Ditto til Elste Søn Holgier Mathisen 3 mrk: Sm: for 3 rd: 3 mrk:, Ditto til 2den Søn Ole Mathisen 3 mrk: Sm: for 3 rd: 3 mrk:, Ditto til 3die Søn Samson Mathisen 3 mrk: Smør for 3 rd: 3 mrk:, Nok til Elste Datter Sigri Mathis Datter 1 ½ mrk: Sm: arvelig udlagt for 1 rd: 4 mrk: 8 s:, Til 2den Datter Guro Mathis Datter 1 ½ mrk: Sm: for 1 rd: 4 mrk: 8 s:, Endelig til 3die Datter Anna Mathis Datter 1 ½ mrk: Sm: for 1 rd: 4 mrk: 8 s:

Hellie Olsen Øvre Rabbes og med-Interressenteres af 8de Septemb: 1750 udgivne Skiøde til Ole Svendsen paa 1 pd: 8 mrk: Smør med bøxel og herlighed udj Gaarden Tveto \i Røldal/ for den Summa 85 rd: 2 mrk:

Hr: Niels Windings udgivne bøxelbrev med Revers, af 27de Octob: 1751, til Peder Asbiørnsen Aakre paa 1 ½ Spd: Smør med bøxel og 6 mrk: Smør \med/ overbøxel udj {Ga} den Præste boelets beneficerede Gaard Aakre.

Lensmanden Hellie Monsen Hamre fremviiste i Retten paa Jørgen Sandvens vegne fællen af een voxen biørn, som hand nys for Micheli nestleden har skut i Røldals fieldene; Fogden Hr: Cammer Raaden betalte ham strax inden Retten 2 rd:

Anders Hæggerland anviiste ligeledes fællen af en voxen biørn, som hand nestleden Høst paa Gaarden Hæggerlands Mark har skut og ødelagt; Fogden leverede ham og strax 2 rd:

1751: 140

1751

Den Sag indstevnt af Ole Omundsen Berge af Røldals Sogn contra Lensmanden der sammesteds, Hellie Monsen Hamre, blev paaraabt:

Citanten møtte og declarerede for Retten at være forligt med sin Contra Part, i den henseende hand frafaldt Sagen.

Lensmanden Hellie Monsen Hamre efter forrige tiltale paa Jacob Schvingels vejgne til Gulich Hagen, æskede Sagen i Rette og gav tilkiende at Hand vidnesfast efter Loven har ladet forkynde for bemelte Gulich Hagen seeniste Rettens foreleggelse at møde til dette Ting, og vilde derfor nu fornemme om den indstevnte {vilde} møde\r/.

Den indstevnte Gulich Hagen møtte for Retten og tilstod at seeniste Rettens forreleggelse var ham lovlig forkyndt: tilstoed og det hand nylig af Jacob Schvingel har annam/m/et en Matte Engelsk Tobak for 6 rd: 3 mrk:, men at den allereede var bleven betalt: Dommeren tilspurte den indstevnte Gulich Hagen hvem hand havde betalt Pengene \for Tobakken {til}/ til, hvortil hand svarede, at hand ved Knud Helliesen Laugen har ladet Citanten Jacob Schielviig!! (Schvingel) tillevere Pengene, men \ikke/ har nogen qvitering der for at fremviise, \og/ havde ellers ikke noget til sin befrielse videre at andrage.

Comparenten i følge Stevningen paastod Dom.

Og blev da saaledes udj Sagen for Ret Kient, dømbt og

Afsagt:

Den indstevnte Gulich Hagen har her for Retten frivillig tilstaaet af Citanten at have bekommet \den paastevnte/ Matte Engelsk Tobak, hvorfor hand efter accord skulle give ham 6 rd: 3 mrk: Disse Penge hand \vel/ foregiver ved Knud Helliesen Laugen til Citanten at have betalt, uden at kunde fremviise nogen slags beviis og qvittering, derfor altsaa Kiendes for Rætt, at indstevnte Gulich Hagen for den erholte Tobak bør betale \til Citanten/ de efter Tilstaaelse accorderede Penge 6 rd: 3 mrk:, samt i Processens Omkostning 3 rd:, er 9 rd: 3 mrk:, Som hand til Citanten bør udreede og betale inden 15 dage efter denne Doms lovlige forkyndelse under Nam og Execution, imod Regress til Knud Helliesen Laugen som hand best og lovligst veed og kand.

Dend 29de Ditto blev end videre med Tinget continueret, da passerede som følger.

Siur Olversen Bervens til Aslach Olsen Berven af 6te Junij 1747 udstædde Pante Obligation paa Capital 80 rd:, mod underPant af 1 Løb Smør med bøxel og herlighed udj Gaarden Øvre Berven, som til Tinge er lest samme dag, og udj Justitz Protocollen in fol: 179 extraheret, samt i Pante bogen paa fol: 248 ordlydende indført, blev efter paatejgnet Qvittering af 20de Octob: h: a: til udslettelse anvist.

Siur Olversen Bervens til Adschild Willichsen Sexe udgivne Pante Obligation af dato 28de Octob: indeværende aar paa Capital 80 Rd:r, imod underpant af 1 Løb Smør med bøxel og herlighed udj Gaarden Øvre Berven, blev lest.

Torchild Osmundsen Udlands til Samson Ingwaldsen udstedde fæstebrev med Revers, af dato 28de Oct: indeværende aar, paa ½ Løb og 6 mrk: Smørs Landskyld udj Gaarden Udlands Indre Thuun for første byxel 7 rd:, blev lest.

Johannes Børsems og Rasmus Johannesens til Hellie Odsen udgivne bøxelbrev med Revers, af dato 21 Maij indeværende aar, paa ½ Løb Smørs Landskyld udj Gaarden Qvæstad, blev \og/ lest.

Ole Tostensen Hærejes med Interressentere af 15de April indeværende aar udgivne Skiøde til Svend Rasmusen Ystenæs paa 17 ¾ mrk: Smør, uden bøxel og herlighed, udj Gaarden Ystenæs for den Summa 8 rd: 4 mrk: 8 s:, blev ogsaa publiceret.

Eet Ditto af bemelte Ole Torstensen Hærej og medinterressentere udstæd Skiøde dateret d: 15de April indeværende aar til Jacob Iwersen Ystenæs paa 17 ¾ mrk: Smør, uden bøxel og herlighed, udj Gaarden Ystenæs for den Summa 8 rd: 4 mrk: 8 [s:], blev iligemaade læst.

Joen Tostensen Mochestad til Torsten Larsen Mochestad udgivne Pante forskrivelse af dato 31 Martij 1740 paa Capital 92 rd:, mod underpant af 4 ½ Spd: Smør med bøxel og herlighed udj Gaarden Mochestad, som er til Tinge d: 1 April ditto Aar bleven publiceret, og udj Justitz Protocollen in Folio 34 extraheret, samt i Pante bogen paa fol: 16 indført, blev efter paatejgnet Qvittering af 20de Octob: indeværende aar til udslettelse publiceret.

Skiftebrevet efter afg: Synneve Johns Datter Mouge af 28de April indeværende aar, blev lest: derefter Stervboeden var Jordegoods Ejende udj Gaarden Mouge 1 pd: 15 ¼ mrk: Smør med bøxel og herlighed: vurderet for 58 Rd:r 5 mrk: 4 s:, som saaledes er \arvelig/ udlagt, sc: Til Enkemanden Jens Siursen 1 pd: ¼ mrk: Smør for 36 rd: 2 mrk: 4 s:, Til Elste Datter Brita Jens Datter 5 mrk: for 7 rd: 3 mrk:, Til 2den Datter Gyrie Jens Datter 10 mrk: for 15 rd: End var Stervboeden Ejende 6 ¾ mrk: Smør udj den Teig Æen, som alleene er udlagt til Elste Datter Brita Jens Datter for 5 rd: 3 mrk: 12 s:

Arne Erichsens af dags dato til Christen Joensen udgivne Skiøde paa ½ Spand Smørs Landskyld med bøxel og herlighed udj Gaarden Hæng for dend Summa 22 rd: 3 mrk:, blev lest.

Giær Lars Datters af dags dato til Sin Søn og Laugværge {udgivne Skiøde} Lars Samsonsen Frøsviig udgivne Skiøde lydende paa 2 pd: 20 mrk: Smør og ½ Huuds Landskyld udj Gaarden Frøsvig 2det Thuun, med bøxel og herlighed, blev lest.

Skiftebrevet efter afg: Wiching Olsen Kambestad af 28de April indeværende aar, hvorefter Stervboeden var Jordegoods Ejende {Jordeg} udj Gaarden Kambestad 2 pd: Smør uden bøxel, som er vurderet for 1 rd: 3 mrk:, og udlagt i arv til Ole Wichingsen Kambestad, blev lest.

1751: 140b

1751

Lars Samsonsen Frøsviigs og med Interressenteres af dags dato til Peder Samsonsen Frøsviig udgivne Skiøde paa 1 Spd: Smørs Landskyld med bøxel og herlighed udj Gaarden Frøsviig for den Summa 22 rd: 3 mrk:, blev lest.

Skiftebrevet efter afg: Salamon Larsen Hælleland blev lest, derefter Stervboeden var Jordegoods Ejende udj Gaarden Hælleland 18 mrk: Smør, ¼ Huud \med bøxel og herlighed/, som {udlagt} vurderet for 36 Rd:r, og udlagt, nemblig: til Creditor Svend Endresen Hælleland udj Gieldsfordring 13 ½ mrk: [Smør], ¼ Huud for 30 rd:, Til Creditor Jørgen Lofthuus ¼ mrk: Smør for 2 mrk:, Nok til Creditor Ingelew Instenæs ¾ mrk: Sm: for 1 rd:, Til Enken Brita Lars Datter udj begravelses vederlaug 2 ¼ mrk: Sm: for 3 rd:, og udj arv til hende udlagt 1 ¼ mrk: Sm: for 1 rd: 2 mrk:. bemelte Skiftebrev var dateret d: 27de April 1751.

Fogden Hr: Cammer Raad Heibergs af 18de Octob: indeværende aar til Ole Larsen Hælleland udgivne fæstebrev paa 1 Løb Smør og 1 Huud udj Gaarden Hælleland, blev lest.

Jens Siursen Mouge paa sin Svoger{s} Knud Olsen Mit Blejens vejgne fremstoed for Retten, og gav tilkiende at bemelte hands Svoger kiender sig Odels berettiget til 18 mrk: Smør udj Gaarden Staen, som er meerbemelte Knud Olsens Huustrues Rette og sande Odel, og hvortil hun {selv} efter Skifte brev af 28 April 1751 Selv er Ejer til 6 ¾ mrk: Smør, men for at indløse de øvrige 11 ¼ mrk: Smør lod Comparenten lyse paa sin Datter Britta Jens Datters vejgne for dennesinde sin Pengemangel, paa det hendes Ret dertil kand blive \hende/ uforkrænket; og at samme lovlig er vorden lyst, derom var hand extractum Protocolli begierende, som ikke kunde negtes.

Aamund Helliesen Qvalviigens til sin Søn Endre Aamundsen af dafs dato udstædde Skiøde paa ½ Løb Smør og ½ Huud med bøxel og herlighed udj Gaarden Qvalviigen for 54 Rd:r, blev lest.

Hr: Obriste Segelkes og med Interressenteres af 2den August indeværende aar til Ole Wichingsen Kambestad udgivne Skiøde liudende paa ½ Løb Smørs \Landskyld/, uden bøxel, i Gaarden Kambestad, blev lest.

Jan Schrøders til Ole Larsen Lothe udgivne Pante forskrivelse af dato 16de Julij 1750 paa Capital af 190 rd:, mod underpant af ½ Løb Smør og ½ huuds Landskyld med bøxel og herlighed udj Gaarden Lotte Yttre Thuun, blev lest.

Dend paafølgende 30te Ditto blev end ydermeere med Tinget Continueret, da følgende passerede.

Erich Andersen Aachres af 14de April 1746 til Erik Knudsen udgivne bøxel brev med Revers paa 1 ½ Spd: Smør og ½ bukskind udj Gaarden Langesætter for bøxel 8te Riigsdaler, blev lest.

Dend Sag indstevnt af Ellen Schildaas contra Espen og Frøsviigs Opsiddere blev paaraabt:

Citant: Ellen Schieldaas møtte for Retten og gav tilkiende, at det af ham er bleven forsømt at lade Rettens seniste foreleggelse forkynde for de den tid udeblivende Frøsviigs Opsiddere, begierede derfor sagen til neste ting forfløttet, som blev billiget.

Helje Heljesøn Qwalwiigen gav tilkiende, det hand med Muntl: varsel, vidnesfast lovl: til den/n/e tægte dag har ladet stevne og indkalde hands grande og broder Aamun Heljesøn, vidner at anhøre hvorleedes hand i dette aar har slaget græs om byttet og paa min Eiendom, liggeleedes har hand paa min Eiendom hugget noged birck, for det 3die, at hand nestl: aar har skaared noged lidet paa min ager. for alt Dom at imodtage, samt at svare processens omkostning. De vidner som ieg under Lovens faldsmaal har ladet indvarsle, er følgende, Siur Siursøn Alsager, Siovat Haagensøn Qwalwiigen, Ana Aamu[n]sdatter, som er dend indstevnte

sagvolder hands datter, som og hands huustroe Maritte Endredatter, Siur Heljesøn Alsager, Helje Siursøn, Arne Wines, Lars Qwalwigen, Ole Biotwet og Lars Teigen, der til deels kand vidne om Marcke skield, deels om dend tilføyede skade, og vil ieg fornem/m/e om vederparten med vidnerne møder.

Dend instevnte Aamun Heljesøm møtte, tilstoed lovlig varsel, benægtede sigtelsen aldeeles, og skal det icke befindes naar Rættens middel kom/m/er paa Aastædet, det ieg efter Rætte Marckeskield har iminste maader fornermet min grande og Broder, til dend ende har ieg hos Fogden Hr: Cam/m/er-Raad Hejberg erholdet paa anmodning Mænds opnævnelse til Rættens beklædelse paa Aastædet, sam/m/e skriftlige opnævnelse er datteret dend 20de i den/n/e

Maanet, dend ieg her i Rætten anvisser, med paastand det sagen til Aastædet vorder henviist til siun og granskning efter vidnernes forklaring [og] anvisning, og at Tægte dagen til den/n/e Aastæds trætte, naar skee kand, maatte mig bekiendt giøres, protesterede imod vidnernes førelse her til Tinge, siden de ingen anvisning om Marcke skield her kand giøre, mens bør skee paa Aastædet.

Afskeediget,

sagen henvisses til Aastædet, hvorhen Citanten haver at indkalde sine vidner, og skal tægte dagen, saa snart snee og Iis vil tillade det, betiids af Dom/m/eren blive beram/m/et, og parterne bekiendt giort.

{Mons} Jacob Thoersøn Lierdahl gav tilkiende, det hand med Muntl: varsel til den/n/e Tægte dag har ladet stevne og indkalde Aschiel Schaaltvet, Dom at imod tage til at betalle ham 13 Rd:r for En hest som dend indstevnte nestl: aar kiøbte af mig paa Røldahls Marckenet, og til dato ej imindelighed paa anmodning har betalt, samt at svare processens omkostning. vi[l]de fornem/m/e om dend indstevnte møder.

dend indstevnte efter 3de gange paaRaabelse lod ej møde.

stevne vidnerne Christopher Langesetter og Johan/n/es Torjelsøn Hougse med Eed og opragte fingere afhiemlede stevningens lovl: forkyndelse at være skeed med meere end 14ten dagges varsel paa Gaarden Schaaltvet, og som Aschield Schaaltvet ej var hiem/m/e mens paa Reissen, saa blev stevningen forkyndt udj hands huustrues og grande Kones paahør.

Citanten erindrede om Lavdag.

Afskeediget,

dend lovlig indstevnte Aschiel Schaaltvet forrelægees til nest anstundende aars som/m/er ting at møde, sigtelsen at tilsvare.

1751: 141b

1751.

Helje Heljesen Qwalwiigen gav tilkiende, det ieg med Muntl: varsel til den/n/e tægte dag lovl: har ladet stevne og indkalde Endre Aamunsøn, vidner at anhøre, som under Lovens faldsmaal er indvarslet, sc: Lars Arnesøn Teigen og Lars Joensøn Qwalwiigen, betræffende de skields ord hand imod mig haver øvet, derfor Dom at imod tage til undgieldelse, som og at svare processens omkostning.

dend indstevnte sagvoldere Endre Aamunsøn møtte, vedtog lovlig varsel.

de indstevnte vidner møtte liggeleedes: Eedens forklaring blev dem forrelæst, og af Dom/m/eren formanet at blive ved sandheden og at vogte dem fra at begaae Meen-Eed.

1ste vidne, Lars Arnesøn, er huusmand i Teigen, gaml: 36 aar, aflagde Eeden efter Loven og provede, at i den/n/e som/m/er blev ieg kaldet af Citanten at være overværende for at see paa Marcke skields byttet imellem ham og hands grande, da gick Citanten hen og giorde lengere med anvisning paa byttet end hands grandes søn Endre Aamunsøn vilde have det, da sagde bem:te Endre Aamunsøn til Citanten disse ord: da løgst du som en Skielm indtil du bevisser det. parterne havde ej noged at tilspørge vidnet.

2det vidne, Lars Jonsøn, jordeman[d] og boende i Qwalwiigen, aflagde Eeden efter Loven og vidnede Conform med første vidne. parterne havde ej noged at tilspørge vidnet.

Citanten var Dom begierende, dog icke at dend indstevnte min brodersøn Endre Aamunsøn vorder straffet efter Loven, mens vel at hand i andere maader anseelig med penge Mulct vorder anseet: at ieg, \Endere/, som et ungt Men/n/eske i hastig ubetencksomhed har talt disse ord, mest af uforstandighed, derfor vil ieg bede om forladelse, som og at min fattigdom her ved maatte tages i betænckning.

Efter Saadanne denne Sags befindende Omstendigheder blev da for Rett Kient, Dømt og

Afsagt:
Citanten har med 2de Eedfæstede vidners enstemmende forklaringer gotgiort og beviist, at hands brodersøn, indstevnte Endre Omundsen, skal til sig have udtalt disse haarde Ord og belastelser, nemlig, at hand løgst som en Skielm. For disse belastelser hand, Citanten, ikke efter Lovens skarpeste forskrift har æsket Dom, men alleene paastaaet, det bemelte Endre Aamundsen maatte tilfindes at afsonne denne hands forseelse med en efter hands Omstendigheder accordeerlig Penge straf. Thi Kiendes altsaa for Rætt, det den indstevnte Endre Omundsen bør giøre Citanten, hands farbroder, her for Retten en offentlig afbigt for sin forseelse, og til hands Majest:s Sigt og Sagefalds Casse bøde 3 rd:, samt i Processens Omkostninger til Citanten \betale/ 2 rd:, Tilsammen 5 rd:, som hand bør bøde, udreede og betale

1751: 142

1751

inden 15 dage efter denne Doms lovlige forkyndelse under Nam og Execution.
Da Dommen var afsagt, fremstod Endre Aamundsen, og efter Dommens indhold inden Retten giorde sin farbroder en offentlig afbigt, som med haandrækkelse end ydermeere blev confirmeret.

Jacob Isaaksøn Midnes for sin søster Ragnilde Isaakdatter efter forrige tiltalle til Guri Nielsdatter med Mand Elling Hougse, æskede sagen i Rætte, og sagde det ieg ved Muntl: Continuations stevning til den/n/e tægde [dag] har indvarslet bem:te Guri Nielsdatter med Mand Elling Hougse at anhøre de{t} vidner Peder Torgielsøn og Ole Ølwersøn Hougse, som under Lovens faldsmaal er indvarslet, derres vidnesbyrd til sagen og sandheds oplysning at aflægge.
de indstevnte og paagieldende Guri Nielsdatter med Mand Elling Hougse møtte, vedtog stevningen.
det vidne Peder Torgielsøn møtte, mens det andet vidne Ole Ølwersøn efter paaRaabelse møtte icke,
stevnevidnerne Joen Hougse og Christopher Langesetter med Eed og opragte fingere afhiemlede stevningens lovl: forkyndelse at være skeed med meere end 14ten dagges varsel under Lovens faldsmaal, og blev stevningen forkyndt for vidnet Ole Ølwersøns Hougse tilholdstæd, som \er/ paa Gaarden Hougse, hvor hand hos hands broder Torbiørn Hougse er tilholdende, og som hand icke var hiem/m/e, mens er i som/m/er Reist til steen værket her Sør, hvorfra hand inu ej er kom/m/en, men kand ventes hiem om 3 ugger, saa blev stevningen forkyndt udj hands broders Kone Ingeleif Hougse paahør.
Eedens forklaring blev det vidne Peder Torgielsøn forrelæst, og af Dom/m/eren forManed at blive ved sandhed. derefter vidnet, som er jordebrugende og boendes paa Gaarden Hougse, aflagde Eeden efter Loven og vidnede, at nestleeden vinter imod vaaren talte ieg med Guri Nielsdatter, da hun talte om hendes Mand Elling Hougse, og sagde det hand var noged tver imod hende, og vilde ej snacke med hende enten Aften eller Morgenen, mens naar hand saae /: her mindes ieg icke, om hun sagde Tøs, Tøsserne eller nævnede Ragnilde ved Navn :/ da kunde hand baade talle og smille, fremdeeles sagde hun det hendes Mand giorde hende ingen Rigtighed for de penge, som ieg icke rettere mindes var 40 rd:, hun havde leveret ham. End videre sagde hun til mig, at En Søndag under Prædicken gick hun ind i Lensmands stuen, i tancke at vilde talle med Lensmands Konen, som da var Reist til Kircken, og da hun kom der ind, saa hun hendes Mand og Ragnilde alleene at sidde sam/m/en paa Kracken og taltes ved, som de kunde

1751: 142b

være ægtefolck. videre sagde hun til mig, det hun og hendes Mand engang skulde gaae i Marcken efter nogle løvKiærer, da saae de Ragnilde gick foran til støels, da gick hendes Mand hastig fra hende efter Ragnilde og naaede hende, men hun, Guri, gick og hastig efter dem, og kom strax til dem. End videre sagde hun til mig, at en gang havde Torbiørn Hougse en Kalv som blev svag, da begierede hands huustroe af Guri det hendes Mand vilde slagte Kalven, som hun, Guri, da Raabte paa hendes Mand, havde hun seet ham springe ud af løen og saa need under løen og saa kom ud, i det sam/m/e møtte hun ham, da havde hun sagt til ham, du har vel icke funden hende før. saa sagde hun og, at om hendes Mand havde ligget {h} eller har ligget /: hvilcket af ordene det var, mindes ieg icke :/ paa hende 10 gange, saa vilde hun dog have /: eller har :/ ham ligge Kiær, naar hand her efter vilde begive det, videre har ieg ej hørt hende sigge, og var der ingen hos som hørte paa den/n/e talle, thj \ieg/ var alleene med Guri da hun fortalte mig dette, Retten tilspurte vidnet, om hand har fortalt for nogen den/n/e Guri sin talle, siden hand er bleven stevnet til vidne der om. Resp: kand ej nægte for jo at have sagt det til andere, som er aarsagen til at hand er stevnet.

Guri Nielsdatter Hougse benægtede aldeeles alt hvad dette vidne med de forregaaende vidner har forklaret, paastoed de sam/m/e derres udsiggende skulde bevisse.

Citanten erindrede om Laudag for det udeblivende vidne.

Afskeediget,

det lovlig indstevnte og nu udeblivende vidne \Ole Ølwersøn/ forrelægges under Lovens falsmaal straf, at møde til nest anstundende aars som/m/erting.

Soldat Ole Larsøn Alsager fremstoed for Rætten og gav tilKiende, det hand med muntlig varsel til dette ting og stæd, haver ladet stevne og indkalde min Capitain Hr: Dewahl at anhøre vidner, som under faldsmaal er indvarslet, sc: Soldat Niels Tioflaat, Lars Olsøn Nøswiig, Throne Marie Blomberg og Astri i Wiigen, derres vidnesbyrd at aflægge om de ulovlige ord som min Capitain mig haver tiltalt, alt til Et lovskicket Tings vidnes erholdelse, og vilde fornem/m/e om de indstevnte nu møder.

paa indstevnte Hr: Capitain Dewahls vegne møtte Lieutenanten ved Compagniet Hr: Capitain Tausen, og sagde, det ieg vedtager

1751

paa Hr: Capitain Dewahls vegne, det hand i den/n/e Tingsvidne sag har faaed lovlig varsel, vilde og anhøre vidnernes forklaring.

De indstevnte vidner møtte alle, Edens forklaring blev dem af Dom/m/eren forrelæst, og formanet at blive ved sandhed og at de agter dem for at begaae Meen-Eed.

1ste vidne, Niels Johansøn Tioflaat, er Soldat ved Hr: Capitain Dewahls Compagnie, aflagde Eeden efter Loven og vidnede, at nestl: vaar indeværende aar, da de foer til gaarden Age, saa de nogle bucke gaae i fiæren paa landet, da sagde Ole Larsøn Alsager disse ord; /: ieg kand ej mindes det Rætt hvilcket det egentlig var, mens et af ordene var det :/ det kunde høve sig vel at vj tager dem, eller at ieg tager dem: disse kunde vj eller ieg tage: saaleedes omtrent var ordene, mens ieg kand ei just mindes hvilcke ordene var. da sagde Capitainen til ham, kand du brav stiele: da svarede Soldaten saaleedes omtrendt, at hand kunde. siden falt mange ord dem imellem, da hørte ieg at Capitainen sagde, det hand havde staalet, og skielde ham for En Tiuv. der efter Capitainen baade med trudsel og gode ord formanede ham at hand skulde omvende sig. kand ej mindes hvad Soldaten Ole Larsøn her til svarede, mens der falt mange ord dem imellem. Citanten tilspurte vidnet, om hand icke hørte det Capitainen beskylte mig for at have staalet bord i Ulgenes. Resp: Soldaten kom selv paa talle det hand var beskylt for

det omspurte: da sagde Capitainen, det hand icke havde beskylt ham der for. Parterne havde ej videre at tilspørge vidnet.
2det vidne, Landværge manden Lars Olsøn Nøswiig, aflagde Eden og vidnede, at hand, som dend gang Soldat, Reiste i den/n/e nestl: vaar med Hr: Capitain Dewahl indtil gaarden Age for at exersere: da \de/ kom ind imod gaarden gick 2de bucke paa land, da sagde Ole Larsen, disse var gode at have hiem tilbage i baaden. da sagde Capitainen af løstighed, det var du vel, Ole, goed til. strax derefter blev Capitainen vred, spranck op i baaden og skielte Ole Larsøn for en Tyv, og slog ham med sin stock, mindes ej hvor mange slag Capitainen slog ham, der efter sigger Capitainen til ham, en mælle Korn kunde intet giøre

1751: 143b

mod disse toe bucke. da svarede Soldaten ja, saa kunde bordene hielpe. videre mindes ieg icke. Citanten tilspurte vidnet, om hand icke hørte det Capitainen sagde, det ieg var en aabenbarlig Tyv. Resp: mindes ej at have hørt det. Citanten havde ej videre at tilspørge vidnet.
Hr: Capitain Tausen sagde, det ieg er alleene kom/m/en for at høre paa vidnerne.
3de vidne, Throne Marie Blomberg, er boendes her paa Giestgiberiet, aflagde Eeden og vidne[de], det Soldaterne nestl: vaar, var først i Kingtserviig og exerserede, førren de var paa Age. da de var som melt i Kingtseviig, var ieg der, da hørte ieg at Capitainen kalte Soldat Ole Larsøn til sig, og skiente paa ham: mens, hvorfor det var, hørte ieg icke, da hørte ieg Soldaten sagde, ieg skall fri mig om det skal Koste det: da saae ieg Soldaten med sin finger strøg sig omkring halsen. da svarede Capitainen, tie stille og gaae fra mig. videre ved ieg ej at forklare. Citanten tilspurte vidnet, om det icke hørte at Capitainen skielte mig for en Tyv. Resp: har ej hørt det. parterne havde Ei videre at tilspørge vidnet.
4de vidne, Astri Siursdatter, er huus-Kone i Kingtserviig, aflagde Eeden og vidnede, at da Soldaterne var i Wiigen og exerserede nu sidste vaar, da kom en Soldat ind i min stue og sagde til Ole Larsøn, det hand skulde kom/m/e ud til Capitainen, da gick Ole ud: og hørte ieg det Capitainen sagde til Ole, vi!! (hvi) er du icke paa platsen: da svarede Ole, ieg har ont. Capitainen spurte, hvor har du ont. Soldaten Ole svarede, ieg har en svuld paa laaret. Capitainen sagde, give det vilde svælle ud alt det omde der er i dig: og saa spurte Capitainen ham, om hand ingen bord havde at selge, der til Soldaten svarede Nej. videre har ieg icke hørt, det ieg mindes kand. Citanten tilspurte vidnet, om det icke hørte, det ieg bad min Capitain tilspørge Compagniet, om nogen havde noget ulovligt at klage paa mig, og om Capitainen icke svarede, det skal finde sig paa en anden tiid. Resp: har hørt det omspurte af Soldaten, men Capitainen svarede ham, gack i fra mig. Citanten havde ej videre at tilspørge vidnet,
mens sluttede den/n/e Tings vidne sag, og var Tings vid-

1751: 144

net beskreven begierende, som blev bevilget.

Fogden Hr: Cammer Raad Heiberg gav tilkiende, at hand til dette Ting, Tiid og Stæd paa Justitiens vejgne med Mundtlig varsel vidnesfast efter Loven har ladet indkalde Brynild Nielsen, tilholdende paa Gaarden Lothe, saavelsom Hands Hustrue Gudnie Torstens Datter, Dom at imod tage til undgieldelse for deres begangne fortiilig Sam/m/enleje, samt at tilsvare Processens Omkostning.

Den indstevnte Brynild Nielsen møtte for Retten og tilstoed paa egne og Hustrues vejgne at have faaet lovlig varsel udj denne Sag, men anholt derhos \om/ at ham maatte forundes en liden Dilation, da hand i mindelighed vilde see sig med actor foreenet:
Actor lod tilføre, at saasom den paagieldende \nu/ i mindelighed har indfundet sig og \sluttet/ forliig, nedlagde hand Sagen og frafalt Søgemaalet.

Til Slutning lod Fogden Hr: Cammer Raaden inden Retten oplesse og Examinere de til Hands Rejgnskabers bielag henhørende Documenter, som ved Jondals og Østensøe Skibreeder paa fol: 136 og 137 findes extraherede og anførte, Hvorom Hand Rettens attestation var forlangende, som, siden ingen derimod havde det ringeste at indvende og forestille, blev efterkommet; Skatte Restancens for dette Skibreede Endelige Sum/m/a var 86 rd: 1 mrk: 9 s:, som efter befundne Rigtighed ligeledes af Retten blev attesteret.

Aller sidst blev opnefnte de Lav Rettes Mend, som Retten nestkommende aar skal betiene: nemblig: Siur Pedersen Mouge, Svend Michelsen Kambestad, Joen Olsen Indre Jaastad, Torbiørn Ølversen Hougse, Aamund Gundersen Utne, Guttorm Haaversen Svartvedt, Ole Larsen Appel, og Knud Ingebrigtsen Schielviig, alle nye.

Efter 3de gange udraabelse indfant sig ingen fleere som vilde gaae i Rette; Thi blev Tinget for dette Skibreede Sluttet og ophævet.

1751
.....
1752

(1752: 144)

Anno 1752.

Dend 11de Apriil, som er Jorde Tirsdagen, blev Retten betiendt paa Gaarden indere Bleje, beligende i Kingtzerviig skibreede og Ullensvangs Kircke sogn, med efterskrevene Eedsvorende Laug Rættes mænd, som af Fogden Hr: Cam/m/er-Raad Hejberg er opnævnt, sc: Anfind Gunners: Lofthuus, Johan/n/es Østensøn Luttro, Knud Swends: Helleland, Knud Gun/n/ers: Lindwiig, Magne Nicolaisøn Jertvet, Elling Joensøn Jaastad, Haagen Olsøn Espen og Elling Nielsøn Schieldaas, nærværende Lensmanden Joen Torchielsøn Hougse,
hvorda for Retten fremstoed Lars Larsøn Bleje og gav tilkiende, det ieg som Odels mand til Ole Gribsøn Bleje[s] brug, har, for at undgaae process, i mindelighed tilbudet min Farbroder, bem:te Ole Gribsøn, dog vidnesfast, Løsnings penge for 1 Løb 1 pd: 5 3/4 mrk: smør /: mens efter et gaml: aftag, hvor efter bem:te min Farbroder har indløst goedset, er det mindere :/ sam/m/e bøxler 6 ¼ mrk: smør Præsteboels [goeds], \er tilsam/m/en 1 ½ Løb smør/, og som bem:te min Farbroder ej imindelighed har vildet imodtage Løsnings penge, har ieg ved Muntlig varsel vidnesfast her til Aastædet til den/n/e Tægte-dag ladet indkalde atter benævnte min Farbroder Ole Gribs: at møde for den/n/e Rætt, mine Odels Adkomster at anhøre, der efter Dom at lide til at imod tage Løsnings penge for benævnte mit Odels gods

1752: 144b

1752

og sam/m/e at fravige, samt at svare processens omkostrning skadesløs, og vilde ieg fornem/m/e om min Farbroder nu møder, da ieg strax skal producere mine Odels adkomster.
dend indstevnte Ole Gribsøn \møtte/, vedtog stevning[en] at være ham forkyndt, dog icke lovligen, siden hand blev stevnet efter Nye-Aar indeværende aar, mens vilde dog imod tage stevningen, paa det hand kunde faae en ende paa sagen, tilstoed ellers det min sal: broders søn er Rette og sande Odel og Løsnings mand til den paastevnte jordepart.
Parterne begierede nogen tiid at betæncke dem, for at søge mindelig forliig. efter nogen tiids forløb fremstoed Parterne for Retten og ærklærede at være foreene[de] saaleedes: det Ole Gribsøn skal Eie og beboe dend paastevnte jordepart udj 6 aar: mens, kand hand faae jord førren de 6 aar er om/m/e, skal hand strax fløtte og fravige jorden og Røddig giøre den for Lars Larsøn. Naar de 6 aar er om/m/e, som bliver til vaaren 1758 Rette fahredag, eller naar Ole Gribsøn førren dend tiid ved anden jords erholdelse, fra fløtter gaarden, da skal Lars Larsøn betalle til Ole Gribsøn for dend paastevnte jordepart, som er 1 Løb 1 pd: 5 ¾ mrk: smør med bøxel og herlighed, samt overbøxel til 6 ¼ mrk: smør Præsteboels [goeds], for hver Mrk: smør 1 rd: 2 mrk: i penge, er tilsam/m/en dend Sum/m/a 135 rd: 4 mrk:, der imod skal Ole Gribsøn levere gaarden, med Abel, Kirse bær og blom/m/e gar, saaleedes som det nu befindes, samt alle paa gaarden inden og uden gierdes staaende huusser, den liden stue og glasbue undtagen, fra sig til Lars Larsøn udj lovforsvarlig stand under aaboeds erlæggelse og anden skades erstatning, og saaleedes ved skiøde lovlig hiemle Odelsmanden Lars Larsøn den/n/e paastevnte jordepart. sam/m/e skiødes bekostning betaller Een hver af dem det halve. betræffende den/n/e processes omkostning, som er Rettens gebyrd 5 rd: 4 mrk:, herom Citanten forklarede, med det Retten skal have, samt mænds opnævnelse, stevningens forkyndelse med Dom og brevpenge, har sagen Kosted ham 8 rd:, dem ieg ickun regner, men fløtning og Rettens underholdning forlanger ieg ej noget for, Rester!! (Resten) paastaar ieg betalt med 8 Rd:r, der om blev parterne forEene[de], at Lars Larsøn betalte til Rentens!! (Rettens) Persohner 5 rd: 4 mrk:, og Ole Gribsøn betaler til Citanten 3 rd: dette forlig

1752: 145

1752

Parterne for Rætten bekræftede og tilstoed med hænders Reckelse.
Hvornæst Retten blev ophævet.

Dend 2den Maj blev Rætten betiendt paa Gaarden yttre Qwalviigen, beligende i Kingtzerviig skibbr: og Kircke sogn, med efterskrevene Eedsorene Laug Rættes mænd, som af Fogden Hr: Cam/m/er Raad Hejberg er opnævnt, sc: Lars Torgielsøn Aga, Thomas Swensøn Hougstwet, Joen Swenssøn ibdm:, Michel Siursøn Lotte, Haldor Helleland og Iwer Torgielsøn Hougse, nærværende Lensmanden Joen Torgielsøn Hougse.
hvorda for Rætten fremstoed Aamun Heljesøn Qwalwiigen med søn Endre Aamunsøn og gav tilkiende, det de til den/n/e tægte dag vidnesfast lovligen har ladet stevne deris grande og broder Helje Heljesøn Qwalwiigen at møde for Rætten for at faae jorden ved Rættens Assistence skift og Deelt, samt steenet og Reenet, inden gierdes agger og bøe, og udengierdes skouv og marck, paa det en hver kand vide at hævde og free sin andeel, samt at svare processens omkostning, i alt Dom at imod tage, som og til sagens oplysning den indstevnte at fremlegge Gaardens tilhørende gamle breve og adkomster.
Dend indstevnte Helje Heljesøn Qwalviigen møtte, tilstoed lovlig varsel og fremlagde til actens følge 3de gamle skiøder, af 31 Martj 1703, 19de Aug: 1704 og 3de Septbr: 1705, sam/m/e lyder saaleedes.
Citanten lagde i Rætte til actens følge Et skiøde af 22de Octbr: 1737. der med at beviisse det hand Eier halve gaarden, som er 3 Spand smør, eller gaml: Landskyld ½ Løb smør, ½ huud,

og liggesaa meged Eier min indstevnte broder Helje Heljesøn, som sagde ej at have sit skiøde ved haanden. det fremlagde skiøde er saalydende.
dend indstevnte Helje Heljesøn Qwalviigen gav tilkiende, det ieg med muntl: Contra stevning til den/n/e tægte dag har ladet stevne min broder og grande Aamun Heljesøn, som er min ælste broder, samt bem:te min broders søn Endre Aamunsøn, vidner at anhøre om kand!! (kann) og skifte samt Mercker hvorleedes ieg har brugt gaarden i [de] 14 aar ieg har Eiet mit brug, samt hvorleedes min Moder /: som var stee-Moder til Aamun :/ med begge vores stee-Fader har brugt min part, og endelig, at svare processens omkostninger. vidnerne, som under Lovens faldsmaal er indvarslet, ere Anna Heljedatter, Bol Oddatter, Siowat Haagensøn Qwalwiigen, Siur Siursøn, Lars Joensøn Qwalwiigen, Lars Arnesøn Teigen, Arne Nielsøn Holmen, Siur Heljesøn Alsager, Arne Joensøn Widnes og Ole Steensøn Biotvet, Michel Steensøn ibdm:, som alle møder, dem ieg paastoed Eedelig afhørte. Eedens forklaring blev vidnerne forrelæst, dernæst formaned at have

1752: 145b

Gud og sandhed for øynene.
1ste vidne, Anne Heljedatter, møtte og sagde at være gaml: 42 aar, og er halvsøster til Aamun, som er Citant, men fuldsøster til Helje Heljesøn, som har kaldet mig her til Retten. hoved Citanten Aamun Qwalwiigen protesterede imod dette vidne, som er et partisch vidne. Contra Citanten lod tilførre, det ieg frafalder dette og følgende vidner, Siowat Haagensøn Qwalwiigen og Siur Siursøn, der begge ere mine halvbrødere, og ej beslægted med min halvbroder Aamun Heljesøn. disse vidner, som mig for nær beslægtede, ieg frafalder og ej forlanger dem afhørte.
1ste vidne, Boel Aadsdatter, er gift med Lars Siowatsøn Traae, gaml: 36 aar, er ingen af Parterne beslægtede eller besvogrede, fremstoed og provede, at 10 aar her for blev {hun} \ieg/ huusKone her paa gaarden, og var her i toe Aar, og er det 8te aar siden ieg drog her fra, i den tiid ieg var her, var ingen som viiste mig byttet imel: disse 2de brødere, men ieg saa hvor de slog paa bøen, {men} \dog/ gav ieg ingen agt derpaa, saa at ieg kunde vide hvor byttet er, ej heller kand ieg der om giøre nogen anvisning. Contra Citanten tilspurte vidnet, at da hun var her, om hun da icke saa og hørte at ieg sagde det de skulde drive mine Creature op over backen, at de ej skulde kom/m/e paa min agger. Resp: jo, hand, Helje, befahlede mig at kiøre Creaturene øverste vejen, og ejede hand selv backen, som ieg slutter der af at hand slog græsset der. som ingen af Parterne havde videre at tilspørge vidnet, saa aflagde vidnet Eeden efter Loven med opragte fingere.
2det vidne, Lars Joensøn, boende paa Gaarden Indre Qwalwiigen, er gaml: 46 aar, min første sal: Kone var fuldsøster til Helje Heljesøn, og halvsøster til Aamun Heljesøn. Aamun Heljesøn lod tilføre, endskiønt dette vidne er min halvbroder for nær besvogret, saa er ieg dog fornøyet med at det aflægger sit vidnesbyrd. vidnet provede, at nestleeden aars høst, sagde Helje Heljesøn sin broder Siowat, det byttet imel: disse 2de halvbrødere var her inden for smien i En steen og op i Kløvnings Aske træet, der fra op i en birck {hv} ved støels veien, der udj var skaaret En Kors, disse mig i høst anviste mercker kand ieg giøre anvisning paa. ellers sagde Siovat til mig sam/m/e gang, det byttet skulde gaae af bircken og op i en ham/m/er, som hand kalde Byttings ham/m/eren. Forrige aar[s] som/m/er sagde Helje det Aamun sin søn Endre havde

1752: 146

hugget 3de birck paa hands Eiendom, men da parterne i høst siunede mig træerne, var de ej hugget paa Helje sin part, mens udj det imel: dem brugende bytte. uden for i en hatle stub

siunte Helje mig, det Aamun skulde have slaged om byttet, og var det saa meget græs som var slaged om byttet som man en gang kunde give en Kalv. under Fuhre hougen i vede løbet, der sagde Helje at byttet gick inden for løbet, men Helje sin broder Siowat og Aamun sagde at det gick uden for. i Fuhre houg, der vilde Helje det byttet skulde gaae inden for, og Aamun at det skulde gaae uden for. Nestl: høst var ieg med dem ved et skarv oven for stranden, der vilde Helje at byttet skulde gaae inden for i en Ask, men Aamun vilde at byttet skulde gaae i {asken} skarvet, det sam/m/e sagde Helje sin broder Siowat, det byttet gick i skarvet. I Doure Hougen sagde Helje og hands broder Siowat det byttet skulde gaa uden for i en Rin, men Aamun eller hands søn Endre var ej hos og hørte paa deris sigende. videre ved ieg ej at forklare, og alt dette har ieg seet og hørt nestleeden aar[s] som/m/er og høst. parterne havde ej noged at tilspørge vidnet.

3de vidne, Lars Arnesøn, boendes i Teigen under Widnes, gaml: 37 aar, er ingen af Parterne enten beslægted eller besvogret, provede at nestleeden aar[s] høst begierede Helje Heljesøn af mig, det ieg vilde gaae med ham mens hand siunede mig byttet imellem ham og hands broder, da var ieg tillige med nest forregaaende vidne og andere fleere i følge for at see den anvisning Helje vilde giøre. i det øfrige vidnede Conform med nest forregaaende andet vidne.

4de vidne, Ole Steensøn, boende paa Gaarden Biotvet, er ingen af parterne beslægted eller besvogeret, gaml: 36 aar, vidnede Conform med {første og} 2det og 3de vidne.

5te vidne, Arne Nielsøn, boende i Herrens holmen, er ingen af Parterne beslægted eller besvogred, gl: 64 aar, provede, her er 20 aar siden ieg var huusmand her paa Gaarden, og da var jorden skift af Aamun og hands steefader sal: Siur, og da blev jorden omkast, siden efter at ieg var fløttet her fra, kastede jorden atter om, dog saa at derris bytte stoed ved magt, saa at den Eene ickun tog den andens part. ieg kand intet vidne om byttet eller mercker dem imellem, undtagen neere ved søen i Dourehougen udj en Ask, der fra op i Kieller hougen her uden for huusset, og saa op i Kløvne asken, siden mindes ieg

1752: 146b

1752.

Ei om noged Mercke eller bytte, paa disse omvundene mercker kand ieg giøre anvisning. Parterne havde ej noged at tilspørge vidnet.

6te vidne, Siur Heljesøn, huusmand paa yttere Alsager, er ingen af Parterne beslægted eller besvogret, er gaml: 62 aar, provede, at høsten 1750 skaar ieg en aager for Helje, da sagde Helje at Aamun havde skaaret fra ham, og som der ligger stocker i ageren som adskiller en hvers part, kunde ieg see det var intet at talle paa, thj det kunde være 2 á 3 ax, og havde Helje sagt mig at hand vilde stevne mig til vidne her om, skulde ieg have tællet hvor mange ax der var afskaaren. videre er ieg ej stevnet at aflægge vidnesbyrd om. vidnet aflagde Eeden efter Loven.

7de vidne, Arne Joensøn, boende pa Gaarden Widnes, gaml: omtrent 50 Aar, er ingen af Parterne beslægted eller besvogret, forklarede at nestleeden aar[s] som/m/er begierede Helje Heljesøn det ieg vilde gaae hid paa Teigen og see hvor Aamun havde efter hands sigende slaged fra ham, og at hand havde hugget 3de birck fra ham, ieg gick og hid, men som Aamun ej var hos, vilde ieg ej befatte mig der med eller give nogen agt paa hvad Helje sagde eller vilde anvisse. som vidnet ej videre havde at forklare, aflagde det Eden efter Loven.

8de vidne, Michel Steensøn, værende hos hands Fader paa Gaarden Biotvet, er gaml: 29 aar, er ingen af Parterne beslægted eller besvogret, vidnede, at for 2 aar siden gick, det ieg ej rettere mindes var 4re, af Aamun sine Kiid ved min Faders nøst og paa min Faders {leiermaal} Eiendom, andet har ieg ej at vidne, og sam/m/e er det at Helje Heljesøn har stevnet mig at aflægge mit vidnesbyrd om. Helje Heljesøn tilspurte vidnet, om vidnet har seet det Aamun sine Kid gick paa min Eiendom. Resp: har ej seet det. Parterne hafde ej videre at tilspørge vidnet, altsaa aflagde det Eeden efter Loven.

Hoved Citanten Aamun Heljesøn forrestillede, det den/n/e jord har været af mig og min sal: steefader skift os imellem indbyrdes, og atter igien ofte omkast, og tilsidst er den for 13 aar siden omkast af mig og min broder, indstevnte Helje{søn} Helje\søn/, saa og ofte taged et støcke Jord fra den Eene part og lagt til den anden, formeedelst striid, Klam/m/er og ueenighed, som der ved dog

1752: 147

1752.

Ei er bleven dempet, til alt saadant at forrekom/m/e er det ieg, følgelig mit stevnemaal, paastaar jorden lovlig skift, steenet og Reenet med lovlig mod og Marckeskield.

Helje Heljesøn her til svarede, naar jorden nu ej kand blive saaleedes som den tilforn har været bytt, saa har ieg intet at sigge.

Afskeediget,

da dagen er forløben saa Retten ej kand kom/m/e i Marken for at imodtage vidnernes anvisning, saa udsættes sagen til i morgen tiilig, da Parterne og vidnerne haver at møde for at giøre Rettens Middel anvisning paa de omtvistede Mercker.

Dend 3de Maj blev den/n/e forretning atter forretaged,

da Rettens Middel i følge [med] begge Parterne og de i gaar forhørte vidner, forføyede dem i Marcken til de omtvistede Aastæder, da vidnerne giorde os anvisning paa de Mercker som dem Nestleeden Aar af Helje Heljesøn og hands broder Siovat var bleven anviist: men, ved hvert sted falt tvist imellem de 2de brødere Helje Heljesøn og Aamun Heljesøn hvor Rette Mercke skulde være, og ingen af dem kunde beviisse deris paastand om Rette Marckeskield.

Endelig, efter lang samtalle, bleve disse 2de brødere foreenede om, det de selv indbyrdes vilde skifte jorden dem imellem saavel inden som udengierdes, og at Rettens Middel strax vilde Needsette Mod og Marckeskield efter den anvisning de lovede at vilde giøre. Er da passeret som følger:

Paa hiem/m/e bøen neere ved søen paa yttere siden af Dourehougen blev udj skarvet og udj en jordfast steen hugget 2de Kors, som visser efter hinanden op i et skarv ved Helje sit geede fios tet ved aggeren, der hugget En vinckel gloppe som visser efter veien hen i en anden vinckel gloppe hugget udj et skarv kaldet Kielder Hougen, som visser op efter udj 9 efter hinanden huggede Kors og 4re Needsatte Marckeskields steene i sam/m/e linie, inden og oven for disse Mercker Eier Aamun, og uden og needen for sam/m/e mercker Eier Helje, den 8de Kors, af disse om/m/elte mercker, som er hugget i ham/m/eren udj Fuhre hougen, visser ud efter Berg Rycken til den 9de Kors, som blev hugget i et Bierg ved Biotvet byttet, hvorved var nærværende Ole Steensøn Biotvet som tilstoed Merckets rigtighed at være.

I Lønners hulle berget er hugget En Kors som visser need efter udj 3de efter hinanden huggede Kors og 2de needsatte Marckeskields steene, der alt visser i ligge linie need efter til Øgeleed Vejen, der udj et skarv hugget En vinckel gloppe som visser ud efter veien i linie af 11 hugge[de] Kors og 2de needsatte Marckeskields steene,

1752: 147b

1752

da sidste needsatte marckeskields steen visser ud til Biotvet Merckegierde. Aamun Eier oven og inden for disse mercker, og Helje Eier uden og needen for disse mercker.

Stranden inden for Biotvet Merckegierde paa Byttingsham/m/eren needsatt efter hinanden 2de Marckeskields steene som visser ind efter til Strandebierget, derudj hugget 6 Kors som visser efter hinanden ind efter til En vinckel gloppe hugget udj et skarv, sam/m/e visser need og ind efter udj 3de efter hinanden huggede Kors, den sidste Kors er hugget udj et skarv ved søen, Helje Eier oven for disse Mercker, og Aamun needen til alt til søen.

betræffende hasseleskouen paa ald den i dag udsteente bøe, da beholder en hver sam/m/e paa sin Egen bøe, undtagen dend hassele skouv som er imellem Biotvet Veiens Øckeleed, veien og neederste Biotvet veien og ud til Hochered løen og der fra need igien/n/em til Biotvet vejen, hvilcket alt er Helje sin bøe, men ald den hassele skouv skal tilhøre Aamun, den anden skouv paa sam/m/e støcke bøe skal tilhøre Hellie. her uden for Eier Hellie ald bircke skouen saavel paa sin som Aamuns bøe, mens nu {her} for eftertiiden skal Aamun Eie bircke skouven fra Torbiørns Hesse {til} og ud til Houchere løen og lige efter veien ud til Biotvet Merckis gar lee, saa megen bircke skouv som er oven for disse merker paa Aamuns bøe, det skal tilhøre Aamun, og saa megen bircke skouv som falder needen og inden for disse mercker, baade paa Aamun[s] og Helje[s] bøe, det skal alt tilhøre Helje. NB: det ord, her uden for, skal forstaaes saaleedes, disse Mercker som falder fra Dourehougen og op til Kielder skarvet, og de mercker op til Meelstøels veien, det skal forstaaes her uden for. ald den {bircke} skouv som er oven for Meelstøls veien og ud til Biotvet byttet paa Aamun sin bøe skal tilhøre Helje.
I udmarcken oppe ved Indere Qwalwiigens Merckes gar udj et skarv, er hugget en Kors som visser ud efter i 2de efter hinanden needsatte Marckeskields steene, den sidste steen visser ud til Elven, gaar saa byttet op efter Elven til Kulgrubeveien, hvor der paa den needere sidde af veien og yttere sidde af Elven er needsat en Marckeskields steen som visser ligge need efter Kuldgrubeveien need til Borvedhelleren, hvor der i helleren blev hugget En Kors som visser ligge need efter sam/m/e vei til Meelstøllen, hvor der i et skarv blev hugget En Kors,

1752: 148

1752.

som er endeMercket, inden og needen for disse mercker Eier Helje skouen, og Aamun uden og oven for, men græsset bliver over alt fællets beitte.
saa megen skouv som er i øfre støels Marcken, bliver fællets skouv til fællets støels veed.
dermed den/n/e dags forretning blev sluttet.

Dend 4de Maj blev den/n/e forretning atter forretaged, er passeret som følger.
Paa hiem/m/e bøen beent oven i Dourehougen ved ageren needsat En Marckeskields steen som visser beent op j et skarv, hvor der blev hugget En Kors, sam/m/e visser et lidet støcke ind efter udj En hugget Kors i en jordfast steen som visser op i veien, hvor der i veien udj en jordfast steen blev hugget En Kors, som er endemercket paa dette bytte, siden bytter vejen \tvers over/, Aamun Eier inden for dette mercke og needen for {dette mercke} \vejen/, og Helje Eier uden for mercket og needen for veien.
fra den sidste omtalte Kors i vejen gaar byttet op over ageren i en Marckesteen needsatt oven for aggeren i backen, inden for dette Mercke Eier Helje, og Aamun uden for.
Myhr aggeren er skift med 2de steene, end!! (en) oven og en needen til, der Eier Aamun inden for, Helje udenfor.
Flisaggeren er skift med 2de steene, der Eier Aamun inden, og Helje uden for.
Kors aggeren er skift med 2de steene, der eier Helje needen for, og Aamun oven for.
j det øfrige beholder En hver de aggere som den Eene tilforn har Eiet paa den andens bøe.
Aamun sin Kirsebær houge, som ligger paa Helje sin bøe, er indhægnet med 4re Marckeskields steene og 3de vinckel Klopper.
hvad huusse tomter er anbelangende, da skal enhver nyde fornøden huusse tompt uden Knur om det falder paa den andens grund.
betræffende den/n/e forRætnings omkostning, sagde hoved Citanten at være Rettens løn for disse 3de dagge 10 rd: 1 mrk:, Mends opnævnelse, Rættens underholdning i ald den/n/e tiid, samt Sorenskriverens fløtning frem og tilbagge, har Kosted mig over 8 rd: 3 mrk:, tilsam/m/en, som ieg paastaar betalt, 18 rd: 4 mrk:, her om bleve Parterne saaleedes

foreenede, det Helje Heljesøn betaller til Aamun Heljesøn det halve, som er 9 rd: 2 mrk:, dem ieg, Helje, betaller til min broder Aamun til førstkom/m/ende Ste: Hans dag.

Dend 5te Maj blev Retten betiendt paa Gaarden Qwandahl, beliggende i Grawens Tinglaug, med efterskrevene Edsorene Laug Rettes mænd, som af Fogden Hr: Cam/m/er-Raad Hejberg er opnævnt, sc: Siur Eie, Mogns Hougenes, Lars Rønnestrand, Iwer Eie, Daviid Nedr: Følkedahl, og Lars Kongsthuun, nærværende den Constituerede Lensmand Anders Wambem:

1752: 148b

1752.

hvorda for Retten fremstoed de 2de brødere Dawiid Larsøn og Siur Larsøn, og var begierende det Retten vilde steene og Reene, samt needsette lovlig Mod og Marckeskield dem imell: efter den anvisning vj lover at giøre, saasom vj selv udj ald Kierlighed har skiftet jorden imellem os, saavel inden som uden gierdes, agger og bøe, skouv og Marck.

Efter den/n/e paastand og begiering forføyede Rettens Middel sig strax i Marcken, med følgende de 2de Brødere, som giorde os anvisning, da vj needsatte Marckeskield den/n/em imellem som følger.

Først hiem/m/e Marcken,

Inden for Elven, i nederste agger Reenen, mod søen, ved Løeaggeren needsat En Marckeskields steen som visser op over aggeren til indere Noven i lille Stuen, der needsat En Marckeskieldssteen, hvorudj blev hugget En gloppe som visser ind og op under steen-Røyssen, der needsat En Marckeskields steen som visser over Stoer aggeren, hvor der under backen blev needsat En Marckeskields steen, hvorudj blev hugget En gloppe som visser ind i Souesteenen, derudj hugget En Kors, som er endeMercket paa dette bytte: inden og under disse Mercker Eier David ald aggeren og bøen, og uden samt oven for disse Mercker Eier Siur ald aggeren og bøen.

2det Mercke, eller bytte, I Sangotte needsat En Marckeskields steen som visser op imod Bierget, hvor der under Bierget udj en stoer steen paa hiem/m/ere siden af Biønbierg Hougen blev hugget en gloppe, som er det første ende bytte: den udj den første needsatte Marckeskields steen huggene gloppe i Sangotte visser ind til den anden needsatte Marckeskields steen i Sangotte, sam/m/e steen visser ind med braattet udj den 3die needsatte Marckeskields steen som staar paa øvre siden af Halv-Fierdings Vaet, som atter er endemercket paa dette bytte. inden og oven for disse Mercker Eier David, og uden samt needen for Eier Siur: ald skouen i dette om/m/elte bytte ved Sangotten tilhører Daviid.

3die bytte paa yttere siden af Elven: Paa Meelstøllen needsat En Marckeskields steen ved Elven, som visser ud til den 2den Marckeskields steen, sam/m/e visser til den 3die, hvorudj er hugget En gloppe som visser ind imod Dahlen til den 4de steen, hvorudj er En gloppe som visser op til Meelstøels Lee, hvor der blev uden for Leet sat En Marckesteen, som {visser} er endeMercke paa det bytte: Needen for disse Mercker Eier Daviid, og Siur Eier oven for.

paa Meelstøllen udj Et træe ligger En agger, som er skift med 2de Marckeskields steene, Daviid Eier dend inderste part af aggeren, og Siur dend yderste part.

I Havnen, udj en stoer steen ved Nøstet er hugget En Kors som visser op udj en needsat Marckeskields steen udj backen,

1752: 149

1752.

sam/m/e steen visser op i en ham/m/er, hvor der blev hugget En Kors, som er endeMercket. Daviid Eier bøen uden for disse Mercker, og Siur inden for indtil Haune Kløw, hvor der i

skarvet udj Kløwen blev hugget En Kors som visser ham/m/er laget op og need fra søen og op i garen.
Den Hølen som ligger imellem begge Elvene ved qværnene, tilhørre Daviid alleene.
Udmarcken, slotten derudj,
I Tveite slotten needsat 2de Marckeskields steene, dend ene staar i braadet med garen, som visser op til den anden steen mit paa slotten ved vejen, sam/m/e steen visser op i Fossen, som er endemercket: Daviid Eier den hiem/m/este part, og Siur dend inderste part.
Houge slotten, i yderste Enden paa Hougesteen hugget en Kors som visser op udj den anden Kors som er hugget i Swale-Bierget: dend hiem/m/este part af dette bytte Eier Daviid, og Siur dend inderste part indtil inderste Enden af Hauge-steen, hvor der er needsat En Marckeskields steen, der fra {Eier Daviid} op til Kuldhelleren atter needsat en Marckesteen, som op i Bierget kaldet Ownen, paa indere siden af dette mercke Eier Daviid, og paa hiem/m/e siden Eier Siur:
Paa Houge slotten needen paa braadet inden for helleren er needsat En Marckesteen som visser op i det store berg kaldet Segl: den hiemmere part af dette Mercke eier Dawiid, og den indere part Siur.
Telflaatte-slotten tilhører Dawiid.
Nyeløe-slotten tilhører Siur.
Barlin schaaret, slotten derudj med løen tilhører Dawiid.
Rørbache-slotten tilhører Siur.
De andere udslotter skal brugges som gam/m/elt været haver.
Den Østere skouv skal tilhøre Dawiid:
oven paa Næverstien i Langeskaar er needsat En Marckeskields steen som visser ligge i Dahle bytte, og need i fossen: inden til er en beck kaldet Fuhre stie becken, som visser op i fra Elven til yderste Enden af Biørnstie bierget: den/n/e skouve Teig skal følge den Westere skouv, som skal tilhøre Siur.
Jnde paa Stranden, uden paa Lædbierget, udj en steen er hugget en Kors som visser op i Mosseham/m/eren, hvor der er hugget en Kors som visser ligge op til fieldet, dend inderste part af dette bytte eier Daviid, og den yderste Siur, undtagen birckeskouen, som skal tilhøre Daviid, end og paa Siur sin part, og gaar saaleedes Siur sin part ind til Sangotte byttet.
J Almhougen needsat en Marckeskields steen som visser op i yderste Nowen paa Hundeham/m/eren, og saa {ligg} efter Ren/n/ebierget, derfra ligge i bierget, den yderste part af dette bytte, som

1752: 149b

1752

som!! er huusmands sædet, Eier Dawiid, og den inderste part Siur.
Angaaende huussene, da vil de 2de brødere selv deele dem indbyrdes til hælftes: men som Daviid har bekosted sig et Fios paa øde tompt, saa løsser Siur Daviid ud af gaards Fiosset med 2 Rd:, saa der nu bliver 2de gaards fiosser, Et til hver brug: skulde ellers enten af dem vilde bygge selver!! huus, da nyder den som bygge vil, uden Knur, tompt til fornøden huus hvor det billig kand falde beqvem.
saaleedes den/n/e forretning sluttet.

Anno 1752, dend 1te Junij, blev paa det **Sædvanlige Tingsted øvre Wiig holden et Almindeligt Sommer, Skatte og Sagefalds Ting med Jondahls Skibr:[s] Almue**, da Retten samme tiid udj Hr: Cancellie Raad og Sorenskriver Joh: Seckm: Fleischers lovlige forfald blev beklæd af hans Eedsorene fuldmægtig Lars Blom, og efterskrevne Eedsorene Laugrettes

Mend som Retten dette Aar er tilnefnt at betienne, Sc: Christopher Aasse, Iwer Olsen Ougestad, Samson Larsen Brattebøe, Samuel Swaasand, j hvis stæd sad Brynnild Heljesen Biørkeland, Aamund Espeland, Siur Tormodsen Molve, Johannes Torkelsen Echen og Hans Larsen Tørwiigen, overværende udj Retten Fogden Hr: Cam/m/er Raad Heybergs fuldmægtig Mons:r Niels Hundt, med bøjgde LensManden Johannes Wiig, og dend øvrige Tingsøgende Almue.

da først blev Publiceret de Kongl: Forordninger, Reschripter og andre høj øvrigheds Foranstaltninger, som saaleedes bleve Extraherede.

Reglement og nermere anordning om Sørge dragt, og hvad slags Klæder der til skal bæres. Fredensborg slot d: 11de April 1752.

Forordning anlangende hvorleedes de som bruger uforsigtig og Skiødesløs omgang med Jld og lys, samt paa utilbørlige og forjede!! brand farlige stæder smacke Toback, skal straffes. Christiansborg slott d: 18de Decembr: 1751:

Forordning hvorved tiiden, jnden hvilcken Ober Rettes domme i Norge efter forordningen af 19de Augustj 1735, bør appelleres, endnu forlenges paa 14 dage. Dat: Christiansborg Slott d: 18de Februarj 1752.

Forordning anlangende de Delinqwentere udj Danmarck og Norge som ere Kagstrøgne og brendemerckede, skal hensættes til arbeide deris livs tid, dat: Christiansborgs Slott d: 19de Nowembr: 1751:

Patent om højeste Rett j Danmarck for Aar 1752, dat: Christiansborg d: 15de Octobr: 1751.

Placat om Advarsel, at Skrive Certepartier og Bodmerie-breve paa det der til forordnede Stempl: Papiir, j følge dend stempl: Papiirs forordning af 23 Januarj 1719: dat: Rente Cam/m/eret d: 7de April 1752.

Cam/m/er Collegi Skrivelse til Hr: Cam/m/er Raad og Foged Heyberg, dat: 22de Januarj 1752, betreffende: at jngen JordEiere lader Gaardens herlighed[er] komme fra Jorden, ej heller Ruinerer dends Skoug eller anden der til liggende herlighed, under tiltale af forordningen dat: 5te Decbr: 1685, ej heller maa nogen selge sin Jord til nogen uformyende!! (uformuende). sam/m/e højtbydende Skrivelse bestaar af 3de Poster.

Placat angaaende Eendeel Kongel: Jndkomsters bort forpagtning Nordenfields udj Norge for de 3de Aar 1753, 1754 og 1755. Dat: 1te Martj Ao: 1752. under Cam/m/er Collegi Seigl.

Stiftsamtmand Cicignons brev til Hr: Cam/m/erraad Heyberg om sam/m/e, dat: 28 Martj 1752.

Placat hvorved efter hans Excellence Hr: General Lieutenant Frølichs anordning, dat: 19de Februarj sidstl:, een General Munstring ved de 2de Bergenhuus[is]che Regimenter udj dette aar 1752 bliver beram/m/et at holdes, paa jndbemelte Steder og tiider, er dat: 15 Martj 1752, udsted af Krigs Com/m/issaire Undahl i Bergen.

StiftamtMand von Cicignons skrivelse om sam/m/e til Hr: Cam/m/er Raad Heyberg, dat: Ber-

gen d: 8de Martj 1752:

Hr: Stiftbefahlings Mand von Cicignons Skrivelse til Cam/m/er Raad og Foged Heyberg betreffende 3de Persohner som fra Munckholmens Fæstning i Trundhiem ere undrømte, Nl: Skieldtvagten Hans Wejle, og 2de slaver, Friderich Andersen Kruuse og Jacob Olssen Stoch, hvilcke paa en Øe 12 mile fra Bergen efter sigende, ved stranden skal have fundet een baad med endeel gods udj efter medfølgende Specification, dat: Eide d: 1te Decbr: 1751, forjnden de j Kragøen i Stor Foesens Fogderie bleve Attraperet, at lade samme gods oplyse, om nogen der til Kunde Kiende sig berettiget, at have mist, dat: 8de Feb: 1752.

Ditoes skrivelse til dito, betreffende de nogle og 30ve Mennisker af Sundfiord, og Eendeel af Songdahls Præstegield, som med Spedalsk Svaghed ere befængte, og ej ere formuende selv at bekoste sig jndlem/m/ede udj Bergens byes Hospital, er allernaadigst ved Kongl: allernaadigst Rescript af 6te Decbr: 1748 tilladt, at Jndlem/m/elses bekostningen bør Reparteres paa Amted, hvor af paa Hr: Cam/m/er Raad Heybergs destrict Kom/m/er 135 rd:, dat: 25de Sept: 1751.

Ditoes Skrivelse til dito af 6te Nowembr: 1751, betreffende, det jngen uden foregaaende Com/m/unication til Præsten begraver deris Liig, at paa sam/m/e kand skee Jords paakastelse.

Ditoes Skrivelse til dito, betreffende at jngen af Søe Lægderne maa begive sig i Landlægde Tienniste, og af!! (at?) begge Kiøn, ej maa understaa sig, at begive sig af Lægderne, endten til tienneste eller anderleedes, med mindre de til saadan udeblivelse fra Legdet haver Compagniets Chefs og Fogdens Conjunctims Skriftl: tilladelse, j følge det Kongl: Rescript af dato 8de Aug: 1738: hvor af hermed fulgte en Copie. er dat: 14de Dec: 1751:

Læst Sigri Andfindsdatter, Sal: Lars Larsen Hougens efterleverske, hendes udgivne Gave brev til sin Sønn, onge!! (unge) Lars Larsen Hougen, paa ½ Løb Smør j bem:te gaard Hougen, og da hand forhen efter Skiøde af 4de Octobr: 1741 er Eiende ½ Løb: bliver hand formeedelst dette gave brev Eier for 1 Løb udj sam/m/e gaard. dat: 11te Martj Ao: 1752: for 36 rd:

Lars Iwersen Rejsetter og Lars Jonsen jndre Qwalvigens Skiøde paa 1 pund 6 mrk: Smør, saasom Lars Rejsetter 21 mrk:, og Lars Qwalvigen 9 mrk:, er til gamel: Landskyld ansat for 1 pund Smør, 1/3 deel buckskind, \for 50 rd:/, dat: 29de Octobr: 1751: blev udgivet til Samson Larsen udj gaarden Baggaren: blev læst.

Jacob Ingebrigtsen Baches med fleeres udgivne Skiøde til Ole Iwersen Lille Twet, Neml: Jacob Bache selger 12 mrk: Smør med bøxel og herl:, samt overbøxel til ½ Løb Smør, for 15 rd:, Ole Nilsen 17 3/8 mrk: Smør, uden bøxel, for 14 rd: 2 mrk: 14 s:, og Johannes Indresen Lille Twet selger paa sin huustrues veigne 17 3/8 mrk: Smør for 14 rd: 2 mrk: 14 s:, alt udj gaarden Bache: dat: 25de Now: 1751.

Hr: Cancellie Raad og Sorenskriver Joh: Sech: Fleischers med formynderen Iwer Bergesen Swaasands udgivne bøxel brev til Torbiørn Andersen Houchaas paa ½ Løb Smør med bøxel og herl: for gaarden Swaasand udj første bøxel 5 rd:, og Berge Omme /: foruden bemelte Myndtl: Johannes Larsens brug :/ har bøxlet udj sam/m/e gaard til bem:te Torbiørn Andersen 1 Spand Smør for første bøxel 2 rd: 3 mrk:, dat: 16 April 1751: blev læst. med hosfulte Rewers af sam/m/e dato.

Ole Swendsens Scheyes udgivne Skiøde til sin SteeSønn Johannes Larsen med formynder Iwer Bergesen Swaasand, paa 1 Spand Smørs Landskyld udj gaarden Swaasand med bøxel og herlighed for 18 rd:, og selv er Myndtl: ejende tilforne 1 Spand, saa at hand nu bliver ejende j sam/m/e gaard ½ Løb Smør, dat: 15de April 1751. blev læst.

Haldor Hansen Tweites udgivne Skiøde til Lars Larsen Bircheland paa 14 Mrk: Smør, uden bøxel, udj gaarden Biørcheland for 9 rd: 2 mrk:, blev læst, og er dat: dags dato.

Ditoes udgivne Skiøde til Brynnild Heliesen Biørkeland paa 6 mrk: Smør, uden bøxel, udj gaarden Biørkeland for 4 rd:, blev læst, og er dat: dags dato.

Fogden Hr: Cam/m/er Raad Heybergs fuldmægtig Mons:r Niels Hundt gav tilkiende, at hands Principal havde paa Justitiens veigne til dette ting, tid og Sted ladet jndkalde med {lovl:} \mundtl:/ varsel Niels Eillefsen Selswig, at lide Dom til straf for skields ord jmod Peder Larsen Bircheland, Ligeleedes haver hand og til denne tiid og Sted ladet jndkalde Peder Larsen Bircheland, ligesaa at

1752: 150b

liide Dom til straff fordi hand icke har ladet Niels Selswig have freed ved Kircken og paa Kircke vejen, men opirret hannem til de faldne skields Ord. Videre gav Comparenten til Kiende, at Niels Eillefsen Selsviig og Peder Biercheland til denne tiid er jndkaldet at anhøre vidnerne \under Lovens faldsmaal/, om denne handel, Sc: Helje Olsen Molwen, Anders Christophersen Aasse og Iwer Selsviig.

Indstevnte Niels Eillefsen Selsviig møtte for Retten og vedtog lovlig at være stevnt til i dag at møde her for Retten.

Peder Bircheland blev paaRaabt men møtte icke, ej heller nogen paa hans veigne.

Stefne vidnerne med Eed og opragte fingre for Retten bekreftede, {at h} Sc: LensManden Johannes Wiig og Erich Jørgensen Underhougen, at de med meere end 14 dages varsel til i dag lovlig havde jndstefnt Peder Larsen Bircheland for hans boepæl paa gaarden Bircheland hos sin fader, udj hans egen paahør.

vidnerne, som jndstevnte ere, møtte alle. Derpaa blev Edens forklaring for vidnerne forelæst efter at de for Retten vare fremkaldede.

{der} \hvor/ paa blev det første vidne, Helje Olsen Molwen, fremkaldet, og formanet at blive ved Sandhed, aflagde dernest sin Eed efter Loven og Sagde at vere 25 aar gamel: og boer paa Molwe, vidnede: at aaret 1751, Faste tiider, paa een Løverdag, var vidnet Reist til Jondahls Kircke j en faste Prædicken, og da prædicken var Endt, gick {hand} Deponenten med dend anden Almue af Kircken, og da hand kom ned til Søen ved et der staaende Nøst, saae {h} vidnet de jndstefnte Niels Selsvig og Peder Bircheland staa der needer, og hørte vidnet \at/ Niels Selsvig blandt andre Skields Ord som var dem jmellem, Sagde: det løg du som een skielm, men vidste ej Aarsagen hvorfor Niels talte disse ord til Peder Bircheland, men vidnet vidste sickert at ordene blev talt til Peder, om Endskiønt vidnet ej hørte Niels nefne Peder paa Navn, Paa tilspørgelse havde dette vidne ej videre \{havde}/ at forKlare, hvorfore det fra Retten blev demitteret.

dernest blev det 2det vidne, Anders Christophersen, for Retten fremkaldet, og formanet at vogte sig for meenEed: derpaa aflagde Eden og vidnede: at være 22 aar gamel:, opholder sig hos sin Moder paa gaarden Aasse: og ellers vidnede j et og alt Conform med nest foregaaende vidne: med dette tilleg, at Niels Selsvig skieldte Peder Bircheland for en Skielm, og Skiuvede Peder fra sig, saae ej andre der omkring staae, uden begge de jndstefnte, da sagde Peder til Niels, har du nu mod saa slaae. videre vidste vidnet icke her om at forklare, ej heller havde Parterne ham mere at tilpørge.

Endelig fremstod 3de vidne, Iwer Olsen, og aflagde sin Eed efter Loven, sagde sig at være boende paa Selswiig, er 70 aar gl:, og er Stiffader til jndstevnte Niels Selsviig, og vidnede: at {omtrent} omtrent Faste tiider 1751, var Deponenten Reist till Kircke j Jondahl 3de Søndage efter hin anden naar Prædiken samme tid der blev holden, og i sær hver

1752: 151

1752

af de 3de Prædicken dage hørte at dend jndstevnte Peder Birchelands broder, Navnl: Siur Birckeland, de 2de første Søndags Prædicken dage talede med vreed huue til Niels Selsviig, at hand, Sc: Niels Selsvig, havde taget formange penge fra dem for een baad /: som vidnet herforuden Sagde at Siur Bircheland noget forhen havde slaget j støcker for Niels Selsviig :/ men dend 3de Søndag, da Prædicken var, hørte Deponenten at begge brødrene, baade Siur og Peder Bircheland, tiltalede ham, \Sc: Niels/, om at faa deris penge jgien for baaden, og ellers gav Niels skamfulde Ord; da vidnet tiltalede dem for de ej lod Niels have Kirckefreed. videre vidste vidnet ej at forklare, ej heller havde Parterne noget meere vidnet at tilspørge.

Jndstevnte Niels Selswig begiærede Sagen udsat for at begiægne dend med Contra Stefning til Næste Ting. hvilcket Actor var fornøjet med; for til sam/m/e tiid at Kundgiøre Lavdag for dend nu udeblevne Peder Bircheland.

Afskeediget!

Dend lovlig jndstevnte og udeblevne Peder Larsen Bircheland gives Lavdag til nest anstundende høste Ting, naar Sagen jgien vorder paaraabt, at tage til gienmæle og forsvar j Sagen: til hvilcken tiid Niels Selsviig og, om hand det fornøden eragter, Kand forsiune sig med Contra stevning j Sagen til vidners førelse.

Mons:r Hundt paa sin Principal Hr: Cam/m/er Raad og Foged Heybergs veigne, gav tilkiende: At hand j Anleedning af Sogne Præsten Hr: Marchers til hans Principal jndkomne besværing, hvorleedes der med Øl og brendevins drick hos Sergianten Jacob Mognsen, paa Sabaten jmellem Guds tienniste forrettedes \er handlet/, hvilcket efter alle giorde mindelige formaninger icke har kundet frugted: Saa har hand til dette Ting, tiid og Sted ladet jndkalde med Mundtlig varsel ved Stevnevidnerne Lensmanden Johannes Wiig og Erich Jørgensen UnderHougen, bem:te Sergiant Jacob Mognsen, at lide Dom til Straff for hans ulovlige og u-tilladelige Øl og brendevins Sahl: saa og Ole Wiig, Niels Selsviig, Salamon Fladebøe, Aschout Eie, Ole og Lars Bache, og Berge Wassel, ligeleedes at lide Dom til Straff fordi de Tvert jmod Præstens Advarsel gick af Kircken, jmedens Cateshisationen holdtes, den 4de Søndag efter Paaske nestleeden aar, og satte sig til at dricke hos bem:te Sergiant. Ligesaa tilkiendegav hand, at hand til denne Sags oplysning under Lovens faldsmaal haver ladet jndkalde til vidner Lensmanden Johannes Viig og Klockeren Ole Brygmand.

1752: 151b

1752

Ligesaa til vedermehle er jndstevnt Sogne Præsten Hr:Marcher: Actor paastod at stevnevidnerne maatte blive fremkaldet:

Da Lensmanden Johannes Wiig fremstod for Retten og declarerede: At hand af vankundighed og Eenfoldighed, jmod dend ham givne Ordre, ej havde under faldsmaal jndstevnt vidnet Klockeren Brygman, icke heller Sogne præsten Hr: Marcher til vedermæhle, der i sær till denne Sags drift, og oplyesning behøvedes.

J dend Andleedning maatte Actor nødvendig begiere Sagen til først anstundende høste Ting udsatt.

Eragted!

Da det Eene Stevnevidne, LensManden Johannes Wiig, her for Retten haver vedgaaet, ej at have lovlig under Lovens faldsmaal jndstevnt vidnet Klockeren Ole Brygmand, ej heller Præsten Hr: Marcker til vedermæhle j denne Anlagde Sag: Saa henseende til saadan Omgang er jmod Lovens Reene forskrift, Afviises denne Sag til lovligere behandling, om Actor Hr: Cam/m/er Raad og Foged Heyberg, til anstundende høste Ting, behageligst maatte finde forgot, Sagen med Nytt Stefnemaal mod de nu jndstevnte Persohner, at ville lade forfriske.

Ellers blev forseiglet Tingsvidnet, hvorj Fogden Hr: Cam/m/erraad Heyberg tilspør Lensmanden og Almuen, Om der er bleven Kræved eller betalt nogen udreednings Penge af de gaarder og gaardeparter som haver været udenfor Lægd fra 1736 aars begyndelse til 1747 aars udgang: hvortil de Samtl: Svarede: at jndtil 1747 aars udgang har Soldaterne og Tambourerne selv jndkrevet deris udReednings penge til Sessionerne og General Munstringerne, hver af sin Lægd, men af de gaarder og gaardeparter som har ligget uden Landleg, og ej til Landlæg været jnddeelt, har der aldrig været Svaret eller Krævet nogen udReednings penge, endten fra 1736 aars begyndelse til 1747 aars udgang, eller fra formolds tiider.

Ligesaa blev og forseiglet Tingsvidnet angaaende første bøxler paa Halsnøe Closters Gods pro Annis 1751, hvor i Fogden Cam/m/er Raad Heyberg tilspørger Lensmanden og Almuen,

Om her j dette Jondahls skibreede er saadane bøxler faldne sam/m/e aar: der til de Svarede nej.
Endelig blev forseiglet dend jnden Retten forfattede Restance over de 2de forfaldne Terminers Kongelige Contributioner for Jndeværende aar j dette Jondahls skibr:, der beløber sig til 126 rd: 2 mrk: 11 s:
Paa hvilket alt ham blev Rettens Attestation meddeelt.

Efter 3de ganges lydelige udRaabelse jndfandt sig ei nogen som vilde gaae j Rette, eller havde noget at erjndre. Thi blev Tinget for dette Skibreede for denne Sinde ophævet.

Anno 1752, d: 2den Junj, blev paa **forbemelte Gaard Øvre Wiig holden et Almindeligt Sommer, Skatte og Sage Ting med Østensøe Skibreedes Almue**, da Retten sam/m/e tiid blev beklæd udj Hr: Cancellie Raad og Sorenskriver Johan Sech: Fleischers lovlige forfald af hans Eedsorene fuldmægtig Lars Blom, og efterskrevene Eedsorene Laug

1752: 152

1752

Rettes Mend som Retten dette aar er tilnefnt at betienne, Sc: Niels Hagtorsen Wangdahl, Siur Hagtorsen Thole, Torsten Hagtorsen Kaldestad, Lars Larsen Froestad, Johannes Siursen Røchen, Ole Larsen ytre Aalviigen, Ole Olsen Mæhlstwedt, og Ole Halwersen Fosse. Overværende udj Retten udj Hr: Cam/m/er Raad og Foged Heybergs lovlige forfald hans Eedtagne fuldmægtig Mons:r Niels Hundt, med Lensmanden for dette Skibreede, Giermund Olsen Berwen, med dend øvrige Tingsøgende Almue:

Da først allerunderdanigst blev publiceret de allernaadigste Kongl: forordninger, Rescripter og andre høj øvrigheds foranstaltninger som paa fol: 1749!! (149) et: 1750!! (150) findes extraheret.

hernest blev til Publication fremlagt
Aamund Drengsens store Aasses udgivne Obligation til Siowatt yttre {Qwalvig} Aalwigen paa dend Summa 36 rd:, jmod at hand Pandsetter ham til et Speciel underpandt 1 pund 18 mrk: Smør, 1 geedskind og 1 Kalfskind, uden bøxel eller anden herlighed, med første Priorited udj gaarden Store Aas, er dat: 22de Octobr: 1751.
Skifte brevet efter Sal: Knud Michelsen Stenne!! (Steene), holdet paa gaarden Steenes første Thuun, Er Stervboeden Eiende 2 pund 18 6/7 mrk: Smør, uden bøxel, som til Arvingerne saaleedes efter Skifte brevet er bleven udlagt, Encken Marritte Swendsdr: 1 pund 9 6/7 mrk: Sm: for 28 rd: 1 mrk: 4 4/7 s:, ældste datter Sigri Knudsdatter 16 ½ mrk: Sm: for 13 rd: 4 mrk: 8 s:, og Anden datter Britte Knudsdatter 16 ½ mrk: Smør for 13 rd: 4 mrk: 8 s:, er Slutted d: 2de Now: 1751.
Skifte brevet efter Sal: Ole Arnesen Seljesetter, holdet paa samme gaard, derudj er Stervboeden ejende 1 pund 3 mrk: Smør, uden bøxel, for 13 rd: 3 mrk:, deraf er Encken Herborg Hansdatter udlagt 13 ½ mrk: Smør for 6 rd: 4 mrk: 8 s:, ældste Sønn Arne Olsen 2 ½ mrk: Sm: for 1 rd: 1 mrk: 8 s:, 2de, 3de, 4de og 5te Sønn, Isach, Hans, Ole og Aamund Olssønner, ligesaa hver 2 ½ mrk: Smør: NB: her observeres at dend 5te Søn Aamund haver 1 mrk: Smør meere end de første hans fire Sødskende. Sam/m/e Skifte brev er dat: d: 10de Febr:, men først slutted d: 4de Nowembr: 1751.
Hr: Cammer Raad Heybergs udgivne bøxelbrev til ong Karl Orm Kiettelsen paa 2 pund 6 mrk: Smør, 3 Løber Salt og et gedskind, hvoraf Halsnøe Closter Eier ½ Løb Smør, 2 Løber

Salt og 1 geedskind med bøxel, og har overbøxel til 18 mrk: Smør, 1 Løb Salt bondegods, alt udj gaarden Sellesetter: dat: 31te Decbr: 1751, blev læst.

Dend 3de dito blev end videre med Tinget Continueret.

Publiceret
Samfrende Skifted jmellem Lars Johansen Aalviigen og hans Svigersøn Lars Aamundsen Buu, som ved Samfrender Johannes Larsen Haldanger og Lars Gunersen Ringøen ere afhandlet d: 16de Nowembr: 1751, j allerunderdanigst følge af hans Kongl: Maj:ts allernaadigste bevillings brev de dato 23de Maj 1748, hvorefter Lars Johansen er tilfalden Jordegods udj gaarden Hougse j Kintzervigs Sogn, skyldende 1 Løb 3 Spand Smør, 2/3 huud, 1/3 buckskind, 1 Løb 1 pund Salt, med bøxel og herl:, samt overbøxel til et pund Salt. 1/12 deel huud, for 200 rd:, og Lars Aamundsen udj gaarden Erdahl {Erdahl} j Eidfiord Kircke Sogn, skyldende gammel Landskyld 1 Løb 12 mrk: Smør, 1 huud, med bøxel og herlighed, samt dend der til hørende og udj Odde Kircke Sogn beliggende Strand Saugen, tilsam/m/en for 300 rd:, og j gaarden jndre Aalviigen, gamel Landskyld 1 ½ Løb Smør, med bøxel og herl:, for 120 rd:, Nock udj gaarden Schieggedahlen 4 ½ mrk: Smør, med bøxel og herl:, for 30 rd:, og Endelig udj gaarden Age 14 mrk: Smør for 14 rd:, Alt tilhørende som melt Lars Bues huustrue Magdelj Larsdatter, som er Lars Johannesens datter, blev læst.

Johannes Herrestvedt møtte for Retten \for sin Moder Anne Aamundsdatter/ og æskede Sagen j Rette Contra Johannes Olsen Schaalem, og sagde, det hand haver ladet dend sidstleeden høste Ting Ergangne forafskeedigelse og Lavdags foreleggelse ved Stefne vidnerne Niels Walland og Tron Børwe lovlig for jndstefnte Johannes Schaalem forkynde, til dette Ting, tid og Stæd at tage til gienmæhle.
Jndstefnte Johannes Olsen Schaalem møtte Persohnlig for Retten, og Sagde det hand vel var skyldig til afdøde Maria Omundsdatter{s Stervboed} j hendes levende live, som hand hos hende havde laantaget, 4 rd:, mens sagde at have betalt hende sam/m/e paa denne

1752: 152b

1752

maade: at have bytted med Marie Aamundsdatter een gamel Koe, dend tilhørte hende, jmod en 4re aars gamel qvige, som hun fra dend jndstevnte Johannes Skaalem bekom til vederlag, og derpaa til mellemlag skulle betale mig 1 rd:, Ligesaa fødde Ieg een Koe for Maria Omundsdatter /: men aaret naar, ved Ieg icke :/, og der for med hende var accorderet om 8 Mrk:, Seenere fick hun hos mig ½ tønde dansk Korn ungefæhr i aaret 1743, da Soldaten gick til Kiøbenhavn, for 5 mrk:, Endnu for ungefæhr 4 aar siden fick hun ½ pund eller 12 mrk: strye hos mig, da Ieg Kom fra byen, for 2 mrk:, og en Ruld hollandsk Toback sam/m/e tiid for 2 mrk:, Ligesaa var hun Skyldig mig for 7 Kander Øl 1 mrk: 12 s:, og Endelig Spant min huustrue for bem:te afdøde Marie Omundsdatter 12 mrk: uldgarn for 2 s: Mrk:en, er 1 mrk: 8 s:, og var dend vært for hende for 2 s: Marcken, er 1 mrk: 12 s: for 14 Mrk:, her fradrages som Ieg endnu foruden ovenmelte 4re Rd:r var skyldig dend Sal: qvinde for 8 mrk: uld, 3 mrk:, jndlod altsaa Sagen til frifindelses Dom, og om alt jndbeskreven sin udsigende erbød sin Eed:
Johannes Herrestwedt var jligemaade paa sin Moders veigne Dom begiærende.
Altsaa blev udj denne Sag saaleedes for Rett Kient, dømt og

Afsagt.

forjnden Dom blev afsagt: bleve Parterne med hin anden saaleedes forligte. det Johannes Olsen Schaalem betaler til Citantjnden Anne Omundsdatter eller hendes Søn Johannes Herrestwedt paa hendes vejgne, denne Sags halve anvendte omkostning med 3 mrk: 10 s:, og dend anden halve Part med 3 mrk: 10 s: tager Anne Omundsdatter paa sig selv. j det øvrige

declarerede Johannes Herretwedt paa bemelte sin Moders veigne denne Sag ophæved, efter at de forhen for Retten dette deres forlig havde med henders sam/m/enreckelse beKrefted.

Fogden Hr: Cammer Raad Heybergs fuldmegtig Mons:r Niels Hundt æskede dend fra seeneste Rettes dag udsatte Sag \i Rette/ Contra Britte Christophersdatter Steene, der formeedelst lejermaal med drengen Torgier Hogensen Berwen haver begaaet lejermaal forjnden hand udj sin daabes pagt blev Confirmeret: Saa jfølge seeneste Rettes Afskeedigelse, j Retten producerede Provsten Hr: Christopher Gelmeydens attest, at bem:te qvinde Menniske har udstaaet Kirckens Deciplin, tilkiendegav og som før, at hun haver betalt sine lejermaals bøder med 6 rd:, dend paaberaabte attest er dat: 2de Hujus.
Dend jndstefnte Berte Christophersdatter blev paaRaabt: og fremstod Lensmanden Giermund Olsen Berwen, og tog til gienmehle paa dend jndstevnte Berte Christophersdatters veigne, at være lovlig forkyndt dend ergangne Lavdags foreleggelse:
I dend Andleedning satte Actor j Rette: At hun, Sc: Britte Christophersdatter, for sin forseelse bør jfølge forordningen af 2de Septembr: 1745 udstaae dend straf som sam/m/e forordning determinerer: Neml: med arbejde udj Bergens Tugthuus i et Aar: og j øvrigt jndlod Sagen under Dom:
Lensmanden Giermund Berwen havde ej noget til dend jndstefntes forsvar at j Rette føre, uden bad for hende om en naadig og Retfærdig Dom.
og blev da udj Sagen her om saaleedes for Rett Kiendt, Dømt og

Afsagt:

Factum j denne Sag er beviist med Prouvsten Hr: Christopher Gelmeydens, som tillige Sognepræst her paa Stædet, hans Attest af 2de hujus, som af Actor er bleven j rettelagt, der giver tilkiende at Qvinde Mennisket Britta Christophersdatter Steene, for sin med drengen Torgier Haagensen Berwen /: forinden hand j sin daabes Pagt var bleven Confirmeret :/ begangne leiermaals Synd, haver udstaaet Kirkens Deciplin ved Public Absolution: Ligesom at dend jndstevnte

1752: 153

1752

til Hr: Cam/m/erraad Heyberg som Actor d: 21de Octobr: sidstleeden aar paa høste Tinget for samme sit lejermaal har ladet betale sine lejermaals bøder med 6 rd: I dend Andleedning dømmes for Rett; At qvinde Mennisket Britte Christophersdatter /: foruden sine lejermaals bøder som allerreede ere Erlagde :/ j følge deris Kongelige May:ts Allernaadigste forordning de dato 2den Septembr: 1745, fordi hun haver ladet sig besvangre og beligge af dend forhen Navngivne Persohn Torgier Berwen forinden hand j sin daabes Naade blev deelagtig giort, andre ligesindede til Skrek og Exempel, bør arbeide ½ aars tiid udj Bergens Tugt eller Manufactuurhuus. Saaleedes som nu dømt er, bør Britte Christophersdatter liide og undgielde jnden 15 dage efter Dom/m/ens lovlige forkyndelse, under videre lovlig Adfærd, Namb og Execution.

Mons:r Hundt paa sin Principal Hr: Cam/m/er Raad Heybergs veigne tilkiendegav, At hand, sc: hans Principal, havde til dette Ting, tiid og sted med mundtlig varsel ved Stefnevidnerne Lars Baarsen Steene og Lars Larsen Nesthuus, ladet jndstevne med lovlig varsel Lars Omundsen øvre Axnes med huustrue Anne Nielsdatter, begge at liide Dom for deris begangne fortiilig sam/m/enleje, og til Actens følge j Rette lagde Stedets Sognepræst Hr: Provsten Christoph: Gelmeydens Attest af Menisterial bogen, saa lydende: hvorefter hand, Sc: Hundt, paa sin Principal Hr: Cam/m/er Raad Hejbergs veigne, j følge Lovens 6 bogs 13de Capt: 1te art:, til bøders Erleggelse afvartede Dom:
de jndstevnte blev paaraabt men møtte jcke efter 3de ganges paaraab:

Stefnevidnerne Lars Baarsen Steene og Lars Larsen Nesthuus med Eed og opragte fingere afhiemblede denne Stefnings lovlige forkyndelse at være skeed med 14 dages lovlig varsel for de tvende jndstevnte Persohner Lars øvre Axnes og huustrue Anne Nielsdatter j deris Egne paahør og boepel paa gaarden Axnes.

Actor Erjndrede om Lavdag:

Eragted.

de lovlig jndstevnte og udeblevne Lars Axnes med huustrue Anna Nielsdatter, {giv} som ej møder, gives Lovdag at møde til førstholdende Høsteting at tage til gienmæhle udj Sagen.

Dito paa sin Principal Hr: Cam/m/er Raad Heybergs veigne gav tilkiende, at Lensmanden paa Justitiens veigne havde til dette Ting, tiid og sted ved nest forbem:te Stevne vidner {til} ladet jndstevne Niels Hagtorsen Wangdahl med huustrue Elsebet Mickelsdr: Steene for begangne fortiilig sammenleje.

dend jndstevnte ... Niels Hagtorsen møtte, \tilstod lovl: at være stevnt med huustrue/, og tilkiendegav, at hand ej meener at have begaaet nogen fortilig Sam/m/enleje:

Actor begiærede, siden {Citanten} Niels Hagtorsen ej tilstaar Factum, at Sagen til neste Ting maatte vorde udsat, for med Præstens Attest sam/m/e at beviise.

Afskeediget.

Sagen paa Actors forlangende gives anstand til førstKom/m/ende høste ting.

Endnu blev for dette Østensøe Skibreedes {Almue} Ting forseiglet følgende Fogdens Hr: Cam/m/erraad Heybergs documenter til hans Regenskabs bileg, saasom: Tingsvidnet angaaende udReednings pengene, som ved Jondahls Skibreede er anført fol: 151. 2det: Tings vidnet angaaende første

1752: 153b

1752.

bøxlerne paa Halsnøe Closters Gods pro Annis 1751, hvor er faldne følgende: udj gaarden Wangdahl bortbøxlet til Niels Hagtorsen 1 Løb Smør, udj Øvre Wiig til Hans Jacobsen {2 Løber} 2 pund 15 mrk: Smør, 2 Løber Salt, ¼ geedskind, ¼ faarskind, og udj gaarden Seljesetter 2 pd: 6 mrk: Smør, 3 Løber Salt, 1 geedskind, og ej fleere. 3die: Restancen over de udestaaende 2de Terminers Kongelige Contributioner for Jndeværende aar, beløbende sig til dend Sum/m/a 183 rd: 10 s:, hvilcke alle Rettens Attestation og forseigling blev med forleened.

Efter 3de ganges udraabelse jndfandt sig ej nogen der havde noget at j Rette føre; thi blev Retten for denne Sinde ophævet.

Anno 1752, dend 6te Junij, blev paa **Eides grund ved Søen holden et Almindeligt Sommer, Skatte og Sagefalds Ting med Grawens Tinglaugs Almue**, overværende som Retten blev beklæd med, udj Hr: Cancellie Raad og Sorenskriver Joh: Seckm: Fleischers lovlige forfald hans Eedtagne fuldmægt: Lars Blom, med Efterskrevne Laugrettes Mend som ere opnefnte, Retten dette Aar at betienne, Sc: Johannes Anders: Frøsteen, Lars Andersen Herrei, Anders Torbiørns: Nesseim, Ole Halsteensen Midaas, Hans Nielsen Mit Følkedahl, Torbiørn Poulsen Lindebreche, Ole Poulsen Holkesviig, og Asbiørn Werraldsen Maabøe. Paa Hr: Cam/m/er Raad og Foged Heybergs veigne j hans lovlige forfald var hans fuldmægtig Niels Hundt med Lensmanden for dette Tinglav, Anders Larsen Wambeim, og dend gandske Ting Søgende Almue,

da Allerunderdanigst og underdanigst blev Publiceret de Kongl: forordninger, Placater og Andre høj Øvrigheds foranstaltninger, som paa fol: 149 et: 1750!! (150) findes Extraheret.
Publiceret Hr: Stiftsbefahlings Mand von Cicignons udgivne bestallings brev til Anders Larsen Wambeim at være Lehnsmand udj Sal: Anders Hansen Lisebreches Stæd for Grawens Tinglav, dat: 4de Martj 1752.

Dito Skiftebrevet holdet paa gaarden Moe efter Sal: Randwej Torbiørnsdatter, hvor stervboeden var Eiende 1 pund Smør med bøx: og herl: for 36 rd:, som saaleedes er udlagt: Enckem: Thron Andersen 12 mrk: Sm: for 18 rd:, Sønnen Dawid Størkaarsen 4 mrk: Smør for 6 rd:, Johannes Størkaars: 4 mrk: Smør for 6 rd:, datteren Elj Størkaarsdr: 2 mrk: Sm: for 3 rd:, og Ragna ligesaa 2 mrk: Sm: for 3 rd:, dat: 16 Nowembr: 1751: blev læst.
Ligeleedes Trohn Andersen Moes med fleeres Skiøde til sin Stifsøn, bem:te Dawid Størkaarsen Moe, for Sum/m/a 30 rd: udj gaarden Moe, paa 20 mrk: gods af Smør med bøxel og herl:, dat: 17de Nowbr: 1751, blev læst.
Ligeleedes Aslach Aslacksen Ourdahls udgifne Skiøde til sin Søn Aslach Aslacksen paa 18 mrk: Smør og ¼ huuds gamel Landskyld med bøxel og herlighed udj gaarden Ourdahl for 30 rd:, dat: 6te Junij 1752.

Ole Asbiørnsen Twedten anviiste j Retten fellen af en ulv skudt paa Twedtens grund, Lehnets gods, hvorfore hand af Cam/m/erraad Heybergs fuldmægtig blev betalt 2 rd:

Baar Heljesen Legrei møtte for Retten og æskede Sagen j rette af ham paa sin Myndtling Maritta Haldsdatters veigne jndstevnet sidstleeden aars høste Ting Contra Thomas Wiig: og declarerede med bemelte Thommes

1752: 154

1752

Wiig at være kommen udj venlig forliig, begiærede derfor at denne Sag maatte vorde ophævet.

dend Sag jndstefnt af Lieutenant Hierman Contra Iwer Thommesen Wangen blev af Dom/m/eren j Rette ført, men Citanten møtte {ej} \icke/, ej heller nogen paa hans veigne.
dend forhen jndstevnte Iwer Wangen møtte for retten efter paaRaab og Sagde, at hand ej til dette Ting at møde af Citanten var given Lavdag, mens Sagde ellers at have til ham, paa dend paastevnte Sum/m/a betalt 2 rd: 3 mrk:
hvorfore Sagen endnu til Anstundende høste Ting beror.

Aamund Bue møtte og æskede sin fra seeneste Ting udsatte Sag j Rette Contra sin vederpart Thomas Wiig, gav og tilkiende at hand til dette Ting, tiid og stæd med Continuations varsel havde jndkaldet dend nu mødende Thom/m/es Wiig at tilsvare ham bøxelen af det brug udj gaarden Wiig som hans fader haft havde, og ellers beviislig giøre at hand saadan bøxel til mig haver betalt.
Indstevnte Thomas Omundsen Wiig møtte for Retten og tilstod at have faaet lovlig varsel, /: derfor det ej her giøres fornøden at stevnevidnerne Baar Heljesen Legrei og Knud Knudsen Tweito afhiemler stevningen :/ Tomas Wiig sagde ellers, at hans formeentlige beviis haver hand seeneste Ting lagt j Rette, som ere de 2de bøxelsedler hand da producerede, der til hand sig Refererede:
Citanten tilspurte dend jndstevnte, om hand vedtog at have betalt bøxel for sin Jorde part, eller det var for hans fader: hvor til Tom/m/as Wig Svarede: at have betale udj første fæste

eller bøxel 9 rd:, hvilke Omund Bue gandske benægter ej dend mindste skil: udj første fæste eller bøxel for nock bem:te Thom/m/as Wiig at have bekom/m/et, mens vel for hans fader Omund Larsen beckomet de forbemelte 9 rd:, som hand, om Retten sam/m/e hans tilbudne Eed vil jmodtage, kand bekrefte, ligesom hand, Sc: Aamund Bue, jn Totum benegter, ej til dend jndstevnte Thom/m/as Wiig at have udsted de j Rette lagde bøxel Sædler, mindre tilladt sit Signeets undertrøckelse paa sam/m/e, Anviiste og til Actens følge min Rette og Sande udgivne bøxel brev til dend jndstefntes fader Omund Larsen, dat: 3de Februarj 1736, saa lydende. var ellers begiærende at denne Sag maatte gives anstand til høste Tinget førstKommende, da hand, Sc: Omund Bue, belover at slutte Sagen paa sin Siide.

Jndstevnte Thomas Wiig havde ej videre at forestille end Refererede sig til sit forrige, og jndlod Sagen under Dom.

Eragted

Sagen paa Citantens forlangende gives Rom til høste Tinget anstundende, da hand haver at slutte Sagen paa sin Siide til Doms.

Fogden Hr: Cam/m/er Raad Heybergs fuldmegtig Mons:r Niels Hundt gav tilkiende, det hand til dette Ting, tiid og Sted med mundtlig varsel ved Stefne vidnerne Baar Heljesen Legrei og Knud Knudsen Tweto {til dette Ting, tiid} [har] ladet jndkalde Thom/m/as Omundsen Wiig, og Andbiørn Knudsen, boende paa Platzet under gaarden Wiig, begge at anhøre vidnerne Katle Endresdatter og

1752: 154b

1752

Østen Andersen Gielmot!! (Gielmoe), som begge under Lovens faldsmaal ere jndstevnte, deris Edelige forklaring om hvad de til denne Sags oplysning kand være bekiendt at aflegge: Tilkiendegav og at bem:te Andbiørn Knudsen ligesaa til vedermæhle var jndkaldet. De Skyldige at jmodtage Dom til Straf for saadan sit forøved Slagsmaal, og Processens omkostnings Erstatning.

Jndstevnte Thomas Wiig møtte og tilstod lovlig at være stevnt til dette Ting. Ligesaa møtte og jndstevnte Andbiørn Knudsen for Retten, og tilstod at være lovlig stevnt.

Endelig møtte og vidnerne, og tilstode at have faaet lovlig varsel under Lovens faldsmaal til dette Ting at møde og bære deris vidnesbyrd. dernest blev Edens forklaring af Lovbogen vidnerne forelæst, og formahned at vogte sig for at begaa MeenEed:

Og fremstod da det første vidne Østen Andersen Gielmoe, aflagde sin Eed efter Loven og Sagde at være tilholdende paa gaarden Gielmoe, er 36 Aar gamel:, vidnede: At for ungefer een Maaned forhen var vidnet gaaen need til Søen paa Wigs grund j et der staaende Nøst, Saae Deponenten sam/m/e tiid, at Thomas med sin venstre haand slog til Anbiørn Knudsen, som jgien tog Thomas Wiig j haaret, da Deponenten gick op til de jndstevnte og tiltalede dem for saadan handel, da de skildtes af, vidnet Sagde ej at vide Aarsagen her til; Hundt tilspurte vidnet, om hand ej saae andet end som hand nu udsagt haver. Rs: at hand saae at jndstevnte Andbiørn greb Thomas Wiig i haaret saa at de begge faldt omkuld paa Jorden, og Andbiørn kom oven paa Thom/m/es at ligge, mens ej saae at de med slag dend tiid overfalt hin anden. videre vidste vidnet ei til denne Sags oplysning at forklare. icke heller havde Actor eller Parterne som er jndstevnt dette vidne meere at tilspørge, hvorfor det fra Retten blev demitteret.

2det vidne, Katle Endresdatter, blef for Retten fremkaldet, aflagde sin Eed, og vidnede at være dend jndstevnte Andbiørn Knudsens huustrue, 54 aar gamel, tilholder paa Wiigs grund, og at have 2de Kyllinger som gick omkring Deponentjndens huus, da saae vidnet at jndstevnte Thomas Wiig Kiørte møg, nest frem for deris huus, da talede Thomas Wiig til Andbiørn Knudsen og vidnet, sigende, du maa afhafne dine høns, thi de Spanker Sand paa bøen min, og

skieldede Deponentjndens mand ud for en Tigger, sigende at hand, Sc: Andbiørn, stial almisse bort fra de Sengeliggende, da sagde Anbiørn, Jeg tacker alle som giver mig, men du times icke hvercken at æde selv eller give dit folk mad. derpaa slog Thomas til Anbiørn

1752: 155

1752

en øre dask, da grev!! (greb) Andbiørn Thomas jgien j haaret, og saae vidnet at de begge falt til Jorden og strax skieltes ad. Actor havde ej videre at tilspørge dette vidne. Thomas Wiig tilspurte vidnet, om hun ej hørte at hendes Mand Andbiørn skieldte Thomas Wiig med fleere ord: Rs: nej, vidnet kunde ej erjndre meere: hvorfor det fra Retten bled!! (blev) dimitteret.

Mons:r Hundt, j andleedning af fleere vidners førelse, begiærede Sagen til høste Tinget udfløtt.

Afskeediget.

Dend forlangte anstand bevilges til førstholdende Høste Ting.

Anders {Hansen} Larsen Wambeims udgivene bøxel brev til huusmanden Richold Larsen paa Kroen Kaldet, hvor af hand udj aarlig leje betaler 2 rd: 3 mrk: aarl:, som lejlendingen hos ejerne skal oparbeide naar hans Tienneste maatte Ernødiges, og desuden ej skal giøre andet hoverie, hand skal for det første nyde Platzes Ager og Eng, jtem løvning, og til brendeved maa hand nyde older og bracke som ej kand voxe til stør!! (stour), mens ej flæcke Næver etc:, er med Rewers dat: d: 27de Octobr: 1751.

Mons:r Hundt paa sin Principals veigne gav tilkiende, at hand til dette Ting, tiid og sted har ladet jndkalde med Mundtlig varsel ved Stefne vidnerne Michel Grimsen Haaeimb og Salm!! (Salamon) Haljersen Torblaae, Iwer Wangen og huustrue Giøe Odsdatter sam/m/esteds, at liide Dom j følge Lovens 6te bogs 13 Capt: 1te Art:, \for deris fortiilig Sammenleje med hinanden/, og omkostningers Skadesløse Erstatning.

Indstevnte Iwer Wangen møtte paa Egne og huustrues veigne og tog til gienmæhle, sagde ellers de begge at være givet lovlig varsel til dette Ting; og {Actor ved} ellers tilstod at hand med sin huustrue havde begaaed dend fortilige sam/m/enleje som de ere Sigtede for.

Actor Reffererede sig til sit forrige, og ellers paastod Dom.

Thi blev her om saaleedes for Rett Kiendt, Dømt og

Afsagt!

Indstevnte Iwer Wangen haver her for Retten frievillig tilstaaet at have begaaet fortiilig sam/m/enleje med sin til ægte bekomne og her til Retten for sam/m/e aarsag jndstefnte huustrue Giøe Odsdatter, thi bliver her Sogne Præstens Attest j saa maade ufornøden: Altsaa tildømmes Iwer Wangen for sig og huustrue j følge Lovens 6te bogs 13 Capt: 1te articul, at bøde til hans Maj:ts Sigt og Sagefalds Casse 6 ¾ lod Sølv, eller 20 Mrk: 4 s:, med 4 mrk: Danscke udi Processens omkostning til Actor. som alt af dend Skyldige dømte udreedes og betales jnden 15 dage efter denne Doms lovlige forkyndelse under Nam og Execution.

Publiceret Skifte brevet paa gaarden Bilden efter Sal: Sigri Aamundsdatter, hvilcken boed er ejende Jordegods udj samme gaard ½ Løb Smør, 1 gedskind, 1 Kalskind gamel Landskyld, med bøxel og herlighed, for 171 rd: 1 mrk: 2 s:, som er saaleedes

1752: 155b

1752

udlagt, Enckemanden Torgier Halsteensen 12 mrk: Sm:, 1 geedskind, 1 Kalskind, for 88 rd: 1 mrk: 2 s:, datteren Sygni Torgiersdatter 12 mrk: Smør for 41 rd: 3 mrk:, Guri 12 mrk: for 41 rd: 3 mrk:, dat: 7de Martj 1752. blev læst.

Hr: Lyder Fasting, øverst Residerende Capelan til DomKircken udj Bergen, hans udgivne bøxel brev til Anders Torkelsen paa 1 Løb 9 mrk: Smør udj gaarden Opheim, jmod bøxel som efter Loven er betalt, er med Rewers dat: 1te April 1752.

Dend 7de dito blev med Tinget atter Continueret, da

Torchel Poulsen Sponheim gav tilkiende, at hand med Muntlig varsel til dette Ting, tid og sted ved Stevnevidnerne {Poul} Baar Heljesen Lægrei og Knud Knudsen Tweito har ladet Stevne og jndkalde Lars Andersen Herrey at lide Dom til undgieldelse for begangne Slagsmaal paa mig nest for Julen afvigte Aar paa gaarden Herrej, ligeleedes er hand og jndstevnt at anhøre vidnerne Knud Siursen Herrej med huustrue Marritte Herrej, Aasse Pedersdatter Sewertwedt, som alle under Lovens faldsmaal ere jndstefnte til bem:te tid og sted at møde, deris forklaringer under Eed at aflegge til Sagens videre oplysning.
Dend jndstevnte Lars Andersen Herrey blev paaraabt, som møtte for Retten og tilstod at have faaet lovlig varsel til dette Ting at møde, thi tog hand til gienmæhle.
Vidnerne møtte alle og tilkiendegav, det de vare stevnte af andre Stefne vidner end de forbenevnte, Sc: Østen Andersen, tilholdende paa Gielmoe, som er ongKarl, og Mathias Johansen Herrej, er gift mand og boende paa gaarden Herrey, af hvilcke dend sidste ej møder, Mens da vidnerne declarerede, At de godvillige havde tængt at møde uden nogen given varsel, sær da jngen af dem til Citanten ere beslægtede, Saa Kunde Retten ej med føje afslaae dem:
jndstevnte Lars Andersen Herrej sagde paa tilspørsel, At hand ej havde noget jmod disse vidners førelse, uden at hand denne Sag med Contra Stefning paa sin side agter at lade begiægne, paa Rette tid og Stæd.
Citanten begiærede de mødende vidner afhørte: Thi fremstod vidnerne for Retten, da Edens forklaring for dennem blev oplæst, og de formaned at vogte sig for MeenEed:
hvorpaa det første vidne Knud Siursen Herrej fremstod for Retten, \aflagde sin Eed efter Loven og/ sagde at være 48 aar gl:, og er Rosmand paa gaarden Herrey, vidnede at noget for Juul, ungefæhr 6 uger, vare Citanten Torkel Sponheim paa Herrey med sin broder Iwer Sponheim, ligesaa dend jndstefntes broder Peder Andersen Herrey, og da Deponenten om Aftenen var gaaen til Sengs paa lofted, kommer fornefnte Peder Herrey j mørken bag efter gaaende paa lofted, da vidnet Spurte hvor hand vilde hen, da Peder Svarede, Jeg vil som snareste gaae ind paa lem/m/en, hvor jnd hand gick, {og da dør} efter at hand først havde opstocket dørren med en Trocker, men gick strax ned, noget derefter

1752: 156

gick bem:te Peder jnd j stuen igien, da hørte Deponenten at der blev allarm i Stuen, men vidnet blev liggende i sin Seng og ej gick need: men noget {for j} efter at Peder var need gaaen kom Citanten Torkel Sponem op gaaende paa lofted at vilde legge sig, da Deponentens huustrue lyste ham til Sengs, da Sagde vidnet til Torkel Sponem at Peder Herrej havde forjnden været oppe paa lem/m/en, da gick Torkel jgien need i Stuen hvor Deponenten som Rosmand tilholder, og som vidnets huustrue sad j Sengen at afklæde sig paa lofted, hvor vidnet laae, blev der et skrig needer j stuen, da vidnets huustrue, som ej endnu havde slucket lyset, tog lyeset j haanden og gick need j Stuen for at see hvad der var paa færde, mens vidnet vidste ej hvem det var som gav det foromvidnede Raab eller skrig fra sig, mens vidnet hørte at dørren blev oplat j det samme dette Skrig Skeede: videre hørte vidnet at jndstevnte Lars Herrej var der til Kom/m/en, som da hand kom ud af stuen gaaende og sagde at hand skulde betale baade Renter og hovedstol en anden gang, mens hvem hand talte til eller meente

dermed, vidste vidnet icke. videre vidste vidnet ej herom at forklare, ej heller havde parterne noget vidnet at tilspørge, thi blev det fra Retten demitteret.

det andet vidne, Aasse Pedersdatter, fremstod for Retten og aflagde sin Eed efter Loven, under forløfte at ville vidne Sandhed, sagde at være tilholdende paa gaarden Sewertwedt, og er 70 aar gl:, vidnede, at hun Kom til gaarden Herrej i et ærinde ungefæhr 6 uger for Juul paa een Løverdag, og da Deponentjnden havde lagt sig need j Giertrud Herrejes Stue, samme Aften ungefæhr Klocken 8 om Aftenen, da hørte vidnet at Peder Herrei kom jnd i sam/m/e stue, og gick til dend seng hvor j vidnet laag med et barn som hun havde hos sig, men gick strax der fra, og hen til dend anden Seng hvor Iwer Spaanem og Encken Giertrud Olsdatter Herrej laae, men vidnet hørte ej at nogen tale var jmellem nogen forjnden hun hørte at Citanten Torkel Sponem sagde, hvem er det som er jndkom/m/en, lad mig have freed, jndtill der kom/m/er lys paa, at vii faar see hvem det er som er jndkom/m/en, der efter saae vidnet at qvinden Marritte Nielsdatter kom jnd gaaende j Stuen med lyes j haanden, da vidnet saae at der vare jnde i Stuen 4re Persohner, Iwer og Torkel Spaanem, og Lars og Peder Herrej, af hvilcke Citanten Torkel og Iwer Spaanem {først} vare jndkommen der {jnd} med dagen, og havde Iwer lagt sig op i Sengen til Giertrud, vidnet vidste ej heller andet end at Torkel Spaanem var bortgaaen paa lofted at legge sig, men vidste ej naar hand var kom/m/en j Stuen jgien, der efter da lyes som melt var jnd kom/m/en j stuen, Saae

1752: 156b

1752.

Deponentjnden at Lars Herrej og Torkel Sponheim holdt hin anden udj haaret, og sad begge paa een Kiste som stod frem for Sengen hvor Encken Giertrud laae, der efter skyvede jndstevnte Lars Herrej Torkel Sponem op i en benck, hvor Torkel blev siddende, men falt ej overEnde. vidnet sagde ellers at hun hørte der vare Ord jmellem Lars og Torkel, mens kunde efter beste betenckende ej erindre hvad Ord det var, formedelst den stock!! (ståk?) og allarm paa dend tiid var dem jmellem. Torkel Sponheim tilspurte vidnet, om hun ej hørte ham Raabe efter at der maatte kom/m/e lyes jnd j stuen, og om hun ej kand giøre forskiel paa, at det var hans maal eller ham som Raabte: Rs: io, hun hørte der blev Raabt paa lyes, men vidste ej hvem det var som Raabte derom, 2det: om vidnet ej hørte hvem det var som Raabte paa hielp j dørren; og hvem det var, Rs: det hørte vidnet var Torkel Spaanem, at de maatte Kom/m/e med lyes i Stuen for Guds Skyld, og da der kom lyes ind j stuen vare begge parter gaaen fra dørren og sad ved sengen, som for omvundet er, og da de første gang var sammen, og Lars havde Skuet Torkel op i dend omvundne benck, saa vidnet samme tiid at Lars Herrei slog Torkel Sponem j ansigted med sin haand, op hævede anden gang haanden j vejret at ville slaae Torkel, da tog Encken Giertrud Lars over haanden, at hand ej fick fuldføre slaget, ellers saag vidnet og at Torkel spøttede i sin haand, og da var det blod, hvilket Torkel vidste til de som vare der nærværende. videre havde {denne Sag} Parterne ej dette vidne at tilpørge, hvorfor det blev demitteret.

3de vidne, Marritte Nielsdatter, blev fremkaldet, og formaned af Dom/m/eren at have Gud for øjne og vogte sig for MenEed, aflagde sin Eed efter Loven med opragte fingere, og Sagde: at være 45 aar gl:, sagde at boe paa Herrej, og at hendes Mand er Rosmand der sam/m/e steds, vidnede j alt som nest forrige vidne, med Tilleg, at da vidnet hørte der blev Raabt j Stuen om lyes, og tillige Raabt, hand dræber mig, da gick vidnet need af lovted!! (lofted), hvor hun ellers ligger, og tog lyeset med mig i haanden som endnu ej var slugt, og gick need j stuen, da saae vidnet, at {hun} Lars Herrej og Torkel Sponheim havde hin anden j haaret ved Sengen, og Skyvede {h} Lars Herrej Torkel Sponem baglenges over Kisten, hvor hos stoed een benck, videre saae vidnet at Lars slog Torkel sam/m/e tiid j Ansigted, og der efter Spøttede Torkel j sin haand og viiste sam/m/e for de tilstede værende, da vidnet saae at det der var blod jblant

Spøtted, vidnet formanede jndstefnte Lars Herrej at holde freen, og bad Gud Regiere sig, Paa tilspørgelse

1752: 157

1752

sagde vidnet, ej at have Egentlig hørt hvad Ord der var de stridende Parter jmellem, men sickert hørte hun at der maatte være dem Ord jmellem. videre sagde vidnet, at hun saae at Citanten Torkel Spoonem vilde Kom/m/e sin broder Iwer til hielp, da hand var j slagsmaal med dend for omvundne Peder Herrej, mens Torkel blev der fra forhindret af jndstevnte Lars Herrej. videre vidste vidnet ej at forklare, ej heller havde parterne dette vidne noget at tilspørge.

Mons:r Niels Hundt paa sin Principal Hr: Cam/m/er Raad Heybergs veigne og Justitiens pleje, satte j Rette følgelig Lovens 6te bogs 7 Capt: 8 art:, at bem:te Skyldige Persohner for saadan sin lovstridige omgang maatte vorde efter forbem:te Lovens allernaadigste bydende Straffet, og hvor efter hand afvartede dom til Slagsmaals bøders udReedelse.

Lars Andersen Herrej var Sagens Anstand begiærende til høste Tinget, at hand denne Sag med Contra Stefning kand begiægne, og faae vidner førte til sin uskyldige Sags afbeviisning:

Afskeediget

Sagen paa dend Jndstevnte Lars Herrejs forlangende gives Rom til anstundende høsteTing, til dend tid hand kand føre sine vidner ved Contra Stevning, om hand det fornøden eragter.

Publiceret Aamund Buers udgivne bøxelbrev med Rewers, til Niels Haagensen paa 8 8/11 mrk: Smør udj gaarden Schaar j Eidfiord, jmod førstebøxel 1 rd: 2 mrk: 4 s:, datteret begge d: 6te Junj 1752.

Ligesaa Hr: Poul Schnabels udgivne bøxel brev med Rewers, til bem:te Niels Haagensen udj gaarden Schaar 7 3/11 mrk: Præstebord gods, jnod at hand skal give Encken efter Niels Larsen, /: som bruget for ham haver opsagt :/ aarl: vilkor, et stk: ager, hvorj en Mæhles sæd kand saaes, og saa meget Eng som en Koe og 4 Smaler kand fødes med. bøxel brevet med Rewersen er dat: d: 6te Junj 1752.

Giæstgiveren Hans Johansen Pygk fremstod for Retten og tilkiende gav, at hand ved Stefnevidnerne Jørgen Olsen Hougsenes og Ole Siursen Ystaas har ladet jndkalde Andwe Pedersen Kierland og Jon Torfindsen House til dette ting, tiid og Sted med mundtlig varsel, for at de sig af Tron Siursen Tweito af Baroniets gods, havde tilforhandlet Eendeel Tømmer, som Comparenten var belovet af nock bem:te Trohn Twedt forleeden Aar at holdes til haande, \som ligeleedes til vedermæhle er jndstevnt/, for Saadan jmod hans allernaadigst med forleenede Prewilegier skeede Prejudice at jmod tage Dom til bøders Erleggelse og denne Processes Skadesløse omKostning.

de jndstefnte bleve paaRaabte, af hvilcke møtte Andwe Pedersen Kierland, tilstod at være lovlig stevnt til dette Ting, og sagde at hand tienner eller styrer med sine Moder hendes Gaarde brug udi gaarden Kierland, af hvilcken sin Moder hand blev formaaet at træde jnd i aacord med dend anden jndstevnte Jon Torfindsen Hougse om dend halve part af alt hvis \Tøm/m/er/ hand fra Trohn Siursen Tweto sig havde tilforhandlet, som hand formeente paa sin {side} deel at være 10 ½ Tylt

1752: 157b

1752.

Tømmer, videre vidste hand icke til sit forsvar at fremføre.

Jon Torfindsen Hougse blev 3de gange paaraabt, mens møtte jcke, ej heller nogen paa hans veigne, mens Almuen gav Eenstem/m/ig tilkiende at hand er Soldat og uforbigiengelig nu ved General Munstringen maae være tilstede.

dend til vedermæhle jndstevnte Trohn Siursen Tweito blev og 3de gange paaRaabt, mens jngen vilde Svare,

herpaa blev stevnevidnerne Jørgen Olsen Hougsnes og Ole Siursen Ystaas {bleven} fremkaldede for Retten, som med Eed og opragte fingre bekreftede, at de lovlig med 14 dages varsel havde jndstevnt de udeblevne, saasom, Jon Hougse var ej tilstæde selv, thi forkyndte vj Stevningen for hans farbroder Koene Durdi Iwersdatter Eie, som lovede at sige Jon Hougse det ved sin hiemkomst. og for Thron Tweito i hans huustrue Ragnilde Jonsdatters paahør, som ligeleedes lovede at give sin mand det ved sin hiemkomst tilkiende, de begge at møde til dette Ting.

Kræmeren Hans Johansen Pych var Lavdag for de jndstefnte og udeblevne begiærende.

Afskeediget.

dend lovlig jndstevnte John Torfindsen House gives Lavdag til anstundende høste Ting at møde, og tage til gienmæhle udj Sagen, til samme tiid paaligger det Kræmeren Sr: Hans Johansen Pych, at lade dend til vedermæhle jndstevnte Thron Tweito jligemaade til bemelte tiid, med lovlig varsel jndkalde, Sagen paa sin side at tilsvare, og {Sigtelsen} fra sig legge.

dend Sag jndstevnt af Marritta Arnesdatter paa hendes Mand Magnus Lægreies veigne efter forrige tiltale mod Ole Andersen Lægrei, blev paaRaabt 3de gange, mens jngen vilde Svare, ej heller møtte nogen paa deris veigne, ligesaa blev vidnet Siur Arnesen Lægrej paaRaabt, men jngen vilde Svare.

Thi fandt Retten fornøden at afviise dette Stefnemaal til nye behandling.

Læst Ole Larsen Welches udgivne Contracht og vilkor brev til Encken Maritte Larsdatter, hvor efter hun skal nyde udj vilkor, 1mo: udj Breck ageren holdet ½ maal, og et lidet støcke oven for udj sam/m/e ager, hvilcket hun selv skal see jndhøsted. 2do: skal hun beholde for sig selv en Teig at slaa, Kaldet Tunge Teigen, hvor paa hun kand føde 1 Koe og 3 á 4 Smaler, for det øvrige om hun disse Creaturer ej kand see fremfødde, skal Ole Larsen Welche give hende foder til fremfødning. 3de: skal hun nyde huuse værelse for sig selv og Creature: Og ellers nyde dette vilkor sin lives tiid. er dat: 7de Junj 1752:

Dend 8de dito blev atter med Tinget Continueret.

Publiceret Skiftebrevet efter sal: Anders Hansen Lisebrecke, hvilcken Stervboed var ejende Jordegods udj gaarden Lisebreche ½ Løb Smør, 1 buckeskinds gamel Landskyld for 216 rd:, som til efterskrevne Creditorer

1752: 158

1752

saaleedes er bleven udlagt: Hr: Cam/m/er Raad Heyberg udl: 18 ½ mrk: Smør, et buckskind for 146 rd:, Hr: Cancellie Raad Fleischer 3 mrk: Sm: for 12 rd:, Hr: Lieutnant Hiermand 4 ½ mrk: Smør for 18 rd:, Siur Jeltnes 3 ¾ mrk: Smør for 15 rd:. ligesaa for Sal: Hans Herrejes fordring 2 mrk: Smør for 8 rd:, Sr: Hans Pyck 1 ¼ mrk: Smør for 5 rd:, Skiftes omkostningen jligemaade udlagt 3 mrk: Smør for 12 rd:, er begyndt d: 5te Octobr: 1751 og slutted d: 25de Octobr: sam/m/e Aar.

Placat hvorved bekiendtgiøres dend med Tuniis og Tripolis sluttede freed, dat: Fredensborgs slott d: 21de Aprilis Ao: 1752:

Dernest blev foretaget dend Fogden og Sorenskriveren ved høyvelbaarne Hr: Stiftsbefahlings Mand von Cicignons ordre af 29de Octobr: 1751 anbefahlede jnqwisitions forretning angaaende det j gamle tiider fra Kronen bortsolte og Pandtsatte, men endnu med Reluition beheftede gods, udj overværelse af de af Fogden Hr: Cam/m/er Raad Heyberg opnefnte og om Jordegods Kyndige 6 Laug Rettes Mend: Sc: Od Heljesen Haaeimb, Johannes Haldanger, Salomon Torblaae, Jørgen Houesnes, Lars Hougse, og Lars Rønnestrand. og efter de Fogden til denne tiid og sted havde ladet jndvarsle alle Eiere og opsiddere til de gaarder og gaardeparter j dette Skibreede som efter dend fra det højlovlige Cam/m/er Collegio opsendte Designation formodentlig skal være af sam/m/e, at jndkom/m/e med saa tilstreckelige beviisligheder som afsteedkom/m/es Kunde, endten at beviise at samme gods er med Reluitions forbeholdenhed fra Kronen bortsoldt, eller og at det er frit gods som ej med nogen Reluition er behefted, j Særdelished at jndkom/m/e med de ældste Skiøder og Adkomst breve som Kunde opspørges, og som derom Kunde give nogen oplysning: Saa jndfant sig nu efterfølgende.

Opsidderne paa gaarden Næsseims første Thuun i Grawens Sogn, Johannes Siursen og Anders Torbiørnsen, som og ere SelvEiere til denne deris paaboende gaard, dend første efter Skiøde af 2de Maj 1749, og dend anden efter Skiøde af 26 Martj 1746, hver een Løb Smør og ½ huud, fremstod for Retten og gav tilkiende: At de haver giort deris yderste fliid om, at faae opspurt de ældste Skiøder og Adkomster til denne deris paaboende gaard, der tilsam/m/: Skylder 2 Løber Smør og 1 huud, men har icke kunde finde nogen Eldre end de som udj et Skifte brev af 2de Nowembr: 1713 ere jnddragne: Nembl: Capitain Stuud og hans huustrue Christentze Miltzoue som Arvinger efter Sal: biskop Schielderup, deris udgifne Skiøde af 14de Junj 1694 paa dend fulde gaard 2 Løber Smør, 1 hud, og bem:te Miltzoues fuldmægtig Hans Opheims Transpt: brev paa Odels Retten til samme gaard, dat: 30te Sept: 1704, af begge deele de fremlagde een efter Conference Rigtig befunden Copie

1752: 158b

som nu beteignes med No: 1, og som sam/m/e breve tydelig udviiser, at denne gaard da allerreede haver været et fast Odels gods, og de icke kand udfinde om dette Schielderups gods har været af det fra Cronen med Reluitions forbeholdenhed bortsoldte gods eller icke; Saa maatte de lade det ankom/m/e paa højlovlig Cam/m/er Collegii eegen høje Dispensation hvorleedes der med skal forholdes. icke des mindre og dersom denne gaard Endelig skal Relueres, saa maae de, for icke at lade deris og deris forfædres Slæb og Arbejde til gaardens forbedrelse, sig fra kom/m/e, Allerunderdanigst erbyde sig at Svare till deris Maj:ts Casse for Løsnings Retten, hver 20 rd:, tilsam/m/en for dend fulde gaard Nessems 1ste Thun 2 Løber Smør og 1 huud, 40 rd:

Opsidderen paa Gaarden Dahle, Ole Larsen, som efter Skiøde af 20de Martj 1738 selv er ejer til denne hans paaboende gaard ½ Løb Smør og 1 buckskind, lod ved hans Naboe Joseph Olsen Holwen anviise 3de Skiøder, Neml: hans farfaders Skiøde dat: 19 Feb: 1703, hans faders Skiøde dat: 4de Feb: 1715, og hans Eget Skiøde dat: 20 Martj 1738, som alle ved forhen j aaret 1741 holte examination, Copialiter ere fremlagde, og hvor af jngen tilstræckelig oplysning kand haves, declarerede derhos at hand jngen ydermeere underretning K/an/d forskaffe, men dersom det Endelig skulde blive, at denne hans Eiende og paaboende gaard, som j saa langsam/m/elig tid haver været et fast Odels gods, paa hvis forbedring hand og hans forfædre har lagt deris Sved, Arbejde og timelige velfærd, uden hvilken, det fast var umueligt at Svare de nu frem for j forrige tiider allernaadigst paabudne \høje/ Contributioner, fra Cronen skal Relueres, da maae hand Allerunderdanigst ærbyde sig at betale til deris Maj:ts

Cassa for Løsnings Retten til denne gaard Dahle ½ Løb Smør, 1 buckskind, 12 rd:r, Siger Tolv Rd:

Opsidderen paa gaarden Wangen j Ulwigs Sogn, Joen Thommesen, som efter Skiøde af 15 Martj 1743 selv er Eier til denne hans paaboende gaard Wangen ½ Løb Smør, ½ huud, fremstod for Retten og gav tilKiende, at hand efter ald muelig giorde fliid, icke har kundet Erholde enten ældre Skiøder eller nermere oplysning om denne gaard, hvorleedes dend fra Cronen er bort solt, end det som hans fader Thom/m/es Nielsen ved Exami-

1752: 159

1752.

nations forretningen 1741 har fremlagt og forklaret, Nembl: Copier af Sal: biskop Jens Schielderups Skiøde paa gaarden Wangen og Scheie, dat: 9de April 1685, hvorudj gaarden bortselges som et fuldkom/m/en frit Odels gods, jtem Jone Jørgensens udgifne Skiøde til Asbiørn Elliasen paa gaarden Wangen, dat: 1te Julj 1702, hvilke hand og nu in Originale anviiste, giorde i det øvrige dend samme forklaring som opsidderne paa nest foregaaende 2de gaarder Næsseim og Dahle giort haver, Erbydende sig j fald denne hans gaard Endelig skal Relueris, at betale til deris Maj:ts Cassa for Løsnings Retten til gaarden Wangen ½ Løb Smør og ½ huud, Penge 10 rd:, Skriver Tie Rd: dannemand Johannes Halanger gav tilkiende, at hand formeedelst opsidderens fattigdom har forstrackt saa mange penge paa gaarden, som dend icke er værd, i haab at det var et fast Odels gods, og før End hand vilde blive dette sit Pant, som er gaarden Wangen fravunden, maatte hand heller, i fald ...is betaling hos opsidderen skulle jndtreffe, være ansvarlig for de anbudne Ord.

Opsidderne til gaarden Hallanger Øvre Thuun, Torkel Thom/m/esen og Andwe Endresen, møtte og gav tilkiende, at de har giort sig ald umage for at faa oplyst og bevislig giort hvorleedes denne gaard Halanger Øvre Thun, Skyldende 1 Løb Smør og 1 buckskind, som de selv efter Skiøde af 29de Otobr: 1750 {er ejende} samt 28 Martj 1730 og 11te Octobr: 1738 er Eiende, fra Cronen er bort soldt, men icke kunde faaes nermere oplysning eller ældre Skiøder derom End hvad som 1741 ved examinationen er fremlagt, og hvor af de da producerede Rigtige gienparter, undtagen Hendrich Miltzoues til Comparenten Thorckel Thom/m/esens \fader Thomas Nilsen/ udgivne skiøde paa dend fulde gaard, dat: 15de Nowbr: 1717, hvor ved gaarden er solt til fuldkom/m/en Odel og Eiendom, af hvilket Skiøde hand fremlagde een Rigtig gienpart, nu beteignet med No: 2: Declarerede Ellers, at dersom gaarden Endelig skal Relueres, Erbyder de sig allerunderdanigst at betale til deris Kongl: Maj:ts Cassa for Løsnings Retten til Haldanger Øvre Thun 1 Løb Smør, 1 buckskind, som de og deris forfædre med saa stor møje og bekostning haver forbedret, hver 10 rd: {Sk} Tilsam/m/en for dend fulde gaard 1 Løb Smør og 1 buckskind, 20 rd:, Siger Tyve Rd:

Opsidderne til gaarden Lindebreche, Skyldende 2 pund 6 mrk: Smør, 1 buckskind, 1 geedskind, eller efter

1752: 159b

1752

Matriculen, 2 pund 6 mrk: Smør, 3 geedskind, som er det samme, og {beviis} fremstod for Retten Torbiørn Poulsen og Poul Michelsen og beviiste sig at være selvEiere til denne gaard, hver helften, dend første med Skiøde af 27de Octobr: 1747, og dend anden med Skifte brev af 19de Januarj 1742, hvor efter hans børn er tilfalden 13 ½ mrk: Smør j denne gaard, gav dernest tilkiende at de jngenlunde kand forskaffe ældre Skiøder og Adkomst breve paa gaarden End de som ved examinations forretningen 1741 er fremlagt, og hvor af de da fremlagde Vidimerede Copier, Originalerne bleve Endnu j Retten anviiste, ellers anviiste de j Retten een af forrige Sorenskriver Mandrup Funck d: 1te Octobr: 1703 holdte Rettes forhandling over Odels Retten til denne gaard, hvor af de fremlagde een Rigtig gienpart, nu

beteignet med No: 3, og hvor med de ville beviise at denne gaard, end og for saa mange aar siden, har været et fast Odels gods, giorde j det øvrige dend sam/m/e forklaring som forrige gaarders opsiddere giort haver, og Erbød sig j fald gaarden Endelig skal Relueres at erlegge til deris Maj:ts Cassa for Løsnings Retten, hver 8 rd:, tilsam/m/en for dend heele gaard Lindebreche 2 pd: 6 mrk: Smør, 1 buckskind, 1 g:skind, penge 16 rd:, Siger Sexten Rd:

Opsidderen til gaarden Scheye, Skyldende ½ Løb Smør, 1 buckskind, Endre Andersen, fremstod for Retten og beviiste sig med Skiøder af 27de Octobr: 1732 og 31te Martj 1746, at være Retmessig Eier til dend fulde gaard, Sagde derhos, at hand icke Kland forskaffe andre Adkomster til denne gaard, som om dens beskaffenhed og hvorleedes den fra Cronen er bortsoldt, kand give nogen oplysning, end de som hans Sal: fader Anders Erichsen ved Examinations forretningen 1741 haver Copialiter fremlagt, og i det øvrige og i fald denne gaard Endelig fra Cronen skal Relueres, erbød hand sig Allerunderdanigst til deris Maj:ts Cassa at erlegge for dend fulde gaard Scheies Løsnings Rett penge 10 rd:, Siger Tie R:daler.

Store Berges Eier Hans Andersen Saaqwitne fremstod for Retten og beviiste med Skiøde af 3de Junj 1747: at være nuværende Eier til denne gaard, skyldende 1 Løb Smør og 1 g:skind, Sagde derhos at hand icke kand skaffe andet beviis eller nermere forklaring om denne gaard end hvad hans Sal: fader, som daværende Eier, ved examinationen 1741 haver fremlagt og forklaret. Sagde ellers, at hand nu fra sig og sine Arvinger haver solt denne gaard til de tvende danne-

Mend Aslack og Elling SwendSønner Berwen, hvorpaa dennem til høsten vorder meddeelt fuldkommen Skiøde, og altsaa Kunde hand icke udtale sig med noget bud for Løsnings Retten j fald gaarden fra Cronen skal Relueres. De 2de dan/n/emend Aslack og Elling Swendsønner Berwen møtte og Sagde at de haver accorderet dend forrige Eier Hans Andersen saa mange penge for denne Ringe og lundesløese fieldjord, at det efter deris formeening tilkom bem:te Hans Andersen at Skaffe dem Jorden frie for Reluition, icke des mindre, og paa det ald dispute jmellem Selgeren og dem kand vorde ophævet, vilde de betale til deris Maj:ts Cassa for Løsnings Retten j fald dend Endelig skal Relueres, Penge 12 rd:, Siger Tolv R:daler; hvilke penge Selgeren Hans Andersen lovede at gotgiøre dem jgien udj Kiøbe Summen.

Opsidderne paa gaarden Wallerwiig, Hans Mickelsen og Helje Olsen, fremstod for Retten og med Skiøder, dend første af 19de Maj 1734, det andet af 25de Octobr: 1751, beviiste sig at være Eiere til denne deris paaboende gaard Wallerwiig ½ Løb Smør, hver helften, Sagde derhos, at de icke har ældre Skiøde end det af Christence Miltzou til Mickel Svendsen d: 19de Septembr: 1702 udgivne Skiøde, som de j Retten anviiste, og hvor af ved forrige examinations forrettning 1741 vidimeret gienpart er bleven fremlagt, icke heller viste de at forskaffe anden oplysning om denne gaard end da giort er, Erbød sig j det øvrige j fald gaarden skulle befindes at være af det gods hvor til deris Maj:ts Reluitions Rett er Reserveret, at betale til deris Maj:ts Cassa for Løsnings Retten, hver 3 rd:, tilsam/m/en for dend fulde gaard Wallervig ½ Løb Smør, som er meget slett og Ringe, 6 rd:, Siger Sex Rd:

Paa allernøjeste Examination vidste jngen af dette Skibreedes Almue at giøre nogen ydermeere forklaring, endten om her er meere af det saaKaldede Schielderups gods, eller paa hvad maade samme fra Cronen er bortsoldt, hvorfor forRettningen for dette Skibreede dermed blev slutted.

Publiceret Fogden Hr: Cam/m/er Raad Hejbergs udgivne bøxel brev paa Bagnes Saug grund med hos værende Saugvelte grund og tilhørende vandfald, til Samson Asbiørnsen Nesseim og Ole Torstensen Herrey, jmod aarl: leje 48 s:, første bøxelen betalt med 5 rd:, dat: Eide d: 8de Junj 1752.

Fogden Hr: Cam/m/er Raad Heyberg havde til dette Ting, tid og stæd med mundtlig varsel ladet jndstevne Jan {Joh} Hansen Pygch, at lide Dom til Straf for begangne

1752: 160b

1752

Lejermaal med et omstrippende qvinde Menniske fra Woss ved Navn Lisbeth Larsdatter, som har lagt j barselseng hos Mickel Endresen paa gaarden Lothe j Kintzervigs Skibr:, samt Processens omkostning at Erstatte. Til vedermæhle er jndstevnt bemelte qvinde Menniske Lisbeth Larsdatter, som og er jndstevnt til Kintzerwigs Skibreedes Ting for Factum at lide.

dend Indstefnte Jan Hansen møtte, og vedtog lovlig Stevnemaal.

qvinde mennisket Lisbet Larsdatter møtte jligemaade til vedermæhle.

dend jndstefnte Jan Hansen Sagde, at hand, naar paaæskes, med Eed kand bekrefte, at hand aldrig har haft nogen legemlig omgiengelse med dette løese qvinde Menniske Lisbet Larsdatter, og langt mindre er hendes barns fader.

dend jndstevnte Lisbet Larsdatter blev tilspurt hvem hendes barnefader er, og hvem hun haver udlagt til barnefader da hun var i barens nød, og da barnet skulde faae daab og Christendom. dertil hun Svarede, At Hans Hansen, Giæstgiverens Sønn j Grawens Sogn, er fader til det \drenge/ baren hvor med hun dagen efter Kyndesmisse jndeværende aar har ligget j barselseng med paa gaarden Lothe j Kintzerwigs Skibreede, og at hun med benefnte Hans Hansen havde legemlig omgiengelse Søndagen for Pintze dag 1751 Een gang og icke meere, men som bem:te Hans Hansen icke er stevnt til denne Sag at høre paa nogen beskyldning, Saa Kunde jngen forklaring af dette løse Menniske mod hannem andtages. Actor tilspurdte qvinde Mennisket, hvorfor hun baade til de folck som var hos hende j hendes barens Nød, saa og for fadderne til barnet, har navn givet Jan Hansen Pyck at være hendes barnefader, og om icke hand haver haft legemlig omgiengelse med {ham} \hende/ till barne avling. Qvinde Mennisket Lisbet Larsdatter Svarede: At Jan Hansen er gandske uskyldig, jtem at hand aldrig med hende har haft nogen legemlig omgiengelse, og dersom hun for nogen har udlagt Jan Hansen til barnefader, da er det Een mistagelse af Navnet, som hun da icke Rettelig Erjndrede.

Hans Hansens fader, Giæstgiæberen Hans Johannesen, fremstod for Rettem og gav tilkiende, at hands Søn Hans Hansen nu er gandske Syg og Sengeliggende, ligesom hand og over 14 dage har holt

1752: 161

1752.

ved Sengen, og dersom icke det var, da skulde hand selv Sistere sig for Retten og tilkiende give sin uskyldighed, og dette løese qvinde Menniskes løjgnagtige beskyldning sig fralegge, saa meeget Kand Comparenten sige, at hand har examineret sin Sønn, som endog i denne hannem paafaldne Svaghed, da hand af Præsten er bleven besøgt, har declareret at hand med Een frelst Samvittighed med Eed kand fralegge sig dette qvinde menniskes beskyldning, og at hand aldrig med hende har haft nogen legemlig omgiengelse.

Actor lod tilføre, at efterdi Qvinde Mennisket er jndstevnt at lide Dom til Straff for sin forseelse, til Kintzervigs Skibreedes Ting, som holdes paa Utne førstKom/m/ende Mandag og Tirsdag, til hvilken tiid og sted ogsaa ere jndstevnte adskillige {An} vidner om hendes forhen giorte bekiendelse, Saa maatte hand begiære Sagens udsettelse til dend tiid. Imidlertiid begiærede hand, at qvinde mennisket Lisbet Larsdatter matte forklare, \1st:/ hvor ofte hun tilforen har auvlet baren j løsagtighed, og med hvem. dertil hun Svarede, dette er det 3die barn som hun j løsagtighed har auvlet, første gang med Holjer Halversen Reime j Rundahlen paa Woss, 2nden gang med een ægtegift Mand ved Navn Anders Haaversen, som ligesaa

opholdt sig paa gaarden Raae paa Woss, for det Andet, hvor hun er fød og har haft sit opholds sted, samt hvad tiid hun kom her til Hardanger. Rs: hun er fød i Winje K: Sogn paa Woss, har og haft sit gievnligste Tilholdsted paa Woss, nu hos Een, nu hos en Anden, jndtil 5 uger for Jul nestl:, da hun siden stendig har været j Hardanger. 3tio: Om hun har udstaaet nogen straf for hendes j løsagtighed begangne lejermaaler. Rs: hun har hver gang staaet aabenbare Skrift, og første gang betalt nogen bøder, hvor meeget kand hun icke Erjndre, og anden gang 4re Rigsdalers bøder, meere var hun da icke god for at tilvejebringe. 4to: Om hun nu Kand tilveje bringe nogen bøder eller der fore stille Coution: Rs: hun haver 5 rd:, hvilcke hun og nu j Retten til Fogden Hr: Cam/m/er Raad Heyberg betalte. 5to: om hun kand stille borgen for de endnu Resterende bøder 1 rd:, hvor paa hun begiærede at kom/m/e til sit Logement, da hun og vilde see denne

1752: 161b

1752

Eene Rd: afbetalt, dend hun og j sit Logement paa gaarden Eje hentede, og nu j Retten til Fogden betalte. 6te: hvor lenge det er siden hun var til Guds bord, og hvor hun sidst annam/m/ede Alterens Sacramente, samt hvorfor hun icke medbragte attest fra Præsterne paa Woss om hendes seeneste Altergang forjnden hun Reiste her need til Hardanger. Rs: det var nestl: Paaske tiider et aar siden at hun gick til Guds bord, og seeneste gang udj Wangs Kircke paa Woss, og efterdi hun var frugtsom/m/elig 5 uger for Juul da hun Reiste hid need til Hardanger, fick hun icke, ej heller torde hun begiære nogen attest hos Præsten sam/m/e steds.

Actor Refererede sig til sin forrige paastand, at Sagen maatte udsettes til Kintzerwigs Skibreedes Ting nest Kom/m/ende Mandag og Tirsdag, og da hun er befunden baade ustadig og mistenckelig j sin bekiendelse, Saa og efter Egen bekiendelse dette 3de j løsagtighed begangne lejermaal, mand og her har fornummet at hun har søgt lejlighed til at Escapere for at undgaae nermere exammen og vidners førelse, saa blev LensManden tilholdt at tage hende j Sicker forvaring jndtil hun kand fremstilles for Retten for Kintzervigs ting førstKom/m/ende Mandag.

Afskeediget,

Sagen efter Hr: Cam/m/er Raad Heybergs paastand og forlangende udsettes til Tinget med Kintzerwigs Skibreedes Almue vorder holdet førstKom/m/ende Mandag eller Tirsdag d: 12te og 13de hujus paa gaarden Utne.

Fogden Hr: Cam/m/er Raad Heyberg havde jligemaade til dette Ting, tid og stæd med Mundtl: varsel ladet jndstevne ægtegift mand Elling Naesøn øvre WasEnden og Pigen Anne Josepsdatter, at lide Dom til straff for deris begangne lejermaal tilsam/m/en, samt Processens omkostninger Erstatted.

de jndstevnte blev paaRaabt, og møtte da Elling Naesen, som tilstod at være lovlig stevnt, og at have staaet Aabenbare Skrifte for denne hans begangne forseelse, tilstod og at være barnefader til det af Anne Josepsdatter j løsagtighed føde drengebarn.

Qvinde Mennisket Anne Josepsdatter møtte icke efter paaRaabelse, men giæstgiveren Hans Johansen declarerede at hun til han/n/em haver leveret til afdrag paa sine bøders betaling 3 rd:, vilde og Svare til de øvrige 3 rd: bøder, efterdi hun haver sam/m/e tilgode udj sin hosbonde, lejermaals begiegneren Elling Naesens boe, Efter dend der over holdte Registrations for-

1752: 162

1752.

rettning,

Lejermaals begiegneren Elling Naesen Sagde, at omEndskiønt hans boes formue, som een fattig huusmand, efter dend over sam/m/e holdte og forfattede Registrations forrettning icke mer er tilstreckelig til de dobbelte lejermaals bøder, som hand efter forordningen af 6te Decembr: 1743 bør betale for hans begangne forseelse, saa dog, paa det hand som een vanfør Mand paa sin Eene fod kand blive j Rolighed at forsørge sin fattige huustrue, saa har hand formaaet sine venner sam/m/e, saa vidt hand icke selv formaar, at erlegge, og at sam/m/e, Nl: 24 rd: med omkostninger, paa hans boes Registration 2 rd: 4 mrk: 8 s:, til nest ankom/m/ende høste Ting skal vorde betalt, der for fremtrædde udj Coution Giestgiveren Hans Johansen Pygk og Hans Andersen Saaqvitne, Een for begge og begge for Een at være ansvarlig. I hvilken andleedning og efterdj Actor Endnu icke har kundet erholde Amtmandens Approbation paa dend over Lejermaals begiægnerens boes formue holdte Registrations forrettning, Saa maatte hand begiære Sagens udsettelse til neste Ting.

Eragted:

Sagen efter Actors forlangende gives Rom til nestholdende høsteting.

Ligeleedes blev for dette Grawens Skibreede Fogden Hr: Cam/m/er Raad Heybergs Documenter til hans Regenskabs bileg forseiglet. 1mo: Tingsvidnet angaaende første bøxeler paa Halsnøe Closters Gods for nestleeden Aar 1751, som er udj gaarden Høl j Eidfiord 18 mrk: Smør til Thor og Jon Halstens Sønner, hver helften. 2do: Tingsvidnet angaaende udReednings pengene, der j Et og Andet er ordlydende med det ved Jondahls Skibreede extraherede, see fol: 149. 3tio: Restancen for dette Gravens Skibreede over de udestaaende tvende Terminers Kongl: Contributioner Indeværende Aar, der beløber sig til dend Sum/m/a 374 rd: 5 mrk: 7 s:

Efter 3de ganges udRaabelse om nogen vilde gaae j Rette eller havde noget at j Rette bringe, jndfandt sig ej nogen, Thi blev Tinget denne sinde for dette Ting ophævet.

Dend 9de Junj Ao: 1752, blev Retten sadt paa Aastæden gaarden Børsem j Grawens skibr: og Ulwigs Sogn, da Retten efter Hr: Cammer Raad og Fogden Heybergs opnefnelse blev betient med Efterskrevne Eedsorene Laug Rettes Mend, Sc: Johannes Larsen Wambeim, Lars Wiglichsen yttre Tweit, Peder Jonsen Ousse, {Anders Larsen Lionne}, Elling Pedersen Sæwertwedt, Jørgen Torbiørnsen Store Berge, {Iwer Ellingsen Eie}, og Torbiørn Poulsen Lindebrecke.

Til hvilcken Tiid og sted Opsidderen Hans Naesøn Børsem, som bruger 2 pd: Smør, 1 buckskind, 1 1/3 Løb Salt udj samme gaard, til Smør Reduceret 1 Løb 6 mrk: Smør, deris Kongl: Maj:t under Halsnøe Closters Gods med bøxel tilhørig, til denne tiid og stæd med mundtlig varsel haver ladet Indstef-

1752: 162b

1752

ne sin Naboe og Grande Iwer Magnusen Børsem, som bruger udj dito gaard Halsnøe Closters Gods med bøxel 1 pund Smør, 2/3 Løb Salt, tillige med det overbøxlende bondegods, hvortil Halsnøe Closter har bøxel Retten, 1 Løb Smør, 1 buckskind, 1 geedskind, tilsam/m/en til Smør Reduceret, 1 Løb 2 pund og 9 mrk:, Eendeel at stande til Rette og ved Dom at undgielde fordi hand haver fornermet Citantens brugende Jorde parters tilliggende Eng og Smaa Skoug, som hand, Iwer Børsem, skal have vildet tilvende sin brugende Jordepart, Eendeel og at anhøre Dom til Rigtig skiel og Skifte mellem begge deris Jorde parter, samt derefter at faae, som med Rigtig Skiel og Markesteene adskieldte, og udj Sagen, samt angaaende Skiel og Skifte jmellem begge parter som af gamel tiid har været, at anhøre vidnerne Ricold Larsen

Troen, Aamund Olsen Wambeim, Halld Iwersen Wicknes, Ragnilde Nielsdatter Wichnes, Hans Ricoldsen Sponum, Zidselle Hylden og Siur Brynnildsen Scheje, hvilcke vidner jligemaade ere indstevnte under faldsmaal at møde, deris Eedelige forklaring j Sagen at aflegge, ligeleedes er og bem:te Iwer Børse jndstevnt, denne forvolte omkostning tilstræckelig at erstatte. Endelig er og til forbemelte tiid og sted for Processens skyld jndstevnt de omgrentsende Naboer, Poul Lindebreche, Siur Olsen Sponheim, Torckel Opheim og Endre Scheje, for at være overværende ved denne Aasteds forretning, og at give tilkiende om de skulle formeene sig nogen fornermelse at Skee, ved dend passerede udsteenings forretning.

dend jndstevnte Iwer Magnusen Børsem møtte for Retten og tilstod lovlig at være stevnt \saavel/ udj Sagen som till udsteenings forrettningen og vidnerne at anhøre.

Saa møtte og alle de jndstevnte vidner og vedtog lovlig varsel, Iligemaade Compararerede de samtlige jndstefnte Naboer og tilstod at være lovl: varslet.

Fogden Hr: Cam/m/er Raad Andreas Heyberg, som OmbudsMand over Halsnøe Closters Gods, jndfant sig jligemaade ved denne forretning, tilstod at være lovlig varslet, og declarerede at det er med hans minde og tilladelse at Citanten Hans Naesen fører denne Rettergang jmod sin Grande Iwer Magnusen Børse, og at hand haver forlanget sin brugende Jordepart 1 Løb 6 mrk: Smør fra Iver Magnusens \brugende/ Jordepart udsteenet,

og som denne dag var nu forløben jndtil Kloken 9 slet om aftenen, saa Kunde ej videre denne dag foretages, men parterne med alle de jndstevnte blev forelagt til j Morgen tilig at møde, til denne forretnings videre behandling.

Løverfagen d: 10de Junj blev Retten jgien sadt med forbemelte Laug Rettes Mend, da parterne og de Indstevnte som forbemelt alle Compararerede.

Citanten Hans Børsem gav tilkiende at hand Endnu haver et vidne ved Navn Bodille Ricoldsdatter, tilholdende paa gaarden Torblaa, hvorom hand nyelig er bleven underRetted, hvilket vidne vel icke er Stevnt til denne tiid at møde, men dog godvillig jndfinder sig, sin forklaring at aflegge, og efterdi Contraparten Iwer Børsem er lovlig stevnt, vidner at anhøre, saa ville Citanten formode at ogsaa dette vidne vorder af Retten accepteret. Citanten Hans Børsem lod ellers tilføre, at da det øjensynlig skal befindes, naar vidnerne maa giøre anviisning, hvorleedes Slaatterne til hans brugende gaardepart tilforn har været, er af Contra parten Iwer Magnusøn nu med sine Agres udleggelse paa Citantens bøe, og nu tiid efter anden over merckerne eller gamel Kann, sig tiltagen frihed, er bleven fornermet, som alleenest Kom/m/er deraf, at der icke er holdt nogen lovlig Skifte og deeling jmellem begge Jordeparter, men at Contraparten og hans formend, som tiid efter anden har faaet, da noget og da noget, til brugs j gaarden, og har været mest for (mu?)ende, har sig tiltaget hvad dennem lystede: Saa begiærede hand, at Rettens Middel ville forføje sig ud i marcken og først af vidnerne lade sig foreviise hvorleedes Slaatterne jnden gierds har været hans brugende Jordepart tilhørig, og dernest observerer hvorleedes Contraparten Iwer

1752: 163

1752

Magnusen samme har overgaaet og fornermet ham.

Contraparten Iwer Magnusen fremstod for Retten, tilstod at der aldrig har været holdt nogen lovlig Skifte og deeling jmellem hans og Citantens Jordebrug i denne gaard, og hvad hand har slaatt af Engen eller giort til ager til sit Giordebrug!! (Jorde-), har hand giort efter sit bæste viidende, og icke vidst andet, end at hand dertil havde Rett, forestillede ellers, at det vil blive umuelig at udfinde hvem af dem som haver Rett j sin paastand, med mindre dend gandske gaard bliver sam/m/enkasted, og Eenhver der efter sin Jords Skyld, af Rettens Middel vorder orddeelt, baade af ondt og godt, hvad hannem med Rette Kand tilkom/m/e, \da hand/, Sc:

Contraparten Iwer Magnusen, ogsaa vil Svare til de omKostninger som derpaa j Proportion af hans Jordebrugs Skyld kand medgaae;

Citanten Hans Børsem hertil Svarede: at det være langt fra, at hand vilde nægte dette saa billige forslag, alleene hand beklagede sine Ringe omstendigheder, og at det vil falde ham vanskelig, saadan bekostning for sin deel at udReede, hvorudj hand dog maae finde sig naar jnted andet kand være. Imidlertiid, og som Contraparten efter Citantens formeening ved sin fornermelse har foraarsaget ham denne nye medgaaende omkostning til een Aasteds forrettning, saa vilde hand Endnu som før paasee at Rettens Middel vilde tage i øjesiuvn dend aabenbare forurettelse som hand har været nødsaget at paaAncke.

derpaa forføjede Rettens Middel sig j følge Citantens paastand ud paa Marcken, for at eftersee hvorudj denne forurettelse bestaar, og at Erfahre af vidnerne om det og er nogen forurettelse eller icke.

Samtlige vidnerne bleve fremkaldet for Retten og formahnet at giøre saadan forklaring og anviisning, som de siiden med Eed vil bekrefte, og at de vogter sig for MeenEed, Thi blev Eedens forklaring dem af Lovbogen forelæst.

Adskillige af vidnerne, j Særdelished Ragnilde Wichnes og Aamund Wambeim samt Siur Scheie anviiste da adskillige merker, hvor efter Hans Børsems formand har haft sine slotter paa bøen til dito Hans Børsems nu brugende Jordepart; hvor Retten befandt, at Contraparten Iwer Børsem nu gaar forbie med sine Slotter, desligeste nogle Agerstøcker som efter vidnernes forklaringer skal være udviidet paa Hans Børsems Engebund, men som alt dette, da der og jmellen disse vidner faldt mislighed, icke kunde giøre nogen Rigtig sluttning, og Parterne selv haver tilstaaet at Jorden maa sam/m/enkastes og der efter uddeeles saavel jnden som uden gierdes, Efter Eenhver Jords skyld.

Saa blev forrettningen opsadt til høsten, da parterne skal faae nermere varsel, naar dend jgien kand foretages.

Citanten Hans Børsem lod tilføre, at efterdi det baade med vidnerne er beviislig giort, og af Rettens Middel Erfahret at hannem er skeed fornermelse af hans Naboe, Contraparten Iwer Børsem, og at hand altsaa har været Nødtvungen og foraarsaget at æske dend nu holdte Aasteds forrettning, og vilde hand have sig Reserweret sin Paastand om Erstatning for de foraarsagede omKostninger.

videre havde Parterne ej denne Sinde at fremføre, hvorfore forrettningen for denne Sinde blev ophævet.

1752: 163b

1752.

Dend 12de Junj, blev med **Kingtserviig skib:[s] Almue holden Et Almindelig Som/m/er, Skatte og Sagefalds Ting paa det Almindelige Tingstæd Utne**, da Rætten blev beklæd med det ordinaire Laugrett, {sc:} som paa fol: 144 findes opnævnt, undtagen udj Gutorm Haaversøn Swartvet stæd sat hands Fader Haaver Svartvedt, og udj Ole Larsøn Appollo sted sat Lars Torchielsøn Aga, da allerunderdanigst og underdanigst blev publiceret de Kongl: allernaadigste Forordninger og Rescribter samt høye øfrigheds ordres som paa fol: 149 og 150 findes Extraherede, og var nærværende inden Retten Fogden Hr: Cam/m/er-Raad Hejberg med bøygde Lensmændene Jon Torchielsøn Hougse, og af Røldahls skibr: Helje Mongsøn Hambre, med den Tingsøgende Almue,

end videre lod Hr: Cam/m/er Raad Hejberg publicere

Høy Welbaarne Hr: Stiftbefahlingsmanden og Hr: Biskoppens skrivelse af 8de Martj h: a: til Hr: Cam/m/e-Raaden angaaende en af Almuen indgivende Klagge over Kircke Eieren, det

Klockerne i Odde Kircke er ubrugelig, hvor om befahles, det Kircke Eieren den ene Klocke[s] istand settelse selv skal bekoste, men den anden Klocke skal Almuen kom/m/e Kircke Eieren til hielp at bekoste istand satt, siden Almuen selv skal have Ringet Klocken i støcker.

Aadne Lion/n/e udgivene skiøde af 12de Aprill h: a: til Iwer Olsøn paa 9 mrk: smør uden bøxel, i gaarden Lione, blev lest.

Dend sag indstevnt af Jacob Midnes paa sin søster Ragnilde Isaaksdatters vegne, Contra Gurj Hougse, blev paaRaabt, men ingen af Parterne eller vidnerne møtte.

Joen Olsøn Willure viste fællen af en voxen Ulfv som hand i Nestl: vinter har skutt paa gaarden Willure grund, og anviiste hand nock et Ulfve skind af en voxen Ulfv som Friderich Pedersøn Jaastad haver skutt paa Jaastad grund nestl: vinter. Hr: Cam/m/er Raaden betalte ham strax 4 rd:

Ole Torbiørnsen Løtte!! (Lotte) anviste til udslættelse sin af 26de Apriil 1743 udgivene pante Obligation, læst til tinge d: 20de Julj sam/m/e aar, og udj pante bogen paa fol: 122 indført, efter paategnede qvittering af 14de Apriil 1752 som Mortificeres sam/m/e.

Siur Pedersøn Mouge gav tilkiende, det ieg paa Egne og mine Naboers vegne til dette Ting med Muntl: varsel lovligen har ladet stevne og indkalde Joen Qwitne, Ingebrigt, Jacob og Isaak, alle 3de gaarden Aasse opsiddere, Dom at imod tage til at afhægne deris smaler fra voris slotter og Eiendom om som/m/eren, samt at svare processens omkostning.
Samson Jonsøn Qvitne for sin Fader og de samtlige indstevnte {møtte} af Aasse møtte, tilstoed lovl: varsel, og sagde det de kom/m/er ej videre med derris smaller end hvad derris forfædere fra ældgam/m/el tiid Eiet og brugt haver, hvilcket skal beviisses og ved siun og granskning

1752: 164

1752.

Erfahris, naar Citanterne sagen til Aastædet indkalder.

Eragtning

sagen henvisses til Aastædet til lovl: behandling.

skifte brevet af 15de Nobr: 1751 efter sal: Giær Siursdatter blev læst, og var stervboden Eiende jordegoeds udi gaarden Aasse 1 pd: 12 mrk: smør, ½ huud, som er udlagt til Arvingerne, saasom til Enckemanden Ingebrigt Torgielsøn 9 mrk: smør, ½ huud for 27 rd: i arv, og søn/n/en Torchiel Ingebrigtsøn 1 pd: 3 mrk: smør for 27 rd: i arv.
skifte brev af 11de Apriil 1752 efter sal: Torbiør Jørgensdatter blev læst, og var stervbodende!! (stervboen) eiende jordegoeds udj gaarden Eitrim 1 pund 5 508/615 mrk: smør, ½ huud, vurderet 71 rd: 4 mrk: 6 s:, og udlagt i arv til børnene, saasom Jacob Christiansøn 2 508/615 mrk: smør, ¼ hd:, Daniel ibdm: 2 mrk: smør, ¼ hd:, Jørgen 10 mrk: smør, døttrene, Mari Christensdatter 4 mrk: smør, Kari ibdm: 3 mrk: smør, Randwei 4 mrk:, og Lisbet 4 mrk: smør.
Iwer Deggrenes udgivene skiøde af 12de Apriil h: a: til Christopher Ingebrigtsøn paa ½ Løb smør, ¼ huud uden bøxel, i gaarden Qwalnes, blev læst.

Procurator Barth fremstoed for Welædle og Welærværdige Hr: Niels Windings veigne, som allerNaadigst beskicket sogne Præst til Kintserviig Præstegield, og gav tilkiende at velbem:te Hr: Winding har fundet sig høyst nødsaget ved udfærdiget stevning af 14de Apriil nestl:,

hvilcken Comparenten i Retten lagde, Lit: A. at anlægge sag og sigtelse mod bonde Manden Jens Siursøn Mouge fordj hand udj Klagge, uden ringeste givende anleedning, under datto 28de Martj nestl:, urettelig og paa en grov og lumpen maade har anklaget Citanten for dette Stiftets høyeste Øfrighed, høy Welbaarne Hr: Stiftbefahlings Mand von Cicignon, og høyædle og høyærværdige Hr: Biskopp og Doctor Pontoppidan, af hvilcken Klagge Comparenten unden!! (under?) høy bem:te Hr: Stiftbefahlingsmandens Verification fremlagde En ordlydende Copie, Lit: B. hvornest Comparenten sagde at Citanten har fundet sig anleediget følgelig det inCaminerede stevnemaals formeld, og for at igiendrive de usandheder som Jens Siursøn Mouge udj sit Klage skrift har anført til dette Ting, og under Lovens faldsmaal lovl: at indkalde efterskrevene opsiddere paa Kingtzerviigs Præsteboels med forleehnede jorder, for at aflægge deris Eedelige forklaringer hvorleedes Citanten mod den/n/em har handlet, og ellers til fremsettende Qwæstioner at give derris sandfærdige giensvar, neml: Michel

1752: 164b

1752.

Asbiørnsøn Tvisme, Knud Aadsøn Sandwiigen, Anders Jørgensøn Instenes, Knud Swendsøn Helleland, Christopher Ingebrigtsøn Qwalnes, Ole Østensøn Melland, Torgier Østensøn ibdm:, Helje Jacobsøn og Lars Haldorsøn ibdm:, Jacob og Jørgen Freim, Isaak Torgiersøn Præstegaard, Orm og Halwor Mansager, Ole Ormsøn Grønsdahl, Arne og Christen Hæng, Swend Tollefsøn Schare, Tron og Gunder Wætterhuus, Magne Jertvet, Tron Siwersøn Aakre og Asbiørn ibdm:, Helje og Aschiel Schaaltvet, Ellen Willure, Ole Larsøn Reisetter, Siur Christiansøn Haastabe. hvornæst Conparenten vilde afvarte om den indstevnte tillige med vidnerne møder.

Procurator Jan Reutz fremstoed for Retten paa Jens Siursøn Mouge[s] vegne, forrestillede at det vil vel icke kom/m/e an paa hvad Caracterer eller beskrivelser som hands Welærværdighed Hr: Winding eller hands procurator har vildet behage at give over Comparentens forfattede Memorial og de der i fremførte forrestillelser, hvilcket er noged som vil kom/m/e an paa vidners forklaringer hvorvidt sam/m/e kand bevisses eller icke, men forsaavit som hands Welærværdighed efter stevnemaalets formeld har fundet sig graveret ved Comparentens skrivemaade, kunde Comparenten paa Jens Mouges veigne aldeeles tilstaae at saadant høyligen giør han/n/em ont, sær da hand icke kand eller bør andet end bære største Veneration for Welbem:te hands Welærværdigheds Embede og Persohn, uden for den/n/e opkomne sag og tvistighed: og dersom hands Welærværdighed paa den/n/e decleration vilde lade sig beqvem/m/e til /: som Comparenten haaber nock skeer :/ at frafalde den/n/e sag, skulde det icke mindere fornøye Comparenten end som Jens Mouge selv, der som en ringe og fattig Mand imod Hr: Winding langt fra adtraae med han/n/em som hands Præst at være i nogen process eller uenighed, og hvad sig den omtvistede Qwalnes angaar, da vilde Comparenten liggeleedes formode og anmode hans Welærværdighed at tit bem:te Jens Mouge efter hands adtraae bliver bevilget sam/m/e til bøxel, med de vildkaar at hand sam/m/e skal fratræde for hands Welærværdigheds huustroe naar hun bliver Encke, saafremt det skulde hende sig at sam/m/e gaard skulde blive henlagt

1752: 165

1752

til Ett Præste Encke sæde, og vilde Comparenten her paa forvente Citanten Hr: Windings saa billige og Christelige decleration som hands hellige og vigtige forligelse Embede medfører.

Procurator Barth Replicerede som Fuldmægtig af Hr: Niels Winding, at det er ham kiert det procurator Reutz er kom/m/en udj den kundskab det hand saavelsom hands Principal Jens Mouge har ført urigtig Klagemaal for Hr: Windings nærværende høyeste Øfrighed, ham som en Retskaffen Præstemand til Tort og Blame, men da Hr: Winding icke kand være tiendt med

at den uroligge anklagere tilstaar at have gaaed udenfor sine grenser, saa kunde hand icke formeedelst sagens omstændigheders skyld frafalde sit anlagde søggemaal, siden saadant ellers kunde drage adskillige onde Svitter med sig: men, icke desto mindere er Hr: Winding fornøyet med, saavit den/n/e sag betræffer, at naar indstevnte Jens Mouge her inden Retten tilstaar ved forbenevnte hands Klaggeskrift, at have forurettet Citanten, og de der udj anførte belastelser tilbagge kalder, er Citanten villig, for at ungaae videre trætte, at frafalde den/n/e sag, dog saaleedes at dend indstevnte nu tillige betaller Citanten den/n/e afnøde processes bekostning, saasom Comparentens Reise og fløtning frem og tilbagge, stevningens forkyndelse med Dom og brevpenge, tilsammen 36 rd:, mens skulde den indstevnte ej dertil vilde beqvem/m/e sig, urgerede Comparenten paa sagens fremgang. i det øfrige sagde Comparenten, at hvad sig betræffer, det den indstevnte Jens Mouge paastaar at faae sig tilbøxlet den jordepart i Gaarden Qwalnes, som Tosten Mathiasøn forhen har styret og brugt, da sagde Comparenten at det i ingen deel bliver ham accorderet, og i øfrigt vilde Comparenten have den indstevnte henvist til dend høye Resolution, datteret 1ste hujus, der er falden af Hr: Stiftbefahlingsmanden og Biskoppen paa hands indgivene Memorial, hvoraf Copie her i Retten er vorden produceret.

Procurator Reutz tog til bemerckning til sin tiid den/n/e sidst tilførte Protoculation, og Kortelig svarede at Jens Mouge icke paa anden maade kunde departere sagen en[d] tilført er, men for!! (før?) lade det ankom/m/e paa Lov og Rætfærdighed, hvilcke af Parternis declerationer kand findes mest billig og

1752: 165b

1752

grundet. der paa gav Procurator Reutz en skriftl: Contra stevning datteret 16de passato, som Jens Mouge har fundet sig høyst beføyet udj den/n/e sag at udstædde til vidners førelse og videre, hvorved er indkaldet til vidner Knud Aamunsøn Mochestad, Jacob Knudsøn, Johan/n/es Jacobsøn og Helje Iwersøn Hofland, Lars Torgielsøn Aga, Haldor Tobiasøn Helleland, Erich Ellefsøn Kroggewiig, Ole Larsøn Helleland med huustroe Dordei, Knud Swendsøn Helleland, Jørgen Aamunsøn Lofthuus og Anfind Gundersøn ibdm:, følgelig stevningens videre formeld, som fantes paategned for Hr: Wing!! (Winding) at være forkyndt, Lit: C:

Procurator Barth Replicerede, paa Hr: Windings vegne tager til gienmælle til det nu inCaminerede Contra stevnemaal, siden den indstevnte icke vil approbere det giorde tilbud, men da det nu er seent ud paa aftenen, saa bad Comparenten erbødigst at sagen maatte gives Rum til i Morgen, til de af Citanten indstevnte vidners afhørelse, som i følge hoved stevningen først, og forinden Contra Citantens vidner, til forklaring admitteris.

Procurator Reutz bad at stevnevidnerne, forinden Retten i dag ophæves, maatte fremkaldes for at afhiemle Contra stevningens forkyndelse for vidnerne.

Afskeediget.

sagen gives Rum til i Morgen formiddag Klocken 8te, da Parterne med stevne vidner og vidner haver at møde, siden dagen nu er forløben.

Dend 13de Junj blev Retten atter betiendt, er passeret.

Dend sag indstevnt af Jacob Torgiersøn Lerdahl, efter forrige tiltalle til Aschiel Skaaltvet, blev paaraabt.

Mons:r Hunt paa Citantens vegne erklærede sagen forligt og ophævet, og altsaa frafalt søgemaalet.

Arne Asbiørnsøns Hellelands udgivene Pante Obligation til Hr: Christopher Geelmejden, af 9de Martj 1740, læst til tinge d: 1ste Apriil sam/m/e aar, og indført udj pante bogen paa fol: 15, blev efter paategnede qvittering af 7de Decbr: 1751 til udslettelse anviist.
Rector Høyes udgive[ne] bøxel brev med Rewers, af 24 Januarj 1752, til Peder Arnesøn paa 2 Spd: sm: i gaard: Kambestad, blev læst.

Nest forbem:te sag, som i aftes blev udsatt, blev nu atter forretaged. da Parternis Fuldmægtiger møtte.
Procurator Barth møtte paa hoved Citanten Hr: Windings veigne, og referede sig til sin igaar fremsatte Protocollation, og der efter paastoed de efter hoved stevningen [de] indkalde[de] vidner afhørt, til hvilcken ende Comparenten i Rette lagde skriftl: forfattede Qwæstioner, hvor til hand udbad sig vidnernes giensvar, liggesom Comparenten forbehold sig fleere qwæstioner at

1752: 166

fremsette om fornødiges, Lit: D:
Procurator Reutz for Contra Citanten, forinden videre med sagen blev fortfahret, lod tilføre følgende decleration: Jens Mouge fremstoed for Retten i Egen Persohn og declarerede, at liggesom hand igaar ved Fuldmægtig Procurator Reutz, haver ladet giøre hans Welærværdighed Hr: Niels Winding tilbørlig Erklæring; saa vil ieg endnu i dag tage sam/m/e igien, med dette tillæg: at ieg icke det ringeste paa Hans Welærværdigheds Embede eller Person, i nogen maader har at sige; ligesom ieg heller icke ved min Memorial har tænckt at Grawere min Sogne Præst i minste maader, hvorfore ieg og fremdeeles vil bede at min Siæle-sørgere, som en forligelses Præstemand, ogsaa vilde tilgive mig hvad ord, som ieg udj Memorialen til Hr: Stiftbefahlingsmanden og Hr: Biskoppen uformercket skulde have ladet indflyde, der kunde siunes at hensigte til hans Welærværdigheds fornermelse; og saaleedes haaber ieg at den/n/e sag vorder frafalden, dog uden præjudice udj hoved sagen for mig angaaende min formeentlige bøxel til gaarden Qwalnes, den ieg, neml: Jens Mouge, i alle maader vil have mig efter Loven Reserveret, og forventede der hos at vidners førrelse paa begge siders Parter derved tillige med anden vitløftighed, bliver forrekom/m/ed.
Procurator Barth Replicerede, at Hr: Winding, for at forrebygge videre fortred og uleilighed, er villig at modtage den anbudne ærklæring og decleration naar som helst indstevnte Jens Mouge tillige erstatter Hr: Winding de til den/n/e process afnøde bekostninger, hvilcket hand og, i fald den indstevnte sam/m/e icke i alt vilde vedstaae, indstillede under den/n/e ærede Rettes Dom og Sentence: men skulde den indstevnte, der selv maae tilstaae sin begangne forseelse, icke vilde underkaste sig Rettens Kiendelse, saavit omkostningerne betræffer, da nødes Comparenten paa hans Principals vegne, at udføre sagen saavel om belastelserne som omkostningerne til endelig Dom, liggesaa og, den declarerede vedtægt om afbedelsens modtagelse da vorder tilbage kaldet.
Procurator Reutz tog hands Partes alle lovlige Reserwanda i henseende til tilbudet, og det der til givende svar Reserveret, og sagde derhos at hand icke

1752: 166b

kunde antage hoved Citantens Fuldmægtiges upasselige paastand om bekostningernes paakiendelse forinden at hoved sagen til Dombs udj Ett og alt er bleven udageret og til Dombs indlatt, og da hand uventelig maae fornem/m/e, at hans Welærværdighed Hr: Niels Winding, uagted den saa føyelig giorde decleration, finder sin behag udj at proceqvere sagen til Doms, saa stoelede Contra Citanten paa sin sags Retmessighed, og bant det paa hans

Welærværdigheds ansvar hvorvit hand sam/m/e sit desen efter den/n/e sags beskaffenhed kand formaae for vedkom/m/ende Retter at deffendere, og saaleedes maatte Comparenten i lige maade paastaae sagen ved vidnernes antagelse, under den tilførte forbeholdenhed frem/m/ed.

Part!! (Barth) Replicerede, at Hr: Niels Winding aldrig har været den der har søgt at berige sig af anderis skade, og for nu at visse, at det icke er ham om at giøre, at tilvinde sig de paastaaende omkostninger, hvilcke ham dog med Rette tilkom/m/er, saa vil velbenævnte Hr: Winding til beviis paa hans Reedelige Jntention imod hans Almue, eftergive de paastaaende omkostninger, dog saaleedes, at indstevnte Jens Mouge for sin øvede mishandling erlegger noged til dette stæds Skole Casse efter Dom/m/erens gotbefindende, det Comparenten haaber hand underkaster sig, hvor ved all føyelighed paa Citantens side er vorden viist.

Procurator Reutz agtede ufornøden at begiegne det sidste af Procurator Barths tilførte med noged giensvar, men i den stæd erindrede hand, at hand vilde lade forlig blive forlig, og i sin tiid Dom blive Dom. Og da Comparenten forsickrede sig at hans Welærværdighed selv billigen vil frafalde hans Fuldmægtiges forbem:te paastand, saa vilde og Comparenten der imod som vedbør, neml: imod Dom, i en forligt sag have protesteret.

Hr: Winding der paa declarerede, at hand, for at visse dismeere goddedighed!!, frafalder den seeneste giorde paastand om Mulcts udreedelse, formeedelst Almuens giorde forbøn/n/er, og saaleedes vil imodtage den indstevntes avbedelse.

høy Welbaarne Hr: Stiftbefahlingsman[d] von Cicignon[s] Resolution af 1ste Junj 1752 paa Jens Siursøn Mouge[s] Klaggeskrift af 28 Martj h: a: betræffende gaarden Qwalnes at faae af sogne Præsten Hr: Winding til bøxel, det sam/m/e gaard ej kand ham til bøxel accorderes, blev læst.

Procurator Barth fremstoed for Retten og gav tilkiende, at Welærværdige Hr: Niels Winding, som beneficeret Eier og Jorddrot til En Løb smør leje udj gaarden Qwalnes, samt bøxel Raadig til andere Tvende Løber i benævnte Gaard, har fundet sig anleediget, ved skriftlig stevning af 25de Maj nestl:, at indkalde bonde og bøxel Manden paa gaarden Mouge, fordj hand, saavel uden

Jorddrottens, som leilendingen og Med-Eieren Christopher Ingebrigtsen Qwalnes sin tilladelse og forrevidende har hugget en anseelig mengde brende Ved udj En gaarden Qwalnes fællets tilhørende skouge Teig, hvilcken hugster skal være saa stoer at benævnte fællets Teig, for saavit nøttig var, gandske er vorden forhugget, for saadant, følgelig stevnemaalets formeld, at lide Dom saavel i hoved sagen, som processens omkostningers erstatning, til vidner om benævnte skovhugster er indvarslet efterfølgende, sc: Christopher Ingebrigtsøn Qwalnes, med huustroe Torbiør Iwersdatter, Joen Joensøn Jordahl, Ole Mathiasøn øfre Berven, Jacob Knudsøn Hofland, Johan/n/es Jacobsøn ibdm:, og Helje Iwersøn ibdm:, liggesom Lensmanden Joen Torgielsøn Hougse og Christopher Rasmussøn Langesetter er indvarslet at aflægge deris forklaring om den skeede hugster, samt hvor meged de efter siun befantes at være hugget udj forbenævnte fællets Teig; benævnte stevning producerede Comparenten i Retten, og vilde fornem/m/e om de indstevnte møder, Lit: A.

Procurator Reutz møtte paa indstevnte Jens Mouges veigne og forrestillede at Citanten Hr: Winding icke har fornøden at føre nogen vidner i den/n/e sag, saasom hand selv frivillig tilstaar, efter Encken Anne Qwalnes begier paa hendes vegne og til hendes nøtte og nødvendige brug /: med hvem hand til ægteskabs indtrædelse indbyrdes er forlovet efter Kongl: allernaadigste despensation :/ at have hugget udj den omstevnte Gaard Qwalnes Marck En ringe deel træer til fornøden brende Ved, hvilcket skede nest afvighte Aar før

Michelj Tiider efter Enckens Egen anvisning, da hendes Egen Dreng var fraværende og i Byen, og saaleedes har hand hvercken benekt, langt mindere forretaged sig det ringeste der af, fra stædet til sin nøtte at bort føre, hvilcket bem:te Anne Qwalnes, som nu for Retten fremstoed, selv declarerede under Eeds anbydelse, at det sig saaleedes som tilført er, i sandhed forholder, og altsaa er sam/m/e hugster langt i fra den mængde som for Citanten urigtig er forrebragt, og begierede Comparenten for det første at bem:te Enckes ord protocol: maatte tilføres.

Encken Anne Qwalnes fremstoed for Retten i Egen Person og sagde: det ieg selv bad Jens Mouge, mens min Dreng var i Byen, det hand til min fornøden brende Ved og min aggers opbyggelse til under bur, vilde hugge den paastevnte Ved, eller skouv, hvor af Jens

1752: 167b

Mouge ej det ringeste til sin nøtte fra Gaarden har bortført, og giorde ieg ham selv anvisning hvor hand skulde hugge: jeg gav den/n/e hugster ej tilkiende for min grande førren den skeede, af aarsage hand ej har gived mig tilkiende naar hand har hugget udj vores samfællets skouv: den/n/e min ærklæring erbyder ieg mig med Eed at bekræfte, at den medfører den reene og pure sandhed.

Derpaa declarerede Procurator Reutz, at aarsagen hvorforre hun icke i Vinter til gaarden har ladet hiem føre den/n/e omforklarede ringe deel Veed, har været den/n/e, at siden hun fick høre Mum/m/el om, strax der efter, at Citanten Hr: Winding agtede at talle der paa, saa har hun i sin Eenfoldighed ladet sam/m/e ligge uRørt til beviis paa stædet om hugsterens baade Ringhed og nødvendighed til hendes brug: da nu dette som melt passerede, før Michelj tiider afvigte Aar, og følgelig 4, a,!! hugger førren sidst afvigte høste ting d: 29de Octbr: her paa Tingstædet, saa protesterede Comparenten paa den/n/e sags afvisning paa fundament af Lovens 1 B: 14 C: 1 art:, og i øfrigt tog den indstevnte alle lovlige Reservanda Reserveret.

Barth Replicerede, at Citanten icke blev bekiendt om den skeede hugster saa betim/m/elig, at hand til nest afvigte høsteting kunde faae lovlig stevning udstæd, hvorforre den fremsatte exception henfalder af sig selv: i øfrigt indstillede Comparenten til Rettens gottbefindende, om de indstevnte vidner nu for Retten kand vorde examineret, eller om sagen til Aastædet skal henvisses, og vidnerne der til forklaring og anvisning antages, da Citanten der efter forbeholder sig sagen med Continuation stevning at begiegne, om hvilcket Comparenten vilde afvarte Rettens Respective Kiendelse.

Pr: Reutz igientog sit forrige, og liggesaa indlod exceptionen under Rettens Kiendelse.

Eragtning.

Da Citanten ej har været vidende om den skeede hugster saa betiids at hand til nestleeden Aars høste Ting lovligen kunde anlegge den/n/e sag, saa bliver den af Procurator Reutz Citerede Lovens art: til Citantens bestyrelelse!!. betræffende sagen i sig selv, da bliver det fornøden, at der paa den skeede hugster ved Rettens Middel, følgelig Loven, skeer siun og granskning paa skouen og dend skeede hugster, førren Dom efter Loven kand afsigges: Dets aarsagge den/n/e sag henviisses til Aastædet til d: 2den Octbr: førstkom/m/ende, der efter lovlig kald og varsel, til siun, grandskning og videre lovlig behandling at forretages: og som Citanten forrestiller det vidnerne bør giøre anvisning, bliver det og mest Convenabel

1752: 168

at de tillige paa Aastædet aflægger deris vidnesbyrd.

Daniel Eitrim og med Interessendere udgivene skiøde af 12de Apr: h: a: til Jacob Eitrim paa 2 pd: 1 mrk: smør, ½ hd: i gaard: Eitrim, blev læst.

Jacob Widnes udgivene skiøde af 24de Maj h: a: til Torbiørn Jacobsøn paa 3 Spd: sm:, ½ hd: med bøxel, og overbøxel til andere 9 mrk: smør Rosendahls goeds, alt beligende i gaarden Lotte, blev læst.
Rector Høyers bøxel brev med Revers, af 6de Junj h: a:, til Johannes Jacobsøn paa 1 Spd: smør i gaard: Hougland, blev læst.
Orm Mansager udgivene skiøde af 12de Apr: h: a: til Johannes Ormsøn paa 1 pd: 23 37/67 mrk: sm: i gaard: Mansager, blev læst.
Elli Asbiørndatter Eidnes udgivene Pante Obligation af 4de Nobr: 1749 til Jørgen Lofthuus, læst til Tinge dagen derefter, og indført i Pante bogen paa fol: 300, blev efter paategnede qvittering af 14de Febr: 1752 til udslettelse anvist og fremlagt.
Hr: Windings bøxel brev med Revers, af 10de Junj 1752, til Johan/n/es Ormsøn paa 3 Spand smør i gaarden Mansager, bl: læst.

Fogden Hr: Cam/m/er-Raad Hejberg gav tilkiende, at hand [til?] Justitiens pleie, og paa Kongl: Maj:ts vegne, til dette Ting, tiid og stæd med Muntl: varsel har ladet indstevne, afdøde Lars Diderichsøn Nøsviig, som d: 13de Apriil nestl: sig selv med en børse haver Myrdet og ihiel skutt, hands arvinger, sc: Lars Olsøn Nøsviig, som haver til ægte Datteren Guro Larsdatter, saa og den anden datter Britte Larsdatter, for hvem Faderen var selv Formynder, men nu fornem/m/es at have faaed til værge svogeren, bem:te Lars Olsøn Nøsviig, at anhøre Dom, følgelig Citantens paastand, at bem:te sig selv ombragte Mand Lars Diderichsøns efterlatte formue skal være Deris Maj:ts Cassa hiemfalden, og hvad enten det døde legeme skal have begravelse i eller uden Kircke gaarden, og endelig at fremkom/m/e med hvad de paa derris sidde der imod bevislig kand have at i Rette førre, til vidner i den/n/e sag, sagde Citanten under falsMaal at have indstevnt Peder Nøsviig med huustroe Ingebor Torstensdatter, og søn Erick Pedersøn, samt Joen Endresøn Berggeviig, saa og de 3de Mænd Siur Haastabbe, Aamun Utne og Christopher Langesetter, som besigtede det døde legeme, da ulycken var skeed, hvilcke vidner de indstevnte Arvinger iligemaader ere stevnede at anhøre.
dend indstevnte Lars Olsøn Nøsviig møtte paa sin huustroes og svigerSøsters vegne, og tilstoed stevningens lovlige forkyndelse.
de indstevnte vidner møtte alle.
Actor paastoed vidnerne Eedelig afhørte. Eedens forklaring blev dem forrelæst, og af Dom/m/eren formanede at udsigge sandheden.
1ste vidne, Peder Erichsøn, boende paa gaarden Nøsviig, aflagde Eden efter Loven og vidnede, ieg er barne føed der paa Gaarden, og har boed der i En 20 aars tiid, kand ej sigge i all den tiid at have seet nogen Daarlighed at være begaaed af den/n/e sig

1752: 168b

selv Dræbte Lars Diderichsøn Nøsviig, ej heller har ieg fornum/m/et eller hørt talle dette den/n/e Mand nogen tiid har været Vanckelmodig. aftenen førren hand skud sig selv i hiel, kom hand, efter som ieg har hørt sigge, fra et barsel paa gaarden Beggeviig, og var dette 2den Onsdagen efter Paaske i aar, og dagen der efter, som var Torsdagen, om Morgenen skeede uløcken, mens ieg var ej hiem/m/e den gang, men var Reist paa skouen, og da det leed imod aftenen kom ieg hiem, da hørte ieg af Folcket paa gaarden at hand havde skutt sig selv ihiel, men ieg gick ej hen at see ham.
2det vidne, Ingebor Tostensdatter, gift med nest forbem:te første vidne, aflagde Eden efter Loven og vidnede, ieg har boed der paa gaarden i 20 aar, i den tiid har ieg ej fornum/m/et nogen Daarlighed eller Vanckelmodighed af den selv dræbte Lars Erichsøn!! (Diderichsøn) Nøsviig. 2den Onsdags aftenen efter Paasken nestl: kom hand hiem fra Et barsel paa gaarden Becheviig, da ieg saa ham, men kunde ej see det hand var beskiencket eller Rusendes, om

Torsdags Morgenen stoed ieg og vaskede Klæder i bæcken strax ved florren, hvor den selv dræbte havde sit Natte leie paa lem/m/en, i det sam/m/e hørte ieg et skud paa flors lem/m/en, og saa at der stoed megen Røg ud af sam/m/e huus: da løb ieg til hands datter, som er gift med Lars Olsøn Nøsviig, og sagde til hende, det hendes Fader havde skutt et skud paa lem/m/en, Gud Naade mig da, svarede hun, saa gick vj begge hen til florren, og som der af sam/m/e huus udkom megen Røg, tenckte vj at der paa lem/m/en havde været ild løs, hvorforre vj ej torde gaae ind, mens lydede om vj kunde hørre eller fornem/m/e noged, mens vj hørte eller fornam ej det ringeste, undtagen den mengde Røg vi saae, og som der var ingen Manfolck paa Gaarden hiem/m/e, saa sende vj strax bud til neste gaard efter Siur Haastabbe, og da hand kom, gick ieg med ham ind, og Siur gick paa lem/m/en, men ieg gick ej op, men saae ickun op paa lem/m/en, og da saa ieg at Lars Diderichsøn laae paa sin seng og var død, og laae børsen hos ham, og havde hand skut sig under det venstere brøst, hvor ieg saa noged blod var udløben, dog gick ieg til gaarden Beggeviig for at faae folck hiem.

3de vidne, Erich Pedersøn, søn af forbem:te 2de vidner, er gaml: i det 19de aar, og er Soldat ved Hr: Capitain Dyvahls Compagnie, har været til Confirmation og Guds bord, aflagde Eeden efter Loven og vidnede, ieg har stædse været der paa gaarden Nøsviig hos mine Forældere, saa ieg stedse har kiendt den selv dræbte Lars Diderichsøn, ieg har aldrig fornum/m/et det hand har været enten Daarlig eller Vanckelmodig, 2den Ondsdags aftenen efter Paaske nestl: saa ieg ham hiem kom/m/en fra barselet paa Beggeviig,

1752: 169

1752

mens hand var ej saa beskiencket, saavit ieg kunde see eller fornum/m/e, om Torsdags Morgen tiilig gick ieg paa skouen med min Fader, og da vj imod aftenen kom hiem, hørte ieg sigge af Gaards folcket det hand havde skut sig selv ihiel, men ieg gick ej hen at see ham, men Reiste paa Mynstringen i Kingtzerviig.

4de vidne, Joen Endresøn, boende paa Beggeviig, aflagde Eeden og vidnede, at 2den Onsdag efter Paaske var hand paa mit barsel, og bar hand sig gandske viisselig og skickelig ad, som hand, Lars Diderichsøn, alle tiider plejede at giøre, imod aftenen drog hand i all stilhed Eedrueligen hiem, om Torsdagen, da ieg fick at høre det hand havde skut sig selv ihiel, Reiste ieg strax til Lusand for at sigge det til hands svoger Lars Olsøn, som var der, og som hand har været min neste Naboe, kand ieg ej sigge nogen tiid at have hørt eller seet nogen Daarlighed, Vanckelmodighed eller galenskab af ham.

5te vidne, Siur Christiansøn, boende paa Gaarden Haastabbe, aflagde Eeden og vidnede, at anden Torsdag efter Paasken nestl:, om Morgenen, kom der bud til mig at ieg skulde kom/m/e til Nøsviig, saasom de tvilte at der var skeed skade, da gick ieg strax need til gaarden, og gick op paa floers lem/m/en, hvor ieg saa Lars Diderichsøn liggende død paa sin seng, og laae en børse hos ham, og var hand skutt under sit venstere brøst, og hand laae i sine Klæder liggesom hand pleiede at gaae, og havde Krut Røgen giort ham surt og sveeden inden paa den venstere arm og paa den venstere sidde. da Mændene kom for at besigtige ham, var ieg atter med, for at besigtige ham, og saa ieg det skuddet ej var gaaen igienem ham, men bleven inden i ham, gevæhret laae med Kulven needen til ved beeneeme!! (benene), og Piben op efter, og snuede Mundingen af piben et lidet støcke fra skaden eller skuddet, vj kunde ej begribe hvorleedes hand havde faaed gevæhret afskut uden han har haft varme i trøske eller tønder, og der med afbrent gevæhret, som var at slutte{t} der af at børsen laae spendt, og den høyere Arm i bugten eller leedet, dog paa Klæderne var sveen og surt af Kruddet, ellers bar hand alletiider tønder daasse hos sig, at hand kunde slaae ild med, fordj hand altiid drack toback.

6de vidne, Aamun {Utne} Tostensøn, boende paa gaarden Utne, aflagde Eden og vidnede, det hand 2den Torsdag efter Paasken blev befahlet af Lensmanden

1752: 169b

1752.

at Reisse hen og besigtige den sig selv ihield skutte Lars Diderichsøn Nøsviig, det ieg og giorde: siden vidnede dette vidne Conform med nest forregaaende 5te vidne, for saavit besigtigelsen angaar.

7de vidne, Christopher Rasmussøn, boende paa gaarden La[n]gesetter, aflagde Eeden og vidnede Conform med 6de vidne.

Actor i Rette lagde den afdøde og sig selv ombragte Lars Diderichsøns Sogne Præst, Welærværdige Hr: Niels Windings attest, angaaende den afdødes liv og levnet i Meenigheden imedens hand levede, af hvilcken, saavelsom af de førte vidners Eedelige forklaring, Retten nocksom kand erfahre at Mordet er skeed paa sig selv, uden at den afdøde har været belasted enten med sygdom eller Rasserie. Actor satte derfor i Rette og paastoed at den afdøde og sig selv ombragte Lars Diderichsøn[s] hoved lod og formue bør være deris Maj:tt hiemfalden, og at hands døde legeme ej maae begraves enten i Kircken eller Kircke gaarden, alt følgelig Lovens 6 B: 6 C: 21 art:, hvor om hand æskede Dom, q \her Sogne Præstens attest/

Lars Olsøn Nøsviig sagde, det ieg intet til forsvar kand fremsætte, saasom det er mig og en hver altfor vel bekiendt, det min værfader Lars Diderichsøn selv haver dræbt sig, overladende derfor sagen til Gud og Øfrigheden, og var Dom begierende hvorleedes det med det døde legeme skal forholdes.

Da blev saaleedes for Rætt Kiendt, Dømbt og

Afsagt.

Det er ej {med} af de mange afhørte Eedelige vidners {eller} forklaring, eller Sogne Præstens attest, at fornem/m/e det Lars Diderichsøn Nøsviig, føren hand begick selver Mord, enten har været eller var svag eller udj Rasserie, mens heller at hand med sundhed og sin fulde fornuft har dræbt sig selv, {Thj Kiendes for Rætt, følgelig Lov} da hand med Egen overleggelse har skutt sig selv ihiel, Thj Kiendes for Rætt, følgelig Lovens 6 B: 6 C: 21 art:, det Lars Diderichsøns hovedlod bør være forbrudt til Kongen, hands døde legeme ej at begraves i Kircken eller i Kircke gaarden, men uden for Kirckegaarden i ald stilhed uden nogen Seremonie.

Ole Brosse udgivene skiøde af 17de Januarj 1752 til Mag: Jochum Geelmuyden paa 1/3 part udj Kintzerviig Kircke med underliggende Anexer Ullenswang og Odde, og der til hørende jordegoeds, tiender med alle andere herligheder, blev læst.

Jens Siversøn Mouge fremstoed og gav tilkiende det hand har erholdet Kongl: allernaadigste bevilling at maae ægte Encken Anna Engeb[r]etsdatter Qwalnes, som er i andet og 3de leed med mig beslægted, naar ieg slægtskabet lovligen beviisser, i den henseende ieg til dette Ting, tiid og stæd, med Muntlig varsel

1752: 170

1752

lovligen har ladet stevne og indkalde under Lovens faldsmaal Østen Nielsøn Brat Espen og Magne Nicolaisøn Jertvet, derres Eedelige vidnesbyrd om slægte li[ni]en at aflægge, til Ett lovskicket Tingsvidnes erholdelse. det Kongl: Allernaadigste bevillingsbrev er datteret 26de Nobr: 1751, det ieg her frem lægger til actens følge, og vilde fornem/m/e om de indstevnte vidner møder. det producerede er af følgende indhold.

de indstevnte vidner møtte, Eedens forklaring blev dem forrelæst, og af Dom/m/eren formaned at blive ved sandhed.

1ste vidne, Østen Nielsøn, boende paa Gaarden Brat-Espen, aflagde Eden efter Loven og vidnede, det Wichlich Reisetter havde En søn Navnl: Siur Wichlichsøn Naae, som var Fader

til Citanten Jens Siursøn Mouge. bem:te Wichlich Reisetter havde og en datter Navnl: Britte Wichlichsdatter Sexe, hun havde og en datter Navnlig Anna Ellingsdatter Qwalnes, sam/m/e var Moder til den/n/e nuværende Encke Anna Engelbretsdatter Qwalnes. saa at, Jens Siursøn Mouge[s] Fader og Anna Engebretsdatters Mormoder vare Søskene, hvorover Jens Siursøn Mouge og Anna Engelbretsdatter Qwalnes er i andet og 3de leed beslegtede.
2det vidne, Magne Nicolaisøn, boende paa Gaarden Jertvet, aflagde Eeden efter Loven og vidnede Conform med første vidne.
Citanten var begierende Tingsvidnet beskreven, som blev bevilget.

skifte brevet efter sal: Tosten Mathiasøn Qwalnes, datteret 3 Maj 1751, blev læst, og var stervboen Eiende og tilhørende jordegoeds udj gaarden Qwalnes ½ Løb smør uden bøxel, vurderet 24 rd:, og udlagt i Arv til Arvingerne, saasom Encken Anna Ingebrigtsdatter 18 mrk: smør, Mathias og Peder Holgiersønner, hver 2 mrk: smør, Mathias og Torchiel Siursøner, hver 3 mrk: smør, Sigri Mathiasdatter 6 mrk:, Ingebor og Jorand Swendsdøttere, hver 1 mrk: smør.
Eli Asbiørnsdatter Eidnes udgivene skiøde af 12de Apr: 1752 til Swend Larsøn paa ½ Løb sm:, ½ hd: i gaard: Eidnes.
Svend Larsøn Eidnes til Hr: Winding udgivene Obligation af 12de Junj h: a: for Capital 121 rd:, imod det underpant af ½ Løb sm:, ½ hd: i gaarden Eidnes, blev læst.

Dend 14de Junj blev end videre med Tinget Continueret.

En Placat, udstæd af Cancellie Raad og Sorenskriver Fleischer, af 13 Junj h: a:, hvor ved bekiendt giøres, det følgelig Fogden Hr: Cam/m/er Raad Hejbergs skriftlig forlangende, vorder d: 19de Junj førstkom/m/ende holden offentlig auction over den sig selv dræbte Lars Diderichsøn Nøsviig efterlatte Effecter, siden hands hoved lod efter Dom er Kongen hiemfalden, og holdes auctionen paa Gaarden Nøsviig.

1752: 170b

1752.

Thomas Larsøn Alsager udgivene skiøde af 12de April 1752 til Sven Larsøn paa 1 pd: 4 mrk: smør i gaard: Lotte, blev læst.

Fogden Hr: Cam/m/er Raad Hejberg i Continuation af den paa Grawens skibbr: Ting d: 8de hujus anhengig giorde sag Contra qvinde Mennesket Lisbet Larsdatter fra Woss, og den af hænde angivene barnefader Jan Hansøn Pyck, for begangne leiermaal tilsammen, gav tilkiende, at hand end og til dette Ting haver med Muntlig varsel ladet indstevne bem:te Lisbet Lar[s]datter at lide Dom til straf for hendes i løsagtighed begangne leiermaal, samt til vedermæhle den angivene barnefader Jan Hansøn, og begge i sagen at anhøre vidnerne \... Ole Larsøn Lotte/, {Michel Endresøn Lotte med huustroe Jorandt}!! [Jorandt] Roadatter, saavelsom Torbiørn Larsøn Lotte, og Jordemoderen Britte Michelsdatter, hvilcke vidner i ligemaader ere indstevnte under faldsmaal, deris Eedelige forklaring i sagen at aflægge.
Dend indstevnte Lisbet Larsdatter møtte, liggesaa Jan Hansøn, og de indstevnte vidner.
Actor begierede vidnerne afhørt.
qvinden Lisbet Larsdatter sagde, i min barn Nød tog ieg feil af barnefaderens Navn, i det ieg sagde Jan i stæden for Hans, men den sidste Hans Hansøn er min Rette barnefader.
Jan Hansøn møtte og gav tilkiende, at hands broder Hans Hansøn, som qvindemen/n/esket Lisbet Larsdatter nu udlægger til barnefader, endnu er dødelig syg og sengeliggende, og vis det icke havde været, da havde hand selv uden noged stevnemaal møtt til dette Ting for at

fralægge sig hendes usandfærdige beskyldning, som {den} end videre der af kand erfahres, at nestl: høst, da hun opholt sig paa Woss, og befantes at være frugtsom/m/elig, gick det fuldkom/m/en bøygde Rygte at huusmanden Anders Haaversøn paa Woss, som efter hendes Egen bekiendelse, engang tilforn har begaaed barn avling med hende, end og den/n/e gang skulde være hendes barneFader, hvorom hand begierede at Mons:r Barchelaj, som nu her for Retten er tilstæde, maatte tillades at giøre sin forklaring, saavit hand kand være vidende.
Mons:r Johan Wilhelm Barchelaj de Tollj, Sergiant ved Hr: Capitain Sundes Compagnie, fremstoed for Retten og forklarede, at nestleeden høst gick Røgted det Anders Haaversøn paa Woss var hendes barnefader nu anden gang: over dette talte min Fader Hr: Capitain Barchelaj de Tollj til bem:te Anders Haaversøn, som En Landværge, om hand anden gang have besvangret hende, da hand, Anders Haaversøn, aldeeles benægtede det: over dette Røgte be-

1752: 171

1752

klagede den om/m/elde Anders Haaversøn for Almue Mænd at skee urett, da qvinden Lisbet Larsdatter {blev der fra bøygden bortjaged} derom af Almuen blev tiltalt, Reiste hun strax der fra bøygden. dette ieg med Eed naar forlanges vil bekræfte.
Eedens forklaring blev de indstevnte vidner forrelæst, og formanet at blive ved sandhed.
1ste vidne, Ole Larsøn, boende paa Gaarden Lotte, aflagde Eeden og vidnede. jeg var Fader!! (Fadder) paa hendes barn da det blev Døbt, derfor tilspurte ieg Lisbet Larsdatter, om Morgenen da barnet skulde til Kircken, hvem der var hendes barnefader, forreholdt hende hart icke at lyve paa nogen, at ieg ej skulde lyve for Præsten, da svarede hun støt det Jan Hansøn Pych var hendes barnefader, det sam/m/e hun og forhen havde svaret mig, da ieg spurte hende derom.
2det vidne, Jorandt Roadatter, gift og boendes paa Gaarden Lotte, aflagde Eeden og vidnede: aftenen efter Nye Kyndelmisse dag indeværende Aar, kom den/n/e qvinde i min stue udj barns Nød, og blev forløst med Et Drengebarn: men, førren ieg vilde Røre hende til at skille Fosteret og hende fra hi[n]anden, paastoed ieg en sandfærdig bekiendelse af hende, hvem hendes barnefader var, mens hun vilde nødig til at bekiende: da hun nu hørte mig sigge igien hielp at kunde faae førren hun bekiendte: da sagde hun, Faderen til barnet heder Jan. jeg med de andere forreholdt hende, at der var mange som heder Jan, hun skulde sigge hands Faders Navn, da svare[de] hun Jan Hansøn, Krem/m/erens søn i Sognen er min barne fader. siden efter, i all dend tiid hun var der paa Gaarden, spurte ieg, og andere der paa Gaarden værende, om det sam/m/e, da hun stedse blev ved og sagde det sam/m/e, at Jan Hansøn var hendes barne Fader. hun bekiendte og naar barnet var giort, neml: 8te dagge efter Pintze-tiid, den første dag som Tinget blev satt i Sognet.
3de vidne, Britte Michelsdatter, gift og boende paa Lotte, aflagde Eeden og vidnede Conform med 2det vidne, havde været hos hende i barns Nød. lagde dette der til: hun tilspurte mig hvad ieg siuntes om barnet, om det var fuldkom/m/en, da svarede ieg, barnet fattes intet, det er efter mit skiøn gandske fuldkom/m/en, da sagde hun, ja, ieg er kom/m/en 3 ugger fortiilig, thi det er giort 8te dagge efter Pints-tiid. da svarede ieg, barnet fattes intet. ellers Conform med

1752: 171b

1752.

det andet vidne.
4de vidne, Torbiørn Larsøn Lotte, boende paa Gaarden Lotte, aflagde Eeden og vidnede: da den/n/e qvinde laae paa gulvet og var forløst, kom ieg ind i stuen, da de 2de Koner, som nu har aflagt deris vidne, var der, mens vilde ej adskille Moderen og fosteret, førren hun bekiende hvem hendes barne fader var: da fristede jeg hende, og forrehold[t] hende hvad

fahre hun og barnet var udj, i det ingen vilde Rørre ved dem eller hielpe dem i den/n/e Nød, dersom hun icke bekiendte hvem barnefader var: Endelig sagde hun da at barnets Fader heder Jan, mens vilde ej sigge hvad for en Jan det var. da fristede jeg hende atter, at hun skulde sigge hvad det var for en Jan. da svarede hun langt om lenge der efter, Pyke Jan i Gravens sogn. og den/n/e bekiendelse blev hun stedse ved saalenge hun var der paa gaarden, og som ieg var Ett vidne til barnets Daab, giorde ieg den sam/m/e bekiendelse for Præsten, som hun havde giort for oss alle der paa Gaarden.

Actor lod tilførre, at da hand nu først er bleven bekiendt, at det er dette qvinde Men/n/eskes 3de gang i løsagtighed begangne leiermaal, hvorfor hun vel ventelig maa vorde dømbt efter det Kongl: Allernaadigste Reschribt til Arbejde i Tugthuusset, inden hvilcken hun følgelig Forordningen maae have et forsvar, som hendes sag her for Retten lovforsvarlig kand udføre, hand og fornem/m/er at hun nu udlægger en anden barnefader, end den hun efter vidnernes forklaring først havde udlagt, som icke er stevnt at forsvare sig: Actor ilige maader finder mislighed baade udj hendes første og sidste angivelse i henseende til tiiden da besvangrelsen skulde være passeret, og da hun er kom/m/en i barsel med Ett Tid[l?]igt foster uanseet, at der skulde fattes 5 á 6 ugger paa tiiden, saa var han foraarsaget at begiere sagens udsettelse til neste ting, til dends yderliggere inCamination og fuldbringelse:

Afskeediget,

Dend paastaaende udsettelse til neste Ting, billiges.

{Haaver Gutormsøn Swartvet og Gutorm Haaversøn ibdm:, samt Lars Olsøn ibdm: forrestillede}

Ole Larsøn Lotte gav tilkiende, det hand med skriftl: stevning af 7de Apriil nestl: til dette Ting haver lovl: ladet indkalde Johan Schrøder, Borger og Indvaaner i Bergen, efter sin forskrivelse, Dom at imodtage til at betalle og indfri sin udgivene Pante Obligation af 16de Julj 1750, samt anden hands gield, med processens omkostning, eller i mangel deraf, at anhøre Eiendoms

1752: 172

1752

Dom efter stevningens indhold, den ieg her fremlægger, sam/m/e er saalydende.

dend indstevnte Johan Schrøder blev 3de gange paaRaabt, men ingen vilde svare.

Citanten gav tilkiende, det den indstevntes Egenhendige paateigning paa stevningen nocksom udvisser det hand ej møder, og der har hand tilstaaed mig Eiendoms Dom saavel for ald min fordring, som er efter Pante Obligation af 16de Julj 1750 Capital 190 rd:, dend ieg lovlig dend 3de Jan: indeværende aar haver opsagt. foruden aparto Reede laante penge 50 rd:, og udj den/n/e processes nødsagede omkostninger 6 rd:, tilsam/m/en 246 rd:, der for ieg efter Debitor[s] tilstaaelse paastaar Eiendoms Dom paa de mig til forsickring pantsatte ½ Løb smør, ½ huud med bøxel og herlighed, samt overbøxel til den halve jorde part, udj gaarden Lotte yttre Thuun. der om ieg til actens følge fremlægger den om/m/elde Obligation med den skriftlige opsigelse, og paastaar Dom. det producerede er af følgende indhold.

Da blev udj sagen saaleedes for Rætt Dømbt og

Afsagt.

Dend indstevnte Debitor Johan Schrøder udj udgivene Obligation {for} af datto 16de Julj 1750, læst til Tinge 29de Octbr: 1751, for Capital 190 Rd:r laan, sætter Citanten Ole Larsøn til brugelig pant udj gaarden Lotte ytre Thuun En halv Løb smør, ½ huuds leie med bøxel og herlighed, samt overbøxel til den halve jordepart, i bem:te yttre Thuun. I bem:te Obligation forpligter Debitor sig saaleedes: naar Ole Larsøn icke lengere vil lade pengene hos mig henstaae, skal ieg efter Et fierding Aars forregaaende opsigelse, Capitallen Rigtig erlegge,

eller i Mangel af {Capitalen} betalling, forpligter ieg mig her ved, for Kintzerviig Ting, som i den/n/e tilfælde, skal være mit Rette Værne Ting, efter lovl: varsel, at taale Dom til pengenes betalning, eller i dessen mangel Eiendoms Dom til Gaardens hiemfaldelse til Creditor for Capital og omkostninger, hvor med hand skal lade sig nøye etc: der næst Citanten med skriftlig opsigelse af 3de Januarij a: c: bevisser med Debitors Egenhændige paategnelse, det den/n/e Capital er sam/m/e dag, neml: 3de Januarij, lovligen opsagt. Da nu betalningen til forfalds dagen ej af Debitor er bleven presteret, haver Citanten ved skriftl: stevnemaal af 7de Apriil 1752 indkaldet Debitor her til Tinge at anhøre Eiendoms Dom paa goedset, ej allene for den udj

1752: 172b

1752

Obligationen benevnte Sum/m/a 190 rd: samt Processens omkostning, men end og for Et andet laan af 50 Rd:r forstragte penge. Debitor har Egenhændig paategned stevningen at være ham lovligen forkyndt, med den declaration at det bliver ufornøden det Retten giver ham Laudag, siden den paastevnte gield er Rigtig: fremdeeles sigger hand jorden ej meere at være værd, og at hand ej andet haver at betalle med. I slig anleedning Kiendes for Rætt, det den udj Gaarden Lotte yttere Thuun, Citanten Ole Larsøn til brugelig pant overdragene En halv Løb smør og En halv huuds leje med bøxel og herlighed, samt overbøxel til den halve jordepart som i bem:te Thuun er beliggende, bør være Citanten hiemfalden som hands Retmessige Eiendom for de paastevnte Tvende Capitaler penge laan, samt processens omkostning 4 Rd:r, tilsam/m/en 244 Rd:r, uden nogen videre Regres til Debitor.

Guro Iwerdatter udgivene skiøde af 12de Apriil 1752 til Joen Olsøn paa 9 mrk: smør i Gaarden Willure, blev læst.

Aamun Olsøn Diønne og med Interessendere udgivene skiøde af 12de Apr: a: c: til Lars Aamuns: Buu paa 9 mrk: smør udj Schiechedalen, og ½ part udj Fugleaas saugen i Odde sogn beliggende, blev læst.

Hr: Windings udgivene bøxel brev med Rewers, af 10 Junj 1752, til Joen Olsøn paa 14 mrk: smør i gaarden Willure.

Opsidderne paa Gaarden Swartvedt, No: 26 i Kingtserviig skibbr: og sogn, skyldende i skatt 3 ½ Løb smør, men i Landskyld 2 Løber smør, 2 hudder og 2 f:skind, neml: Haaver Gutormsøn, brugende ½ Løb smør, ½ huud, ½ f:sk: selvEier goeds, Gutorm Haaversøn, brugende liggesaa meget, og liggeleedes selvEier goeds: Lars Olsøn, brugende 1 Løb smør, 1 huud, 1 f:skind, hvoraf hand selv er Eiende 2 pd: ¼ mrk: smør, ½ hd:, 1 f:skind, og hands børn 23 ¾ mrk: smør, ½ hd:, fremstode for Retten og vemodig beklagede den store ulycke som den/n/em, i særdeeleshed de 2de første, er overkom/m/en, i det bem:te derris gaards huusser af en ulyckelig vaade Ild 8te dagge for Kyndelmisse nestl:, tillige med derris fattige Eiendeeler og boeskab er bleven om Nattetiider fortæret og i Aske lagt, og da de agter at giøre allerunderdanigst ansøgning om nogle Aars skatte frihed, til understøttelse i den/n/e derris Elendighed, saa fremstillede de icke alleene de 2de Dan/n/emænd, derris Naboer Iwer Olsøn Utne og Ole Torbiørnsøn Hestham/m/er at giøre Eedelig forklaring om ulyckens tildragelse og derris erlidde skade, men de bad og

1752: 173

1752

at den Tingsøgende Almue vilde derom give sit sandfærdige vidnetsbyrd, alt til Et lovskicket Tingsvidnes erholdelse. Edens forklaring blev vidnerne forrelæst, og af Dom/m/eren formaned at blive ved sandhed.

1ste vidne, Iwer Olsøn Utne, boende paa Gaarden Utne, aflagde Eeden efter Loven og vidnede, at 8te dagge for Kyndelmisse nestleeden, om aftenen seent, kom gaarden Røen[s] opsiddere til min gaard, og sagde at der var en stoer Ildebrand paa Svartvet, den jeg ansaa for en stoer Rødhed i himelen, siden jeg icke paa min gaard kand see Svartvet, da min Dreng med saa mange Qvind og Mandfolck, som var goed for hastig at gaae op til Svartvet, gick op, tiilig om Morgenen gick jeg der op, og da laae alle ting for Haaver og Gutorm i Aske, undtagen floren og løen, saa de 2de ej fick det ringeste bierget, ja end icke en Mundfuld Mad, eller Klæder til at skiule dem med, saa at den gamle Mand Haaver gick ganske nøgen, dog fick de bierget derris Creature. Men Lars Olsøn mistede 18ten faar som levende blev opbrendt, samt 2de smalle huus, En liden stald, og Ett Dam huus, saa og 4 tønder Reen Korn, foruden at hand tog stoer skade paa de andere sine Eiendeeler som var udkast paa Marcken.
2det vidne, Ole Tostensøn Hestham/m/er, aflagde Eeden og vidnede, ieg var der icke om Natten ved den/n/e store Ildebrand formeedelst min Alderdom, men 2de mine søn/n/er gick der op for at bierge sam/m/e aften, {nogle da} og blev der i 2de dagge, nogle dagge der efter gick ieg der op: siden forklarer vidnet Conform med første vidne.
dend Tingsøgende Almue sagde, alt hvad disse 2de vidner har forklaret, forholder sig saae i sandhed, som er os bekiendt der ved, at vj I 8te dagge der efter, Natt og Dag skiftedes til at holde Vagt over det afbrente, som igien optendes paa et stæd naar det var udslucket paa et andet sted.
Citanterne var begierende Tingsvidne beskreven, som blev bevilget.

Dernæst blev forretaged og for dette Kingtserviig skibbr: Continueret med den anbefahlede forretning over det fra Cronen bort forpantede eller bort solte Jorde goeds som endnu med Relution er behæftet, da Rætten til den/n/e forretnings fuldbyrdelse blev sat med de 6 om jorde goeds kyndige Laug Rettes mænd, Haaver Gutormsøn Svartvet, Arne Joensøn Widnes, Lars Olsøn Swartvet, Iwer Olsøn Utne, Lars Torgielsøn Aga, og Ole Haldorsøn Espen, og da Fogden Hr: Cam/m/er Raad Hejberg til dette Ting haver ladet indvarsle alle og Enhver, som for nærværende tiid maatte være Posessores sam/m/e paalidelig at angive, og at i Rette kom/m/e med de aller ælste skiøder og adkomst brever, hvor af kand udfindes paa hvad maade sam/m/e goeds er Cronen fra kom/m/en, og hvad enten vedkom/m/ende nu

1752: 173b

værende Eiere kunde være befriet at Reluere godset eller icke, i særdeeleshed nuværende Eiere til de 3de gaarder, yttre Jaastad 1ste Thuun, i Ullenswangs sogn, 2 Løber smør, 2 huuder, udj Huus i Kingtserwiig sogn, 1 Løb 6 mrk: smør, 1 ½ huud, som til smør Reduceret er 1 Løb 2 pd: 12 mrk: smør, og til 1 Løb smør, 1 huud udj gaarden Lotte, som fra gaml: tiid har været Pantsat fra Cronen til Ole Egeland, og inu kaldet Ole Egelands goeds. og indfandt sig da efterfølgende,
neml: for gaarden yttre Jaastad 1ste Thuuns Eiere og opsiddere Thomas Torgilsøn og Torgils Torgilsøn, som hver Eier og bruger det halve, indfandt sig Joen Swendsøn Hougstvet og sagde, at de aldrig har vist andet end at den/n/e gaard var Et frit Odels goeds, anviste der hos i Retten Et af Henrich Miltzhou til sal: Prousten Magister Jørgen Brosse d: 18de Septbr: 1702 udgivene skiøde paa dend fulde gaard 2 Løber smør, 2 huuder, hvor af hand og fremlagde En Rigtig gienpart nu til den/n/e acts følge, betegned med No: 4. hvor af vel kand sluttes at det er af sal: Biskop Schielderups som Miltzhoes Morfaders goeds, efter den af Knud Svendsøn Helleland d: 24 Januarj 1741, som da værende Eier til 1 Løb smør, 1 hd: i sam/m/e gaard, ingivene demonstration, men da bem:te Miltzhou udj dette hands udgivene skiøde sigger at det er hands Odels goeds, selger det til Evindelig Odel og Eiendom, og nuværende Eiere ingenlunde kand forskaffe ældere adkomster eller beviise, hvad enten der hefter nogen

Løsnings Rætt for Cronen til dette saakaldede Schielderups goeds eller icke, saa vilde de allerunderdanigst forhaabe at de for noged ydermeere for Løsnings Retten \til/ {for} den/n/e gaard at betalle, allernaadigst vorder befriet, icke dismindere, og dersom Derris Maj:tt allernaadigst absolut befahler, at gaarden skal Relueris, saa maatte de, uanseet at den/n/e gaard har taged Een ubodelig skade af Elvebrud og fieldskreede, for hvis skyld den Aar 1744 er bleven felt baade udj skatt og Landskyld Ett Pund smør, og paa det de kand nyde gott ad!! (af) derris forfædris sved og Arbeide paa den/n/e gaard, og icke blive brødløsse, allerunderdanigst erbyder sig at betalle til Deris Maj:tts Cassa for Løsnings Retten til den fulde gaard yttre Jaastad 1ste Thuun, som var før aftaged 2 Løber smør, 2 huuder, men efter aftaged er 1 Løb 2 pd: smør, 2 huuder, den Sum/m/a 30 Rd:r, sigger Tredive Rigsdahler.

Eieren til den i gaarden Huus værende saa kaldede Schielderups Goeds 1 Løb 6 mrk: smør, 1 ½ huud, til smør Refuceret 1 Løb 2 pd: 12 mrk: smør, unge Jacob Svendsøn fremstoed for Retten og beviiste sig med skiøde af 19de Junj 1748 at være Eier og opsidder for nærværende tiid af sam/m/e goeds, declarerede

1752: 174

1752.

der hos, at hand icke ved at give bedere eller meere oplysning om dette goeds, end hvad hands sal: Farfader, gl: Jacob Swendsøn Huus ved sin under 8de Jan: 1741 indgivene demonstration har forklaret, anviiste ellers i Rettem, Et af sal: Ingeri Jonsdatter d: 20de Octbr: 1699 paa dette goeds udgivene skiøde, som hun sig efter skiødets formeld d: 2 Junj 1694 fra forrige Foged udj Sundfiord, Jens Torgiersøn, havde kiøbt, saavelsom Et af Sig:r Henrich Miltzhou paa sam/m/e goeds og Odels Rett d: 1ste Maj 1715 udgivene Transport brev og skiøde paa Odels Retten, af begge deele hand i Retten fremlagde Rigtige gienparter, som nu blev betegned med No: 5 og 6, og da det alligerede og fremlagde skiøde udvisser at det da er holden for Et frit Odels goeds, og at det liggeleedes end og for saa mange Aar siden er solt til Evindelig Odel og Eiendom, saa maatte hand lade det ankom/m/e paa Deris Kongl: Maj:tts Egen Allernaadigste befahling om goedset inu fra Cronen skal Relueris, og dersom saa skal være, da maatte hand vedblive det af hands sal: Farfader giorde bud, og liggeleedes erbyde sig selv at betalle til Deris Maj:tts Casse 20 Rd:r, sigger Tiuve Rigsdahler.

Eierne til de 1 Løb smør, 1 huud udj Gaarden Lotte 3de Thuun, som forhen haver været det saa kaldede Ole Echelands goeds, som efter Cam/m/er Collegi opsende Designation alleene skal have været pantsat fra Cronen til bem:te Ole Echeland, neml: Ole Larsøn og Torbiørn Jacobsøn Lotte, fremstode for Retten og gav tilkiende, at hver af dem ere Eiende og brugende den halve deel af sam/m/e goeds, sagde derhos, at den/n/em efter derris forfædris sigende er bekiendt, og {hv} at de udj et skifte brev efter bem:te Ole Echeland, som de nu icke er goed for at til veje bringe, har seet, at den/n/e jorde part, som fra Cronen var Pantsatt, skal være paa Cronens vegne virckelig bort solt til meerbem:te Ole Echeland af sal: Cansler Ove Bielke, samt Hans Hansen, Bergens og Guletings LaugMand, og Herman Gaarman, General Told Forvalter Nordenfields i Norge, som der til med Kongl: Allernaadigste Instrux har været authoriseret, og at dette skal være passeret imel: de aar 1663 og 1665, item at de inu vil giøre sig umage for at faae fatt paa dette skifte brev, hvor udj skiødet saavel paa den/n/e En Løb smør, En huud udj gaarden Lotte, som paa En Løb smør, En huud udi

1752: 174b

1752

Gaarden Solberg i Strandebarms skibbr: udj Sundhors Fogderie, findes ordlydende indført. fremviiste ellers i Retten Et af bem:te Ole Echelands søn Joen Olsøn[s] Encke Anna De Rytter paa den/n/e 1 Løb smør, 1 huud udj gaarden Lotte d: 24de Martj 1702 til derris forfædere udgivene skiøde, hvorudj det kaldes hendes sal: Mands Odelsjord, og selges til fuldkom/m/en

Odel og Eiendom, af hvilcket skiøde de og fremlagde En rigtig gienpart, nu betegned med No: 7. de vilde altsaa allerunderdanigst haabe at vorde Allernaadigst befriet for noged ydermeere for Løsnings Retten at betalle, men dersom det bliver Derris Maj:ts allernaadigste villie og befahling at dette goeds fra Cronen \skal/ Relueris, da maatte de allerunderdanigst erbyde sig at betalle til Deris Maj:tts Cassa for Løsnings Retten til den/n/e 1 Løb smør og En huud udj gaarden Lotte 3de Thuun, begge 15 Rd:r, sigger Femten Rigsdahler.

Dernest blev nøye Examineret blandt den nu Tingsøgende Folckeri[g]e Almue, om de veste at angive noged ydermeere af saadant Cronens goeds som inu med Relutionen maatte være behæftet: men her var intet paa nogen slagt[s] maade at udfinde, hvorfor den/n/e forretning blev sluttet, og under Rettens fulde fors[e]igling udstætt.

Derefter blev Retten betiendt med det til Tinget opnævnte ordinaire Laug Rett, er saa passeret:

Fogden Hr: Cam/m/er-Raad Hejberg lod inden Retten oplæsse og Examinere til sine Allerunderdanigste Regnskabers belag, de sam/m/e documenter og breve som for Grawens skibbr:, i dette fald findes Specificeret, og som ingen indfant sig der noged imod sam/m/e havde at erindre, men alle tilstoed dets rigtighed, bleve de udstæde under Rettens fulde fors[e]igling og attestation. Nock blev fors[e]iglet og attesteret Termins Restancen, vis endelige Sum/m/a var 557 Rd:r 4 mrk: 8 s:

Mathias Siursøn Sexe og med Interessendere udgivene skiøde af 12de Apriil a: c: til Anna Engebretsdatter paa 16 mrk: smør uden bøxel, i gaard: Qvalnes, blev læst.

Efter 3de gange udraabelse var ej nogen der vilde gaae i Rette, altsaa blev Tinget ophæved.

Dend 4de Octbr: blev Retten betiendt paa Gaarden Mouge, beligende i Kingtzerviig Præstegield og Ullenswangs Kirke sogn, med efterskrevene Eedsorene Laugrettes Mænd, som af Fogden Hr: Cam/m/er-Raad Hejberg er opnævnt, sc: Anfind Lofthuus, Knud Helleland, Aamun Utne, Haaver Swartvet, i hands stæd Michel Siursøn Lotte, Jacob Mognsøn Alsager, i hands stæd sat Knud Jaastad, og Brynild Tioflaat, i hands stæd sat Torbiørn Hougse: og lyder bem:te Hr: Cam/m/er-Raadens

1752: 175

1752

skriftlige opnævnelse af 13de Junj nestleeden saaleedes, Lit: A. nærværende ved Retten Lensmanden Joen Torchielsøn Hougse. Efter tilkaldelse af den/n/e Gaard Mouge[s] opsiddere.

Hvorda for Retten fremstoed den/n/e Gaard Mouges opsiddere Siur Pedersøn, Knud Tostensøn, Aamun Iwersøn, \og/ Lars Pedersøn, som gav tilkiende det de med Muntlig varsel til den/n/e tægtedag haver ladet stevne Joen Qvitne at møde i Retten her paa Aastædet Mouge, eller yttere Qvitne, hvor Dom/m/eren det forrefinder, med hvad beviis han kan have til den udmarck yttere Qwitne, som de tilEgner sig, liggeleedes at anhøre hvad beviis Citanterne paa derris side agter at i Rette føre, samt ved Lov og Dom at faae sin Eiendom indhægnet fra Fields til Fiære: item {at lide Dom til undgieldelse} fordj hand haver veitet Elven fra Citanterne til sin side: Om alt Dom at anhøre, samt Processens omkostning at erstatte. Og vil vj fornem/m/e om den indstevnte nu møder.

dend indstevnte Joen Samsonsøn Qvitne møtte, og sagde det hand af Alderdom ickun hører lidet, begierede derfor at hands søn Samson Joensøn Qvitne, som nu her for Retten er tilstæde,

maatte gaae i Rette og svare for ham. Den/n/e Joen Qvitnes paastand blev af Retten billiget, siden hand her udj haver Lovens medhold.

Da fremstoed benævnte Samson Joensøn Qvitne og sagde, det ieg tilstaar dend incaminerede Muntlige stevning at være min Fader lovligen forkyndt: sagde derhos, det min Fader og ieg med en skriftlig Contra stevning af 16de Septbr: nestl: haver ladet Contra stevne hoved Citanterne, dend ieg her fremlægger til actens følge. dend producerede stevning er saa lydende, Lit: B.

Hoved Citanterne tilstoed dend oplæste Contra stevning at være dem lovligen forkyndt, paastoed ellers deris indstevnte vidner Eedelig afhørte, sam/m/e ere Lars Olsøn Apollo, Ragnilde Erichsdatter Hiertvet, Ragnilde Henrichsdatter Bleje, Gunnilde Klemensdatter Lenviig, Christj Johan/n/esdatter Mouge, Jørgen Jørgensøn, Torchiel Østensøn Brat Espen, og Ole Knudsøn.

bem:te vidner møtte alle for Retten: Da Edens forklaring blev den/n/em forrelæst, og der efter af Dom/m/eren formaned at have Gud og sandhed for øynene, og at agte dem fra at begaae MeenEed.

1ste vidne, Lars Olsøn, er huusmand paa Gaarden Appollo, sagde at være i slægt med Aamun Mouge, som er en af hoved Citanterne, og det saaleedes at hand er min broders Datters søn, ieg er og i slægt med Joen Qvitne, hands Moder var min søster: sagde sig at være gammel over 70 Aar, provede at Qvitne opsiddere har i ald dend tiid ieg kand mindes, beitet med sine smaler i dend Dahl som kaldes yttere Qvitne: jeg har hørt sigge, efter Joen Qvitne, at de skulde Eie i dend Dahl noged, men har ei hørt hvor meged det skal være: j sam/m/e Dahl har Gaarden Mouge sin beste bue hauge, og kaldes sam/m/e Dahl yttere Qvitne Dahlen. Hoved Citanterne tilspurte vidnet, om hand havde hørt noged af sin sal: Fader talle om den/n/e Eiendom. Resp: min sal: Fader Ole Larsøn var omtrendt 84 aar gl: da hand døde, og

1752: 175b

1752.

er det 44 aar siden hand døde, hand boede først her paa Mouge, hvor mange aar ved ieg icke, thj ieg blev først føed det aar hand fløttede her fra til Joendahls sogn, hvor hand boede omtrent 10 á 12 aar paa Gaarden HaandeGaard, fløttede saa der fra her hid til Apollo, og hørte ieg ej andet af ham sigge, end at Mouge Eiede yttere Qwitne, som skal ligge i den/n/e Dahl som kaldes yttr: Qvitne Dahlen. 2den qvæst: om Mouge Manden icke formeente Qvitne Manden at beite i dend Dahl: Resp: jeg hørte min broder Joen, som boede her paa Gaarden Mouge, og er ved døden afgangen for 16 aar siden, det hand formeente Qvitne Manden der at beite med sin smalle, men hand beitede ligefuldt, saa de Kæckledes med hinanden derom. Parterne havde ej videre at tilspørge vidnet. Retten tilspurte vidnet, om det kand giøre anvisning paa den Dahl som kaldes yttere Qvitne. Res: ja.

2det vidne, Ragnilde Erichsdatter, værende hos hendes søn paa Gaarden Hiertvet, Er ingen af Parterne enten beslægted eller besvogret, sagde sig at være ganl: 86 aar, provede, at min Fader var huusmand her paa Gaarden Mouge, og blev ieg opavlet her paa Gaarden, dend tiid boede her ickun 3 Mænd, jeg var 19 aar gaml: da ieg kom her fra Gaarden, i dend tiid hørte ieg det Mændene her paa Mouge befahlede derris Tøsser og Bodeier, naar de skulde gaae ind i Dahlen yttere Qwitne, de da skulde see vel efter at det grin[d] var lugt, som var for broen imel: Qwitne og Mouge, at Qwitne Creature ej kom der ind i Dahlen, og i dend tiid ieg var her, kom Qwitne Manden ej udj sam/m/e Dahl med Et bæst. Hoved Citanterne tilspurte vidnet, om det hørte, udj dend omvundene tiid, nogen gang sige, det Qwitne havde nogen Eiendom udj den/n/e Dahl. Resp: Nej, hørte ej saadant. Parterne hafde ej videre at tilpørge vidnet.

da Dom/m/eren til dette vidne, som og til alle efterfølgende vidner, igientog dend Qvæstion, som af Retten ved første vidne er fremsat, hvortil vidnet svarede ja, ieg kand giøre anvisning.

3de vidne, Ragnilde Henrichsdatter, Er boendes paa Gaarden Bleje, og er gift med Bottolph Bleje, sagde ej at være med nogen af Parterne enten beslægted eller besvogret, Er gaml: omtrendt 50 aar: provede, jeg har tiendt her paa Gaarden udj 11 aar hos nu sal: Joen Mouge, som var broder til Joen Qvitne[s] Moder, og er det 12 aar siden ieg blev gift her fra Gaarden: i dend tiid ieg tiente her, hørte ieg ej andet sigge end at yttere Qvitne Dahlen tilhørte Mouge: og befahlede {ieg} min huusbonde mig, at naar ieg saa Qvitne smalen kom/m/e der, skulde ieg Kiøre dem der fra: og som/m/e dagge kom Qwitne smallen der, men som/m/e dagge icke, jeg kand og giøre anvisning paa den/n/e Dahl. Hoved Citanterne tilspurte vidnet, om icke de andere Opsiddere her paa Mouge var liggesaavel som hendes huusbonde, Qwitne Manden imod, at hand icke maatte kom/m/e i Dahlen med sine smaler at beite. Resp: jo, {hø} ieg hørte de var alle der imod, at Qwitne Manden icke skulde kom/m/e der med sin smalle. Parterne

1752: 176

1752.

havde ej videre at tilspørge vidnet.

4de vidne, Gunnilde Klemensdatter, er til huus paa Gaarden Lenviig, \var/ {er} gift med \sal:/ Isaak Knudsøn, \som var/ {er} broder til Tosten Knudsøn Mouge, hvis søn Knud Tostensøn Mouge er en af Hoved Citanterne, sagde sig at være gaml: 63 aar: provede, at have for 3 aar siden været til huus i yttere Qwitne Dahlen, og blev der indsat af Mouge Mændene, kand ej mindes hvor mange aar ieg boede der, men ieg meener det var omtrent 19 aar; i dend tiid ieg boede der, da saa ofte Qvitne smallen kom der, Kiørte ieg dem der fra efter Qvitne Mendenes befahling: ieg havde der baade ager og slotte, og staar løen der inu, aggeren er tilsiune hvor den har været: kand paa alt giøre anvisning: ieg kand icke sigge nogen tiid at have hørt det Dahlen skulde tilhøre Qvitne. Hoved Citanterne tilspurte vidnet, om det icke udj dend omvundne tiid, hørte sige det Mouges opsiddere var Eier for dend heele Dahl paa dend side af Elven. Resp: har ej hørt andet sige, end at Mouge Eiede det. Parterne havde ej videre at tilspørge vidnet.

5te vidne, Christj Johan/n/esdatter Mouge, er til huus hos Siur Pedersøn Mouge, som er En af hoved Citanterne, er ellers hvercken beslegtet eller besvogret med nogen af Parterne, Er gaml: 53 aar, provede at være føed og opdragen paa Gaarden Qvitne Grund, og var hendes Fader sal: Johan/n/es Pedersøn, huusmand paa Qwitne huusmande platz, kaldet Rømbøle, udj 40 aar, og i ald dend tiid beitede Qwitne Manden med sine smaler udj yttere Qwitne Dahlen alt saa lenge ieg kand mindes, og er det \over/ 20 aar siden ieg kom der fra, hvad der i {de 17 aar} den tiid er passeret ved ieg icke, undtagen i disse sidste 3 aar ieg har været paa Mouge, da har Qvitne og beitet der med smalen. ieg kand giøre anvisning paa sam/m/e Dahl: min sal: Fader brugte slotter der i Dahlen, da hand som melt var huusMand paa Qwitne grund, de slotter leiede hand af sal: Joen Mouge, og hørte ieg aldrig i den tiid eller siden talle om nogen Eiendom, førren i aar ieg har hørt sige at Qwitne Manden vil Eie der. Citanten tilspurte vidnet, om de slotter de leiede af Mouge Manden, icke ligger oven for bøe garen oppe i Dahlen. Resp: de slotter min sal: Fader leie[de] af Mouge Manden ligger oppe i øverste Enden af Dahlen, ligge ud for Qvitne støllen. 2° qwæst: om icke disse {smaller} slotter saavelsom Mouge[s] bue hauge, i dend omvundene tiid, blev overtraad af Qvitne smaler. Resp: jo, det blev alt overtraad, thj der som der!! som!! bue haugen eller Dahlen slutter sig, der begynder den leiede slotte. Samson Qwitne tilspurte vidnet, om det var saa stoer skade ved det smalen overtraad paa slotten, at vidnets Fader icke kunde naae sin fulde slaatte. Resp: kand just icke sige af nogen skade, men smallen var fahret over

1752: 176b

1752.

alt. Parterne havde ej videre at tilspørge vidnet.
6de vidne, Jørgen Jørgensøn, tienende her paa Gaarden hos Siur Pedersøn Mouge, som er hoved Citant, er ellers hvercken beslægted eller besvogret med nogen af Parterne, er gaml: 31 aar, provede at have tiendt hos sin hosbonde først i 3 aar, saa var ieg her fra i 8 aar, og nu tiener ieg ham igien, og kom her vaaren i dette aar, i ald dend tiid, saavel mens ieg var her fra som mens ieg har tiendt her, har ieg baade seet og hørt, det Qvitne har beitet med sin smalle i Dahlen, og kand ieg giøre anvisning paa Dahlen, som kaldes yttr: Qwitne Dahlen. Hoved Citanterne tilspurte vidnet, om hand icke ved at Qwitne Manden, i dend omvundene tiid, har begyndt at bruge meere bejte end som sædvanligt har været, og er kom/m/en ud i Aasse støllen, som er Mouge tilhørende, og der beitet med deris smaler. Resp: ved ej hvad sædvahnlig har været, men ieg har seet at de er kom/m/en med deris smaler i Aasse støllen. 2° qwæst: om vidnet icke har seet, at Qvitne Manden har lagt ud En broe over Elven for sine smaaler, efter at de til Tinge var bleven forligt, at dend gamle broo skulde needrives. Resp: ja.
7de vidne, Torchiel Østensøn, værende paa Gaarden Brat-Espen hos sin Fader, er ingen af Parterne Enten beslægtet eller besvogret, er gaml: 23 aar, provede at ieg tiente her paa Gaarden hos Jens Mouge i 3 aar, og kom her fra vaaren indeværende aar: i dend tiid ieg tiente her, bejtede Qvitne Manden med sine smaler i yttr: Qvitne Dahlen, og kand ieg giøre anvisning paa sam/m/e Dahl: og saa ieg, i dend om/m/elte tiid, at Qvitne Manden, efter at den gamle Broo var need Reeven, udlagde en broo for sine smaler over Elven. Hoved Citanterne tilspurte vidnet, om hand icke har seet, det Qvitne Mandens smaler har overtraad bøen saavelsom slotterne langt oppe, lenge efter dend tiid at bøe garen har været gierdet. Resp: jo. 2° qwæst: om vidnet icke har seet det Qwitne Manden har forretaged sig at beite med sine smaler, foruden i Qwitne Dahlen, ogsaa i Mouge[s] hiem/m/e houge og paa derris støel Aasse. Resp: har ej seet det, men hørt saa sigge af Mouge Folcket i den tiid ieg tiente her. Parterne havde ej videre at tilspørge vidnet.
8de vidne, Ole Knudsøn, tienende her paa Gaarden hos Aamun Iwersøn Mouge, som er En af Hoved Citanterne: er ellers ingen af Parterne enten beslægtet eller besvogret: er gaml: 21 aar. provede: ieg har tiendt her paa 6de aar, i dend tiid har ieg seet det Qwitne Manden har beitet smalen i Qwitne Dahlen, og at de har drevet derris smaler der ud over En Broo de har udlagt over Elven: ieg har og seet, i dend omvundene tiid, at derris smaler har beitet i Mouge[s] bue hauge, og under Mouge støl, Aasse kaldet. ieg kand giøre anvisning paa Qvitne Dahlen. ieg har og seet at de har beitet med smallen paa bøen og oppe i slotten, efter at gierdet var færdig giort om vaaren, ja, ieg har seet at deris

smaller har for Mouge Manden opæt vores høe efter at det var needslaaet. Parterne havde ej videre at tilspørge vidnet.
Hoved Citanterne producerede En Extract af Hardanger Justitz Protoc: til beviis det Parterne inden Tinge d: 23de Octbr: 1736 Er bleven foreenede om, det dend gaml: Broo skulde needrives, sam/m/e er saa lydende, Lit: C. En[d] videre fremlagde Hoved Citanterne 2de gaml: skatte bøgger, der med at bevisse at de i forrige tiider har betalt 8 skil: i leeding af yttr: Qwitne Dahlen: bem:te skatte bøger vorder her Extraheret, see Lit: D. Endelig, siden ej findes i disse 2de bøgger, leedingen at være betalt lengere end til {1721} 1731, saa blev samtlig opsiddernes bøgger efterseet, mens \findes/ ej noged at være der for beregned fra bem:te aar 1722!! (1732) og indtil nærværende tiid.
Samson Qwitne for sin Fader som Contra Citant, sagde, hvad det er anbelangende at vidnerne har forklaret, at hand lagde En Broo ud over Elven for smalen, da kunde hand icke faae sin smalle hiem paa anden maade, siden den gaml: Broo blev afReeven. at smallen har

beitet i Mouge[s] hauge og under Aasse støllen, kand vel være, siden det er aaben Marck og fellets beite med yttr: Qwitne Dahlen: sagde Ellers, det ieg frafalder den post udj Contra stevningen om dend gamle afReevene Broo, siden min Fader, mig uvidendes, der om til Tinge har forligt sig med Hoved Citanterne. i det øfrige paastoed de indstevnte vidner afhørte, og ellers til actens følge lagde i Rette sit adkomst til yttr: Qwitne, som er Et skiøde af 1650, lyder saaleedes, see Lit: E. Edens forklaring blev vidnerne forrelæst, og formanet af Dom/m/eren.

1ste vidne, Joen Larsøn, boendes paa Gaarden Diggrenes, er ingen af Parterne beslegtede eller besvogrede, er gaml: 46 aar, provede, ieg tiente hos Joen Qwitne i 3 aar, og er det 30 aar siden ieg Reiste der fra, i dend tiid ieg tiente hos ham, beitede hand med sin smalle baade høst og vaar udj yttr: Qwitne Dahlen, og da hørte ieg af bem:te Joen Qvitne, der inu lever og haver her til Retten kaldet mig, sigge, det hand eiede i yttr: Qwitne, men hørte det ej af andere sige, og kand ieg giøre anvisning paa yttr: Qwitne. Samson Qwitne tilspurte vidnet, om Qwitne brugte videre udj yttr: Qwitne Dahlen end som bejtet. Resp: ja, Joen Qwitne huggede der Ovn Veed til at Ile med hiem/m/e om vinterene. Hoved Citanterne tilspurte vidnet om sam/m/e hugster skeede med Love eller uden Love. Resp: kand intet sigge her om, ieg huggede som mig af min Huusbonde var befahlet. 2° qwæst: om vidnet icke hørte at Mouge Mændene Klagede over saadan adfær som dem skeede paa derris bøe og bue hauge. Resp: har intet hørt om saadant.

1752: 177b

1752.

3° qwæst: om vidnet har hørt at Mouge Eiede i yttr: Qwitne Dahlen. Resp: ja, ieg har hørt det baade før ieg tiente paa Qwitne, og lige saa siden efter. Parterne havde ej videre at tilpørge vidnet.

2det vidne, Knud Gunnersøn, boendes paa Gaarden Lindwiig, er ingen af Parterne enten beslægtet eller besvogret, Er gaml: 52 aar, provede, at omtrendt for 30 aar siden tiente ieg hos Joen Qwitne Et halv aar, og da beitede hand med sin smale i Indr: Qwitne Dahle, ieg hørte icke sigge det Joen Qwitne havde nogen Eiendom der, mens ieg hørte sigge det Mouge Eiede der: og hørte ieg det Mouge og Qwitne Klamredes om det smalebeite Qwitne brugte der. ieg kand inu giøre anvisning paa Dahlen. Parterne havde ej videre at tilspørge vidnet.

3de vidne, Helje Giermunsøn, boendes paa Gaarden Schaaltvet, er ingen af Parterne enten beslegtet eller besvogret, er gaml: 48 aar, provede, at {for} ieg i 2 aar har tient halt om halvt hos Joen Samsonsøn Qwitne og Hans Mouge, og i alt tiente ieg i 5 aar her udj Mouge, og er det 24 aar siden ieg kom her fra, i dend tiid ieg saa tiente, beitede Joen Qwitne høst og vaar og en tiid paa som/m/eren med sine smaler udj yttere Qwitne Dahlen, og da hørte ieg at Mouge Mændene indbyrdes fortrød paa at Qwitne Manden brugte det beite, men ieg hørte aldrig at de Klamredes med Qwitne Manden der om. ieg saa og at Qwitne Manden huggede Ovn Veed i sam/m/e Dahl, men hørte aldrig sigge \at/ {om} det skeede med Lov eller uden Lov. ieg hørte og sigge at Mouge hafde Eiendom i sam/m/e Dahl, men ieg hørte ej talle det Qvitne havde Eiendom der. kand og giøre anvisning paa den/n/e Dahl. Parterne havde ej videre at tilspørge vidnet.

4de vidne, Sidselle Pedersdatter, er til huus paa Gaarden Staen, er beslægted med sal: Joen Mouge, som var Joen Qwitne[s] Morbroder, sam/m/e Joen Mouge var Hoved Citanten Aamun Mouge[s] Morfader, med sam/m/e Joen Mouge var ieg i 4de leed beslægted: er gaml: 95 eller 96 aar, provede, min sal: Moder var til huus i 30 aar hos sal: Samson Qvitne, og ieg tiente hos ham i 10 aar; som der ingen Ret samling var hos dette gamle Men/n/eske at finde, saa sagde Samson Qwitne det hand frafalder dette vidne.

{5te vidne} liggesaa frafalder ieg det vidne Magdele Joensdatter Aasse, som er min Fader og mig beslegted.

5te vidne, Kari Baarsdatter, er gift og til huus hos Lars Bache, er ingen af Parterne beslægtede eller besvogrede, er gaml: 43 aar, provede, ieg tiente i 6 aar hos Joen Qvitne, og var det nu i den/n/e vaar nestl: 17 aar siden ieg kom der fra, i dend tiid ieg {kom der} tiente der, beitede hand med smallen høst og vaar i yttr: Qwitne Dahlen, der fra ieg hentede smallen naar de om

1752: 178

1752.

qvællen skulde hiem, og hørte ieg ingen Kiv eller Klam/m/er imel: min huusbonde og Mouge Mændene om dette beite. ieg hørte af min huusbonde at hand sagde at have Eiendom i den Dahl, ieg hørte og det Mouge Mændene sagde at de havde Eiendom der. ieg kand og giøre anvisning paa dend sam/m/e Dahl. Hoved Citanterne tilspurte vidnet om icke Qvitne smallen kom paa Mouge[s] bøe og need traade. Resp: de kunde ej andet end kom/m/e paa Mouge[s] bøe hver gang de kom over Broen, naar de enten skulde ud eller hiem. liggesaa kom \de/ i slotten oppe i Dahlen, siden sam/m/e ej var indgierdet. Parterne havde ej videre at tilspørge vidnet.

Afskeediget,

siden det er seent paa Aftenen udsættes sagen til Morgen Formiddag Klocken 8te slæt.

Dend 5te Octbr:, Om Morgenen Klocken 8te slæt, blev den/n/e sag atter forretaged,

da Rettens Middel i følge Parterne og derris i gaard førte og afhørte vidner, forføyede sig ud i Marcken til de omtvistede Aastæder, Retten der at siune og grandske efter dend anvisning vidnerne har beloved at giøre.

Da blev os først af samtlige vidnerne Enstem/m/ende anvist, noged inden for Mouge, En Dahl som af Naturen paa de 3de sider er indhegned med store høye fielde, og paa dend 4de sidde er Fiorden, sam/m/e Dahl kalder samtlige vidnerne Qwitne Dahlen: Igien/n/em den/n/e Dahl, fra høyeste Fieldet og need til og i Fiorden, løber en stoer Elv: I enden for Elven og fra Elven begynder Gaarden Qwitne[s] Eiendom, bøen begynder fra søen som og fra Elven, og et lidet støcke fra Elven ligger Gaardens huusser. Paa den yttere sidde af Elven og med Elven fra søen og saa langt ind som Dahlen strecker sig, alt til høyeste Field, som melt paa yttere sidden af Elven, er yttere Qwitne Eiendom, eller det som kaldes yttere Qwittene Dahlen, som atter paa yttere siiden grendser i og med Gaarden Mouge[s] Eiendom. i begyndelsen af den/n/e yttr: Qwitne Dahlen er dette platsets bøe, der anviste det vidne Gun/n/ilde Klemensdatter Lindwiig, det indhægnede støcke jord, det hun, som huuskone, sagde at have brugt til ager mens hun boede der, tæt ved sam/m/e støcke ager, stod et gaml: huus, som hun sagde var hendes løe. Needers[t] i Elven imod søen, anviste Parterne os, hvor dend gaml: Brooe haver staaed, som er needreved, og et lidet støcke oven for laae, paa dend indere side af Elven, En tøm/m/er stock, der om forklarede Hoved Citanterne, det Qvitne Manden lagde dend stock over Elven, og der paa over drev sin geede smalle, som og af Samson Qwitne blev tilstaaed.

Dernæst efterfulte vj vidnerne saa langt som Dahlen strecker sig ind til Storesteenen, som ligger under Fieldet, paa yttere sidden af Elven, hvor Elven fra Fieldet neer i Dahlen haver sit fald og udløb igien/n/em Dahlen: der under Elve faldet, lidet needen for, anviiste vidnerne hvorleedes snee og Iis Fondene legger sig om vinteren over Elven, og ligger saa indtil lengst ud paa som/m/eren, saa at mand paa samme

1752: 178b

1752.

snee og Iis Fonde kand gaae og fahre over Elven, liggesom der inu paa indere siden af Elven, strax ved Elven, laae en stoer snee Fonde: her forklarede hoved Citanterne, at naar snee og Iis fonden ligger over Elven, da gaar Qwitne Mandens Geede smaller over Fondene ind i yttere

Qwitne Dahlen, som og af Samson Qwitne blev tilstaaed, at hands Forfædere saa havde brugt: her inde i steen uhren under Fieldet, og i Field skaarene samt paa Fieldet anviiste \Hoved Citanternes/ vidner{ne} at Mouge Mændene havde slotter, som de til deels slog selv, og til deels leiede bort, hvor der kunde være græs at bekom/m/e: Men sam/m/e slotter befantes at være udj udmarckens Fieldbeiter, og det af saadan beskaffenhed at de hvercken med gierde kand indhægnes, ej heller for Fieldets Cituation Creaturene der fra giettes.

slutteligen besigtede vj Elven, hvor Qwitne Manden og Mouge Mændene, hver paa sin side af Elven paa derris Egen Eiendom, efter derris sigende, har derris qværne huusser staaende: der befandes ved siun og grandskning, at Qwitne Manden paa sit Eget land har giort Et huul igienem den haarde Klippe, hvor igien/n/em hand trækker vandet til sin qværn, saa at, naar Elven er liden, kand Mouge Mændene /: i fald begge gaarder paa en dag og tiid vil male :/ fattes vand, hvilcket dog med en ringe umage, til begge Parters fordeel, kand hielpes og enderes. Det befantes, og var øyensiunlig at see, det Mouge Mændenes Damstock var fæsted paa Gaarden Qvitne[s] land og Eiendom, liggesom det og blev af Mouge Mændene tilstaaed saa med sandhed at være, men de beraabte dem paa at have fanget hævd paa Damstockens fæstelse, uden noged beviis der om at producere.

Ved hiemkomsten igien til Gaarden Mouge, og efter at forrestaaende siun og grandsknings forretning var til ført: blev, efter lang sam/m/entalle, Parterne saaleedes foreenede: at Gaarden Qwitne Manden aarligen skal beite med sine Geede smaller paa den yttere siide af Elven, og paa Gaarden Mouge[s] Eiendom, og det fra Mickelsdag og indtil 8ter daggen for Kor[s]misse om vaaren: men efter den tiid maae Qvitne Manden ej kom/m/e der med noged Creatur, under hvad paaskud det end være kand, uden det skeer med Mouge Mændenis ja, villie og gode samtycke: Og paa det Qwitne Manden, saaleedes som melt er, udj dend fastsatte tiid, aarlig ubehindret kand kom/m/e over Elven frem og tilbage med sine Geedesmaller, da Maae Qvitne Manden paa Egen bekostning, opsætte over Elven, og selv aarlig vedligeholde, En Brooe med et grin[d] foran: for sam/m/e grin Mouge Mændene var begierende Retten ved

1752: 179

1752

Kiendelse vilde sætte saadant Et laas, at Qwitne Mandens geede smaler ej kom/m/er paa derris Eiendom fra 8tende dagen for Korsmisse om vaaren og indtil Mickelsdag. Angaaende Elven, qværnene, og Mouge[s] Damstock som fæstes paa Qwitne Eiendom: Da maae Mouge Mændene, som forhen, her efter og udj fremtiiden frit og frelst, upaaAncket fæste deris Damstock paa Gaarden Qvitrne[s] Grund og Land: Men som Damstocken er saa høy, at Elven, naar dend er stor, kand gaae over og tilføye Qwitne Manden skade paa sit qverne huus og Render, saa skal Mouge Mændene, paa deris Eget land brænde og bryde skarvet, at Demningen kand blive lavere, hvortil Samson Qwitne er behielpelig med sit Arbeide uden videre bekostning.

betræffende Processens omkostning, der om paastoed Mouge Mændene for Mad og Dricke, Mænds opnævnelse, stevnings penge, Dom og brev penge, 12 rd:, hvortil bliver at beregne, Sorenskriveren{s} for 2de dages forretning 3 rd:, fløtning til Aastædet haver Mouge Mændene skaffet, hands Reisse samt Provition til Aastædet 1 rd: 1 mrk:, Laug Rætten per Mand 3 mrk:, er 3 rd:, Lensmanden 1 rd:, tilsam/m/en Rettens løn 8 rd: 1 mrk: her om bleve Parterne foreenede, det Joen Qwitne betaller til Hoved Citanterne 8 rd:

Ald den/n/e forrestaaende foreening blev af Parterne for Retten tilstaaed, stadfæsted og bekræftet med hænders Reckelse. Derefter blev saaleedes

Eragted,

Dette af Parterne her inden Retten indgaaed, sluttet og udj Protocollen tilførte foreening og forlig bør i alle maader ubrødelig at holdes og efterkom/m/es under vedbørlig straf og

undgieldelse for den som først bryder sam/m/e, paa lovlige maader at lide og undgielde: Og bør Qwitne Manden saaleedes at vogte sine Geede smaler, fra 8de dagen for Korsmisse om vaaren og indtil Michelsdag, at de ej kom/m/er paa dend yttere side af Elven i Qvitne Dahlen, som er ind paa Mouge Eiendom, enten over Broen som skal opbygges, eller over snee og Iisfondene oppe i Dahlen, eller over Elven i andere maader, eller fra Fiorden indføres, eller paa hvad maade det skee kand, {skulde det} uden Mouge Mændenes ja, villie og gode samtycke, da skal Mouge Mændene, i fald saadant imod forhaabning skulde skee, have magt at optage og indsætte sam/m/e Geedesmaller, og strax vidnesfast giøre det bekiendt for Qwitne Manden, hvor mange støcker de af hands Geddesmaler har antruffet udj derris Marck, og dem optaged og indsat, da Qwitne Manden skal være pligtig at løsse og betalle for hvert støcke

1752: 179b

1752.

af de optagene og indsatte Geede smaller, enten det er lidet eller stort, 4re skil: Danske til Mouge Mændene: Og skulde Qwitne Manden udj 2de fulde samdøyer!! (samdøger), lade de optagene og indsatte Geede smaller, staae uden \at/ løsse og betalle for dem som skrevet er, da skal de optagene Geede smaller, {2de fulde} Naar 2de fulde samdøyer er forløben efter at Mouge Mændene vidnesfast har gived Qwitne Manden det tilkiende, tilhøre Mouge Mændene uden videre process og Rettergang, som derres Retmessige Eiendom. Skulde det og hende sig at noged Men/n/eske enten af on[d]skab eller Kaadskab, for at tilføye Qvitne Manden skade, skulde indjage, eller bærre, eller udlucke Et eller fleere af Qwitne[s] Geede smaller paa Mouge Eiendom, i den omskrevene tiid, og det sam/m/e Men/n/eske skielligen overbevisses, da bør dend, som saadant overbevisses at have giort, at bøde til dette Præstegields fattige og sengeligende lem/m/er 20 rd:r, betræffende den/n/e forretnings omkostning, da betaller Mouges opsiddere til Rettens Persohner 8 rd: 1 mrk:, hvor imod Joen Qwitne betaller til hoved Citanterne, efter giorde foreening, 8 rd: inden 15ten dage efter den/n/e Doms forkyndelse, under adfær efter Loven.

Dend 20de Octbr: blev paa **Gaarden øfre-Wiig med Jondahls skibbr:[s] Almue holden Et almindeligt Høste, Skatte og Sage Ting**, da Retten blev betiendt med det ordinaire Laug Rætt som paa fol: 136 findes opnævnt, nærværende inden Retten Fogden Hr: Cam/m/er-Raad Hejberg med bøygde Lensmanden Johan/n/es Nielsøn Wiig og dend Tingsøgende Almue,

da allerunderdanigst og underdanigst er publiceret som følger,

1°: Kongl: Allernaadigste Placat af 7de Aug: h: a: angaaende gotgiørelse af den Kongl: Cassa for gamle Mynter og andet af nogen Rarhed, som udj Danmrk: og Norge maatte findes og til Rente Cam/m/eret indsendes.

2°: dito Placat og forbud af 27de Aug: h: a: paa Adskillige Sorter Farve-Vahre og Valckejords Indførsel i Danmrk: og Norge.

3°: En dito Placat af 7de Aug: h: a: angaaende Forbud paa Trælastes udførsel af Nordlandene udj Norge.

4°: Cam/m/er Collegii Placat af 7de Apr: h: a: om Advarsel, at skrive Certepartier og Bodmerie breve paa det der til Forordnede stemplet papiir.

5°: Hr: Stiftbefahlingsmandens skrivelse af 7de Octbr: h: a: til Fogden Hr: Cam/m/er-Raad Hejberg, angaaende Kongl: Resolution af 13de passato, at lade efterdags betalle, af Hans Maj:tts Cassa 4 Rd:r til den som paagriber en Schlawe som fra en eller anden

Festning er undviget, og sam/m/e tilbage bringer.
6de: En dito ordre til bem:te Hr: Cam/m/er-Raad af 16de Septbr: h: a: angaaende at intet Fersk Kiød udj Bergen maae indføres under Confiscation og ander!! (anden) straf.
7de: En dito ordre af 16de Septbr:, at dette Fogderies Almue udj anvente delinqvent penge for 1750 skal betalle 94 Rd:r.
8de: En dito ordre af 13 Septbr: h: a: angaaende Ewen Langelandswiigen af Ryefølke Fogderie, som er undviget /: og med sig taged Et Qvinde-Men/n/eske :/ fordj hand havde besvangret sin Kones søster, sam/m/e at paagribe.

Lars Larsøn Lille Linge og med Interessendere udgivene skiøde af 3de Junj 1751 til Lars Totstensøn paa 1 Spd: 7 4/5 mrk: smør i gaarden Halderager, blev læst.
Torchiel Iwersøn Eie udgivene skiøde af 2den Junj 1752 {End} til Endre Torchielsøn paa 2 spand 8 2/5 mrk: smør udj Gaarden Eie, blev læst.
Christopher Langesetter udgivene skiøde af 20de Octbr: 1752 til Lars Christophersøn paa ½ Løb smør i gaarden Sambland.
Iwer Aamunsøn Tweten udgivene bøxel brev med Rewers, af 20de Octbr: 1752, til Helje Gribsøn Sæwerhagen og Torsten Olsøn ibdm: paa ¼ parten udj Gaarden Tweit saugen, blev læst.
Od Larsøn Brattebøe udgivene skiøde af 20de Octbr: 1752 til Samson Larsøn paa 13 ½ mrk: smør udj Gaarden Koppre, blev læst.

Dend 21de Octbr: blev end videre med Tinget Continueret.

Salamon Arnesøns udgivene skiøde af 20de Octbr: 1752 til Arne Salamonsøn paa 2 Spd: 5 ½ mrk: smør i gaarden indere Wichene, læst.
Iwer Torstensøn Aasse og med Interessendere udgivene skiøde af 20 Octbr: 1752 til Lars Torbiørns: paa 3 Spd: s: i gaard: Aasse, blev læst.

Lars Larsøn Bircheland viste Fællen af en voxen Biørn som hand i den/n/e som/m/er har skutt paa Gaard: Birchelands grund. Fogden Hr: Cam/m/er-Raad Hejberg betalte til ham 2 rd:

Lars Torbiørnsøn A[a]sse udgivene Obligation af 21de Octbr: 1752, til Lars Endresøn Engedahlen for laante penge 17 rd:, af Torbiørn Larsøn Engedahlen laant 30 rd:, og af Helga Torbiørnsdtr: laant 7 rd:, tilsam/m/en 54 rd:, imod det pant af ½ Løb s:, ½ hd: i gaard: Aasse.
Iwer SteenGrimsøn Guntvedt udgivene bøxel brev med Revers, af 20de Octbr: 1752, til Henrich Olsøn paa 1 pd: 15 5/8 mrk: s:, ½ hd: i gaard: Guntvet.

Fogden Hr: Cam/m/er-Raad Hejberg lod inden Retten oplæsse og Examinere følgende bilager ved hands allerunderdanigste Regnskaber: 1°: Odels Mantal. 2°: det ordinaire Tingsvidne indeholdende 9 poster. 3°: Tingsvidne at Soldaten er bleven betalt udreedning for dette aar. 4°: Specification over aftagene paa endeel Gaarder. 5°: Tingsvidne at Ting skydtzen er betalt med 4 s: per Mand for Milen. 6°: Specification over aftagene paa Endeel gaarder hvor efter Leeding og Tiende til omdrag beregnes. 7°: skatte Restancen for indeværende aar, hvis endelige Summa var 6 Rd: 15 s:, og som ingen indfandt sig der noged imod forrestaaende havde at Erindre, var Hr: Cam/m/er Raaden Rettens attestation begierende, som blev efterkommet, siden det med billighed ei kunde nægtes.

De Laug Rettes mænd som Retten tilstundende Aar 1753 skall betiene, bleve opnævnte, og ere følgende, gamle, Joen Niels: Sambland, Samson Larsøn ibdm:, Ole Johansøn ibdm:, Tosten Johansøn ibdm:, og Iwer Larsøn Traae, Nye, Lars Christophers: Sambland, Tosten Wichlichsøn Fladebøe og Samson Larsøn Bagegaard, som for Retten af Hr: Cam/m/er Raaden blev tagen i Eed.

Efter 3de gange udraabelse om nogen vilde gaae i Rette, og ingen indfandt sig, blev Tinget for dette skibbreede ophævet, og Laug Retten forloved til hiem Reissen.

1752: 180b

1752.

Dend 21de Octbr: blev paa **nest forbem:te Gaard øfre Wiig med Østensøe skibbr:[s] Almue holden Ett Almindelig Høste, Skatte og Sagefalds Ting**, da Retten blev beklæd med det Ordinaire Laug-Rett som paa fol: 138 findes opnævnt og Specificeret,

da allerunderdanigst og underdanigst blev publiceret de Kongl: Allernaadigste anordninger med Høy Øfrigheds ordres, som paa fol: 179 og 180 findes Extraheret, nærværende inden Retten Fogden Hr: Cam/m/er-Raad Hejberg med bøygde Lensmanden Giermun Olsøn Næss og dend Tingsøgende Almue, efter bem:te publication er følgende passeret.

skifte brevet af 18de Octbr: 1751, sluttet efter sal: Maritte Olsdatter, blev læst, og var stervboen Eiende jordegoeds udj arvetompten Gaarden Norrem 5 Spd: 9 mrk: smør, vurderet 198 rd:, og udlagt for gields fordring, saasom til Aamun Larsøn Buue 3 Spand 9 mrk: smør for 126 rd:, til Niel[s] Larsøn Spilde 2 Spd: smør for 72 rd:, Nock 4 ½ mrk: smør udj Gaarden Schiechedahlen med ¼ part udj Fugleraas saugen, tilsam/m/en vurderet 40 rd:, og udlagt for gields fordring til Lars Aamunsøn Buu.

Hr: Sorenskriver Hesselberg[s] skifte brev af 12 Junj 1752, sluttet efter sal: Peder Andersøn Lille Fosse af Sundhorleehn, blev læst, og var stervboen Eiende jordegoeds her udj skibbreedet 1 ½ Løb smør udj gaarden Aarhuus, som var udlagt i arv til dend sal: Mands børn, saasom til Hans Pedersøn 1 pund sm:, til Peder Pedersøn 1 pund 4 mrk: sm:, til Døttrene, Kari, Anne, Ingebor og Lisbet Peders døttere, hver 14 mrk: smør, er tilsam/m/en 1 ½ Løb smør.

Hr: Sorenskriver Hesselbergs udstæde skiftebrev af 9 Junj 1752, sluttet efter sal: Elen Hansdatter Schougseidet i Sundhorleehn, blev læst, og var stervboen Eiende jordegoeds her i skibbreedet og udj gaarden Aarhuus 18 mrk: smør, som var udlagt i arv til Enckemanden, sc: Morten Olsøn Schougseidet.

Joen Siursøn Westreim udgivene skiøde af 26de 7tbr: 1752 til Ole Gribsøn Bleje paa 1 ½ Løb sm:, 1 hd: i gaard: Indr: Aaleviigen.

Haagen Aamunsøn Twet udgivene Obligation af 20de Octbr: 1752 til Lars Siursøn Østensøe for 80 rd: laan, imod pant af 5 Spd: s: i gaard: Tvedt.

Haagen Aamunsøn Tvet til Siur Olsøn Østensøe udgivene Pante Obligation af 18de 8tbr: 1737, læst til Tinge sam/m/e dag, og udj Pante bogen paa fol: 89 og 90 indført, blev efter paategnede qvittering af 19de Octbr: 1752 anvist til udslettelse.

Johan/n/es Tørwiigen af Joendahls sogn, gav tilkiende det ieg med Muntl: varsel til den/n/e tægtedag har ladet stevne og indkalde, paa min Myndlings vegne, Endre Herrestvedt, vidner at anhøre om dend uforsvarlige skoug hugster hand har øvet, der om Dom at imod tage til undgieldelse, samt processens erstatning: og vil ieg fornemme om dend indstevnte møder.

dend indstevnte møtte, tilstoed lovlig varsel, sagde der hos, naar Rettens Middel kom/m/er paa siun og grandskning, skal det ei befindes at ieg har hugget ulovlig, og det som hugget er, er skeet til gaardens huussers fornødenhed, som ved siun og granskning skal befindes.

Afskeediget

sagen henvisses til Aastædet til lovlig siun og granskning samt endelig paaDøm/m/ende efter forregaaende lovlig Kald og varsel, da en hver skal vederfahres Rett.

Johan/n/es Herrestwet gav tilkiende, det ieg med Muntlig varsel til den/n/e tægtedag har ladet stevne og indkalde min grande Endere Herrestvet, vidner at anhøre, som under Lovens

1752: 181

1752.

faldsmaal er indvarslet, sc: Lars Halderager og Ole Berje af Joendahls skibbr:, om hvorleedes bem:te min grande har needlagt Et støcke bøegierde som fra gam/m/el tiid stedse har været gierdet, der om Dom at imodtage, sam/m/e bøegierde at opbygge og vedligeholde, samt at erstatte processens omkostning, og vil ieg fornem/m/e om de indstevnte møder.

Dend indstevnte Endre Herrestwet møtte og sagde, ieg tilstaaer lovlig varsel om dend paastevnte gar eller gierde, som er en gaml: udslotte der har været fællig, og som Citanten ej selv har holdet gierdet vedlige, har vores Kalve opædet og overtraad græsset: her om ieg har, med Muntlig varsel til den/n/e tægte dag ladet Contrastevne Citanten Johan/n/es Herrestvet, vidner at anhøre, som under Lovens faldsmaal er indvarslet, sc: Jørgen Berjesøn Herrestvet og Ole Ibdm:, dernæst Dom at anhøre til min frikiendelse, og hand at erstatte mig ibragte omkostninger.

hoved Citanten tilstoed den/n/e Contra stevning at være mig lovlig forkyndt, paastoed i det øfrige mine indstevnte vidner Eedelig afhørt.

siden begge Parters vidner alle møtte, blev Eedens forklaring dem forrelæst, dernæst formaned at blive ved sandhed, og en hver for sig særdeeles afhørte. først Hoved Citantens vidner:

1ste vidne, Lars Tostensøn, bopende paa Gaarden Halderager i Joendahls skibbreede, aflagde Eeden efter Loven og vidnede, at i den/n/e høst efter Bartolomee dag /: som er d: 24de {Septbr:} Aug: :/ blev ieg og Ole Berje af Johannes Herrestvet kaldet, for at see en udslotte, der er fællets, det gierdet for sam/m/e slotte laae needer, og saa vj da gierdet 2de stæder paa Endere Herrestvets anpart var need lagt, og havde begge Parter selv indjaget derris Kalve der sam/m/e stæd: men Endere var ej hos da vj giorde den/n/e besigtelse, dog ved ieg, som er der bekiendt, at det var Endere sit gierde som paa de 2de stæder var needlagt, og var det brut igien/n/em saaleedes paa de 2de stæder at Creaturene kunde gaae der igienem, men hvem som havde needbrut gierdet ved ieg icke, dog var det ej skeet i aar, saa at dend ej i aar paa de 2de stæder havde været opbygt. hoved Citanten tilspurte vidnet, om hand icke har seet Øgen gaaed der i aar. Resp: tillig i vaaren, dog efter Korsmisse, saae ieg Øgen der. 2° Qvæst: om græsset icke var opædet, da vidnet besigtede gierdet. Resp: ja, det var gandske opædet. Contra Citanten tilspurte vidnet, om det var andere Creature end Kalvene der havde opædet græsset. Resp: vj saae ej andere Creature end Kalvene, men det saaes i traadet at der skulde have været andere Creature. Parterne havde ej videre at tilspørge vidnet.

2det vidne, Ole Joensøn, er boendes paa Berje i Jondahls sogn, aflagde Eeden og vidnede Conform i alle maader til spørsmaal og giensvar med første vidne, undtagen hand ej viste om gierdet paa de 2de stæder var need brut, eller af vinden needblæst, men vel var vidende at det i aar ej havde været opsat: for det andet saa hand ingen Kalve eller andere Creature i slotten da hand besigtede den, men saa alleene at græsset var opædet, og at der laae ureenlighed

1752: 181b

af Kalve og hæste.
Contra Citanten paastoed sine vidner Eedelig afhørt.
1ste vidne, Jørgen Bergesøn, er boendes paa yttere Herrestvet i Jondahls sogn, aflagde Eeden efter Loven og vidnede: at i den/n/e som/m/er, i begyndelsen af slottetiiden, kom en dag hiem 10 stk: bæster af gielfæed!! (gieldfeet?), og som ingen af Mandfolckene paa Indere Herrestvedt var hiem/m/e, sagde ieg til min grande at vj vilde udjage disse Creature, som alt var kom/m/en paa bøen og i aggerne, ud igien, uden at vj viste hvor de vare indkom/m/en, og som vj tenckte at jage dem ud af Et grin, eller leed, løb de, da vj jagede dem, til et andet grin hvor de var igien/n/em kom/m/ed, og da vj kom der stoed grin/n/et aabed, sam/m/e grin tilhørte Johan/n/es, og var det ej saaleedes giort at det af sig selv kunde falde til naar det blev oplugt, men det blev aaben staaende indtil nogen vilde lugge det til. sam/m/e dag var kom/m/en en liden Gut Ridendes paa en graa Øg sam/m/e vej, men om hand havde ladet grinet staae aaben, ved ieg icke. Contra Citanten tilspurte vidnet, om det var min eller hoved Citantens agger og Eng som disse gielfanger giorde skade paa. Resp: Johan/n/es Eiede dend første bøe nest ved grinet, dernæst Eiede Endere Herrestvet baade agger og bøe. Hoved Citanten tilspurte vidnet, hvem der var sidst hiem/m/e og foer igenem ledet, enten mit eller Endere sit Folck. Resp: Endere sin steesøn og tieneste Tøs var sidst hiem/m/e dend dag, men om de foer igienem det grin da de Reiste, ved ieg icke. 2° Qwæst: om vidnet icke har seet at Endere ved St: Hans tiider i aar, førte sin Øg udj det paastevnte slotte træe. Resp: har ej seet Endere giøre det, mens ved St: Hans tiider, om det var før eller efter ved ieg icke, saa ieg Endere sin steesøn førte Øgen der ind. Parterne havde ej videre at tilspørge vidnet.
2det vidne, Ole Olsøn, boendes paa gaarden yttere Herrestvet i Jondahls sogn, efter aflagde Eed vidnede Conform med nest forregaaende vidne, undtagen, at hand icke ficke telle gielfangerne førren de var i løbet, og da fick ieg ickun telle 9 stk: til hoved Citantens 2den Qwæst: ved vidnet intet at svare.

Afskeediget,

siden ingen af Parterne videre havde at forrestille saa optages sagen til Dombs indtil førstkom/m/ende Mandag d: 23de hujus om Morgenen Klocken 9, da Parterne haver at møde, Dom at anhøre.

Dend 23de Octbr: blev end videre med Tinget Continueret, er passeret.

Johan/n/es og Endre Herrestvet declarerede, at derris sag som i Løwerdags blev optagen til Dombs til i dag: har de der om Eenbyrdes!! (Indbyrdes) foreened sig, og forlanger ingen Dom udj sagen afsagt eller at anhøre: mens derris foreening er saaleedes, det En hver af dem holder forsvarlig gierder og grinder, og der om hver vaar tager derris grander sam/m/e at besigte, og dend [h]vis bryst da findes og ej strax Retter for sig, tiltalles for Retten til undgieldelse: dend af dem som om som/m/eren vil holde nogen Creatur hiem/m/e

1752: 182

Paa bøen, skal tygre dem paa sin Egen bøe: j det øfrige ophæves processens omkostning for den/n/e gang paa begge sider.

Hr: Cam/m/er Raad og Foged Hejberg udgivene bøxel brev af dags dato til Iwer Olsøn paa 1 pd: 16 ¾ mrk: sm:, ½ b:sk:, ¼ g:sk: i gaard: Rychen, blev læst.
Lars Johansøn indere Aalwiigen udgivene Gave brev af dags dato til sin swoger Lars Aamunsøn Buu paa halvdeelen udj Wiigøer og Østensøe Kircker med tilhørende jordegoeds, blev læst.

Niels Hansøn Øfre-Wiig for Tollef Netteland anviste fællene af 5 ulve unger som hand i aar har skutt paa øfre Birchelands grund, Hr: Cam/m/er Raaden betalte til ham 15 mrk:

Halsteen Aamunsøn Berje viste fællen af en voxen Biørn som hand i aar har skut paa Berje grund, blev betalt 2 rd:

Jan Larsøn Steene gav tilkiende, det ieg med Muntl: varsel lovl: til dette Ting har ladet stevne og indkalde Giermun Arnesøn Steene til Dom at anhøre, det hand formodentlig skal blive Dømbt til at fravige og for mig Rødig giøre de huusser paa Gaarden Steene som Elling Brigtsøn tilforn brugt haver, hvis jordepart ieg nu haver til brugs efter min bøxel seddels indhold, samt at svare Processens omkostning, og vil ieg fornem/m/e, under forbeholdenhed af videre procedur, om dend indstevnte møder.
dend indstevnte \Giermun Arnes: Steene/ {Elling Brigtsøn} møtte, tilstoed lovl: varsel.
Citanten til actens følge lagde i Rette sit bøxel brev af 25de Octbr: 1749, og der efter paastoed Dom, erinderede, efter sit stevnemaal, om processens omkostning. dend producerede bøxel sedel er saa lydende.
Dend indstevnte Giermun Steene sagde, ieg tilstaar det Citanten til lovl: fahredag førstkom/m/ende vaar 1753 skal faae efter bøxel brevets indhold de paastevnte og Resterende huusser, som er Røgstuen og senge buen, og vil ieg imindelighed betalle ham udj processens omkostning 8 mrk: Danske.
Citanten Replicerede, det ieg med dette tilbud kunde være fornøyed, dersom det blev efterkom/m/ed, men som desvære, forlig sluttes i dag og brydes i Morgen, saa paastaar ieg Dom paa det af Giermunsøn!! (Giermun) Arnesøn Steene giorde tilbud, paa det at, om hand icke sam/m/e skulde efterkom/m/e, ieg da over ham kand faae udvircket Execution.
Da blev udj sagen og for Rett Dømbt og

Afsagt.

Citanten Jan Larsøn Steene med Tinglyst bøxel brev af 25de Octbr: 1749 bevisser, det hand udj gaarden Steene skal have til brugs 2 pund smør, som Elling Brigtsøn forhen styrte, med de der til hørende huusser som af bem:te Elling Brigtsøn blev brugt: af sam/m/e huusser Rester Citanten, som hand til dato ej har kundet erholde til brugs, Røgstuen og sengebuen, hvilcket har nødsaged ham at anlægge den/n/e process. Da dend indstevnte Giermun Arnesøn Steene, her for Retten, nu tilbyder at lade Citanten til lovl: fahredag {1743} 1753 bekom/m/e de manglende huusser, som og at vil betalle udj omkostninger 8 mrk: Med dette tilbud Citanten har aqvieceret: men frygter at det tilbudne ej bliver efterkom/m/ed, der for paastoed Dom til at erholde det af Giermun Steene giorde tilbud, under Executions tvang: Thj Kiendes for Rett, det Giermun Arnesøn Steene til lovl: fahredag 1753 bør udvige og Rødig giøre, Jan Larsøn Steene til brug og besiddelse, de

1752: 182b

1752.

Paastevnte huusser, som er Røgstuen og sengebuen, der forhen af Elling Brigtsøn har været brugt, samt betalle til ham udj den/n/e processes omkostning 1 rd: 2 mrk:, alt at efterkom/m/e under Nam og Executions tvang 15ten dagge efter den/n/e Dombs lovlige forkyndelse.

Ole Christophersøn Steene gav tilkiende, det ieg til dette ting har med Muntlig varsel ladet stevne og indkalde Siur Steene med søn Johan/n/es Siursøn, vidner at anhøre, som under Lovens faldsmaal er indvarslet, sc: Giermun Steene, Elling Lie, Swend Steene og Jan Scheje, at vidne om 8 rd: som ieg laante sal: Ole Siursøn Steene, som var søn af Siur Steene og broder til Johan/n/es Siursøn, da Fader og broder lovede at betalle mig sam/m/e 8 rd:, og at ieg dem

ej udj skiftet efter sal: Ole Siursøn skulde angive eller paastaae, hvor med ieg var fornøyet, men nu efter saa lang tiids forløb fragaar de sam/m/e løfte: der for Dom at imodtage til at betalle mig bem:te 8 rd:, samt processens omkostning.

de indstevnte Siur Steene med søn Johan/n/es Siursøn møtte, tilstoed varselen, og sagde det de begge imindelighed inden 3de uggers forløb fra dato af vil betalle ham ej alleene de paastevnte 8 rd:, men end og andere laante 2 rd:, tilsam/m/en 10 rd:, imod at de selv beholder En qvige som ieg, Siur, til afdrag paa den/n/e gield, har solt til Citanten Ole Steene, saa vil vj og betalle til Citanten til dend om/m/elte tiid udj processens omkostning 1 rd: 3 mrk:, men skulde Citanten ej af os som melt blive betalt til dend belovede tiid, saa at hand nødsages at tage den/n/e Dom beskreven, da betaller vj ham udj processens omkostning 2 rd: 1 mrk:

Citanten Ole Christophersøn Steene Replicerede, det ieg med det giorde tilbud er fornøyet, og paastaar det ved Dom bekræftet.

Da blev saaleedes Dømbt og

Afsagt:

De indstevnte Siur Steene med søn Johan/n/es Siursøn, efter derris giorde løfte her inden Retten, bør En for begge og begge for Een, til Ole Christophersøn Steene, inden 3 uggers forløb fra dato av, betalle deris debit med 10 rd:, og udj den/n/e processes omkostning 1 rd: 3 mrk:, tilsam/m/en 11 rd: 3 mrk:, imod at de selv beholder En qvige som Siur Steene til avdrag havde overlat Citanten: Men skulde de ej til dend om/m/elte tiid præstere betalningen, saa at Citanten Ole Christophersøn Steene nødsages at tage den/n/e Dom beskreven, da bør de, Siur Steene og Johan/n/es Siursøn, en for begge at betalle til Citanten udj processens omkostning 2 rd: 1 mrk:, tilsam/m/en 12 rd: 1 mrk:, som de da bør betalle inden 15ten dage efter den/n/e Doms forkyndelse under Nam og Execution.

Arne Bircheland paa Egene og med Interessentere, gaarderne Præstegaarden \og/ Fosse opsiddere, samt Aamun Knudsøn Twet[s] vegne, gav tilkiende, det ieg paa Prousten Hr: Christopher Geelmuyden og samtlige mine Granders samt Egene vegne til dette Ting med Muntl: varsel lovl: har ladet stevne og indkalde Haagen Twet, til at anhøre min paastand om Dom til undgieldelse, fordj hand paa sin jord indtager huusmænd, der med sine Creaturer, udj fællets fæe beite, er os samtlige vores Creature til fortrengsel,

1752: 183

1752.

at blive Dømbt sam/m/e huusmænd at afskaffe, samt at svare processens omkostning.

Dend indstevnte Haagen Twet møtte, tilstoed at være lovlig varslet, sagde, ieg tilstaar at have min søster til huuskone, og er hun en Encke, samt en huusmand Navnl: Peder, disse har haft i aar med min tilladelse 3de bæster udj Fællets Fæebeite, og naar mine grander ej vil taale det, skal det ej heller oftere skee.

Citanten paa Egene og med Interessentere[s] vegne Replicerede, det at være bevis nock, som Haagen Twet haver tilstaaed, sigtelsen til Legitimation, paastoed altsaa Dom det Haagen Twet her efter, under Mulct til de fattige ej maae understaae sig for efter\tiiden/ at tilstæde huusMænd eller andere, Fæebeite udj Fællets Marcker, samt at svare processens omkostning med 3 rd:,

som ingen af Parterne videre havde at forrestille, blev saaleedes Dømbt og

Afsagt.

Haagen Twet har selv tilstaaed, i dette aar at have tillat sin søster som huusKone, og Peder huusmand, at de begge, udj gaardernes Fællets Fæebeitte har indsatt 3de bester, hvorved Citanterne finder sig aarsaged at paastaae det at være derris Creature til fortrengelse: Thj Kiendes for Rætt, det saadan ulovlig tilladelse aldeeles for eftertiiden bør være afskaffet: skulde Haagen Tvet understaae sig oftere frem/m/ede Creature, eller sine huusmænds, {ofte}

at give tilladelse at beite udj fællets Marck og græs, da bør hand for hvert frem/m/ed Creatur hand tillader at indsætte i fællets bejte, at bøde til Kircke sognets fattige sengeligen[de] lem/m/er 4 Mrk: Danske. j det øfrige betaller hand til Citanterne den/n/e processes omkostning med 2 rd: inden 15ten dagge efter den/n/e Dombs lovlige forkyndelse under Nam og execution.

Lensmanden Giermun Olsøn Berven gav tilkiende, det ieg paa Justitiens vegne til dette Ting med Muntl: varsel har ladet stevne og indkalde Tosten Sandwen, vidner at anhøre, som under Lovens faldsmaal er indvarslet, sc: Aamun Twedt og Tosten Haagensøn Sandwen, at vidne om de nærgaaende og ærrørige ord dend indstevnte Tosten Sandwen har overskiældet Lars Mogensøn Sandwen, som til vedermælle er indkaldet. der for Tosten Sandwen at anhøre Dom til undgieldelse, samt at svare processens omkostning.

Dend indstevnte Tosten Sandwen samt vidnerne bleve 3de gange paaRaabt, mens ingen vilde svare:

dend til vedermælle indstevnte Lars Mognsøn Sandwen møtte, tilstoed lovl: varsel, og at være forligt med sagvolderen Tosten Sandwen.

stevne vinderne Lars Baarsøn Steene og Lars Larsøn Nesthuus med Eed og opragte fingere afhiemlede stevningens forkyndelse, at være skeet med 14 dagges varsel for Tosten Sandwen paa gaarden Sandwen, liggeleedes for vidnerne under Lovens faldsmaal, saasom for Aamun Twet paa Gaarden Twet, for Tosten Haagensøn Sandwen paa Gaarden Sandwen, alt udj en hvers Eget paahør.

Actor Erindrede om Laudag.

Afskeediget

dend lovl: indstevnte Tosten Sandwen forrelægges til næst anstundende Aars sommer ting at møde, til sam/m/e tiid forrelæges under faldsmaal

1752: 183b

1752.

straf at møde, de indstevnte vidner Aamun Twet og Tosten Haagensøn Sandwen, deris vidnetsbyrd at aflægge.

Hans Biørnesøn Ryche udgivene bøxel brev med Rewers, af dags dato, til Ole Aamunsøn paa huusse tompt paa Gaarden Rychen, imod det vederlag af et dags værck aarlig i grundeleje.

Christen Olsøn Wiig, som Formynder for Myndlingen Siowat Nielsøn, lod lysse penge {penge} Mangel til 2 pd: 6 mrk: smør, ½ huuds Landskyld udj gaarden Biotvet og Ole Steensøns brug; der om var begierende Tingsvidne beskreven, som blev af Retten billiget.

Fogden Hr: Cam/m/er-Raad Hejberg lod inden Retten oplæsse og examinere ligge saadan/n/e documenter til bilag ved hans Regnskaber, som ved Nest forbem:te Jondahls skibbr: findes Specificeret, samt dette skibbr:[s] skatte Restance, hvis endelige Sum/m/a var (ope rum), og som ingen indfandt sig, der noged imod sam/m/e havde at erindre, var hand Rettens Attestation begierende, som billigens blev efterkom/m/ed.

De Laug Rettes mænd som Retten tilstundende Aar 1753 skal betiene, bleve opnævnte og ere følgende, gamle, Siur Olsøn Wangdahl og Lars Olsøn Berven, Nye, Johan/n/es Erichsøn Steene, Giermun Arnesøn ibdm:, Arne Kiettelsøn Seljesetter, Hans Michelsøn Løpse, Thor Aamunsøn Østensøe og Johan/n/es Olsøn Torpe.

Efter 3de gange udraabelse indfandt sig ej nogen der vilde gaae i Rette, altsaa blev Tinget for dette skibbr: ophævet.

Dend 25de Octbr: blev paa **Eie Grund ved søen holden Ett Almindelig Høste, Skatte og Sagefalds Ting med Grawens skibbr:[s] Almue**, da Retten blev betiendt med det ordinaire Laug Rætt som paa fol: 139 findes opnævnt og Specificeret, nærværende inden Retten Fogden Hr: Cam/m/er Raad Hejberg med dend Constituere[de] Lensmand Anders Wambem og den Tingsøgende Almue.

da Allerunderdanigst og underdanigst blev Publiceret de Forordninger og ordres som paa fol: 179 og 180 findes Extrah:

Sogne Præsten her til dette Gravens Præstegield, Welærværdige Hr: Poul Schnabel, ærklærede at være kommen i en venlig og Kierlig foreening med sin Almue om Præstegaards huusser for hands betienings tiid, saa lenge Gud og Kongen vil, hand ved dette Kald skal forblive, og er sam/m/e foreening skeed, uden Conceqvence eller prejudice for efterkom/m/en[de] Præster her til Grawens Præstegield. der om ieg vilde fremsette til Almuens besvarelse, følgende Qwæstioner, til Ett lovskicket Tingsvidnes erholdelse. 1°: om icke Almuen er foreenet med mig, om en fri villig penge, at ieg selv, saa lenge Gud vil ieg betiener dette Kald, skal forskaffe mig huus: liggesom ieg declarerer, det Almuen den/n/e foreening har efterkom/m/ed, men at dette forlig er skeed uden præjudice for min efterMand, og uden allerminste ansvar for mine arvinger. 2de:

1752: 184

1752

Om Almuen har nogen prætention paa de huusser jeg som itzige Sogne-Præst, har kiøbt af min Formands Encke Madam Frorop, eller paa det huus staaende paa Wiigs grund i Eifiord. 3°: om ieg icke er foreenet med Almuen, at de skal vedlige holde under aaboeds svarelse følgende huusser, efter gaml: vedtægt, saasom Grawens Almue at vedligge holde dend saakaldede Borgestue: Ulwiigs Almue at vedlige holde Løen, og Eifiords Almue Floren. At Almuen her om alt, vilde give derris fuldstændige svar: og som nu ickun er til stæde Almuen af Eifiord, Retten da vilde behage, naar bem:te Eifiords Almue, paa foranførte Qwæstioner har givet derres svar, samme Qw: maatte igientages for Ulwiig og Grawens Kircke sogners Almue, og derris svar ad protocollum modtages: der efter mig Ett lovskicket Tingsvidne beskreven meddeeles.

Almuen af Eifiord Kircke sogn til første Qwæst: svarede {Almue} alle som med Een Mun[d] at de i ald goed Kierlighed er foreenede med derris Sogne Præst og Siæle Sørgere, om \en/ frivillig penge, dend de til ham har betalt, at hand selv udj sin Betienings tiid forskaffer sig huus: og er den/n/e foreening skeed uden præjudice for efterkom/m/ende Præster, og uden minste ansvar for den/n/e vores Kiære Sogne Præstes Arvinger. Til anden Qwæst: svarede Almuen, de omspurte huusser, er os bekiendt, at de ere itzige Sogne Præstes Retmessige Eiendom, og tilstaar vj, derudj aldeeles ingen Eiendoms andeel at have. Til 3de Qw: svarede Almuen, Vj tilstaar at Præsten tilhører alle huussene, undtagen de 3de omspurgte huusser, der af skal vj, Almue[n] af Eifiord, vedliggeholde Floren, de andere Kircke sogners Almue kand svare for dem selv.

Siur Jeltnes og med Interessendere udgivene skiøde af 24de Octobr: 1751 til Anne, sal: Anders Hansøn, paa ½ L: sm:, 1 b:sk: i gaard: Lissebreche.

Anne Lissebreche udgivene Obligation af dags dato til Siur Jeltnes for Capital 200 rd:, imod det pant af ½ L: s:, 1 b:sk: i Lissebreche.
Tosten Siursøn Hylden udgivene Obligation af 15de Junj 1748 til Aslach Ourdahl for Capital 100 rd:, læst til Tinge sam/m/e dag, og udj Pante bogen paa fol: 272 indført, blev efter paategnede qwittering af 25 Septbr: 1752 anvist til udslettelse.
Tosten Siursøn Hylden udgivene Obligation af dags dato til Peder Joensøn Osse for Capit: 129 rd: laan, imod det underpant af ½ Løb smør, ½ huud udj gaarden Osse, blev læst.
Hr: Cam/m/er Raad og Foged Hejberg udgivene bøxel brev af dags dato til Lars Olsøn paa 15 mrk: smør, 1/2(?) g:skind udj Gaarden Kongsthuun, og udj Røen 6 mrk: smør, ½ Løb salt, blev læst.
Hr: Biskop Pontoppidan udgivene bøxel brev med Revers, af 6 Ap: 1752, til Jacob Knuds: paa 2 pd: smør, 1 {b:sk:} f:sk: i gaard: Selleland.
Siur Jeltnes udgivene bøxel brev med Rewers, af dags dato, til Aamun Iwersøn paa 2 Spand smør, 2 g:skind i gaarden Wattetvedt.

1752: 184b

1752

Dend 26de Octbr: blev end videre med Tinget Continueret.

Og som Grawens Kircke sogns Almue i dag møder, saa blev de af Sogne Præsten Hr: Schnabel i gaar fremsatte Qwæst: for Almuen oplæst, og derris svar der paa æsket. da De Eenstem/m/ende svarede ligge som Almuen af Eifiord Kircke \sogn/ svaret haver: og \at/ det tilkom dem, neml: Almuen af Grawens sogn, at vedliggeholde Borgestuen.
Efter \som/ Almuen nu af Ulwiigs Kircke sogn nu møder og er tilstæde, saa blev dem liggeleedes forrelæst de om/m/elde Qwæst: da de og samtlige svarede som Eifiords Almue svaret haver, og tilstoed at det dem tilkom at vedlige holde Løen.
Sogne Præsten Hr: Schnabel var Tingsvidne begierende beskreven, som af Retten blev billiget.

Hr: Cam/m/er-Raad og Foged Hejberg udgivene bøxel brev af dags dato til Niels Larsøn paa 22 ½ mrk: sm:, 5/16 hd: i gaard: Følkedalen.

Richol Giermunsøn Eie lod ved Jørgen Hougnes anvisse fællen af En voxen Biørn som hand i aar har skutt paa Gaarden Qwandahls grund. Hr: Cam/m/er R: bet: ham 2 rd:

Andve Svendsen øfre Leqwe udgivene Transport brev af dags dato til Aslach Aslachsøn Hylle paa Odels Retten til 1 ½ Spd: smør udj gaarden Ourdahl, blev læst.
En Odels Dom afsagt paa Gaarden Nedr: Leqwen d: 23de Apriil 1751 imel: Ørjans Danielsøn Nedr: Leqwen og Od Heljesøn Torblaae, om Odel og Løsnings Retten til 1 pd: 19 ½ mrk: smør, ½ hd:, 1 f:sk: udj gaarden Nedr: Leqwen, som er bleven tilDømbt sal: Britta Magnusdat:[s] Arvinger.

Fogden Hr: Cam/m/er-Raad Hejbergs d: 30de Junj 1750, her inden Rætten giorde forbud paa ald handel, de Prewiligerede til præjudice, blev paa nyt publiceret.

Aamun Bue, efter forrige tiltalle til Thomas Wiig, æskede sagen i Rette, og paastoed aldrig at have bøxlet sin jord Wiig til indstevnte Thomas, i hvor og paa hvad maade hand har faaed mit Zignete under det bøxel brev hand her i Retten haver fremlagt, liggesom ieg aldrig af ham har nødt eller oppebaaret nogen bøxel penge af bem:te Thomas Wiig, det jorden var han/n/em

tilbøxlet, det jeg alt erbyder mig med Eed at bekræfte, men ieg har uden bøxel at tage og bøxel brev at udgive, ladet ham styre min jord, paa det jorden kunde være leedig naar Een af mine Egene Børn trængede.

dend indstevnte Thomas Wiig møtte og sagde, ieg holder mig til mit bøxel brev, det min hosbonde selv har leveret mig.

Citanten Replicerede, det ieg med Eed vil bekræfte aldrig at have ladet skrive eller skrevet noged bøxel brev, lydende paa Thomas Wiig, ej heller nogen tiid leveret ham noged bøxel brev, eller oppebæret af ham paa Egene vegne nogen bøxel eller første Fæste, saa at hand paa en urigtig maade har faaed mit Zignete under dend af ham i Retten lagde bøxel seddel. og til et slags formodning og omstændighed i sagen at ieg har bøxlet

1752: 185

1752

jorden til dend indstevntes Fader, sal: Aamun Larsøn Wiig, men aldrig til dend indstevnte Thomas Aamunsøn, saa har ieg her i Retten fremlagt mit bøxel brev af 3de Febr: 1736, lydende paa dend indstevntes Fader, det Faderen aldrig hos mig haver fordret, og dog sigger dend indstevnte at hand har sin Faders bøxel brev udj sit giem/m/e, det ieg paastaar hand her udj Retten bør fremlægge.

dend indstevnte Thomas Wiig begierede sagen udsat til næste ting for at producere det hands sal: Fader meddeelte bøxel brev.

Afskeediget,

sagen udsættes indtil nest anstundende aars som/m/er Ting, da Thomas Wiig haver her udj Retten at producere det hands Fader meddeelte, og nu paaberaabte bøxel brev.

Thomas Aamunsøn Wiig gav tilkiende, det ieg med Muntllig varsel til dette Ting har indstevnt min Eier Aamun Buue. 1°: at beviisse hvad husser min sal: Fader har opsat paa Gaarden Wiig, som er En Røgstue og en Floer. 2°: For skiælds ord imod mig paa nestl: som/m/er Ting. 3°: at min Eier {et} har tillat huusmanden Anbiørn Knudsøn at sidde der, uden at give mig et gott ord der for. 4°: at anhøre vidner om disse forbem:te poster. 5te: at betalle processens omkostning.

de indstevnte vidner, som under Lovens faldsmaal er indkaldet, ere Gun/n/er Thomasøn Wiig, Knud Siursøn Herrej, Knud Nielsøn Herrej, Heine Ourdahl, Torchel Tweit, Anbiørn Knudsøn, dem ieg paastaar Eedelig afhørt.

Aamun Larsøn Buu møtte, tilstoed dend indførte stevning, men paastoed det Citanten bør Separere disse 3de sagger En hver for sig, da ieg er villig at tage til forsvar, umeldet at Hans Maj:ts stemplet papiir lider skaar ved dislige indvicklede stevninger, og ieg som en gaml: Mand derover vorder Confunderet, hvor om ieg paastoed Rettens Kiendelse.

Eragtning,

Dend af Thomas Wiig incaminerede stevning indeholder 3de Defirente sager, dem hand agter under Et at udføre: men som Hands Maj:ts Cassa for det stemplede papiirs Intrader, der ved vorder Defrauderet, saa bør Citanten at Separere disse 3de Defirente sager, og saaleedes bliver nu først at procedere dend første, om de paastevnte huusser.

Aamun Larsøn Buue Replicerede, haver min leilending noged at prætendere om de paastevnte huusser, da faar hand, og icke ieg, at bevisse, j det øfrige paastaar ieg Kost og tæring fordj hand med dette urimelige stevmemaal har kaldet mig her til Tinge.

Citanten paastoed vidnerne afhørte, at min Fader har opbygt de paastevnte huusser.

dend indstevnte Aamun Buu sagde, jeg tilstaar at Citantens Fader har opbygt Floren paa Øde tompt: {der for ieg aldrig har giort nogen prætention derpaa:} men Røgstuen er icke

1752: 185b

opbygt paa Øde Tompt, \saasom der forhen stod huus/, mens vel halve stuen er opbygt af Citantens Fader, og dend anden halve deel er opbygt af Gun/n/er {Buue} \Thomasøn Wiig/, altsaa ufornøden her om vidner at førre: men som Citantens Fader icke har betalt det Tøm/m/er Floren er opbygt af, mens ieg kiøbte det af sal: Catarina Herrej, som og at næveren til taget, er taged af gaarden[s] skoug, saa kand Citanten icke tilkom/m/e meere end arbeidet i sam/m/e Floor.

Citanten tilstoed at dette var Rett: men paastoed Aamun Buu skulde bevisse [h]vorleedes dette var afgiort i skiftet efter Catrine Herrej.

Aamun Buu svarede, at dette er noged som er Citanten uvedkom/m/ende, hvorleedes og paa hvad maade ieg har afgiort min Regning med Catarina Herrej eller hendes Arvinger.

Citanten paastoed Dom for de paastevnte huusser.

som ingen af Parterne videre havde at forrestille, saa blev af Retten Kiendt, Dømbt og

Afsagt.

Da Thomas Wiig ej har kundet modsigge, men heller tilstaaed, at det Tøm/m/er som Floren paa Øde tompt er opbygt af, er af hands Huusbonde Aamun Buue selv forskaffet og kiøbt af Catharina Herrej, som og at Næveren til taget er tagen af Gaarden Wiig[s] skoug, saa bør den/n/e Floer at være Gaarden Wiig hiemfalden og tilhørende, imod at arbeidet vorder Citanten gott giort efter uvillige Mænds vurdering, naar der ved vorder i agt taged billigheden for dend tiid Citanten med Fader har brugt, og saalenge hand bruger sam/m/e Floer. betræffende Røgstuen, da som Citanten selv tilstaar at dend ej er opbygt paa Øde tompt, men at der paa tompten forhen stoed huus, saa bør sam/m/e \halve/ Røgstue i følge Loven tilhøre gaarden Wiig. Og som Thomas Aamunsøn Wiig utvungen og uden aarsag har anlagt den/n/e sag, saa bør hand at betalle til Aamun Bue udj Kost og Tæring 2 rd:, og til Justitz-Cassen for unødig trætte 1 rd: 60 s:, inden 15ten dagge efter Dom/m/ens forkyndelse under Nam og execution.

Thomas Aamunsøn Wiig gav tilkiende, det ieg til dette Ting har stevnet og indkaldet min Eier Aamun Bue, vidner at anhøre, som under faldsmaal er indvarslet, sc: Heine Ourdal, Torchiel Twet, betræffende skiælds ord, dend indstevnte har udtalt imod mig paa som/m/er Tinget, der for Dom at anhøre til undgieldelse, og at svare processens omkostning.

dend indstevnte Aamun Buu møtte, tilstoed lovl: varsel.

af vidnerne møtte Heine Ourdahl, men Torchiel Twedt efter paaRaabelse møtte ej.

stevne vidnerne Baar Legrei og Sølfest Wiig ved Eed og opragte fingere afhiemlede stevning[en] at være med meere end 14 dagges varsel forkyndt for Torchel Tweidt udj hands Eget paahør, dog icke ved hands boepæl paa Gaarden Tweidt, mens vj forkynte stevningen for ham paa Gaarden Wiig grund udj Sergiant Hæggens huus, hvor vj fandt ham, da hand sagde der at vilde

1752: 186

imodtage stevningen, og mueligens hand og havde møtt, dersom hand ej nu var bleven dødelig svag, siden var vj atter paa hands gaard Twet og stevnede ham i {Citant} Eget paahør.

Citanten paastoed det mødende vidne Eedelig Afhørt. Eedens forklaring blev vidnet forrelæst, og formanet at blive ved sandhed.

der efter vidnet Heine Gutormsøn, som er boesidendes paa Gaarden Erdahl!! (Ourdahl), fremstoed og aflagde Eeden efter Loven, og vidnede, at nestl: som/m/er Ting kom vidnet og gick igienem svahlen, uden for Tingstuen, der stoed Aamun Buu og Thomas Wiig, og i det ieg gick dem forbi igienem svahlen, hørte ieg det Aamun sagde, du er En Skielm, dog nævnede Aamun ingen ved Navn. Parterne havde Ei noged at tilspørge vidnet.

Citanten paastoed Laudag for det udeblivende vidne.

Afskeediget,

Det lovlig indstevnte og nu udeblivende vidne Torchiel Tweidt forrelægges under Lovens faldsmaal at møde til nest anstundende Aars som/m/erting, sit vidnetzbyrd at aflæge.

Fogden Hr: Cam/m/er Raad Hejberg efter forrige tiltalle Contra Thomas Aamunsøn Wiig for forøved nævehug mod Anbiørn Knudsøn Lægrei, æskede sagen i Rette: og lod tilføre, at da det med 2de Eenstem/m/ende vidners Eedelige forklaring er bevislig giort, at Thomas Wiig af forbittrelse har gived Anbiørn Knudsøn Øredask, som har aarsaget at Anbiørn Knudsøn at gribe til forsvar og dog er bleven slaget til jorden, at da hand, neml: Thomas Wiig, bør tilfindes at udreede bøder efter Lovens 6 Bog 7de C: 8 art:, med Erindring om processens omkostning, og saaleedes indlod sagen til Doms.

Thomas Wiig blev af Retten tilspurt, om hand noged videre til sin sags forsvar hafde at forrestille: hvortil hand svarede Nej.

Da blev udj sagen saaleedes for Rett Dømbt og

Afsagt.

Med 2de Eenstem/m/ende vidner er det beviist at Thomas Aamunsøn Wiig udj vreede har overfaldet Anbiørn Knudsøn med Næve slag, som har gived anleedning til videre slagsmaal: thj Kiendes for Rett, det sagvolderen Thomas Aamunsøn Wiig, i følge Lovens 6 B: 7de C: 8 art:, bør bøde 3de 6 lod sølv, er 9 rd:, og betalle til actor udj Proc: omkostning 4 rd:, inden 15ten dagge efter Dom/m/ens forkyndelse under Nam og execution.

Fogden Hr: Cam/m/er Raad Hejberg Contra ægteManden Elling øfre Vasenden for begangne leiermaal med Pigen Anne Josephsdatter, som begge møtte.

Actor lod tilføre, at efterdj leiermaals begiengeren Elling Vasendens boe formeedelst huustruens død, allereede var tagen under skifte Rettens behandling, da leiermaalet blev aabenbaret, saa kunde actor icke æske nogen videre Registration over hands boes formue: men med det efter hands huustroe sluttede skifte brev, som blev i Rette lagt, blev bevislig giort at leiermaalbegiengerens gandske beholdene formue, ickun beløber sig til 14 rd: 2 mrk:, og altsaa satte Actor i Rette og paastoed, at mer bemelte leiermaals begiengeren Elling øfre Wasenden, maatte, følgelig Forordningen af 6de Decbr: 1743, tilfindes at udReede til Deris Maj:ts Sigt og sagefalds Cassa Dobbelte leiermaals bøder 24 rd:, og derom æskede Dom.

Dend indstevnte Elling Naesøn havde ej noged paa sin side at

1752: 186b

1752.

forrestille: Altsaa blev saaleedes Dømbt og

Afsagt,

Dend indstevnte Elling Naesøn har selv tilstaaed at have, mens hand {levede} \var/ udj ægteskab med sin huustrie, \nu/ sal: Sigtrud Arnedatter, ved sin tieneste Pige Anne Josephsdatter avlet udj løsagtighed Et Drenge barn, og for sam/m/e leiermaal er bleven Publice Absolveret: da som skifte Forretningen efter benævnte hands sal: huustroe udvisser, det hands hoved lod ickun beløber til 14 rd: 2 mrk:, hvor af yderste formue ej kand beregnes, saa Kiendes for Rett, det Elling Naesøn efter Lovens 6 B: 13 C: 1 \og 25/ art:, samt Forordningen af 6de Decbr: 1743, bør bøde til Hans Maj:tts sigt og sagefalds Cassa Dobbelte leiermaals bøder 48 lod sølv, er 24 rd:, inden 15ten dage efter Dom/m/ens forkyndelse under videre lovlig adfær.

Ole Siurs: Wambem gav tilkiende, det ieg for Encken Ingebor Spaanem til dette Ting har ladet stevne og indkalde Poul Michelsøn Lindebræche, Dom at lide til at betalle 7 rd:, som

hand var skyldig til Enckens Mand, sal: Poul Siursøn Spaanem, samt Renter fra skifte brevets dato, saasom de iblant stervboens udestaaende penge findes anført, hvorom ieg her inden Retten anvisser skiftebrevet: og Endelig at svare processens omkostning: og vil ieg fornem/m/e om dend indstevnte møder.

paa dend indstevnte Poul Michelsøn Lindebræche[s] vegne møtte hands søn Torbiørn Poulsøn Lindebræche og tilstoed det hands Fader i den/n/e sag har faaed lovlig varsel, paastoed ellers det Ole Siursøn Wambem vil Legitimere sig berettiged den/n/e sag at anlæge, i videri!! fald paastoed ham med sit søgemaal afvist.

Siur Gundersøn Jeltnes, som her ved Retten er nærværende, sagde, jeg er Enckens Lauværge, som bevisses med det her udj Retten anviste skifte brev, hvilcket disuden er dend gandske Almue bekiendt: og som ieg aldeeles er uvidende Ole Siurs: Wambem at være i minste maader berettiged eller authoriceret til at anlæge den/n/e sag, saa protesterer ieg imod hands forretagende.

Eragtning,

da Ole Siursøn Wambem ej kand Legitimere sig authoriceret at være til dette søgemaal, saa vorder hand med søgemaalet den/n/e sinde afvist, som ubeføyet.

Borgeren Hans Johansøn Pych efter forrige tiltalle til Andwe Pedersøn Kierland og Joen Torfindsøn Hougse for øvede fornermelse imod de ham meddeelte Previlegier, med derris brugte tøm/m/er handel, ægskede!! sagen i Rette og gav tilkiende, det ieg med Muntl: Continuations stevning til dette Ting har indkaldet bemelte Andwe Pedersøn Kierland og Joen Torfindsøn Hougse at anhøre Dom til undgieldelse, samt at svare processens omkostning, og vil ieg fornem/m/e om disse indstevnte møder.

Paa de indstevntes vegne møtte Ole Siursøn Wambem og producerede sin Constitution af 20de Septbr: og 26de Octbr: 1752, hvor efter hand paastaar sig berettiged de indstevnte{s} at forsvare. den producerede Constitution er af følgende indhold. \L: A./

Borgeren Hans Johansøn Pych lod tilføre, at den/n/e Høye Resolution som her udj Retten er fremlagt, er skreved paa Et halv arck papiir, og er det øyensiunlig at sam/m/e er skaaret fra Et andet halv arck: men som bem:te høye Resolution ej Nevner nogen, der om sam/m/e har giort ansøgning, som

Muligens kand have, eller skal, være de der har underskrevet den afskaarene Memorial, hvilcket \(kan?)d/ være andere, og ej disse mine Contraparter, men de at at!! have laant den/n/e Resolution, for der af at betienne sig imod mig, dets aarsage afRevet eller fraskaaret Memorialen, saa protesterer ieg imod Ole Siursøns Wambem, det hand ej maae procedere for disse mine Contra parter førren hand lovformelig Legitimerer sig, [h]hvorom ieg paastaar Rettens Kiendelse om hands afvisning.

Fogden Hr: Cam/m/er Raad Hejberg tilspurte de indstevnte Joen Torfindsøn Hougse og Andwe Pedersøn Kierland, hvem der haver fra Resolutionen afskaaret det første halve arck, og hvor sam/m/e er. Andwe Pedersøn Kierland svarede, vj var samtenckte om at Rive det af, dog blev det af vandvare afRevet, og saa jevnede vj det med en Kniv, det første halve Arck har ieg hiem/m/e.

Efter nogen samtalle blev Parterne saaleedes foreenede, at ald process dem imellen skal være ophæved, og Een hver skal tage skaden hos sig selv, og skall Andwe Kierland og Joen Hougse hver for sig betalle til de fattige 24 s:, dem de strax betallede, som blev imod taged af Anders Nessem og Jørgen Hougsnes til uddeeling.

Lars Nielsøn Hougse udgivene Pante Obligation af 28 Septbr: 1747 til Ragnilde Nielsdatter for laante penge 90 rd:, læst til Tinge dend nest paafølgende 28de Octbr:, og indført i pante bogen paa fol: 256, blev efter paategnede qvittering af 20de Nobr: 1751 anvist til udslettelse.
David Larsøns udgivene skiøde af dags dato til Siur Larsøn paa 20 mrk: smør med bøxel og overbøxel i gaard: Qwandal, blev lest.
Lars Nielsøn og med Interessendere udgivene skiøde af dags dato til Dawid Larsøn paa 1 pd: 10 mrk: sm:, 1 b:sk: i gaard: Qwandal, blev læst.
Niels Olsøn Westreim og med Interessendere udgivene skøde af dags dato til Joen Siursøn paa 1 Løb sm: i gaard: Westreim.

Dend 27de Octbr: blev end videre med Tinget Continueret.

Hr: Poul Schnabel udgivene bøxel brev med Rewers, af 1 Apr: 1752, til Anders Swends: paa 2 pd: 6 mrk: sm: i gaard: Lægrei, og 4 ½ mrk: s: i Qwamsdalen.
Siur Gundersøn Jeltnes og med Interessendere udgivene skiøde af 26de Octbr: 1752 til Aslach Endres: paa 1 pund 21 mrk: smør, ½ huud og ½ g:skind i gaarden Garrethuun, blev læst.
Tormoe Sæbbøe og med Interessendere udgivene skiøde af 26 Octbr: 1752 til Ole Aslachsøn paa 9 mrk: sm: udj Gaard: Sæbbøe. læst.
Sig:r Miltzou udgivene skiøde af 4de Octbr: 1752 til Joseph Olsøn paa 18 mrk: sm:, ½ g:sk:, ½ f:sk:, 1 K:skind i gaarden Holwen, læst.
Lars Larsøn Wambem og Niels Larsøn oprettede Odels Mageskifte brev af 26de Octbr: 1752, hvor ved Lars Larsøn fra sig Mageskifter 1 Spd: sm: udj gaarden Møen paa Woss, imod 1 Spd: sm: udj gaard: Wambem. liggeleedes Niels Larsøn fra sig Mageskifter 1 Spd: sm: udj gaarden Wambem imod 1 Spd: sm: udj gaarden Møen paa Woss.

Hr: Lieutenant Jens Hierman gav tilkiende, at have med Muntl: varsel til dette Ting ladet indstevne Iwer Thomasøn Wangen til Afregning for mellem værende handel, og ham betroede vahre: samt at lide Dom til at betalle det da skyldig værende, som vil blive omtrent 5 til 6 rd:, og endelig at svare processens omkostning, siden hand ej har været at formaae

1752: 187b

1752.

til mindelig afregning at giøre, og vil ieg fornem/m/e om dend indstevnte møder.
dend indstevnte Iwer Wangen blev 3de gange paaRaabt, mens ingen vilde svare.
stevnevidnerne Salamon Torblaae og Michel Haaem med Eed og opragte fingere afhiemlede stevningen at være med meere end 14 dages varsel forkyndt paa Gaarden Wangen udj Iwer Wangens Eget paahør.
Citanten erindrede om Laudag.

Afskeediget,

Den lovl: indstevnte og nu udeblivende Iwer Thomasøn Wangen forrelæges at møde her for Retten nest anstundende aars som/m/er Ting, naar den/n/e sag vorder paaRaabt, sigtelsen at tilsvare.

Fogden Hr: Cam/m/er Raad Hejberg gav tilkiende, at hand til Continuation af hands andlagde Action til Nestl: som/m/erting, saavel ved dette Grawens skibbr: d: 8de Junj, som for Kingtserviig skibbr: Ting d: 12de Junj, mod qvinde Men/n/esket Lisbeth Larsdatter fra Woss, haver end og til dette Ting med Muntl: varsel ladet indstevne bem:te Lisbeth Larsdatter, at lide Dom til straf for hendes 3de gang i løsagtighed begangne leiermaal, og endnu at Navn give hendes Rette og sande barnefader til dette sidste avlede barn: gav der hos tilkiende, at

dend Dan/n/emand Jørgen Hougsnes, følgelig dend actor fra Stiftet tillagde ordre, er bleven beskicket at være qvinde Men/n/eskets Deffensor, og hendes sag for under-Retten lovforsvarlig at udføre, som ogsaa til dette Ting, tiid og stæd er indstevnt at i Rette kom/m/e med alt hvis hand til hendes forsvar kand have at i Rette føre, til vedermæhle er indstevnt Hans Hansøn Pych, som den der seenist af qvindemen/n/esket er udlagt til Farne!! (Barne) fader, samt at svare til sagen saavit det han/n/em kand paagielde, og Dom efter sagens beskaffenhed at modtage.

Det indstevnte qvinde Men/n/eske Lisbet Larsdatter med hendes beskickede Deffensor Jørgen Hougsnes møtte, tilstoed lovlig varsel:

liggeleedes møtte den indstevnte Hans Hansøn Pych.

Qvinde Men/n/esket sagde at den/n/e nu nærværende Hans Hansøn Pyck er hendes barne Fader, og skeede leierMaalet saaleedes: jeg kom Reisendes 8te dage efter Korsmisse vaaren nestl: aar, og sat mig her ved Nøstet neere ved søen med min smaae Datter, som staaer her hos mig, for at vente efter leilighed til at fahre ud i Fiorden, saasom det var paa en Søndag: da ieg der sat, og mit barn var kom/m/ed i søven, kom Hans Hansøn til mig, og kalder mig om bag Nøsted, der giorde hand dette 3die barn: og havde hand ej tiere med mig at bestille end dend Ene gang.

Hans Hansøn lod tilføre, det ieg aldeeles benægter hvad dette løsse Qvinde Men/n/eske udsagt haver, haabende at Retten og dend heele Almue er min opførsel bekiendt, at det icke passer sig med mig, at ieg offentlig udj alfarvei, ved dagens lys, skulde legge mig need her ved Nøsted, [h]vor alle Reisser, og der have legemlig omgiengelse med en landstryger horre: over alt beder ieg at Retten vil overveie den/n/e løsagtige Qvindes ustadige udsigende: først har hun udlagt min broder, saa fritagger hun ham og udlægger mig: ligge saa ustadig er hun udj hendes bekiendelse om tiiden, naar den/n/e synd skulde være bedræven: der for paastaar ieg hun maae vorde for hendes løgnagtige bekiendelse exemplariter afstraffet: og om Retten saa finder for gott,

1752: 188

1752.

Erbyder ieg mig, sigtelsen ved min høyeste Eed mig at fralægge.

Retten tilspurte Qvinde Men/n/esket, hvor hun hafde faaed de 6 Rd:r, hvor med hun har betalt hendes leiermaals bøder. hertil Qvinde Men/n/esket svarede, det ieg har fortiendt dem med at sye og spinde. 2°: hvem hun har syet og spindet fore, for betalning. hertil hun svarede, ieg har spundet for Marie Blomberg paa Woss mange gange, og sidste gang nestleeden aar 1751, mens mindes ej hvor mange penge ieg der bekom, i det øfrige vil ieg ingen forklaring der om giøre, saasom ieg mindes det icke.

Actor lod tilføre, at da dend med Qvinde Men/n/esket Lisbeth Larsdatter[s] Egen bekiendelse er bevislig giort, at hun 3de gange har begaaed horreig!! og barn avling i løsagtighed, saa satte hand i Rette og paastoed at hun i følge af Lovens 6 B: 13 C: 9 art:, og det Kongl: Allernaadigste Reschribt af 3 Nobr: 1747, maae hendøm/m/es til Arbeide udj Bergens Tugthuus paa 8te Aar, hvad sig angaar dend Navn givene barne Fader Hans Hansøn Pych, da i henseende til at der efter alle giorde qwæst: og undersøgelse, ingen anden bekiendelse er at bekom/m/e, indstillede actor til Retten hvorvit hand kand findes skyldig og straffeldig. om hvilcket alt actor vilde forvente Dom.

Deffensor lod tilføre, hvad Fogden Hr: Cam/m/er Raad Hejbergs paastand er anbelangende, da som dend er grundet paa min Principalindes Egen bekiendelse, haver ieg intet der imod at Erindre, undtagen at dend ved Dom maae blive Modereret: men angaaende det at Hans Hansøn vil benegte factum, da paastaaer ieg det hand anderleedes faar bevisse end min Principalinde {vil} udsagt haver.

Hans Hansøn Refererede sig til sit forrige om den/n/e ublue {og} horres afstraffelse.

Da blev saaleedes for Rett Kiendt, Dømbt og

Afsagt.

Horren Lisbeth Larsdatter har selv her for Retten tilstaaed at have udj løsagtighed avlet 3de Børn: første barn er avlet med Holgier Halwersøn Reime i Rundahlen udj Wosse Fogderie. det andet med ægteManden Anders Haaversøn Roe, ogsaa af Wosse Fogderie, og nu dette 3die barns avling, som har foraarsaged den/n/e process og Rettergang. thj Kiendes for Rett, det horren Lisbet Larsdatter, i følge dend Kongl: Allernaadigste anordning af 3de Nobr: 1747, bør spæges med Arbeide udj Bergens Tugthuus i 8 aar. betræffende sigtelsen imod Hans Hansøn, da som qvinden Lisbeth Larsdatter udj hendes barn Nød, og siden for Faderne!! (Fadderne), da barnet skulde førres til Daaben, stedse har udlagt Jan Hansøn for hendes barnefader, indtil hun kom her for Retten nestl: som/m/erting, da hun selv udj Jan Hansøns nærværelse friKiender ham, men paa nye sigter Hans Hansøn, som dend tiid laae dødelig svag. foruden at hun udj hendes bekiendelse Warierer om tiiden naar

1752: 188b

1742.!! (1752.)

Dette sidste leiermaal skulde være begaaed, umeldet andere omstendigheder: hvor til kom/m/er Hans Hansøns benegtelse under anbudene Eed. Saa Kiendes for Rett, at den/n/e omstrippende horre Lisbeth Larsdatters udsigende ej bør kom/m/e Hans Hansøn til minste fornærmelse eller forkleinelse paa hands ærlige gode Navn og Røgte: mens \hand/ bør for ald tiltalle frj at være. saaleedes som Dømbt er, bør Lisbet Larsdatter til undgieldelse henbri[n]ges inden 15ten dagge efter Dommens lovlige forkyndelse. NB er fornøyet med den Dom hun har faaed, men vilde have en barne Fader.

Lensmanden Anders Larsøn Wambem gav tilkiende, det ieg paa Justitiens vegne til dette Ting har ladet indstevne ungKarl Tosten Siursøn Hylden, vidner at anhøre, Dom at imodtage, med videre efter mit skriftl: stevnemaals indhold af dato 13de hujus, det ieg her i Retten til actens følge producerer, fordj hand haver bit Ole Hielmewold udj fingeren, og vil ieg fornem/m/e om sagvolderen med de indstevnte vidner møder, forbeholdende mig ald lovl: procedur. dend i Retten lagde stevning blev oplæst, og er af følgende indhold. L: A.

Efter paaRaabelse møtte de indstevnte vidner: men ingen vilde svare for dend indstevnte sagvolder Tosten Siursøn Hylden.

Ligeleedes møtte dend til vedermælle indkaldede Ole Hielmewold, som anviste dend sin bitte finger, som er dend minste finger paa dend høyere haand, der inu ej aldeeles er Cureret, sagde ellers, det ieg icke andet paastaaer end at Tosten Hylden vedbørlig vorder afstraffet.

Actor paastoed dend inCaminerede stevning afhiemlet, formeedelst Tosten Hyldens udeblivelse, ved stevne vidnerne Michel Haaem og Salamon Torblaae.

de benævnte stevne vidner fremstoed for Rætten og med Eed og opragte fingere afhiemlede stevningen at være med meere End 14ten dages varsel forkyndt paa Gaarden Hylden, hvor Tosten Siursøn haver sit tilhold stæd, og som benævnte Tosten Siursøn ej lod sig finde, blev dend forkyndt udj Ole Andersøn Hyldens paahør, som lovede at sige det til Tosten Siursøn.

Actor paastoed de indstevnte og mødende vidner Eedelig afhørt, og forrelægelse for sagvolderen til neste ting. Eedens forklaring blev vidnerne forrelæst, og formaned at blive ved sandhed.

1ste vidne, Bertel Andersøn, værende hos sin Moder paa Gaarden Lissebræche, gaml: 22 aar, var nestl: vaar seeneste gang til Alters: aflagde Eeden efter Loven og vidnede, at for omtrent 3 ugger siden, en Søndag aften, Kom ieg need paa Giestgiberiet Køllen, der var Tosten Hylden og Ole Hielmewold, og var Tosten noged beskiencket, og Ole noged lidet beskiencket: da gick de 2de der og gieckedes, og i det [samme]? skiød Ole, Tosten ud af døren, da gick ieg ud, og hørte i det sam/m/e Ole sagde til Tosten, du beed mig, og da saa ieg

at Ole slog Tosten 2de slag med haanden i hovedet, da tog ieg Ole ind i stuen, og da saa ieg at dend lille finger paa dend høyere haand bløtte, da sagde Ole atter, at Tosten havde bit ham, da svarede Tosten, det er icke sandt, du Rev dig i dørren, ieg saa aldeeles icke det Tosten beed Ole, mens vel at Ole sagde

1752: 189

1752.

at Tosten beed ham, det hørte ieg sigge, og saa dend blodige finger. Ole Hielmewold tilspurte vidnet, om hand icke saa og hørte det ieg fick icke freed for Tosten. Resp: jeg saa at {Ole} Tosten inde i stuen løb efter Ole, men ieg hvercken saa eller hørte at det var til det onde førren Ole skiød Tosten ud af dørren. Parterne havde ej videre at tilspørge vidnet.

2det vidne, Anfind Halsøn, værende paa Gaarden Wichenes hos sin Fader, har været Soldat og har faaed Afskeed, Aflagde Eeden og vidnede, at omtrendt for 3 ugger siden, en Søndag aften gick ieg need i Giestgiberiet Køllen, da ieg kom der var Tosten Hylden og Ole Hielmewold der, og var Tosten meged beskiencket, men ieg kunde icke see at Ole var det. da saae ieg at Tosten løb efter Ole i stuen, og Ole vigede for ham, men ieg kunde icke see at det var af vreede, ej heller hørte ieg nogen vreede eller Klam/m/er imellem dem: i det sam/m/e kom de begge ud af dørren, men hvem af dem der gick først eller sidst, saae ieg icke, da de kom ind {saa ieg} igien i stuen, saa ieg at Oles lille finger paa dend høyere haand bløtte, og da sagde Ole at Tosten havde bit ham. Førren de kom ud af stue dørren, som melt er, saa ieg Ole Kastede Tosten need i gulvet, men som mig siuntes var det ej ligt til at det skeede i vreede. videre har ieg ej seet eller hørt. Parterne havde ej noged at tilspørge vidnet.

Afskeediget

Dend lovlig indstevnte og nu udeblivende Tosten Siursøn Hylden forrelæges at møde til nest anstundende aar[s] som/m/erting, naar den/n/e sag vorder paaRaabt.

Fogden Hr: Cam/m/er Raad Hejberg gav tilkiende, at hand til dette Ting, tiid og stæd paa Justitiens vegne haver ladet indstevne Tosten Siursøn Hylden, at lide Dom til straf fordj hand udj Julj Maaned dette aar 1752, ubuden er indkom/m/en udj Brylluppet hos Hans Naesøn paa Gaarden Børsem, og der yppet et stort Klam/m/erj mod Bryllups giesterne, men i særdeeleshed, fordj hand sam/m/e tiid har trækket blottet tolle Kniv og der med beskadiget Drengen Iwer Michelsøn Lionne, som formeedelst sam/m/e skade siden i lang tiid har maatte ligge under læggerens haand, samt i sagen at anhøre vidner, hvortil ere indstevnte Magnus Iwersøn Børsem, Niels Halsøn Wichenes, \og/ Anfind Halsøn ibdm: under Lovens faldsmaal, derris Eedelige forklaring i sagen at aflægge: og Nock vidner Andwe Tostensøn Lionne og Simon Endresøn ibdm:, der liggeleedes under Lovens faldsmaal er indvarslet. der hos gav actor tilkiende, at høy Welbaarne Hr: Stiftbefahlingsmanden har anordnet og beskicket dend Dan/n/emand Hans Andersøn Saaqvitne at være forsvar for Tosten Hylden, og hands sag for under-Retten lovforsvarlig at udføre, som ogsaa er indstevnt at i Rette kom/m/e med alt hvis hand til forbryderen Tosten Hyldens forsvar kand have at i Rette førre. til vedermælle i sagen, sagde actor at have indstevnt bem:te Dreng Iwer Mikkelsøn Lionne og saa mange af Bryllups giesterne som kunde finde sig fornermet ved Tosten Hyldens opførsel sam/m/e tiid. j det øfrige begierede

1752: 189b

1752

Actor at de indstevnte maatte paaRaabes, og at stevne vidnerne maatte forklare hvem de til den/n/e sag har indstevnt, og endelig, om der maatte findes nogen som ved Tosten Hyldens opførsel maatte findes fornermet, at sam/m/e maatte paaRaabes.

dend indstevnte Tosten Hylden blev 3de gange paaRaabt, mens møtte ej. hands Deffensor Hans Saaqvitne møtte, tilstoed saa vel paa Egene som sin Principals vegne at have faaed lovlig varsel, og producerede sin Constitution af 20de Julj nestl:, saalydende, Lit: A.

Dend til vedermælle indvarslede Dreng Iwer Michelsøn Lionne møtte, tilstoed varselen.

Af Bryllups giesterne efter paaRaabelse møtte ingen som havde at klage, videre end dend beskadigede Dreng Iwer Lionne.

De indstevnte vidner møtte alle.

Actor paastoed vidnerne Eedelig afhørt. Eedens forklaring blev vidnerne forrelest, og formaned at blive ved sandhed.

1ste vidne, Magnus Iwersøn Børsøm!! (Børsem), værende hos sin Fader, er ellers Soldat ved Hr: Capitain Borse[s] Compagnie, aflagde Eeden og vidnede, at nestl: som/m/er efter St: Hans-dag stoed Hans Naesøns Bryllup paa Gaarden Børsem, der indkom Tosten Hylden ubuden paa Anden dags brylluppet, og sat sig ved løen hos Drengen Iwer, da hand af løstighed Knep Iwer, hvorover Iwer igien stack ham med fingeren, da sagde Tosten, stick mig icke, ellers sticker ieg dig med Kniven, da sagde Iwer /: som sat paa Tostens høyere haand :/ har du Kniv paa dig, ja, sagde Tosten, og tog saa sin tolle Kniv ud med venstere haanden og haalt den bagvent i haanden, stack saa i bordtaged og løe dørren, som var needlagt, og stack hastig og mange gange, saaleedes end og i dørtæ[r]skelen, og i det sam/m/e kom hand med Kniven i Iwers venstere laar, og saaleedes tilføyede ham skaden: men der var ingen Klam/m/er eller ueenighed den/n/em imel:, da Iwer var stucken sigger hand, ieg troer du giorde mig skade: da svarede Tosten, ja, Fanden kom i dend som andet troer ieg giorde s(om?) og. videre ved ieg ej at kunde vidne. Parterne havde ej noged at tilspørge vidnet.

2det vidne, Niels Halsøn, er boendes paa gaarden Wichenes, efter aflagde Eed vidnede, at det var mit Bryllup som Hans Naesøn Børsem holt, hvis datter ieg fick til ægte, og har ieg intet at Klage paa Tosten Hylden, ved og ej heller noged at kunde vidne om det passerede, undtagen at Iwer kom til mig og sagde at hand var stukket af Tosten Hylden. Parterne havde ej noged at tilspørge vidnet.

3de vidne, Anfind Halsøn, værende hos sin Fader paa gaarden Wichenes, er gaml: 30 aar, aflagde Eeden og vidnede, at da dend paastevnte skade var skeet, kom ieg tilgaaende, og endskiønt ieg ingen vreede saa paa enten af siderne, tog ieg dog med løstighed Kniven fra Tosten Hylden. videre ved ieg ej at kunde vidne. Parterne havde ej noged at tilspørge vidnet.

4de vidne,

1752: 190

1752

Anve Tostensøn, boendes paa Gaarden Lionne, efter aflagde Eed vidnede, jeg var ej paa det omstevnte Bryllup, derfor ved ej noged af det som der er passeret, men som Drengen Iwer er min tieneste Dreng, saa har ieg seet saaret, efter at hand var kom/m/en hiem til mig, og da saae ieg at skaden var bag i det tycke af det venstere laar, omtrent en finger dybt ind i Kiødet, og gick 8te ugger bort af som/m/eren førren hand fick det heelt, eller det blev igien groet. actor tilspurte vidnet, om skaden var saa stoer at hands tieneste Dreng icke kunde forrette sit Arbeide. Resp: dend første uggen efter skaden var hand hos sin Moder, dend Anden ugge var hand hos mig, da hand de 2de første dagge ej kunde kunde bestille noged, men siden giorde hand sit Arbeide, dog ej i begyndelsen noged tungt Arbeide med at bære kunde hand icke, siden tog hand til efter haanden udj forrige Kræfter. Parterne hafde ej videre at tilspørge vidnet.

5te vidne, Simon Endres:, er boende paa Gaarden Lionne, aflagde Eeden og vidnede ej at have været paa brylluppet, derfor ved ej hvorleedes til er gaaed: men siden da Drengen Iwer kom til Lione, saa ieg skaden: j det øfrige vidner det[te] vidne Conform med nest forregaaende 4de vidne i alle maader.

Actor begierede at dend beskadigede Iwer Michelsøn Lionne nu inden Retten maatte Declarere om hand agter at søge Tosten Hylden for dend ham tilføyede skade. Iwer Michelsøn Lionne svarede, jeg kand ej søgge Tosten Hylden, fordj ieg kand ej paasigge ham noged ulovligt, siden det ej skeede i vreede, men skaden skeede i løstighed og spøg: men ieg vil see at blive forligt med ham, at hand giver mig noged for min smerte og tiids spilde.
Actor erindrede om Laugdag for Tosten Hylden.

Afskeediget

Dend udeblivende Tosten Siursøn Hylden paalegges at møde til nest anstundende aars som/m/erting naar den/n/e sag vorder paaRaabt.

Hans Saaqvitne udgivene Obligation af 3 Junj 1747, til Niels Spilden for Capital 210 rd:, læst til tinge den nest paafølgende 30de Octbr:, og indført i pante bogen paa fol: 257, blev efter paategnede qvittering af 26de Octbr: 1752 anvist til udslettelse.
Conrad Andersøn Liessebreches udgifne Pandte Obligation til Cancellie Raad og Sorenskriver Fleischer paa dend Summa 300de Rdr:, jmod 5 p:C:tos Svarelse, der for hand til underpandt Pandtsetter Gaarden Aandeland, skyldende j gammel Landskyld ½ Løb Smør, 1 tønde Malt med bøxel og herl:, samt overbøxel til 12 mrk: Smør, 1 faarskind, Ulwigs Præstebord Benificeret, dat: 30te Octobr: 1750.

Fogden Hr: Cammer Raad Heyberg lod jnden Retten Examinere og oplysse!! (oplæsse) følgende bilager til hans Allerunderdanigste Regenskaps bilag, er udj alt ligesom for {Joendahls} \Østensøe/ skibreede \Fol: 180 er anført/, undtagen 7de Post, som er Skatte Restancen af dette Grawens skibreede for Indeværende Aar, hvis Endelige Summa var 67 rd:r 2 mrk:

1752: 190b

1752

Sluttelig bleve opnevnt de Lougrettes Mend som skal betienne de ordinaire Tinge tilstundende Aar 1753. Sc: Berge Traae, Siur Olsen Spoonem, Lars Lionne, Lewor Osse, Elling jbdm:, Siur Schaar, Sølfest Wiig og Johannes Nesseim.

Og da jngen fleere efter udraabelse vilde gaae i Rette: blev Tinget for dette Skibreede ophævet.

Dend 28de Octbr: blev paa **Gaarden Utne for Kingtserviig skibbr: holden Et Almindelig Høste, Skatte og Sagefalds Ting**, da Retten blev betiendt med det ordinaire Laug Rætt, som paa fol: 144 findes opnævnt og Specificeret, undtagen udj Siur Pedersøn Mouge stæd sat Iwer Olsøn Utne, nærværende inden Retten Fogden Hr: Cam/m/er-Raad Hejberg, med bøygde Lensmanden Joen Torgielsøn Hougse og dend Tingsøgende Almue,

da Allerunderdanigst og underdanigst blev publiceret de Forordninger og ordres som paa fol: 179 og 80 findes Extrah:

Erich Store Nae udgivene Obligation af 18de Martj 1743 til Ole Haldorsøn Espen for Capital 60 rd:, læst til tinge dagen der efter, og udj pante bogen paa fol: 111 ordlydende anført, blev efter paategnede qvittering af 26de Octbr: 1752 udslett[et].

Dend 30de blev end videre med Tinget Continueret, er saaleedes passeret.

skifte brevet af 6 Octbr: 1752, sluttet efter sal: Johan/n/es Olsøn Indr: Bleje, blev læst, og var hands stervboe Eiende og tilhørende Jordegoeds udj bem:te Gaard Indre Bleje ½ Løb smør, vurderet 42 rd:, og udlagt til stervboens Creditorer, saasom Tosten Isaaksøn Reisetter 12 mrk: smør for 14 rd:, Knud Mochestad 1 pund smør for 28 rd: udlagt.

Tosten Reisetter og Knud Mochestad udgivene skiøde af dags dato til Od Olsøn paa ½ Løb smør i gaarden Indere Bleje, blev læst.

Halwer Ormsøn Overland udgivene skiøde af dags dato til Mogns Olsøn paa 2 pund 18 mrk: smør i gaarden Øvreland, blev læst.

Peder Jonsøn Espeland udgivene skiøde af dags dato til Lars Aslachsøn Meehuus paa 1 pd: 19 1/5 mrk: smør i gaard: Growe, blev læst.

Hr: Rosse udgivene bøxel brev med Rewers, af 28 Martj 1752, til Jacob Jacobsøn paa ½ Løb sm: udj Præstegaard: i Røldal.

Hr: Windings udgivene bøxel brev af 26 Octbr: 175[2?] /: med Rewers :/ til Lars Magnesøn paa 1 pd: smør i gaarden Giertvet, blev læst.

Hr: Cam/m/er-Raad og Foged Hejberg udgivene bøxel brev af 25 Octbr: 1752 til Johan/n/ens!! Johansøn paa 1 pund 21 mrk: smør, ½ huud, ½ Løb salt udj gaarden yttr: Buu, blev læst.

Lars Joensøn Qwalwiigen udgivene Obligation af 20de Octbr: 1752 til Lars Larsøn Hougen for laante penge 24 rd:, imod det pant af 1 Spand smør i gaarden Indr: Qwalwiigen, læst.

Jørgen Knudsøn Freim udgivene Obligation af 17 Aug: 1744. læst til Tinge 19 Martj 1745 og indført i Pante bogen paa fol: 191, for la[a]nte Penge af Cancellie Raad Fleischer 80 rd:, blev efter paategnede qvittering af 12de Octbr: 1752 anvist til udslettelse.

Aamun Lønning af Odde sogn viste fællen af En voxen biørn som hand i aar har skutt paa Røldahls grund. Hr: Cam/m/er-Raaden betalte strax til ham 2 rd:

Johan/n/es Pedersøn Jaastad lod lysse sin penge mangel til yttere Thuunet i ytter Jaastad, som Elling Joensøn nu Eier og bruger, skyldende før aftaged 1 Løb smør og 1 huud, men efter aftaged 1744 skylder dend 1 pd: 18 mrk: smør, ½ huud, der til hand lovede i sin tiid at bevisse sig odels berettiged.

Iwer Siursøn øfre Berven gav tilkiende, det ieg med Muntl: varsel til dette Ting har ladet stevne og indkalde Niels Ellingsøn øfre Berven og Joen Omunsøn ibdm: med sin Formynder Christopher Sexe, at møde her i Retten med derris Adkomst breve til derris brugende

1752: 191

1752

Jordeparter udj gaarden øfre Berwen, samt at imod tage Dom til at fra dem levere Ett halv Spand smør, hvor paa ieg haver skiøde og der af betalt skatt og Landskyld, uagted de sam/m/e halve spand bruger, ved Dom at blive tilKiendt dend af mig udbetalte skatt og Landskyld, til mig igien at betalle, samt at svare processens omkostning.

dend indstevnte Niels Ellingsøn og Joen Omunsøn møtte, tilstoed lovl: varsel, og sagde Citanten har saa meged jord som hands adkomster udvisser, og vj har intet meere jord end vores Adkomster udvisser, og vore formend brugt haver, hvilcket skal befindes om Retten[s] Middel kom/m/er paa Aastædet, hvor hen vi skyder os: thi om vore formen[d] og vj har Rødet og forbedret vores jorder saa de er bedere end Citantens, der for er det icke sagt at vj har jord fra ham, hvor af hand skulde skatte og skylde. i det øfrige anvisser vj her vore adkomster, med paastand at de os strax bliver tilbage leveret indtil Citanten kalder os til

Aastædet. Niels Ellingsøns Adkomst og skiøde lyder paa 1 Løb 9 mrk: sm:, datteret 17 Maj 1735, blev paategned og ham tilbage leveret. Joen Aamunsøn anviste sit Adkomst skiøde paa 2 pd: 6 mrk: sm:, ½ hd:, dateret 17de Martj 1747, som blev paategned og ham tilbage leveret.
Citanten indstillede til Retten hvad her var ved at giøre, at ieg kand faae mit fulde brug.

Eragtning

sagen henvisses til Aastædet, hvor dend bør paakiendes efter forregaaende lovl: Kald og varsel.

Torbiørn Olsøn Branstvedt gav tilkiende med Muntl: varsel at have til dette Ting ladet stevne og indkalde Isaak Isaaksøn Berven, vidner at anhøre, sc: Jacob Johansøn og Sondre Endresøn Sexe, som under Lovens faldsmaal er indvarslet at vidne hvorleedes dend indstevnte overfalt mig med hug og slag paa {Generals} Mynster{ingen}, der om Dom at imod tage til undgieldelse, samt at svare processens omkostning.
dend indstevnte Isaak Isaaksøn Berven, som er Land værge, blev 3de gange paaRaabt, mens ingen vilde svare.
det Ene vidne, Sondre Endresøn Sexe, møtte, mens det 2det vidne, Jacob Johansøn Hougse, efter 3de gange paaRaabelse møtte ej.
stevne vidnerne Joen Hougse og Christopher Langesetter med Eed afhiemlede stevningen at være lovl: forkyndt for Isaak Isaaksøn[s] tilholdstæd paa Gaarden øfre Berven udj hands Eget paahør: liggesaa er dend lovl: forkyndt under faldsmaal for Jacob Johansøns tilholdstæd paa Gaarden Hougse udj hands Moder Britte Torgieldsdatter[s] paahør, siden hand var paa Reisse Sør efter, hvor fra hand inu ej er hiemkom/m/en, og lovede Moderen at sige ham det naar hand kom hiem.
Citanten paastoed det ene mødende vidne Eedelig afhørt, og forrelægelse for de udeblivende. Eedens forklaring blev vidnet forrelæst, formanet at blive \ved/ sandhed.
Derefter vidnet Sondre Endresøn fremstoed, og sagde at være boende paa Gaarden Sexe, aflagde Eeden efter Loven og

1752: 191b

1752

vidnede, at ieg med mange fleere var i som/m/er ved Moster Marmor værck, som ieg laae en Morgen paa min seng, hørte ieg der var Klam/m/eri uden for, da stoed ieg op og gick ud, og da saa ieg at Isaak[s] skiorte var Revet i sønder for need efter, og at Torbiørn Olsøn havde et blaat øye, som var det venstere øye, hvilcket hand sagde at Isaak havde giort eller slaget ham: men ieg saa ej hvem som giorde det: der var og tilstæde Ole Larsøn Sexe. videre ved ieg ej om dend sag. Citanten havde ej noged at tilspørge vidnet: men refererede sig til sin forrige paastand.

Afskeediget,

dend lovlig indstevnte Isaak Isaaksøn Berven forrelægges at møde til nest anstundende aars som/m/er Ting, sigtelsen fra sig at lægge, til sam/m/e Ting forrelæges under faldsmaal straf at møde, det lovlig indstevnte vidne Jacob Johan/n/esøn Hougse.

Elias Langesetter gav tilkiende, det ieg med Muntlig varsel til dette Ting har ladet stevne og indkalde Elling Hansøn Hougse, Dom at lide til at betalle mig 6 rd:, som hand efter foreening er mig skyldig for tilføyed skade, samt at betalle den/n/e processes omkostning. Og vil ieg fornemme om dend indstevnte møder.
Elling Hansøn Hougse møtte, tilstoed lovl: varsel, og at hand var de paastevnte 6 rd: skyldig, men begierede om Delation til om 4 ugger, saa vilde hand betalle.

Citanten var med dette tilbud fornøyet, og begierede sagen udsat til nest anstundende aars som/m/erting, for at fornem/m/e om Elling Hougse vil efterkom/m/e sit løfte og giorde begiering.

Afskeediget,

dend forlangende udsettelse billiges.

Johan/n/es Haldorsøn Midnes for sin svigersøster Ragnilde Isaaksdatter, gav tilkiende, det ieg paa bem:te min svigersøsters vegne haver ved Muntl: Continuationstevning til dette Ting ladet indkalde Gurj Nielsdatter med Mand Elling Hansøn Hougse, Dom at anhøre til undgieldelse for de min svigersøster tillagde belastelser, samt at svare processens omkostning.

Paa dend indstevnte Guri Nielsdatter[s] vegne møtte hendes Mand Elling Hansøn Hougse og tilstoed det hands huustroe er lovlig varslet, vilde altsaa tage til gienmælle paa sin huustroes vegne.

Johan/n/es Midnes paastoed Dom efter hvis forhen i sagen passeret er.

Elling Hansøn Hougse sagde, ieg har ej noged udj den/n/e sag paa min Kones vegne at lade tilføre.

Afskeediget

sagen optages til Dombs indtil i Morgen Klocken 9 slett.

Dend 31de Octbr: blev end videre med Tinget Continueret. er sa[a]l: passeret.

Udj sagen indstevnt af Ragnilde Isaakdatter Contra Guri Nielsdatter, er saaleedes Dømbt og

Afsagt.

Endskiø\nd/t Ragnilde Isaakdatter har giort sig stoer umage, for at overbevisse Guri Nielsdatter sigtelsen, saa har hun dog ej kundet overtyde Guri Nielsdatter noged Reelt at have udtalt, Citantjnden til præjudice: thi hvad de 2de vidner Dordei Torresdatter og Helene Jacobsdatters udsigende er angaaende, betræffende dend samtalle Gurj Nielsdatter skal have haft med dem: da er saadan samtalle skeet med en hver af dem særdeeles alleene paa Differente stæder og tiider, og icke med dem begge paa en gang, ligge som de ej heller begge vidner om et og det sam/m/e at være talt af Guri Nielsdatter, hvor til kom/m/er at Guri Nielsdatter særdeeles benægter en hvers Seperate og uligge forklaring, saa der ej noget paa derris aflagde vidnesbyrd bliver at Reflectere. betræffende det vidne Peder Torgielsøn Hougse: da skal Guri Nielsdatter og have haft en samtalle med ham alleene, hvilcket dog aldeeles benægtes

1752: 192

Af Guri Nielsdatter: Og som benævnte vidne Peder Torgielsøn udj sit aflagde vidnesbyrd selv tilstaar at have angived dend samtalle hand har haft med Guri Nielsdatter, saa at hand i den/n/e sag har været angivere og tillige vidne, kand hands vidnesbyrd ej felde Guri Nielsdatter. Det som ellers skulde siunes at give den/n/e sag nogen oplysning, er dend samtalle Gurj Nielsdatter skal have haft med Torbiørn Ølwersøn Hougse og hands Kone Engelef Iwersdatter, siden sam/m/e talle skal være passeret paa En tiid og stæd da de begge, neml: Manden og Konen vare tilstæde: Men derris vidnesbyrd kom/m/er endog icke overeens. Thj, Manden vidner at Gurj Nielsdatter skal have sagt; Gud give ieg kunde kom/m/e over dem, ieg skulde skiære en qvat af dem. Konen vidner saleedes: Gud give ieg kunde kom/m/e over dem, ieg skulde skiære Flætte af dem. For det andet vidner Manden, at Guri Nielsdatter der ved Nevnede Tøssen. Konen vidner, at der ved blev ingen Nævnet. 3die: Manden vidner, at Guri Nielsdatter skal have talt om nogen penge. Konen vidner ej at have hørt talle om penge. Efter saadan sagens beskaffenhed Kiendes for Ret at være, det indstevnte

Guri Nielsdatter for Ragnilde Isaaksdatters tiltalle bør fri at være, og bør de af vidnerne udtalte ord, at være aldeeles død og Magtesløsse, og ansees som utalte, og ej kom/m/e nogen af Parterne til minste fornermelse eller forkleinelse paa deris gode ærlige Navn og Røgte. Og som Ragnilde Isaakdatter meged fornuftig har forlat gaarden Hougse, saa bør hun fremdeeles at endtholde sig fra sam/m/e gaard, for ej paa hendes siide, at aarsage nogen anleedning til Misforstaaelse udj ægtestanden. betræffende processens omkostning, da er det med de mange afhørte vidner, dog bleven bragt udj formodning, det Ragnilde Isaakdatter har været beføyet [at] anlægge den/n/e sag, der for bør Guri Nielsdatter at betalle udj processens omkostning til Ragnilde Isaakdatter 4 Rd:r inden 15ten dagge efter den/n/e Dombs lovl: forkyndelse under Nam og execution. hvor imod Guri Nielsdatter for sam/m/e omkostning gives Regres til de afhørte vidner, som og for derris forhold og aflagde forklaringer, sam/m/e at bevisse eller efter Loven at undgielde.

Det øfrige som ved dette Ting er passeret, findes indført udj En nye Protocoll.

Saaleedes sluttet af J: S: Fleischer.

1752: 192b

Udi denne Bog som Indeholder Et Hundrede Halvfemtesinds Tiuge og Toe Nummererede, Igiennem dragne og forseiglede Blader, og er Anordnet til en Ting og Justitz-Protocoll for Hardangers Sorenskriverie, haver Kongl: Maj:ts Velforordnet Sorenskriver sammesteds, Hr: Cancellie Raad Johan Sechman Fleischer efter Eed og Embeds Pligt at indføre, alt hvis paa Tingene udi forbemelte Hardangers Sorenskriverie forefalder og hannem ved aparte ordres kand blive anbefalet, samt alt hvis Justitien vedkommer, og det saa lovlig, som hand Self agter at an- og tilsvare. Naar saa denne Bog er fuldskreven haver hand den, imod en andens udtagelse, strax igien at indlevere.
Bergen den 18de September Ao: 1747. C: á Møinichen